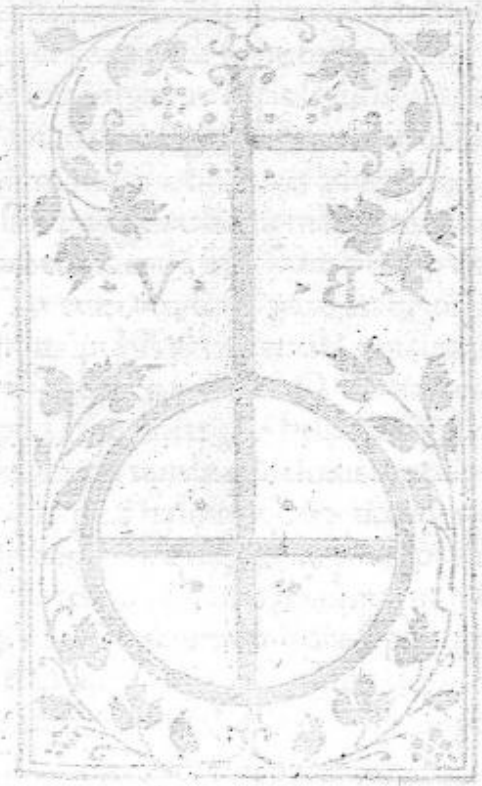

Apollodorꝰ 2
Aialium creatio 2
egyptꝰ exps diluuij 2
aer 2
ammon 3
apollo 3
arma fata. 3
agricultura olim dis. 3
astrea 3
anteus 3
anubis 3
aquila promethei 3
antri uicꝰ 3
apis bos 3
alceus hercules 4
annus lunę 4
egroti curandi 4
argos 4
asty urbs 4
egypti situs & forma 4
arsinoe ciuitas 5
astopus 5
aqua statis 6
egyptiorꝫ uictꝰ & dom⁹ 6
agrolis herba 6
astronomia 7
annus 7
alexandria 7
egyptus rex 7
athyrtia 8
amasis 9
actilanes 9
auarꝰ rex 9
egypti duces xii. 9
egyptiꝫ mores 10
aprieus rex 10
agricole egyptij 10
egyptiꝫ leges 11
accusantes falsa pena 11
egyptiꝫ nõia 11
adulterij pena 11
anseres 12
aialiũ luctꝰ 12
aialia aut culta 12
accipitres 12
aquile honor 12
acheusia 13
arieus 14
ascalon 14
assultus 15
athiopũ sepulchra 16
assyriorꝫ impiũ 17
arbores 17
angelus 18
astyages 18
asteus 18
arceus 18
attarantes 18
artines 18
artibanꝰ 18
asthara 18
aganda 18
agricultura indoꝫ 18
arestinus flu. 19
araxes 19
arimaspi 19
amazones 19
abaris 20
annꝰ metonꝰ 20
arabia 20
abati 20
aurum 20
aialiuꝫ varietates 20
anacoli 21
arundines 21
alibrota urbs 21
athiopes primi 21
aspides 22
auatum 22
asa flu. 24
arborẽ molentes 24
aues ceruine 24
acridophagi 24
attaviote 24
arabicus sinꝰ 25
aphrodites 25
acathartus 25
abilei 26
apiron 26
anochite 27
athlas 27
athlantes 28
atis 28
athlantides 29
asterope 29
alcyone 29
aratrum 29
agrus 29
amalthea 30
aristheus 30
alcida belua 30
autonoe 31
agaue 31
armonia 31
alcmẽna 32
amphitrion. 32
aper arimathꝰ 32
argeus 32
amphion 32
aula egei 33
arcus 33
aella 33
artemis 33
asterie 33
adipe 33
antiope 33
alexia 33
alpes 33
auerꝰ 34
andragatia 34
apri caput 34
astrologia 34
angeus / angea. 35
aleus 35
argiope 35
athlanta 35
althea 35
achelous 35
amalthee cornu 36
architelius 36
anthilochus 36
asine urbs 36
astydamia 36
argonaute 36
aeson 36
argo 36
aceta 37
acomitum 37
aegialeus 37
aries aureꝰ 37
amphinomes 37
aries in agmẽ 38
alcestis 38
admetus 38
alcymenꝰ 38
argoos portꝰ 38
atreus 39
aegimꝰ 39
aethra 39
aper 39
asterius 39
androgeus 39
ariadne 39
aeacus 39
aegei mors 39
athamantꝰ 39
aphidna 39
antigona 39
adrastus 39
alcatus 39
argia 39
amphiaraus 40
alcmeon 40
arnes. Aeolis. 40
æolus. Aeolides. 40
archylicus 40
alegenor 40
archesilaus 40
alcidice 40
amithaon 40
antiphatus 40
anaxagoras 40
amalcheus 40
alector 40
amphiania 40
aegeus 40
actor. Antiop. 40
astyagala 40
aesculapius 40
alopus. Alcionꝰ. 40
achilles 41
argina. Alcathꝰ. 41
assaracus 41
anchises. Æneas. 41
alalcs 41
acragantia 41
arctos 41
agreus 42
acheron 42
anacaliptra 42
actis portus 42
arethusa 43
aetna. Ausonꝰ. 43
androcleus 43
agathyrsꝰ 43
astyochus 43
alumen 43
archimedes 46
ardena 47
asteriusa 47
alce 47
agassamenꝰ 48
alœus. Amphitꝰ. 48
actimus 48
achaia 48
althemenes 48
acarbyrus 48
anius 49
apes 50
apollinis iuncta 50
anuis 51
andros. Alceus. 51
aedificatio 50
arithmetica 11

Busiris 3
bubastha urbs 4
belus rex 4
baratrum 4
babylonia 8
bocchorus rex 9

bouis honor cur 12
burzanes 14
butra 15
bastiganus mõs 16
belesus 17
bosphorus 18
bulsamũ 20
buraton 20
bezilli 20
bona cũ malis 26
bunizomenę 26
boues ad iugũ 31
bachus. Bromig. 31
buphonus 34
buteus 34
bozcades 36
bizantus rex 36
byzantium 36
boetus. Bias. 40
batea 41
bucolus 42
bucolicũ carmẽ 42
balnea 43
baleares 44
britãnia 44
beleriũ. Bulilea. 44
bracas 45
burdi 45
butes 47
bzecinthi 49
brithomartis 50

Chaos 2
cibus hoĩus 2
Cezes 3
Canis. Chẽmis. 3
Cadmus 3
Ceci curãt 4
Chaldei 4
Cataractę mli 5
Coclea. Crocodillg. 5
Citon. Cita 5
Cephysus 6
Cambyses 6
Colchi 8
Circumcisio 8
Casta unica 8
Coma osiridis 3

Cephus. Cabrẽ rex. 9
Cherinq rex 9
Crocodilla urbs 12
Caseus. Cepe. 12
Cadaueriũ cura 13
Cyron. Charon. 13
Caspie porte 14
Chaona 16
Colũba semiramis 16
Cottus 17
Ciaxares 18
Caduly 18
Cyrus 19
Calamus. Coshi. 20
Casia. Cinamomũ. 20
Camelopardi 20
Crystallus 20
Carbũculi. Carioti. 20
Cameli 20
Carmanij 23
Chelonophagi 23
Cyneci 24
Ceruine aues. 24
Cynamini 24
Cynocephali 25
Crocotę 25
Cete 26
Charmucha 26
Cothonq. Carbi. 26
Cyrenę 27
Ceraste 27
Cęrtenes 28
Caycus. Limes. 28
Cozylantes 28
Celus rex 28
Cybele. Cybelq 28
Cithara. Chorec. 28
Cymbalum 28
Celeno. Curetes. 29
Cornua 29
Creta 30
Campes fera 30
Calliſthenes 31
Clio. Calliope 32
Chiron 32
Centauri 32
Chyron. Claua. 33
Cerua aureis cornibq. 33
Chryseus 33
Cicadarũ silentiũ 34
Czoton 34
Cerberus 34
Colũna sidẽ zoſiridis 4

Cleolaus 35
Castor. 35
Caristes 36
Coronq. Cyonq. 36
Ctisippus 36
Cineus 36
Cleopatra 36
Circe 37
Cephalus. Creon. 38
Caieta 38
Cerycus rex 38
Camirũ. Corima. 39
Corynetus 39
Chelone. Cercyon. 39
Curdalus 39
Crete. Crateus. 39
Corona ariadnes 39
Capineus 40
Cretetus 40
Cloris. Clia. 40
Coronis 40
Cyclopũ mors 40
Cenchreq 40
Creusa 40
Corcyra 40
Cychreq. Capis. 41
Cocalus 41
camicus 41
charinus 42
challicarpus 42
Cyane 43
Cercyna 44
Cirnos. Corsica. 44
Calaris. 44
Cation 44
Celtę 45
Cimerij. Cimbri. 45
Celtiberi 46
Carthaginẽsiũ opes 46
Cassiterides 46
Cœli sedes mõs 47
Cithonq 48
Calidna. Cytus. 48
Carpathos 48
Calphurna 48
Cerchaphus 48
Candalus 48
Cydippe. Cyrbe. 48
Camirq 48
Catatreus 48
Cheronesus 48
Ciraus 49
Cetes 9

Canace 49
Cretas rex 49
Conis. Creius. 49
Cimeus cãpq 50
Charmides 50
Cerimonię secretę 50
Cydonia 50
Chios. Canãder. 51
Cydroillus 51
Cycnus 51
Cyclades 51
Crytides 34

Diodorq 1
Dimitri 2
Dij primi 2
Diluuiũ nõi egipto. 2
Dionysius 2
Deoz cultus 3
Diluuiuz 3
Danaus. Dyretes. 4
Delta 5
Domq egypti 6
Darius 8
Dedalus 9
Democritus 14
Dracta m pisce 14
Ditili 20
Debę 26
Deoz cõptẽptq 27
Dorycica 28
Dyndimene 28
Dimitor 31
Dracones hercule 32
Duphnis 32
Drepos 32
Diomedis equi 33
Dianira 33
Decima herculis 34
Dorieus 34
Deiphebus 35
Dij. xij. 36
Draco custos 37
Dioscuri 37
Dorus. Dia 39
Deucalion 39
Demophoon 39
Diiphyle 39
Daphne 40
Demuchi 35

Dardanꝯ 41
Diana 43
didyme 43
Danubius 45
Dalida 47
Dei lectꝯ. mesa. 47
Dardania 47
Drios 47
Demones orietales. 48
Danaus 48
Dydimꝯ sinꝯ 50
Diomsię insule 50
Dictinna 50
Delos. Didamia. 51
Dorus. Dorięses. 51
Diopites 36

Eloquentię xtꝯ 1
Elementa 2
Euripides 2
Eumelpides 4
Eleusin 4
Erichthæus 4
Equus nili 5
Ethesię venti 6
Etholus 6
Eclipses 7
Elurus 12
Elysij 13 14
Epinathra 13 14
Euphrates 15
Eclutana 16
Elephanti 16
Ethesias auctor 18
Emodes 18
Echinasię 26
Electra 29
Ephorus 31
Europa. Ebrietas. 31
Eutrepe. Erato. 32
Euristheus 32
Euridice 32
Erigine 32
Ensis 33
Equi diomedis 33
Euribia. Eribia. 33
Ericis pugna 34
Emathion 34
Eurytus 35
Eurition 35
Endaplium 35
Eurynomꝯ 36
Eueneꝯ. Eione. 36
Elliotes. Egineꝯ. 36
Euadne 38
Epirus. Ethalia. 38
ethocles 39
Eriphile 40
Eolides. Eleus. 40
Electrion 40
Elonius 40
Elon. Eurione. 40
Egina 41
Eantus 41
Erichthonius 41
Erechthide 41
Engia 41
Emus. Ezij 42
Euonyma insula 43
Epistelidas 43
Enelus 44
Exidanus 44
Electrum 44
Ephialtes 48
Electione 48
Egetoria 48
Ethocretę 49
Equi domiti 49
Edificatio 50
Eunomia 50
Euander 51
Euambꝯ 51
Ergamenes 22

Aruges 3
frumentū 4
folla quedā 5
faba egyptia 5
fingendi causa 8
futiles 11
fallazij pena 11
furum mos 11
feles. faba. 12
funerū mos 13
farnus 14
fœnus 11
femur 19
funde 44
futuri gloria 7

Generatio aialiū 2
Glaucopis 2
Gigantes 4
Gnefactꝯ 7
Gloria futuri 7
Geometria 10
Gratitudo 13
Greci i egyptū phi. 13
Greca lectę grie 18
Ganges. Gangari. 19
Gedrosij 23
Glacci vis 25
Garindanes 26
Gabinꝯ. Galandi. 26
Gorgones 27
Geriomis boues 33
Gades 33
Geptę 34
Glychutas 34
Glenea 36
Glaucus deꝯ 37
Glauca 38
Ganimedes 41
Gaudus 44
Gymnalie insule 44
Galassia araliꝯ 45
Galetes rex 45
Galatia 45
Gallogreci 45
Gratię dea 50
Gnosia 50
Gambrus rex 37

Historie laus 1
hominū geñatio 2
homerꝯ i egypto 2
hordeū 3
hordei ptus 3
hermione 36
hermes 3
hercules 3
hedera 3
homicidę pena 11
hirci honor 12
Hecatæ 13
heliopolis 14
hortus pensilis 15
herodoti seculū 18
hypanis 19
hydaspes 19
hyperborei 20
hyppolita 20
hecatombe 26
hyperion 28
hesperus 29
hirtica 31
hermaphroditꝯ 32
hipotion 32
hecatompolis 33
heraclea 34
hesperidū mala 34
hesperia 34
hippolitus 35
hesione 35
hippothoon 35
hippotus 35
hilus. hebe 36
helle. hellespōtꝯ 37
hippodamia 39
helene raptꝯ 39
hippomedon 40
hipotes 40
hippodamꝯ 40
hipermestra 40
hippocentauri 40
Hecuba. Hector. 41
hispanie metala 46
harmonia 47
heliades 48
hemiochus 50
Hore 50
hyrcania 47

Inferi 1
Ilis 2
Igmis inuentio 2
Iudicia egyptioꝝ 11
Insula ptana 27
Iudei. Ioppe. 4

Inobedientes ii
Ichneumon 12
Ibis 12
Inopides 14
Iardicus mons 16
Indus fluuius 16
Indie laus 16
Iamboliq; mercator 21
Insula quedã 21
Insule dionysię 50
Insule fortunatę 51
Iuppiter 22
Ichthophagi 23
Ilophagi 24
Ignauoꝝ uita 25
Idola aeris 27
Idea. Ilienses. 29
Ino 31
Iolaus. Isoples. 32
Imeritę 34
Iphitus. Iole. 35
Ialon 35
Iunonis puteꝰ 36
Iphigenia 37
Ister 38
Illisium /39 /38/48
Itone. Ida. 39
Iocasta 39
Ismene 39
Itonus 40
Iphianira 40
Iocleus. Iplæus. 40
Ilion. Ismenꝰ. 40
Ilus. Ilium. 41
Icarus 41
Iocastes 43
Ida 44
Iris regio 45
Ibrię metala 46
Ialius 47
Iphimedea 48
Ippotus. Ioclus. 48
Imalia. Ihisia. 48
Inachus 49
Idei dactili 49
Iapetus. 49
Iuno. Ippius. 49
Iustitia. Ialion. 50
Idomeneus. 51
Issa. Iados. 51
Iolcus 38
Iuliuramdũ oliuę 3
Iustitia regũ 10

Labores appetẽdi i
Leges 1
Luna 2
Litterę /10/3
Lyra /50/3
Lupus /12/3
Laurus 3
Lycurgꝰ 3
Lotos arbor 5
Lacus ingens 7
Leges regiones 8
Latronũ pena 9
Labyrinthus 9
Luctꝰ ingẽs 10
Lycopolis. Lens. 12
Leofera uia 17
Latona 20
Leones 20
Lagari 21
Lingua diuisa 21
Lucriũ qd 25
Lamites linus 26
Lecti arboꝝ 26
Lectus dei 47
Lybia 27
Linus 28
Lenæus 29
Libera urbs 31
Lectrion. Lucina. 32
Leo nemęꝰ 32
Ligures 33
Lucullꝰ 34
Leucalpis 34
Laciꝰ fur 34
Lardana. Lamõ. 35
Laumedon 35
Lapithę. Lycas. 36
Laertes 37
Lycinniꝰ 39
Lyndum 39
Licastus. Laiꝰ. 39
Lycothcus 39
Lipara. Lætus. 40
Lymbethra 41
Lac 42
Lyparus 43
Lancee 45
Lusitani 46
Lictores 46
Leucyppus 48
Leucothea. Linus. 48
Lemnos. Lesbos. 51
Leucophoris 51
Locuste 24
Lona 47

Mundi creatio 2
Mures 2
Mercurius 3
Medicina. Mirtꝰ. 3
Medici publici 12
Macedon. Maron. 3
Macedonia 3
Maronea ciuitas 3
Memphis bos 3
Mulę 3
Mnestheus 4
Mecoe 5
Meander 6
Menas rex 6
Monumẽtũ mirabile 7
Menlis 7
Miiris rex 7
Maro rex 9
Mycerinus rex 9
Maria pagus 10
Moneta adultina ii
Mulica ii
Morboꝝ cura ii
Mneuis 12
Mina rex 12
Mortuoꝝ laus 13
Moysi leges 13
melampus 14
Mendes 14
menones 14
Militi mlitudo 14
Milina diutina 17
Mesopotamia 15
Memnon 17
Mẽnomia 17
Medi. Mãdanes. 18
Massagetæ 19
Metonus annꝰ 20
Manꝰ lra 22
Matris seuitia 22
Maranei 26
Mala cũ bonis 26
Marmaridę. Maç. 27
Menes uicus 27
Myrina 28
Medusa 28
Mytilene 28
Mopsius 28
Mena luna 28
Magna mater 28
Menoes rex 28
Marsias 28
Maia. Merope. 29
Melodia 29
Minerua 30
Mitra. Mitrophoros. 31
Melpomene 32
Megara 32
Melanchetes 32
Marpe 33
Menalippe 33
Mineus 33
Museus 34
Meleager 35
Meliẽses. Melio 36
Menetiꝰ 36
Medea 37
Medus 38
Marathoniꝰ tauruꝰ 39
Minotaurꝰ 39
Minos 39
Minas rex 40
Metapontiꝰ 40
Mantus. Machaon. 40
Methyxeladonis 40
Mirthillus 41
Meriones 41
Mel. Mellana 42
Melite 43
Mortis cõtẽptuꝰ 45
Mensa dei 47
Mercdeus. Macr. 48
Melisseus 49
Molpadia 49
Memoria 49
Milinus 50
martis mucta 50
Mensura 50
Molus. Mirion. 51
Migades 51
Machareus 51
methyna 51
Myrra 20
metala hispanie 46

Necessitas 2
Nisa 3
Numeri 3
Nilus 3
Naues longe 8
Naus aurata 8
Nileus rex 9
Nomos 10
Nomina ægyptioꝝ 11
Ninus. Nina urbs. 14
Nature bona 19
Napis 19
Nabuthei 26

Nasamones 27
Naly. Nymphe. 29
Niobe 33
Nessus 36
Neptunus 36
Nassos 39
Nelcus 40
Nicea 44
Naxos 47
Nyliada 48
Nireus. Naulius. 48
Nilixa 48
Nestor 40
Nomius 42

Osiris 2
Oceanus 2
Orgia. Orpheus. 3
Orus 4
Oues fecunde 5
Ogdous 7
Olex lupty 9
Obeliscus 15
Orontes mons 16
Ortus aial 25
Ophades 25
Orphea 29
Olympus 30
Orios. Omados. 32
Olympiaî certamẽ. 33
Omphale 35
Oicleus 35
Oeneus 35
Ormeny 36
Oechalia 36
Oedippus 39
Oenomaus 41
Odhyra 41
Orion. oleũ. 42
Ortigia 43
Oicodis 43
Orcha 44
Oceanida 47
Othus 48
Omphalia 50
Oliua 50
Olenum 51
Oaulus lr̃a 22
Olympia 38

Poesis. i
Pallas 2
Palestra. Pan. 3
Prometheus 3
Phalos 3
Perseus. pluton. 4
Panis lotos 6
Philosophia 7
Protheus 9
Pyramides 9
Plamnitius 9
Pythagoras 10
Preces p rege 10
Pastores 11
Pena prodesse 11
Periuri pena 11
Parricidę 11
Prægnantes 11
Priapus. Panes. 12
Pignora parentũ 13
Policratus 13
Planetæ 18
Parodes 18
Pulicotra urbs 19
Pantasilea 20
Pardali. pauones. 20
Palmæ. Plytaci 20
Progeniei tps 21
Pilcum copia 23
Patiẽtissime gẽtes. 23
Pediculi alati 24
Passerũ mltitudo 24
Putręamor 25
Phagi. Phœnicia. 26
Plebei montes 26
Pseuares mõtes. 26
Potana insula 27
Pythune 28
Ptynca 28
Pandora 28
Phistula. Papa. 28
Pliade 29
Pentheus 29
Pronopides 30
Polydorus 31
Pingenius 31
Polymnia 32
Pholus. Phryxus. 32
Pulene 33
Philyps. Phrixę. 33
Pythos 33
Puerpera 34
Potitiy. Pinariy 34
Phlegreo cãpo 34
Pedicrate 34
Priamus 35
Philey. Pollux. 35
Peribia 35
Phlantus 36
Pythius 36
Philoctetes 36
Partus iunonis 36
Pelias. Pelion. 36
Phineus 36
Perses 37
Promachus 37
Pitheus 39
Procustes 39
Paliphæ 39
Phędra. Polibia. 39
Peruthous 39
Polypitus 39
Proserpina 39
Polymites 39
Parthenopeus 40
Protesor 40
Pheretę. Pronoes. 40
Perydimeus 40
Pilos. Peneus. 40
Peryphas. Phœbus. 40
Podalirius 40
Pholæ. Phliũs. 40
Pelasgy. Pheacy. 40
Peleus 41
Phocus. Pelops. 41
Peloponesus 41
Paphlagonia 41
Phinicodes 43
Phæremon 43
Penthathlus 43
Pythiussa 43
Phæton 45
Pyrenei 46
Portius 46
Puliurus 47
Panchei 47
Panara 47
Phippus 48
Parthemia 49
Pax 50
Pamphilus 51

Pelasgi 51
Pueri conuiuctes. 8
Pancratis 48
Pellununtes 28

Rhea 2
Reges 7
Ruffi boues 12
Rizophagi 24
Ranæ pluuiæ 24
Regina 28. 88
Roma 34
Rhadamantus 39
Rota 41
Rhegium 42
Rhenus 45
Rhodos 48
Rhinocera ciuitas. 9
Rhodope 9
Rhinoceros 25

Spelunce dom9 2
Sol deus 2
Sol rex prim9 2
Satyri 3
Semele 4
Serapis 4
Somnia 4
Soror coniunx 4
Saturnus 4
Sititas 4
Scruonia palus 4
Simandius rex 7
Sepulchra 7
Sesostris rex 8

Sabacus rex 9
Solon 10
Sacerdotes 10
Sententię modg 11
Silathea lex 11
Sallitores 13
Salochis 13
Semiramis 14
Syracusę 14
Stola semiramidę 15
Solanes 15
Staurobates 16
Sardanapalus 17
Salamen9 17
Sectę greco9 ętic 18
Solarmon 18
Sacæ 18
Sylla fluuig 19
Scythæ. Scythę. 19
Sauromatæ 19
Schinus 20
Strutio camelg 20
Smaragdi 20
Syria 20
Symia 23
Sagittarij 24
Sceutophagi 24
Simi æthiopes 24
Sphinges 25
Serpentū magnitudo.25
Sotirę 26
Syrius sing 26
Sabri 26
Samos. Samothrax. 27
Syphilus 28
Sphera 28
Silenus rex 30
Sæbalis 31
Stymphalides 33
Silentiū cicadaꝝ 34
Sileus 35
Schineus 35
Siluris 37
Schinon 39
Styron 39
Scyronia saxa 39
Sarpedon 39
Sphinx 39
Sybilla qd 40
Salmoneg 40
Siderea 40
Stilbia. Syrus. 40
Salamis 40
Sinopes 40
Serra 41
Sicilia 42
Sicania 42
Sacra insula 43
Strongila 43
Selimentij 43
Sponge 44
Sardinia 44
Sponsę coitg 44
Stagnum 44
Sarromides 45
Solis aqua 47
Sandalia 47
Saon 47
Sime 48
Spartheus 48
Sai 48
Sthaphilus 49
Statuę 3
Solis urbs 7

Terra mater 2
Tethys 2
Trigemina 2
Tempora tria 2
Typhon 3
Triticum 3
Thebæ 3
Templa 3
Triptolemg 3
Trogloditæ 5
Templū mirabile. 7
Tanais fluuig 8
Troia iuxta nilū 8
Teledeus 14
Theodorus 14
Tygris flu. 15
Theutamus 17
Titonus 17
Terra concaua 18
Tarinę Reginę Xtg. 18
Themystra urbs 19
Taurobolium 19
Tauri sacra cur. 12
Thus 20
Therebinthus 20
Tygres 20
Tragelaphi 20
Testudines ingętis 23
Thophas 24
Troglodite 24
Taurus siluestris 25
Tiritus mōs 25
Topacius lapis 25
Thamudeni 26
Thermodoon 27
Tritonis palus 27
Triton 32
Tritonia 30
Tythea. Titanes. 28
Tympanum 28
Taygete 29
Thiones 29
Thyrsus 29
Tharepes 29
Trieteride 29
Triūphg primg 29
Teti 29
Thamyras 30
Thymitus 30
Theopompus 31
Thyphalus 32
Thalia 32
Telichore 32
Tereus 32
Taurg pasiphę 33
Themyschyra 33
Thermessa 33
Tempe 33
Theon 34
Theseus 34
Thespis 35
Thespiades 35
Troia capta 35
Thelamon 35
Tyndarus 35
Typheus 35
Teuthrantes 35
Telephus 35
Tydeus 35
Tripolemg 36
Toxeus 36
Taurica 37
Tauri igniferi 37
Thessalus 38
Tissandrus 38
Tricyrinthus 38
Tetrapolis 38
Tryopatus 39
Taurg marathong 39
Tectamg 39
Tyrhesias 40
Therxander 40
Tilphosea 40
Thessalia 40
Tyrus. Tyrea. 40
Tantalus 41
Troas. Tros. 41
Teucrus 41
Talus. Tornus. 41
Thuonus 41
Trinacria 42
Tyrrheni 46
Tuba 46
Triphilius 47
Triopus 48
Terræmotus 48
Tattalus 48
Telchines 48
Tenages 48
Triopas 48
Triopion 48
Tlepolemg 48
Terecę filg 49
Themis 49
Tibia 50
Thoas 51
Thocrites 51
Tenedos. Tenus. 51

Verboꝝ initiũ 2
Vulcanus 2
Venus 3
Vinea 3
Verboꝝ ordo 3
Vites 3
Vxoribꝰ parent 4
Volgꝰ 5
Veritas 7
Vsura 11
Vota ægyp. 12
Vota orphei 36
Vatta 12
Varis 13
Vitrum 16
Virtute certandũ 16
Virgo ex trĩa 19
Vitę calamitas 22
Vinum 29
Vesuuiꝰ 34
Vulcania 43
Velis uti 43
Ventoꝝ impetus 45
Vrina lauantꝭ 46
Vatei 46
Vesta 49
Vestes 50
Vrania 32

Xerxes 9
xuthus 43
xuthia 43
xanthus 51

Zoroastes 15
Zambyra 30
Zitum 31
Zamchlis 42
Zuchus 48

Lucianus de ueris narationibus
& Diodorus ſiculus

PRIMVS LVCIANI POETE ET ORATORIS: DE VERIS NARRATIONIBVS LIBELLI DVO: A LILIO CASTELLANO DE GRECO IN LATINVM TRADVCTI ET IN PRIMIS EIVS AD MARCVM PISTORIENSEM: EPISTOLA.

Ene ac decenter ãut ũ mafti Marce pater: ut eos tibi libellos designarem: quos uir eruditissimus & iocũdissimus Lucianus græco sermone conscripsit: quosq; ego superiori tempe nostros feceram. Habent enĩ in se iocunditatem maximã ac risum: quæ animum aliis grauatũ curis inter legẽdum exhylarent. Tuq; his accomodate uti poteris: & aliis accomodatius exhibere: quoꝫ iter auctoritatẽ uersabere: Maiestatẽ Regiã contemplaturus accedis: sacrasq; manus illas deosculabere cum & magnorum principũ præsentia fueris: qui a sacietate suaꝫ curarũ ad hæc quasi a labore ad quietem diuertent. Hos igiſ præcipitanter magis. q̃ accelerate conscriptos tibi mitto: ut antea uenerãdissimo illi patri tranimiseram ut in ea prefatiuncula: quasi in argumento eorum libellorꝫ rationẽ lucidius teneas.

Lilii Castellani in Lucianũ ꝓlogus ad uerendis. P. L. op. Romane Ecclesiæ Cardinalẽ.

Iplures dignitati tue debent uerendissime pater: ego magis debeo: neq; quemuis alium facile inueneri: cui aut cumulatius cõtuleris: aut prni amoris signa fortius demonstraueris. Nã cõtulisti cũ multa: tũ illud in primis: q̃ me præ cæteris differẽtius semp amasti. Neq; enim qui magis contulit. q̃ quod ex corde prouenit. Et illa erant profecto signa: sed pluribus occulta: mihiq; & eo tẽpore obscura: nũc uero cogitanti ac ea repetenti clara omnino & intellecta. Qua in re. q̃ satis nõ ẽ gratias agere perpetuo me consulo: quo tot beneficiis in me tuis opere respondeam. Nũc uero quoniam mearum uigiliarum aliquid tue magnitudini offerre statui: & primos: ut ita dicam: fœtus eorum studiorum: ad quæ ipse me hortari quandoq; consueuisti: illud maxime querebam quod tot labores hac curas uersanti: ad iocunditatem magis. q̃ aliis ad doctrinam esse posset. Nam cum tuo labore & cura: nostrarum rerum pars maxima moderetur: fiantq; ee curæ: ut assolet sepe numero onerose: quid gratius eo offeram: q̃ quod intelligendum te ab illo tedio: ad singularem quandam leticiã: iocũditatem: risumq; mouere possit. Igitur quom plurimi coram græci codices extarẽt: duos illos libellos tue auctoritati in nostram linguam præ cæteris traducendos delegi: quos uir eruditissimus: & in primis iocundissimus Lucianus de ueris narrationibꝫ græco sermone cõscripsit: utpote qui præ cæteris ad ea quæ uolebamus facerent. Nam is: cum multa ac uaria eloquenter & facete conscripserit: tum hos libellos luculentur etiam ac iocunde. Habent hi de ueris narrationibus epygráma: non q̃ uera ita narrẽt: ut mẽtiri non possint: sed ita mentita: ut uera penitus esse nequeant. Causam autem q̃ ea finxerit idẽ refert q̃ hi scilicet: qui in dicendo laborant: post multam seriarum rerum lectiõem: ad hæc quasi ad ludum & oblectamen aliquod diuertant. Vnde lassa mens alacrioribus quibusdam refecta: robustior surgat: & quasi noua ad prima illa redeat. Tum non q̃ nudam solũ ex sui comitate & gratia haberẽt oblectationem: sed etiam speculationem quãdam ostenderent: non uulgarẽ. Siquidẽ hæc peregrina fictionis iuditio: & si uana mẽdacia suasiue ac uerisimile adducit: fertur tamen non sine detractione contra ueteres quosdam poetas scriptores hystoriarum ac philosophos: portenta quædam pro ueris. ac fabulosa scribentes: In quorum ut ait numero fuit Ctesias Ctesiochi Cindius: qui Indorum miracula scripsit. q̃ neq; ipse uidit: neq; alio narrante audiuit. Scripsit & Iambulus de his quæ in magno mari sunt: notissimum omnibus mendacium non in suauem tamen fictionem componens: Et aliorum plurimi in hoc scribẽdi genere uersati sunt: quidamq; proprios errores & peregrinationes quum scriberent bestiarum magnitudines & uictus nouitates cõmetati sunt. Horum dux apud Homerum Vlixes fuit Aleino: & qui circa eum erant: enarrans uentos sibi inseruientium datos monoculos: ac siluestres quosdam homines humanis carnibus uescẽtes. Animalia pluribus cum capitibus ac socios Circeis carminibus mutatos: qualia ille multa ydiotis pheecibus suasit. In hos igitur cum inciderim Inquit: mentiri quidem non ualdeculpauerim: sciens iam id consuetum esse: etiam ipsis philosophie professoribus illud autem miror si clam aliis se non uera scribere putauerunt. Quãobrem & ipse studens: quid ex hac gloria posteris relinquere: ne solus sim expers fabulandi libertate: quandoquidem nihil ueri scribere habui. Nihil enĩ mihi contigerat hystoria dignum: ad mendacium penetraui: & quidem maiori cum gloria: q̃ illi. Etenĩ ero: uel in eo uno uerax q̃ me mentiri fateor: tum sic eam: quæ apud cæteros est accusationem fugiam si me non uera dicere predicem. Scribo namq; que neq; uidi: neq; ipse passus sum: neq; alio narrãte accepi. magis autem quæ omnino non sunt: neq; fieri potuerunt. quare qui in hoc incidũt: nullatenus credere. Hæc Lucianus in prologo suo promisit. Tua autem celebritas hunc incipientem ita intelligat ut perficientem ab intentione non discrepet. Nam in ultimo uersu sequentes libros pollicetur: quos nus

q̄ conſcribit:ne forte uel circa finem ipſum in ueritatem offenderet:& a propoſito fruſtraretur. Inci
pit igitur.

a Greſſus olim ab Herculeis columnis:& in heſperiū occeanū delatus:ſecūdis quidē flatibus nauigabā.
Cauſa autem peregrinationis & argumentum mētis ſolertia:nouarumq; rerum deſiderium:ſcireq;
cupiebam:quis ſit occeani finis:quiq; homines ultra occeanum inhabitēt. Huius igitur gratia come
tum & ſuppellectilem multam impoſui:aquamq; ac coetaneos quinquaginta parem mihi ſententiam
habentes:& armorum copiam:gubernationemq; optimā magno precio conducens:accepi in nauim
Erat autem nauis mediocris & ad magnam nauigationem robuſta. Die igitur ac nocte ſecunde nauigantes terra admodum apparente:non adeo multa ui agebamur. Sequenti die ſimul oriente ſole. uentus increuit:& fluctus intumuere:caligoq; cuncta compleuit:neq; iam ſubmitti uelum poterat. Cum uento igitur conuerſi:& cōmittentes noſipſos:hiemauimus diebus nouem & ſeptuaginta. Octuageſima uero die oriente iam:iam ſole:repente conſpicimus non longe Inſulam ſublimē & conſitam:circa eam fluctus non aſperi frangebantur. Etenim procelle iam maxia pars quieuerat.

Adeuntes igitur:& deſcendentes:ut ex multa maris moleſtia:ſuper terram ſtatim diu iacuimus. Tandem exurgentes:ex nobis ipſis delegimus:triginta quidem nauis cuſtodes aſtare:uiginti autem mecū aſcendere :quæ in inſula erant exploraturos. Progrediētes igitur quantum ſtadiis tribus amari per ſiluam:uidemus columnam quandam eream:græcis litteris circumſculptam:caducis tamen & conſumptis. Dicebant eouſq; Herculem & bacchum deueniſſe:

Erant autem & prope ueſtigia duo:ſuper petram:unum quidem Inſtar iugeris magnum Alterum autem minus. Mihi quidem uidebatur quod minus erat bacchi fuiſſe:Herculis autem quod maius. Venerātes igitur locum proceſſimus. Non iam longe aberamus:cum ecce flumini ſupra ſtetimus:uinum fluenti ſimillimo latoq; tramite decurrenti. Vinum profecto tale:quale ex chio habetur. Erat & fluxus inundans:& multus:ita ut alicubi naubus eſſet tranſitus.

Nobis igitur maior addita eſt fides:ut litteris crederemus:quas antea in columna ſcriptas uideramus teſtimonium iam ſumentibus de bacchi peregrinatione. Cupiens tamen & fluminis inicium ueſtigare:aſcendebam cōtra fluenta:& fontem quidem nullum. Multas autem & magnas uites uuis onuſtas inuenimus. Earum autem cuiuſq; radicitus uinū ſcatebat. lucens:qđ in unū cōfluens:flumē efficiebat.

Videbamus & in eo piſces:& colore:& guſtu uino ſimiles. Quum igitur piſcatori nobis ſuaderemus & in capturam plures obueniſſent piſces:ad eſum illecti:ebriati ſuccubuimus. & iam errare & ductare:& primum ſtomachari:q; præcidentes fete plenos inueniebamus. Deniq; admiſcētes eos qui ex aqua naſcuntur piſces:ac comedentes:uinalem fumum temperauimus.
Tunc fluuium trahicientes:qua uadibile fuit:uitium rem portentuoſam inuenimus.

Nam truncus inferior qui a terra ſurgebat:ferax erat & pinguis. Superior autem mulieres erāt:quantum ex femoribus ſupra:perfecte omnia habentes. Talem apud nos Damnem ſcribunt Apolline iam compræhendente in arborem uerſam. A ſummis autem earum digitis exoriebant palmites uuis pleni Capiti uero pro comis inerant erratici pampinea folia & uue. Ee ergo ad nos accedentes ſalutabant:& dextras protendebant:Aliq; quidem lida:Aliq; inda:plurime græca lingua loquētes:oreq; noſ deoſculabantur. tum deoſculatus:inebriatus confeſtim dubius:ac mutabundus erat:fructum autē decerpi non ſinebant:ſed eo euulſo dolebant. & quidem cum clamore. Gliſcebant autem uehementiſſime nobis commiſceri. duoq; ex nobis adherentes:& ab his non amplius ſoluti:ſed ex pudendis connexi ſunt. Traxerunt enim repente ex eadem ſpecie naturam:& conradicati manſere. Iam ipſis palmites digiti emittebant:& erraticis circumplexantibus uue pene irrumpebant. Dereliquentes igitur eos in nauim confugimus:& aſcendentes qui eo remanſerant:tum alia:tum & derelictorum comitum cū uitibus commixtionem enarrauimus. Accipientes igitur amphoras:aquas hauſimus. Item & e flumine uinum:inq; uicino littore noctem duximus. Mane autem ferebamur:& non uiolētis flatibus. Circa meridiem uero:non iam apparente Inſula:inopinate coruſcans turbo factus eſt:qui nauem circumuoluens:& in ſublime eleuans:quantum ſtadiis triēcentum:nō iam in pelago depoſuit:ſed ſupra ſuſpēſam:ingruenſq; uelis uentus:& ſinu facto:deferebat carbaſum.

Septem igitur dies:& totidem noctes per aera decurrentes. octaua die inſpicimus terram quandam magnam:in medio aeris uelut inſulam lucidam & circularem:multaq; luce micantem.
Ad hanc ergo delati:portumq; ingredientes:deſcendimus. Explorantes autem regionem:Inuenimus

habitatam & cultam:& die quidem nihil uidebamus Nocte aute & apparebant alie prop Insula quæ dam ut uidebantur maiores:minores quedam igni colore similes:

Erat & alia inferius terra:urbes in se habens:& flumina:maria:siluas montes:quam huic que a nobis incolitur comparabamus. Volentes ergo ulterius procedere:comprensi fuimus in equo uultures:sic enim illos dicunt:incidentes. Hi autem equo uultures homines sunt:equorum loco uulturibus insidentes. Magni etenim sunt uultures:& ut plurimum tribus capitibus innixi.

Hic aut distat qs illoꝝ magnitudine. Malo & etenī onerarie nauis ala queꝙ maior:& robustior erat: His igitur equo uulturibus imperatum erat: circumuolantibus terram:si quis aduena inueniretur: ad Regem agere. Quiꝙ & nos compræhendentes:ad Regem duxere. Is autem ut inspexit ex ipsis:ut opinor uestibus:similitudinem capiens Græci an ne inquit uos aduene. Assentientibus autem nobis: quomodo inquit aduenistis:tantum aeris superantes. Et nos sibi omne retulimus. Tum ille incipiens nobis quæ apud eum fuerant enarrabat.q; scilicet homo existens nomine Endimion:in nostra ortus terra:raptusq; olim dormiens:in regione regnat. Esse autem terram illam inquit quæ infra a nobis luna dicitur. Sed confidere nos iussit neꝙ periculum quodpiam suspicari:etenim cuncta uobis aderunt necessaria. Si aut uicero bellū inqt qd nūc sole incolentibus infero:oium felicissimi apud me uiuetis.

Hinc nos interrogauimus:qui sint hostes:quæ ue odiorum cause. Is autem Pheton inquit eorum qui in sole sunt Rex:etenim ille etiam habitatur quemadmodum & luna:bella aduersum nos multo iā tēpore. Cepit autem ea quam audietis ratione. Ego olim pauperrimos quosq;:qui in meo erant regno congregans:uolui coloniam in luciferum deducere:desertum tunc:& nullis habitatum. Pheton autem Inuidia stimulatus:transitum prohibuit:medio in itinere occurrens:equo formicis aductus. Tūc eq dem uicti:non enim apparatu equales eramus: secessimus:

Nunc autem iterum uolo bellum efferre:& coloniam traicere. Quod si uultis mecum classe communicare:uultures uobis e regalibus dabo:unum unicuiq; & cæteram armaturam:Cras autem faciemus exitum:Equidem quando tua hæc est sententia:sic inquam fiat. Mane igitur exurgentes: statuebamur in aciem etenim nunciabant exploratores hostes appropinquate. Magnitudo quidem exercitus centūmilia erāt:absq; peditibus & externis auxiliis:ltē & absq; comeatibus:& machinaꝝ peritis.

Horum autem octuaginta quidem milia:equo uulturum erant:qui autem a loleris ferebantur:uiginti milia. Est autem ales hic maximus:oleribus pennarum loco obsitus. Qui uero ex his uelociores erāt alarum pennas habebant lactuce foliis maxime similes: Vbi uero & Centroboli cum his ordinati sūt: & Scordomachi Aduenerunt & a septemtrione auxilia pſylotoxoti:triginta quidē milia: Vēto cursores aūt quinqginta milia: Hoꝝ quidē Pſylotoxoti magnaꝝ pulicū sessores sunt:unde & appellationē trahunt:publicium uero magnitudo ut duodecim elephantes. Porro uento cursores uero pedestres quidem sunt. feruntur autem uento absq; aliis per medium aera Modus autem quo feruntur talis est. Succingunt se talares tunicas:& has uento sinuantes:uela in paruis scafis imitantur. Hi pugna scutis armati plurimum ualent. Dicebantur autem aduentare ab his quæ supra Cappadociam sunt stellis. Struthobalani quidem septuaginta milia. Hos ego non uidi.non enim uenerunt.quare neq; eorum naturas scribere ausim. Portentuosa quedam & incredibilia de his dicebantur. Et his quidem erat endymionis exercitus:Omnium autem armatura eadem erat. Galea quidem e fabarum spoliis. Magne enim apud eos fabe:& durissimum illarum spolium. Toraces autem squamee omnes:& squames quidem lupinee:lupinorum lepas consuentes. thoracas faciunt:Sunt autem lepe ipse ut cornu dure. Scuta & enses qualia argolica nostra uidemus:Vbi uero tempore datum est:sic in aciē deducti sunt In dextro quidem cornu equouultures & Rex optimos quosq; circa se habens.& nos cum his:In leuo uero Alelori. Porro inter utrunq; auxilia:ut cuiq; magis placuit. Erat & peditatus maximus. Myriadarū sex milium:Vna myrias decemmilia facit: Hūc statuere in aciē sic:Aranee apud illos multe:& magne sūt queꝙ ex Cycladibus Insulis una multo maior: Has iussit intexere medium aeris:quod a Luna in luciferum diffunditur. Idq; ut primum perfecerunt:campus substratus apparuit:quo & peditatum statuunt Ducebat autem hunc Hycterion bon reguli:hostium leuum quidem equiformici & in his medius Pheton. Bestie etenim magne sunt alate:his quæ apud nos sunt formicis preter magnitudinem nō dissimiles:harum maxima duorum iugerum mensuram implet. Pugnabant autem non solum qui desuper insidebant sed & ee cornibus maxime. Dicebant horum esse numerum pene quinquaginta milium. In eorum autem dextero,aero culices qui e culicibus pugnant. horum milia pene quinqginta erāt: Sagittari omnes magnis in culicibus delati. Post hos autem acrecordaces nudi ac pedestres uerum pugnaces. Et enim longe iaciebāt fundis maximas rapas:& percussus neq; parum subsistere poterat:morietur scilicet:uulnere subito quodam fœtore infecto. Nāq; sagittas in albe ueneno delibutas ferebant:Hos iuxta caulomycetes posuerunt armis accinctos:& cominus pugnantes numero decem mi-

lia Dicuntur autem caulomycetes:quoniam ſcutis quidem fungeis utuntur:Haſtilibus autem aſpargo rum uirgultis:Steterunt autem poſt hos & Cynobalani:quos hi miſerunt:qui canem inhabitant ſtellam:numero quinquaginta milia.Et enim uiri non humanis:ſed caninis uultibus ſuper alatas glandes pugnabant:Dicebant autem ab ipſis hoſtibus & alia auxilia defeciſſe:& lacteo orbe emittenda funda mittentes ſcilicet:& nube centauri.Sed illi diiudicato iam prelio:utinam minime aduenerunt.Qui uero funda mittebant:omnino non aduenerunt:Quare Phetonta iratum tradũt:in poſterum omnem illorum ſibi finitimam regionem igne uaſtaſſe.Et is quidem erat Phetontis exercituſ.Poſtq uero ſigna erecta ſunt.& aſelli ruditum undiq conſtrepuere:His etenim tubularum loco utuntur:committentes bellum pugnabant.& ſolarium quidem leuum confeſtim fugit:neq enim ſufferre ualuit inſtantes eq griphos.noſq inſequebamur cedentes.Dextrum autem illorum cornu ſuperior euadebat noſtro qđ in leua erat propulſato.

Exeuntes enim aerocopes inſequebantur uſq ad peditatum.Hic auxiliantibus illis defecerunt e regione declinantes.Idq maximum ubi ſenſere ſuos qui in leuo fuerant manifeſte deuictos:fuga uero inſigni facta:multi quidem capti:plurimi uero confecti occubuere.& in ipſas quidem nubes defluebat ſanguis multus:ut madide ruborem traherent:quales apud nos uidentur occidente ſole.Multus & in terram decidit ut putarent tale ne aliquid olim contigiſſe:cum Homerus ſuſpicatus fuerit lotem in Sarpedonis morte ſanguineas guttas pluiſſe.Conuerſi autem a cede:duo trophea ſtatuimus:unum quidem Araneis:& pedeſtri pugna:alterum autem aerum ſupra nubes:His iam dudum exactis: nunciatum eſt:Nubecentauros aduentare.& irrumpere:quos antea Phetõti adueniſſe oportuerat.Hiq ubi aduenere:ſpectaculum prebere inſolitum:& inexpectatum.homines erant alatis equis commiſti.Magnitudo quidem hominum:quantum Rhodiorum Coloſſus:ex medietate ſupra equorum autem ſimilis ualide naui onerarie .Equidem eorum numerum non ſcripſi:ne cui incredibile id fiat:tãtus erat Ducebantur autem a Sagittario:qui eſt in Zodiaco.Vbi autem amicos deuictos ſenſere: Ad Phetontem miſere iterum remeare.Ipſi autem in aciem ſtructi:in lunares irruunt turbatos quidem ac inordinatos:ob eam quam hoſtibus fecerant fugam:& iam ſpolia diuidentes: omnemq multitudinem noſtrarum a tergo prementes fugant.Ipſum autem Regem inſequuntur ad Ciuitatem:atq ex illius aliti bus conficiunt plurimas.Deiecerunt autem & trophea:ac omnem aranearum intextum campum decurrere:meq ceperunt & e comitibus duos.Iam autem & pheton aderat:& ſub illis trophea alia ſtatuere.Nos igitur ad ſolem ducebamur:aranee fragmati manibus poſt tergum ligatis:ii Ciuitatem obſidere ignorabant penitus. Conuerſi ergo:medium aeris uallauerunt:ut de cætero ſplendor a Sole ad lunam minus deſcenderet. Vallum autem erat murus duplex nubeus:ut neceſſario eclipſis lune fieret.Iam & nox continua cuncta tenebat.Qua in re preſſus Endimion mittens deprecatus eſt edificium dirui.neq eos deſpici in tenebris uictitantes.Promiſit autem & tributa perſoluere:ſeq auxiliarem & amicum fore:neq in poſterum bellare.Inſuper & obſides offerebat. Pheton uero:& hi qui apud illum erant:congregato bis conſilio:in ira pertinatius infracti:immobileſq ſteterunt. Poſtremo reſipiſcere & conditiones pacis admittere:ubi & phedera conſcripſere.phedera. Solani & horum auxiliatores ac ſocii:ad lunarios:eorumq auxiliatores & ſocios:primum ſolarios demoliri murale:neq decetero lunam inuadere:ſtatutoq precio captiuos reddere:Lunarios autem dimittere liberas quæ ad inuicem ſunt ſtallas.Arma quidem de cetero non inferre ſolaribus. Auxiliari quidem inuicem ſi quis inuaſerit:uectigalium conditione. Tribuere annuatim Regem Lunariorum amphoras roris decem milia.Coloniam,in Luciferum communem fieri.& ex utriſq uolentem participare:Sculpiri aute phedera columna electrina:erigiq in medio aeris confino.

Qui pepigere:ex ſolarium quidem parte Ignereus:Eſtiuas:& flammes. Limarum autem Nocturus limatus:& Multilucus. Et talis quidem pax ſecuta eſt.Cõfeſtim muq demoliri & captiuos reſtituere.

Vbi autem ad lunam deuenimus:obuiauerunt nobis ſocii:& cum lachrimis ſalutauerunt nos:& Endymion ipſe.Et is quidem ſuadebat eo nos remanere ſecum:& in colonia participare:dareq in uxoré pollicebatur ſuam quam habebat prolem. Ego autem nullatenus ſuadebar:ſed orabam demitti infra in mare. Qui ut impoſſibile uidit:ſeptem conuiuatus diebus:tandem dimiſit.piſcium oſſibus. Igitur inquam ego fœliciter dimicabimus:ſi nos cum his bello congrediamur:utpote qui armati cum his q inermes ſunt.Idq factum bene.Si enim ſuperabimus:cæteram ſine timore trahemus uitam. Quæ ut probauimus abeuntes ad nauem accingebamur.

Belli autem ratio futura erat:tributi non datio:iam pacto tempore imminente Et illi quidem miserei tributum poſtulantes.Is autem ſuperbe reſpondens:nuncios effugauit.Primi igitur pſitopodes & paguride,cintharo.Sic enim uocabatur indignati cum tumultu inuaſere:& quidem multo:Nos uero aggreſſum preuidentes:ſtetimus armati.Inſidias ſtatuentes:hominum quinque & uiginti.Præceptum

autem erat his:ubi pretergreſſos inimicos uidiſſent inſurgere:Quod perfecerunt:nam inſurgentes a tergo:cedebant illos.Nos uero & ipſi uiginti quinq; Siquidem ſcintharus eiuſq; filius committebant: obuiamus.Committenteſq; manum ira & fortitudine periclitabamur. Deniq; uertentes eos in fugam:ad ſuas uſq; latebras inſecuti ſumus.Ceciderunt ex hoſtibus nonaginta:e noſtris autem unus qui & gubernator::tergum ſardinula piſce perfoſſus.Die quidem illa & nocte bellico perſterpuimus ſono tropheumq; ſtatuimus:arridum magni piſcis tergum infigétes:Sequenti uero die aderant & alii:quæ facta fuerant ſentientes.Dextrum quidem cornu Tarichanes:quos & pelamus ductitabat.leuum autē thynoce fali:medium carchynothyres tenebant.Nam ea gens quam Tritono medicem dicebāt quie ſcebant:neq; ſociis ſuffragia afferre uoluit.Nos uero congreſſi apud neptunium templū obuiauimus manumq; conſernimus.multo clamore uſi.Reſonabat autem ex illo cetus.ut antea ſolent.Hos item a tergo inſecuti fugauimus in ſuam reliquum terre tenentes.neq; multo poſt nuncios mitentes:ſuſtulerunt ſuos in bello mortuos:federaq; & amicitias poſtularint.nobis uero de amicitia:aut federe non eſt uiſum.ſed poſtera die cōcedentes ad eos:pene omnes occidimus preter tritonomeditas. Siquidē ii ut uiderequæ contigerant preuenientes.ad ceti raucalia loca exitumq; deinde nacti deſilere in mare igitur prouinciam circumeuntes.iam hoſtibus uacuā.de cætero abſq; timore habitabamus. paleſtris aliiſque gymnaſiis plurimum ac uenationibus dediti. Quandoq; uineis exercentes eramus:aut ex arboribus poma legentes & omnino his ſimiles:qui in magno & in euitabili carcere concluſi conuiuāt & gaudent.annūq; & menſes octo eo exigimus.nono autem mēſe cum beſtia eſſet ad tertium oris hiatum.&enim id ſemel quolibet anni tempore faciebat:ita ut nos ea eſſe quattuor anni tempora conie ctura aſſequeremur.ad tertium uti perduximus oris hiatum confeſtim uoces ac tumultum audiebamus:ut nautarum precipientium ac remigantium.Turbati igitur.ad ipſum beſtie os aſcendimus. ſtanteſq; intra dentes inſpiciebamus omnium quæ ipſe uideram inauditum miraculū.Homines magnos dimidii ſtadii ſtatura.magnis cum inſulis nō ſecus q̄ triremibus nauigantes. Vidi equidem incredibilibus ſimilia ſcribo dicam tamen.inſule erant in longum porrecte.ardue non multum queq; quantum ſtadiorum centum circunferentia.centumq; in ſe habens ſemiſtadios nautas. Horum aliqui quidem hinc atq; hinc.inſule lateribus inſidentes.ad uices initebātur:brachiis cypariſſos magnos ipſis cum ramis ac frondibus remorum loco ducentes.Pone autem ad ipſam puppem uidebatur gubernator:ut ī colle quodam ſublimi:ereum regens gubernaculum:longitudine ſtadiorum quinq; ad proram uero ex his bellatores fere quadraginta armati pugnabāt.hominibus p̄ter comā omnino ſimiles.ipſa enim coma ignis erat.& ardebat:ut galearum uſu non ſane proficerent.pro uelis uero uentus in ſiluam inci dens:quæ plurima cuiq; inerat:ſinuabat inſulam.& portabat quo gubernator ipſe cupiebat.Erāt & in his p̄fecti ad remigium incitantes:ac otius mouentes:quemadmodum in longis nauibus conſueue/re.primū igitur duas uidebamus aut tres:poſtremo ut ſexcente apparuere.ſtanteſq; ſeorſum cōmitte bant prelium.ac pugnabant.multas quidem aduerſis ſeſe urgentes proris diſſipari mutuo: multaſq; ī pulſas obrui.alie potenter quidem cōnexe certabant:neq; facile diuellebantur ab inuicem.Qui enim proram ſorciti pugnabant:omnem oſtendebant induſtriam:conſcendentes.& maſtantes. neminē autem capientes.pro ferreis autem roſtri folpos magnos inuicem connexos iacebant:qui & ſilue cōplicati tenebant in ſiluas:iacebant etiam ac cedebāt oſſibus:quorum unus uix currus deferat & ſpōgis iugereis:hos autem ducebat Eolocētaurus.illos pelegopotes pugnauer aūt ipſis ut uider cōtigit p̄ de gratia.Etenim dicebatur pelagopotes multos Elocentauri Delphinium greges ſubripuiſſe:ut erat audire uocantibus illis & Regum nomina conclamantibus.Deniq; ſuperāt.qui ex Elocētauro & hoſtium inſulis ſubruunt centū circiter & quinquaginta.treſq; ipſis una cum hominibus capiunt.Cæteꝝ uero puppem uertentes euaſere. Sane.ii paulopoſt illos inſecuti:ueſpere facto:ad naufragia conuerſi plurima obtinuere:ſuaq; excepere.Etenim horum inſule non minus octuaginta obrute. Statuerunt autem tropheum inſularis pugne in capite ceti unam ex hoſtium inſulis ſuſpendentes.nocte quidem illa circa beſtiam commorati ſunt:retinacula ad illam alligantes.& ancoris iacientes.Etenim ancoris magnis utebantur:uitreis fortiſſimis.poſtera autem die ſupra ceti tergum litantes:ſuoſq; eo tumulātes abiere leti autem pena canentes.Hæc quidem quæ in inſulari pugna geſta.

Finis primi libri.

Incipit liber ſecundus.

NTEREA non iam ego meam ferens in ceto moram:manſioniſq; illius tedio affectus.quærebam inde quam arte pateret exitus.Et primum quidem non inutile uiſum eſt.ad dextrum latus fœdere.perq; defoſſum iter locum temptare fugam. inci piētes igit precidebamus:ubi incūbētes:quantum ſtadia quinq; effodimus nihil ſane proficientes:ab opere deſtitimus.Tum ſiluam exuere ducebamus.foreq; beſtiā mo

riturá:qđ ſi fieret:facile licere egredi.Igitur ab ultima caude regiõe ĩcipiẽtes: comcubueramus:& dies quidem ſeptem & totidem noctes a calore inſenſibilem ſe cetus reddidit.Porro octaua ac nona intelle ximus priſtino illum robore non teneri:& infirmari:cum hiabat ſolita non cum uehæmentia: tũ neq; hiatum ſuſpendebat:ac protrahebat.ſed confeſtim ſubſidebat.Decima autem & undecima mori uide batur:deformiſq; erat ac male olens:At duodecima uix excogitauimus perichtari nos: & in cadauere concludi:ni hiante ceto cuneos ſubmitteremus:quo panſe fauces in poſterum non conuenirent. Itaq; maximis trabibus illius ingentes ora:nauem parabamus:aquæ plurimum inferentes:& ad neceſſita tem cætera.Gubernator futurus erat Scintharus.Poſtera quidem die iam ille finierat.Nos uero attra hentes nauem:& per raritatem dentium educentes:ac explicantes leuiter in mare dimiſimus: Aſcen denteſq; in dorſum:apud Inſulare tropheum.Neptuno immolauimus:eoq; diebus tribus manſimus: erat enim tranquillitas.Quarta uero nauigantes abceſſimus.Hinc nos multis ex Inſulari pugna cada ueribus obuiauimus:& applicantes corpora dimenſi mirabamur: Diebus autem quibuſdam nauiga uimus:multa aeris temperie uſi.Tandem uiolento ſe borea ĩmittente frigus magnum ſecutum eſt:ſub eoq; totum glacie aſtrictum eſt pelagus:non modo in ſuperficie:ſed & improfundum:& alte quãtum paſſus trecenti:ut deſcendẽtes ſuper glaciem curſaremus: Cum autem uentus acrius increbeſceret: noſq; ſui uehæmentiam non tollereremus:tale quiddam fecimus.Qui uero in ea re ſententiam dice bat:erat Scintharus.Igitur in aqua ſpeluncham maximam fodientes:in ea latitauimus diebus triginta ignem excitantes:ac nutrientes ueſcebamur piſcibus:ſiquidem fodiẽdo plurimos inueniebamus.Vbi uero quæ ad comeatum erant defecere:egreſſi infixam nauem euulſimus: danteſq; uelũ trahebamus ut nauigantes molliter ac leuiter per glaciem delapſi.Quinta autem die tepidiori aura inſpirante om ne gelu defluxerat:iterumq; fluctus ſucceſſere:glacie penitus ſoluta.Iam uero & ſtadia centum exege ramus:cum ad Inſulam delati:non adeo magnam:& eam deſertam:aquas hauſimus.Iam enim defece rant.Tauroſq; eo ſilueſtres duos arcu confecimus:ipſi autem tauri cornua non infrõte.ſed in ipſis ha bebant oculis ut monio placuit.

Poſt non multum in pelagus deuenimus.non iam aqueum:ſed lacteum:& in eo Inſula apparebat al ba:referta uitibus.Erat autem Inſula caſeus maximus coagulatus.quemadmodum poſtea comedẽtes didicimus:eius circumferentia ſtadiorum uigintiquinq;:Ipſe autem uites uuis plene:quas conterẽtes lac: non quidem uinum bibimus.Templum autem in medio erat Inſula galathee:ne rei ſacrum. Sic enim ex epigramate docebamur.Quoad igitur uſq; in Inſula conſedimus:eſca quidem nobis & cibus terra fuit.lac autem ex uuis potus:Regnare autem regionibus his dicebant Tyronam ſalmonei eum a Nep tuno honorem accipiens.exactis autem in Inſula diebus quinq;:ſexta egreſſi ſumus portu:placato pela go:ac aura quadam impellente.Porro octaua die nauigantes:lacteum exceſſimus iterumq; ſalſum ac ceruleum inſecantes:uidemus homines multos ſupra mare decurrentes omnino nobis ſimiles:& cor poribus & magnitudine:præter ſolos pedes:ſiquidem hos ſubereos habuere:Quare uti exiſtimo ſel lopodes appellati ſunt. Mirabamur autem uidentes nullatenus demergi:ſed fluctibus ſuper extare: intrepideq; incedere.

Qui & accedentes ſalutauerunt nos græca uoce.Dicebant autem in fellonam eorum patriam pro perare:Commeabant igitur nobiſcum:precurrentes certo uiarum ſpacio Poſtea conuerſi:ab itinere abibant fœlicem nobis nauigationem orantes.Poſt temporis non multum & multe Inſule apparue re prope quidem a leua fellona:ad quam illi properabant:ubi & Ciuitas ſuper magno ſubere habita batur.Longe autem & ad dexteram magis quinq; maxime Inſule & eminentes Ignisq; ab eis aſcende bat multus:per proram autem una lata & humilis diſtans ſtadiis non minus quingentis.Iam ppe ade ramus:& mirabilis quedam aura ad nos penetrauit:dulcis & odorifera:quales hiſtoricus herodotus a fœlici Arabia ſpirare dicit.Aut tale nobis dulce afflauit:quale a roſis narciſſis hyacintis ue liliis uiolis mirto uel lauro redolere conſueuit.Odore igitur leti:bonumq; aliquod longis ex laboribus preſumẽ tes:iam Inſulam breui ſpacio propinquam ſpectabamus:hic & ortos uidemus plurimos latos & ma gnos:nitẽtiaq; flumina leuiter in mare prorumpere:prataq; & ſiluas:ac canoras aues:aliquas quidem per litus canentes:multas autem ſuper ramos.Aer autem leuis ac placide ſpirans e regione circumfun debatur:& aure quedam alacres ſpirantes leuiter ſiluam mouebant: eoq; motu letum ac continuum quoddam modulamen ſibilabat ſimile obliq; fiſtule:in deſertis locis modulanti. Audiebatur tamen clamor & applauſus:ut commixte multitudinis non tumultuans:ſed qualis in cõuiuio quibuſdam qui,

dem ſonantibus:aliis autem exultantibus:ſimul ac fiſtula:uel cithara modulantibus.His illecti defere
bamur in portum egreſſiq; nauem:Scintharum in ea:& ex ſociis duos dimiſimus:procedentes autem
per florés pratū:in cuſtodes ſcidimus:& miniſtros:qui nos roſeis uinciétes uinculis.Id.n.apud eos ma
ximum eſt uinculū.Ad principé adduxere:a quibus & per uiam ītelleximus eam beatoꝝ Inſulam ap
pellari:regnareq; in ea creticū Radamanté.Ad qué ubi adducti fuimus.ſtetimus in ordine iudicādoꝝ
quarto in loco.Erat autem prima cauſa de Aiace thelamonio:an illi in heroum numero eſſe liceat:an
uero non? Accuſabatur autem q̄ furiis actus ſe ipſum necauerit.Deniq; multo prius habito ſermone:
uiſum eſt Radamanti tradere illum Hippocrati Eo medico helleborum bibiturum indeq; iam meli
us ſapientem in heroum confeſſum recipi.Secunda autem cauſa amoris erat Theſey ſcilicet ac Mene
lai pro helena certantium cui nam illa cohabitare debeat.Et radamas quidem cum Menelaꝰ iudica
uit.qui & coniugi huius gratia tātis olim laboribus ſeſe implicuerit ac periculis.etenim ipſi Theſio ali
as eſſe mulieres.Amazonem ſcilicet:& Minois filias.Tertia uero de primo accubitu Alexandro ſcili
cet philippi filio:& hanibali Cartaginenſi:iudicatumq; eſt alexandrum precedere:ſibiq; ſedes poſita ē
apud Cyrum perſem primum.in quartam autem cauſam nos adducti ſumus:Et is quidem interroga
uit:quid nam paſſi eſſemus:q; iam uiuentes ad ſacrum illum cetum deuenimus:Nos autem cuncta illi
ex ordine enarrauimus:Tum nobis paululum e loco ſubmotis diu in cauſa penſitabat.eamq; ſociis ſe
cum aſſidentibus cōmunicabat:Conſedebant enim cum eo & alii quidem multi:tum & ante illos athe
nienſis.Ariſtides cognomento iuſtus:Cui ut placuit decreuere cum moriemur:ſubire & nos iudicium
debere.penderēq; iudicatum peregrinationis huius.& noſtri ad ſacrum iocum aduentus gratis Nunc
uero pretaxato tpe licere nobis in inſula apud heros uerſari:inde abire.Preſcribere & receſſus termi
num:non amplius q̄ menſes ſeptem.Tum florum ſertis quibus antea nos deuinxerant:ſoluebamur ac
in urbem ducebamur.ad beatorum conuiuium.ipſa quidem ciuitas omnis aurea:murus autem ſmara
gdo lapide conſtructus.Porro huius porte ſeptem ſunt:ſimplices quidem monolignee cinamomee pa
rimentum uero Ciuitatis & intra muros terra eburnea:Omnium deorum templa berillo lapide con
ſtructa:& altaria in eis maxima uno ē ſimplici lapide Ametiſto ſingula:ubi & diis immolant per ciuita
tem uero fluuius defluit unguento optimo:huius latitudo regalium cubitorum centum altitudo ut cō
mode nare poſſes:porco apud eos balnea q̄ thermas dicunt domus magne ſunt uitree cinamomo ſuc
cenſe pro aqua ros tepidus in aenis uerſatur Vtuntur autem ueſtibus purpureis tenuiſſimis ut aranee
filis contextis.ii.corpora non habent.& impalpabiles ſunt abſq; carne.formam autem & effigiem ſo
lam habent ac oſtendunt.incorporei tamen cum ſint ſtant mouentur:intelligunt uocemq; emittunt:
Omninoq; ſimilis uidetur eorum anima ut nuda quedam corporis ſimilitudinem circundata: Si quis
autem non tetigerit non credet quod uidetur non eſſe corpus. Sunt enim ut umbre recte non nigre.
Seneſcit nemo.ſed ea manet etate qua ſe eo contulit.Deniq; hic nuſq̄ eſt nos neq; clariſſima dies.ſed q̄
ſe crepuſculum eſſe ſolet iam aurora apparente ante orientem ſolem talis lux terram habet.Quare &
unum ſolum tempus anni nouere ſemper enim uer eſt unuſq; uentus ſpirat zephirus.At uero locus cū
ctis quidem floribus manſuetis plantis & umbroſis uiret.Que illic ſunt uinee duodecies annis ſingulis
florent.duodecies uuas reddunt.Mala uero granata ac mela ceteraq; pomifera ter decies dicebant. Si
quidem lune ut uidetur curſu germinant:annoq; in.xiii.lunas diuiſo terdecies reddunt. Pro frumento
uero ſpice in ſummitate para.interea in luna uerſatus que uiderim queue noua & ni audita cognoue.
rim dicam Primum quidem eos non ex mulieribus concipi ſed nec quid ſit femina omnino ſcitur nec
maſculus.Coeunt autem inuicem ſine ulla ſexus diſcretione:cum tamen utroq; utuntur ſexu Et enim
ad quintum & uiceſimum uſq; annum omnes mulierum habentur loco eo autem ſupra non habentur
ſed habent.Concipiunt non in uentre ſed in crurium poſteriori parte.Vbi enim embrio cōceperit.tu
met crus tandem ſuo tempore precidentes educunt mortua.Tum eadem aduentum hyantia propo
nentes mulcent & ad uitam excitant.Inde & mihi uidetur ad grecos illud de ſurrorum conceptu pro
uerbium deueniſſe q; apud illos ſurra uentris loco concipit Maiora horum enarrabo. Genus apud il
los eſt hominum:qui dicuntur arborei.idq; naſcitur tali ordine.Teſticulum hominis precidentes i ter
ram plantantium more defodiunt:indeq; exoritur carnea arbor maxima ut falli:falli arbores que na
ſcuntur in ſuperiori Syria altitudine ut ferunt centum & quinquaginta cubitorum.Habet quidem ra
mos & frondes fructus autem cubitales glandes Vbi maturantur deligentes in homines effingunt pu
denda quidem habent poſitiua: Aliqui quidem eburnea. Pauperes autem lignea: quibus cre
dant. Poſtquam autem ſenuerit homo non moritur:ſed ut fumus ſolutus.in aerem euaneſcit. Cibus
autem eſt omnibus unus.facto etenim igne. ranas aſſant ſuper prunas. Multe apud illos ſunt rane
per aera circumuolantes: his aſſatis circumſidunt ut ad menſam. trahuntque ad ſenſus aſcenden
tem ex illis fumum & comedunt:Cibo quidem tali aluntur Potus autem illis eſt aer, expreſſus in cali

cem:liquorem in ſe ſumens ut rorem.Hi non egerunt.neq; mingũt.neq; eis duabus his neceſſitatibus ea in parte ut nobis natura fatifecit.utpote circa poplitem connubia qui conſumant: quando quidem eo in loco eſt concipiens ſexus.Pulcer apd illos putaf caluus quis & ſine coma.Comatos ãt oderunt.

Apud eos uero qui cometas habitant ſtellas comati formoſi habentur.Aduenerunt enim quidam q nobis de illorum moribus narrauerunt.Barbam autem ad genua paulominus emittunt.& pedibus q dem ungues non habent.ſed monodigiti omnes.In ſpeciem cauderamus quidam in longum emittif. continuo germinans.qui & reſupino cadente non frangitur.Diſtillant item & mel pinguiſſimum qui que ſi quando labori inſudant:uel luctantur.Corpus lacte deliniunt.& ut caſeus inde coaguletur melle paululum diſtillante.Oleum autem e cœpis educunt:maxime pingue:ac redolens ut unguentum:Ha bent & uineas plurimas & diuerſas:ubi & uuarum racemi:uti grandinis ſunt grana,Et mihi quidem ui detur:ubi uentus inciderit.uites illas quatere:fractiſq; tunc uuis.grandinem huc ad nos dimitti.Ventre ut ſacculo utuntur quantum in eo cupiunt imitttẽtes,Apertus etenim uenter eſt illis.& iterum clauſus introq; neq; epar apparet.uel id ſolum.Nam denſus eſt intus & obſitus ut paruuli cum algore frigent: in eum ſubeant.Amictis autem diuitibus uitreus & mollis:ceteris uero ereus contextus. Sunt etenim illa minerea loca & metallorum fecunda iiq; aquam ſuperfundentes:metalla ut lanam exercent.Qua les autem habeant oculos omnino ſcribere non auſim ne forte me quis mentiri ob ſermonis incredu litatem putet.Tamen & id quidem dicam.Oculos circum exactos habent:& cupiens accipit:ac cuſto dit:quo ad uidere uolet.itaq; apponens uidet.Et multi quidem caſu proprios amittentes ab aliis mutu antur & uident Sunt & locupletes qui plures habent oculos:occultos quidem:& in archanis ſeruatos. Aures illis ſunt platani folia preter eos qui ex glandibus formantur.illi etenim ſolum ligneas habent aures:Ceterum & mirabile aliud in regia conſpicatus ſum. Speculum maximum ſupra puteum adia cens:non adeo altum.Huc in puteum ſi quis deſcenderit.cuncta audiet.que apud nos in terra loquun tur.Si uero ſpeculum intuearis oẽs quidem urbes omnes gentes uides:non ſecus q̃ ſi omnibus adeſſes Tunc & ipſe meos uidi:& patriam oẽm.Quod ſi ipſi me uiderint.ſatis exploratum non habeo.Quod ſi quis forte erit incredulus neq; his credendum putet.cum eo perueniet.ſciet me uera dixiſſe.Tũc ſalu tantes Regem.& qui circa illum erant nauem aſcendentes ferebamur.Abeunti autem mihi dedit En dymion ueſtes quidem uitreas duas:ereas uero quinq; Lupineamq; armaturam omnẽ:que in poſterũ amiſi in ceto cuncta:Miſit & nobiſcum equo uultures mille:ſtadiis quingentis.

Nauigantes autem circa.terrã illã plurimas alias prouincias dimiſimus preterlubentes. Peruenimus & ad Luciferum nuper inhabitatum:ubi deſcendentes aquam hauſimus.Hinc zodiacum introeuntes ad leuam quidem Solem pretergrediebamur circa terre illius marginem ſubnauigantes. neq; eni de ſcendimus.& quidem ſociis id ſumme cupientibus.Erat enim uentus qui nos a terra propelleret obui us.Contemplati tamen ſumus prouinciam fecundam & pinguem optimarum aquarum & bonorũ multorum plenam.Hinc & nos ſpeculati nube centauri.ii.ſcilicet qui phetontis ſtipendia accipiunt:e lapſi uoluerunt in nauem:quiq; ſocios eſſe conſpicati. otius abiere.Iam enim equo uulturibus uale fece mus.Nauigantes autem ſuccedentem noctem ac diem.delati uerſus occidentem peruenimus ad lucer narum urbem.Sic enim illas uocant ita enim iter noſtrum ad inferiora ſecantes.ea autem Ciuitas iter plyades & hyades ſtellas ſita eſt.zodiacoq; multo inferior Deſcendentes autem neminem quidem in uenimus Lucernas autem multas decurrentes.& in foro & ſecus Portum deambulantes aliquas quidẽ paruas & ut egenas ex magnis autem & potentibus paucas.& illas ualde illuſtres ac nobiles.Domus il lis & lichimi ſeorſum unicuiq; fiebant nomineq; appellabantur ut homines & uocem emittentes audi ebamus.neq; nocebant magis autem uolebant.& hoſpicio ſuſcipere.nos tamẽ timebamus:nec uel no ſtrum unus apud illas cenare eſt auſus Principatus autem illis media in ciuitate celebrabatur Hic per omnem noctem earum ſedet princeps nomine unam quamq; compellans.Quecunq; non paret con demnatur ad mortem ut tranſfuga.Mors autem eſt extingui.aſtantes autem nos conſiderabamus q̃ fiebant ſimulq; lucernas reſpondentes audiebamus cauſaſq; quo iure tardauerant dicentes Hic & lu cernam noſtram cognoui.interroganſq; exigebam:que domi ſunt.ea autem mihi illa omnia enarra uit.Et noctem quidẽ illam cum eo manſimus.

Sequenti uero ſecedentes iam ſecus nubes nauigabamus:hic & cocchygiam uidimus nubium urbem: uidenteſq; admirati ſumus.neq; in eam deſcendimus.non enim permittebant flatus.Regnare autem in eo dicebant Coronem citoſioni.Tum ego Ariſtephanis poete recordatus ſum.hominis quidem ſa pientis & ueri & in his que ſcripſit fruſtra non creditus.Tertia autem ab hac die et oceanum iam mani feſte uidebamus terram uero nunq; ꝑter aereas illas:& ipſe quidem ignee & micantes mihi ut pfanta ſiã uidebãt.Quarta ãt die circa meridiẽ:molliter aſpiráte aura & ſubſidẽte in mare depoſuimus:Vtue ro aq̃ attigimꝰ:mire ac ſupramodũ letati fuimꝰ oẽq; gaudiũ ex pñtibꝰ faciebamꝰ:& deſcẽdẽtes natabamꝰ ꝺtigit.n.pacatũ & q̃tũ eé pelagus,ſed ut uidet ſepe mutatio ĩ melius maiorũ malogꝰſueuit fieri

pricipium.etenim nobis duos tantum dies feliciter nauigantibus.illucente tertia:ad orientem ſolem repente beſtias uidemus:ac cetos:& alia quidem multa:unum autem omnium maximum & magnitudine q̄tum ſtadiorum quingentorum aduenie bat hians & maris multum turbans ſpumaq; circumfuſus:Dentes habens his qui apud nos ſunt fallis multo altiores.acutos omnes ut ſpinas & ebore candidiores.Nos quidem non ſecus q̄ ad ſupremam horam inuicem uele facientes & implectentes preſtolabamur.is autem iam aderat:qui ut uos abſorbuit:cum ipſa naui debebit.Non quidem contigit in dentes offendere ſed per eorum raritatem nauis inducta intro concidit.Vbi autem intro cōuoluti fuimus primo quidem tenebre erant & uidebamus profecto nihil:Tandem eo hiāte:uidemus cetum magnū & omnino latum & altum:capacem quidem & decem milium hominum Ciuitati ſimilem.Erant preterea in ipſo aditu & parui piſces & alie quidem beſtie multe conciſe:nauium uela:& ancore:& hominum oſſa:& onera:

Circa medium uero terra'& colles erant ut connitio ex ea quā conbiberat craſſitudine āccumulati. igitur & ſilua in his erat:& arbores omnigene:oleraq; ac cuncta cultis ortis ſimilia.Circuitus autē terre ſtadii ducenti & quadraginta.Erat autem uidere & marinas aues lates & Alcyonas in arboribus nidificātes.tūc uero plurimum lacrimati fuimus deniq; ſubleuantes comites naué ereximus.

Ipſiq; ex ſilicibus ignem excitantes:& accendentes:cenam ex his que aderant fecimus.Aderant etenī omnigenum piſcium carnes aquamq; e lucifero etiam habuimus Sequenti uero eſurgentes die.ſi quā do hiaſſet cetus.ſepe quidem montes uidebamus quandoq; ſolum celum ſepe & inſulas.Etenim & illū ſentiebamus ferri concite ad omnem pelagi partem.Poſtq̄ autem māſione iam aſſueti eramus accipiens e Comitibus ſeptem deambulabam per ſiluam cuncta luſtrare ac explorare uolens.Nec dum quinq; ſtadiis procul.inueni ſacellum quoddam Neptuni ut ex epigramate apparebat:Non poſt multū & ſepulchrum & columnas deſuper inuenimus.iuxtaq; fontem educentis aquæ:& canis etiam latratum audiuimus.longeq; apparebat fumus & tiguriis quedam ſimillima.Stadio autem accedentes offendimus ſenem & adoleſcenté:ſedule ac diligenter in ortulo ſulcos quoſdam facientes.ac per eos aquam e fonte diffundentes Leti ſimul ac timentes conſtetimus.et illi quidem & nobis ſimile.merito paſſi ſine uoce ſtetere Poſt uero multum temporis qui uos eſtis aduene dixit ſenex utrum ne ex marinis eſtis diis an uero infelices homines nobis ſimiles;etenim nos homines.& in terra nutriti equorei nunc ſumus:tenemurq; hac beſtia circumcluſi.neq; que patimur ſatis nouimus mori quidem uidemur uiuere autem credimus.Ad hec.& nos homines inquam ſumus o pater ipſa cum naui nuper abſorbti.Acceſſimus autem nunc auidi ſcire que in ſilua ſunt quomodo ſe habeant.multa enim nobis & denſa uiſa eſt Deus autem ut uidetur nos duxit te ſcilicet ut uideremus ſciremuſq; nos in hac beſtia includi non ſoloſ Sed diſſere nobis tuam ipſe fortunam.quiſq; es & unde huc introieris;'is autem inquit non dicam neq; que apud me ſunt ſcietis:in primum hoſpicio recepti ex p̄ſentibus bonis me dante accipietis. Simulq; manus accipiens:nos duxit in domum parauit confeſtim & abunde tum ſubſellium ponens.altaq; extruens olera nobis & cepas appoſuit:& piſces uinumq; etiam miniſtrauit.Vbi uero uentri pro menſura ſatiſfecimus exigebat a nobis ſenex que paſſi fuimus Tum incipiés ego cuncta ſibi ex ordine enarraui.hiememq; illam.& que in inſula nobis contigerant aereamq; exinde nauigationem & preliū: ceteraq; uſq; ad ceti abſortum.is uero admiratus ſupramodum:& ipſe ex parte que circa eum fuerant enarrabat dicens Genere quidem hoſpes ſum Cyprius egreſſus autem e patria:ad mercaturam cū filio quem uidetis aliiſq; familiaribus meis multis nauigabam in italia.naui quidé magna.uariiſq; mercibus onerata.quam forte in ore ceti diſſolutam uidiſtis:igitur in Siciliam uiq; feliciter nauigauimus. Inde uiolento flatu ablati:tertiam poſt diem in oceanum delati fuimus.Hic in cetum incidentes.& cū naui.ipſiſq; comitibus abſorti ceteris moriētibus duo nos euaſimus.Tumulantes autem illos Templū Neptuno ereximus.in poſterum eam degentes quam uidetis uitam.Olera quidem ex orto habemus: ueſcimur exinde piſcibus & cepis:Multa autem ut uideris eſt ſilua.& certe uineas habet plures e qbus dulciſſimum nobis uinum naſcitur fontemq; non minus optima & frigidiſſima aqua.Lectulum autē e fronde ſubſternimus.& ignem copioſe ſuccendimus aduolanteſq; aues deprehendimus.aucupio piſcamur & uiuentes piſces:ad raucum beſtie guttur exeuntes hic & abluimur. ſiquando cupimus. etenī ſtagnum eſt non longe ſtadiorum uiginti circumferentie quodcunq; in ſe piſciūgenus habens in quo & namus.& nauigamus parua cum cymba quam ipſe compegi.Annos autem a ceti abſortu ſeptem & uiginti connumerauimus.Et alia quidem eque ferre poſſemus. ſed uicinus nobis & incolis ualde malis & honeroſis offendimur immitibuſque & acerbis.Pape inquam ego & alii quidam ſunt in ceto: multi quidem inquit & inmanſueti:ac uiſu deformes. Nam occidentalem in primis ſiluæ partem Tarichanes inhabitant. gens oculis quidem anguillinis.& facie gambarea bellatrix furibundac m ordax.Aliam que ad dextrum deducitur latus: Tritonomedites tenent: ſuperioribus quidem partibus hominibus ſimiles:murilegis uero inferioribus.hi quidem aliis minus immites ſunt Ad

leuam uero Cartinothires ac Thynocefali:federa adinuicem & auxilia habentes:Mediterraneam de nicq; paguride ac pſitopodes genus bellicum & curſatile.Que ad orientem ad ipſum ſcilicet beſtie os uergunt deſerta ut plurimum ſunt & a mari ſtagnantia.Tamen & hec ego teneo uectigal pſitopodis exoluens annis ſingulis oſtreas quingentos:& ea quidem prouincia talis.Vos autem proſpicere opor tet quemadmodum poſſimus tot cum gentibus preliari.& quo iure uiuamus.Quot inquam ego om nes enim plures inquit Mille:Armis autem quibus imituntur nullis inquit niſi tum panem omitunt. ut fungos eſſe uidemus.Fontes ſunt per Ciuitatem aque quidem quinq; & ſexaginta ac trecente mel lis autem totidem unguenti quingenti.Verum & ii:minores ſunt:flumina lactis ſeptem:& uini octo. Conuiuium autem celebratur foris ciuitatem in elyſio campo.Etenim paratum é pulcherrimum id q; circum omni arborum ſpecie conſitum umbram diſcumbentibus ex ſe pferens:Lectum autem ſub ſternunt e floribus.Miniſtrant quidem ac cuncta afferunt uenti.præter uinum miſcere Siquidem eo non indigent.Nam ad meſarum circuitū arbores ſunt uitree magne emicanti uitreo:Harum fructus calices ſunt omni ſpecie operis ac magnitudinis ubi autem quis ad conuiuium penetrauerit unum uel ex calicibus duos uindemians menſis apponit iiq; confeſtim replentur.Pro ſertis uero hyrundies mu ſiceq; uolucres.cetere flores e proximis pratis ore legentes cum cantu circa ac ſupra uolantes.infra de mittunt.diſcumbentibus odorem ſuauiſſimum ingerentes.Ceterum denſe nubes unguentum com bibentes e fontibus ac flumine ſupraq; conuiuium ſparſe prementibus uentis leniter ut tenuiſſimum rorem diſtillant:Muſice & cantilenis maxime uacant Cantantur autem in primis Homeri uerſus ipſe q; Homerus adeſt cum hiſq; conuiuat:ſupra ulixem diſcumbens:igitur & choree ſunt e pueris ac uir ginibus.Ducunt autem choreas & concinunt.eunomus lacrus:Arion leſbius:& Anacreon:& ſteſico rus.Nam & hunc apud eos uidi iam ſibi helena reconciliata.Vbi autem enim quieuerint.ſecunde cho ree accedunt e Cignis.Phylomenis:ac hyrundinibus.Poſt has iam tota ſilua modulatur:ducentibus cé tis:idq; maximum ad leticiam habent.fontes duo ſunt circa conuiuium unus quidem riſus.Alter letti ciæ ac uoluptatis:ex ambobus his principio omnes bibunt in conuiuio nihil omnino prius deguſtan tes.Reliquū exinde leti ac ridentes exigunt:Volo & ex inſignibus uiris quos apud eos uidi dicere om nes quidem ſemideos:qui & ſub illio militauere'preter Locréſem aiacem:illum ſolum dicebant in im piorum loco mulctari Barbarorum autem utrūq; Cyrum Scytemq;:Anacharſim:& Tracem Hamol xim.Numamq; italicum:necnon & lacedemonenſem.Licurgum:& Focionem & tellum Athenienſes & preter Periandrum ſapientes omnes uidi & Socratem Sophroniſchi cum Neſtore & palamide uer ſari:circa quem hyacinctus lacedemonius.ut Theſpiſeus narciſſus & Hylas aliiq; boni uidebatur autē ad hyacinctum magis deflecti & id multis argumentis.Dicebant autem Radamantem ſibi iraſci mina riq; ſepenumero: uelleq; illum a ſacra inſula excludere:ſi ſtulte aliquid admitteret neq; obmiſſa teme ritate conuiuari uelit.Solus plato non ad erat ſed fictam ab eo Ciuitatem inhabitare dicebant utentē policia & legibus quas ipſe conſcripſit.Qui quidem circa Ariſtippum & epicurum erant:primi apud eos habebantur:cum leti eſſent & alacres & ad bibendum paratiſſimi Aderat & eſopus frigius:& quot ad riſum facile mouent: Diogenes quidem ſinopeus tātum a priſtina uita mutatus erat:ut coniu gio meretricem Laydem acciperet:quiq; ſepenumero ab ebrietate ſurgens nutabat.Stoicorum autē aderat nemo.adhuc enim aſcendere dicebantur erectum uirtutis collem:Audiuimus & de Chryſippo non primum ſcilicet illi licere in inſulam aſcendere:in ſe prius expurget:hellebore quater accepto.aca demicos dicebāt uelle quidem uenire continere ſe tamen & conſiderare:neq; tamen comprehende re an ne illa inſula talis ſit:Sed ut coniector Radamantis timuere iudicium quoniam & ipſi iudicia de moliri conati ſunt.Ex horum numero dicebant cōmotos eſſe plurimos:ut una cum his qui ueniebant & ipſi accederent.ſed ut degeneres defeciſſe in uia timenteſq; ne forte comprenderētur media ex uia repedaſſe.ii quidem inter preſentes digniſſimi erant:& in primo habebantur loco. Honorāt autem. Achillem maxime:& poſt hunc Thæſeum Quod uero ad critum & uenerem pertinet:cōmiſcentur mulieribus indifferentur palam & cunctis ſpectantibus idq; nullatenus putatur turpe.Solus Socrates iurat ſe eo mundum eſſe & quidem ſcientibus cunctis perierare idq; ſepenumero Narciſus & hyacin ctus confitentur.alle autem negat.Femine ſunt omnibus communes nemoq; complici iuidet. Sed ſūt in hoc uel maxime platonici.ipſeq; femine uolentibus ſe exhibent.minime reluctantes:Nondum due aut tres dies exacte erant & accedens ego ad Homerum poetam cum ambobus ocium eſſet:& alia q dem plurima tum & unde eſſet rogabam.id enim dicens:apud nos queri ſolere:uſq; in noſtrum tēpus is autem neq; ſe ignorare inquit:quoſdam eumchium.Aliquos Smyrneum multos foreum autumaſ ſe.Eſſe autem ſe dixit Babilonium& apud quidem multos non Homerum:ſed Tigranem nominatū eſſe poſtremo apud grecos cum obſes haberetur denominationem priſtinam amiſiſſe.Ceterum car mina que a multis reprobata ſunt:interrogabam:an ne ab eo conſcripta fuerint:is autem cuncta ſua eſſe dicebat. Spernebam ergo zenodotum & Ariſtarchum grammaticos & illorum loquacita tem. Vbi autem hic abunde mihi ſatiſſecit.iterum illum interrogabam:Quare ab Achillis ira princi pium ſumpſerit Sic enim inquit mihi in mentem uenit:nihil ſolertius cogitanti. Tum & illud.

An iliadem poſt odiſſea conſcripſerit quod multi affirmare uolunt:is autem negauit: neq; unquam ſe cetum fuiſſe affirmauit quod de eo multi etiam fabulari uoluerunt protinus eo confabulatoribus illis fidem ſubtraxi.uidebat.n.neq; adeo credendum ſed uidendum erat. Sepe & alias id aut tale aliquid fa/ciebam:ſi quando uacaremus. Accedens enim interrogabā iſq; ex aduerſo prōpte,ac urbane reſponde bat.maxime poſt cauſam ubi uicit. Erat autem libellus conuiciorum cōtra eum latus.a Therſite:q; hūc in ſuo poemate ſpreuit gippū deſcribens eum claudum ſtrabum capiteq; protracto.deniq; ab Vlixe mulctatum uicitq; Homerus:ulixe orante.eiuſq; cauſam defendente. Secundum id temporis aduenit & Pythagoras ſamius:ſepties mutatus qui &in tot animalibus uixit:tunc enim primum anime erroreſ finiuit iudicatumq; eſt recipi in ſacro cetu. Dubitabat autem & adhuc:an ſe Pythagoram uel potius eu forbium appellaret. Empodocles quidem & ipſe uenit:ſed circū coctus:ac totum corpus exuſtus nō ta men receptus eſt.q̄q̄ id multis cum precibus poſtulaſſet. Procedente autem tempore ſtatuerunt ago/nes quos thanatuſia.ideſt mortalicia uocant, Certauit Achilles quinquies. Theſeus ſepties. Et alia qui/dem cuncta longum eſſet enumerare.ſummā autem geſtorum ſcribam.iterum uicit Cyrus qui ab her cule deducitur Vlixem pro corōa decertans:pugillaris equalis fuit. Ario egiptio qui in Corintho ſe/pultus eſt:& Epio mutuo ſe urgentibus. Ludi autem quem pancratum uocant apud illos premium nō ponitur:Porro curſu certantium:non plene memini quis uicerit. Poetarum ſane ut uerum fatear ſupe rabat Homerus.uicit tamen Heſiodus. Brauia omnibus erant corone connexe ex pauonum pennis. Certamine quidem iampridem perfecto nunciatum eſt.qui in impiorum loco mulctarentur ,piectis a ſe uinculis & cuſtodibus ſuperatis per inſulam irrumpere. Duceſq; illorum eſſe Phalarim Agrigenti/num.& buſyrim Egiptium. Tracéq; Dyomedem Stironem & Pityocampem. Vt uero hec audiuit ra damas. ſtatuit heros ſuper littus. Duceſq; erāt Theſeus & Achilles Aiaxq; Thelamonius iam dum ſapi ens cōmittenteſq; manum pugnauerūt Tandem heroes Achille multis quidem dignius & glorioſius. pugnante.conflixerunt. Conflixit & Socrates in dextro ordinatus latere.multo clarius.q̄ cum iuuenis apud Delium pugnauit. Etenim quatuor ex hoſtium numero irruentibus in eum non fugit ſed uultu ī trepidus conſtitit Cuius in poſterum rei gratia brauium pulchrum ac magnum delegerunt ortum ſci licet ante Ciuitatem ubi ſodales & amicos conuocās. diſputabat necracha demiam ideſt mortuam a/chademiam locum appellans. Comprendentes eos qui uicti fuerant:& uincientes. remiſerunt multo durius puniendos. Scripſit & hanc pugnam Homerus abeuntiq; mihi libros dedit.ad noſtros homi/nes deferendos.ſed hos in poſterum tum & reliquam ſuppellectilem amiſimus. erat autem poematis inicium. Pande defunctorum bellum mihi ſemideorum nunc dea. Tum uero fabas excoquentes quē admodum lex apud eos eſt ubi bello ſuperauerint cōmederunt uictricia dona:feſtoſq; dies exegerunt ſolus Pythagoras cōuiuio omnino defuit. Stabat enim longe.ieiunus ſedens eſumq; fabarum grauiter ferens. iam uero menſibus ſex eyactis ſeptimoq; mediante noua res caſuſq; inſperatus contigit. Siqui/dem Cynaras Scynthari filius cum procerus tum & in primis pulcher de Helena multo iam tempore deperibat:ipſa autem non obſcure trahebatur adoleſcentem amans nutibus in conuiuio agebant adī/uicemq; bibebant ſoliq; eſurgentes errabant per ſiluam. Tandem cum exarderet Cynaras. potirique poſſe deſperaret.conſuluit Helenam rapere.idq; item & illi uidebatur Abeunteſq; ad aliquam proxi/marum inſularum ꝓficiſci aut in fellonam aut in Tyronam addiderunt & huic conſilio coniuratos. meis e comitibus tres audaciſſimos ac robuſtiſſimos.et patri quidem ſuo id non indicauit Cynaras: utpote quid uidebatur rei impedimento fore.igitur rem ex ſententia perferunt. Vbi enim nos adue/nit.ego autem non aderam ſed contigit me in conuiuio diſcumbentem dormire.ii clam aliis Helenā: accipientes in pelagus delati ſunt:Media uero nocte excitans Menelaus ubi uacuum thorum ſenſit cla morem magnum emiſit fratremq; ſecum arripiens concitus uenit ad Regem Radamantem. Porro il lucente iam die retulere ſpeculatores nauem ſe uidere non longe diſtantem Quare aſſumēs Radamā tus ex herois quinquaginta compulit in ligneam nauem aſcenderem aſſodolinam:iuſſitq; predones ī ſequi. At quidem ii perſequentes:& certe ex animo circa meridiem comprehendunt eos tunc primū in lacteum oceani pelagus:ſecus tyronam immitentes. roſeiſq; catenis cōnectentes nauem regreſſi ſūt ipſa quidem helena lacrimabatur:erubeſcenſq; operiebatur latitans uultu ī ſinum demiſſo. Radamas autem perſcrutatus ſi forte ex meis alii cum Cinara interfuiſſent ut nullum dixere. Cynaram ac con/iuratos ſuos a uerecundis uinciens miſit in impiorum locum malba primum duriter flagellatos. De/creuit item & nos ante pretaxatum tempus excludere:ſuccedenti tantum die in inſula moraturas. hic ego dolebam:& lacrimis profuſis angebar q; ego bona queq; amittens iterum errare cogerer At illi contra unum ſolamen adhibebant q; eſſem eo non poſt multum temporis uenturus.iamq; mihi futu rum oſtendebant ſedem & locum meum optimis quibuſq; proximum. Accedens ergo ad Radaman/tē orabā iugiter:ut q̄ mihi erāt futura p̄diceret q̄q̄ ſit futura nauigatio oñderet.is āt iqt ī p̄riā me affu/turū multis primū erroribꝰ ac periculis uerſatū. Regreſſus āt tēpus addeī nolut:ſed ɔtiguas oñdēs īſulas

Thanatuſia

Necracha demia.

Apparebant autem numero quinq; & alia ſexta remotius has iuxta inſulas inquit eſſe impiorum ſedes a quibus uides ignem plurimum aſcendere: Sexta autem illa remotior ſomniorum é Ciuitas: poſt hãc & Calypſone eſt inſula: ſed neq; iam tibi uidetur. Poſtremo ubi has præter laberis deuenies in magnã illam terram: ei quam habitatis ex aduerſo poſitam: ubi multas paſſus: uariaſq; pretergreſſus nationes innumerabileſq; inter hoies peregrinatus tempore tandem certo in alteram applicabis terram. Hæc ubi dixit euellens e terra malbe radicem quandam pretendit mihi huic iubens orare: ſi quando maximis in periculis uerſaremur Admonuit autem ſi tempore tandem in hãc rediremus terram. neq; ignẽ gladio cedere: neq; lupinis ueſci: neq; quadragenarie. aut eo annoſiori femine inherere horumq; ſi memor inquit fuerus ſpem habe cui ad Inſulam reditus. Tunc equidem que mihi ad futuram nauigationem. ſuppeditarent parauı. Cum uero tempus erat conueſcebar illis Succedenti quidem die accedens ego ad Homerum poetam: orabam ut ipſe mihi bimetrum faceret epigramma. Quod ut fecit Colũnam berylli lapidis erigens: ſupra portum inſculpſi: id autem tale erat.

Lucianus diuis hec uidit cuncta beatis. Carus & hinc ꝓpriam contulit in patriam Manẽs autem & die illa: ſequenti aſcendebam comitantibus herois. Hic mihi & Vlixas accedens. clam Penolope epiſtolã. dat in ogygiam Calipſone inſulam deferendam Tranſmiſit & mecum Radamus tranſuectorem Nauplium nequis nos comprehenderet. ſi forte ad iſulas haberemur ut aliis pro mercibus nauigates. ubi uero procedentes odoriferum aera reliquimus. repẽte fetor quidem peſſimus ſuſcepit nos ut bitumi nis ſulfuris: & picis ſimul ardẽtis. Nidor autem erat ingratus & intollerabilis ut aſſatorum hominum. Aer erat turbidus & caliginoſus ſtillabatq; ab eo ros. ut picis gutte. Audiebamus & flagellorum ſonitũ multorumq; hominum fletum. Ad ceteras quidem non acceſſimus Ad hanc uero diuertentes: deſcendimus: eaq; talis erat: Circum omnis in preceps & arrida: aſpera: petriſq; & cautibus horrida. Arbor ãt nulla. neq; aqua inerat Hos tamen applicantes per ꝑcipicia illa in uiamq; quandã ſemitã ingreſſi: ſemibus ac tribulis plenam plurimam terre illius uidimus deformitatem. Procedentes autem ad carcerum & penarum loca primum quidem loci naturam admirati ſumus: eteni omne ſolum gladiis quibuſdã ac tribulis efferbuerat Circum autem flumina decurrebant. unum quidem lotabri: & id tetrum Alteꝝ autem ſanguinis Porro in interioribus tertium uidebatur igneum: idq; magnum apprime & immenſum defluebatq; ut unda: ac maris more fluctuabat. Habebatq; ét piſces & multos igneis torribus ſimiles: paruos uero carbonibus ignitos quos lychniſcos ideſt lucerneos uocant. Aditus ad cũcta illa unus erat & is artus terribilis ac penalis portior ſtabat timon Athenienſis. ingreſſi tamen Nauplio ducente uidemus eos qui in penis erant & quidem Reges multos: inferioreſq; alios plurimos. eorumq; & aliquot nouimus. Vidimus & Cynaram fumo ſuccenſum a pudibundiſq; ſuſpenſum. Appoſuerant & hiſtorici ſupra cuiuſq; uitam iſcribenteſq; & peccata quibus mulctãtur maximaq; omnium pena afficiebantur: qui uitas & aliorum mores inſcribentes mentiti ſunt. ueritatem obſcurantes: Inter quos Ceſias cindus. & Herodotus erãt aliiq; multi Hos ego aſpiciens: bona ſum ſpe cõfiſus utpote qui mihi erã conſcius. nullatenus in meis ſcriptis mentiri. Otius igitur ad nauẽ accelerãs. neq; n. amplius uiſum ferre poteram. Valeq; Nauplio faciens abceſſimus.

lychniſci

Poſtq; non multum & ſomniorum inſula penes apparuit. inſtabilis ac inſerta uiſu. Habebat autem & ipſa ſomniis aliquid ſimile: ſecedebat enim accedentibus nobis. & ſubfugiebant longiuſq; euadebat. cõprendentes eam tamen & in portum delati. quem ſomnium uocant: penes eburneas portas. q̃ Gallitẽplum inerat circa ueſperam deſcendimus. Tum in urbem ſuccedentes. ſomnia quedam multa ac uaria uidimus. Primum quidem uolo de Ciuitate ipſa ſcribere: quandoquidem antea de hac nemo ſcripſit: niſi forte homerus accurate ut potuit Hanc quidem circum & ubiq; ſurgit ſilua arbores autem ſunt papauera ardua. & mandragore & has ſuper ueſpertilionum multitudo. ea enim ſola ales ĩ inſula gignit. Flumẽ ãt iuxta defluit: qđ myrtipoꝝ. i. ĩ nocte trãſitũ appellãt. Secũ portas fõtes duo ſcaturiũt. hiſq; nomia uni qđẽ Negeitus. i. ſoporea. alteri uero pamirthia. qđ totã noctis qetẽ poſſum ĩterp̃tari ipſa ãt ciuitatis menia ſublimia: uariaq; iriq; colore ſimillia Porte qđẽ nõ due ſunt: ut Homero placuit: ſed q̃ttuor. due quidem deſidie: & molliciei campum reſpiciunt. Vna ferrea: altera e cornu facta: hiſq; terribilia ac mortifera ſomnia efferũtur. Due autem ad portum & mare: una quidem teſtea Altera autem eburnea: qua nos urbem ingreſſi ſumus. Introeunti autem in Ciuitatem A dextris quidem eſt noctis ſacellum: ubi & deos honorant. Colunt quippe & Gallum maxime: illi quæ ſecus mare phanum eſt. In ſiniſtra autem ſomni Regia: etenim is apud eos regnat. In medio autem foro fons quidem ineſt: quem Careotim uocant: quod capulẽtum poſſumus dicere: luxtaq; delubra duo: deluſionis ſcilicet: ac ueritatis. Vbi & penetrale eſt: & cõtina. Eoq; prophetans inerat Anthipo ſomniorum ſimulator. id honoris a ſomno accipiens. Somniorum autem neq; natura eſt eadem: neq; effigies. Sed alia quidem procera & pulchra. ac ſpecie multa. Alia autem minora. Quedam parua & deformia: & alia qđẽ aurea ut uidebaꝫ alia in deos: alioſq; hmõi ornata. Hoꝝ nos pluria nouimus a nobis olĩ uiſa: q̃ & ad nos ꝓcedẽtia ſalutabãt: ut nota ac dõeſtica: Ab hiſq; ubi hoſpicio ſuſcepti ſumus: diſcũbẽtes luculẽtes qđẽ & urbãe ho

negeitus

pamirthia

ſpitati ſumus. Poſtero die inſtaurare: ac apparatum ſtruere: & quidem opulentiſſime polliceriq; nos Regem & ſatrapas facere. Quedam uero detulere nos in patriam: domeſticiſq; noſtris oſtẽdere: una que die retulere. Triginta dies ac totidem noctes eo loci conſedimus: iacenteſq; maxime ac dormientes uelcebamur.

Poſtmodum uero cum e celo repente fulmen quoddã diſrupiſſet: fragore excitati: ac Plurimũ turbati: receſſimus primũ depaſti. Tertia exide ad Ogygiam Inſulam delati deſcẽdebamus: Hic ego primũ epiſtolam ſoluens: que intro ſcripta erant perlegi: erant autem hæc.

Vlixes Calypſone ſue Salutem: Nolim te ignorare: poſt meum abs te diſceſſum quæ me inuenerint mala. Siquidem ut primum egreſſus nauiculam qua uehebar: ut potui reparaueram: repente me hiems & naufragium comprendit: ut uix euaderem apud Leucothem: impheacorum Inſulam: ubi hoſpicio receptus: ſcitum eſt mihi multos uxoris procos in mea domo ad uoluptatem nutriri. quos ubi omnes confeci: tandem & ipſe a Telegono nato mihi ex Circe mortem occubui: & nunc in beatorum ſum Inſula. maximeq; doleo: olim deſeruiſſe eam: quam apud te habebam conuerſationem: & porrectam ab te imortalitatem. Vbi igitur tempore cõcedetur: effugiens ad te ueniam.

Ea in ſe epiſtola complectebatur: noſq; ut hoſpitaretur. Ego autem procedens amari parumper: antrum inueni: tale quale Homerus dixit: & ipſam quidem ſqualidam ac merore plenam. Vbi uero epiſtolam accepit: ac legit: primum lachrimis illam compleuit. Tum nos ad hoſpicium orauit: ubi ornate ac abunde diſcubuimus. Tum inter epulandum illa in primis multa rogauit: Penolopes qualis in ſpecie erat: & ſi caſta: quemadmodum de illa Vlixes delirauit. At nos ſibi ea retulimus: que ad leticiam eẽ poſſent. Tunc abeuntes: ſecus nauem in littore obdormiuimus.

Mane autem aſcendentes: ferebamur acrioribus iam deſcẽdentibus uentis: diebuſq; duobus hiemẽ multam paſſi: incidimus in Colochintios pyratas. Homines enim ſunt ii adeo feroces: e uicinis Inſulis predantes: quotquot eo nauigantes tranſeunt. Naues autem magnas habent: cucurbiteas: longitudine cubitorum ſexaginta. Vbi enim cucurbitam efficant: exẽterantes exhauriunt: & quæ intra ſunt egerentes: nauigant. Malis quidem Arundineis: cucurbitarum autem folio carbaſi loco utentes. Igitur ii proris ad nos deductis: erant enim numero qui geminas urbes impleſſent. pugnabant e noſtris complures uulnerãtes: ſeminibus cucurbitarũ ad nos iactis. Cominus aũt & acriter & uioleter pugnabant. Circa meridiem uero poſt Colochintos pyratas caryos nautas aduentare uidemus. Hoſtes aũt erant hi: uti experimento didicimus. Nam ut eos adeſſe: & poſt tergum urgere Colochintii ſenſerũt: confeſtim ſpretis nobis conuertebant: inuicemq; pugnabãt. Nos aũt interea attollẽtes uelũ: utroſq; effugimus: deſerẽtes eos certantes. Et manifeſte quidem Caryorum naute uictores futuri erant: utpote qui plures: quinq; etenim urbium multitudo erat: & a fortioribus nauibus certabant. Erant enĩ his naues nucũ cõche per medium diuiſe euacuate: Magnitudo aũt cuiuſq; cõche in lõgum paſſuum quindecim.

Vbi uero ab his receſſimus: & ſublatui mus curare eos qui uulnerati erant: cæteram autem turbam armis accingere. Semper enim nobis inſidiari quopiam timebamus. neq; adeo in uanum. Nec dum enim ſol occuberat: cum ecce ab deſerta quam Inſula aduerſum ferebantur in nauem: ut uiri uiginti: delphinibus inſidentes: latrones etenim ii. Delphines quidem inſilientes: aduehebant hos tute: ac immobiles equiſq; ſimillimi infremebant.

Cum autem e proximo aſtetiſſent: hinc quidem alii: & alii illinc cedebant nos: ſepiis & cancrorum oculis ad nos miſſis Igitur nobis contra & ſagittis & iaculis utentibus: non ſuſtinere: ſed maxima ſuorum parte uulneribus fauciã: ad Inſulam cõfugerunt.

Circa mediam uero noctem: cum iam miteſceret mare: latitauimus nido Alcynois omnium maxio allabentes. Erant autem huius circumferentia ſtadiorum ſexaginta: ubi & Alcyonales cubans inerat ouaq; fouens: & quæ euolans: paulominus nauem obruit: alarum uento impulſam. Ibat igitur fugiẽs: & flebile quoddam inſonans. Nos autem illucente iam die: deſcendentes: intuemur nidum: uaſte nauiſimilem. maximis ex arboribus congeſtum. In quo & oua erant quingenta: iam quidem & itro pulli apparebant clamitantes. Securibus igitur ex ouis unum diſrumpentes: pullum nudum & abſq; plumis egeſſimus ingentem: ac uulturibus uiginti maiorem. Vbi uero nauigantes a nido ut ſtadiis ducentis receſſimus: prodigiis quibuſdam magnis ac mirabilibus perculſi ſumus. Siquidem theniſcus qui ad proram erat: ſubitis plumis pennatus apparuit: & exclamauit. Porro gubernator Scintharus caluus iã dudum: ac canus: repentina ceſarie capillatus eſt: & quod omnium mirabilius ipſe malus nauis germinauit: ramiſq; productis. in uertice fructũ edidit. ficus ſcilicet & nouos botros: nõ ſane maturos. Quæ ut uidimus: merito exhorruimus: deprecabamurq; deos: ut a fatalmatis huius nouitate nos aliẽos faceret. Nondũ & quingẽtos ſtadios exegeramus cum uidemus ſiluã maximã: & conſitã pinis cypariſſiſq;. Nos quidem in primis ſuſpicati ſumus illam terrã eẽ: Id aũt erat pelagus & abiſſus arboribus ulla abſq; radice ſupra plantis: ipſe tamen arbores ſtabant recte. & imobiles: ac nauigantibus ſimiles. Igitur ſecus aduecti: omnem explorabamus locum: quidue acturi eſſemus in dubio uerſabamur. Neq; enim nauigare intra arbores: facile erat condenſis illis ac contiguis adinuicem ſe habẽtibus: neq; retro dare uidebatur. Ego autem aſcendens ſupra maximam ex arboribus ſpeculabar ulteriora: quomodo ſe hẽbant. Et ſiluã quidem uidebã per ſtadia quingenta aũt eo amplius contineri: aliũq; exide oceanũ ſuccedere:

Et nobis profecto uisum est:nauem supra silue (densissima quidem erat) cacumé attollere:perq; arborum comas nauigare.tandemq; ad alterum oceanum applicare posse.Igitur nauem magna cū arūdine circūligantes.& in nemoris densitatem ascendentes:uix illam hausimus.supraq; ramorum frōdeta deponentes:pandentes uela ut in mari nauigabamus uento impellente aeri.Hic & mihi in mētem uénit Antimachi poete dictū.Dixit enim ille quodam in loco.his autem qui super siluarum frondeta nauigantes:aduenium.Magno tamen cū conatu:siluam superantes in alterum perūenimus pelagus.Tū nauē similiter demittētes.secabamus iam puros &lucidissimos fluctus:quoad delapsi sumus ad hiatū quendam & abyssum maximum aquis hinc inde distantibus.quale in terra sepe uidemus.aut maximo estu:aut terre motibus euenire.At quidem nauis deponentibus nobis uela:facile stetit:q; paulominus decurrens in uoraginem illam cōciderat.Intuentes autem uidemus profundum penitus quasi stadiorū mille tremēdū ualde & mirabile:Stabant enim aque ut diuise & ad dextram non longe pons ex aquis compactas duo maria secundum superficiem coniungentibus:ab alteroq; in alterū mare decurrentibus. Adlabentes igitur remis eo deferimur:multaq; ui.innixi pontem superauimus:ac traiecimus &q dē preter opinionem:q; nullatenus speraremus.Hinc nos suscepit pelagus: placidum ac mite.insulaq; non magna fertilis & ad accessum facilis:Hanc autem homines incolebant buce facili cornua habētes quale apud nos minotaurum fingunt.Descendentes igit̄ ꝓcedebamus:aquas hausuri accepturiq;:& alia que ad cōmeatū (iā enī deferat:eēnt si forte possemus) & aquas qdē iuxta adinuenimus.Aliud ät nihil & qdē cum circūspecularemur.Non longe tamen mugitus multus audiebatur Quum aūt id bonum armentū eē putaremus:confestim accedentes homines offendimus qui & simul uidere nos:& insecuti sunt:& tres quidem e comitum comprendere.ceteri uero ad mare confugimus.Hic nos ubi oēs armis accincti fuimus:neq; n. ꝓbauius socios despicere ut multos irruimus in bucefalos: interfectoq; carnes diliniantes cunctosq; magno cū clamore in fugā compulimus Et quinquaginta quidem strauimus duos autem cōprendimus illesos:ad nauemq; conuersi:captiuos trahebamus Porro qué ad cōmeatum essent nullatenus inuenimus.Et quidem alii suadebant comprensos interfici:Ego autem non ꝓbaui:sed uinctos illos custodie tradendos censui:donecad nos bucefalorum oratores deuenire:captiuos ipsos redempturi.Intelligebamus autem eos nutibus agentes:& flebile quid nescio mugiētes orāti similes.Porro que pro redentione erant offerebant caseos:& eliccos pisces multos:& ceruos quattuor tres quéq; habentem pedes:duos quidem retro:qui uero anteriores erant in unum concreuerunt. Accipientes igit̄ eos captiuos dimisimus.unaq; tantum exīde die subsidentes recessimus.

iam & nobis pisces apparebant:& aduolabant aues:aliaq; multa proxime terre signa.Post nō multum & homines uidimus nautice nouo quodam modo deditos.ipsi quidem naute & nauis erant. Dico & nauigationis modum.Cum enim semper aquam resupini iacerent erigentes uerecūda que & magna ferunt.& in uelum extendentes manibus ut pedem tenebant ac incidente uento nauigabant Alii aūt post hos suberibus insidentes duosq; delphinos una iungentes habenis gubernabant cursuq; insequbātur ii accedentes neq; offendebant nos neq; inimice insectabantur.sed decurrebant sine timore ac pacifice nostre nauis figurā admirati & circū undiq; conspectantes.

Vespere autem iā facto ad insulā delati sumus habitabatur autem a mulieribus ut putauimus greca lingua loquētes:Accesserunt enī & datis dextris salutauerunt nos amice admodū & ornate oēsq; pulcre & adolescentule tunicasq; trahentes ad terram usq; delapsas insule qdem nomen Caualusa Ciuitati ät Hydamardia.igitur mulieres suscipiētes nos quelibet ad ꝓprios abiit lares hospicioq; recepit. Ego ät paululum subsţans nō enim mihi ipsi bona prenosticabat diligētiusq; circūspiciēs uideo multorū hōinum ossa.testasq; iacentes & clamorem qdē emittere ac comites cōuocare ad armaq; secedere non ꝓbaui. Ad manus autem malbā habēs orabā fugiter a presenti malo euadere.

Post non multum hospita ministrantē uidi illius cura nō mulieris sed asini ungulas. Tunc ego gladiū educens apprehēdo hanc uinciensq; omnia pcūctabar illa aūt & si inuita dixit se ipsas eē maritimas feminas onesceleas nūcupatas cibumq; eis esse aduentātes illuc hospites Vbi ät iquit inebriauimus eos cōcūbentes etruncamus.Hec ubi audiui illam qdē dimisi eo deuictā ipse aūt ego supra tectū ascēdens clamabā comitesq; cōuocabā.Qui ubi cōuenere enarrabā illis cuncta ossaq; ostendebā.Tum extērius deuinctā educēs.ea cōfestim in aqua uersa.& inuisibilis apparuit.

Volēsitn experimēto capere ensē:in aquā cōdidi is uero sanguis effectus ē Vbi uero sequens dies illuxit ꝓspiciētes terrā cōiectura intelligebamus eā eē:q; huic nr̄e in aduersum adiacet inclinantes igit̄ ac odorātes que futura nobis eēnt mente cōtēplabāur & qbusdā quidē solū descēdere uidebat̄ iterūque remeare ad nauē.Quibusdā uero nauē eo destituere supraq; mediterraneū ascēdere & incolaq; mores ac uitam tēptare:interea dū hec cōferremus hiēs nimius ac uiolentus turbo in nauē incidens ad litus diſiecit ac disrupit.Nos uero uix enauimus arma secū q̄sq; ac siquid potuit arripiēs.Hec qdē igitur q̄ ad aliā usq; mihi terrā contingere in mari ac inter nauigādū in insulis in aere indeq; in ceto ubi uero egressi pestē illam euasimus:que apud heroas & somnia ac deniq; apud bucefallos:& onostelas:cetera autem que interra subsequentibus libris amplectar.

FINIS

VLLVS Antea quantum uis preclarus rerum ſcriptor fuit Sanctiſſime pater: q ſuum opus æque merito: atque ego tibi has meas uigilias: alicui principi dicaret. Quid eſt enim æquius: q̄ ingenii monumenta ad eum deſtinare: qui omnibus ingenio preſtet & doctrina? Aut quod magis debeam: q̄ meos riuulos ad eum fontem referre: a quo curſus præſentis operis emanauit? Nam licet antea quicquid ocii ſupererat ad ſcribendi curam: ne per ſecordiam efflueret: meæ ſponte conferrem: erat tamen paulo remiſſior animus temporum: ne dicam ſuperiorum pontificum culpa: cum omne ferme tempus non in litterarum: prout optabam: ſtudiis: ſed in qæſtu ad uitæ ſuſtentaculum conſumi rerum inopia urgeret. Et certe q̄quam uitæ meæ inſtitutio ea ſemper fuerit: ut pluris uirtutem q̄ pecuniam fecerim: tamen nimium ali quando: ſi uerum loqui licet: noſtri pontifices in erigendis ornandiſque doctorum uirorū ingeniis dormitarunt. Quidam bonarum artium inſcitia: quidam ita pecuniæ addicti: ut plus apud eos ambitionis & quæſtus: q̄ uirtutis aut litterarum ratio ualeret. Quæ res bonis uiris admodum grauis: multorū mētem aſcribendi cogitatione alienauit. Indignum quippe eſt: nec ſapientibus uiris æquo animo ferendū: eos ſæpiſſime reiectis melioribus præ cæteris extolli: quos: ut leuiter dicam: nihil prætēr pōtificum uoluntariam indulgentiam commendet. Te ſolum he noſtra conſpexit ætas: qui cum probe noris uirtutē uitæ mortalium ducem eſſe: præſtantis doctrina uiros ſubleuares: & ab inerti ocio ad ſcribendi negocium traduceres. Vt uere hanc noſtram chriſtianam rempublicam ab eo nunc regi gloriari poſſimus: qui & ſapientiſſimus exiſtat: & diligat ſapientiæ ſtudioſos. Quod unum ſane cæleſtis dei donum tanti faciendum cenſeo: quanti eſt uirtus uitiis præferenda. Nam ubi doctrinarum ceſſāt exercitia: ubi nullum inter doctos atq; ignauos diſcrimen uiget: ubi nullus uirtuti locus: nulla ſtudiorum ratio habetur: uitia ibi regnent: torpeſcant ingenia: principatus & regna decidant: rerumq; omnium dominetur confuſio neceſſe eſt. Itaque nunquam ſatis pro meritis tua probitas ac uirtus laudari poteſt: quæ cum omnem ante actam uitam uariis diſciplinis impenderit: nunc & doctis fauet uiris: & ſua munificentia reliquos ad eandem inuita uirtutis æmulationem. Ego ſane: cuius inter omnes tenuis eſt & doctrina & dicendi facultas: profiteor me tuis exortationibus liberalitateque compulſum operoſius q̄ ante: ſcribendi ſtudio incubuiſſe. Nam cum prius hortatu tuo Xenophōntem de Cyri uita latinis legendum tradidiſſem: & hos quoque ſex Diodori ſiculi libros: quos fabuloſos ob antiquitatem temporum: nam ante bellum troianum acta cōtinent: appellauit: traducendi munus te inſtante ſuſcepi. Haud ignarus rem ſatis difficilem me ſubire: & multorum expoſitam obtrectatiōi: quæ licet ſit parui bonis pendenda: tamē cum priſcos illos ſumma auctoritate uiros aliquando laceſſiuerit: quid de nobis extimandum eſt: quos non auctoritas non dignitas tuetur? Sed tuo: quod eſt exquiſitiſſimum: doctorumque iudicio fretus: hoc opus abſolui: eam mihi tranſferendi legem inſtituens: quæ a me in Xenophōtis procemio præſcripta eſt: ut omiſſa uerborum: qua multi græcorum utuntur: ambage: ſententiis hærens noſtrum dicendi morē fuerim ſalua rerum fide ſecutus. A lectoribus uero: ut noſtris acquieſcant copiis: poſtulo: neque ultro q̄ uires ferant: exigere a nobis uelint. Siquis ampliora petat ingrati hominis munere fungetur: nō contentus his quæ nulla cum impenſa ultro liberali manu porriguntur. Ne quis uero id inſcitia factum putet: ſciat cōſulto me breuitati conſulentem: aliqua omiſiſſe: quæ ſatietatem orationi peperiſſent potius: q̄ uenuſtatem. Licet autem in libri primordio ſatis ab auctore de hiſtoriæ utilitate ſit explicatum: hæc tamen antiquitatis indagatio: in qua omnis priſcarum rerum a primorum hominum ortu uſque ad bellum troianum cognitio uerſatur: præcipuis eſt laudibus efferenda. Ab hoc enim ueluti hiſtoriarum fonte: q poſtmodum ſecuti ſunt: in priſcis hiſtoriis fabuliſque recenſendis hauſere: unde ad cæteros tranſfundere ualerent. Opus hoc certe uarium eſt: egregium: luculentum: noſtris uero adeo utile cognitu: ut exiſtimem legentes ex tot rerum excellentium notitia labori nr̄o gratiā habituros. Sed iā ipſe Diodorus loquatur.

Procemium totius operis.

Tituli primi Libri.

Quæ de mundi creatione: deque omnium prima origine ab egyptiis traduntur.
Quæ de diis fabuloſe egyptii ferunt: & quæ in egypto ab eis urbes ſint conditæ.
De primo hominum ortu: & eorum priori uita.
De honore immortalium & templorum ædificatione.
De ſitu ægypti: & quæ de nilo præter opinionem dicuntur:
De cauſa inundationis nili: & quæ de illa tum hiſtorici tum philoſophi ſentiunt eorūq; cōtradictionē.

Diodori Siculi a Pogio florentino in latinum traducti de antiquorum geſtis fabuloſis Liber primus.

m AGNAS merito gratias rerum ſcriptoribus homines debēt: qui ſuo labore plurimū uitæ mortalium profuere. oſtendunt enim legētibus præteritorum exemplis: quid nobis appetendum ſit quid ue fugiendum. Nam: q̄ multarum experimento rerum uariis cum laboribus periculiſque procul ipſi ab omni diſcrimine geſta legimus: nos admonent maxime quid conferat ad degendam uitam. Ideoque heroum ſapientiſſimus eſt

habitus is:q̄ ſæpius aduerſá fortunā exptus multoꝝ urbes ac mores cōſpexit. Cognitio uero ex aliorū
tū ſecūdis tū aduerſis rebus præcepta:doctrinā hēt oīum piculoꝝ experté. Oés ꝓterea mortales mutua
quadā cognatiōe uinctos:licet locis ac tpe diſtātes ſub unū ueluti cōſpectū redigūt:diuinā ſane ꝓuidē
tiā imitati:quæ tū cæli ornatū:tū naturas hoīum uarias cōi ordine quodā ꝑ oē æuū cōplexa: qd quēq̄
deceat diuino munere impertit. Eodē pacto q̄ totius orbis uelut unius ciuitatis acta ſuis opibus ſtruxe
rūt:i cōem ea utilitatē cōſcripſere. Pulchrū é igit ex aliox erratis in melius iſtituere uitā nr̄am;& nō qd
alii egerint quærere ſed qd optie actū ſit:nobis ꝓponere ad imitandū. Seniorū cōſilia: quos lōga ætas
prudētiores effecit:laudant a iunioribus. At hos tāto antecellit hiſtoria:q̄to plura exēpla rex cōplecti
hiſtoriæ laus tur diuturnitas tpis:q̄ hoīs ætas. Itaq̄ ad uitæ inſtitutionē utiliſſima hiſtoria cēſenda é. tum iunioribus:
quos lectio diuerſax rex antiquoribus æquat prudētia tū uero ætate maturis:qbus diuturna uita rerum
experimenta ſubminiſtrauit. Adde q̄ priuatos uiros ipio dignos efficit. Impatores ob īmortalē gloriā
ad p̄clara facinora ipellit. Milites ꝓp laudē:quæ mortuos ſequit:prōptiores efficit ad picula pro patria
ſubeunda. Improbos timore īfamiæ a malis facinoribus deterret. Deniq̄ litterax monumētis:quæ te
ſtimoniū uirtuti p̄bent:moti qdā tū cōdidere ciuitates. tū leges utiles uitæ mortaliū ediderūt. Nōnulli
nouax artiū doctrinarūq̄ inuētores ad uſū gētiū extitere. Sed oium rex:qbus fælicitas hoīs paraſ:lau
dē p̄cipuā cāmq̄ hiſtoriæ tribui decet. Eſt. n. cuſtos eox:quæ cū uirtute acta ſunt:teſtē ſe malefactis be
neficāq̄ erga oē genus hoīum p̄bens. Et. n. ſi ea:quæ de inferis & qdē fabuloſe ferunt:multū cōferunt
Inferi fa hoībus ad pietatē ac iuſtitiā ſeruādā: q̄tomagis putādū é hiſtoriā ueritatis aſſertricē:tāq̄ totius philoſo
buloſi 13 phiæ paréte. mores nr̄os effingeꝛ ad uirtutē. Oés. n. fere mortales naturæ īfirmitate maiorē uitæ par
tē ocioſi ac ſegnes degūt:quox uitæ ac mortis æqua obliuio eſt:cū par utriuſq̄ interitus ſequat. Virtu
tis nō facinora īmortalia ſunt: p̄ſertim cū hiſtoriæ beneficiū acceſſit: Et qdē decox é mortales labores
Laboreſ ꝓpeti ꝓ gloria īmortali. Hercules qdē magnos multoſq̄ dū uixit labores ac picula ſpōte adiit: ut ſuis er
pauendi ga oēs gentes beneficiis īmortalitate donareꝛ. Cæteros egregios uirtute uiros:hos qdē heroū hos ue
ſunt ro deox honores aſſecutos uidemus:oés certe magna laude dignos ſed eox tñ oium geſta ac uirtutes
hiſtoria ab iteritu uendicauit. Et. n. cætera monumēta ad parū tēpus ꝓdurant uariis calibus diſturbata
Eloquē hiſtoriæ uirtus p̄ uniuerſū orbē diffuſa: īp̄m: qd cætera cōſumit: tēpus cuſtodē ſui hēt. Affert preterea
tiæ uir multū opis eloquētiæ:qua nil ferme p̄clarius repit. Hac græci barbaris:docti indoctis p̄ferunt: cū hæc
tus una ſit qua hoīes iter ſe cæteris antecellāt:uī quoq̄ res eē tāti:q̄ti fuerit dicētis uirtus & eloquentia. Et
quidē uiros bonos laude dignos arbitramur:ut qui uirtutis iter nobis oñderūt:uerū cū alii aliud iter ſi
poeſis 15 bi delegerint:poeſis eq̄dem magis oblectare aīos q̄ ꝓdeſſe uideꝛ:& gentiū leges ac inſtituta magis pu
Leges 3 nire q̄ docere. Ita & artū reliquax: hæc nil ad fælicitatē cōferunt hax utilitas damno ꝓmiſta eſt: Quæ
dā pro uero docent mentiri. Sola hiſtoria pares uerbis res geſtas repreſentās:omnē cōplectit utilitatē
Hiſto Nam & ad honeſtum impellit:deteſtatur uicia:probos extollit:deprimit improbos. Denique rerum:
riæ b quas deſcribit experimento plurimū proficit ad rectā uitā. Aduertētes igit quanta laus ſcriptoris ma
neat:exemplo eorum moti:qui ſcribendo operā præbuerunt:hanc hiſtoriā aggreſſi ſumus. Verū cū
ſuperiores memoria ſcriptores repetimus:paululū admirari multorū cogimur cōſilia:qui cum multa
rum diuerſarūq̄ rex notitiam plurimū i ſe cōtinere utilitatis norint: eorū tñ quidā:aut gentis aut ur
bis unius hiſtoriam abſoluere:paucis a uetuſtis hiſtoriis initiū ſumentes uſq̄ ad eorū tpa geſtas res & in
communi poſitas cōplexi ſunt. Et hi quidē ſua tpa tñ tradidere haud continuata ſuperioribus rerum ſe
rie:hi barbarorū geſta tranſgreſſi ſunt. Alii antiquas hiſtorias ueluti fabuloſas ꝓpter eax difficultatem
contemſerunt. Nō nullorū:cum cæpiſſent:mors præueniens hiſtorias interrupit. Nulli uero trāſcen
dere ſcribendo macedonū tpa:in philippi aut alexandri aut ſucceſſorum geſtis tātūmō uerſati. Multis
aūt memoratu dignis rebus deinceps uſq̄ ad noſtrā ætatē actis. nullus hiſtoricus ea ſcribere unica hiſto
ria conatus eſt:rei magnitudine forſan diffiſus. Quapropter licet tēpox rerūq̄ uarietate: tū ſcriptori
hiſtoria bus diuerſa tradentibus:ardua uideat & memoratu difficilis præteritox deſcriptio:attamen decreui
cōnexa mus & ipſi eam hiſtoriā:quæ multis prodeſſet obeſſet nemini:legentibus tradere. Nā ſi quis memora
tu dignas & totius orbis:tanq̄ unius ciuitatis:priſcox tēpox ad ſuam uſq̄ ætatē geſtas res ſcripſerit:la
borioſum quippe ſubibit opus:uerū ſatis audientibus utile. Licebit enī tanq̄ ex fonte uberimo:qd cui
que uſui exiſtat. haurire. Quod ſi quis ꝓcurrere omnes ſcriptores cupiat:opprimeꝛ tum librorū multi
tudine:tū diuerſa ſcribentiū uarietate:ut haud facile uerum poſſit elicere: At ea:quæ ſub unicā hiſtoriā
digerunt:in promptu ſunt lectoribus:faciliſq̄ eorū notitia eſt. Deniq̄ eo ſcribēdi modus hic eſt p̄ſtan
6 diodori tior cæteris:quo utilius parte aliquā totū habeꝛ:& cōtinuum rei præſtat diuiſæ. Id quoq̄ quod tēpori
āni. xxx. bus diſpertitur notius eſt eo:quod eſt tēpore cōfuſum. Igitur penſitantes hunc ſcribēdi modū eſſe utiliſ
in hiſto ſimū uerū plurimo labore & tpe longo egentem:triginta annos in hoc opus abſumpſimus. Multis enī
ria difficultatibus ac periculis maiorē aſiæ peragrauimus europæq̄ partē. Quo maiori:quæ a nobis de
diodori ſcripta ſunt:ex parte locis conſpectis certa litteris mandaremus. In multis enim locorū ignorantia er
prima rarunt non ſolum quidam rudes ſcriptores:ſed etiam docti. Vrbs preterea Roma:ī qua plurimo tem
hiſtoriæ pore uerſati ſumus:ob imperii magnitudinem per uniuerſum orbem diffuſi:plurimum nobis ad ſcri
initium bendum opitulata eſt. Orti enim ex argira ſiciliæ ciuitate:percepta a romanis:qui ad eam confluebant:
latina lingua:ex ueteribus annalibus & duces eorum & geſta nouimus. Initium uero ſcribendi ſum

pſimus ab his:quæ tum græci tum barbari priſci ſcriptores tanq̃ fabulis ſimilia litterarum monumentis explicuerunt. Et quoniã priſca illa ad noſtrã uſq; ætatem tempora cõplectimur: in hunc modũ paucis hiſtoriam noſtrã diuiſimus. Primi ſex libri ãtiquoꝝ geſta:quæ illi fabuloſa appellãt:ante bellum troianũ cõtinent:in hoꝝ primis tribus:barbaroꝝ:in reliqs antiquæ græcoꝝ res narrant. In undecim deinde cõferunt:quæ a troiano bello uſq; ad macedonis alexãdri mortẽ geſta ſunt. In reliqs tribus & uigiti cõiicimus:quæ deiceps uſq; ad bellum gallicum continent:quod romani:duce Iulio cæſare: is ob geſta egregia inter deos eſt relatus:uirtute cuius gallia oĩs ſubacta eſt:geſſere: ꝓtẽdit uero romanum ĩperiũ uſq; ad britãniæ inſulas. Huius res priores geſtæ primo cẽteſimæ octogeſimæ olimpiadis anno actæ ſunt pricipante athenienſibus Erodo. Tẽpoꝝ quæ noſtra hiſtoria añ bellum troianum cõprehendit:ſcriptoꝝ inopia haud ſatis certa nobis rõ compta eſt:ab eo Apollodorus athenienſis octoginta annoꝝ hiſtoriã cõtexuit:uſq; ad reditũ heraclidarũ:a qbus uſq; ad primã olympiadẽ anni cõputant trecenti & uiginti octo:numerato tpe:quo reges lacedæmoniæ imparunt. A pria uero olympiade uſq; ad initiũ belli gallici:quod nobis ſtatuimus ſcribendi finem:ſeptingenti ſunt & triginta anni. Oĩs hæc ergo hiſtoria q̃draginta explicata libris annos cõplectit mille centũ triginta octo:his exceptis quos uſq; ad bellũ deſcripſimus troianũ. Hæc diligẽter partiti ſumus:quo & legentibus nota fiat hiſtoria:& inuidi abſtineãt a detractione: Quãuis quæ rite ſcripta erũt:carebunt iuidia:quæ uero inſcitia omittent: alioꝝ iduſtria corriget. Nunc pricipium ſcribẽdæ hiſtoriæ ſumet. Quid de diis & q̃ primi eos colere docuerũt:& q̃d de illoꝝ ĩmortalitate ſenſerint:haud paucis ꝓpter rei difficultatẽ exprimi põt. Sed quæ ad hiſtoriã pti/nere uidebunt:quo ſint notiora legẽtibus:ĩ certa diſtribuemus capita:ut nihil dignum memoria omittat. De genere aũt hoĩum:deq; his:quæ in orbe terrarũ antiqtus dicunt geſta:diligẽter q̃tum in tam remotis ꝓpter antiqtatẽ rebus licebit a priſcis illis tpibus ſumpto initio ſcribemus. Prima hoĩum generatio apud doctiſſimos ac præſtãtiſſimos uiros:q; uerã naturã & hiſtoriã tradiderũt:duplex fert. Quidã mundum ĩgenitum & incorruptibilẽ & genus hoĩum ab æterno extitiſſe neq; habuiſſe ortus pricipiũ ſenſere. Quidã genitum corruptibilẽq; arbitrati:& hoies dixerũt generatiõis initium tpe eſſe ſortitos. Nã a reꝝ primordio & cælũ & terrã unicã habuiſſe ideã in mixta eoꝝ natura. Exinde diſtinctis iuicem corporibus cæpiſſe mundum hunc ordinẽ:quẽ uidems. Aerẽ q̃dẽ motũ hunc cõtinuũ ſortitũ: & igneã partẽ eius ſupiora loca ꝓpter leuitatẽ aiunt appetiſſe. Eadẽ cã ſolẽ & aſtra curſus ſuos ſortita. Quod uero humori mixtũ eodẽ ſtetiſſe in loco ꝓpter grauitatẽ:quæ cum mixta eẽnt:ex humidis q̃dẽ mare effectum:ex durioribus uero terrã lutoſam euaſiſſe:& oĩno mollẽ. Hæc primũ cũ ſolis ardore dẽſior euaſiſſet:eius poſtmodum ſupficie ui caloris tumefacta multis in locis humores quoſdã eẽ cõcreatos:in qbus putredines tenui cõtectæ pellicula ſint excitatæ:quẽadmodũ in paludibus & ſtagnis egyptiis uidemus accidere:cũ frigidã terrã ſubito æſtus aeris calefacit. cũ uero in humidis calore adibito generatio fiat: & noctu q̃dẽ circũfuſus aẽr humorẽ præſtet q die ſolis uirtute cõſolidet:tãdẽ putredies illæ ad ſummũ pductæ adueniẽte ueluti partus tpe exuſtis cõtractiſq; pelliculis:oĩs generis educunt aiantium formas. Quoꝝ ea:q̃ maiorẽ caloꝝ ſortita ſunt in ſupioꝝ regionẽ uolatilia effecta abierũt. Quæ uero plus terræ cõtinebãt ſerpẽtia aliaq; terreſtria euaſerũt aiantia. Naturã aquoſam nacta in ſui generis elemẽtum delata ſunt:& appellati piſces. Terra deiceps tũ ſolis ardore tũ uẽtis ĩ diẽ magis arefacta:a gignẽdis maioribus aĩalibus deſiit. Sed q̃ generata erãt mutua cõmixtiõe alios aiantes ꝓcreãrunt. Hoc & euripides Anaxagoræ phyſici diſcipulus ſentire uidet cũ in menalippo cælũ & terrã mixta olĩ fuiſſe tradat. Separata poſtmodũ:generaſſe ſingula arbores:uolatilia:feras:ac oẽ mortaliũ genus. De prima terræ generatiõe quis ꝓter opinionẽ nõ nullis eẽ uideat:tñ ea:quæ nũc quoq; fiũt:his teſtimoniũ uident afferre. Nã iuxta thebaidẽ egypti:cũ nili ceſſauit iundatio:calefaciẽte ſole limũ ab aq̃ relictũ multis ĩ locis ex terræ hiatu multitudo muriũ orit. Quod argumẽto eſt ab ipſo orbis primordio aiantia ſimiliter oĩa generata eẽ. Eodẽ quoq; mõ & hoies a pricipio genitos dicũt ĩ agris paſtũ q̃rẽtes ſilueſtri & icõdita uita uixiſſe:qbus hærbæ & arboꝝ fructus ultro uictũ ꝓberẽt. Beluas inſup iis fuiſſe infenſas:qbus ut obſiſterent cætus hoĩum ob timorẽ factos aiũt cõis utilitatis gra:auxiliaq; iuicẽ præbita: & loca habitaculis q̃ſita. Sonus oris cõfuſus cũ eẽt:paulatĩ diſcreuiſſe uocẽ aiũt:& res oĩs ſuo noĩe appellaſſe. Veꝝ cũ diuerſis ſiti eẽnt in orbis locis:nõ eiſdẽ uſos uerbis ferunt: ꝓpterea & diuerſos lrarũ caracteres extitiſſe. Primoſq; hoĩum cætus ſuæ quẽq; gẽtis initiũ fuiſſe. Veꝝ primi hoies nullo ſubſidio fulti durã agebãt uitã. Erant eni nudi:nullo neq; ædiũ neq; ignis adiuẽto uſu:cibo in diẽ q̃ſito:cũ ignoraret agreſtes fructus in uſum futuꝝ cõdere & ſeruare ad egeſtatẽ. Quo fiebat ut hyemẽ plures aut fame aut frigore interiret:Expimẽto deinde edoctos:& ſpeluncas aiunt q̃ſſe ad euitãdã frigoris uim:& fructus ſeruare cæpiſſe. Ignis aũt notitia cæteraq; utiliũ reꝝ ꝓcepta:& cæteras quoq; uitæ hoĩum cõmoditates breui tpe eẽ adiuẽtas. Denicq; neceſſitatẽ ipſam reꝝ magiſtrã factã;ſingulorũ pitiã ingeniis mortaliũ ſubminiſtraſſe:qbus coadiutores datæ ſunt manus:ſermo animiq; pſtãtia. Sed hactenus q̃ ad primũ hõinũ ortũ & uictũ uetuſtũ ſpectaret:nũc ea:q̃ diuerſis orbis locis geſta lrarũ monumẽta tradiderunt:recẽſeamus. Qui primi fuerint in orbe reges nequaq̃ cõptũ hẽmus:cũ nulli hiſtorici eos tradãt:Impoſſibile q̃ppe eſt lras æque ac primos reges:uetuſtas extitiſſe. Si uero qs lras etiã tũ fuiſſe cõtẽdat:certe reꝝ ſcriptores multo poſt tpe fuere. Sed quæ antiqor ætas tulerit:nõ ſolũ græci dubitãt:ſed etiã q̃ ſe indigẽtes primoſq; reꝝ ad uitã utilium ſcriptores appellãt barbari:atq; ab ſe multoꝝ tẽpoꝝ geſta memoriæ ꝓdita affirmant. Nos

hiſtoriæ diuiſio.

Apollodorus

hiſtoriæ libri.xx.xx.

hiſtoriæ pricipiũ

mundi creatio.

hoĩum generatio. ii.

Chaos.

Elemẽta.

Aĩalium creatio

Euripides

Mures ꝛ hominũ cibus. ii.

uerboꝝ initium.

homies nudi.

Spelũcæ

Neceſſitas qd

uero:quæ gẽtes quæ uenatiões aut q̃tenus tpe:aut quot annis priores cæteris fuerint haud quaq̃ ꝑ cõpto tradẽtes:quæ a singulis scriptoribus de antiqtate ueteribus ut gestis sunt tradita:quæ similia uideant uero sequuti initiũ sumemus a barbaris:nõ q̃ eos græcis ãtiqores putẽ:quẽadmodũ ephorus dixit: sed ut cũ barbara absoluerimus:græca narrãtes nihil externũ eoꝝ rebus inseramus. Q m apud ægyptios deoꝝ genus primũ fuisse fabulant:astrorũq̃ ab his ueteres obseruatiões repertas:Plurima quoq̃ ac ꝑclara excellẽtiũ uiroꝝ gesta ferunt digna memoratu:ab rebus eoꝝ historia ordiẽt. Tradũt egyptii ab orbis initio primos hoies apud se creatos:cũ bonitate fælicitateq̃ soli:tũ ꝓpter nilum:q & multa generat:& suapte natura:quæ genuit:facilime nutrit.Ná & arũdinũ radices ꝑbet & lotũ: & egyptiã fabã: & quẽ dicũt corseũ:multaq̃ ꝑterea ad uictũ hoium exposita.Prima aiantia apud se orta ea utunt cõiectura:q nunc etiã in thebaidis agro certis tpibus multi ac magni generẽtur mures.Qua ex re plurimũ stupent hoies:cũ uideãt quorũdã anteriorẽ usq̃ ad pectus & priores pedes:muriũ partẽ aiatã moueri: posteriorẽ nõdũ inchoata sed informi.Ex hoc ꝑspiciũ fieri aiunt ab ipso orbis ortu primos hoies egyptũ ꝓtulisse:in nulla.n.orbis parte accidit eo mõ aialia creari.Ná siue diluuiũ deucalionis tpe plura aiantia absumpsit:egyptũ aiunt ut puta ad meridiẽ positã:cũ in ea pluuiæ raræ sint:expẽ eius calamitatis fuisse:siue:ut qdã sentiũt:singula interierũt:æquũ ẽ:si terra rursus aialia genuit:apud egyptũ pricipiũ generis oium aiantiũ extitisse.Tẽpiẽ q̃ppe aeris æquũ est ꝑbuisse generatiõi principiũ & cãm generãdi.Et enĩ & nũc quoq̃ post nili undationẽ cõspiciẽ diuersoꝝ aiantiũ fætus: Abscedẽte enĩ aq̃ limoq̃ terræ a sole arefacto:ferũt qdã aialia ꝑfecta semiꝑfecta alia uideri in terræ gleba.Igit primi illi hoies oli in egypto geniti:hũc mundi ornatũ cõspiciẽtes admiratesq̃ uniuersoꝝ naturã:duos esse deos & eos æternos arbitrati sunt:solẽ uidelicet & lunã.& hunc qdẽ osiridẽ:hãc isidẽ certa noĩs rõne appellarunt:Et osiridẽ qdẽ græca iterpetratiõe:ut q suis radiis ueluti pluribus oculis terrã ac mare lustraret: multos oculos habẽte dixere.Cui rei poetæ quoq̃ uerba cõgerunt:solẽ oĩa cõspicientẽ dicẽtes atq̃ audiẽtẽ. Græcoꝝ uero qdã:q antiqores scripserũt fabulas:Dionisiũ syriũ cognomĩe appellãt:quoꝝ Eumolpus ĩ carmĩbus bacchicis inqt Dionysiũ asoꝝ isigne incẽsum radiis. Orpheus uero eũ splẽdẽtẽ ac Dionysiũ uocat.aiũt etiã qdã cognomẽ illi a pelle ꝓpter astroꝝ uarietatẽ inditũ.Isidẽ uero iterpretratã eẽ antiq̃:sumpto nomine ab æterno & ueteri eius ortu.Addũt sibi cornua:tũ ꝓpter aspectũ ita enĩ uidet quo tpe primis diebus apparet tũ qa bos ei ab egyptiis sacrificat.Hos deos arbitrati asserũt illos uniuersum circuire orbẽ ac nutrire augereq̃ oĩa tribus anni tpibus:motu cõtinuo ꝑficiẽtes orbẽ:uere æstate ac hyeme. Hæc inuicẽ cõtraria annũ cõficiũt firma cõcordia.Quoꝝ deoꝝ natura plurimũ cõferat ad oium aiantiũ generationẽ:cũ alter igneus ac spiritalis existat:Deoꝝ alteꝝ igneũ eẽ spiritalẽ:altera humida atq̃ frigida.aer utriq̃ cõis.Ab eis itaq̃ generari atq̃ nutriri corpora oĩa reꝝq̃ naturã singularẽ a sole & luna ꝑfici. Partes:q s cõmemorauimus:qnq̃ eẽ:spiritũ uidelicet:ignẽ:siccũ:humidũ:aerã.Sicuti uero in hoie caput:manus:pedes:aliæq̃ ꝑtes enumerant:eodẽ mõ & mũdi corpus ex partibus his ꝑficiẽ:quaꝝ quelibet existimat deus:ꝓprio noĩe ab egyptiis a principio:secũdũ cuiusq̃ naturã:nocatus.Ná spiritũ uerbi interpratiõe appellarũt:q eũ uitæ mortalibus existat tanq̃ cõem oium pr̃em.Idẽ & græcũ insignẽ poetã de hoc deo sentire uolunt:eũ deoꝝ hoiumq̃ pr̃em uocãtẽ.Ignẽ uulcanum iterpretant magnũ illũ deũ existimãtes:& multũ ad generationẽ ꝑfectionẽq̃ reꝝ cõferre. Terrã tanq̃ uas aliqd eoꝝ:quæ fieret putãtes:matrẽ appellarunt.A græcis similiter terra mr̃ mutato deinde paulum uerbo dimiter ẽ dicta:sicut & orpheus ẽ testis:q̃ terrã oium mr̃em dixit:diuitias largientẽ.Humiditatẽ oceanum prisci uocitarunt ueluti nutrientẽ noĩs interpretatiõe mr̃em.Græcoꝝ nõnulli oceanũ dicunt:de quo poeta inqt:oceanũ generatorẽ deoꝝ & mr̃em thetym.ægyptii putãt oceanũ eẽ nilũ a quo & deoꝝ genus ducũt. Ná apud eos tm̃ plures eẽ urbes asserunt a priscis diis cõditas:quẽadmodũ iouis.solis.mercurii.apollinis.panis.lucinæ.& alioꝝ pluriũ deoꝝ.Aerẽ uero noiatũ palladẽ ac iouis filiã dici & uirginẽ fuisse:qm̃ & nõ corrũpat:& sublimiorẽ locum teneat.Quapropter ex uertice iouis dicit nata.Eãdẽ dictã eẽ trigeminã ꝓpter tria anni tpa:uer:æstatẽ:hyemẽ.Dicit etiã Glaucopis:nõ ea cã q̃ græci qdã arbitrant:q oculos habeat albos:qd stultũ uidet:sed qa aer glauci sit aspectus.Ferunt aũt hos qnq̃ deos oẽm pagrare terram: apparẽtes hoĩbus in sacroꝝ animalium formis:qñq̃ autẽ in hoium aut aliorꝝ species:quod minime fabulosum uidet.Si qdẽ isti sunt q oĩa generãt & ꝓducunt.Et homerus:qui ad egyptios ꝑfectus est:multaq̃ ab eoꝝ sacerdotibus ꝓcæpit:hæc tanq̃ uera in ope suo fuisse describit.Deosq̃ sæpius in alienis formis circuire urbes uicia & uirtutes hoium inspiciẽtes.Hæc de cælestibus diis deq̃ eoꝝ genere æterno ægyptii tradunt.Ferunt insup alios ex his genitos:qui fuerint mortales sapientia uero & in humanum genus beneficiis:ĩmortalitate potitos.Horꝝ quosdã in egypto regnasse partimq̃ eo fuisse nomĩe: quo & dii cælestes:partim proprio uocitatos:Solẽ:saturnũ:rheam:iouẽ quoq̃ a nonnullis ammona appellatum:lunonẽ:preterea uulcanum:uestã:ultimo mercurium.Primum quidẽ regẽ fuisse apud egyptios solẽ eo nomine:quo & cæleste astrum:Quidã sacerdotes affirmant primum regnasse uulcanũ inuẽtorẽ ignis:eoq̃ beneficio ducẽ ab ægyptiis cõstitutum.Cum enĩ arbor ictu fulminis in mõtibus cõflagrasset:ligna ꝓpingua hiberno tpe a flamma sunt cõprehensa. Qua ex re uulcanũ calore lætatũ deficiente igne addidisse illi nouã materiã:& eo mõ cõtinuato igne alios hoies cõuocasse ad eius aspectum tanq̃ a se repti. Deinceps saturnũ:qui sororẽ rheam cæpit uxorẽ:aiunt extitisse:genuisseq̃ secundum quosdã Osiridẽ & Isidem.plures:genuisse iouẽ ac iunonẽ tradunt qui propter uirtutẽ uniuerso orbi imparint.

Dii primi ægyptii hominũ ortus

Mures

Aegyptus exposiluuii ãialia ex terra

Sol deus.
luna dea.
Osiris .3.
Isis .3.
Dionysius .3.
Isidis cornua.
Tempatria.
Mundi partes.
Deus.
Vulcanus.
Terra. mater.
oceanus.
Tethys.
Aer Pallas curiouis filia.
Trigemina Glaucopis.
homerꝰ ĩ ægypto.
Dii ĩter homies.
Ammõ.
Sol rex primus.
Vulcanus .14.
Ignis inuentio.
Saturnꝰ.
Rhea .28.
Osiris.
Isis.

Hos qnq; genuisse deos: put apud ægyptios dies habent quiq; intercalares osiridé. Isidem. Typhona. Apolline. & ueneré. & osiridé interpetratũ Dionysiũ Isidé uero Cereré. Hac osiris in uxoré sumpta regnoq; suscepto multa cõtulit ad usum uitæ cõis. Eius enī uirtute mutuæ cibi gra cædes hominum cessarunt: Inuento enim ab Iside primũ tritico & ordeo: quæ prius incognita hoibus casu inter cæteras herbas oriebant. Ab osiride uero eoz fructũ cibi utilitate aiaduersa: oes eo nutrimẽti genere eẽ usos: tum ꝓpter cibi repti suauitatẽ: tũ qa utile uidebat sæuitiæ crudelitatisq; ꝓmiscuæ cãm abesse. Signa huius iuentæ segetis ferunt: quod ab eis ueteri lege: & nunc quoq; obseruat ut messores æstate spicas maturas ad manipulũ excerpãt in deæ oblationẽ: atq; Isidẽ iuocẽt, Honoré ei deo inuẽtæ frugis reddẽtes. Apud quosdã uero urbes in isidis põpa inter reliq; triticũ & ordeũ ferri in memoriã reptoz: leges quoq; isidé statuisse ferunt: qbus iustitia æque oibus seruaret: ui atq; iniuria: timore pœnæ: sublatis. Hac de cã priscos græcos Isidé legiferã appellarunt: tanq; primã legũ iuẽtricẽ. Fert etiã Isidis tpe cõdita eẽ urbs i thebaida ægypti cẽtũ portaz a mẽe denoiata. Posteri uero parti iouis ciuitatẽ: nõnulli thebas dixere. Eius enī cõditoré urbis nõ solũ reliq; scriptores: sed etiã ægyptii sacerdotes incertũ habẽt: plures tradunt nõ osiridis tpe: sed multos post annos a rege quodã thebas fuisse conditas. Veꝝ de hoc posterius suo loco dicet. Erexisse quoq; tẽplũ iouí & iunoni parẽtibus insigne: cũ magnitudine: tũ ornatu. Duo insup templa aurea statuit: unũ maius: iouí cælesti: alteꝝ minus: iouí regi eoz pri: quẽ quidã Ammoné uocant. Fecit etiã aliis diis: quos rettulimus: aurea tẽpla: honoribus cuilibet & sacerdotibus institutis. Artiũ quoq; aut reꝝ ad utilitatẽ uitæ spectãtiũ reptores ab osiride & iside in honore habiti fuere. Inuenti insup æris auriq; in thebaida fabri armaq; facta: qbus & feras occiderẽt: & excolerent terræ. Statuæ ꝑterea: & deum tẽpla aurea ab hiis cũ oĩ conatu fabricata sunt. Fuisse & osiridé studiosum agricultoræ tradunt: Nutritũ aũt in nysa fælicis arabiæ ꝓpinqua ægypto: cũ eẽt iouis filius: unde & græci a pre & loco dionysiũ appellãt. Huius urbis poeta: q in ægypto fuit in suis hymnis meminit dicẽs eẽ Nysam urbẽ supra montẽ excelsum ac floréte lõge aphænitia: ferme ægypto cõterminũ Vineæ quoq; fuisse inuentoré in nysa tradunt: quã plãtãdi: ac uini cõficiẽdi seruãdiq; ex alio trãsferẽdi usum edocuit. Mercuriũ quoq; maxie oium ab eo honoribus affectũ: & reptoré reꝝ plurimaz: qbus uitæ hoium cõsuleret: uolũt. Hunc enī primũ & uerba in ordinẽ redigisse: & multis indidisse rebus noia. Fuisse quoq; litteraz inuẽtoré aiũt: institutisseq; quo honore qbus ue sacris colerent dii. Is primus obseruator astroz cursus fuit: & uocum armonias adinuenit. Palestræ: numerorũq; & ad corpora curanda medicinæ artis: lyræ ĩsup ex neruis triũ cordaz instar triũ anni tẽpoz: reptoré tradũt. Tres enī instituit uoces: acutã: graué & mediã: acutã ab æstate graué ab hyeme mediã a uere sumemus. Hic & græcos docuit uerboz ĩterpretationẽ. Unde & ipm hermẽ hoc est ĩterpetré appellarũt. Deniq; & q tpe osiridis fuere sacraz litteraz scriptores: hæc eadẽ ab illo accepta referunt. Osiridẽ etiã plurimũ suo cõsilio usum: oleæ quoq; plantã ab eo: nõ a minerua: quẽadmodũ græci dicunt: reptã. Osiridẽ uero tanq; uiz bonũ gloriæq; cupidũ ferunt ingẽté exercitũ coegisse: ut pagraret orbẽ doceretq; mortales plãtare uites ac tritici & ordei segeté: pecorũq; fructũ: existimãs si hoies ab agresti uita ad cultiorẽ mitioréq; traduceret: honores se quod & consequutus é: potituz ĩmortales. Nõ enī prisci illi tm̃ sed posteri etiã ꝓpter iuentas ab eo segetes bñficii memores ꝓ maximis diis habuere. Tradunt aũt osiridẽ ægypti regno cõstituto' rerũq; oium cura isidi uxori ꝓmissa tradidisse ei mercuriũ: cuius cõsilio: qm̃ prudẽtia uideret excellere: inter amicos uteret. Ducem uero exercitus: oiumq; quæ suæ dictiõis erant: reliqsse herculẽ: tũ qa genere ꝓximus: tũ qa fortitudine roboreq; corporis erat admirabili. Regni gubernationẽ itaq; ptitus é. Phænitiæ & maritimæ oræ busiridé. Ethiopiæ libyæq; ꝓximis regiõibus antæũ præfecit. Ipse cũ oĩbo copiis ex ægypto in expeditionẽ ꝓfectus est: secũ frem ducẽs: quẽ græci apollinẽ dicunt & lauri reptoré: obq; id lauz ei dicatã eẽ: hederam uero ab osiride reptam: quã ei consecrarunt: quẽadmodũ & dionysio græci. lingua uero ægyptia hederam osiridis plãtam uocant. In sacris autẽ hedera uitibus præfertur: quoniã eæ folia amittent: illa uero seruet continuã uiriditatẽ. Quod & apud antiqores in cæteris arboribus: quæ semper uirent accidit. Nã & ueneri myrtũ & apollini laurum dedicarũt. Osiridem uero duo filii uirtute dispares: anubis & macedon prosecuti sunt Uterq; armis usus est insignibus aliquo animali haud ab eorum naturæ dissimili. Nam anubis canem: macedon lupum insigne armorũ tulit. Qua ex re hæc animalia ægyptii summo in honore habent: & horũ animantium formis apud ægyptios colunt. Duxit insuper secũ pana cui ab ægyptiis diuersis modis præcipuus honor habitus est. Nam eius regionis accolæ nõ solũ statuas sibi in templis omnibus posuere: sed & in thebaida ciuitatẽ sui nominis ædificarũt chemmin ideſt panis urbem uocitatã. Secuti quoq; sunt eum in agris colendis expti: qui uineas plãtare nosset Maron. Qui triticum sercre: triptolemus. Omnibus deinde compositis: oratis diis osiridẽ comã quo ad in ægyptum rediret: nutrisse aiunt: ac uersus ethiopiã profectum, Quæ consuetudo usq; ad hæc tempora oleuit apud ægyptios: ut peregrinantes quo ad domũ reuertuntur nutriant comas, Cũ esset in ethiopia ferunt oblatos ei satyros comas umbilico tenus habẽtes. Dicitur osiris fuisse cupidior risus: delectarique solitũ musicis & choreis. Quapropter illũ musicoz multitudo sequebat. Inter eos nouẽ fuisse uirgines adolescẽtulas: tũ canere solitas: tũ in aliis eruditas: quas deinceps græci appellarunt musas. Has apollinẽ docuisse dicunt: qua ex re musicus est nominatus. Satyros uero ad psalendũ cantãdũ ac animi remissionẽ aptos secũ in castris habebat. Nõ enim bellicosus aut præliis piculisq; deditus fuit: sed ocio & ho-

Typhõ 3.
Apollo 4
Venus 14
Ceres 4.
Dionysius 4
Triticũ. hordeũ. Fruges. Triticũ. hordeũ.
leges illi 13
dis. ii
Thebæ. 7.
Ammõ 16
Arma 4
Templa 8.
Statuæ.
Agricultura osiris
Nysa 3.
Dionysius.
Vinea.
Mercurii 16.
uerboz ordo lre.
Deorũ cultus 7.
Astra 10.
Palæstra. 50.
Numeri. 29.
Medicia. 50.
lyra ther mes.
Olea.
Osiris 4.
Vites.
Mercurius 13.
hercules. 4.
Busiris 7.
Antæus. 33.
Apollo. laurus.
hedera 3.
Vites 29.
Mirtus.
Anubis 12
macedõ.
Canis. 12.
lupus Pã 4.
Chemis 9.
Maron.
Triptolemus 3.
osiridis coma.
Satyri 12
Musæ 9

Apollo musicus Satyri.

minū ſaluti. Quo bñficio pro deo oēs eū gētes habebāt. Ethiopibus agriculturā oſtēdens: inſignibus in ea urbibus a ſe ædificatis & præfectos dedit & tributa iſtituit præſtari. Hoc tpe nilū ferūt circa ſyrii ca

-47- Diluuiū. pmetheus. -33- Nilus. -5- Aqla. p. methei. -13- oceanus. -9- nilus ūn. -30- Nyſa hedera. Oſiris.

nis exortū: tunc enī maxīme creſcere conſueuit: maioré ægypti partē: & eā maxime: cui pmotheus im pabat: iundaſſe. Abſumptis enī ferme oībus eius regiōis icolis pmetheū dolore motū ſe iterficere uo luiſſe. Fluuiū uero ppter curſus uelocitatē pfunditatēq; aquaꝝ aqlā tunc appellatū. Herculē: tū conſilii magnitudine: tū uirtute uolūt ueſtigio cōpreſſiſſe aquaꝝ ipetū: & ad priorē curſum cōuertiſſe. Vñ & græci qdā poetæ ré geſtá in fabulá uertétes; herculé tradūt aqlá pmethei iecur depaſcété occidiſſe. Fluuii nomé uetus: oceanus fuit: poſtq; eius cōpreſſus é decurſus: aqla deide a rege quodā ægyptus appella tus. Quod & poeta teſtaf: dicés fuiſſe ægypti flumīe naues triremes: locū: ubi nilus ī mare defluit: theo nim uocatū ferūt antiquū ægypti emporiū. Poſtmodū a nileo rege nili quo nūc utunt: nomé ſortitum: At uero oſiris: cū eēt in mōtibus ethiopiæ: utraq; ripas nili aggere cinxit: ne modū excederet iundatio: ſed ueluti p portas q̄ſdā exiens lenis eēt: atq; agris pficua. Deide parabiá iuxta rubrū mare iter faciens ad extremos ídos puenit: Vbí & plures cōſtitit urbes: ex qbus unā nyſam noíauit: in eius memoriá: in q̄ eſt nutritus: ubí hederā plátauit: quæ ſola eo loci alíf & in nyſa ægypti. Multa quoq; alia reliqt ſui apud ídos monumēta. Ex qbus poſteri deū illū eé opinati ſunt: aſſerétes eū genere ídū eé. Exercuit quoq; ele phātoꝝ uenatiōes. Colūnas inſup multis in locis ſtatuit ſuæ expeditionis teſtes. Peragrauit aūt & cæte

-13- lycurgus. Maronea. c. Macedonia. Triptolemus. -49- hordei potus. -5- Oſiris deus. Oſiridis cædes. -32- Typhō. Antæi uicus. Oſiridis partes.

ras aſiæ natiōes: ac phelleſpōtū in europá tráſiés lycurgū in thracia barbaroꝝ regé ſibi obſiſtété: pemit Illi puinciæ maronē iá ſenē pfecit: q ædificauit ciuitatē quá ab ſe maroneā noíauit. Macedoné filiū: re gé ſtatuit eius puinciæ: quæ ab eo Macedonia dicta é. Triptolemū colēdis aticis agris præfecit. Deniq; cū orbē ferme circuiſſet domeſticis fructibus excoluit hominū uitá. Si qua regio uitibus iepta eſſet: do cuit ex ordeo potū fieri haud multū uirtute guſtuq; uini iferioré. cū in ægyptū rediſſet: tulit dona ſecū a diuerſis gētibus data. Quapropter magnitudine bñficioꝝ & donatus imortalitate: & honores eſt cæ leſtū ſecutus. Deinde cū ad deos ex hoíbus tranſiſſet: & honores illi & ſacra ut maximo deorū ab iſide & mercurio iſtituta ſunt: multaq; in myſtica ad cultū addita. qbus eius dīei potētiá amplioré redderent. Veꝝ ex uetuſtis ſacerdotū arcanis: q oſiridis tpe fuerāt poſtea cōptū eſt: oſiridé ægypto iuſte regnāté a typhone fratre īpio atq; nefario iterēptū: Qué illi in ſex ac uiginti partes diſſectū: cuilibet eoꝝ: qui ſecū tanti ſceleris pticipes fuerāt: parté dedit. Veluti eius facinoris cōſciis: Et ſimul ut ipſos defenſores cuſto deſq; haberet regni fidos: Iſis fratris ciuſdēq; uiri mortē auxilio filii Oros ei nomé erat ultā: typhone & q cædis cōſcii fuerāt interēptis: ægypti regnū cæpit. Cōmiſſa ea é pugna iuxta fluuiū in pte arabiæ an tæi appellāt uicū: Quod nomé ex antæi morte ab hercule occiſi oſiridis tpe ſortitus eſt locus. Oſiridis partes oís diſpſas præter pudēda cū iueniſſet: cupiés icertū eé uiri ſepulchrum: ab ægyptiis aūt ſingulis honori haberi: ex aromatibus ac cera ſingulas eas partes in formā hoís uiro ſimilē cōpoſuit. Cōuocatis deinceps ægypti ſacerdotibus: ſingulis dedit. Oſiridis imaginē: aſſerens ei ſoli corpus illius creditū: atq; adiurás ut nunq; apud ſe eſſe ſepulturā oſiridis ulli páderent: utq; illud in abditis ſeruatū ut deū coleret: eiq; aīal ex ſuis' qđ mallēt dicarent: quē & coleret ueluti oſiridē dū uiueret: & poſt obitū ſimili cerimōia obſeruarent. Vt aūt maiori bñficio ſacerdotes ad hæc ſibi pmptiores faceret: tertiá eis agroꝝ partem ad deoꝝ cultū & ſacra cōceſſit. Hi: tū meritoꝝ oſiridis memores: tū bñficio iſidis allecti: eius mādata p fecere: qua ex re etiá nunc ſacerdos qlibet teſtaf penes ſe oſiridē ſepultū eé: Aīantia quoq; a pricipio ei

-12- apis bos. -7- Méphis bos. Iſis dea. Iſidis ſepul.

dicata in honore habēt: & cū moriunt in eoꝝ funere renouāt oſiridis luctū. Tauros aūt ſacros hūc qdē apim: Alteꝝ Méphim noíatos ſacrificant oſiridi: Quos etiá ueluti deos ægyptii oés colunt. Hoc enim aīali: tritici iuētores multū adiutos ſe aſſerunt: & ad ſerēdū & ad cōem agroꝝ culturā: iuraſſe aūt iſis di cit uiro mortuo nulli ſe amplius nuptura. Iuſto deinceps regnauit īperio: bñficiis in ſubditos reliquos oís excedēs. Poſt obitū uero imortaliū honores cōſecuta é. Sepultaq; apud memphim in uulcani loco. Vbi uſq; ad hoc tps ſepulchrū eius monſtraf. Nōnulli hoꝝ deoꝝ corpora non illic ſita arbitrant: ſed in æthiopiæ ægyptiq; mōtibus iuxta iſulā: quæ nili portæ ab agro diis ſacro appellantur. Veſtigia huius oſtēdūt: tū ſepulchrum oſiridi conſtructū atq; a ſacerdotibus ægyptiis in honore habitū: tum urnas tre centas ſexaginta: quas quottidie lacte replēt ſacerdotes ad id iſtituti: luctūq; renouant deos noſe uocan tes. Hac de cā inſula a tráſeūtibus aditu pbibet. Apud thebaidis uero: quæ ciuitas antiqſſima eſt oīum

Oſiridis iuſiurandum.

incolas maximū habet iuſiurādū p oſiridē in nubibus exiſtentē. Oībus oſiridis ptibus: ut rettuli: præter pudēdis: ſepultis. Ea qppe in fluuiū a typhone: cū nullus ex cædis cōſciis illa penes ſe eé uellet erant pie cta. Ab iſide poſtea nō minori honore: quā reliquæ partes: fuerūt ſepulchro cōdita. Eius imaginē coli: ſacraq; ei ac cerimonias pie ut deo fieri docuit nomē eius dei pcipuū reddens atq; iſigne. Quapropter

-29- Orgia. Phales.

græci cū orgia ſacraq; dionyſia ex ægypto tráſtuliſſent: huic quoq; portioni honores īpenderunt eam in ſacris ac cerimoniis phalō appellātes. Ab oſiride uero atq; iſide uſq; ad alexādrū macedonē: q in ægy pto ſui noís urbē cōdidit: annis dicunt amplius decē milibus: ut uero qdā aſſerūt paulominus tribus ac uiginti milibus extitiſſe. Qui deū hunc tradūt thebis boetiæ ex ſemele & ioue fuiſſe genitum aberrare

Orpheus. -4- Cadmus. -30-

uident. Orpheū enī cū ad ægyptios tráſiſſet pcæpiſſetq; apud eos ſacra & myſteria dionyſia: eēt autē amicus thebanis: a qbus plurimo in honore habebaf: rettuliſſe ad eos tradunt in ipſoꝝ gratiá huius dei originē. Plebē poſtea: tū ignorātia: tū ut deus in græcia ortus uideret. libēter ea ſacra ac myſteria ſuſce piſſe. Orpheū uero hāc generis & ſacroꝝ originē ea cōiectura uolūt ad græciā tráſtuliſſe: q cadmus ex

thebis ægypti ortus ꝑter cæteros filios & ſemelen ſuſcepit:eã a quopiã corruptã poſt ſeptimũ mẽſem pepiſſe ifanté ferunt oſiridi ſimilẽ:neq; illũ uixiſſe diutius ſiue diis ꝓbãtibus ſiue repugnante natura. Quod egre ferẽs cadmus reſpõſo accepto:ut parẽtũ iuſta ſeruaret:ifanté deauraui:illiq; ſacra iſtituit: ut ẽẽt argumẽtũ illũ ab oſiride natũ. Ad ioué iſup genus rettulit:& ut oſiridis factũ cohoneſtaret:& corruptiõis infamiã demeret Id cãm ꝑbuit græcis:ut crederẽt cadmi ſemelé ex ioue oſiridé pepiſſe Orpheum poſtea cui magna erat apud græcos gloria:tũ ꝓpter cãtus ſuauitatẽ:tum ꝓpter ſacra:hoſpitio acceptũ a thebanis ferũt:magnoq; in honore apud eos habitũ. Hic cũ ab ægyptiis theologiã pcæpiſſet antiquũ oſiridis genus ad poſteriores trãſtulit. Inq; thebanoꝝ gram nouũ cõſtituit ſacrificioꝝ ritũ: qđ Fabulis cãm præbuit ut iouis ac ſemeles filius dionyſius putaret homines uero parti iſcitia parti orphei fama & opinione moti:eũ ut græcũ libẽter ſuſcepunt deũ. Poſtea adhibitis poetaꝝ:qs theatra cõprobabant:fabulis certa é præbita huic generi fides. Dicũt ꝑterea græcos ut ſuos ac domeſticos ſibi uẽdicare iſigniores heroas ac deos:Se eoꝝ iſup colonias aſſerere ab ſe miſſas. Ná hercules q genere ægyptio fuit:cũ ſua uirtute pambulaſſet magnã orbis partẽ:in libya colũná poſuit:cuius rei teſtimoniũ a græcis capi nitunt:cũ enĩ cõſtet oĩbus herculẽ adfuiſſe diis in bello:quod aduerſus gigãtes geſſere:feruut nequa q̃ gigãtes ex terra gigni ea potuiſſe ætate qua græci aſſerunt herculé paulo ante bellũ troianũ extitiſſe: Sed potius:ut ipſi dicũt:in primo humani generis ortu: Ab hoc enĩ pluſq; decẽ milia ab ægyptiis numerant anni. A troiæ uero tpe minuſq; mille ducẽti. Eodẽ mõ claua & leonis pellis antiquo herculi cõueniunt:quo tpe nõdũ erãt arma adiuẽta:ſed fuſtibus hoſtes iniurias ꝓpulſabant:ac ferarũ pellibus tegebãt ꝓ armis corpora:& hũc qdẽ iouis filiũ:mirem ĩcertã ferũt. Qui aũt ex alcmena genitus é plus ãnis mille poſt extitit. Et ipſe alcæus ab ortu uocatus cui poſt herculis cognomẽ é iditũ. Nõ q; ꝓpter iunonẽ ſit gloriã adeptus:ſicut omitres ait:ſed qa uirtutẽ illius priſci imitatus. Conuenit quæ ab his dicuntur apud græcos fama herculẽ orbis mõſtrata ꝓdomuiſſe. Quod illi herculi tribui neq; q ferme cõæuus tpibus tenacis fuit. Lã maiori ex parte tũ cultura agroꝝ:tum urbibus plurimis:tũ uero hoĩum ubiq; ĩhabitãtiũ multitudine domeſticis. Magis igit ea decẽt illũ herculẽ:q priſca ætate fuit:cũ hoſtes ifeſtarent a beluarũ multitudine in ægypto ꝑtim:cuius nũc quoq; regiões deſertæ ſunt:& feris ĩmanibus plenæ. Huius ſimile ueri é:ueluti priæ miſertũ herculé eiuſmodi feris occiſis eam reddidiſſe hoĩbus colendã:eoq; beneficio cæleſtũ honore donatũ. Ferunt iſup pleũ ægypto natũ:atq; iſidis genus a græcis ad argos referri fabulãtes:Io in boué fuiſſe mutatã. Sed uana é de his diis opinio. Ná qdã iſidẽ:alii cereré:qdã theſmophorã:alii lunã:nõnulli iunonẽ:alii alio noie appellãt. Oſiris uero tũ ſerapis dicit: tũ dionyſius: tum pluto:tũ ammõ:tũ iupiter. Alii pana eundẽ uocãt. Multi exiſtimãt Serapi eẽ:quẽ græci plutonẽ putant. aſſerũt aũt ægyptii iſidẽ pluriũ iuẽtricẽ ad morbos medicamẽtoꝝ:& medicinæ arti admodũ cõtuliſſe: quã ĩmortalitate quoq; potitã gaudere hoĩum cultu:inq; eoꝝ ualitudine ꝑcipue uerſari. Quinetiã ĩ ſõnis opitulat palã eis:quos cẽſuerit dignos:Tũ oſtẽdẽs ſuũ numẽ:tũ erga bñficẽtiã egẽtes curãdis. Signa hoꝝ eẽ dicũt nõ græcas fabellas:ſed opa certa. Oĩs enĩ ferme orbis hãc deã colit ꝓpter manifeſtas eius morboꝝ curas. Et enĩ in ſõnis illã dicũt nõ recte ualẽtiũ auxilia morbis ꝑbere:Et q eius monitis obtemperẽt ꝑter opinionẽ curari:etiã quoꝝ medici ſaluté deſperant. Viſu quoq; aut alia quapiã corporis parte debiles eius deæ numẽ iplorãtes in priſtinã ualitudinẽ reſtituunt. Ab ea quoq; medelã ad aſſequẽdã ĩmortalitatẽ aiũt eẽ inuẽtã:ltaq; orũ filiũ a titanis iſidiis interfectũ:ac paquã reptũ nõ ſolũ in lucem reſtituit:ſed & fecit ĩmortalitatẽ. Videt autẽ ultimus iſte deoꝝ regnaſſe:poſtq; pr oſiris fuit ad deos tranſlatus. Orũ dicunt apollinẽ iterpretari:ac medẽdi diuinandiq; artẽ a mre iſide edoctũ:multũ hoĩbus tũ oraculis tũ medelis attuliſſe utilitatis. ægypti ſacerdotes a ſolis regno uſq; ad alexãdri tps:quo in aſiã trãſcẽdit:annos cõputãt fere milia & uigiti. Fabulant quoq; priſcos illos deos regnaſſe annis amplius mille & ducẽtis:Poſteriores uero nõ minus trecẽtis Et cũ annoꝝ numerus fide carere uideat:conant qdã cum apud antiqores nõdum ſolis motus notus eſſet:ad lunæ curſum annũ metiri:Ita cum annus trigin ta dierum cõficeretur:haud ĩpoſſibile fuit quoſdã annos mille ducẽtos uixiſſe. Si quidẽ nunc cum duodecim cõficiatur menſibus plures cẽteſimum excedunt annũ. Similiter & de hiis accidit:quos aiunt trecentos regnaſſe annos. Illi enim tunc menſibus annum cõficiebant ſecundum tria eius tpa ætatẽ uidelicet uer ac hyemẽ:quæ cauſa fuit ut qdã græci annos:ſicut partẽ eius:uocarent horas ãnuas uero ſcripturas aduerſaria. Scribunt iſup ægyptii iſidis ætate uaſto fuiſſe corpore hoſtes: quos gigãtes græci dixere ſacerdotes ægyptii mõſtra quædã. ab oſiride poſtmodum deuictos. Sunt qui hos exiſtimẽt e terra genitos receti adhuc prima animãtium generatione. Alii robore corporis cæteris ualidiores cũ multa præclara edidiſſent opa gigãtum nomẽ caſu ſortitos affirmant. Multi exiſtimãt cum ioui oſiridiq; diis bellũ ĩtuliſſent oẽs pemptos fuiſſe:lege quoq; ægyptii præter cõem cæteroꝝ oĩum morẽ ſanxere fas eſſe ſororẽ a fratre uxorẽ capi:Exẽplo yſidis moti:quæ fratri oſiridi nupſiſſet; eoq; mortuo & iuraſſet illi amplius nõ nubere:& uiri mortẽ ulta iuſto impio regnaſſet:plurimũ etiã de genere homium ſuis in eos bñficiis merita. His de cauſis plus honoris ac dignitatis reginæ q̃ regi ipẽdit. In priuatis quoq; mulier uiro dominari dicit ꝓfitentibus in dotis cõfectiõe uiris oĩbus eẽ uxoris arbitrio parẽdũ. Haud uero inſcius ſum a nõnullis ſcriptoribus tradi hoꝝ deoꝝ ſepulchra in nyſa arabiæ ſita:a q̃ nyſeũ dionyſiũ appellẽt:eẽ aũt utriq; dicatã colũná ſacris ſculptã lris tradũt:inq; iſidis hæc ſcripta eẽ. Ego iſis ſum ægypti regina a mercurio erudita:quæ ego legibus ſtatui:nullus ſoluet. Ego ſũ oſiridis:Ego ſũ prima frugũ

Semele.29

Oſiris.13. cur ex ioue.

Orpheus.10.

Dionyſius.6.13.

hercules.19 ægyptio

Claua herc.

Arma priſcoꝝ.

Alcæus.32 hercules.

ꝑſeus Io.27.

Iſidis nomina.13.

Oſiridis nomina.

Serapis.

Pan.22.

Pluton.19.

Iſidis inuenta.

Sõnia.

Aegroti curatus.

Cæci curantus.

Orus filius.6.

Apollo.20

Annus lunæ.

Gigãtes.30

Soror cõiunx

Xoribꝰ parent.

Dionyſius.

Iſidis colũna.

bubaſtia urbs oſiridis colúna.

Saturnꝰ. 28

Belus rex. 15.

Chaldei. 48

Danaus. Argos. Iudæi. Aſty urbs.

Dipetes. Mneſteus. Ericihtheus.

Ceres. Frumentum. 42. 43

Eleuſin. Eumelpides

Aegyptius

Baratra

Seruoia palus

Barathrum loppe

Aegyptiforma

inmẽtrix. Ego ſum ori regis mẽ. Ego ſũ in aſtro canis refulgẽs: Mihi bubaſtia urbs cõdita é. Gaude gaude egyptæ: quæ me nutriſti. In colũna oſiridis hæc ſcripta dicunt. Mihi pr̃ ſaturnus deoꝝ oium iunior. Sũ uero oſiris rex q uniuerſũ pagraui orbẽ uſq; ad deſertos idoꝝ fines. Ad eos quoq; ꝓfectus ſũ: q arcto ſubiacẽt uſq; ad hiſtri fõtes. Et iteꝝ alias quoq; orbis adii: uſq; ad mare oceanũ: ptes. Sũ ſaturni filius ãtiqor: germẽ ex pulchro & generoſo ortũ: cui nõ ſemẽ genus fuit. neq; ullus ẽ in orbe ad quẽ nõ acceſſeri locus: docẽs oẽs ea: quoꝝ iuẽtor fui. Hæc tm̃ in colũnis legi poſſe affirmãt. alia q̃ pluria ſũt: tpe ẽ corrupta: & de his ſane quæ in ſepulchris extãt. cõſentiũt fere oẽs. Nã quæ ſacerdotes cõdita in archanis habẽt: nolũt: ut ueritas ignota ſit: ad multos manare: pæna iis adiecta: q ea in uulgus ꝓderẽt. Tradũt inſup plures egyptii ab eis colonias ꝓ uniuerſum orbẽ deductas. nã in babyloniã colonos traduxiſſe belũ neptũni uolũt libiæq; filiũ: q ſedẽ urbi pone euphratẽ cum elegiſſet: ſacerdotes hos caldeos babylonii uocãt: more egyptioꝝ iſtar obſeruarẽt. Phyſicis ẽt aſtrologiæq; dediti eẽnt: iſtituit. Ferũt ẽt danaũ ex egypto ꝓfectũ antiqſſima fere urbiũ græciæ argos cõdidiſſe. Chorꝺleoꝝ quoq; gẽtẽ: q in põto ſũt: iudeos inſup: q arabiã inter ſyriãq; cõſedere ab ipſis teſtant. trãſmigraſſe: Quapropter & apud has natiões antiquo more circũcidũtur pueri: ab egypto ea cõſuetudine traducta. Quietiã atheniẽſes colonos ſuos egyptiæ gẽtis eẽ: eo aſſererẽ argnm̃to nituntq; apud græcos tm̃ urbs aſty uocaꝫ ab egyptioꝝ more oli tripartita fuiſſe aſſeuerãt. Nã primus gradus erat nobiliũ: q præ cæteris doctrinæ dediti maiore honore digni habebant: ẽ ea re ſacerdotibus egyptiis ꝓſimiles. Secũdus eoꝝ: qbus agri erãt aſſignati ut armis itẽti eẽnt ꝓ pr̃iæ defenſiõe: illis pares q in egypto agros tenẽtes milites ad bellũ ſubminiſtrabãt. Tertius plebis erat atq; opificũ: q artibus mercenariis itẽti neceſſarias opas p̃berẽt. Ordo ab egyptiis ſũptus. Fuerũt & egyptii qdã atheniẽſiũ duces. Dipetes. n. mneſtei: q ad troiã militauit: pr̃ cũ eẽt egyptius poſtmodũ atheniẽſiũ ciuis & rex factus ẽ. Eũ duplicis naturæ extitiſſe aiũt: qm̃ duplicis politiæ græce ſcilicet & barbaræ: quaꝝ altera ptẽ feræ habet: hoꝝ altera pticeps fuerit: Similiter & erichtheũ tradũt egyptiũ genere atheniẽſibus ipaſſe. Cuius rei hæc aſſerũt argumẽta. Cũ maxima ſiccitas oẽm fere orbẽ ꝑter egyptũ puaſiſſet: ex q̃ igẽs frugũ hoiumq; pnities ſecuta ẽ: attuliſſe ex egypto dicũt erichtheũ ꝓpter cognationẽ atheniẽſibus frumẽtũ: obq; id bn̄ficiũ eis regẽ cõſtitutũ: q ſũpto regno docuit eos cerimonias ac myſteria Cereris eleuſinæ ab egyptiis trãſlata. Eã quoq; deã his tpibus coactã athenas frumẽta cõportaſſe dicũt: & ſerere denuo triticũ docuiſſe. Aſſentiũtur atheniẽſes regnãte erichtheo: cũ oẽs terræ fructus ſiccitas abſũpſiſſet cererẽ ꝑſentẽ frumẽto eos iuuiſſe. Sacra inſup & myſteria eius deæ tunc in eleuſina ſuſcepta: Quæ eadẽ & penes ægyptios celebrant. Nã & Eumelpides ab ægyptiis ſacerdotibus traducti ſũt: & a paſtophoris p̃cones ſolos ex græcis athenienſes p iſidẽ iurare ac forma moribuſq; ægyptiis ſimiles: pluraq; alia his ſimilia magis ãbitioſe q̃ uere afferunt. Sed de hac colonia ãbigit ꝓpter gloriã ciuitatis. Vꝝ plures colonias affirmãt ægyptii a ſuis maioribus ad uaria orbis loca: tũ ꝓpter amplitudinẽ regũ: tũ ꝓpter hoiũm multitudinẽ traductas: de qbus cũ neq; certis ueſtigiis ſcriptoꝝ teſtimõ cõſtet idignas exiſtimauimus q̃ lr̃is mãdarent. Sed hactenus de his: quæ theologi ægyptii tradunt. Nunc de ſitu eius deq; nilo ac cæteris memoratu dicẽdũ digmis. ægyptus ferme ad meridiẽ ſita: tũ qa ipſa natura munita ẽ: tũ regiõis amenitate cæteris uidet̃ regnis excellere. Ab occidẽte deſertũ tutat̃: & ſil ueſtris libyæ ps in lõgũ ꝓtẽſa nõ ſolũ aquaꝝ ĩopia: ſterilitate reꝝ difficili aditu ſed admodũ piculoſo. A meridie tũ nili cataractis angit̃: tũ mõtibus ei cõtiguis. A troglodítis extremiſq; æthiopiæ finibus: ſtadiis qnq; milibus & qngẽtis: neq; facile nauibus fluuius ẽ puius: neq; adii itinere terreſtri põt: niſi aut a regibus aut a magno quodã ꝑparato ad uictũ cõmeatu. Ab oriẽte uero tũ fluuio munita ẽ: tũ deſerto latiſſimi cãpi baratra appellati. Eſt ſyriã iter ægyptũq; palus admodũ ꝓfunda: quã ſeruoniã dicũt latitudie ſino anguſta: lõgitudo ſupra ducẽta ſtadia ꝓtẽdit: loci inſciis picula inſpata afferunt. In arcto eni cõtra ctã: arenæ cumuli circũſtãt: q notis uctis agitati in aquã deferunt: adeo arena dẽſa ut ĩmixta aquæ cõtinẽs uideat̃. neq; facile: terra ſit an aq̃ diſcerni queat. Quo fit ut plures ignota loci natura neq; uiã edocti uadũ tenẽtes cũ oi exercitu abſorpti ſint: Nã arenã: quæ eminẽs ſtare ut cõtinẽs uidet̃ igreſſi labunt lõgius: neq; deide raptis gurgite: regrediẽdi aut emergẽdi facultas daf̃. Limo. n. demerſi nullã ſpant ſalutẽ: cũ eniti aut uti uiribus nequeãt: ſed abſorbeant̃ in pfundũ ab arenalaq circũfuſa cũ ueluti limus neq; uado neq; nauibꝰ ſit puius: q res baratri cognomẽ dedit. Et hæc de tribus: qbus ægyptus munit̃ ptibus dicta: a q̃rto latere mare claudit̃ iportuoſo: & qđ difficilẽ p̃beat adeũtibus acceſſum. Nã a paretonio liby ioppẽ uſq; : quæ ẽ ĩ ſyriæ ſinu: ſtadiis uero qnq; milibꝰ nullus nauigãtibus excepto pharo tutus ẽ portus: loca ſũt ꝓrerea p uniuerſum littus ſtagnãtia atq; ignota nautis: quo accidit ut maris ſe fugere picula exiſtimãtes tãq̃ ĩ tutũ ad littus directis nauibꝰ de iprouiſo ĩ ſtagnis hæreãt oi euadẽdi ſpe ſublata. Quidã cũ p̃uidere cõtinẽté nequeãt: regio. n. oĩs plana ac dep̃ſſa ẽ: hi qdẽ ad ſtagna ac paluſtria loca: hi ad deſerta deferunt. ægyptus igit̃ his locis reddit̃ tuta. Forma eius ob lõga: nã maritima ora duo milia cõplect̃ ſtadia. Mediterranea uero: ſtadia circiter milia ſexagĩta. oli numero hoiũm oẽs fere orbis gẽtes ſupaui. neq; nũc quoq; aliis natiõibus multitudine cedẽs. opida iſignia ciuitateſq; priſcis tpibus ultra decẽ & octo milia fuiſſe in ægypto libri ſacri cõtinẽt. ptolomæi lagi tpe amplius tria milia: quæ & uſq; ad noſtrã ætatem pdurãt: annumerata ſunt. Vniuerſi populi numeꝝ fuiſſe antiquitus ſepties decies centena milium: nunc haud pauciores eſſe ter decies centenis milibus tradunt. hæc extitit cauſa cur tradant priores ægypti reges magnis mirãdiſq; opibus abſe multitudine hoiũm conſtructis: ĩmortalia gloriæ

cos monumẽta reliq̃sse. Sed de his posterius scribet diligẽtius. Nũc nili naturã regionũq; q̃s iterfluit situ & pprietatẽ, pseq̃mur. Nilus a meridie ad septẽtrionẽ fert: ortus ex fõtibus i extremis æthiopiæ finibus ad q̃ loca: deserta enĩ sunt: ppter æstus itẽpiẽ nullus aditus fuit. Maximũ oĩum flumẽ cũ pũarias plures; ferat regiões: magnos flexus facit: qnq; ad oriẽtẽ & arabiã qnq; ad occidẽtẽ & libyã fluẽs. Eius decursus ab æthiopiæ mõtibus usq; ad mare stadia duodecĩ ferme milia cũ eius flexibus cõplectit. Facit aũt ĩsulas in æthiopia tũ plures alias tũ maxie unã insignẽ noie meroẽ. Vbi duos & uiginti stadios latitudiné habet. Ab iferioribus uero locis arctior é: cursu eius in duas ptes diuiso. has unã: q̃ in libyã devarie ĩhabitãt gẽtes: flectit: egyptũ igressus tũ decẽ stadios tũ paucios latitudie nõ recto cursu uarios flexus agit: & nũc oriẽtẽ nũc occidẽtẽ uersus qnq; i meridiẽ cõtrario delatus cursu. Sũt mõtes ab utraq; fluii parte, ptẽsi cõualibus & angustis pcipitiis iteriectis in quæ magno ĩpetu lapsus rursus tãq; ui repulsus pcãpos fundit ad meridiẽ spectãs usq; ad locũ efficanũ noie: & naturalẽ deinceps repetit cursũ. Tũ ĩsignis fluuius solus oĩum abs q; fluctibus qetus é & trãqllus: pterq; cũ fert inter cataractas. locus é latitudine stadios decẽ: accliuis: pceps i angustũ: clausus iter cõualles: ubi frequẽtia saxa scopulis similia aquã magna uertigíe mirabiliq; allisã reflectũt: inq; cõtrariũ cursũ spumis agũt redũdãtibus. Quæ res stuporé aspiciẽtibus pbet. Est. n. ĩta uelox hoc in loco aquæ decursus ut sagittæ similis uideat. Cũ auget aq̃rũ incremẽto nilus: iõq; leniore cursu aq̃ superminẽte scopulis qdã p cataractas nauibus uẽti cõtrarii discẽdũt: Ascẽdẽdi nulla é facultas: ui fluminis oé hoĩum ĩgeniũ supante. Cataractæ plures sunt: sed maxima ĩ æthiopia atq; egypti finibus sita. cõplectit fluuius ĩsulas plurimas. sed pcipuã meroé in q̃ é urbs ĩsignis ĩsulæ noie: quã cãbises cõdidit a mre eius de noiatã. Huius ĩsulæ forma scuti psimilis magnitudine supat cæteras nili insulas. Patet. n. lõgitudiné stadiis tribus milibus latitudine mille. ciuitates in ea sunt plures: sed cæteris nobilior meroe: ab cuius uno latere libyã uersus plurimũ arenæ cumuli cũ ab altero ad arabiã positæ pcipitia mõtis insulã cingũt. Effodiũtur in ea aurũ: argẽtũ: es: ferrũ: hebenũ insup fert: lapidũq; multiplex genus. Tot aũt nilus ĩsulas cõtinet: ut ferme sit incredibile. Nã pter eũ locũ quẽa forma loci appellãt delta: ferunt alias quoq; in eo insulas circiter septingentas. has quasdã ab æthiopibus incoli miliũq; in eis seri. Quasdã serpentibus ac cynocephalis uariisq; feris siluestribus infestas. Ac propterea accessu difficiles. Nilus in egypto in plures scissus partes eam formã quam delta dicũt: effecit. Profundiorem fluuium reddit maris ingressus septem ostiis in pelagus delatum. horum primum ad orientem uergit quod pelusia cũ uocant. secundũ paniticũ. Deinde mẽdesiũ uocãt: phæniticũ. sebenniticum bolbitinum. ultimum canopicum. a nonnullis Herculem nominatum. Sunt & alia ostia manufacta minime prætereunda. In eorum quolibet urbs sita est diuisa flumine pontibus ab utraque parte exitus & custodiis munita, Ab ostio pelusiaco fossa est opere sumptuoso ad arabicum sinum ac rubrũ mare ducta. Hanc primum a nechao sammatichi filio agi ceptam. Darius persarũm rex perficere aggressus imperfectam reliquit: admonitus a quibusdam si locus interiacens effoderetur fore uti ægyptus omnis cũ mari rubro esset depressior: ab aquis mergeretur. Secundus postmodum ptholomæus illam perfecit oportuniori loco fossam summa arte efficiens. Hunc cum nauigare cuperet aperiebat: eam rursus: cũ usus esset: claudens. flumen: quod in fossam defluit: a nomine auctoris ptholomæum uocant. In exitu ciuitas condita est Arsione appellata, Ea. quam deltam diximus: similis siciliæ formæ. ab utroque latere continet stadia septingenta & quinquaginta. Quæ uero est mari propinqua stadia mille trecenta. Ipsa ĩ sula pluribus fossis manufactis diuisa. Agros habet fertilissimos ægypti: circundata enim flumine atq; irrigua: tum fluuii incremento magnã uim limi effundentis: tum cura incolarum: terram omnem: quadam machina ab archimede siracusie adinuenta: quam a figura cocleam dixere: irrigantium: multiplici fructu copiosa est. Nilus etiam leniter fluens cum multam uariamque terram secum ferat quibusdam ĩ locis humilibus paulum stagnans regionem fructiferam fertilemque effecit. Radices in ea multifariam nascũtur gustu uariæ. fructuum & olerum natura: quæ multum tum egenis conferunt: tum infirmis ad ualitudinem: non solum uero cibos uarios affatim præbet ad saturitatem egentibus: sed aliis quoque ne cessariis ad uitam rebus non parum confert adiumenti: lotum preterea fert plurimum: ex quo panem conficiunt ad uictus ægestatem cyborum insuper abundantius fert quod appellant egyptiã fabam. Sunt & arborum plura uariaque genera quarum quædam perseæ dicuntur: cibus dulcedine præstans a persis ex æthiopia allatus: quo tempore cambises ea loca subegit. Sycomorum uero aliæ: aliæ mora ferunt aliæ fructum ficubus similem: quem cum toto ferme anno præbeant non parui adinmenti uulgo exurientibus prestant. Vata: quæ inixaria dicunt: circa nili hostia nascuntur: quæ quoniam suauia sunt gustu tragemmatis præbentur loco: conficiunt quoque ex hordeo poculi genus Citon nomine haud multo inferius sapore uini: Vtuntur etiam pro oleo ad lucernarum usum liquore expresso ex planta: quam cican uocant. Plura insuper fert alia egyptus uictui hominum utilia quæ singulatim prosequi lõgum esset. Bestias nilus quã plures nutrit forma dissimili ac natura: sed duo pcipua: quæ admodũ inter se differunt Crocodilũ & equũ: hos Crocodilus ex minimo in imẽsum aĩal euadit. Nã cũ oua eius anserinis similia existãt: ex his genitus pullus ad sexdecĩ cubitos magnitudinẽ excrescit lõgitudine uitæ hois ferme ẽ. lingua caret. corpus mirabile natura munitũ. Nã dorsũ eius uniuersũ squamosũ é duritie pcipua: exutos orbis latere dẽtes habet pplures: ĩ qs duo maxie eminẽt Nõ solũ boies cõedit: sed & cætera ter-

nili ortus /13/

Meroe

Nili cataractæ.

Meroe insula

Delta 7.

nili ostia

fossa q̃dam

Arsinoe c/25/

nili fœcũditas

lotos ar/6. bos/fa/ba ægyptia.

Citon.

Cica

Croco/dillus /12/

Lorlo

hordei poty. 30.

reſtria aiantia flumini appropinq̃ntia unguibus grauiter diſcrepit. Morſu ẽ aſpo terroq̃:ut qđ dẽtibus laceret nunq̃ ſaneſ. Capiebaſ priſcis tpibus hamis receti carne appoſita nũc qnq̃ rete ualido: ꝑput & q dã piſces:qnq̃ inſtrumẽto ferreo ex ciba ad caput iniecto. eoꝝ ingẽs ẽ multitudo in flumine & ſtagnis ꝑpinq̃us:tũ qa fæcunditate excedit: Singulis.n. parit annis:tũ qa ꝑraro capiaſ. Nã & a qbuſdã accolaꝝ ut deus ueneraſ:& externis eſt inutilis labor ob carnes eſui malas. At illoꝝ fæcũditati natura ſalubri re medio obſtitit. Aĩmal caniculo ꝑſimile. Ichneumõ:nã iuxta flumẽ belua parit:oua inqrẽs cõterit. Q đ q̃ dictu mirabile ẽ:nec oua comedẽs:neq̃ illa ſua utilitate: ſed natura' duce ad neceſſariã q̃dã' mortaliũ cõmoditatẽ. Eq uero:qué uocãt:magnitudo haud minor cubitis qnq̃:q̃ttuor pedibus ungula more bouis fixa. Dẽtes ex utroq̃ latere tres habet:ultra reliq̃s feras eminẽtiores aures caudã uocẽ eqs ſimilẽ. reliquũ corpus haud diſſimile elephãto. pellis ẽ ultra cæteras beluas duriſſima. Aq̃tilis ac terreſtris beſtia die q̃dẽ in imis aqs latet:noctu in terrã egreſſus:tũ fruméta depaſcif:fœnum. deſtruẽs paſſim ꝑpinq̃s agroꝝ meſſes. Fæcũdiſſimũ ꝑle aĩal ut qđ' ſingulis annis parturiat. capiſ arte q̃dã hoium illos telis appetẽtiũ. Cũ. n. apparẽt:circũſtãt undiq̃ hoies:uulneratq̃ teloꝝ q̃ alligãt funibus:iactu:laxãtq̃ quoad exanguis factus capiaſ. Carnibus ẽ duriſſimis & ad digerẽdũ difficillimis:Interiora ſingula inutilia aduerſcẽdũ. Præter has beluas uariũ ac multiplex piſciũ genus. Nilus affati ꝑbet uſui nõ ſolũ eius regiõis incolis. ſed externis quoq̃:ad quos ſalliti deferunſ. utilitate cõmodiſq̃ cæteros orbis fluuios excellit. Incremẽtũ eius a ſolſtitio incipiẽs æſtiuo uſq̃ ad æqnoctiũ:ſemꝑq̃ nouũ limũ ſecũ q̃rẽs. Rigat tũ cultas regiones tũ incultas q̃to tpe uelint agricolæ. Aq̃. n. leniter fluẽte facile eã paruis aggeribus arcẽt iducũtq̃ ꝑ cõmodo terræ:tãtã uero fertilitatẽ infert:& agri colẽdi facilitatẽ:ut cũ ſeuerint aut oues introducãt in cãpos ad cõculcãda iacta ſemĩa:aut aratro leui terrã ſubducãt:neq̃:niſi q̃ttuor aut qnq̃ exactis mẽſibus ad meſſem redeũtes:breui tpe uberrimos fructus abſq̃ ulla ĩpẽſa aut dãno reportẽt: Alibi agricultura magno labore exerceſ ac ſũptu. Soli egyptii minima ĩpẽſa labore tenui fruges fertiles auferũt. Vineæ quoq̃ eodẽ rigatæ mõ uino abũdãt. Terra inculta pecori ad paſtũ relicta adeo exuberat herbis:ut oues bis in ãno pariãt:biſq̃ ꝑbeãt lanã. Incremẽtũ nili aſpiciẽtibus uideſ admirabile:incredibile audiẽtibus: Solus. n. inter reliq̃ flumina adeo æſtate creſcit:cũ decreſcãt cætera:ut totã inundet egyptũ. hyeme minuiſ cũ reliq̃ augeanſ. Eſt egyptus plana & cãpeſtris cũq̃ urbes:uici:agricolaꝝ mapalia aggeribus munita aquæ inũdationẽ deuitẽt tanq̃ cyclades apparẽt aſpiciẽtibus. Terreſtres beluæ oẽſq̃ ĩ cãpis remanẽt ſuffocanſ aq̃:quæ euadũt:ad altiora cõfugiũt loca. Pecora inundatiõis tpe in ſtabulis recluſa nutriũtur a colonis:ad id antea ꝑparato paſto. uulgus remiſſis opibus ruſticis:ociolum epulis indulget ac uoluptati:Q m plurima cura moleſtiaq̃ urgebat accolas nili inundatio:excogitata eſt in mẽphi q̃dã incremẽti mẽſurãdi a regibus obſeruatio. Itaq̃ q̃bus id negocii demãdatũ erat ꝑ epiſtolas urbibus uiciſq̃ ſignificabãt quot cubitis quot ue digitis fluuius auctus eẽt:& ſimul quo tpe cæpiſſet decreſcere: quo mõ uacuus reddebaſ ea ſollicitudine populus:incremẽti magnitudine decremẽtoq̃ notis. Vbertatẽ futurã eueſtigio ab inundatiõis mõ notatis prioribus tpibus noſcebãt. Occulta ĩundatiõis huiuſmõi cã multos dubitare:tũ philoſophos tũ hiſtoricos:ac uaria ſẽtire cõpulit. De q̃ re paucis diſſeremus:ut neq̃ modũ excedat hiſtoria:neq̃ ab oĩbus adeo q̃ſita agitata quæ res relinq̃tur:intacta. De nili icremẽto:de eius fõtibus:de oſtiis:qbus deſcẽdit in mare:deq̃ rebus aliis:qbus maximus oĩum:quæ in orbe ſunt a cæteris differat. Quidã ſcriptoꝝ nihil auſi ſunt tradere licet qnq̃ ẽt de paruis torrẽtibus cõſcripſiſſent. Alii cauſas reddere conati:ꝑcul a uero ſenſerũt. Nã q̃ ellanici cadmiq̃ & ecatai ætate fuerũt:oẽſq̃ priſci illi ſcriptores ad fabulas declinarũt:herodotus q multaꝝ cõſcripſit hiſtoriã reꝝ:cãm reddere uolẽs:ſibi ipſi repugnat. xenephõ tucydides quoꝝ hiſtoriæ ueritas cõprobaſ egypti loca minime attigerũt. Eos ãt: q̃ circa ephoꝝ ac theopõpũ extitere:ꝑcæteris hæc ſcrutatos deſeruit ueritas. Aberrarũt uero oẽs non negligẽtia:ſed regionũ ſitus ignorãtia. Nã priſcis uſq̃ ptolomæũ philadelphũ tpibus:nulli græcoꝝ nedũ in æthiopiã:ſed ne egypti qdẽ mõtes Ita' difficiles aditus' piculoſiq̃ admodũ ad æthiopiã erãt trãſcẽderũt. Ptolomæus primus oĩum cũ græcoꝝ exercitu æthiopiã ingreſſus diligẽter de ſitu eaꝝ partium ſcrutatus eſt. Itaq̃ locoꝝ inſcitia:errãdi materiẽ priſcis ſcriptoribus ꝑbuit. Nili fõtes locaq̃: ex qbus fluit:nullus ad hoc tẽps ſcriptor neq̃ uidiſſe ſe dicit:neq̃ audiſſe ab aliis:q ſe aſſererẽt aſpexiſſe: ex quo res ad opiniões & cõiecturas puenit. Egyptii ſacerdotes ab oceano q orbẽ circuit:nilũ hẽre pricipiũ fuerũt: nil afferẽtes certi:ſecũdũ certa incertioribus ſoluẽtes. Rõnes uero reddũt in eodẽ fidẽ q̃ plurima idigeant fide. Troglodytæ:q ꝑpter æſtũ loca icolũt eminẽtiora:uolgios uulgus appellat aiũt loca aquoſa eẽ e qbus cõiiciũt ꝑpter plurimos eius regiõis fõtes in unũ cõfluẽtes nilũ effici. Meroẽ uero iſulã habitãtibus:quoꝝ opinio:cũ ſint eis locis ꝑpiqores:ueriſimilior deberẽ uideri:adeo nili ortus ẽ icertus:ut ipm aſtopõ ideſt ortã ex tenebris aquã uocẽt. Ita nilũ ab locoꝝ iſcitia cognomiarũt. Nobis ãt ꝑpius uero eẽ uideſ:qđ ꝑcul ab oĩ figmẽto ẽ alienũ. Haud uero ignoramus herodotũ:q libyã: quæ ad oriẽtẽ quæ ue ad occidẽtẽ uergit interfluere nilũ ſcribit arbitrari eos:quos naſamoſos dicũt:diligẽtius nili ortũ ſcrutantes:iõq̃ tradere:ex ſtagno quodã oriri perq̃ æthiopiã ferri. Veꝝ neq̃ id libyis:q̃uis ueꝝ ſequi uideanſ:neq̃ ſcriptori incerta afferenti fides eſt adhibẽda. Sed quoniã iã ſatis de fõtibus curſuq̃ nili ſcripſimus:deinceps cauſas incrementi diſcutiemus. Thales:qui ſapiens inter ſeptem eſt annumeratus:tradit ſpirantibus etheſiis nili curſum a mare reprimi:eoq̃ aquis excreſcentibus :egypti:quæ plana eſt & humilis regio:inundationẽ ſequi. Quæ ratio quãuis nõ nihil uideaſ afferre tñ facile argui:ut falſa:põt. Nã

Ichneumon

nili equus

Nili icremẽtum .6.

Oues fecundæ/12

nili ortus

Troglodytæ. Volgi. aſtopos.

Thales. nilus curcreſcat.

si id uerum esset fluuii omnes flantibus etesiis simili augerentur incremento. Quod quia minime accidit in reliquis orbis partibus alia causa uerior quærenda est. Anaxagoras physicus increméti cám dixit esse niué in æthiopia liquefactá. Quod & eius discipulus euripides uidet sentire scribens nilũ excrescere: cũ egypti liquescant niues: quæ rõ facilime põt refelli: cũ palá sit oíbus: ppter caloris intéperié aut in ethiopia niué nõ esse aut in eis locis præsertim circa nili decursũ gelu aut oío hyemé uigere. Quod si quis in æthiopiá esse niuiũ copiá concedat tñ conuincit falsam eá cám uideri. Ná flumé omne niuib⁹ ex crescés aurá frigidá aeréq; crassiũ reddit. At solus oium nilus neq; nebulas neq; aurá frigidá gignit. Herodotus nilũ ait ipsa natura esse talé: qualis sit incrementi tépore. Hyeme uero solé ad libyá delatum attrahere ad se humoré: ob eáq; ré præter naturá eo tpe flumé decrescere. æstate uero abscedente uersus arctũ sole: cũ græciæ: tũ similiũ locoꝝ fluuios arescere minuiq;. Nõ esse igit quo de nilo fert admirandũ: si æstiuo crescit tpe diminuit hyeme. Vexꝝ si hoc nilo accidat ut solis æstu hyeme hũiditas attrahat & in reliquis quoq; libyæ fluuiis id contingere necesse esset: ut hyeme arefacto humore diminuantur. Quod cũ procul a uero sit: certe scriptoris error palá deprendit. Et enim græciæ. nõ quia sol lõgius abfit: augent hyeme flumina: sed ppter pluuias frequentes. Democritus abderites non meridionali niue aquarũ augumentũ fieri dicit: sicut euripides anaxagoraq; sensere: sed septentrionali. Niuium enim coaceruatá magnitudiné in boreæ regionibus ait brumæ congelatá tpe: æstate liquescere. Ideoq; eleuatis sursũ uaporibus multas densasq; nebulas circa mõtana tolli cacumina: quæ ab etesiis ad altissimos: quales ĩ æthiopia sunt: montes delate: deíde i pluuiá uersæ magnos efficiant imbres: quibus etesiarũ tpe nilus augeat. Hæc opinio facile reiici põt: si quo tpe flant etesiæ perpendas. incipit enĩ crescere nilus solstitio æstiuo nondũ flantibus etesis. Cessat aũt equinoctio autunnali: iam olim his uentis quiescétibus. Quando igit ratio opinioné superat: laudandũ est ingenium scribentis: sed haud quaquá adhibenda fides. Pretereo quod palá est nõ magis ab arcto flare etesias: q̃ ab hespero. Nõ enim boreas aut septentrionales uenti: sed qui ab æstiuo occidente flant: etesiæ uocant. Dicere át hoc maxime circa æthiopiæ montes contingere: nõ solũ íprobandũ est: sed ét nõ credendũ. Ephorus recentioré cám pfuadere conatur: plurimũ tñ a ueritate remotã. Ait enim ægypti terrá oém nili inundatione exaggeratá rará aridáq; natura esse. In qua terræ hiatus maximis diuersisq; in locis existant. Ideoq; hyeme humiditaté oém attrahere atq; in se cõtinere quã æstate ueluti sudore quendã quo flumé auget: emittat. Sed hic auctor nõ solũ uidet egypti loca naturamq; nescisse: sed ne eos audisse quidé qui scirent. Ná si ex ipsa egypto nilus incrementũ susciperet nequaq̃ in superioribus inundaret per saxa & dura loca fluens. Sed amplius sex milibus ex æthiopia delatus eodé est: quo anteq̃ egyptũ ingrediat: increméto. Preterea si nili cursus humilior esset raritate terræ a flumine superdictæ: impossibile uideret hiatus: qui insuperficie foret: tantã aquarũ uim absorbere potuisse. Ité si nili decursus humilior terra superinducta foret: superiores terræ hiatus esse cõtingeret: a quibus impossibile fieret tantũ aquæ manare. Si uero superiorẽ tenet fluuius locum: haud est possibile ex locis depressioribus concauisq; sursum ferri aquarũ cursũ. Quis unq̃ crederet fieri posse humores: qui ex raritate terræ affluerent: tm̃ incrementũ flumini addituros ut uniuersa ferme egyptus inundaret? Pretereo hanc rõnem in raritate terræ exaggeratæ tm̃ aquæ cõtineri: mendacé deprehendi palá posse. Meander qppe fluuius plurimũ tereæ attulit asiæ regionibus: p quas fluit: in quo nil simile nili increméto cõspicit. Simili mõ & in acarnania achelous cephisus i boetia a phoceis descendens: nõ pauꝝ eis oris terræ supaddidere: quæ coli posset. Ex quibus manifeste deprehendit scribentis error. Itaq; nullus ab eo ueritaté exqrat uidés eũ in paucis uera sensisse. Quidã in memphi philosophantes rõnem huius increméti reddere conati sunt magis: quæ nõ reprehẽdi: q̃ quæ pbari posset. Ná obré in partis tres diuidétes unã eé aiunt quá nos incolamus. Alterá huic ecõtrario sitã: Tertiam in thebas in habitabilé solis calore adhustã. Si ergo nilus hyeme crescet certe a nra zona ortũ héret: cum eo tpe apud nos pluat maxime. Vexꝝ cũ æstate augeat uidet simile ueri in zona nobis opposita hyemé esse: eoq; ingenté aquaꝝ uim eo tpe mananté increméto cám præbere. Hac re nulli ad fontes nili accessus patere tradũt: qm̃ in exopposita zona ortus p inhabitabilé fluat; cuius rei testis sit aquaꝝ nili pcipua dulcedo: cũ per loca sole adusta decurrat: quod cám præbet ut dulcedine cætera exuperet flumina: tanquá caloris natura eũ saporé flumini præstáte. Sed huius sentétiæ depulsio ípromptu est. Impossibile. n. ũr ex opposito nobis orbe flumé: si qd terra rotunda existat: ad nos sursũ ferri. Si qs uero conet suis argumentis ueritaté euertere: natura ipa reꝝ repugnat. Vexꝝ illi quo recta sensisse uiderent loca deserta icultaq; iterposuere: ne eoꝝ snia manifesto arguméto ipugnaret. Sed æquũ é: q aliqd p cõpto affirmãt aut certũ suæ sniæ afferre testé: aut eá ex cõcessis principiis pbare. Ná quo iter oés fluuios nilus ex illo orbe ad nos solus fert? Et reliq̃ quoq; flumia quéadmodũ i hoc orbe cõtigit ab eo effluere merito deberét. Dulcedinis uero fluuii cã quã afferũt: rõe penitus caret. Si. n. caloris æstu decoctus fluuius dulcediné sortiret: nequaq̃ gigneret aíantia neq; uarias piscíũ aut feraꝝ spẽs cõtineret. Aqua. n. oís a natura ignis alienata nequaq̃ generat. Cũ át nili natura oío huic cõtraria existat: existimádũ é eas increméti cás nequaq̃ queras eé. Inopides chius tradit æstate aq̃s ifra terrá eé frigidas: calidas hyme. Hoc i puteis pfundis plánũ ondi: quoꝝ aq̃ maximis caloribus admodũ frigida sit. Ingéti frigore calida: & nilo igit merito accidere. ut hyeme paruus cõpressusq; pp terræ caliditaté cõsũptá: cũ egyptus pluuia húiditate existat. æstate uero cũ egyptus pluuia careat: terra minime aq̃ absorbéte flumé nullo ipedimẽto augeri. Huic quoq;

Nili ícremétum

Etesiæ

Meander.

Etholus.

Cephysus.

Aqua æstatis

rñdendũ é plures lybie fluuios oſtiis & curſu nilo ſimiles diſſimili eé argumẽto:cum hyeme impleant: qui æſtate ſint exiliores. Ex quo arguitur nõ recte ſenſiſſe auctorem Agathargines gnidius propius ueritatem acceſſit. Ait enim ſingulis annis per æthiopiæ montes continuos ab æſtiuali ſolſtitio uſque ad æquinoctium autumnale imbres fieri:haud mirum igitur nilum hyeme compreſſum ſecundum naturam iis aquis fluere quas fontes ſubminiſtrent:æſtate uero propter imbres incrementum capere: licet autem hucuſque certam huius incrementi rationem reddiderit:non tamen noſtra opinio contemnenda eſt. Multa enim preter naturam fieri uidentur:quorum cauſas difficile eſt ad unguem noſcere. Non nulla huic rei ſunt argumento:quæ in aliquibus aſiæ locis fiunt. Montes & enim ſcytbiæ caucaſo conti guos annis ſingulis:iam exacta hyeme immenſæ niues continuis pluribus ue diebus opplent. In oris in diæ:quæ ad ſeptentrionem uergunt certis temporibus plurimæ grandines incredibili magnitudine deſcendunt. Apud Idaſpem fluuium æſtatis initio continui imbres pluunt. In æthiopia uero poſt dies aliquot idem contingit. Non ergo procul a uero eſſe dixerim ex æthiiopiæ montibus:quæ ægypto adiacet continuos imbres incrementum fluuio præbere:præſertim cum etiam barbari ea incolentes loca huic rei teſtimonium ferant. Si autem:quæ de nilo feruntur contrariam habent iis:quæ apud nos eſſe dicuntur:naturam:non tamen propterea fides rebus detrahenda eſt. Et enim notum apud nos pluuias afferre uidemus:æthiopibus ſerenitatem. Et uentos quoque boreæ in europa eſſe uehementes in illius uero regionibus remiſſos. Et de nili inundatione ne modum excedamus:hactenus: Quoniam hunc librum in duos:ne modum tranſgrederemur:partiti ſumus abſoluto priori: ſecundus nobis ordinandus eſt. In quo de antiquis egypti regibus:deque iis:quæ priſcis tẽporibus acta ſunt:diſſeremus.

Nilus cur crescat

Finit liber primus:incipit Secundus:in quo hæc continentur.

Geſta regum egypti uſq; ad amaſum regem.
De ſepulchris pyramidibuſque egypti:quæ inter ſeptem miracula anumerantur: & eoꝝ cõditoribus.
De legibus ac iudiciis egyptiorum.
De animalibus diis apud egyptios ſacris:eorumque cultu.
De moribus quos inſepeliendis mortuis ſeruant.
De græcis excelentibus doctrina uiris:qui eruditionis gratia in egyptum profecti ſunt.

c VM primus liber propter ipſius magnitudinem in duos ſit libros diuiſus:prior totius operis proœmium continet:& quæ de mundi creatione deque prima omnium origine ac de diis:quas ue ſui nominis in ægypto condidiſſe urbes egyptii tradant Primum inſuper hominum ortum & eorum priorem uitam. Præterea honores immortalium & templorum ædificatiõem. Tum deſcribitur egypti ſitus. & quæ de nilo præter opinionem feruntur:eiuſque inundatione:quid ue de ea:tum hiſtoria:tum philoſophi ſentiant:& in ea re ſcriptorum diſſenſio. Hic autem liber continuato ſuperioribus ſcribẽdi genere:priſcorum egypti regum ad amaſum uſque regem geſta continens:a primæua egyptiorum uita initium ſumet. Priſcis uictum egyptiis herbas ac paluſtres caules radiceſq; quas guſtu experti comprobaſſent:fuiſſe tradunt:eaq; quam agroſim dicunt:herba tum præcipua dulcedine tum hominibus ac iumẽtis utile in primis uſus:Eius utilitatis memores ad hoc uſq; tempus uiri:hac manibus decerpta deos ornat;exiſtimantes hominem limoſum ac paluſtre animal eſſe: ſumpta coniectura:tum ab eius humili naturaliq; ortu:tum quia magis humidis:q̃ ſiccis egeat cibis;piſces deinde ſecũdum cibum egyptiis fuiſſe tradunt:nilo eorum copiam præſertim cum decreſcens in alueum redit ferente. pecorum quoq; carnibus ueſcentes. quidam eorum pellibus pro ueſte utebantur. Domos ex arundinibus confi ciebant:cuius rei ueſtigia penes ægypti paſtores permanſere:hucuſq; nulla alia niſi ex talamis facta habitacula probẽt. Hac uita plurimo tempore exacta:poſtmodum aliis fructibus: iniquis panis erat ex loto factus:ueſci cæperunt. Horum inuentionem quidam ad Iſidem:quidam ad antiquioré nomine Menan referunt egypti regem. At uero ſacerdotes:diſciplinarum artiumq; repertoré mercuriũ fuiſſe tradunt. Eorum uero:quæ ad uitam ſpectant:reges, Quapropter antiquius non ad principantium progeniem ferebantur regna:ſed ad eos:qui plurimum de hominum uita meriti uiderentur:ſiue ob cõmunem utilitatem creante ſibi reges populo:ſiue ita in libris ſacris contineretur. Eorum nonnulli fabulãtur deos primum & heroas in egypto paulo minus decem & octo milia regnaſſe annos. Deorumque poſtremum orum iſidis regno potitum:homines uero paulo minus annorum quindena milia uſq; ad centeſimam atque octogeſimam olympiadem:quo tempore in egyptũ tranſcendimus regnante ptholomæo:qui nonus eſt dyoniſius appellatus. Egypti maiorem partem tenuere reges indigentes: pauca æthiopes: perſæq; ac macedones. æthiopes quattuor:non continuis ſed diuerſis temporibus: regnarunt annis ferme ſex & triginta. Perſæ duce cambyſe rege:qui egyptum armis ſubegit:annis centũ triginta quinq;.quorum inſolentiam crudelitatemq;:atq; in deos patrios impietatem damnantes egyptii ab eis poſtmodum deſciuere. Poſtremi macedones:& qui ab eis manarunt:annis ducentis ſeptuaginta ſex egyptiis imperarunt. Præter hos temporibus reliquis egyptii omnes regnum tenuere uiri quidem quadringenti ſeptuaginta:mulieres quinque: Quæ omnia ſacrorum librorum monumentis ſacerdotes a priſcis illis temporibus ſcripta:poſteris reliquerunt:cuiuſlibet regum magnitudinem: naturam: mores:ætatem:geſta ſcriptis mandantes. Nos autem:cũ de quoq; ſingulatim tradere longum nimis ſu

Aegyptioꝝ uictus.
Agroſis herba.
piſces.
7 Domus Aegypti.
panis.
lotos.
Menas rex. 7.
Mercurii inuẽta. 50.
10 Reges q̃ Orus rex. 25.
Diodori ætas.
Dionyſius nonus.
Cambyſes. 10.

perfluumq; esset. iis quæ digna memoria uidebuntur contenti: historiam cõtexemus. Primum post de
os in ægypto regnasse ferunt Menan: qui populos colere deos: sacraq; his facere: mensas insuper: & le
ctos sternere docuit: delitiis assuefaciens & cultiori uitæ. Qua ex re multo post tempore gnefactũ uoc
choridis sapientis patrem dicunt in arabiam cum exercitu profectum: commeatu in locis deserris atq;
asperis deficiente; coactum esse cibum uilem ab idiotis: qui forte occurrebant: sumere. Quo lætatum:
cum prætermodum suauis uisus esset: despexisse aiunt atq; abominatum esse: qui primus regum sum
ptuosiori cibo esset usus. Adeo autem sibi: tum cibus: tum potus: tum lectus humilis cordi fuit: ut hoc in
libris sacris inscribi impetrarit: ac thebis in templo iouis poni. Eam causam ferunt: cur nulla menæ glo
ria aut honor ad posteros manarit. Huius regis deinceps progenies: regnum tenuit quinquaginta duo
reges annis mille & quadraginta: a quibus nil memoria dignum prodiit. Busiris deide octoq; ab eo po
steri regnarunt: quorum ultimus Busiris quoq; nomine ciuitatem condidit magnã: solis urbẽ ab ægy
ptiis: a græcis uero thebas appellatam. cuius mænia centum quadraginta sint stadia ambitu complexa.
Eam magnis ædificiis ac speciosis deorum templis: aliisq; ornamentis pulcherrimis exornauit. Simili
modo & priuatorum domus usq; ad quartam aut quintam contignationem constituxit. Ciuitatem in
sper omnem: omnium non ægypti solum: sed aliarum orbis omnium reddidit fælicissimã. Huius ur
bis propter eius potentiam excellentiãq; ubiq; diffusam & poeta meminit iquiẽs ægypti thebas orna
tas ædificiis: in qua centum sunt portæ inq; earum qualibet custodes ducentos excellere equis & curri
bus Quidam asserunt non centum portas fuisse ciuitatis: sed plures egregiasq; templorum portas a q
ptacula quoq; equorum centum quorum singula suprà ducentos equos caperent: luxta flumen iter mẽ
phim ac thebas libyam uersus fuisse aiunt. Eorumq; etiam nunc uestigia monstrari. Non solũ uero hũc
regem: sed & qui post eum regnarunt: multa accepimus ad huius ciuitatis amplitudinem atq; ornamẽ
ta contulisse. Donis præterea decorasse pluribus aureis: argenteis: eburneis: statuis ĩsuper colossorum
instar: atq; obeliscis ex unico lapide factis: ut plane constet nullam sub sole urbem ita fuisse exornatam
Ex quattuor enim templis pulchritudine magnitudineq; admirabile constructis: unum erat antiquissi
mum: cuius circuitus stadiis tredecim pateat. Altitudo cubitis quinq; & quadraginta: muri latitudo sit
pedum quattuor & uiginti. Respondere huius templi magnificentiæ aiunt ornamentorum cultũ: quã
uis magna impensa sit & mirando opere constructum. Ea structura usq; ad posteriora pmansit tempo
ra. Aurum uero argentum ebur & lapidum sumptus atq; ornatus a persis ablata: quo tempore camby
ses ægyptiorum templa combussit. Transtulisse quoq; in asiam ab ægypto ferunt non solum ornamẽ
ta rerum plurima: sed & artifices: quorum opera regiæ insignes: tum in pspepoli tum in susis: tum in me
dis sint constructæ. Tantam pecuniarum copiam in ægypto fuisse tradunt: ut ex incendiis: quæ omnia
absumpsere: inter cætera paruum licet quid auri: quod tamen ultra trecenta talenta sit pensum: affluxe
rit: argenti uero duo milia & trecenta. Sepulchra quoq; regum priscorum mirabili opere & quæ mini
me æquari a posteris possent: fuisse aiunt. Referunt sacerdotes septem & quadraginta sepulchra regia
quorum usq; ad ptholomæũ lagum decem & septem tantum supererant: in eorum libris scripta conti
neri: & eorum etiam plurima (quo tempore ad ea loca accessimus) absumpta erant olympiade cente
sima atq; octogesima. Non solum uero ab ægyptiis sacerdotibus hæc tradũtur: sed græci quoq; plures:
& in his hecatheus: qui ptolomæi lagi tempore thebas profecti historias ægyptias scripsere nobiscum
sentiunt: de prioribus enim regum sepulchris: in quibus traditur iouis pellices fuisse conditas: recẽsens
singula: regis monumentum: qui simandius dictus est: fuisse tradit stadiorum decem. Cuius aditu por
ta erat uario lapide constructa. Et huius longitudinem duorum iugerum: altitudinem quinq; & quadra
ginta cubitorum fuisse ait Post hanc ingredientibus aderat lapideum peristilum quadratum: cuius sin
gula latera iugera quattuor complecterentur. In eo pro columnis animalia erant sita ex unico lapide
decem & sex cubitorum ad antiquam formam fabricata. Textura omnis superior tecti confecta ex la
pidibus duorum passuum latitudine uariisq; stellis cæruleis ornata. Ex hoc deinceps alter erat aditus: &
in eo porta priori similis: sed sculptura uberiori. In ingressu statuæ tres positæ erant ingentes unici lapi
dis: Mẽnonis opus. Harum una sedens: cuius pedis mensura septem excedebat cubitos: cæteras ægypti
statuas magnitudine supabat. Duæ præterea usq; ad genu: altera a dexteris: altera a sinistris filiæ & ma
tri minores positæ. Hoc opus non solum magnitudine conspicuum: sed arte mirabili & lapidum natu
ra excellens fuit: cum in tanta mole neq; fissura quæpiam: neq; macula ineset. Scriptum erat in eo rex
regum Simandius sum. Si quis qualis fuerĩ: & ubi iaceam nosse uelit: meorum aliquid operum exupe
ret. Esse quoq; & aliud signum matris ferunt unico lapide cubitorum uiginti: habens supra caput regi
as tres: quæ ostenderent filiam uxoremque se & regis matrem fuisse. Post hãc portam & aliud erat pe
ristilum nobilius superiore sculpturis uariis: in quis bellum erat contra bactrianos: quibus regis filii im
perabant desciscentes ab eo gestum. hos aduersus: quadringentis milibus peditum: equitum uiginti: in
quattuor partes diuiso exercitu: cum profectus esset: prima muri pars obsidionem urbis sculptam con
tinebat: ab ea parte: qua fluuius murosabluit. Rege deide cum parte hostium congresso: leo una cũ eo
inita pugna hostes in fugam uerterat. Scriptores qdã uerã historiam fuisse leonisq; opa domi enutriti
regem in pugna uti solitum ad uictoriam ferunt. Alii ob fortitudinem corporis præcipuã leonis simi-

Menas rex. Deoꝝ cultus. 21. Gnefactus.

Busiris. 12. 33. Thebæ. 7. 31. Solis urbs.

Téplum mirabile

Simãdius rex Monumẽtũ mirabile

Simãdius rex

lituḋine:corporis animiq; tires ipſum oſtendere uoluiſſe.Secundus paries ſculptus erat captiuis abſq; pudendis manibuſq; a rege ductis:quæ nota erat illos eſſe animo uiles:& corpore imbecilles.Tertium latus ſculpturis uariis picturiſq; decoris:regis ſacrificia triumphumq; deuictis hoſtibus continebat. In medio periſtili latere ſtatuæ iacebant duæ ingentes ex unico lapide cubitorum ſeptē & uigīti:ad quas: tres ex periſtilo aditus patebant.Has prope:domus erat columnis ſuſpenſa:cuius latus quodlibet duo iugera complectebatur.In ea ſtatuæ lignæ poſitæ haud paruo numero repræſentantes tum:eos:qui de re dubia diſceptarent:tum reſpicientes eos:qui in iudiciis ſententias ferrent.Hi ab una muri parte ſculpti triginta numero erant:& in medio iudicandi principes:cuius a collo ſuſpenſa ueritas pēderet:& oculis eſſet ſubclauſis librorum cumulo circunſtante.Hæ imagines præſe ferebant iudices integros eſſe debere:prætorem ſolam inſpicere ueritatem.Dehinc deambulatorium erat domibus plenum:inq; eis diuerſa epularum genera ſuauia guſtui præpata.Sculptus deide eminens cæteris rex uariis coloribus:aurum atq; argentum quæ ex aureis argenteiſq; metallis annuatim cæperat:deo offerens.Inſcripta quoque ſumma erat omnis in argentum redacta:minæ terdecies centena & ducenta milia milium. Sequebatur dehinc ſacra bibliotheca:in qua inſcriptum erat animi medicamentum. Erant deinceps ægypti deorum omnium imagines:regis quoq; dona ferentis:quæ cuiq; competerent deo:oſtendentis inſup & oſiridem & poſteriores reges:tum in deos cultu:tum inter homines iuſtitia:plurimum uitæ mortalium profuiſſe:pone bibliothecam domus ſita erat egregia:ī qua uigīti eſſent iouis ac iunonis lectiſternia.Regis inſuper ſtatuæ:ubi & regis corpus ſepultum uidebatur.Hanc circūaſtabant plurima habitacula:in qbus picta cernebantur animantia ægyptia ſingula ſacris apta omnia ſepulchrum uerſus aſcendentia.Circuibat monumentum aureus circulus cubitis trecentis ſexaginta quinq; unius cubiti ſpiſſitudine.In quo deſcripti erant per ſingulos cubitus dies anni:& aſtrorum ortus atq; occaſus:quid ue ea ſecundum ægyptios aſtrologos obſeruata ſignificarent.Eum circulum ferunt:& cambyſes & perſæ quo tempore ægyptiis imperarunt:ablatum.Hoc ſimandii monumentum non ſolum cæteris operibus ſumptuoſius:ſed & artificio excellentius fuit.Thebei quidem ſe antiquiſſimos omnium profitētur:primūque philoſophiam ac aſtronomiam ab ipſis repertas.Secūda regionis ſitu adiutos ad cognoſcendos oriēntium ac occidentium aſtrorum motus:Inſuper & menſes ab eis & annos eſſe inſtitutos. Dies non ſecūdum lunam:ſed ſecundum ſolem metiuntur triginta dierum menſem conficientes:Quinq; autem dies & quartum duodecim menſibus adiungentes anni curſum pficiunt.Intercalares menſes non interponunt:neq; dies ſubducunt:ſicut & græcorū quidem:Solis & lunæ defectus diligenter ſcrutati ſunt: Ex quibus multa futura prædicere cæperunt.Ab huius regis progenie profectus poſtea Ogdous: qui uchorens cognominatus eſt:Memphim condidit ambitus ſtadiorum centum & quīquaginta: urbem omnium ægypti præclariſſimam opportuniori totius eius oræ loco:ubi nilus ī plures ſciſſus partes efficit formam deltæ.Quo fit:ut tanquam in nili clauſtro poſita aditum præbeat prohibeatq; ad ſuperiora loca nauigantibus. Vrbs munita eſt:ac optime ſita:nam fluente iuxta eam nilo ad cohibendam aquarum inundationem uerſus notum aggeres ingentes oppoſuit:& incremento fluuii præſidiū:& ad uerſus hoſtes:qui a terra irent munimentum.a partibus cæteris undiq; effoſſus eſt lacus ingens ac profundus:qui ſuperabundantia fluminis in eum delata:ac locis urbi uicinis:excepto aggere:aqua repletis urbem effecit munitiſſimam.Talem igitur eius urbis conditor loci opportunitatem elegit:ut poſteri reges ferme omnes relictis thebis & regiam & habitationes in ea ædificarint.Quapropter deinceps diminuta thebarum magnificentia:aucta Memphis uſq; ad alexādri macedonis tempus.Is urbem ſui nominis iuxta mare condidit:in augumentum cuius poſtea reges ægypti omnes incubuerunt. Hanc ciuitatem quidam deorum donis plurimiſq; decoris rebus adeo exornarunt ut prima apud quoſdam: aut ſecunda in orbe habeatur.Sed de hac ſeparatim poſterius dicetur. Memphis conditor poſt ſtructum aggerem ſtagnumque effoſſum regiam ædificauit haud inferiorem reliquis:quæ alibi cōſtructæ ſunt. Superiorum uero regum magnificentia atque ornatu imparem,ægyptiſſane omnino paruifaciēdum præſens uitæ tempus eſſe putant.Futuri uero gloriam:quæ uirtute comparatur maximi extimādum. Domos noſtras diuerſoria appellant tanquam breui tempore a nobis inhabitandas. Defunctorum ſepulchra ſempiternas domos:quoniam apud inferos infinitum ſit tempus:uocant:Ideo domus ædificādæ curam contemnunt.Circa ſepulchrorum magnificentiam ſummum ſtudium operamque impendunt.Memphim quidam a conditoris filia denominatam uolunt:Eius amore fabulantur nonnulli captum nilum fluuium:taurique forma compreſſiſſe mulierem:exque ea genitum: quem propter uirtutem incolæ ægyptum dixere:a quo & regio ſit omnis denominata. Hic cum regnum cæpiſſet perhumanus ac iuſtus fuit:inque ſingulis excellens:Qua ex re comprobata ab omnibus eius erga ſingulos benuolentia:hunc honorem nominis ſortitus eſt.Hoc defuncto rege duodecima poſt eum proles ægypti regnum poſſedit nomine miiris:ædificauitque in memphi boreale propylæum opus reliquis excellentius.Supra ciuitatem decem ſtadiis lacum effodit:miranda utilitate:magnitudine operis incredibili:cum pateat ambitu ſtadiis tribus milibus ſexcentis Profundum eius quibuſdam in locis ſit ulnis quinquaginta:ut qui rei magnitudinem aduertat:Eius in omnes ægyptios beneficentiam regiſque prudentiam nullis pro meritis ſatis laudare poſſet:nam cum nili incerta ſint incrementa: & ab eorum modo fructus terra præbeat:lacum hunc effodit aquæ iundantis receptaculum:ne cum ſupra modum excre-

Veritas

Thebei philoſophia.19. Aſtronoſia. Menſis. Annus. Eclipſes. Ogdous. Méphis. Delta.

Alexandria

Gloria. Domus Sepulchra.13. Méphis

Aegyptus rex. Miiris rex.9. Lacus ingens.

ſceret ſtagnantibus præter ſolitum aquis: limo ſuperfluo patria inutilis redderetur: neue ex defectu aquæ fructus ex ſiccitate perirent. Foſſam uero a fluuio duxit ad lacum ſtadiis octoginta quinque: iugeris latitudine. Per hanc fluuii aqua & recepta & prohibita præbet agricolis fertilitatem. Nunc aperto ore foſſæ: nunc clauſo iuxta incrementi modum: non abſque magna impenſa: Cum quinquaginta talẽtis opus ſit ſiue claudere ſiue reſerare os foſſæ uelint. Permanſit hoc ſtagnum ſumma ægyptiorum utilitate uſque ad noſtram ætatem a cõditore Miride appellatum. Relictus eſt a rege: qui eum effodit: in eius medio locus: in quo ſepulchrum ædificauit duobus ſuper impoſitis pyramidibus altitudine ſtadii. una ſibi: altera uxori. Super his ſtatuas quoque duas lapideas collocauit in throno ſedentes. exiſtimans his operibus relinquere ſuæ uirtutis memoriam immortalem. Vectigal piſcium: qui in ſtagno capiebãtur: uxori conceſſit: tum ad unguentorum uſum: tum ad reliquum corporis cultum. Id talenti argẽtum ſingulis diebus pendit. Traduntur duo & uiginti piſcium genera in eo eſſe: Tantamque eorũ capi multitudinem: ut abunde præbeat his: etiam cum plurimi ſint: qui ſaliendis piſcibus operam præbent: poſt Miridem prole ſeptima Seſoſis rex factus ſuperiores omnis gloria & rerum magnitudie exceſſit. Sed quoniam de huius regis geſtis: non ſolum græci ſcriptores: ſed etiã ægyptii ſacerdotes: & qui cantu eius laudes ornant non eadem ſentiunt: Ex his tum: quæ ſuperſunt ueſtigiis: tum in quibus ſcriptores cõueniunt ſimiliora ueri conſcribemus. Poſt eius ortum: pater decorum ac regium opus aggreſſus eſt. Nam ex tota ægypto omnibus: qui eadem die: qua filius: nati erant: infantibus cõgregatis: nutriri educari ac ſingulos eadem diſciplina exercitioque erudiri fecit; exiſtimans hoc pacto ſimul educatos atque inſtructos tum amiciores inuicem: tum audentiores melioreſque in bello fore. Hos continuo uſu ad malorũ patientiam exercebat: Non enim licebat alicui cibum: priuſquam curſu centum octoginta ſtadia confeciſſet: capere: quo exercitio omnes uiri euaſerant: & robuſto corpore & animo præſtantes. Primum ſeſoſis in arabiam cum eorum qui ſimul nutriti erant: exercitu a patre miſſus aſſuetuſque uenatui: ac cibi potuſque abſtinentiæ: omnem eam gentem ſubegit liberam antea & ſeruitio inſuetam. Deinde in libyam profectus: maiorem eius partem in ditionem adhuc adoleſcentior redegit. Defuncto patri cũ in regno ſucceſſiſſet: rebus ab ſe geſtis elatus adiecit animum ad imperium orbis. Dicunt quidam a filia illum athyrtia ad monarchiam hortatum: eamque ingenio ac prudentia præſtantem docuiſſe patrẽ facilime ex eo exercitu imperare omnibus poſſe. Alii eam ferunt diuinationis peritam futura: tum celeſtibus ſignis: tum ſacrificiis noſſe: Aſſerunt & plures patri poſt natum ſeſooſim: in ſomnis uulcanum prædixiſſe infantem genitum toti orbi imperaturum. Eamque fuiſſe cauſam: cur filium cum coæuis: ut diximus: pueris inſtituerit aſſueſeceritque regiæ eruditioni: quo dignior eſſet: qui imperio potiret: Sed iam uir factus cum dei prædictionem noſſet: magno animo parauit exercitum. Verum in primis: quo facilius optata perficeret: ſibi omnium ægyptiorum beniuolentiam cõciliauit: ut & milites proeorum ducibus ad oppetendam mortem promptiores redderet: & qui in patria reliqui eſſent: nouis rebus abſtinerent. Omnes uero beneficiis affecit. Hos donauit pecuniis: alios agris: nonnullos remiſſiõe pœnæ ſingulos oratio eſt & humanitate deuinxit. Omnes: qui in regem deliquerãt: dimiſit impunitos. Ob æs alienum uinctos: magna hæc multitudo erat: ſoluit. ægyptum omnem in ſex & triginta regiones: quas leges dicunt; diuidens: cuilibet prætorem: qui & tributa regia exigeret: & pro regionis uarietate commodoque omnia exquireret: præfecit. Ex robuſto milite exercitum elegit: quo animi conſilia perficeret. Fuere pedeſtres copiæ milia hominum ſexcenta: equitum milia quattuor & uiginti. Currus bello apti octomilia & uiginti. Deinde uarios duces ex his: qui una ſecum nutriti erant exercitui præpoſuit: uiros exercitatos bello & a pueris uirtuti deditos. Hi erant numero amplius mille ſeptingenti: fraterna omnes mutuaque erga regem beniuolentia. Quibus diſtribuit agros fertiles: ut rebus neceſſariis fulcti nullaque ducti inopia liberius militiæ uacarẽt. Præparatis ad bellum rebus primum æthiopes qui ad meridiem ſpectant: aggreſſus uictos acie tributum pendere compulit: hebenum aurũ & elephãtorum dentes. Deinde ad mare rubrum claſſe quadringentarum nauium miſſa: Primus omnium longis nauibus uſus: & inſulas omnis eius oræ ſibi ſubdidit: & partes maritimas uſque ad ĩdos ſubiecit. Aſiam quoque omnem pedeſtri exercitu deuicit: neque ſolum prouincias expugnauit ab alexandro poſtmodum ſubactas: ſed & gentes quaſdam: ad quas nunquam alexander acceſſit. Nam & gangem tranſiit: & uniuerſam mediam uſque mare oceanum peragrauit. Scytharum quoque gentem ad tanaim uſque fluuium: qui europam ab aſia diuidit: pertranſiit. Ibi multis ægyptiis iuxta meotim paludem relictis: colchorum genti originem præbuit, Hanc nationem ab ægyptiis manaſſe argumento eſſe dicũt: quapud eos pueri ægyptiorum ritu circuncidantur: priſcum morem: quẽ & iudei ſecuntur: colonia ſeruante, Aſiam quoque reliquam ſibi parere coegit Cycladas inſulas maiori ex parte potitus eſt: tranſcẽdens in europam omnemque thraciam pertranſiens: periculum exercitus ſubiit: tum propter ĩopiam frugum: tum locorum aſperitate. Finem expeditionis in thracia ſtatuens: multis ĩ locis ab ſe deuictus columnas erexit in quibus: ægyptiis: quas ſacras dicunt: litteris ſcriptum exſtat. Hanc prouinciam armis ſubegit rex regum principantium Seſoſis, Columnam inſuper ſtatuit: in bellicoſis quidem ab ſe ſuperatis gentibus: hominis pudenda: In his ueroquæ eſſent imbelles ac timidæ: muliebria habentem ſculpta: apotiori hominis parte gentes ab ſe deuictas oſtendens. In locis quibuſdam ſtatuam ſuam lapideam ea: qua tunc erat: ætate reliquit: arcum & iaculum tenentem ſupra quattuor cubitorũ magnitudinẽ.

Seſooſis rex

pueri cõtiuentes

Seſoosis rex /13/

Athyrtia

leges

Naues longæ

Tanais f.

Colchi.

Circũcidũ

Templa dicia /14/

Babylonia .15. Troia iuxta nilū

nauis aurata

Sesoosis ignis.

Darius, xerxes.

Sesoosis filius

Casta uica

Ipse cum summa humanitate erga omnes subditos usus esset: omissa post nouem annos armorū cura: statuit singulas gentes quotannis ad se dona in ægyptū ferre. Cum omnibus deiceps: permagna eius erat: captiuis spoliisq; deuictarum nationum in patriam rediens: maximis ab se rebus gestis: & quæ superiorum acta excederent: tépla deum omnia ægypti donis insignibus ac spoliis hostiū ornauit. Milites: quorum optima in bello opera usus esset: pro meritis donauit. Neq; solum ex hac expeditione ditati rediere milites. sed & ægyptus uniuersa maxima rerum copia utilitateq; cumulata est. Fine bellis posito: militibus: quorum spectata sibi uirtus erat: quæ parta erant concessit. Ipse gloriam sempiternā appetens magno sumptu opa permulta edidit: & sibi immortalē laudem comparans: & ægyptiis in posterum securitatem. Primum a diis icipiens in singulis ægypti ciuitatibus templum ei deo cōstruxit quē præcipue colerent. Ad eorum structuram: non ægyptiorum: sed quæ: cæperat: seruitiorum opera usus est. In omnibus uero inscripsit templis: nulli ægyptio ad id opus se grauem fuisse. Asseritur autem seruos babylonios operum labore calamitateq; pertesos: a rege descisentes: cum pone oram fluminis cōsedissent: bellum ægyptiis mouisse. Tandem assignatis sibi: quos cæperant: agris cōdidisse urbem: quā a patria babyloniam dixerunt. Eadem ex causa & appellatam troiam ferunt etiam nunc iuxta nilum sitam. Nam cum menelaus ab ilio ad ægyptum cum captiuorum manu nauigasset: troiani ab eo dificientes cum ipso aliquandiu pugnarunt: quoad data libertate urbem condidere patriæ nomen sortitam. Haud uero inscius sum Ethesiam gnidium diuersa de his ciuitatibus scripsisse. Illos uidelicet: qui cum semiramide ad ægyptum penetrassent: has ab se conditas urbes suorum nomine appellasse. Sed de his uerum scrutari difficile est. Nos: quæ scriptores tradiderint: rettulimus: quo posteri uerum iudicium se qui possint. Permultos insuper ac magnos erexit Sesoosis aggeres: in quibus ciuitates: quæ in humili solo erant: construxit: quo homines pecoraq; ab nili inundatione tuta redderētur. In omni uero ora: quæ a memphi ad mare spectat: frequentes a fluuio duxit fossas: quo fructibus breuiori itinere faciliusq; in uectis: maior rerum copia esset. Quod uero maximum fuit: muniit & ea loca: quibus ad ægyptum patere hostibus ingressus posset. Antea potior fere ægypti pars omnis aditu facilis: propter frequentes a fluuio ductas ab eo fossas: munitior difficiliorq; accessu postmodum facta est. Duxit & murum ab eo latere ægypti: quod orientem uersus ad syriam atq; arabiam spectat: a pelusio usq; ad solis ciuitatem p desertum stadiis mille & quingentis. Nauem ex cedro fecit ducentorum octoginta cubitorum longitudine: deauratam exterius: intus uero deargentatam: quam dono ottulit deo: qui maxime thebis colitur. Duos preterea obeliscos ex lapide duro: utrunq; altum cubitis centum uiginti: in quibus: tum imperii magnitudinem: tum: multitudinem uectigalium descripsit: addidit & quas subegit nationes. Méphi in uulcani templo suas & uxoris lapidis unius statuas: altitudine cubitorum triginta: filiorum uero uiginti ob hanc rem: collocauit. Cum dimisso exercitu ægyptum reuertisset: ac circa pelusium uacuus bello laxar & curis animum: frater ei apud se cum uxore ac filiis cenanti insidias parauit. Nam illis post cibum a uino quiescentibus: lignis aridis ad id antea occulte præparatis: ignem in cubiculum noctu iecit. Increbescente flamma: qui ad curam regis positi erant: sublato: more ebriorum: clamore: regem excitarunt qui ambas extendens manus: salutemque filiis & uxori: deos orans illesus præter opinionem cum saluus flammam euasisset: tum cæteris diis: tum maxime uulcano: ut liberatori: uota persoluit. Cū multis ac præclaris facinoribus nobilitatus esset: tum id magnificentissimum est habitum: quod cum nationes tum ab se deictæ: tum hi: quibus regna tradiderat: duces: quoque: quos diuersis præfecerat prouinciis: prestituto die in ægyptum uenientes ei dona offerebant. Hos suscipiens benigne: aliis quidem in rebus uario honore afficiebat. At si quando aut ad templum aut per urbem accederet: quattuor ex eis loco equorum curru iunctis: ostendebat cum cæteros omnes reges ducesque præclaros bello superasset: nullos sibi neque uirtute neque rebus gestis esse comparandos. Et sane rex iste uidetur omnes qui unquam regnassent: tum rebus bellicis. tum erga deos munificentia: tum uero operibus ab se in ægypto constructis: anteisse. Annos tris & triginta cum regnasset ex optato uitam deficientibus oculis finiuit. Cuius uirtuti haud facile reperitur dignum nomen Vir magni animi: neque solum sacerdotibus: sed uniuersis ægyptiis admirabilis: cum eadem animi magnitudine: qua opera effecerat: & morte appeteret. Adeo autem diuturna eius gloria ingensque ad posteros manauit: ut cum multis postea seculis: persis ægypti imperium tenentibus: darius xerxis pater uellet in memphi suam ante Sesoosis statuam ponere: princeps sacerdotum publice contradiceret: asserens illum nondum Sesoosis opera æquasse. Quod responsum haud quamquam egre ferens rex: sed lætatus admodum libertate loquendi: se curaturum inquit: ut nihilo illius uirtute: si tantundem uiuer &: essē inferior: hortatusque est: ut ætatis eiusdem conferret gesta: id uerum argumentum esse uirtutis. Defuncto Sesoosi eius filius regnum capiens assumpto patris nomine: nulla in gloriam paternam est imitatus: sed eodem: quo pater: casu afflictatus est: oculis enim captus: siue propter communem patris naturam: siue: ut quidam fabulantur propter impietatem erga nilum: cuius cursum iaculatus est: coactus est ad deorum auxilium confugere: ac plurimo tempore uariis peractis sacris ad placanda numina: nulla ope adiutus est. Decimo post anno responso ei reddito: ut placato deo: qui in beliopoli coleretur. faciem mulieris ispiceret: quæ nullum nisi proprium nosset uirum. ab uxore propria incipiens cum multas expertus esset. nullam repe-

rit incorruptam:præter hortulani cuiusdam:quam usu restituto uxorem cæpit. Reliquas omnis in uilla quadam uiuas combussit. Quem locum postea ægyptii sacra in glebam uocitarũt. Deo autem helio polis gratias secundum oraculum acceptũ reddens:duos erexit unius lapidis obeliscos latitudinis octo: altitudinis cubitorum centum. Post hunc plures reges nil memoria dignum gessere. Tandem Amasis quidam regnauit uiolentius q̃ cæteri:permultos enim præter æquum pœna affecit:alios fortunis spo liauit:in omnes impotens ac superbus. Tolerata est eius crudelitas:cum ulciscendi locus non esset:quo ad Actisanes æthiopum rex in ægyptum contra eum descendit. Tũc odia occulta erupere:& cum multi ab eo descissent:rege capto:ægyptus in ditionem æthiopum cessit. Actisanes fortunam capti regni humaniter ferens:summa æquitate ægyptiis imperauit. Latrocinia nouo more compescuit. Sontes neque morte plectens:neque linquens impunitos. Eorum iudicio constituto reos omnis in unum cogés: miti sententia damnauit:amputatis enim naribus in ultima deserti ire compulit:ubique ciuitatem condidit:ab excisis nasis rhinocoeram appellatam. Ea In ægypti arabiæque finibus haud procul a mari sita: omnibus uitæ commodis caret:Nam omnis uicina regio salsa est intra urbis mœnia unicus est puteus:& is inutilis:ut pote aqua amara gustu. Hos autem eo in loco posuit:ne suis moribus uicinas gentes inficerent:ne ue eorum erga reliquos iniuriæ essent occultæ:sed ut tanquam in oram desertam relegati:omni re egentes:cogente necessitate:sibi uictum exquirerent. Fissis itaque calamis: quos ex uicinis agris collegerant:longa sibi retia fecere. Quibus iuxta littus per plura stadia dispositis:ex captis coturnicibus nam magnus earum numerus in littore ad capiendos pisces uersatur uictum sibi compararunt. Eo rege defuncto ægypti regno sibi uendicato regem ex suis crearunt Miridim nomine: quem nõnulli maronem cognominant:uirum minime bellis aptum. Is sepulchrum sibi construxit:quod labyrithus appellatur. Rem mirandam profecto non tantum operis magnitudine: quantum arte ad imitandum difficili. Nam ingredientibus haud facile regressus datur:nisi duce itineris experto. Ferunt quidam Dædalum ad ægyptum penetrantem admiratum huius operis artem:similem in creta regnanti minoi cõstruxisse:in quo fabulantur extitisse minotaurum. Sed cretensis labyrinthus defecit: siue opera hominum:siue tempore corruptus. Egyptius uero usque ad nostra tempora integer manet. Defuncto rege post quintum genus:cum ægyptus rege careret:ex dignioribus quidam in regem assumptus est:quem ægyptii cetem:græci protheum appellant qui iliaci belli tempore extitit. Hunc artium peritum fuisse tradunt:ut in uarias se formas uertere solitum:ut nunc animal:quandoque arbor aut ignis aut quid aliud uideretur. Quæ eadem & sacerdotes de illo scribunt. Harum rerum cognitionem cõtinuo ex astrologorum ac sacerdotum usu rex est assecutus. Consuetudo autem regibus tradita:græcis causam huiusmodi transmutationes fingendi præbuit. Nam ægyptiis mos erat regibus:aut leonis aut tauri:aut draconis priorem partem in capite ferre insignia principatus. Quandoque uero arborem:aliquãdo igné: quandoque redolentia supra caput unguenta:hæc tum ad decorem spectabãt atque ornatum:tum stuporem ac superstitionem quandam aspicientibus iniiciebant. Mortuo protheo filius successit pernem uitam uectigalibus & ad cumulandum undique thesaurum itentus:uir pusilli animi atque auarus: ut qui neque deorum muneribus:neque ulli beneficentiæ uacarit. Ita ut non rex:sed ut dispensator bonus:pro uirtutis gloria. plus auri argentique:q̃ præteriti reges omnes:quadringenta talentorum milia ea fuisse tradunt:reliquerit. Post obitum septem fuere reges in tantum ocio dediti ac uoluptati: ut sacri libri nulla eorum gesta contineant historia digna:præter unius Nilei:a quo fluuius fortitus est nomen: cum antea ægyptus uocitaretur. Hic cum plures fossas atque opportunis fecisset locis:& nilum utilem admodum incolis reddidit:& nominis causam præbuit. Octauus deiceps rex Chemmis memphis annos regnauit quinquaginta:ædificauitque trium pyramidum maximam inter septé præclarissima opera annumeratam. Hæ uersus libyam spectant longe a memphi stadiis centum uiginti:a nilo autem quinque & quadraginta:quæ & artificio & operis magnitudine mirabilem stuporem præberet aspicientibus. Earum maxima quattuor est laterum:quorum quodlibet ab inferiori parte iugera septem continet Altitudo amplius q̃ sex iugera tollit:latus quodlibet deducta paulatim usque ad uerticem altitudine continet cubitos sexaginta quinque. Ex lapide duro difficilique ad tractandum:sed i æternum permãsuro structura omnis constat. Nam ferme mille annis:ut aiũt quidam:ut alii tradunt:amplius tribus milibus quadringentis ad nos usque ea moles integra permansit. Ferunt eos lapides ex arabia longo admodum itinere aduectos Aggeribus autem fabricata est:nondum eo tempore iuentis machinis. opus certe mirabile præsertim in terra undique arenosa:ubi nulla neque aggeris: neque cæsi lapidis sint uestigia:ut non ab hominibus:sed a diis tanta moles structa uideatur. Conantur ægyptii mira quædã de his fabulari:ex sale & nitro aggeres eos factos:posteaque nili incremento liquefactos absque hominũ labore penitus defeciſſe. Verum id procul a uero abest. Nam & multitudine hominum agger constructus:& multitudine deletus: Trecenta enim & sexaginta hominum milia ut aiunt: ad id opus deputata sunt:quod uiginti ferme annis absoluerũt. Post huius regis obitum frater eius Cephus regnum cæpit: regnauitque annis sex & quinquaginta. Quidam non fratrem:sed filium regnum tenuisse asserunt nomine chabreum:quod similius uero uidetur. Quoniam:qui ei successit imitatus superiorem regem:secundam pyramidem ædificauit structura & arte priori similem:magnitudine imparem:ut pote cuius

Amasis. 10/ Actisanes.

Latrones nouo pena

Rhinocoera. c.

Miris rex.

Maro 14/ rex labyrinthus 41

Dædalus. 14.

Cetes.

ptheus.

fingendi cã/

Auarus rex/

Nileus. rex nilus unde.

Chemis. pyramides/

Cephus rex Chabreus rex.

pyramis

Olez. Sūptg.

singula in basi latera stadiūm comprendant. Pecunia omnis ad opus prioris impensa in olera tantū her basque is enim cibus opificum fuit ad mille & sexcenta talenta excessisse dicitur. Aliarū non extat sumptus. Illius aditus ab uno tantum latere patet. Verum nullus ex his: qui eas sibi pyramides i sepulchra cō didere: rex in illis sepultus est. Nam partim nimii labores in opibus absumpti: partim crudelitas regum & insolentia: ira populorum compulere: ut eorum aut dissiparent corpora: aut eiicerent ex monumentis. Qua ex re domesticis mandarunt quidam ut sua corpora in loco uili obscuroque conderent: quo effugerent sæuitiam plebis. Hunc regem secutus est Micerinus: quem nonnulli cherinum uocāt: prioris pyramidis auctoris filius. Hic tertiam ab se incæptam minime perfecit præuentus morte. Erant singula latera in basi iugerum trium: murus usque ad quintum decimum cubitum ex lapide nigro: thebaico simili. reliqua pars ex eo lapide: quo & reliquæ pyramides: est constructa. Opus sane: tum magnitudine tum artificio: tum uero lapidum sumptu cæteris pyramidibus inferius. Scriptum erat in latere ad bore am uerso nomen auctoris: micerinus. Hunc tradunt superiorum crudelitatem abominatam uitam uixisse summa cum humanitate & in subditos beneficentia. Fecisseq; sedulo omnia: quibus beniuolentiā omnium sibi compareret. Pecuniam contempsit: præbens munera etiā iis: qui iuste recteq; iudicassent. Sunt & aliæ tres pyramides: quarum singula latera ad duo iugera protenduntur uniuersum opus: structura præter magnitudinem. superioribus similis. Has dicūt a tribus regibus: quos rettulimus suis uxoribus ædificatas: quæ tradantur alia ægypti opera: non solum mole ædificiorum atq; impensa exupera re: sed artificum excellentia: magisq; affirmant admiranda esse architectorum ingenia & artem: q̄ regū sumptus. Hi enim propriis animi dotibus: illi alienis pecuniis laboribusq; tanta opera erexerunt. Verū de harum pyramidum auctoribus nil certi: neq; apud incolas: neque apud scriptores constat. Quidam eos: quos diximus reges: illas ædificasse: Alii alios tradunt: prout maioris asserūt. Armeum extitisse cōditorem Secundæ amasum: Tertiæ masum: quam uolunt quidam rhodopidis pellicis sepulchrum fuisse. Et id nonnullorum pricipum: qui eam amassent: communi opera absolutum. Regnū deinceps sumpsit Bocchorus corpore quidem robusto ac ualido: ingenio uero superiores excedens reges. Multis deinde actis sæculis regnauit ægyptiis Sabacus nomine: genere æthiops: deorum cultu liberalitateq; præ cæteris regibus excellens. Argumentum uirtutis eius uel maximum sit integritas: utilisq; in seruādis legibus animaduersio. Nam capite damnatos nequaquā mortis affecit pœna: sed opus facere uinctos cō pedibus per ciuitates coegit: quæ res non paruo extitit uectigali: plures enim ex eo seruitio pecunias cō traxit: eorum opera multos aggeres construxit. fossas uariis locis oportunas fecit. Ita & pœnæ acerbitatem leniuit: & iutilem pœnæ asperitatem in magnum commodum uertit. Eius egregiam pietatem: & a principio uitæ institutionem: facile quis ex uisione somnii perspiciat. Visus est ei deus: qui thebis cō litur: in somno dicere: regnum suum in ægyptios neque fœlix neque diuturnum fore: nisi sacerdotibus ægypti omnibus occisis per media ipsorum cadauera cum suis trāsiret: hoc somnio sæpius oblato omnes undiq; sacerdotes conuocauit: narratisq; quæ per somnium acceperat: nolle se iquit in ægypto manentem alicui pernitiem struere: sed malle purum omniq; solutum scelere ab ægypto abscedere se: fatisq; uitam reddere: q̄ impia cæde iquinatum regno potiri. Ita ægyptiis regno tradito in æthiopiam rediit. Duobus annis ægyptii absq; rege fuere turbatis omnibus cum etiam ad ciuilia bella peruentum est: duodecim loco regis ex maioribus ducibus præficiuntur: quibus omnis regni cura permissa est. Cō uenientes hi in memphi communi consilio imperium exercebant. Cum uno animo concordiq; quindecim annis res administrassent: decreuere ut sibi commune sepulchrum ædificaretur: ut quemadmodum in uita uno cōsensu: pari honore ægyptum gubernassent: ita & post obitum communis esset omnium unius sepulchri gloria. Conati sunt in ea re omnia superiorum regum opera excedere. Electa ad id iuxta paludem libyæ aqua: quæ in miridam descendit: ex pulcherrimis lapidibus sepulchrum ædificarūt quadratum: quaque uersus stadii unius. sculptura atq; artificum opere nihilo iam antea factis cedēs. Ingredientibus illius ambitum domus aderat columnis circumfulcta: quattuor ad latus quodlibet colūnis positis. Et huius tecti contignatio unius erat lapidis sculpta præsepibus: uariisq; picturis ornata. Erāt ibi summo artificio depicta ægypti regum templorum sacrorumque monumenta. Tanto autem sumptu: tanta magnificentia ea moles ab his regibus excitata est: ut si ante eorum dissensionem fuisset absoluta: cætera sepulchra excellentia operum superasset. Verum cum annis quindecim simul imperium tenuissent: regnum ad unicum redactum est. Psammiticus saites unus ex duodeci: cui maritima ora obuenerat: tributo emporiis omnibus præsertim phœnicibus græcisque imposito: magnaque ui pecuniæ contracta: amicitiam plurimarum gentium principumque sibi liberalitate comparauit. Huius rei inuidia moti reliqui bellum sibi intulerunt. Quidam ex antiquis scriptoribus fabulantur: responsum imperantibus redditum: qui ex illis prior æream phialam deo: qui erat in memphi: dono tulisset: eum solum rerum in ægypto potiturum. psammiticum cum extulisset e sacerdotum quispiam templo phialas aureas undecim elegantiorem ab se electam deo ottulisse. Quod rescisscentes cæteri: cum nollent occidere relegasse illum perhibent in paludes iuxta mare sitas. siue ob causam quam diximus: siue inuidia moti. At psammiticus ex arabia: caria: ionia: conducto milite acie illos prope urbem memphim superauit. Alii reges partim cecidere in bello: partim fugientes in libyam cessere regno. Sumpto imperio psam-

Myceri-nus rex

Cheri-nus rex

Pyrami-des

Rhodo-pe.

Boccho-rus rex.

Sabacus rex.

Simplex pœna pauli

Aegypti duces. xii.

Psamni-ticus

maticus uestibulum orientem uersus:deo in memphi construxit. Circum templum pro columnis colossos duodecim cubitorum posuit:militibus mercede conductis:præter stipendium: dona large distribuens:cæteris agros sorte diuisit paulo supra pelusii ostia:quos multis post annis Amasus rex ad memphim traduxit. Rex propter operam a mercennariis militibus nauatam: postmodum externo milite. Plurimum fisus multum illorum præsidio usus est. Cum in syriam exercitum duceret: præ cæteris honore mercennariis impenso:statuit eos in dextra. ægyptios a siniſtra phalangis parte: qua contumelia irritati ægyptii ad ducenta milia eorum: ab rege desciſtentes æthiopiam uersus profecti sunt:nouas sedes sibi uendicaturi. Rex ad eos duces primum misit eam ignominiam deprecaturos. Ipse quoque: cū hi nil profeciſſent: nauibus prosecutus est. Cum ipsos iuxta nilum proficiſcentes: iam iamque ægypti montes transcendentes repperiſſet:rogabat:ut animum mutarent: utque templorum patris: uxorum ac filiorum in mentem ueniret. At hi omnes una uoce clamore sublato: hastisque scuta percutientes respondere: quod armorum potentes essent:facile se patriam reperturos. Ostēsis uero sublata uestē genitalibus nec uxores nec filios: dum eis uti possent: defuturos. Hoc dato responso despicientes: quæ aliis maxima esse uiderentur in æthiopiæ parte fertili: sortitis inter se affatim agris: consedere. psammiticus eorum discessu haud parum dolens ad curam regni conuersus: & uectigalia disposuit: & cum athenienſibus quibusdamque aliis græcis societatem iniit. Erga externos: qui in ægyptum accederent: summa beneficentia utebatur. Cum græcos plurimum diligeret: filios disciplinis græcis erudite singulis adeuntibus præbita. Apud superiores enim reges nulli externi ad ægyptum nauigabant:cū partim occiderentur: partim adiicerentur in seruitutem. Impietas Busiridis tempore apud ægyptios aduersus exteros seruata: græcis causam præbuit:licet minime ueram: sed multa contractam crudelitate: scribendi: quæ de eo in fabulis feruntur. Post psammiticum regnauit quarta exinde progenies. Aprieus annos duos & uiginti. Hic aduersus cyprum ac phænicíam terra marique bello moto Sidonem ui captam cum diruiſſet: reliquis phæniciæ urbibus subactis classe cyprios ac phænices superauit: spoliisque hostium compluribus captis: in ægyptum rediit. Misso deinde contra cyrenem & barcen exercitu: magnaque ex parte deuictis reliquis: ab se alienauit: Existimantes enim ipsum in eorum pernitiem comparasse exercitum: quo securius imperaret ægyptiis: desciuerunt. Ad hos compescendos destinatus Amasus ægyptius uir insignis mandatorum: quæ ad concordiam spectabant: oblitus:cum illos in regem incitasset: consperatione facta rex creatur. pauloque post cum plures a rege desciscerēt: coactus est ad mercennariorum ii ad triginta milia erant opem confugere. Prælio circa mariam pagū commisso: ægyptiorum res superior fuit. Itaque captus aprieus strangulatusque interiit. Amasus susceptō imperio: conuersusque ad regni curam iuste imperauit: magna cum laude multas cypriorum ciuitates euertit:multaque donis insignibus deum templa exornauit:Cum regnasset annis quinque & quinquaginta:mortem obiit:quo tempore Cambyses persarum rex egyptum armis cæpit:circa tertium annum olympiadis tertiæ & sexagesimæ:qua uictor in stadio fuit parmenides camarineus. Recensitis uetustorum temporum:usque ad amasum ægypti rebus:nunc admiranda quædam & quæ prosint legentibus de moribus eorum sunt scribenda. Plura enim uetera ægyptiorum acta non solum ab indigenis extimantur magni:sed & apud græcos quoque non parum admirationis habent. Itaque qui plurimum doctrina excelluerunt in ægyptum transiere:ut & leges eorum & studia cognitione digna perciperent:quamuis enim scirent ægypti aditum externis difficilem:tamen omni studio olim illuc accedere appetiuerunt: in quibus antiquiores extitere Orpheus: poetaque homerus. Deinde posteri nō nulli Samius pythagoras: ac legum lator solon: Asserunt ægyptii litteras: astrorum cursus: geometriam artesque plurimas ab se fuisse repertas: Optimas insuper ab se institutas leges. Quorum maximum ferunt esse argumentum: annis amplius tribus milibus & septingentis indigetes reges ægypto imperasse: Eamque prouinciam cæterarum orbis esse fælicissimam: quæ nullo potuissent pacto fieri: nisi optimis moribus ac legibus uixissent: eruditique omni doctrinarum genere fuissent. Verum nos his: quæ herodotus alique nonnulli ægyptiorum gesta narrantes: præter ueri opinionem multa uoluptatis gratia fingentes tradunt: prætermissis: sacerdotum diligenter a nobis scrutatos libros sequemur. Primum ægyptii reges uitam: non aliorum regnantium quibus uoluntas pro lege est: traducebant licentia: Sed legum instituta in cogendis pecuniis quottidianoque uictu sequebantur: Eorum cultui obsequioque nullus deputatus erat: neque emptitius neque domi genitus seruus: sed nobilium sacerdotum filii: tum ultra uiginti annos nati: tum doctrina præ cæteris eruditi: ut horum corporis ministrorum die noctuque astantium conspectu motus rex: nil turpe committeret, Raro enim potentes rerum mali euadunt: ubi desunt suarum cupiditatum ministri, Institutæ erant diei noctisque horæ: quibus regi lege permissa agere fas erat mane surgentem regem primum epistolas omnis missas capere oportebat: ut cognitis his: quæ sibi agenda essent: responso dato singula in tempore exque ordine recte agerentur. His actis cum in uirorū excellentium cætu lauisset corpus:uestem præclarā idutus sacra diis faciebat, Mos erat sacerdotū pricipi iuxta aram hostiis deductis: astante rege:magna uoce audiente populo ualitudinem psperam omniaq; bona precari:regi iustitiam

Aegyptiorū Sacerdotes

Aprieus rex

Amasus.13.

(Maria pagus.)

Cābyses.13.

Orpheus.30. Homerus.14. Pythagoras.14. Solon. Litteræ.21. Astrorū cursus.11. Geometria.11. Aegypti reges.13.

Aegyptiorū mores

Preces p rege

in ſubditos colenti:Narrare inſuper particulatim regis uirtutes:in deos pietatem ac religionem:in homines humanitatem ſeruantis:tum illum continentem dicere:iuſtum:magnique animi ueracem liberalem omniſque frenantem cupiditates:pœnas inſuper mitiores:q̃ poſtularent errantis crimina:exigétem:reddentem uero gratiam meritis ampliorem.plura his ſimilia orans tandem execrationem ī malos exequebatur.Tum regem culpa purgans omne crimen in miniſtros:qui regi iniqua ſuaderent:cõciebat His actis ſacerdos & regem ad fælicem diiſque gratam uitam hortabatur:&ſimul ad bonos mores:agendumq̃:non quæ ſuaderent mali:ſed quæ ad laudem & uirtutem maxime pertinerent. Demũ cum rex tauro diis ſacra feciſſet:ſacerdos quædam ex libris ſacris clariſſimorum uirorum conſilia:acta que proferebat:Quibus rex monitus imperio pie ac iuſte aliorum exemplo uteretur. Non autem pecuniis uacádi iudicádiq̃ ſolum legibus antiqs:ſed deambulandi quoq̃:lauádiq̃ & cũ uxore cubádi:omniſq̃ degendæ uitæ tempus erat lege præſtitutum.Cibo ueſcebantur ſimplici:ut quorum menſæ nihil præter uitulum & anſerem:inferreretur.Vini potandi certa ſtatuta erat menſura:qua neq̃ farciri uenter:neq̃ inebriari poſſent.Deniq̃ ipſorum uita ea tenebatur modeſtia:ut non a legis latore:ſed a peritiſſimo medico ad ſeruandam ſanitatem compoſita uideretur,Mirabile uidetur ægypti reges non ex uoluntate:ſed ex lege uitam priuatam agere:Sed multo eſt mirabilius:illis neq̃ iudicandi:neq̃ pecuniã congregandi:neq̃ puniendi quenquam per ſuperbiam aut iram aut aliam iniuſtam ob cauſam licentiã permiſſam.Sed ueluti priuati tenebantur legibus:neq̃ id egre ferebant:exiſtimantes parendo legibus ſe beatos fore.Nam ab his:qui ſuis indulgerent cupiditatibus:multa cenſebant fieri:quibus damna periculaq̃ ſubirent. Scientes enī ſæpius ſe peccare:tamen aut amore:aut odio:aut alio animi morbo uicti nihilominus aberrant.Qui uero ſapientia conſilioq̃ uitam inſtituunt:in paucis offendunt.Hac uſi erga ſubditos iuſtitia reges omnium beniuolentiam adeo aſſecuti ſunt:ut non ſolum ſacerdotibus:ſed ſingulis ægyptiis maior regis:q̃ uxorum filiorumq̃ aut aliorum principum:ſalutis ineſſet cura. Et enī plurimi regum:quos rettulimus:ciuiles mores ſecuti acta fæliciter uita mortem obierunt:quoad ea legum diſciplina permanſit:Nationibus præterea uariis ſubactis:plures poſſedere pecunias:regiones ædificiis operibuſq̃ ingentibus urbes ampliſſimis donis ſumptuoſiſq̃ decorátes.Sed ea:quæ poſt obitũ ægyptii ſuis regibus præbuerunt:magnam populi erga principes beniuolentiam monſtrãt. Id honor mortuis impenſus oſtendit.Nam cum quis regum decedit e uita:ægyptii omnes morté communi mœſtitia lugent:ueſtes lacerant:templis clauſis forum non frequentant.Feſta ſolemnia non agunt.Dies ſeptuaginta duos luto deturpantes capita:ac ſindone ſubtus mammas cíncti:una uiri mulieresq̃ ducenti ferme aut trecenti circum ambulant bis in die:nouantes luctum atq̃ ad numerum cum cantu uirtutes regis cõmemorantes.Cibis aíantium coactiſq̃ ac uino:omniq̃ menſæ apparatu abſtinét.Nõ lauacris nõ unguentis non ſtratis lectis non uenereis utuntur:ſed tanquam defuncto filio per eos dies mœrentes lugent.Hoc tempore.quæ ad pompam funeris ſpectant:præparatis:poſtrema die corpus in arca conditum ante ſepulchri aditum ponunt.Ibi breuiarium in uita ab rege geſtorum de more recitant:uolentique facultas datur defunctum accuſandi.Aſtant ſacerdotes:mortui recte facta' laudantes.populus is permagnus eſt:qui exequias circumſtat applaudet ueris laudibus:in reliquis magno reclamat tumultu:quo accidit ut plures reges repugnante multitudine:ſolito caruerint ſepulchri honore ac magnificentia.Is timor coegit ægypti reges iuſte uiuere:ueritos futuram poſt mortem plebis iram atque odium ſempiternum Antiquorum regum uiuendi mos hic maxime fuit:Egypto omni in plures partes:quarum quælibet græco uerbo nomos appellabatur:diuiſa:cuilibet prætor aderat.qui omnium haberet curam.ægypti uectigalibus trifariam partitis:priorem portionem percipit collegium ſacerdotum magna apud incolas auctoritate:tum propter deorum curam:tum propter doctrinam qua plures eruditur.Hanc partem tum ad ſacrificiorum miniſteria:tum ad priuatæ uitæ commoda impertiunt. neque enim deorum cultum omittendum putant:neque publici conſilii utilitatiſque miniſtris:æquum cenſent uitæ commoda'deeſſe.Adſunt enim grauibus in rebus hi:ſemper conſilio atque opere regibus:tum aſtrorum peritia:tum uero ſacrificiis futura prædicentes.Ex libris præterea ſacris priorum geſta referunt:quibus reges in agendis noſcant:quæ ſint profutura. Non enim quemadmodum apud græcos unus homo:aut unica mulier ſacris præeſt:ſed plures in cultu deorum honoreque uerſantur:qui eandem ſacrorum curam filiis tradunt,Hi omnes immunes ſunt:ſecundumque poſt reges honoris dignitatiſque locum tenent,Altera portio ad reges peruenit:quam & ad bella & ad uitæ cultum:cum ad liberalitatem erga ſtrenuos uiros promeritis impendunt.Qua ex re fit:ut populares nullo grauentur tributo.Tertiam percipiunt milites:& qui belli ſunt inſtituti miniſterio;ut hoc ſtipendio accepto paratiorem habeant animum ad bellorum pericula obeunda.Iniquum enim foret ad tuendam communem ſalutem intentos nulla ex ea:pro qua pugnarent:patria cõmoda percipe.Ea uero præcipua utilitas uidetur:q̃ mercede laborum impenſa cum fiant opulentiores:facilius gignendæ proli opam dãt.Quo fit ut referta multitudie hoium patria nequaq̃ externo milite egeat.Hoc militandi ordine a ,pgenitoribus ſuſcepto.parentũ uirtutẽ a pueritia imitati belliciſq̃ exercitati muneribus milites ægregii euadũt.Eſt iſup eoꝝ policia in tria hoium genera inſtituta:paſtoꝝ:agricolarũ:opificum.Agricolæ parua quadã mercede a ſacerdotibus:regeq̃ aut militibus agros mercati:per omnem

Sacerdotũ cibi

Regum cura

Luctus in regia morte

Regis laudes. Regum iuſtitia.

nomos/

Sup̃ aſſ ut le gee/

Sacerdotũ honores

ii 47

Agricolæ ægyptii

ætatem ab ipſa pueritia rei ruſticæ ſine intermiſſione uacant. Quo fit ut agricultura cæteris: tum ob doctrinam a parentibus percæptam: tum ob continuum uſum: preſtent. Norunt enim præcæteris diligenter agrorum naturam: rigandi ſerendiq; ac metendi tẽpora: & fructuum ſeruandorũ cõmoditates: tum parẽtum obſeruatiõe: tum ſua diligẽtia cognita. Eodem modo & paſtores cura atq; arte regendi pecoris a patribus accepta: ſemper in eo gubernando ætatem agunt. Multum eis conferunt: quæ a progenitoribus in pecorum cultu ac paſcuis audierũt. A nonnullis etiam quædam ſuo ſtudio adinuenta. Nam: qui aues & anſeres nutriunt: præter earum: quæ apud alios homines habentur: procreandi naturam: adeo illis indulgent: ut in numerum dictu mirabilem auium euadant. Non enim ouis incubant aues: ſed ipſi ingenio & naturali arte ex ouis. præter cæterorum conſuetudinem: educunt fætus. Artes quoq; apud ægyptios admodum excultas uidemus. & ad ſummum perductas. Nam ſoli ægyptii opifices omiſſa reꝝ publicarum cura: nullum niſi aut legibus permiſſum: aut a patre traditum opus exercent: ut neq; eos docentis inuidia: neq; ciuile odium neq; aliud quid ab inſtituto ipediat exercitio. Aliis locis licet artifices relicto priori: opificiis cæteris ſe dedere: & hos cultui agrorum: hos mercaturæ alios pluribus artibus opam præbere. Quidam in ciuitatibus: quæ a populo reguntur: ad contiones concurrunt: in pnitiem ciuitatis pretio corrupti. Apud ægyptios: ſi quis opifex ad rem. p. accedat: aut plures exerceat artes: magna mulctatur pœna. Hanc antiquam tum rei. p. tum priuatæ inſtitutionẽ a patribus traditam ueteres ægyptii habebant: iudicia uero non caſu fiebant: ſed ratione: exiſtimabãt enim recte facta plurimum uitæ mortalium pdeſſe. Nam punire nocentes: auxilium ferre oppreſſis: optimã adhibenda mala facinora uiam putant. Pœnam uero delicti: aut pecunia: aut gratia tolli. exiſtimabãt confuſionem uitæ cõmunis fore. Quamobrem ex ciuitatibus clarioribus: ut heliopoli memphi thebis uiros optimos eligebant: quos iudiciis præficerent: qui iudicum conſeſſus: neq; athenarũ areopagitis: neq; lacedæmoniorũ ſenatui cedere uidebatur. Poſtq; hi conuenerant triginta numero: inter ſe eligebant optimum uirum: quẽ iudicii principem conſtituebant: in locum cuius ciuitas alium iudicem ſubſtituebat: his omnibus uictus: ſed principi opulentior a rege dabatur: is aurea catena: ſigno uariis ornatum lapidibus a collo ſuſpenſum: quod appellabant ueritatẽ geſtabat: Ceptis iudiciis ac ſigno ueritatis a principe iudicũ propoſito omnibuſq; legibus quæ octo libris cõtinebantur in medio eorum conſtitutis: mos erat accuſatorem ſcribere ea in qbus alium accuſabat: modũq; patrate iniuriæ aut damni facti quantiq; eam extimaret ſcribere. Reo tempus dabatur reſcribendi ad ſingula: & aut ſe id non feciſſe aut recte feciſſe purgandi: aut iniuriam uel damnum minoris extimandi. Rurſus accuſatori reoq; inuicem reſpondendi locus erat. Ita bis auditis litigatoribus: cũ iudices de cõtrouerſia quæliſſent princeps: ſigno ueritatis in partẽ uerioré uerſo: ſentẽtiam ferebat. Hic mos iudiciorũ apud ægyptios erat extimantes accuſantium excuſãtiumq; altercatione & ſcriptis ueritatẽ maxime elici poſſe. Sane oratorum ars: hipocritarũ fraudes. lachrymæ piclitantium multos a recto ueroq; iudicio auerterunt. Videꝝ quidẽ licet. aut errore aut affectione aliqua: aut miſericordia: aut oratione dicẽtis ſæpius reos fuiſſe ab iudicibus abſolutos. Verum ſi aduerſantiũ ſcripta penitus intelligantur: exiſtimarunt iudicari rectius ueluti nota ueritate poſſe: cũ neq; ingenio neq; aſtutia neq; mendacio neq; audacia neq; arte iudicia peruerterentur. Sed cuiq; eſſet commune ius: tũ quia tempus dabatur accuſatori reoq; ad diſceptandũ: tũ quia iudices & eorũ reſponſis elicerent ueri iudicii modum. Quoniam de legum inſtitutione mentio incidit: haud erit alienum ab inſtituta hiſtoria antiquas ægyptiorum leges referre: quo palã ſit: qtũ cæteris præſtent & reꝝ ordine & utilitate. Primum piuri capite mulctabantur: tanq; duplici tenerentur ſcelere: ut qui & pietatem in deos uiolarent: & fidem inter homines tollerent: maximum uinculum ſocietatis humanæ: ſi quis iter faciens aut hominem a latronibus cædi comperiret. aut quamlibet iniuriam ppeti: neq; ſubueniret auxilio: ſi poſſet: mortis erat reus. Si auxilium ferre non poſſet: denuntiare latrones tenebatur: & iniuriam accuſatione pſequi: q ea negliger & plagis ad certum numerum plectebatur: triduoq; carebat cibo. Falſo quempiam accuſans: ſi poſtmodum ad iudicium delatus foret: pœnam calumniatoribus ſtatutam ſubibat: Cogebantur ægyptii omnes ſcripta ſua nomina ad præſides regionum: & ſimul quo exercitio uiuerent: deferre: qua in re ſi quis mentiretur: aut ſi iniuſto uiueret quæſtu mortis pœnã incidebat: Dicitur hanc eandem legẽ a ſolone: cum ad ægyptios penetraſſet: ad athenienſes traductam. Si quis ſponte aut liberum aut ſeruum occidiſſet: morte damnari leges iubebãt: q nõ fortunæ cõditionẽ: ſed cõſiliũ facti pẽdẽtes: hõis a ſceleribus deterrebãt: & ſimul uidicata ſerui morte reddebãt liberi ſecuriores. Patribꝰq; filios occideret: nõ erat pœna mortis idicta: ſed tribꝰ diebus noctibuſq; cõtinuis edictum ut circa defuncti corpus aſſiſter&: publica etiã cuſtodia aſtãte. Non. n. iuſtum putabant eum priuari uita: qui uitæ filiis auctor fuiſſet: Sed potius continuo dolore factiq; penitentia affligi: quo cæteri ab ſimili facto auerterentur. Parricidis exqſitam impoſuerũt pœnã. Nã arti culatim præacutis calamis cæſos iubebant uiuos ſupra ſpinarum aceruum comburi maximũ iter mortales iudicantes ſcelus: ei mortem puim inferre: a quo uitam accepiſſet. Mulierum morti deſtinatarum ſi pregnantes eſſent: partus expectabatur: quã legem multi græcoꝝ acceperũt: exiſtimãtes penitus iniquũ eſſe eum: qui nihil commiſiſſet: una cũ facinoroſo pœnã pati: aut duos plecti: cum unus deliqſſet Cumq; eo: qui ſponte peccaſſet: criminis uacuum puniri. Inſuper cum ſola peccaſſet mater: minime

Paſtores

Iudicia ægyptiorum.

pœnam pdeſſe.

Iudicis monile

Sẽtẽtiæ modus

ægyptiorum leges

Periuri pœna.

Amiſſans falſo.

Aegyptiorum nomina.

Homicide.

Paricidæ.

Prægnãtes.

æquum censebant filium patri matrique communem luere maternam pœnã. Et enim sæpe repertum est: iniquos iudices mortis reos liberasse: damnasse isontes. In bellis uero: qui aut ordinem reliquissent: aut non parerent ducibus: non plectebantur morte: sed maxima omnium ignominia: quæ postmodũ uirtute & recte facto deleta: ad priorem statum redibant. Ea lex & homines assuefaciebat: ut id dedecus pessimum malum: morteque ipsa grauiorem censerent: Et simul admonebat mortuos nil iã uitæ mortalium prodesse: Ignominia uero affectos: plurium bonorum uirtutis desyderio causam futuros. His: qui secreta hostibus reuelassent: linguam lex iubebat abscindi. Ei qui monetam circumcideret: aut adulterinam cuderet: aut pondus uel signa immutaret: aut falsis litteris inscriberet: aut de scripto demeret: aut falsas syngraphas afferret: ambæ amputabantur manus. ut quæ corporis pars peccasset: per unumquam uitam lueret pœnam: Cæteri quoque aliorum calamitate moniti ab simili scelere abstinerent. Asperæ etiam: circa mulierum delicta: pœnæ statuæ erant. Nam ei: qui mulierem liberam uiolasset: uirilia execabantur: quoniam uno crimine tria haud parua scelera complexus esset: Iniuriam: corruptelã: & liberorum confusionem. In adulterio spontaneo deprehensus uirgis cædebatur ad mille plagas. Mulier naso mutilabatur. Quo decore uultus in continentia maculatus ea mulctaretur parte; qua maxime facies exornatur. Legum: quæ ad hominum commertia pertinent: Bocchoridem latorem scribũt fuisse. Hæ mandant creditis absque scriptura mutuo pecuniis si negarentur: stari debitoris iuramento: ut quæ iusiurandum ueluti religiosam rem magni extimarent. Nam cum certum sit iis: qui sæpius iurant: abrogari fidem: plurimi ducunt ne boni uiri nomen amittatur: raro ad iuramentum descendere. legis insuper lator omnem fidem in uirtute constituens bonis moribus iudicauit assuefieri homines ad probitatem: ne indigni fide uiderentur debere. Iniquum etiam putauit eis: quibus absque iureiurando credita pecunia esset: de re sua iurantibus non præstari fidem. Foenus: quod ex scripto cõtrahebatur: prohibebat ultra contracti mutui duplum exigi: solutio ex bonis debitoris solum fiebat; Corpus non poterat ad dici creditori: putabat enim oportere bona tantum subdita esse debitis. Corpora: quorum opera & bello & pace uterentur: ciuitatibus addicta esse; Non enim æquum uidebatur milites: qui pro patriæ salute pericula subirent. pro usuris in carcerem duci: aut ob unius auaritiam in periculum agi patriæ salutem. Hanc quoque legem uidetur Solon ad athenienses transtulisse: quam sisatheam appellauit: decernens: ne ob usuras ciuium corpora necterentur. Haud iniuria queruntur quidam de nonnullis græcis legum latoribus: qui arma: aut aratrum: aut aliud quid uis operi necessarium prohibeant ob fœnus addici creditori: corpora uero: quæ his utunt tradi permittãt. Lex præterea priuatim de furibus apud solos ægyptios hæc erat. Iubebat eos: qui furari uolebant: nomen suum apud principem sacerdotũ scribere: atque eue stigio furtum ad eum deferre. Similiter quibus res furto erepta erat: ad eundem reiub latæ tempus diem & horam scribere tenebantur. Hoc modo facile inuento furto qui rem amisisset qrta mulctabatur parte: quæ daretur furi: Satius lator esse legis duxit: cum impossibile esset furta prohiberi potius alicuius portionis: q̃ totius rei amissæ: homines iacturam pati. Nuptiarum non idem apud ægyptios mos est. Sacerdotibus unam tantum uxorem ducere licet. Reliqui pro uoluntate: & facultatibus plures habent. Quam legem conferre existimant propter hominum multitudinem & ad fœlicitatem & ad potentiam ciuitatum. Nullus ex eis ne ex serua quidem empta genitus: spurius habetur. Solum enim patrem existimant generis auctorem: matrem & nutrimentum & locum infanti præbere. Arbores uero fructum ferentes: præter græcorum morem: appellant mares: fœminas: quæ adiuuant maturitatem. Natos adeo parua educant facilique impensa ut uix credi posset. Nam tum Scriptorum: tum aliis radicibus: quas sub cineribus coquunt: cum caulibus paluſtribus: quas partim coctas: partim assas igni: partim crudas pro cibo præbent: liberos nutriunt. discalciati nudique maiori ex parte ob patriæ temperiem: uitam ducunt. Omnis sumptus in pueros: quousque ad ætatem perueniant: a parentibus impensus non excedit drachmas uiginti. Qua ex causa contingit ægyptum gentes cæteras hominum numero excedere: pluraque in eo magnifica esse opera effecta. Eruditi sacerdotes filios & litteris quæ appellant sacræ: & aliis: quæ ad cõem spectant doctrinã: ut plurimũ geometriæ arithmeticæq; studio intenti. Fluuius enim: q singulis annis, ppter inundationẽ uarias agroꝝ formas supinducit: magnas cõtentiões inter uicinos de finibus agroꝝ excitat: quæ absq; geometriæ adminiculo: haud facile cõponi possent. Arithmetica uero & uitæ domesticæ é utilis: & ad geometriã atq; astrologiã maxie cõfert. Accurate uero & ab aliis qbusdã & ab ægyptiis traduntur ordo & astroꝝ motus eorũq; descriptio: res multis antea sæculis summo studio obseruata. Planetaꝝ ipsũ motus: eõiunctiões: epiciclos: cuilibet: q etiam uires erga aiantiũ generationẽ: quæ ue aut bona aut mala importarent hoibus: diligẽter scrutati sunt. sæpius quoq; quo melius occurri futuris posset. Sterilitatẽ pterea fructuũ ubertatẽ: morbos: tũ hoibus: tũ pecoribus iminẽtes: terræmotũ atq; inundationũ tpa cometarũq; ortus pdicebat. Multa etiã reliqs cognitu difficillima diutina obseruatiõe nota significabãt. Asserunt etiã in babylonia chaldeos ægyptioꝝ colonos: astrologiæ: ut q eã ab ægyptioꝝ sacerdotibus acceperint: pitos eé. Reliq ægyptioꝝ multitudo a pueris ex pre aut cognatis discũt: ut dictũ é: exercitia uitæ. Lras pcipiũt nõ oés: sed artificio dediti. Palestræ aut musicæ nõ uacant: existimãtes qnottidianũ illius exercitiũ iunioribus firmũ eé: & piculosum. Exq; eo breuiores uires effici, Musicã nõ solũ inutilẽ: sed nocuam ducũt tanq; uiroꝝ aios effœminãté: Morbos uel ieiunio curãt uel uomitu: idq; aut quottidie: aut tribus diebus: aut qttuor iteriectis. Asserũt

Inobedientes. Futiles. Moneta adulterina. falsarii. Adulterii.

Boccho ris legũ lator huius iurandũ

Foenus Vsura

Sisathea lex

furum mos

Aegypti oru uxores

Cibus infantum

Sacerdotũ filii. arithmetica Geometria Astroꝝ motus.

chaldæi

Musica. Morborũ curatio.

enim ex ciborum ſuperfluitate omnes creari morbos. Eam ergo ad ualitudinem curam eſſe optimam quæ morborum principia auferat. In militiam aut perigrinationem profecti: nulla impenſa mercede curantur. Medici enim ex publico uictum ſummunt. ægros ſecundum legem curant ab antiquis medicis comprobatiſque ſcriptoribus traditam. Si quis normam ſacri libri ſecutus infirmum ſanare nequiuerit: omni caret crimine, Si præterea: quæ libris continentur: illum curauerit morte punitur. Credidit enim legis lator ea medendi cura: quæ plurimo tempore ab optimis medicis obſeruata profectaq; ſit: haud facile meliorem reperiri poſſe. Animantia diis penes ægyptios ſacra haud immerito, præter fidē uidetur: quanto honore habeantur credere. Colunt enim animantia quædam præter modum non ſolum uiua ſed etiam mortua: ſicut felem Ichnumonas: canes: accipitres: ibides: lupos: crocodillos & eiuſmodi plura. Quorum cauſas reddere: ſi prius pauca de his diſſeruerimus: enitemur. Primū ſingulis animantibus: quæ colunt: ſeparatim quampiam regionem ſacrant: quæ ſatis ſint ad earum curam ac uictū. Faciunt etiam diis quibuſdam uota ægyptii pro pueris: qui morbo euaſerint: radenteſq; capillos: ac in auro argento ue ponentes dant mimis: magis: qui eiuſmodi animalium curam habent. Alii carnes inciſas accipitribus uolantibus proiiciunt: magna uoce: donec carnes capiant: appellātes. In cibum uero feles ac Ichneumonis blandientes illis ac allicientes panem in lacte ponunt aut nutriunt piſcibus nili. Eodem pacto & animalibus cæteris opportunum cibum præbent. Non ſolum uero horum cultum palā profiteri non erubeſcunt: ſed tanq; in honoribus deorum effuſi: id laudi ſibi & decori ducunt. Cumque ſignis illorum propriis urbes ac uaria loca circumeant: procul oſtentantes: quæ obſeruant animalia: ea more ſupplicum ſinguli uenerantur. Cum aliquod eorum moritur: ſindone contectum cum ululatu pectus percutientes: ſale liniunt: ac cedri liquore unguentiſq; odoriferis: quo diutius ſeruetur corpus unctum: in ſacris locis ſepeliunt. Si quis quod horum ſponte animalium occiderit: morte: damnatur: Eluro ibide exceptis: quos ſponte an ſecus occiderit: interficitur: accurente turba: & abſque iudicio hominē uariis ſupplicijs affectum interficiente. Quo timore qui hos mortuos conſpexit procul aſtans lamenta tur teſtificans animal abſque ſua culpa mortuum eſſe. Adeo autem mentes hominum ea ſuperſtitio puaſit: adeoq; ifixus animis horum cultus: ut quo tpe ptholomæus rex a romanis ſocius atq; amicus dictus eſt: applaudentibus ægyptiis italoſq; ad ſe uenientes ſummo ſtudio colentibus: maximeq; annitētibus ne quā diſſenſionum aut belli cauſam præberent: tamē cum quidam romanus Felem occidiſſet: ad domum eius concurſu plebis facto neq; ab regiis ad id miſſis principibus neq; a romanorū timore a pœna hominis abſterreri potuerunt: quis non ſponte beſtiam occidiſſet. Quam rem non auditu percæpimus: ſed uiſu: cum eo tempore in ægyptum nauigaſſemus. Videntur hæc forſan indigna fide nonnullis & fabulis: q uero: ſimilia: Sed indigniora multo uideri debent. quæ ſequuntur: præmente aliquando ægyptios fame: adeo: ut plures ab humana carne: ob inopiam cibi: non abſtinerent: animalia ſacra oīno itacta reliquere. Sicubi uero canis domi mortuus repertus eſſet: ſinguli eius domus totum corpus acta lamentatione radunt. Hoc quoque eſt mirabilius. Sicubi uinum frumentum ue aut aliud quid uictui accomodatum: ubi ſimile animal expirauit: inuentum eſſet: non amplius illius utebantur. Eodemque luctu etiam ad alia loca profecti elures & accipitres mortuos ad ægyptum: deficiente perſæpe uiatico: deferebant. Quamuis etiam facile ſit: quomodo apud memphim apis. apud heliopolim Mneuis: Apud midetam hircus Crocodillus apud miridiem paludem: Leo apud leontem ciuitatem · multaque alia uarie colantur: referre: tamen difficile eſt ea apud huiuſmodi rerum inſcios credi. Nutriūtur hæc animalia ſumma cura atque impenſa in templorum ambitu: a uiris haud quaquam contēnendis. Quæ ſimilagine & halica uariiſque epulis lacte conditis cibant. Anſeres inſuper: tum lixos: tum aſſos oppo nunt quottidie. His: qui cruda edunt: aues captas præbent. Denique eas omnes magna ſuſtentant cura ac ſumptu. Lauant inſuper aqua calida: unguentis optimis odoriferiſque: lectos quoque illis ſumptuoſos ſternunt: atque ornatos: Si quod ex eis infirma natura naſcitur: diligenter curant: præterea foemellas cuique generi animalium præparant ſpetioſas: quas appellant pellices. Inque his nutriendis plurimum impenſæ atque operæ ponunt: Eorum mortem æquæ: ac filiorum: lugent: ſepeliuntque ſumptuoſius: q eorum facultas ferat. Poſt alexandri obitum: cum ptholomæus lagus ægyptum teneret: boue in memphi ex ſenecta mortuo: qui illius nutriendi curam' cæperat: pecuniam: quæ in eius ſumptum: data erat per magnam: ac inſuper quinquaginta talenta argenti mutuo a ptholomæo ſumpta in eius ſepulturam impendit. Noſtra quoque ætate quidam: qui ea animalia nutrierant: in illorum ſepulchra haud minus centum talentis contulere. Addemus & his: quæ circa ſacri tauri: quem uocant apim: curam fieri percæpimus. Eo mortuo magnificeque ſepulto quærunt ad id delecti ſacerdotes uitulum priori perſimilem: inuento populus luctum finit. Sacerdotes: quibus ea imminet ſollicitudo: primum in ciuitatem nili uitulum perducunt: in qna eum nutriunt diebus quadraginta. Deinceps in nauim contectam habitaculum aureum habentem introducentes: & ad Memphim: ut deum: ducentes: in uulcani fanolocant. His diebus ſolæ mulieres taurum uident: quæ ante eius faciem aſtantes: ueſtibus ſublatis ei abraſum foemen oſtentant. Reliquo tempore prohibentnr in cōſpectum huius dei accedere. Honoris boui impenſi cauſam nonnulli tradunt: q defuncti Oſiridis anima in bouem tranſmigraſſet: quæ deiceps ad poſteros p gnōs fuerit trāſfuſa. Alii a thyfone: iterfecto Oſiride: ferūt apim mēbra eius collecta i bouē ligneū corio bouis albo circūdatū cōieciſſe: ideoq; ciuitatem

Medici publici.

ægyptiorū aſialia culta.

Vota ægyp.

Feles. Ichneumon.

Aſial cultum ſi moriē.

Elurus.

Ibis.

Felis cædes Romanicædes.

Canis mortuus.

Apis. Mneuis. hircus. Crocodillus. leo. Anſeres

Aſialiū luctus.

Apidis ſermo

Bouis honor cur

Buſiris ciuitas

buſiridem appellatam. Multa alia de apide fabulantur: quæ lõgum eſſet ſingulatim referre. Omnia uero miranda & fide maiora de eiuſmodi animalium honore diſſerentes ægyptii: dubitatiõem haud parum quærentibus cauſas iniecerunt. Sacerdotes ſecretiora quædam ſcripta: ſicut iam diximus habent.

Aialia cur culta

Multi ægyptiorum tres cauſas reddunt: quarum prima omnino fabuloſa eſt: & antiquorum ſimplicitate digna. Aiunt enim priores deos: cum pauci numero eſſent: uiribuſq; populo impares impietatem uero hominm timerent: ſimiles ſe quibuſdam animãtibus finxiſſe: eoq; modo crudelitatem uimq; hominum effugiſſe. parto deinceps orbis imperio: ut redderetur animalibus gratia: quæ ſuæ ſalutis cãm præbuiſſent: conſecraſſe illa: quorum ſumpſiſſent formam: oſtendiſſeq; quo pacto & uiua nutriẽda eſſent: & mortua ſepelienda. Secundam cãm ferunt ægyptios ueteres: apud quos nulla militaris diſciplina: cum a uicino ſæpius bello ſuperarentur: excogitaſſe ferre aliquod inſigne: quod milites ſequerẽtur. Figuras igitur aialium: quæ nunc colunt: tabulis pictas: duces eorum in bello tuliſſe: eaq; ex re cognito ſeruatoq; ſub quo quiſq; militaret: ordine: uictoriam conſecutos. Igitur uiſum eſſe gratiam his animalibus: tanq; uictoriæ auctoribus. reddi. Statutumq; nephas eſſe: quod piam eorum quorum imago delata fuerit: occidi. Sed coli potius debere honoreq; affici. Tertia affertur cauſa horum animantium: illata uictui hominum utilitas. Nam bos Foemella & alios parit: qui terram arant: & ipſa haud inutilis ad arandum. Oues bis edunt fœtus lanamq; præbentes uario accommodatam uſui: lac caſeumq; abũde nobis præbent. Canis tum uenationi tum ad cuſtodiam prodeſt. Propterea deum: qui apud eos Anubis uocatur: capite fingunt canino ſignificantes cuſtodem corporis oſiridis atq; iſidis fuiſſe. Quidam aſſerũt Iſidis canes: quo tempore oſiris qnæſitus eſt: & feras & obuios omnes amouentes: una oſiridis corpus inueſtigaſſe. Ideoq; infeſtis iſidis præire canes pompam: ueteri more antiquã erga canes gratiam oſtentãte. Feles uero ad ſerpentum & ad aliorum reptilia morſus plurimum conferunt. Ichneumon crocodillos obſeruans: oua eorum conterit: qua diligentia occurrit: ne illorum multitudine infeſtum flumẽ redatur. Quodq; dictu incredibile uideatur crocodillos occidũt. Merſi enĩ limo: cum beſtiæ apto ore i littore dormientes iacent. per oſa ſupra corpus ſiliunt: eoſq; uentre cõfeſti abſq; ullo periculo: fera mortua: egrediuntur. Ex auibus tum ibis utilima eſt ad ſerpentes ac locuſtas: brucoſq; delendos: tum accipitres admodum proſunt ad ſcorpiones ceraſtaſq; & parua aialia: quæ morſu nocent. Quidam ob eam cauſam honorem haberi accipitri uolunt: q; his utantur augures in futurorum prædictione. Alii accipitrẽ priſcis temporibus dicunt: librum puniceis ſcriptum litteris: in quo continebatur: qui cultus diis qui ue honor deberetur: thebas ad ſacerdotes detuliſſe. Quapropter litterarum ſacrarum ſcriptores & puniceum filum geſtant & accipitris alam in capite. Thebæ aqlam honorant tum: quia regia uidetur auis: tũ ioue digna. hircum deificarunt: ſicut & græci priapum: propter eam corporis partem: a qua ſit omniũ ortus. pudendis non ſolum ægyptii: ſed alii plures ſacra faciunt tanq; cauſæ animantium creationis. Sacerdotes quoq; cum in ægypto ſacra patria ſuſcipiunt: primum huic deo initiantur. Panas ſuper & ſatyros tradunt eadem cauſa ab hominibus coli. Igitur & imagines horum plurimas nonnulli in gr̃am fæcunditatis eorum: in templis ponunt: in hirci naturæ quã libidinoſam eſſe dicunt: ſimilitudinem: Tauros ſacros apim ſcilicet ac Mneuim produs honorãt: in oſiridis ueluti frugum ac fructuũ reptoris memoriam apud poſteros imortalem, boues ruſſos: qm̃ uidentur colore ſimiles: Typhoni: qui oſiridẽ necauit: imolari permiſſum. Et homines quoq; colore typhonis antiqui reges ad ſepulchrũ oſiridis ſacrificio mactabant. Qua ex cauſa pauci Ruffi ægyptii repiebantur: externi plures. Hæc res materiam fabulandi græcis dedit Buſiridem hoſpites necaſſe: ſed oſiridis ſepulchrum ea crudelitate notatũ eſt, Lupos uenerari ferunt propter ſimilitudinem canum. parum enĩ natura: cũ etiam mutuo coeãt: a canibus differunt. Reddũt & aliam cãm honoris huius ægyptii fabuloſiorem: nam cum Iſis una cum filio oro cũ typhone eſſet bello dimicatura: ferunt oſiridem lupi forma ab iferis auxilio & uxori & filio ueniſſe. Victores itaq; typhone iterfecto honoré ei animanti ipendiſſe: cuius iteruentu ſubſidioq; uictoria parta eſſet. Tradunt nõnulli agros ægyptioꝝ incurſantes æthiopes a lupis facta acie uſq; ad ciuitatẽ elephantinam repulſos. Qua ex re ſit & locus ille dictus lycopolis: Et eis belluis honos a poſteris habitus. Crocodilos admirantur multi: cum hoies iterficiãt edantq; rem pnitioſam mortalibus: cur lege: ut pro diis colantur: fuerit ſancitum. Sed uidentur toti patriæ ſecuritatem afferre: non tantum nilus: ſed & qui in eo ſint crocodilli: Quos arabiæ libyæq; latrones ueriti non audent flumen tranſire populatum. Affertur & alia ab hiſtoricis huius beſtiæ colẽdæ ratio: Nam regem: quem minam dixere: cum ſui canes perſequerentur: fugiſſe aiunt in miridis paludem: ibiq; a crocodillo ſuſceptum: mirabile dictu in continentem fuiſſe delatum. Igitur ut gr̃am animali redderet condita ciuitate paludi ꝓpinqua: quã crocodillam appellauit: mandaſſe accolis: ut pro deo ea beſtia coleretur: paludemq; in earum cibum uouiſſe. Eo quoque in loco pyramidem quaq; uerſus quadratam in ſepulchrum ſibi ac rẽ multis admirandam ſæculis labyrinthum ædificaſſe uolunt. Similia & de multis aliis animantibus ferunt: quæ breuitatem ſequentes omiſimus. Hæc autem ob eis utilitatis cauſa fuiſſe adinuenta idicium eſt: nonnullos cibis qbuſdam qui in uſu ſint: abſtinere. Nam quidam lentem: alii fabam: nonnulli caſeum: alii cepe: cum plurimos eiuſmodi fructus ferat ægyptus: nequaquam edunt. Adiicitur his & alia cauſa: apud priſcos reges ſæpius deſciſcente populo: quempiam prudentia præſtantem in plures ægyptum partes diuiſiſſe: edixiſſeque: quæ animalia ſeparatim colerent. a quibus ue cibis abſtinerent. Eo id actum eſſe conſilio: ut cum quiq;

Vacca. Ouis. Canis. Anubis. Feles. Ichneumon.

Ibidis utilitas. Accipitres.

Aqlæ honor. hirci honor. priapus. Pães. Satyri. Tauri cur ſacri. Ruffi boues. buſiridis fabula. Lupi honor. Lycopolis. Crocodilli honor. Mia rex. Crocodilla urbs. Aialia cur colũtus. Lens faba. Caſeus. Cæpe

certa animantia pro diis haberent: quæ ab aliis colerentur: contemptis: alteri alteros perosi nequaquã simul aduersus principes conspirarent. Quod & secutum est. Nam diuersorum finium homines inuicem dissentiunt mutuo sibi cultus impietatem obiicientes. Fertur & alia horum animalium consecrandorum ratio. Nam a primordio orbis conuenientes simul homines ex siluestri uita primum carnibus humanis uescebantur: bellabantque inuicem: eo: cui plus uirium inerat: superante. Tum iniuriis potentiorum imbecilles urgente necessitate edocti: acie facta signum animalis sibi ex his: quæ postea consecrata sunt: proposuere. Ad quod postmodum congregati infirmiores aduersus aliorum iniurias se tuebãtur. Quo factum est: ut animali: quod salutis causa fuerat: deorum honores tribuerent. Ita diuersæ ægyptiorum gentes huiusmodi animantibus a suis maioribus sacris: usque ad hoc tẽpus honores præbent. Ex ea re dicuntur ægyptii præter alias nationes erga benemeritos de se grati. Existimant enim magnã uitæ subsidium esse gratiæ retributionẽ. Et sane mouentur omnes ad beneficia eis impendenda: apud quos senserint gratiam optime locatam esse. Hac ægyptii causa suos reges summo honore ueneratos: & optime de mortalibus meritos propter res egregie gestas diuinæ naturæ participes arbitrãtur. Videbuntur fortassis hæc: quæ diximus miranda: sed nequaquam minus admirabitur quis: si quid apud quosque fit ægyptios consideret in funere mortuorum. Priuati diuersarum gentium mores. Cum quis defunctus est: propinqui omnes amici: qui deturpato luto capite lugẽtes ciuitatem: quoad mortuus sepeliatur: circumeunt: Interim neque lauantur neque uinum aut cibum nisi uilem summunt: neque uestibus utuntur splendidis. Sepulchrorum tres habentur species. Sumptuosa. mediocris. humilis. In prima argenti talentum exponũt. In secunda minas uiginti. In ultima parum quid sumptus irrogatur. Qui funera mortuorum curant: eo exercitio a maioribus tradito: funeris impẽsam domesticis descriptam ferunt. Scrutantes quanti uelint celebrari funus: conuentione facta corpus eis traditurus: ut iuxta impẽsam curetur funus. Primus grammaticus ita enim appellatur posito humi corpore circa illa describit q̃tum a sinistra parte incidatur. Deinde qui dicitur scissor: habens lapidem æthiopicum: quantum lex sinit: latus aperit: subitoque cursu persequentibus: qui astabant lapidesque cum execratione in eum iacientibus: fugit: Existimant enim odium inhærere quicunque amici corpus uulnere illato uiolarit. Curatores uero corporis hos fallitores appellant: honore digni existimationeque habentur. Vtuntur enim sacerdotibus templaq; pariter ingrediuntur. His penes cadauer astantibus unus per scissuram corporis interiora præter renes & cor ducit. Quæ singula alter uno phæniceo ex rebus odoriferis lauat. deinde corpus totum primum ex cedro cum aliis præciosis unguentis ungunt dies amplius triginta: Myrrha deinceps ac cynamomo cæterisq; rebus linunt: quæ non solum id seruare diutine: sed odoriferum reddere queant. Curatum cadauer cognatis tradunt defuncti. Ita singulis eius partibus etiam supercilиorum palpebrarumque pilis integre seruatis: ut omnis corporis species dormientis more: integra perduret. plures ægyptii progenitorum corporibus domi magno sumptu conditis: respicientes suoꝝ imagines uiuentium magnitudine & habitu a longa progenie ductas: tanq̃ uiuentium aspectu animo oblectantur. Antequam sepeliatur corpus: prædicitur a cognatis tum iudicibus tum defuncti amicis: sepulturæ dies. Asserunt uero illum nomine mortuum appellantes paludem transiturum. Astantibus iudicibus amplius quadraginta numero sedentibusque in præparato ultra stagnum hemicyclo. Trahitur nauis ad id composita ab his: quibũs ea cura iuncta est: regente magistro: quem sua lingua ægyptii Cyronem uocant. Vnde & orpheum: qua de re paulo post dicetur: Asserunt: cum hunc mortem apud ægyptios conspexisset: finxisse postmodum inferos partim quæ uiderat: imitatum: partim: quæ ipse cõmẽtus esset. Perducta in stagnum naui anteq̃ condatur in arcam cadauer: permittitur lege uolenti mortuũ accusare. Si quis comprobatur male uixisse iudices sententiam ferũt: qua censent corpus eius sepulchro priuandum. Qui deprehenditur iniuste crimen obiecisse magna mulctatur pœna. Cum deest accusator: aut per calumniam accusatum constat: cognati finito luctu ad laudes mortui uertuntur; nil de genere eius: sicut græci consueuerunt: narrantes. Existimãt enim omnes ægyptii pariter nobiles esse: sed ordientes a pueritia: in qua uitæ institutionem eruditionemq; recensent: ad uiri ætatem descendunt. Eius erga deos religionem iustitiam continentiam uirtuteq; cæteras commemorantes. Inuocatis uero inferis diis precantur: ut eum inter pios locent. Ad quæ uerba omnis multitudo correspondet: gloriam mortui extollens tanquam apud inferos cum beatis semper futuri. Sepeliunt postea quiq; suos. hi in p priis sepulchris. hi: quibus ea desunt: domi apud firmioré parietem arca corporis erecta. Qui uero aut crimine aliquo: aut fœnore sepultura prohibentur domi absq; arca ponũtur. Quos posteri ditiores facti ac debita crimina soluentes: honorifice sepeliunt. Gloriantur enim ægyptii suos parẽtes maiores ue magnifice esse sepultos. Mos est apud eos defunctorum parentum corpora dare impignus creditori: Sũma illos qui non redimunt: sequitur infamia: & sepultura carent. Mirabitur quis merito eos qui hæc instituerunt: non solum quæ ad uiuentium mores spectarẽt prosecutos: sed etiam quæ ad mortuorum sepulchra cultumq; ptinerent. Adeo hoc pacto ad bonos mores quantum fieri posset componi uitam hoium extimabant. Græci sane qui fictis fabulis ac poetaꝝ dictis fidem excædentibus de prioꝝ meritis malorumq; pœna tradiderunt: nequaq̃ potuerunt suis scriptis traducere homies ad uirtutem: Quin e contra potius derisi contemptique sunt ab improbis. Apud ægyptios uero nõ fabulis: sed usu impiis

Gratioſi

Reges /22/

Funerũ mos.

Sepulchra 16

Sallitores

Cadauerũ cura

Cyron.

Inferoꝝ figmẽta 13 34

Mortuorũ laus

Pignora parentũ

pœna iuſtis laus impartita. Singulis diebus utroſque eorum quæ uitæ utilia exiſtant admonet: cum uideant: cuique pro his quæ egit debiti præmii memoriam impendi. Qua ex cauſa ad meliorem ſinguli uertuntur uiuendi normam. Eas enim optimas eſſe leges putandum eſt: quibus non diuites: ſed honeſti prudenteſque homines fiant. Igitur de ægyptiis legum latoribus qui eas tam admirabiles exquiſitaſque tradidere dicendum uidetur. Poſt antiquam ægyptiorum uitam quam deum heroumq; tempore fuiſſe fabulantur tradunt perſuaſiſſe primum multitudini ſcriptis uti legibus. Minam magni animi uirum uitæq; inter omnes ꝓbatæ: Finxiſſe autem eas mercurii datas præcepto tanq̃ magnorum bonorũ cauſam futuras: Quemadmodum apud græcos aiunt in creta quidem Minoem: apud lacedemonios ligurgum feciſſe: quorum alter iouem: alter Apolinem ſuarum legum auctorẽ extitiſſe dixit. plures quoque nationes eo modo traduntur leges ſuſcepiſſe: quæ obtemperantibus multorum bonorũ cauſa fuere. Arianeis náq; ſcribunt zatraſten ſimulato numine dediſſe leges. Getis eodem modo zamolxis ueſtã proferens leges tulit. Apud iudeos Moyſes abiao quem deum uocant acceptas leges dare præ ſe ferebat: ſiue putantes rem mirandam ac diuinam maximeq; mortalibus utilem leges eſſe: ſiue ut citius populi ob rei excellentiam deum timore legibus obtemperarent. Secũdus apud ægyptios legum lator dicitur uir prudentia excellens Saſochis Hunc & ad deum religionem cultũq; multa prioribus legibus addidiſſe perhibent: geometriæq; fuiſſe inuentorem: ac incolis aſtrorum curſus oſtendiſſe: Tertium Soſim regem tradunt: qui ad rem militarem & belli munia plurima contulit inſtitutis ſuis. Quartus ſcribitur rex bucchoris tuliſſe leges: dederit: & commertia hominum iudiciaq; cõſtituerit: cuius memoria in multis ob ingenii acumen uſq; ad hoc tempus manet. Eum dicunt infirmo extitiſſe corpore: pecuniarum præ cæteris cupidum. Poſt hunc legibus multa addidit Amaſus rex: quem tradunt & de his: quæ ad monarchas pertinent: deq; omni ægyptiorum iconomia præcæpiſſe. Hunc admodum pſpicacem ſcribunt iuſti æquiq; amatorem: qua ex re ab ægyptiis eſt rex conſtitutus: cum regio genere ortus non eſſet. Cum clienſes circa olimpiacũ certamen occupati legatis ad eũ miſſis quæſiſſent: quo maxime modo id certamen iuſte fieret: ſi nullus clienſis certaret reſpondit. Policratum Samiorum principem: q̃ ſe cum ſocietatem coierat cum & ciues & externos eo nauigantes uiolentius tractaret: per legatos admoneſtiam hortatus eſt: quo ſua conſilia aſpernante per epiſtolam ſocietatem diremit: ſcribens: cum ſciret illum breui impiæ tyrãnidis pœnas daturum nolle ex amici caſu dolere. Admirati ſunt græci plurimũ uiri prudentiam: cum policrati breui quod prædictum fuerat eueniſſent. Sextum ferunt Darium Xerxis patrem legibus ægyptiorum addidiſſe: Cui cum diſpliceret cambyſis: qui antea regnauerat: erga deos ægyptios iniquitas: humaniter pieq; uixit. Itaq; ſacerdotes eorum haud aſpernatus theologia ab illis geſtiſq; quæ libris ſacris continebantur: percæptis: priſcorum regum magnificẽtiam & in ſubditos humanitatem hiſtoriam complexus eſt. Certe uirtutem illorum imitatus ab ægyptiis ſolus uiuẽs deus appellatus eſt. Mortuus uero eos honores aſſecutus: qui regibus antiqua lege tribuebantur. Has communes leges priores illi magna gloria tradidere. plura poſtmodum quæ antea comprobata erant macedonum tẽpore ſunt commutata. Nunc qui græci ſapientia & doctrina prædíti in ægyptum priſcis temporibus tranſierint: ut leges & doctrinam illorum perciperent: recenſebimus. Scribunt eorum ſacerdotes in ſacris contineri libris trãſiſſe primum ad ægyptios Orpheum: Muſeum: Melampodem: Dedalum: homerum poetam: & ſpartanum lingurgum. Deinceps Solonem athenienſem Platonem philoſophũ: Ac Samium pythagoram: Eudoxum quoq; mathematicum: ac Democritum abderitem: & hiopidem chium: Omnium uero monſtrantur ueſtigia: quorundã imagines: nonnullorũ loca: tum ab eis: tum ab doctrina: quã ſecuti ſunt denominata. In ægypto certe percæperunt omnia: quæ illos apud græcos admirabiles fecere. Nam orpheum hymnos deorum plurimos: orgia & iferorum fictionem attuliſſe tradunt: Oſiridis ſane cerimonias & dionyſii eaſdem eſſe: ſimileſq; eſſe iſidis cereriſq; nominibus tantum differre. Impiorum uero pœnas & campos eliſios & ſtatuarum uſum ab ægiptiorum ſepulchris ſumpta introduxit. Mercurium quoq; ſecundum antiquos deſtinantem finxit mortuoꝝ animas. Erat mos ægyptiis Apis corpus reducẽté aliquid prope aſtanti cerbero abſciſſum porrigere. His ab orpheo ad græcos traductis homerus orpheum imitatus idem in ſuo poemate ſcribens ait mercurium cyllenum animas heroum euocare habentem uirgam in manibus. Rurſuſq; errant prope occeani fluxum & leucades petram ſoliſq; portas & ſomnia populorum. Sequebatur uirens pratum: ubi iuniorum erant animæ ſimulacra mortuorum. Occeanum igitur nilum uocant: quoniam ab egyptiis proprio nomine nilus occeanus appellatur. Solis portas heliopolim dicit. pratum uero habitationem confictam putat eorum. qui trans paludem delati ſunt. quæ acheruſia nominatur. Ea propte Memphim: circumq; prata amena: paludeſq; calamis plenæ. Proſequitur deinceps mortuos hæc incolere loca quoniam ægyptiorum ſepulchra maiori ſane ex parte in eis locis poſita. Corpora uero per fluuium & acheruſiam paludẽ ad ſepulchrum delata: ibiq; condita aliaq; plura quæ nunc etiam ſeruant ægyptii: dant fabulis quæ græci de inferis finxerunt locum. Nam nauis quæ uectat corpora uaris appellatur: Hæc apud græcos epinathra. Obolum aiunt dari portitori cui nomen inditum eſt ab incolis Caron. Aſſerunt circa hæc loca hecates umbroſæ templum. Cocyti portas: atq; obliuionis æreis uectibus diſtinctas. Eſſe & alias portas ueritatis: quas prope ſtatua ſit iuſtitiæ abſcq; capite. Multa quoq; alia fabuloſa de ægyptiis ferũt: quæ adhuc nomine & opere perſeuerant. Nam in urbe Achãta trans nilum libyam uerſus procul a mẽphi

Leges optimæ 43.

Minas legiſlator.

Lycurgi leges

Moyſi leges.

Saſochis.

Geometria.

Aſtrorũ curſus.

Sooſis rex.

Buccharis.

Amaſus rex.

Policratus.

Darii leges.

Cãbyſes.

Græci ĩ ægyptũ

Oſiris.

Dionyſius. 19.

Iſis. 22.

Elyſii.

Mercurius. 18.

inferi.

Oceãus.

Nilus.

Acheruſia.

Varie.

Charon

ſtadiis centum quinquaginta uas eſt perforatum: ad quod ſingulis diebus ſacerdotes. cccl x. aquam ex nilo deferunt. Aſini etiam ficti fabula monſtratur in quadam celebritate. Nodos enim quos unus in principio longioris funis complicat. Alii poſt ſequentes diſſoluunt. Melampodē inſup ferūt dionyſii ſacra ab ægyptiis ad græcos tranſtuliſſe: quæ ue de ſaturno feruntur: deq; titanum pugna: hiſtoriam poſtremo omnem deorum paſſionum docuiſſe: Dedalum quoq; aiunt imitatum eſſe labirinthi errores: qui ad hoc uſq; tēpus manet. Hunc aliqui ædificaſſe dicunt Mendetē: alii naronem regem multo anteq; ſaturnus regnaret. Numerus priſcarum apud ægyptios ſtatuarum idē eſt: qui eſt a dædalo græcis factus. Templi uulcani ueſtibuli quod pulcherrimum in memphi ſitum eſt: Dædalum architectum fuiſſe conſtat obq; eam rem a populo ſtatua lignea in templo quæ ab ipſo fabricata ſit donatū. Huic propter artis præſtantiam multaq; ab eo inuenta magna gloria adepta deor; honores accolæ īpenderunt. In una enim memphis inſula; templum nunc quoq; eſt dædalo dicatum. Homerū in ægypto fuiſſe: tum alia multa iudicia feruntur; tum maxime potio ab helena in p̄teritorum obliuionē Telamacho data. Nam potionem ad obolendum luctum: quam poeta helenam cōpoſuiſſe ſcribit: in thebis ægyptiis a polimnea thonii uxore factam conſtat. Vbi nunc quoq; mulieres hoc medicamine utuntur. Apud ſolos uero heliopolitas. Eædem enim heliopolis & thebæ ſunt: priſcis etiam temporibus inuenta eſſe tradunt & iræ & doloris medicamenta. Venerē incolæ ex antiquo nomine aurea appellant: agrumq; eſſe conſtat aureæ ueneris prope memphim. Quæ de louis lunoniſq; connubio traduntur: deq; in æthiopiam peregrinatione exinde uidetur traductum: quod annis ſingulis ægyptii iouis templum traiecto flumine in libyā fertur: Et conſtitutis diebus iterum ad priorem locum reducunt: tanq; ioue ex æthiopia redeūte. Quin etiam ligurgus plato ſolon multas ab ægyptiis ſumptas leges ad ſuas res. p. detulerunt. Pythagoras inſuper multa ex ſacris libris geometriam quoq; & arithmeticam percæpit: ac animaz; i alia corpora tranſmutationem. Exiſtimant aūt & democritum quinq; annis quibus in ægypto fuit plurima in aſtrologia didiciſſe. Similiter & Inopidem cum ſacerdotibus aſtronomiſq; diutius uerſatum: & ſolis circulū: & alioz; curſus aſtroz;: zodiacūq; ac multa alia ab eis pcepta ad græcos digna laude attuliſſe. Sculptores antiqui maxime in honore fuerunt. Teledeus ac theodorus rhici filii: a quibus ſami pithii apollinis ſimulacrum ineſt ſculptum: Huius ſtatuæ medietas ferē Teledei opus fuiſſe: reliqua pars a theodoro in epheſo pfecta. His ſimul poſitis ita conueniebat totum eorpus: ut ab uno artifice ſcultum uideret. Genus artis græcis ignotum: ſed apud ægyptios erat uſu cognitum. Nam ſoli ægyptii non oculis totius ſtatuæ compoſitionem metiebantur: ſed dimenſiōe ut ex uariis multiſq; lapidibus in unum corpus ad certam menſuram redactis ſtatua pficeretur. Res profecto miranda diuerſos artifices uariis in locis ita in unam menſuram conuenire: ut qnq; ex uiginti qnq; ex quadraginta partibus unica ſtatua componeretur. Quod in ſamo ſignum ſimile operi ægyptio a capite uſq; ad pudenda ita pari forma diuiſum cōſtatut unius opus appareat. Et hæc in modū ſtatuæ ægyptiæ fertur, ptēſis manibus cruribus in ambulantis modum. Et de ægyptiis hactenus: nunc ad aſſirios tranſeamus. Finis.

Melampus.
Dedalus.
Mendes. urbs.
Vulcani templum.
Dædali templū.
homerꝰ.
Venus aurea
Iuppiter
Pythagoras.
Democritus.
Inopides
Teledeus.
Theodorus.

EXPLICIT LIBER SECVNDVS. INCIPIT TERTIVS IN QUO HEC CONTINENTVR. PRIMVM.

De nino qui primus in aſia imperauit: deq; eius geſtis.
De ſemyramidis genere: eiuſq; incremento.
Quomodo ninus duxit uxorem Semiramidem propter eius uirtutes.
Quomodo Semiramis poſt mortem nini ſuſcepto impio multa egregia fecit.
Aedificatio babylloniæ.
De ſemiramidis in ægyptum ethiopiā atq; indiam expeditione.
De ſucceſſoribus ſuis: regū babyloniæ delitiis: & ocio.
Quomō Sardanapalus ultimus aſſiriorꝰ rex ꝓpter uoluptates regno ab arbaco medo priuatus eſt.
De regibus medis & quomō de eis diſſentiunt ſcriptores.
De caldeis: & de obſeruatione aſtrorum.
Deſcriptio indiæ: & de his: quæ in ea fiunt: deq; indoz; moribus & inſtitutis.
De ſcythis: amazonibus: & hyperboreis.
De arabia: deq; his: quæ in ea ſita eſſe fabulantur.
De inſulis uerſus meridiē in oceano inuentis.

VPERIORE LIBRO: iis quæ ad ægyptioz; deos: nili natura: reges priſcos: leges: mores: ſacra: cæteraq; memoratu digna pertinebant deſcriptis: p̄ſens antiquas aſiæ res cōtinet initio ab īperio aſſiriorꝰ ſumpto. In aſia priſcis tpibus regnauere īdigetes: quoz; geſta nomēq; uetuſtas aboleuit. Primus rex aſſiriorꝰ ſcriptā res nactus eſt ninus q eius geſta litteris traderent. Is natura bellicoſus & uirtutis appetens: cū primū robuſtiſſimos iuuenū plurimo tpe armoz; uſu ad oēm laboz; patiētiam & belli picula exercuiſſet coacto exercitu ſocietatē iniit cū arieo arabū rege: quoz; opes ea tēpeſtate: ut res erant: plurimū ualebant armis p̄ſtabāt. Hæc gens libertatē ſeruās nullū aduenā apud ſe regnare paſſa eſt: ita neq; pſarum neq; macedonū reges quis potētes armis eoz; impio potiti ſunt. Eſt enī inexpugnabilis ab externo milite: ꝓpter

Ninus

Arieus

loca partim deserta:partim arida aq̃sq; deficientia. Sunt tamen fontes plurimi:sed absc̃oditi ac solis incolis noti. Ninus igitur arabũ rege assumpto exercitum duxit aduersus babylonios arabiæ cõtermios. Nondum enim cõdita erat babylonia:sed aliæ circa urbes nobiles incolebantur:quibus ꝑter armoꝝ desuetudiné facile superatis tributoq; imposito regem eoꝝ cum filiis captum interemit Deinde qbusdã armeniæ urbibus in potestatẽ redactis Barzanes rex nino uiribus impar cũ multis donis occurrens & se & regnum eius potestati pmisit. Huic ninus magno usus animo armeniæ regnum restituit cõmeatu & militibus Imperatis. In mediã deinde auctus uiribus trãsgressus:cum ei Farnus rex cum exercitu occurrisset:plio uictum eumq; uxore & septẽ filiis captum cruci affixit: ꝑspera fortuna elatum ninum cupiditas cæpit totius asiæ:quæ inter tanaim nilumq; iacet potiundi. Secundæ & enim res ut plurimum maioꝝ ingerunt cupiditates. Itaq; ꝑsidæ ex amicis quodã mediæ imposito ipse ad reliquam subiiciẽdã aliam profectus oẽm annis decem & septem præter indos ac bactrianos in potestatẽ redegit. Pugnas singulas aut deuictoꝝ numeꝝ nullus scriptor tradidit. Nos quæ excellentiora feruntur ethesiã gnidum secuti paucis narrabimus. Subiecit omnes maritimas ac ꝓpinquas gentes. Egyptios phœnices & interiore syriam:ciliciã pamphiliam liciam cariã phrygiã mysiam lidiam troada & phrygiam quæ est supra hellespontum ꝓpontida etiã ac bythiniã & capadociã & gentes iuxta pontum barbaras usq; ad tanaim flumen suæ dicionis fecit. Adiecit imperio caduseos tapiros hyrcanos drancas deruicos carmanios coromneos rhombos uorcanios parthos. perlas preterea:ac susianos caspioscq; ad quos angustus est aditus:unde & portæ caspiæ appellantur. pluresq; alias quas recensere instituto opere ꝓlixius esset ignobiles nationes. Inito cum bactrianis bello cum & locoꝝ difficultate & hoium numero se tutarẽtur:retro cædens in tẽpus aliud id certamen distulit. Deducto in syriã exercitu:urbi condendæ locum elegit. Verum cum superiores omnis glõria & rebus gestis superasset:& urbẽ quoq; ingentem cõdere statuit:cui par magnitudine neq; fuisset antea:neq; esset futura. Arabum regẽ donis spoliisq; cumulatũ magnifice cũ exercitu domũ remisit. Ipse coactis undiq; uiribus:& his quæ ad tantũ opus spectarent paratis supra euphratẽ urbẽ condidit non æqua laterum dimensione:nam duæ muri partes longiores erant reliquis. Hoꝝ latus quodlibet longitudine est stadioꝝ centum quinquaginta. breuiores uero stadius nonaginta. Qua muri dimensione ambitus stadia complectitur quadringenta octoginta. Et sane spe sua nequaquã frustatus est. Nulla enim postmodũ urbs tanto ambitu tanta ue mœniũ magnificentia constructa est. Altitudo muroꝝ pedum est centum:latitudo q̃ tres currus simul perambularẽt. Turres mille & qngentæ. quaꝝ altitudo pedum est ducẽtoꝝ. Habitare eam coegit maiori ex parte assirios:& quidem potentiores. Ex reliquis nationibus uoluntarios assumpsit. a nomine suo urbẽ ninam appellans. Agros propinquos habitatoribus diuisit. Condita urbe arma in bactrianos uertens ibi semiramidẽ uxorẽ cæpit:quæ cũ clarissima omnium mulieꝝ feratur. quomodo ex humili fortuna ad tantã gloriam peruenerit:haud ab re erit referre. Est syriæ ciuitas Ascalon haud procul hac stagnum est piscibus plenũ iuxtaq; tẽplum insigne deæ:quã appellant Dercetam facie hominis:reliqua parte corporis piscẽ. Huius caulæ fabulam ferunt Venerẽ aliquando obuiã ei deæ factam amorẽ cuiusdam speciosi adolescentis sacrificãtis sibi iniecisse:exq; eoꝝ esse coitu filiam natam:deam sui erroris pudore ductam amouisse adolescentem:Filiam uero in loca quædã deserta ac saxosa:in quibus aues erant plurimæ exposuisse:ibiq; quasi diuino nutu ab auibus infantẽ nutritam. Se uero pudore doloreq; compulsam in lacum abiecisse:atq; ibi in piscem conuersam. Vnde & syrii usq; ad hæc tẽpora his piscibus abstinentes eos pro diis colũt. Tradunt rem mirandã aues infantẽ alis confouentes nutrisse coagulato lacte ex proximis pastorum mapalibus capto. Acto anno cum firmiori cibo egeret aues caseum eodem ex loco raptum ori infantis admouisse. Quare a pastoribus ex corrosione casei animaduersa infantem speciosam forma compertam ferunt:nutritãq; apud se dono postea datã ꝑsidi pastorum regio nomine Simmia. Hic liberis carens ut filiam magna cura nutritam:Semiramidem ab auibus:eo enim nomine lingua syra uocantur:appellauit. Quas postmodum syrioés ut deas honorant. Hæc de Semiramidis ortu fabulæ tradunt:Quæ cũ iam nubilis esset:ac pulchritudine cæteras excæderet uirgines:missus a rege ad recensendos greges ꝑfectus syriæ Menones:cum apud Simmam diuertisset conspecte uirginis amore captus uxorem illam sumẽs duxit in ninam. Exq; ea duos lapatem atq; Idaspẽ liberos genuit: Cum plures uirtutes semiramidis formam exornarent:uir mulieri deditus nil absq; eius agebat cõsilio. Ninus ciuitatẽ a se cõditam adiecit animum ad bactrianos patriam montosam:accessuq; difficilem & hominum numero ac uiribus ualidam Cum aũt priori expeditione nil ꝑfecisset:maioribus opus esse ratus copiis coacto ex singulis gentibus electo ingenti exercitu aduersus eos ꝑfectus est. Tradit ethesias scriptor pedites ad decies septies centena milia fuisse:equitũ milia ducenta:Currus uero falcatos paulominus decem milibus & sexcentis:qui militum numerus:incredibilis nunc forsan sit audientibus:sed haud quaq; impossibile uidebit asiæ magnitudinẽ multitudinẽq; in ea nationum animo aduertenti. Nam si quis darii aduersus Satas expeditionem cum octingentis militum milibus Si quis item xersis in græciam transitum cum infinita pene hominũ multitudine sic in europa paulo ante res gestas consideret:minime dictis nostris abrogabit fidẽ Nam ex unica sicilie ciuitatum syracusis Dionysius exercitum peditum centũ uiginti:equitum duodecim milium confecit. Naues magnas partim triremes partim quinqueremes ad quadringentas ex uno eduxit portu. Romani pauloante hanibalis tempora futuri belli præuidentes magnitudinem censu in

ıtalia tum ciuium tum ſociorum qui bello apti eſſent habito decies cẽtena ferme milia hominũ deſcripſere. At ea ne uni quidem aſiæ prouincie hominum numero, cõparanda eſt: quæ ideo recenſuimus: ne quis ex hac: quæ nunc eſt urbium ſolitudine priſcam illarum gentium expendat copiam. Hunc tantum numerum gentium Ninus contra bactrianos patriam aſperam atq; anguſtam ducens exercitum ī plures partes diuiſit. Sunt in bactria plures inſignes urbes: quarum una: ea regia eſt: Bactra nomine preſtãtior cæteris habeẽ tum magnitudine tum arce admodum munita. Bactrianorum rex erat zoroaſtes: q̃ comparato hominum quadringentorum milium ualido exercitu nino in finibus occurrit: Permiſſaq; de induſtria parte hoſtium prouinciam ingredi pugna inita hoſtes in fugam uerſos ſuperat: ꝓſequitur cædendo uſq; ad montes proximos ad centum milibus hoſtiũ cæſis: deinde auxilium ferente ſuis nino ſuperati a multitudine aſſiriorum Bactriani diſperſi ſuæ quiſq; urbi ſubſidio abiit. Ninus bactriam ingreſſus cæteris urbibus captis bactrã & nam loci & rebus cæteris: quæ ad defenſionem ſpectant munitam: cum expugnare non poſſet: obſedit: protracta longius obſidione uir ſemiramidis: is nino aderat: amoris impatiens uxorem accerſit: quæ perſpicax magniq; ultra muliebrẽ ſexum animi tempus nacta quo uirtutem oſtenderet: uiam multorum dierum ingreditur. Induta eiuſmodi formæ ſtola ut uir mulierue eſſet nequiret perſpici. Tuebat ea ab itineris eſtu corporis colorem agilis ad omne opus. Cuius tanta erat cõmoditas: ut poſtmodum medi: cum aſye imparent. perſeq; ſtola Semiramidis uterentur: Cum ueniſſet in bactriam perſpecta obſidione: tum locis urbiſq; ſitu: quaq; adiri poſſet animaduerſis: arcem quia loco natura munito difficiliq; erat: & quẽ nullus antea tentarat acceſſu cuſtodiis uacuam cõſpexit. intentis omnibus ueluti arce ab hoſte tuta: ut inferiori parti campeſtri ſubſidium ferrent. Sumptis igitur qui per loca petroſa abruptaq; aſcendere ſoliti erant per aditum uallis precipitem ſuperata loci aſperitate partẽ arcis cæpit: magnoq; ad terrorem excitato tumultu ſignũ captæ arcis obſidentibꝰ dedit. Qui infra urbem erant arce amiſſa obſtupefacti derelictis, mœniis fuga ſaluti conſuluerunt. Capta ciuitate admiratus Semiramidis uirtutem Ninus in primis eã multis donis cumulauit. deinde pulchritudine eius allectus perſuadere uiro conatus eſt: ut illam ſponte ſibi uxorem condonaret: pollicitus filiam ſe matrimonio in eam grãm datũ; noſe Soſanem. Renuenti cõminatus eſt ei ſe oculos ni pareret eruiturum. Hoc perculſus timore ſimul & amore incẽſus Menones: cum laqueo uitam finiſſet. Semiramidem ninus uxorẽ cœpit. Theſauri omnes bactrianorum magnum auri atq; argenti pondus ad ninum perueniunt. qui conſtitutis bactrianorum rebus exercitum dimiſit. Genitoq; ex Semiramide filio cui nomen nini indidit. exceſſit e uita imperio uxori relicto. Sepultus eſt in regia ſepulchro ingentis molis altitudine nouem ſtadiorũ; latitudine ut ait etheſias decẽ ei conſtructo. Cum ciuitas iuxta euphratẽ ſit: in plano condita conſpicitur uelut arx quædam ea moles. Licet multis ſtadiis diſtans: quam nunc ét ſtare dicunt. Poſt ninam a medis dirutam quo tempore aſſiriorum impio potiti ſunt. Semiramis magni mulier animi cupiens uirum rerum gloria excellere urbem in babylonia condidit: accerſitis undiq; opificibus atq; architectis cæteriſq; quæ ad tantam rem pertinebant paratis. Addidit ad id opus perficiendum ex omni regno hominum milia terdecies centena. Vrbs ab utroq; latere euphratis: ut medius interfluat: ædificata: cuius mœnia ambitu ſtadia trecenta & ſexaginta complectebantur frequentibus turribus ac magnis. Erat tanta operum magnificentia. ut in muri latitudine ſex equorum currus una ꝓdire poſſent. Altitudo incredibilis audientibus: ut etheſias gnidius ait. Vt aũt clitarcus & qui cum Alexandro in aſiam ꝓfecti ſunt ſcripſere: pedũ trecentorum ſexaginta quinq;. Addiderunt etiam q̃libet anni die ſtadium muri abſolutum: ut tot ſit ſtadiorum circuitus: quot dies annum coficiũt. Mœnia ex lateribus & aſſalto facta: quorum altitudo: ut etheſias tradit: eſt paſſuum quinquaginta. Vt quidam poſteriores ſcribunt: cubitorum quinquaginta: latitudo amplior quam quã duo currus ueherentur. turres ducentæ quinquaginta numero: quarum altitudo latitudoq; magnificentiam æquat murorum. Nõ eſt autem mirandum in tanto mœnium ambitu paucas turres ædificatas. Nam cum plurimæ palude urbem circunſtent: non fuit conſilium ea parte turres conſtruere: quæ loci natura eſſet admodum munita. Inter murum atq; ædificia pomerium duo iugera conficiunt. Vt clerichus opus conſumaretur: cuilibet ex amicis ſtadiũ ꝓficiũdũ tradita ad id ſpẽſa aſſignauit. His mœnibꝰ ſũma cura unico anno abſolutis. pontem qua parte fluuius ãguſtior fluebat conſtruxit ſtadiorum quinq; longitudinis columnis in profundo ſumma arte inuicem pedes duodecim diſtantes iactis: lapides ædificii truncis ferreis immixto iuncturis liquefacto plumbo coniunxit. Ante columnas ad impetum aquæ ſcindendum curſumq; fluuii reprimendum firmos compoſuit angulos: quo ab omni aquæ undiq; circunfluentis ui tutæ eſſet pontem. Is triginta pedum latitudine erat: ex cedrinis cypariſſiq; ac palmarũ trabibus ſpectate magnitudinis coniunxit. Opus nulli arte poſterius eorum quæ a ſæmiramide facta ſunt. Ab utroq; fluminis latere murum duxit ſtadiis trecentis ſexaginta pari mœnium urbis latitudine. Regias iuxta flumen ex utroq; pontis latere duas ædificauit: quæ & aſpectũ latæ urbis preberent. & eſſent tanquam ciuitatis ꝓpugnacula: euphrate per mediam urbem meridiem uerſus fluente. Altera regia ad orientem: ad occidentem altera ſpectat: utraq; ingenti opere conſtructa. Nam quæ ad occidentem uergit: primũ habet ambitum ſtadiorum ſaxaginta altis & ſũptuoſis mœnibus ex cocto latere conſtructũ. Alter deinde interior eſt circuitus: cuius in crudis adhuc lateribus uaria animantia: quæq; ſuo colore ad nature ſimilitudinẽ expreſſa fuere. Huius longitudo ſtadiorũ; eſt quadraginta: latitudo laterum trecentorum. Altitudo

Bactra. Zoroaſtes.

Semiramis.

Stola ſemiramidis

Soſanes

Nini buſtum

Babylõ

ut etheſias ſcribit paſſuum quinquaginta. Turrium altitudo ad paſſus ſeptuaginta eleuatur. Eſt & terti⁹ intimus circuitus: qui arcem continet triginta ſtadio⁹ ambitu. Huius ædificii altitudo latitudoq; ſuperat ſecundi muri opus Inerant diuerſo⁹ animaliū figure in turribus ac muris: colore quoq; ac forma naturali. Erat inſuper omnis generis animātium uenatio. Quo⁹ magnitudo quattuor cubitus excedebat. In his ſemiramis cōſpiciebatur ex equo pardalum iaculata: iuxtaq; eā uir ninus iaculo leonem feriens. Erexerat & portas tres: ſuperq; eas uaria ex ære poſita ornamēta. Hæc regia excellentior ea: quæ ex altera ſita erat fluuii parte fuit tum magnitudine: tum ornatu. Illius enim muri ambitus triginta ſtadia ex cocto latere complectebatur. loco animalium æneæ ſtatuæ inerāt nini ac ſemiramidis p̄fectoꝝ; & louis inſuper quē bellū babyllonii uocant, Inerant & acies ſtructæ uariæq; uenationis ad aſpicientium uoluptatē. In loco babylloniæ humiliori lacum quadratum effodit: cuius ſingula latera ex lateræ cocto aſſaltoq; ædificauit: ſtadia erant ducenta: p̄funditas pedum triginta quinq; ad quā flumine ſuper inducto ab regia foſſa utrinq; aditum fecit. Ex utraq; uero parte ex cocto latere fornicibus conſtructis aſſaltum ſuperinduxit ad quattuor cubitoꝝ ſpiſſitudinē: Erant autē muri foſſæ latitudine laterum uiginti. Altitudine ſupra fornices pedū duodecim: Septem diebus opere perfecto flumen in priorem curſum reſtituit. Statuit aūt ab utraq; foſſæ parte portas æneas: quæ uſq; ad perſaꝝ regnum ſtetere. In urbis medio templum ioui bello erexit: cuius amplitudinem neq; ſcriptores p̄pter uetuſtatem: neq; ulla memoria ſingulatim tradunt. Conſtat tamē ob illius mirandam altitudinem a chaldeis tum orientem tum occidentem uerſus aſtrorum in eo obſeruationes factas. Id ex latere atq; aſſalto ſūma arte magnaq; impenſa ē conſtructū. In ſūmo templi tres ſigētes aureas ſtatuas. Iouis iunonis opiſq; erexit: quaꝝ louis adhuc extat lōgitudine pedum quadraginta mille babyllonioꝝ talentoꝝ ponderis Opis ſimili pondere in ſella aurea reſidet: ad cuius genua duo aſtant leones iuxtaq; ſerpentes argentei ingentis magnitudinis ponderis q̄libet & talentorum triginta. Iunonis ſtans ſignum ponderis eſt talētorum octingentorū. Huius dextera caput ſerpentis tenet. Sceptrum lapideū ſiniſtra. His omnibus cōmunis erat menſa aurea manufacta longitudinis pedum quadraginta: duodecim latitudinis: ponderis talentorum quinquaginta. Duo præterea charcheſia talentorum triginta erant: totidemq; uaſa uaporibus apta utrunq; talentorum triginta. Crateres ex auro tres: quorum ioui dicatus talenta mille & ducēta babyllonia pendebat. Alioꝝ quilibet ſexcenta: quæ omnia poſtmodum perſarum reges ſurripuere. Regiæ &' reliqua ornamenta tum tempore conſumpta ſunt: tum ab homi nibus deleta. Ipſius quoq; babyloniæ parua quædā portio ſuperſtat maxima parte intra mœnia cultui agrorum expoſita. Erat & hortus penſilis iuxta arcem non a ſemiramide. ſed a quodā ſyro rege poſtmodū in gratiam pellicis factus Quæ cum perſa eſſet genere cupiens in montibus uidere iuxta morem perſarum prata uiro p̄ſuaſit: ut artificio excitaret ortum: qui arboribus pratiſq; patriā repreſentaret. Huius orti ſingula latera iugeribus quattuor extenduntur. Aditus ueluti in monte erat ædificiis altero ſuper alterum conſtructus: ut ex eo conſpectus longe lateq; pateret. Teſtudines in ſolo poſite erant: quæ totius horti pōdus ſuſtinerent. Inde aliæ ſupra alias excreſcente ſemper magnitudine ædificate. Nā ſuperiores: in q̄bus orti murorum ſuperficies continebatur: altitudine quinquaginta cubitorum eminebant. Earum latitudo pedes erant duodecim muri magna impenſa conſtructi ſpiſſitudine erāt pedum uiginti duorum. Solum hoc modo conſtabat. Erant poſitæ lapidæ trabes longitudine pedum ſexdecim. ſex latitudine. Supra has pro pauimento ſtratæ arundines aſſalto compactæ. Deſupercocti lateres duplici ordine gypſo ſtructi. tertio tegulæ plumbeæ: ne qua humiditas ad teſtucines manaret. Aquarum inſuper receptacula: quibus humor efflueret. in hoc pauimento cōgeſta humus profunda ut magnorum arborum radicibus ſatis eſſet ortum efficiebat: in eo proceræ omnis generis arbores aſpectum iucundum reddebant. Lumen quoq; adeo teſtudines ſuicem præbebant: ut in eis regia deuerſoria haberentur. Preterea aquæ ductus occulte fabricatus rigabat hortum. Et hæc horti moles poſtmodum facta eſt. Semiramis & alias urbes ſupra euphratem tigrimq; fluuios ædificauit: in quis emporia conſtituit eorum quæ ex media ac paretanis omniq; propinqua regione ferrentur. Poſt nilum enim & gangem flumina totius aſiæ nobiliora euphrates ac tigris ex armenie montibus fontes habent: Diſtant autem ab inuicem ſtadiis mille & quingentis delatiq; per mediam & paretanos deſcēdunt in meſopotamiam: quā undiq; circundantes regioni nomen indiderunt. Deinde per babyloniam fluentes in mare rubrum deferuntur: Flumina ingentia alueo compreſſo magna emporia frequentantibus exiſtūt cōmoditati. Vnde & locorum quæ iuxta aquas ſunt mercatores cōtingit ditiſſimos eſſe. Semiramis ex armeniorum montibus lapidem excidi fecit longitudine pedum centum quinquaginta latitudine uero ſpiſſitudine q; quattuor & uiginti. Hunc magna curruum multitudine ad flumen delatum nauiq; impoſitum babyloniam detulit: in quæ uia inſigniori erexit, Res mirabilis aſpicientibus: quam a forma obeliſcum dicunt inter ſeptem miranda opera annumeratum. Cum multa ſint babyloniæ aſpicientibus admiratione digna nō minus mirabit' q; magnā uim q; in ea gignit' aſſalti. tanta enim illius ſupeſt copia: ut nō ſolū ſatis tot tātiſq; ædificiis fecerit. Sed & populus licet innumerabilis eo arefacto pro lignis utatur: adeo magna illius copia tanquam ex largo fonte haurientibus adeſt. Hunc prope fontem eſt terræ hiatus haud magnus ſed uirtute mirabili: Eiicit. n. odoré ſulphureū ac graué: q trāſeūtes aīantes iterficit. Ita. n. anhelitū cōprimit: ut ſpū itercluſo arrepta reſpirādi facultate mors ſubito ſeq̄t. é & ultra flumé palus bre-

Belus

hortus penſilis

euphrates.

Tigris.

meſopotamia.

Obeliſcus.

Aſſaltus

20

ui cirũſcripta loco fumũ hñs circa ſolũ:i q̃ ſiqs iſcius ſgrediat eueſtigio attrahit nulla data regrediẽdi facultate deide paulati corpe quodã corpis totius in ꝓfũdũ delatuſ mergit paulo; poſt mortui corpo ſupnatat Hiſpfectis opibo Semiramis magno cũ exercitu ꝓfecta mediã uerſus cũ pueniſſet ad montem:q bagiſtanus appellatur.Is ioui ſacer eſt:caſtra poſuit ortumq; iuxta in campis patentibus cuius ambitus ſtadia duodecim complectabatur conſtruxit fonte ibi erecto aqua cuius hortum rigaret.Pone hortum ſaxum altitudine ſtadiorum decem & ſeptem ſcindens in inferiori eius parte ſuam effigiem centumq; ei dona ferentium ſculpſit.Syris in eo litteris ſcriptum erat a ſemiramide ſubditorum opere id ſaxum fuiſſe exciſum.Deinde cum a parte campeſtri æquato ageribus ſaxi præcipitio in ſummum traſcendẽſ in cuitatem medie chaonam acceſſiſſet animaduerſa in quodam elato campo ſtupendæ altitudinis ac magnitudinis petra Hortum alterum per magnum in medio illius fecit ubi ſumptuoſa uoluptatis deliciarumq; cauſa ædificia:ex quibus & hortum & omnem exercitum:is i campis erat ſpectare poſſet:erexit.Hoc in loco diutius cõmorata eſt:quieti delitiiſq; dedita.Nam alium uirum capere noluit uerita ne imperio priuaret.Sed eos ex militibus eligebat:appetebatq; qui in caſtris erant forma & decore præſtantes.Quos omnes poſtea priuabat uita.iter deinde p echatanos flexit ad iarcieũ montem:Ad hunc multis ſtadiis per plura præcipitia acconualles erat aditus.Cupiens ergo tum immortale ſui monumẽtum relinquere tum breuiorem facere uiam abſciſis anfractibus lociſq; concauis ad planum deductis magno ſumptu iter breuius reddidit.Quod uſq; ad hoc tempus Semiramis appellatur.Ad ecbatanam inde campeſtrem urbem accedens magno ſumptu regiam ædificauit.Verum cum aqua ciuitas nullis propinquis fontibus careret aquæ ductum in eam urbem admodum neceſſarium magna impenſa laboreq; perduxit.Eſt mons urbi propinquus ſtadiis duodecim nomine orontes aſper & acceſſu difficilis:ut cuius recto itinere aſcẽſus uſq; ad ſũmitatem ſtadiorum ſit uigintiquinque.Ex altera montis parte lacus magnus fluuium effecit:quem illa effoſſo ab radice monte in urbem induxit.Erat foſſæ latitudo pedum quindecim:altitudo quadragintaquinq;.His in media geſtis uenit in perſidem:aliaq; aliæ:quibus imperitabat loca ubiq; montes ſaxaq; incidens uiam facilem tranſeuntibus reddidit:in locis planis aggeres ſtatuens:nunc ſepulchra defunctoꝝ ducũ:nunc urbes in eis ædificauit.Conſueuit & aliquãdo in caſtris paruos aggeres erigere ubi tentorium ſuum tendens caſtra deſpiceret.Quo factum é:ut uſq; ad noſtram ætatem multa in aſia eiuſmodi rerũ ueſtigia perdurent.quæ opera Semiramidis uocãtur.Vniuerſa deinceps peragrata ægypto libyaq; magna ex parte i ditioné redacta ad iouem Ammonem tranſiit ſciſcitatur a adeo ſuæ uitæ finem.Dicitur reſponſum ei datum ab hominibus migraturã eſſe atq; a multis aſiæ gentibus immortalium honores aſſecuturam.Idq; fore cum ei Ninus filius inſidiaretur.Aethiopiam poſtmodum ingreſſa plurimaq; ſibi ſubiiciens multa in ea miranda conſpexit,ferunt in ea ſtagnum eſſe quadratum:cuius circuitus.clx.efficiat pedes.Aquæ eius colorem ſimilem minio:odore ſuauẽ neq; ueteri uino diſſimilem.Virtute uero mirabili:ut quæ pota in inſaniam uertẽs cogat occulta errata palam fateri,Sed his haud facile adhibetur fides.Sepulturas defunctoꝝ æthiopes diuerſas ab reliquis faciunt Sallientes enim corpora inq; uaſis uitreis nuda condẽtes ſupra columnas ponunt.Ita per uitrum defuncti corpus aſpicitur quẽ admodũ ſcribit Herodotus:quod Gnidius ethelias improbat.Ait enim falliri corpora:ſed nequaq; in uitro nudos cõdi.Vri enim ideoq; corrupta nõ poſſe ſpetiem ſeruare:ſed ſtatuas aureas cauas fieri in quibus mortuos ponant uitro circum eam poſito.Quo fit ut in locis ſuperioribus ſitæ circunſtante uitro ymago aurea defuncto ſimilis reddatur aſpicientibus.Et hæc ditioꝝ ſepulchra eſſe affirmant.Tenuiores argenteas ymagines ponunt.Inopes uero fictiles.Vitrum abunde cumplurimum fiat in æthiopia omnes habent.Mores æthiopum aliaq; memoratu digna paulopoſt:cum res eorum priſcæ referentur:narrabimus.Conſtitutis æthiopæ egyptiq; rebus Semiramis ad bactrianos aſiæ cum exercitu deſcendit maximas hñs copias.Cum diutius pacem egiſſet honoris cupida excogitauit aliquod memoria dignum bellum gerere.Audiens igitur indorũ gentem maximam inter cæteras orbis regionem uero pulchram fertilemq; eé:arma in indiam uertit imperabat indis ea tempeſtate rex Staurobates maximo fulctus exercitu elephanteſq; plurimis bello aptis.Eſt india præcæteris pulchritudine excellẽs.ac multis quæ illam rigent fluminibus diſtincta biſq; fructus annuatim ferens.Adeoautem omnibus exuberat ad uictum neceſſariis:ut affatim ubilibet fructus præbeat.Dicitur nunq; in ea ſterilitatem eſſe aut fructuũ uaſtitatem.Eſt & incredibilis elephãtorũ numerus:qui uirtue & robore corporis multo libycis præſtant.Similiter auri:argenti: ferri:æriſ lapidum præterea prætioſorum cæterarumq; rerum:que ad delicias atq; opes ſpectent ſumma copia que ſingula nota Semiramidi ad bellum indicum eius animum impulere.Videns autem quãtum bellũ ſuſceptũ eſſet:magniſq; ſibi uiribus opus eé:oĩbus ꝓuinciaꝝ ꝓfectis mãdauit:ut ꝓ magnitudine prouinciarũ iuniores aptos bello conſcriberent utq; nouas armaturas pararent.Reliquis quoq; edixit ut poſt triennĩũ in bactris parati inſtructiq; adeſſent.Iuſſit preterea in phœnicia ſyria cypro aſiſq; maritimis locis ubi ea materia ſuppetit naues fluminibus aptas q̃ diuidi poſſẽt:parari.indus enim magnus ꝑceteris eius loci fluuiis rgnũ idoꝝ terminãs pluribꝫ:tũ ad trãſuehẽdũ:tũ ad ꝓhibẽdos a ripa hoſtes nauigiis eget.Et cũ iuxta flumẽ haud q̃ materia eẽt nauius apta neceſſe fuit illas ex bactris ꝓ terrã uehere:Inferior uero elephãtoꝝ aparatu rem excogitauit:q̃ terrer & indos cogitantes nequaq; extra ĩdi

Baſtiganus mõs

chaona

Semiramidis luxuria. /16/

Iarcieus mons.

Ecbatana

Orõtes mons

Ammõ /30/

Aethyopum ſepulchra

Vitrum

Staurobates. indiæ laus. 18

Elephãti. 18.

Indus fluuius. 18.

am elephantos eé. Occisis igitur trecẽtis boum milibus carnes opariis cõceſſit: coria in ſui fecit elephá torum inſtar. Quæ poſtmodum fœno referta ueri elephanti ſpetiem præſeferebant. Intus hominem Camelumq; ſuper quo ſedens formam beluæ duceret incluſit. Hec in loco remoto occluſoq; acta ne q̃ exterius emanare poſſent: utq; indi iprouiſa re pculſi ueras beſtias exiſtimarent. His biennio cõfectis tertio copias omnis in bactris coegit. Fuit militum numerus ut etheſias tradit terdecies centena miliũ Equitum milia quingenta. Currus ad milia cẽtũ. Erant totidem numero hoſtes ſupra camelos cũ gladiis cubitoꝝ quattuor. Naues diuiſæ ad duo milia. Quas una & elephantoꝝ ſimulachra cameli deferebant. Aſſuefecit autem equos ne eis ſimulacris terrerent. Quod & pſeus macedonum rex multis poſt annis in eo bello imitatus eſt qđ cum eo romani elephantos habentes lybicos geſſere: Veꝝ neq; illi in bello neq; Semiramidi ꝓfuerunt. Audita rex indoꝝ tum exercitus magnitudine: tum ingenti apparatu belli conatus eſt excedere Semiramidis uires. Et primum ex arundinibus nauigia cõfecit ad quattuor milia fluuio accomodata. Ferunt enim indiæ tum flumina: tum loca paluſtria arundinum copiã ita craſſoꝝ ut nequaq̃ ea ulnis homines amplecti queant: Ex his naues optimæ fiunt ꝓp arundinum robur. Armoꝝ quoq; omnis generis copiam parauit: Ex uniuerſa índia accitis maioribus q̃ quæ erant Semiramidis copiis: Elephantoꝝq; ſilueſtrium uenatione facta plurimos ad bellum inſtruxit: ut terroré aſpicientibus iniicerent Omnibus: quæ belli uſus poſcit: ꝓparatis nuntios ad ſemiramidem iam appropinquantem mittens repræhendit eius ambitioné: q; nulla iniuria laceſſita bellum ſibi inferret. Multiſq; uerbis eã ꝓ litteras incuſans deoſq; inuocans teſtes minatus é ſi acie uicta eẽt ſe illam cruci affixuꝝ

Virtute certãdũ

Lecta epiſtola ridens Semiramis non uerbis ſed uirtute certandum eé reſpondit. Deinde ad indum ꝓueniens inuenta regis claſſe ad certamen parata: Et ipſa ſuas naues electis militibus inſtruxit. Ibi duꝝ certamen cõmiſſum é: ac diutius magnis utrinq; uiribus pugnatum. Tandem ſupata indoꝝ claſſe: quã pugna ad mille naues ſubmerſæ ſunt multiq; mortales capti ponté: quo facilior eẽt tranſitus: ſupra flumen conſtruxit: præſidioq; ab utroq; latere ipoſito omnis copias traduxit: inſulas quoq; ac urbes in flumine ſitas cœpit ad centum milia hominum in ſeruitutem redactis. Claſſe amiſſa indoꝝ rex ſimulans ſuas copias procul a flumine retro abduxit: ut hoſtes id formidine factum rati fluuium tranſirent. Quo cognito Semiramis cum ex uoto res cæderet parte copiarum ad pontis cuſtodiam relicta indos cum reliquo exercitu ꝓſecuta é. Præcædebant elephantoꝝ ſimulacra: quo regii exploratores elephantoꝝ apparatu cõſpecto regi metũ iniicerent. Verũ ea ſimulatio haud diutius latuit. Nam admirantibus indis unde tanta illi elephantorum copia ſuppeteret: quidam ex Semiramidis exercitu nocte capti rem ꝓdidere: Quapropter confiſus ſuis uiribus rex fictionem elephantoꝝ prædicens: ut ſublato metu acrius pugnam inirent: copias omnis aduerſus aſſirios eduxit. Inſtructa quoq; acie Semiramis ꝓficiſcebat Appropinquantibus exercitibus rex equites accurrus i prima acie ante phalangem deſtinauit. Semiramis ſimulatis elephantis aduerſus equites præmiſſis: initoq; certamine regios equites fudit. Aſſueti. n. ueris elephantis equi noua forma oſtatuq; inſueto turbati ſunt itaq; pars in hoſtes equoꝝ impetu. pars in alia loca defertur. Semiramis cum electis militibus uictoriã ſecuta in primis pugnans indos infugam uertebat. Quibus ad phalangem refugientibus Staurobates haud eã re perculſus aciem peditum præcædentibus elephantis ꝓmouit. Ipſe in dextro cornu pugnans ſuperq; ualido elephante inſidens aduerſus reginã uirili animo ꝓficiſcit' caſu eodem in cornu pugnantem. Veri elephanti cõtra ſimulatos ibãt neq; pari robore pugnabat'. Superiores erant regii. magnamq; edebant aſſiriorum cædé: partim qui elephantorum pedibus conterrentur: partim qui interirent. aut lacerati dentibus aut a ꝓboſcide abſũpti Cum magnus interfectorum alterius ſup alteꝝ cadentiũ cumulus fieret: timor ac terror omnia cõpleſſet: nulli iam ordinem ſeruabant. Ita omnibus ferme aſſiriis ad fugam intentis rex Semiramidi cãu obuius primum ſagypta brachium eius deinde iaculo humeꝝ ſauciauit. Regina haud quaq̃ uulnere. Leue enim erat exterrita cum equum aſcendiſſet belua inſequente ferme capta é. Omnes in fugam uerſi ad naues tẽdunt. Inſequentibus indis magna cædes facta é p' loca tantæ multitudini anguſta. Cum equitibus peditibuſq; qui ad pontem tendebant immixtis alter alteri impedimento eſſet: ut neq; fugæ neq; ſalutis ullus dare' locus. Sed ipſi ſuomet tumultu oppreſſi interirent Multi ex utroq; pontis latere p̃ fugientium multitudine in aquam præcipitati ſunt Semiramis: cum maior eorum pars: qui bello ſuperfuerant: flumen tranſiſſent: pontem is ſupra naues fabricatus erat diſcidit. Naues in plures partes diuiſæ delataq; per flumen indiuerſa loca applicuere multis indorum qui illas inſequendo aſcenderant ut fluminis ſubmerſis. Rex multis prodigiis augurumq; reſponſis monitus ne flumen tranſiret finem ꝓſequendi fecit. Semiramis permutatis captiuis in bactrianos redicns maiorem exercitus partem dimiſit Paulopoſt detectis quas ei Ninus ꝓ eunuchũ parauerat inſidiis omniq; iniuria iuxta ámonis reſponſum remiſſa cũ omnibus filio ut regi parerent præfectis mandaſſet eueſtigio euanuit ad deos iuxta oraculi reſponſum: ut creditum eſt: tranſlata. Quidam fabulantur illam in columbam fuiſſe conuerſã complurib̃ enim auibus domum ingreſſis: & illam cum reliquis aduolaſſe uolunt. Quo factum eſt. ut ſyrii colũbã ut deã colãt imortalẽ r̃giną arbitrati. iperitauit uniuerſæ aſiæ p̃ter idos. Vixit ános qué admodũ etheſias gnidius ſcripſit duos & ſexagíta: cũ q̃dragíta duobus regnaſſet. Atheniéſes nõnulliq; alii ſcriptores aſſerũt. Semirãidé cũ pulchra decoraq; forma eẽt a r̃ge aſſirioꝝ p̃ modũ dilectã. Cuius modeſtia fuerit admodũ laudata: Cũ eius uitæ itegritas uulgata admodũ foret ꝓſuaſiſſe uiro tradũt: ut

Semyramis ſaũcia

Ninns filiuſ

Semiramis i colũbã.

Semiramidis

quinq; dies ſe ſolam regnare pateretur. Quo impetrato ſceptro regni ſtolaq; regia ſumptis prima die ſplendidum conuiuium feciſſe: in q; eo oes duces principes q; adegiſſe: ut ſibi ueluti reginæ parerent. Se cunda die cum populares nobiliores q; ſe tanq; reginam colerent: uiro in carcerem truſo magnoq; ani mo cum cepiſſet regnū: ad ſeniū uſq; multis a ſe præclare magnificeq; geſtis tenuiſſe. Hæc de Semira quá matrem imitatus: ſed omne uitæ tempus recluſus in regia conſpectūq; hominum uitans inter pel lices & eunuchos ocium & delicias ſecutus traduxit. Exiſtimabat enim incōmoda omnia uitare: in con tinuis uerſari uoluptatibus: uacuum eſſe curis ſummam in rege fœlicitatem eſſe. Ad ſecuritatē imperii & ut a ſubditis timeretur: annuatim certum militum indicebat numerum ac eoꝝ ducem ſingulis pun ciis imperabat. Exercitus cum extra urbem conueniſſet: ducem cuilibet nationi prudētiorem ex his q ſecum erant conſtituebat. Acto anno copias remiſſo domum priori milite rurſus a prouinciis petebat. Quo fiebat ut & ſubditi promptius imperata facerent: cū ſemp timor militum ſub diuo agētium immi neret. Et ſi qui forte deſciſcerent timore pœnæ q̄ primum dicto parentes eſſent. Annuam uero militū mutationē ad id conferre exiſtimauit: ut parua tēporis conſuetudine nulla inter eos amicitia contracta neq; duces neq; cæteri aduerſus regē conſpirarent. Diutina enim militia tum milites robuſtiores tum duces prudentiores ſolet efficere. Quæ res ſæpius magnas facultates ad deſciſcendum a principibus p buit. Militia diutina

Vita uero principis exterioribus ignota uoluptates eoꝝ occultas reddit & tanq; iuiſibilē deum ne uerbo quidem quis blaſphemare principem præ timore audet. Hoc pacto duces exercitus: puinciarum pſides: domeſticaq; rerū curatores: iudices inſuper ſingulaq; gentium: aliaq; pro regni cura diſponēs ui tam agebat. Similiter & cæteri reges ad ſardanapalū uſq; triginta regnum tenuere. Cuius tēpore aſſiri orum imperiū. Quod annis mille & trecentis ſexaginta perſeuerauit: quēadmodum etheſias ſecundo libro tradit: ad medos tranſiit. Nomina regum quantoq; quiſq; regnauit tempore: cum nil memoria di gnum egerint: nequaq; ſcribit: Solum memoratur auxiliū troianis ab aſſiriis miſſum. Dux præſidii Mē non thitoni filius fuit. Teutamo enim in aſia regnante qui uigeſimus a Nino atq; Semiramide deſcen dit: Agamēnonem tradunt aduerſus troiam cum græcis bellum mouiſſe: cum aſſirii amplius mille an nis aſiæ imperaſſent. Cum uero priamus bello oppreſſus ab rege Teutamo præſidium utpote aſſiriis ſubditus per legatos poſtulaſſet: ille decem milia æthiopū totidēq; Suſianos cum ducentis curribus du ce Mēnone ad troiā miſit. Erat tunc Titonus præfectus perſarum acceptus maxime regi. Memnon ue roæſtate florens ac animi corporiſq; pſtans uiribus maxime ea tēpeſtate uigebat. Aedificaſſe eum fe runt in ſuſis loco excelſiori regiā: quæ uſq; ad perſarum imperium permanſit: Memnonia ab illo deno minata. Strauit & uiam leoferam in ea regione quæ adhuc Memnonia uocat. Aſſerūt qui ſunt in ægy pto ethiopes Memnona eis in locis natum oſtendentes antiquam illius regiā: quam nunc etiam Mem noniam dicunt. Sed conſtat illum troianis cum uiginti peditum milibus curribus ducentis præſidio fu iſſe: multoſq; græcos pugnantem occidiſſe: tandem per inſidias atheſſalis interfectum: corpus eius ab æthiopibus erectū crematūq; extitiſſe: oſſaq; eius ad Thitonū delata. Hæc de Memnone inſcriptis re giis barbari tradunt cōtineri. Sardanapalus a Nino trigeſimus rex: ultimus uero aſſirioꝝ: exceſſit om nes ſuperiores deſidia ac uoluptate. Nā p̄terq; q̄ a nullis exterius cōſpiciebat: uitā muliebrem duxit cū pellicibus ueſte tum porfirea indutus tū molli lana cōtexta. Stola ſuper muliebri facie totūq; corpus in modū pellicis fuco cōponens ultra luxū muliebrē laſciuiebat: uocē fœmineam loquendo imitatus non ſolum cibum potūq; qui uoluptatē præberent cōtinuo appetebat: Sed luxuriæ quoq; deditus nunc ui ri nunc mulieris uice abutebatur: omni poſthabita ſexus: ac pudoris cura. Adeo uero delitiæ turpis uo luptas incontinentiaq; in eo uiguere: ut ſucceſſoribus poſt obitum ſuum in ſepulchro iſcribi barbarica lingua mandarit: quod poſtmodū græcus iter prætatus eſt. Hæc habeo: quæ comedi: & quæ cum amo re & uoluptate percæpi. Ea plurima & præcipua relicta ſunt. Vita in hunc modū turpiter exacta Impiū aſſirioꝝ: quod diutius perſeuerarat euertit. Arbaces qdā genere mædus uirtute & animi magnitudie præclarus dux erat copiaꝝ: quæ ſingulis annis in ninam a mædis deſtinabantur. Contracta amicitia cū babylonioꝝ duce noīe beleſo hortatus eſt ab eo ut principatū aſſirioꝝ deleret. Erat enim inſignis iter ſacerdotes: quos babylonii chaldeos uocant peritus aſtrologiæ diuinationiſq; multis prædixerat quæ erāt peuldubio futura. Hic arbaci cum amicus eſſet: eum imperio omniū potitu⁹ prædixit: qbus Sar danapalus regnaret. Laudato uiro Satrapā ſe illū babylonioꝝ: ſi uera prædiceret factu⁹: pmiſit. Ipſe tā quā dei uocibus in ſpē elatus eū reliquis ducibus tum benigne alloquēdo: tū beneficiis ad eius beniuolē tiā attraxit: Cupiens aūt regē atq; eius uitā inſpicere data uni ex eunuchis aurea fiala ad Sardanapalum introductus eſt. Conſpecta regis mollitie & muliebri apparatu: illum ut nullius rei hominem deſpexit: magiſq; in ſpem incubuit a chaldeo datam: Inita cum beleſo ſocietate ut ipſe medos ad imperiū: perſas ad defectionē ſollicitaret. Ille uero babylonios barbarorūq; ducē ſibi amicū ad cōmunionem cōſilioꝝ impelleret. Cū tēpus miſſionis exercitus adueniſſet: quilibet de more in patriā ſeceſſit. Arbaces ad mæ dos reuerſus perſuaſit: ut pro imperio perſis ut pro libertate ſumerent arma. Similiter & beleſus baby lonios īpulit ad libertatem: & ad arabes legatis miſſis pfectum eoꝝ ſibi familiarē ad ſocietatē cōſilioꝝ hortatus eſt. Acto anno ad ninā conuenere omnes: ſuccedere ſe de more cæteris ſimulantes: re uera ut īperium Sardanapalo auferrent. Erāt quattuor gentes: quæ in unum cōuenerant: numero milia homi

Aſſyrio rū ipiū. Menon 41. Theuta mus. Mēnōis exercitū. Titonus 41. Mēnonia. Leofera uia. Sardana palus Sard. epi taphiū Arbaces. 17. Beleſus. Chaldei. 15.

Sardanapali victoria

num quadringenta muniti castris:ac de rebus cõibus consultantes. Cognita defectione Sardanapalus aliarũ nationum exercitum aduersus desciscentes ducens commisso certamine,hostes superat: ꝓfligati ad montes confugiunt stadiis a nina distantes septuaginta:quibus:cum denuo ad campos fortunã experiri descendissent:Sardanapalus cum oĩbus copiis occurrit. Instructa acie per præconẽ ei qui Arbacẽ aut babyloniũ belesum occidisset:talenta auri ducenta:qui uiuos tradidisset:duplex premiũ ac mediæ præfecturã pollicitus est. Verũ nullũ ea ꝑmia mouerunt. Cõmisso certamine multi ex hostibus occubuere: Reliquos Sardanapalus usq; ad castra in montibus sita ꝓsequitur. Qui cũ arbace erant aduersis præliis pauentes inito quid uictis agendum esset consilio:maior pars:in patriam cuiq; redeundũ: Ibi præoccupanda munita loca:alios in societatẽ belli uocandos.necessaria ad bellũ paranda esse cẽsebat. Belesus babylonius asserens deos multis cũ laboribus periculisq; uictoriam polliceri persuasit ut in bello perseuerarent. Cõmissa rursus pugna rex superior fuit:castrisq; hostium potitus usq; ad montes babylonios insecutus est. In eo certamine Arbaces uiriliter pugnans multis prostratis assiriis uulnus accæpit. Tot aduersus ꝓlios eorũ qui desciuerant icti duces:cum domũ abire decreuissent belesus sub dio pernoctans ex astrorũ obseruatione recedere uolentibus prædixit:paucos post dies ultro illis auxilia aduentura: resq; eorũ in melius cæssuras esse. Hæc astris significare deos. Suadere igitur se:ut suæ artĩ fidentes parũper deorũ beneficia expectarent. Huic exhortationi parentibus ducibus: ꝓmissumq; expectantibus tẽpus nunciatũ est bactrianorũ exercitum ad regẽ mitti: ꝓpinquumq; esse magnis itineribus ꝓficiscentem. Visum est igitur Arbaco reliquisq; cum expeditis milibus obuiã ꝓficisci:ut aut defectionẽ persuaderẽt bactrianis:aut ad id armis cogerent. Primũ duces tum reliqui libertatẽ asserẽtes copiis cæterorũ sese addiderunt. Hæc Sardanapalus ignorans memor superioris fortunæ ad hilaritatem ꝓfusus epulũ militibus ex sacris:uinũq; abundæ præbuit:aliaq; epulo accõmodatã. His ĩtentis assiriis Arbaces qui per trãsfugas hostiũ in castris negligentiam:ut qui uino ciboq; grauati:somno q̃tq; indulgebant:norat:noctu castra hostium expugnauit:acie instructi incompositos:parati in paratos adorti:multis interfectis reliquos in urbẽ compulere. Sardanapalus cum exercitui ducem præfecisset Salamenũ uxoris fratrem: urbis curã custodiendæ sumpsit. Hostes in locis patentibus iuxta urbem duobus ꝓlios copias regias fundunt:interfectoq; Salameno reliquos persequentes partim in fuga cædunt:partim in flumen euphratẽ præcipites agunt:Paucis q cædi supfuerãt in urbẽ compulsis. Adeo ingens numerus occisorũ fuit:ut fluuius redundante hoĩum sanguine colorẽ mutarit. Obsesso in urbe rege multæ nationes quælibet libertatẽ asserẽs ad Arbacẽ deferunt. Rex magno id discrimine regnũ uersari uidens filios tres: duasq; filias cum magna auri argentiq; copia in paphlagoniã ad cottum ꝓsidem misit ducum oĩum sibi acceptissimum.tum per epistolas:reliquorum qui non defecerant:auxilia accersit ad ferendam obsidionem paratus Erat enim responsum progenitoribus datum nunquã Ninam capi posse:nisi cum fluuius urbi hostis fieret. Quod nunq̃ futurum ratus spem cæperat obsidionis traducendæ.& simul futura auxilia expectabat. Hostes urbem quam propter mœnium altitudinem expugnare nequibant obsedere. Nondum enim catapultæ:neque uinearum:neque arietis quo muri urbium deiiciũtur usus erat. Iis qui in ciuitate erant omnes aduictum res & obsidionem tolerandam necessariæ regis cura ad id antea impẽsa supererant. Cum duobus annis obsidio perseuerasset per summum ocium obsessorum:tertio continuis hymbribus excrescens supra modum fluuius cum partem urbis iundasset muros deiecit ad stadia uiginti. Hic rex existimans tempus oraculi aduenisse desperata salute ne in hostium potestatem perueniret pyram in regia ingentem extruxit:superq; eam auro argentoq; omni ueste insuper regia impositis uxoribus quoq; atq; eũcris in medio pyre reclusis se cremandum una cum his ignem iniecit Hostes audita regis morte urbem per eam:quæ ab oraculo prædicta erat muri parte ingressi Arbacem regia stola indutum regem appellarunt omnium sibi reg; potestate permissa. Sumpto imperio arbaces cum belli socius pro cuiusq; meritis dona ĩpenderet,puinciaq; quoq; præsides,pnũtiauit. Babylonius belesus q futurum ĩperium prædixerat admonens ꝓmissorũ ꝓfecturam babyloniæ obtinuit. Et simul testatus est uotũ se bello:dum in dubio res esset:fecisse uicto Sardanapalo regiaq; incensa:cineres se ex ea babyloniã delaturum:ac pene templũ dei aggerẽ erecturum qui ab omnibus per euphratem nauigantibus conspiceretur perpetuũ monumentum regni assiriorũ deleti. Hoc petiit suasore eunucho quodã:a quo argentum aurumq; ad se delatum occultum tenuit:Quod ignorans Arbaces existimabat enim omnia igni una cum sardanapolo absumpta esse defferri babyloniam cineres permisit ciuitati ĩmunitate concessa. Belesus paratis nauigiis una cum cineribus babyloniã uim magnã auri argentiq; destinauit. Quare ad regẽ delata iudices eius criminis dati sunt:ex his qui una secum fuerant uictores: Cum belesus factum confiteretur iudices eũ capite damnarunt. Rex magni uir animi uolens regni principia humanitate ac clementia firmiora reddere:non solũ belesο pœnã remisit:sed asportatum aurum argentumq; condonans præfecturam babyloniorũ a principio concessam habere iussit: Asserẽs maiora illius erga se beneficia:q̃ iniurias esse. Hac uulgata clementia non solum beniuolentiam singulorũ:sed & gloriam assecutus est censentibus omnibus illum imperio dignum:qui ita parceret delinquentibus. Arbaces suis bonis ciuibus concessis urbem a solo euertit:aurũ argentũq; omne nam ad multa talenta ex icendio effluxerat:detulit in ecbatanã mediæ urbẽ. Hoc pacto Assiriorũ imperiũ quod ad trigesimam prolem a nino peruenerat annis mille & quadringentis ad medos transiit. Nunc æquum uidetur : quo nil me-

Salamenus

Cottus

Ninæ urbs

Sardanapali mors

Arbaces rex

moratu dignum omittamus: de his qui chaldei apud babylonios uocantur referre. Chaldei babylonio
rum antiquissimi cum locum in sua rep. quem in ægypto sacerdotes obtinuere. Ad cultum enim deo
rum deputati per omnem uitam philosophantur peritissimi astrologiæ habiti. Multi diuinatione qua
dam futura prædicebant: ac tum auguriis: tum sacris: tum aliis quibusdam incantatiõibus & mala auer
rere ab hominibus: & bona afferre: auguria insuper: somniaq; & prodigia interpretrari cõsueuere. Eo
rum præterea: quæ ad sacra speculanda pertinent peritissimi. Nõ enim quemadmodum græci horum
ni aliarum rerum cura posthabita. Ita tum quia a teneris annis in ea doctrina eruditur: tum quia diu
tius in illa perseuerant doctissimi euadunt. Apud græcos ut plurimum tarde ad philosophiam accedũt
paulumq; in ea immorati ad quæstum uertuntur. Pauci admodum in ea immorantur perdiscenda lucri
gratia ad alia exercitia uersi. Non enim de more imitantur parentum doctrinam: sed ipsi sua sponte ua
riis studiis pro libito incumbunt. Et enim barbari in suscepto exercitio semper immorantur; græci ue
ro lucri gratia nouis semper opinionibus incumbentes: deq; maximis disciplinis inter se altercantes in
certos discipulos reddunt: animumq; eorum per omnem uitam dubium nulla certa sentẽtia errare cõ
pellunt. Ita si quis præclarissimorum philosophoꝝ diligenter sectas exquirat repugnantes admodum
maximisq; de rebus inuicem contrarias comperiat. At uero chaldei mundum sempiternum esse aiunt:
neq; principium habuisse: neq; sortiturum esse finem: Vniuersoꝝ ordinem atq; ornatum diuina qua
dam prouidentia factum. Cælestia omnia non casu aut sua sponte: sed determinato quodam firmoque
deoꝝ nutu iudicioq; esse perfecta. Astrorum longa obseruatione cursum naturamq; diligẽtissime scru
tati: multa futura hominibus prædicunt. Maximam uero uim ac motum quinq; astroꝝ qui planetæ ap
pellantur interpretres illi dicunt: & eius præsertim qui a græcis Saturnus dicitur esse affirmant. Clarif
simum uero & cuius maxima sit uirtus solem dicunt. Reliquos quattuor eo nomine: quo & nostri astro
logi appellant Martem: Venerem: Mercurium: Iouem. Mercurios illos propterea uocant: q; cum aliis
astris haud quaq; errantibus: sed motum ordinatum habẽtibus isti soli proprium cursum sortiti futura
ostendant: tanq; deorum interpretes uoluntatis. Nam tum ortu: tum occasu: tum colore significare re
cte aduertentibus futura testantur. Aliquando uero uentis quandoq; hymbribus: tum æstu: nonnunq;
cometis: solis & lunæ eclipsi: hiatu terræ multis deniq; signis: quæ ꝓfint quæ ue obsint non solum genti
bus ac locis: sed & regibus & priuatis personis ostendunt. Sub hoꝝ cursu esse astra trigita: quæ deos cõ
sultores appellant: & horum medietatem supra reliquam subtus terram ferri: tum quæ apud homines
accidunt: tum quæ a cælestibus eueniunt spectantia. Diebus autem decem ex supioribus unum ad infe
riora ueluti astrorum angelum: alterum rursus ab inferioribus ad supera mitti. Et hunc esse eorũ præ
scriptum motum circuitu sempiterno. Deoꝝ præcipuos duodecim asserunt esse numero: Quorũ cui
libet mensem & unum ex signis zodiaci tribuunt: perq; ea solem ac lunã reliquosq; planetas quinq; effi
cere motum suum: Solem anno: lunam mẽse proprios cursus peragere. Reliquorum planetarum quẽ
libet suum motum diuersis consumare tum uelocitate tum tẽpore. Hos aiunt planetas plurimum in
generationem conferre uel bona uel mala consequenda: perq; eorum naturam atque aspectum maxi
me cognosci: quæ sint hominibus euẽtura. Multa quoque prædixere tum aliis tum etiam regibus præ
sertim alexandro: cum esset cum Dario pugnaturus. Postmodum Antigono Nicanori Seleuco: prædi
cunt etiam idiotis futura: ita euidenter: ut mirum & ultra hominem ingenia esse putetur. Viginti quat
tuor præterea astra præter zodiaci circulum annumerant: quorum duodecim uersus boream: duodeci
ad notum uergant. Et hæc quod uideri: quæ attribuunt uiuentibus. hæc nõ apparere: & defunctis adesse
putant: quæ iudices uniuersoꝝ appellant. His omnibus inferiorem lunam ferri proprius terram di
cunt: quæ breui tempore efficiat cursum suum non quidem propter uelocitatem motus: sed ꝓpter cir
culi breuitatẽ. Quod uero lumẽ a sole habet: q; ꝓpter terræ umbrã obscuretur sentiũt: cũ græcis. De so
lis eclipsi uaria sentiẽtes: neq; de ea suã sententiã efferre audent. neq; tempus prædicere. De terra priua
tas sententias afferunt asserentes scaphæ similem: & concauã esse: multaq; de hac: deq; reliqs quæ in or
be sint: psuadere nituntur: de qbus alienum ab historia est singulatim referre. Hoc aũt concædunt oẽs
chaldeos astrologiæ ultra cæteros: cum diutius ĩ ea uersati sint: esse peritos. Numerum annoꝝ: quibus
se huiusmodi astrorum doctrinæ uacasse affirmant: haud facile quis crediderit: nam quadringenta tria
annorum milia annumerant: usq; ad Alexandri ascensum ex quo astroꝝ obseruatiões ab se cæptas di
cunt. Et de chaldeis hactenus. Nũc eo unde digressi sumus redeat oratio: qm̃ scriptores plurimi de me
dorũ imperio dissentiunt: haud ab re erit ueritatem historiæ exqrenti: in quibus differant referre. He
rodotus qui xerxis tempore uiguit assiriorum regnum qui annis antea quingentis asiæ imperitauerãt:
scribit a medis euersum deinceps multo tẽpore nullũ fuisse regẽ: qui oĩbus ĩperaret: Ciuitates singulas
populari imperio usas absq; regibus uixisse. Tandem plures post annos electum a medis regem iustitia
insignẽ noĩe Ciaxarẽ: q; ꝓpinqs populis in medoꝝ societatem adductis dux oĩum creatus est. Tum po
steri eius susceptũ imperiũ propagarũt usq; ad Astiagem: quem Cyrhus persæq; deuicerunt: de quibus
nunc paucis contenti postmodũ suo tempore diligentius trademus. Secũdo septimæ ac decimæ olim
piadis anno factus est medorũ rex Ciaxares secundũ herodotũ: etheſias gnidius post herodotũ: qui cũ
Artaxerse aduersus Cyrhũ frem eius militãs captus est: obq; arte medicine annis decẽ & septẽ cũ rege

Chaldeorum uirtus

græcoꝝ sectæ repugnãtes

Mũdus sempiternus.

Planetæ. solis uirtus. 20. Mercurius. 29.

Angelus

Planetarũ influxus

Lunæ 20 cursus

Terra concaua

Astroꝝ obseruatio.

Herodoti seculũ

Medoꝝ sermo. ciaxares. Astyages.

Etheſiæ seculum

Arbaces.
Mandanes.
Sosarmon.
Arsteus.
Parsodes.
Cadusii.
Arceus.
Artines.
Artibanus.
Sacæ.19.
Tarinæ uirtus.
astibara.
Apanda.
Astyages.
Indiæ situs.
Emodes.
Sacæ.
Indus/19/ fluuius.
Elephãti. 19. 22.
Indiæ bona/
bosphorus
Indorũ Agricultura.

summo cum honore fuit:Ex annalibus regum:in quibus prisca persarum gesta obseruata cõsuetudine scripta erant Certam a se compertam historiam ad græcos attulisse affirmat.Is tradit post deletum assiriorum regnum medos imperio asiæ potitos fuisse.Arbace regnãte:qui cum Sardanapalum bello uictum est superasset:regnasset q; duo de triginta annis Mandanes filius ipsius imperium suscepit: qui asiæ imperauit annis quinquaginta.Post hunc annis triginta regnasse Sosarmonẽ. Quinquagita arte carmin Arbianem duo & uiginti.Quadraginta Arsteum: qui bello maximo cum caduſiis gesto superatus sit. Eius rei causa traditur fuisse Parsodes persa uir fortitudine ac prudentia multisq; præterea uirtutibus memoralibus:qui regi apprime carus cum magna esset auctoritate apud eos:qui præcipui penes regẽ habebantur:ex quodam iudicio infensus regi:cum tribus milibus peditum:equitibus mille ad caduſios aufugit:A quibus susceptus sororem despondit uni:qui cæteris eo tempore potentia præstabat:cum a rege aperte defecisset suasit caduſiis omnibus:ut se in libertatem uendicarẽt.Dux belli ob uirtutẽ creatus exercitum maximum ad ducẽta hominum milia coegit:Castrisq; in finibus caduſiorũ positis Arceum medorum ducem se aduersus cum octingentis milibus hominum profectum pugna inita superauit:Ad quingenta milia interfectis reliquos abegit extra caduſiorum fines.Hac uictoria insignis a caduſiis rex creatus in mediam transiit omniq; prouincia uastata magnam gloriam assecutus est.Vergens iam senium cum instaret uitæ finis:execratus est successores:qui odium inimicitiamq; iter Caduſios ac medos deleret:qui pacem procuraret exilio mulctaretur:Siue progenies sua: seu caduſius esset. Quapropter caduſii semper medis hostes extitere nunq; illorum regibus subditi usq; ad Cyrhum persarũ regẽ. Post arcei obitum in medis regnauit Artines annis duobus & uiginti. Artibanus quadragita.Post hũc parti a medis deficientes:cum patriam urbemq; Sacis tradidissent:magnum bellum inter sacas medosque:quod annis duobus magnis utrinq; cladibus gestum est:excitarunt.Pax tandem constituta:ut parthi subicerentur medis:Sacæ mediq; amici sociiq; inuicẽ perpetuo essent.Sacarum tum regina erat mulier Tarina nomine bellorum appetens:audacia quoque & rebus gestis cæteris fœminis inter sacas nobilior.Habet ea patria mulieres robustas:quæ uiros appetant præsertim belli gloria illustres.Fertur hæc tum pulchritudinem tum uero consilio prudentiaq; mirabilis extitisse:propinquasq; gentes barbaras superbia elatas ac sacis imperantes expugnasse:maioremq; eius regiõis partem ad mitiorem traduxisse uitam.Multas insuper condidisse ciuitates:quas reddidisset præcæteris uicinis gentibus fœliciores: Post eius obitum memores beneficiorum eius uirtutisq; subditi sepulchrum ei, construxere: omnium quæ apud ipsos erant magnificentius.Pyramis ea fuit triangularis:cuius latus quodlibet tribus stadiis protendebatur.Altitudo stadii erat unius uertice in arctum constructo.Addiderunt sepulchro auream statuam instar colossi.Honores insuper heroicos aliaq; ad sepulchri magnificentiam ipenderunt:quæ suis maioribus consueuerunt largiri.Astibara medorum rege in ecbatanis ob senectam defuncto filius Apanda regnum cæpit a græcis Astiages nominatus: quo a cyrho rege persarum deuicto medorũ regnum ad persas transiit:de quibus suo loco scribemus.De assiriorũ medorũq; imperio:deq; his:in quibus dissentiunt scriptores satis dictum putamus.Nunc ad indos:eaq; quæ de his traduntur transeundũ.India in quattuor latera distincta.Quod ad orientẽ quod ue ad meridiem uergit magnum mare circundat.Quod arctos spectat Emodem mons ab ea scithia quam habitant hi qui appellantur sacæ diuidit. Quartum quod est ad occidentem fluuius indus terminat.omnium fere post nilum maximus.Magnitudinem indiæ ab oriente ad occasum scribunt stadiorũ uiginti octo milium.A septentrione ad meridiem milium duum ac triginta.Hæc tanta indiæ magnitudo circulo æstiui tropici uidet subiecta.In multis in diæ locis aiunt erectum lignum nullam a sole umbram reddere:nocte arctos nõ uideri. In ultimis uero minime aspici arctũ:quo in loco umbras uersus meridiem inclinare dicunt.India multos mõtes ac magnos continet arboribus omnis generis oppletos.Campos insuper plurimos maximosq; fructibus uberes pulchritudine egregios.Diuisa est fluminum multitudine agros plurifariam rigantium:Ista ex re bis in anno præbet fructus Animantia uarii generis producit præ cæteris magna ac robusta:partim terrestria:partim uolantia.Elephantes insuper plurimos maximosq; : qui libycos robore excellãt. Vtuntur his quos uenatione abunde capiunt in præliis:multumq; ad uictoriam conferunt. Homines quoq; fert proceros ac ualidos & artificio accommodatos:ut qui aerem pur ducant: & aquam bibant salubrem.Terra & domesticis fructibus opulenta est:& uariis multiplicibusq; metallis fecunda. Nascit in ea ingens argenti auriq; uis:non par quoq; æris ferriq; & aurichalci.Multa insuper ad cultum utilitatemq; uitæ & belli apparatum.Præterea inter alias segetes fit apud indos plurimum milii ac leguminum agros aqua fluminum irrigante.Oriza quoq;:& quod appellant bosphor multaq; alia ad cibũ utilia.Plures insuper fructus animantium nutrimenta quæ longum esset recensere.Ob hanc causam affirmant nunq; indiam famẽ:aut rer inopia præmi.Nam cum bis annis singulis segetes ferat: hunc quidẽ hyeme quo tempore alii risum serunt percipiunt:alterum æstate cum oriza Sisamus bosphorus miliũ seruntur.Quo accidit:ut præcipua sit apud indos ubertas:cum & sua sponte nascantur fructus: & palustres dulcedine præcipua radices magnam copiam uictui hominum præbeant.Omnis enim fere campestris regio dulcem tum a fluminibus humorem suscipit:tum a pluuia: quæ certo anni tempore fieri æstate consueuit.Sunt radices quoq; palustres æstu decoctæ:sed magnar præcipuæ arundinũ dulces. Confert etiam ad indorum fertilitatem consuetudo:quæ in bellis seruatur.Nam apud cæteras gentes

hostes bellorum tempore regiones spoliãt uastantq; neq; agros coli sinunt. apud indos uero belli tempestate in campis opus rusticum exercent absq; cura agricolæ procul ab omni discrimine belli. Hostes in præliis mutua cæde crassantur. Agricolis nulla in re nocent: sed intactos relinquunt tanquam cõmunis utilitatis ministros. Neq; uero hostium agros uruntur: neq; cædunt arbores. Habent insuper indi plura flumina ingentia q; nauigiis apta: quæ ex fontibus montium ad septentrionem uergentium in campestria decurrunt. Horum permulti in unum coeuntes in gangem defluunt. Eius latitudo stadiorum é triginta. Fertur ab septentrione ad meridiem: inque mare oceanum ingreditur. Delapsus uersus orientem per gandaricos: apud quos permulti sunt maximiq; elephantes. Quo accidit: ut nullus unquã eis rex aduena imperarit propinquis gentibus numerum uimq; beluarum ueritis. Alexander macedo totius asiæ imperium adeptus solos gangaros non oppugnauit. Nam cum ad gandem cum exercitu peruenisset cæteris sibi subditis indis: ut nouit gãgaros quattuormilibus elephantis ad bellum paratos: neq; quaquã eos armis lacessiuit. Indus eodemmodo quo ganges ab arcto incipiens inque oceanum fluens indiam diuidit: lapsusq; per loca patentia augetur pluribus egregiis fluuiis qui in eum decurrunt: quorum precipui Hipanes Hydaspesq;: & acesinus dicuntur. Sunt preter hos haud uulgaria flumina indiam interlabentia: quæ regiones eas ortis uariisq; fructibus uberem reddunt. Cur in india plura maximaq; sint flumina: causas philosophi phisiciq; asserunt indiam situ esse humidã. Scythas uero bactrianosq; uicinas gentes elatiores. Merito igitur humiditatem ex superioribus locis ad infima fluentem & plures & aquosiores fluuios reddidere. Sed quod accidit intercæteros fluuio. quem dicunt Sillan: est dictu mirabile. Defluens enim a monte eiusdem nominis abrupto: neq; alterius fluii decursu auctus absorbetur ab hiatu terræ. indiam omnem cum supra modum amplitudine excedat multæ uariæque incolunt gentes: quarum nulla originem extra indiam trahit: sed omnes indigetes appellantur. Nunquam externa colonia illuc adiit: neq; ipsi ad alias gentes miscere: Asserunt priscos inde homines his cibis quos terra sua spõte produceret pellibusq; animalium quemadmodum & græcos prouectibo usos: artesq; & cætera ad uitam necessaria paulatim adinuenta utilitate homines docente: quibus natura manus loquelam & animi qrestantiam adiumenta uitæ dedisse. Tradunt qui prudentiores apud indos fuere: priscis temporibus cum adhuc homines dispersi per uicos habitarent: uenisse ad indos cum exercitu ex occidentali plaga dionysium omnemq; peragrasse indiam nullis adhuc præclaris constitutis urbibus: quæ ei obsisterent. Cumuero ob ingentes æstus exercitus eius peste interiret. ut dux prudens in montes ex locis planis milites traduxit. Vbi cum uenti frigidi efflarent & aquæ potu uterentur quæ pura ex fontibus manabat a morbo sunt liberati. Locum montanum: in quo exercitus a peste eua|uit femur appellauit. Vnde & græcos tradisse de eo deo posteris ferunt in iouis femore dionysium esse nutritum. Cum multos fructus indos plantare docuisset: & uini quoq; aliorumq; ad uitam utilium usũ dedit: plures insuper condidit egregias urbes cogens ex uillis in ciuitatem migrare Deorum quoq; cultum tradidit: leges ac iudicia constituit. Tandem propter impensa beneficia rerumq; uarias inuentiones deus existimatus est: & immortalium honore potius. Scribunt etiam mulierum multitudinem i exercitu circunduxisse usumq; esse in acie tympanis cymbalisq; nondum tuba reperta. Cum indis imperasset annos duos & quinquaginta senex defunctus est: cui successerunt regno filii: sed paulatim labente successoꝝ culpa principatu cum longo tempore post regnum omnino defecisset. ciuitates libertatem asseruere. Hæc de dionysio deq; progenitoribus eius ab his qui indiæ montana incolunt tradunt. Herculem preterea uolunt ad indos accessisse: sicut & græci claua pelleq; leonis ornatum q corporis robore uirtuteq; multo cæteros homines excesserit: terre insuper ac maris mõstra perdomuerit. Cum multas cæpisset uxores filios plures natam unicam genuit: filiis cum ad etatem peruenissent: omné distribuit indiam regnis: p numero filioꝝ cõstitutis: Filia ab se nutritã in reginam fecit. Multas preterea ciuitates ab eo conditas scribunt maximam clarissimamq; appellauit. Palicotram. In qua sumptuosa ædificata regia multos in eam introduxit incolas sepulchris etiam fluminibusq; reddidit urbem munitiore. Et ipse quidem hercules cum e uita migrasset: immortalium honorem consecutus est. Posteri eius permulta regnantes secula nil dignum memoria gessere: neq; exercitu aliquo extra indiam ducto: neq; colonia ad alias nationes missa. Multis post annis plurimæ ciuitates in libertatem se uindicarunt. Nationes quædam regnum usq; ad Alexandri aduentum passæ sunt. Cum leges apud indos uariæ habeantur admiratione tamen dignæ: quæ fuerunt a priscis eoꝝ philosophis editæ. Lege eni sanxerunt: neminé oio seruum esse. liberos æquo iure: honoreq; haberi omnes qui assuescerent neq; præstare cæteris neq; iniuria quenq; afficere optime ad omés fortunæ casus instituisse uitã. Stultum sane uideri leges æquas oibus positas: fortunas non æque omnibus communes esse. Indoꝝ populus in tribus septem est distributus. Prima est philosophoꝝ: qui cæteris numero pauciores supereminent dignitate. Hi ab omni opere immunes: neq; seruiunt cuiquam: neq; iperant: recipiuntq; a priuatis & ea. quibus sacra diis faciant. & curam habeant defunctorum tãquam cari diis & quæ fiant apud inferos præcipue norint. propterea dona plurima honoresq; eis impenduntur. Multumuero prosunt indorum uitæ. Nam anni principio una conuenientes. Siccitates: pluuias uentos: morbos prædicunt: cæteraq; quorum cognitio possit utilis esse. Futura enim audientes tum populus tum rex & futura declinant mala & bonis futuris imminét Qui philosophus falsa prædixerit nullam preterquam quod perpetuo silet pœnam subit. Secunda tri-

Ganges. gangari.

Indus fluuius.

hypanis. Hydaspes. Aresinus.

Sylla fluuius.

Naturæ bona.

Dionysius in indiam.

femur

Dionysius deus

Herculis uirtus

Palicotra urbs

Indorũ leges

Indorũ tribus.

Indorũ philosophi.

Pena falsi

d

bus eſt agricolarum:qui multitudine ſuperantes cæteros a bello reliquoq; opere liberi ſolis agris colẽdis tempus impartiunt. Nullus hoſtis eos laceſſit:neq; ſpoliat:ſed exiſtimans illos in communi utilitate uerſari ab omni iniuria abſtinet. Ita ſoluti metu agricolæ terramque libere colentes rerum afferunt ubertatem. Viuunt autem in campis cum uxore ac liberis. neque in urbes commeant. Dant regi:omnis enim inuidia ſubdita eſt regibus:tributum. Nulli priuato licet agros poſſidere:preter tributum:& quantam quoq; fructuum partem regibus impendunt. Tertiam tribum conficiunt ois generis paſtores:qui neq; in ciuitatibus neq; in uillis morantur. Vtuntur tabernaculis uenatu ac retibus tutas a feris auibusq; regiones reddunt. Hoc exercitio india indomeſticam preſtant Multis uariiſq; tum beſtiis tum auibus ſementi agricolarum infeſtis copioſam. Quartum locum artifices tenent:quotũ pars armis pars ruſticis inſtrumentis alii aliis utilibus rebus fabricandis uacant. Hi non ſollum immunes a tributo ſunt:ſed frumentum inſuper a regia percipiunt. Quinto ordine milites:ſed numero ſecundi belli diſciplina exercentur. Ois ea multitudo armis dedita tum equi elephantiq; bello apti ex regia uictum habent. Sextus eſt ordo ephoꝝ:Hi quæcunq; in india aguntur inſpicientes regi referũt. Vbi rex deſit principibus. Septimo loco exiſtunt qui publicis cõſiliis præſũt numero pauciſſimi nobilitate prudentiaq; maxime inſigens. Ex his enim ad regum conſilia tum ad rem.p.curandam. tum ad res dubias iudicandas aſciſcuntur. Duces inſuper ex his deliguntur ac principes. Has in partes politia indie diſtributa haud quaq; licet unius ordinis uirum alterius uxorem ducere. neq; exercitium mutare. Neq; enim fas eſt militem agrum colere aut philoſopharı artificem. Habet india plurimos maximoſq; elephantos fortitudine ac magnitudine præſtantes. Coit hoc animal non ſicut quidam putant ꝓmiſcue:ſed uelut equi & reliqua quadrupedia. Decimo ac ſexto adminus menſe ut plurimum pariunt:quandoq; octauo & decimo. Vnicum ueluti equi parturiunt:quẽ nutriunt matres annis ſex: Viuũt maiori ex parte ætate longeui hominis. Qui uero maxime ſeneſcunt annis ducentis. Sunt & apud indos ſtatuti principes:qui iniurias ab aduenis ꝓhibeant. Si qui eorum infirmentur conductis medicis curant: defunctoſq; ſepelliunt eorum pecunia ꝓximioribus tradita. Iudices cauſas cognoſcunt. Sontes diligenter puniunt.

Elephãtorũ natura

Et de indis hactenus. Nũc de ſcytis qui ſunt indiæ contermini dicendũ. Hi olim a primordio paruam patriam poſſidebant. Poſtmodũ paulatim per uirtutẽ & uires auctı cũ regiões multas ſibi ſubdidiſſent in magnũ imperiũ gloriaq; peruenere. Ea primũ natio iuxta araxim flumen parua numero ꝓpterq; ignobilitatẽ cõtempta cõſedit. Nacti regẽ quendã bellicoſum & militari uirtute ꝑcipuũ agros ampliarunt Montanos quidem uſq; ad caucaſum:campeſtres uero uſq; ad oceanum & meotida paludẽ aliaq; loca ad Tanaim uſq; flumen. Fabulãt ſcythæ natã apud eos ex terra uirginẽ umbilico tenus hois forma. reliqua uiperæ. Eã genuiſſe puellã:cuius nomen fuerit ſcytha. Hunc cum omnium qui ante eum fuerat clariſſimus euaſiſſet:indidiſſe populis ſcithaꝝ nomẽ. Inter huius regis poſteros extitiſſe fratres duos ſũma uirtute. Et unũ Plutonem alterum Napim appellatos:qui magnis rebus geſtis regno inter ſe diuiſo alteros populos Plutones alteros. Napas uocitarunt. Horum magno poſt tpe regum ꝓgenies uirtute & belli artibus inſignis regiones ultra tanaim uſq; ad thraciam ſubiecit: Verſus deinde ad alteram partem armis ad Nilum ægypti peruenere redactiſq; in poteſtatẽ quæ intermediæ erant gentibus uſq; ad orientis oceanum & caſpium mare paludemq; meotidem imperium protenderunt. Aucta uiribus ea gens reges habuit memoria dignos a quibus quidam ſacæ hi maſſagete quidam Arimaſpe alio nomine appellati. Sub his regibus ex ꝓuinciis ab ſe bello ſubactis coloniæ deductæ ſũt. ſed duæ maximæ altera ex affiriis inter paphlagoniam ac pontum poſita. Ex mediis altera pone tanaim flumẽ cuius populum Sauromates appellarunt. Hi multis poſt annis imperio late diffuſo magna ex parte uaſtata ſcythia eam penitus deſertam cultoribus reddidere. Deinceps deficiente ſcytharum pricipatu regnaſſe feminas dicunt fortitudine corporum preclaras. In his enim gentibus exercentur ad bellum feminæ uiris nihilo uirtute inferiores. A quarum multis uirtute egregiis magne res non tantum in ſcythia ſunt:ſed in propinquis locis geſtæ. Cyrum quidem perſarum regem cum ingenti exercitu ſcythiam ingreſſum ſcythaꝝ regina prælio ſuperatum captumq; cruci affixit. Adeo aũt Amazonũ uires claruere:ut nõ ſolũ multas uicinas gentes:ſed magnã europæ aſiæq; partem ſubegerint:de quibus poſtea q̃ ſcribere cæpimus haud abſurdum erit:quæ de illis magis fabuloſæ:q̃uere ſcribũt referre. penes thermodunta fluuium primum gens amazonum fuit quæ uiris ſimiles bellicis artibus uiribuſq; corporis ꝓſtabant. Earũ regina exercitu mulierum coacto exercuiſſe traditr eas militari diſciplina:ac nonnullas ex uicinis gentibus expugnaſſe. Eius deinde gloria & uiribus ampliatis propinquiſq; ſubactis gentibus filiã genuit:quã martis filiã appellauit. Hoies ad texturã muliebriaq; deputauit exercitia. Lege aũt ſtatuit:ut ſolæ fœminæ in re militari erudirentur. Viris interdicta eſſent arma:ſeruiliaq; officia permiſſa. Maribus qui ex eis naſcebantur crura ac brachia debilitabant:quo bello inutiles fierent. fœminis dexteram inurebãt mamam:ne pugnæ impedimẽto eſſet:ex quo &amazonum eis eſt inditũ nomẽ. Regina: & prudentia & rei militaris opinione præſtans urbẽ ꝑclarã in oſtiis thermodontis quã appellauit Themiſtrã inq; ea regiã inſignem condidit. Cum in bellis militarem diſciplinam ſummo ordie ſeruaret:primum propinquas ois gentes uſque ad tanaim flumẽ ſuo imperio addidt. In quadam deinceps pugna cum uiriliter dimicans interiſſet:filiam regno ſuccedẽs: perq; omnia matris uirtutẽ imitata geſta eius ſuperauit:Nam uirgines a primis annis uenationibus exercitans quottide ad belli munia inſtruxit. Mar

Sythiæ Araxes

Virgo exterra. Scytha puer. pluto. 43 Napis.

Sacæ. Maſſagetæ. Arimaſpæ. Antomatæ.

Cyrus. Amazones. 27.

Themyſtra urbs. Tauroboliũ.

ti quoque & Dianæ ſacrificia inſtituit: quæ Taurobolia appellauit. Sacra facere edocuit. ultra tanaï exercitu traducto oës eius ore gentes ad thraciã uſq; deuicit: In regnũ deinde cum multis ſpoliis reuerſa magnifica eis deis tẽpla conſtruxit oium ſubditorũ beniuolentiam iuſto æquoq; imperio adepta. Tum ad alteram fluminis partẽ uerſis armis aſiæ partẽ uſq; ad ſiriã bello ſubegit. Poſt huius obitũ ꝓpinquior tis poſt ſeculis uulgata eaꝝ per omnẽ orbẽ uirtute Herculi Semeles ac Iouis filio ab Euriſteo mandatũ fuiſſe tradunt: ut hippolitæ amazonis baltheum ad ſe ferret. Qua ex re illato amazonibus bello acie que ꝓfligato eorꝝ exercitu uictã hippolytam cum baltheo cepit. quo prælio amazonũ eſt regnum delectũ. Barbaras deinde ꝓximas gentes cõtento amazonũ noie ꝓteritasꝝ iniuriasꝝ memores adeo gẽtẽ caꝝ cõtinuo bello cõtriuiſſe aiunt: ut ipſaꝝ ſit nomẽ & genus extinctũ: Paulo poſt hanc herculis expeditionem i troiam belli tpe Pãtaſileam reginã matris filiã tradunt ſuarũ cæde ꝓterritã cunctaꝝ amazonũ reliqis ex patria ꝓfugã troianis auxilio affuiſſe: ac poſt hectoris obitũ multis præclaris belli facinoribꝫ editis ab achille interfectã. Hãc poſtremã amazonũ ꝓcipua uirtute extitiſſe: reliquiaſq; deiceps eius gẽtis paulatim defeciſſe ferunt. Ea cauſa eſt. cur apud poſteros cum robur earum uirtuſq; referẽt fabulantur antiquaꝝ loco accipiant. Nobis poſteaq; res aſiæ: quæ ad arctum uergũt dignas duximus quæ poſteritati mandarent: haud abſurdũ uiſum eſt. quæ de hyperboreis traduntur cõſcribere. Eorꝝ qui ueteres ſimileſq; fabulis hiſtorias ſcribunt. Ecateus quidã aliꝰ oppoſitã celtis iuxta oceanum eſſe inſulam haud multum ſicilia minorẽ pone arctos tradunt: habitariq; ab his qui hyperborei eo q; uento boree ſint ad modum ſubditi appellentur. Inſulã uero fertilẽ ac fructuoſam: ut in qua fructus annui bis naſcãtur. Fabulantur latonã in ea natã: unde & apollo ibi præceteris diis maxime colit. Eſſe quoq; eius inſulæ homies ueluti quoſdã ãppollinis ſacerdotes: cuius laudes & hymnos quottidie in cantu celebrent: ſummeq; eũ honerent deum. Preterea lucrum ingentẽ templũq; apollinis forma rotunda egregium multiſq; donis atq; ornamẽtis cumulatũ. Vrbs ei ſacra eſt: cuius incole maiori ex pate aiunt eẽ cytariſtas: cõtinueq; in templo ſonare canentes hymnos in apollinis laudem: cantuq; eius geſta exornantes. Habẽt hyperborei ꝓpriã linguã græcis: ſed athenienſibus maxime deliiſque ſocietate ac beniuolentia iuncti ſunt: a priſcis tẽporibus cæpta. Et enim græcos quoſdã dicunt cũ ad hyperboreos tranſiſſent: dona ſumptuoſa in templo appoſuiſſe græcis litteris inſcripta. Eodẽ pacto ex hyperboreis olim. Abarim ueniſſe in græciã amicitiãq; cum deleuis antea cõtractã firmaſſe. Ferunt inſuper lunam hac inſula uideri paꝝ a terra diſtantẽ ac terreſtres quoſdã ueluti cumulos habentẽ in ſe manifeſtos. Dicũt quoq; eum deum ꝓ annos unde uiginti adire inſulã: in quibus aſtroꝝ reuolutiones perficiant. Ob eã rẽ huiuſmodi annoꝝ tẽpus a græcis metonus ãnus nominat. Interea cythara ſonare: pſallereq; noctu cõtinuo ab equinoctio uernali uſq; ad pliadũ ortũ deus exiſtimat uoluptati deditus. Regno ciuitati impant huic: tẽploq; præſunt ii quos appellant boreadas ꝓgenies boreæ: quæ per genus recipit principatum. Nunc ad reliquas aſie partes eas preſertim: in quibus cõtinet arabia tranſeundum. Ea inter ſiriam ægyptũq; ſita multis uariſq; diſtingui tur gentibus. Nam quæ uergunt ad orientẽ partes. arabes incolunt: quos nominant abatos habitantes patriã tum deſertã tum inaquoſã tum i paucis ferentẽ fructus. Ideoq; latrociniis uicinis gentibus iſeſti ſunt atq; inuicti bello. Qui regionẽ aquis carentem tenent. puteos effodiunt extetis ignotos: quæ res hoſtium pericula depellit. Nã qui eos perſequuntur aut errantes ſiti deficiunt foncium inſcitia aut uix redunt labore defatigati. Ob hanc cãm arabes ea loca incollentes cum bello expugnari nequeant libertatẽ uiuunt: neq; ulli unq; externo regi: ꝺnõ aſſirio nõ medo nõ perſo paruerũt. ipſi macedonum reges nũquã eos ſubigere quãtũ uis magnis copiis ualuere. Eſt in regiõe abateoꝝ ſaxum natura admodum mutitũ unico anguſtoq; aſcenſu euntibus patens paucis cuſtodibus egens. Stagnum quoq; ingens: ut quod longitudine quinquaginta latitudine ſexaginta ferme ſtadia cõplectat. Aſſaltum ꝓducẽs ex quo non parum uectigal pcipit. Eius aqua odoris eſt peſſimi atq; amari. Quot fit: ut neq; piſces ꝓducat neq; aliquod aquatile animal. Et cũ plures dulcis aquæ fluuii in illud decurrant nequaq; in aquæ natura immutatur. Aſſaltũ ſtagni medietas plurimũ annuatim gignit: quãdoq; ad tria iugera quãdoq; ad duo. Vnde & circũſtantes barbari maiorẽ partẽ tauꝝ minorẽ uitulũ appellant. Plenus aſſalto lacus ꝓcul aſpicientibus inſula apparet. Cũ aſſaltũ lacus eſt egeſturus palã ante uigeſimũ & ſecundum diẽ apparent ſigna. Et enim circa ſtagnum ſtadiis pluribus fetor a uẽto excitatus ꝓpriũ argẽto auroq; & æri coloré aufert uento iterum reflãte reſtituit. Propinqua loca ex calore fetoreq; lacus corrupta & morbos afferunt incolis & breuioris uitæ reddũt. Fertilis ẽ ea palmis regio quæ fluminibus aut aqs fontiũ rigatur. Naſcit & i quadã eius cõualle ad multa medicis utile balſamũ maximũ uectigal: cum nulla orbis pars alia eam plantã ꝓducat. Ab hac deſerta aridaq; patria uicina arabia adeo differt: ut multitudine fructuũ cæterarumq; reꝝ quæ in ea naſcunt felix nominet. Calamo enim & eo qué appellant ſchinum rebuſq; aliis quæ aromata dicunt: plurimũ abundat. Foliis ꝓterea odoris ſuauiſſimi: & qđ ex arboribus ſtillat gũmi myrrham etiam & diis gratiſſimũ perq; uniuerſum orbẽ diffuſum thus extrema arabiæ ferunt. Coſtũ inſup Caſiam Cinamomũ & alia eiuſmodi plura. Herbæ uero & arbuſta odorifera adeo abunde: ut q; cæteri raro ſuper deorum altaribus ponant: illi ꝓ lignis in furnis cõburant. Hiſq; quæ apud alios habẽt rara arabes ſeruoꝝ domi lectos ſternant. Cinamomum utilitatæ excelens ad hoc reſina mirrhq; odoris therebintus apud arabes naſcuntur. Montes nõ ſolum abietes ac populos proferunt: ſed ce

Hercules ſeme les filius. Hyppolita. 33.

pantaſilea.

hyperborei.

Latona. 49.
Apollo. 23.

Abaris.
Luna. 28.
Meto nus an nus.
Borea dæ.
Arabia.
Abati.

Aſſaltus

balſamũ. 26.
Arabia felix.
Calamꝰ.
Myrra. 47.
Thus. 47.
Coſtũ. Sching.
Caſia. 26.
Cinamomum.
There binthus.
Baratõ.

dros & quē uocant baraton: plurimas uero alias nutrit plantas ſuauem odorem traſeūtibus inſpirantes. Natura id ſoli accidit ut dulces in eo odores orta ferant. Nam quibuſdam ī locis effoſſa terra aliquæ reperiuntur ſuaue olentes glebæ: quæ ueluti metalla fuſe lapides ingentes fiunt ædificandis domibus apti. In eos cum guttæ aquæ pluuiæ cadunt ita liqueſiūt ex humiditate iuncturæ lapidum: cō miſcenſq; inuicē: ut unicus murus appareat. Effodiť in arabia auȝ: qđ nō igni decoquiť ut apud alios cōſueuit: ſed ueſtigio effoſſū nucibꝰ id caſtaneis ſimile reperiť. colore é ita lucido: ut p̄ ioſos lapides ab artificibꝰ auro incluſos ſplēdidiores reddat. Pecoȝ adeo fertilis arabia é: ut natiōes plurimas uitā paſtoȝ ducētes enutriat. Frumēto nō eget multaȝ reȝ ubertate opuléta. Pars ſyriæ cōtermina multas uariaſq; nutrit feras. Ná & leōes & pardali multo plures maioreſq; in ea q̄ in libya repiunť. Preter hos q babylonii uocáť tigres. Fert & aialia nature duplicis mixta ſpecie quoȝ aliquos appellāt ſtrutio camelos: q ex ſtrutiōe cameliſq; cōſtāt: uñ & nomé trahūt magnitudine ad cameli naſcētis modū. Capite ſūt pilis minutis: oculis groſſioribꝰ nigriſq; nō diſſimili forma & colore camelis collo ob lōgo roſtro breui atq; acuto elati mollibꝰ pennis duobꝰ cruribꝰ pedibꝰ ungula fiſſa ut terreſtre ſimul uolatileq; aíal uideat: pp gravitaté neq; altius extolli neq; uolaŕ pōt. Sed uelociter terra gradiť. Perſecūť illū eqtes quos ſepius lapide pedibꝰ ueluti fūda iacto ferit. Cū effugere neqt inter arbuſta ſepius aut umbroſa loca caput abſcōdit nō naturæ deſidia ne uideať aut cōſpiciať ab alis ut qđá putant: ſed qa ea corporis pars cæteris debilior umbrá ſibi p̄ tutela parat. Natura.n. optima ſingulis animātibus ad ſui ſaluté magiſtra nō ſuæ tm̄ ſed eoȝ quoq; quos p̄creat curá ſalutis gerit. Qui Camelo pardi uocáť: ab his amboꝰa qbus ſortiunť nomē naſcunť: ſed camelis exiſtunt minores. & breuiore collo. capite oculis colore pilis pardi ſimiles. Vngulæ: fiſſura camelo. Caudá habent lūgá in modum pardi. Naſcunť ét in arabia tragelaphi ac bubali: pluraq; alia uariæ formæ mixtæq; naturæ animātia: quæ breuitatis gratia omiſimus. Videť auté ſol regioni ad meridié poſitæ plurimá gignendi uirtuté affere. p̄pterea q; plurima ī eis locis uaria ac pulchra animantia natura fieri. Eadé cá & in ægypto crocodylli & fluuiatiles eq. In æthiopia uero ac lybiæ defertis elephātes multi: uarii ſerpentes. dracones: cæteræq; feræ magnitudine ac uiribꝰ eximiæ naſcunť. In india quoq; elephantes mole uiribꝰ multitudine reliqs ſunt antecellentes. Nō ſolū āt his ī regionibꝰ aíalia ſp̄e diuerſa ſolis opere uirtuteq; fiunt: ſed lapides quoq; naturæ uariæ tum colore tū ſplēdore admodum lucido. Criſtallus.n. lapis ex aqua oriť pura congelata non qđé a frigore: ſed diuini caloris ui: quá duritié ſeruet uarioſq; ſuſcipiat colores. Smaragdi .n. berilliq; iter metalla æra naſcētes a ſuperis formā coloréq; capiūt. Lapidibꝰ ét aureis ſolis æſtus eū coloré indidit. Quapropter & adulterios quoq; arte hominum colore criſtallis addito fieri tradunt. Carbunculoȝ inſup uarias ſpēs ſolis uirtus efficit. Eodé mō diuerſaȝ auium formis color é additus: ut inuicē differentes quædā oio porfireæ alii ſplendido nōnulle croceo: aliæ ſmaragdi colore exiſtant: quæ oía lumine ſolis effici uidemus. Hoc & in iride cōſpicere cæleſti licet: quæ uarios colores a ſole accipit. Hoȝ uarietaté naturales ſuperioribus tribuunt calore ſolis cooperante. qui uiuificet oíum reȝ formas. Deniq; floȝ terræq; coloȝ ac uarietatis cuius naturale opus ars poſtea hoíum natura docente imitata uarios ſingulis rebus colores addiderit. Et.n. colores fructuū odores ſaporū uarietates animaliū magnitudiné cuiuſq; rei formá terraȝ diuerſas ſpecies cōſtat ſolis caliditate fieri: q terræ humiditate cōcalefacta cuiuſlibet rei naturá p̄ducat. Itaq; neq; parius neq; alius quiuis mirandus lapis cum arabicis é cōparandus. quoȝ & albedo ſplendida é. & pōdus graue: nec cæteris cædunt leuitate. Hác eí p̄uinciæ p̄prietatē uirtus ſolis ut diximus elargiť. Calor.n. condēſat. Siccitas comprimit. Splēdor illuminat. Auium genus oē caloris particips uolans p̄pter leuitatē ſolis opera: diuerſi eſt coloris in regionibus preſertim ſoli propinquis. Babylonia pauones plurimos colore uario diſtinctos nutrit. Vltima ſyriæ fert pſytacos porfirioneſq; ac meleagridas plureſq; alias animātium ſpēs coloribꝰ uarias. Simili mō & de aliis ſimilis plagæ locis: ut eſt india: rubrū mare: æthiopia. & lybiæ pōtio. Sed partes oriētis quæ feraciores ſunt nobiliora maioraq; ferunt animantia. Reliquæ ſecūdū ſolis uirtuté. Eodé pacto inter arbores palmæ in lybia fructus p̄ducunt ſqualidos ac paruos. In interiori ſyria qui carioti appeanť fiunt aliis excellentiores tum dulcedine tū magnitudine: tum humore. His maiores multo arabia fert ac babylonia quoȝ magnitudo ſex é digitoȝ. Colore ſunt quidá ſub æreo. nonnulli puniceo. alii porfireo aſpectu amæni & ſuaues guſtu. palmaȝ arbor procera eſt ſtipite tereti & uſq; ad uerticem æquo: coma eius uarie circumq; diffunditur. Ea quæ ad meridié ſpectat arabia fœlix cognominať. interioré paſtores colunt in tabernaculis uitá ducētes. Hi pecoribus armētiſq; dediti latos habitant cāpos: quæ inter hos fœliceq; arabiá interiacet: abſq; aqua é. & ut iá diximus deſerta. Quæ ad occaſum uergit: arenoſa é penitus per eá iter qui faciunt quéadmodum in mari nautæ arcti ſigna itineris duces habent. Reliqua pars arabiæ uerſus ſyriá ſita multifariam agroȝ cultoribus mercatoribuſq; r̄ferta eſt. Qui eoȝ quæ exportant premiis alecti quæ rara apud cæteros habenť abunde ſub ſubminiſtrāt. Quæ ad oceanum pars reſpicit ſupra feliceē arabiá poſita. mulltiſq; ac magnis diuiſa fluuiis plures ſtagnantes locos paludeſq; haud parui ambitus facit: Quæ tum fluminū tum imbrium aquis irrigata maiori ex parte duplici fructu abundat. Nutrit aūt is locus elephantorum greges aliaq; uaria ac diuerſa ſp̄e formaq; animalia. Pecoȝ inſuper præſertim bouum atq; ouium magnas pingueſq; caudas habentium copioſa eſt: Multa quoq; & diueſa cameloȝ p̄bet genera tum pinguium tum macilentorum: quoȝ nonnulli gibbum duplicé in dorſum habent: a quo & ditili niant. Horū

aurum [22 23/45]

24 leones. pardali. Tygres. Strutio Camelus.

camelo pardi. Tragelaphi. Animalium uarietate.

cryſtallus. Smaragdi. Berilli. Carbunculi.

Solis uis 25

pauões. Syria. pſytaci. palmiæ. Carioti. Arabia felix.

26 Cameli. Ditili.

carnibus lacteq; ueſcunt incolæ. Quidá ferendis honeribus apti ſupra decẽ frumenti medinas: homines uero quinq; in lecto iacentes uehunt. Anacoli uero lagariq;. qui dromadum ſunt forma plurimum uiæ cõficiunt pſertim p deſerta & aquis carétia loca. In bello quoq; duos in certamẽ ſagittarios ferunt dorſo cõtrarie inuicẽ inſidentes. Alteꝝ a fronte aduerſus hoſtẽ alteꝝ cõtra pſequẽtẽ pugnãtes. Et de arabia hactẽus. Nũc de iſula in oceano uerſus meridiẽ repta: & quæ in ea p̃ter fidẽ narrãt. deq; inuẽtio iſcá paucis ſũt explicáda. Iábolus a pueritia eruditus poſt pris q mercator extitit obitũ. & ipe mercatu ræ opam dedit. p arabiá tranſiés ad aromata emenda cum ſociis itineris a latronibus captus primo cũ uno ex cõſeruis paſtor deputatus é Deinde una cum eo a qbuſdá æthiopibꝫ cõprehẽſus ultraq; mariti má æthiopiá ductus. Hi cum eẽnt externi in expiationẽ eius regiõis capti ſũt. Mos erat his q ea loca in colebát æthiopibꝫ a prſcis tẽporibꝫ ex deoꝝ rñſo traditus pq; pgẽies uiginti: ános uero ſexcẽtos, pgẽies: n. triginta pficiẽt ánis, obſeruatus: duobꝫ hominibꝫ expiationẽ facere. Hẽbát p̃paratum nauigiolum ad ferẽdas maris tẽpeſtates aptum. Et qđ duo uiri facile poſſẽt regeꝝ. In id ſex, méſium uictu: qđ ſatis eſſet ambobꝫ ípoſito uiros inducẽtes manabát: ut ſecundum oraculi rñſa nauiculá uerſus meridiẽ dirigerẽt. Véturos eẽ eos ad iſulá fœlicẽ & humãos hoies: q beate uiuerẽt. Eodẽ mõ & eoꝝ patriá: ſi ipi i iſu lá ſalui peniſſẽt. ſexcentis ánis in pace fœlicitateq; futurá. Sin uero lõgitudine maris territi curſum retro uertereꝝ: tanq̃ impios ac ſceleſtos oĩ eorũ genti magnaꝝ calamitatum cãm p̃bituros. Aethiopes uero aiũt dies ageꝝ iuxta maꝝ feſtos: ſacraq; faceꝝ optátes quo ſolita fiat expiatio, pſpeꝝ nauigátiũ cur ſũ hi poſt q̃ttuor méſiũ nauigationẽ multis acti tẽpeſtatibꝫ ad iſulá deferũt figura rotũdá ſtadioꝝ ábi tu qnq; miliũ. iſulæ appropinq̃tibꝫ accolæ qdã obuii ſcapha deducũt. Alii accurrẽtes miráꝫ aliẽ gẽaꝝ aduẽtũ:: eos hũaniter benigneq; ſuſcipiũt: q apđ ſe erant cũ illis cõicátes. Sũt eius iſulæ hoies corpe ac moribꝫ haud nr̃is ſimiles. Eodẽ tñ oés corpis forma. Sed quæ magnitudíe q̃rtuor cubitos excædat. horũ oſſa ueluti nerui quo uelis flectũt reflectunt q;. Corpe ſũt pluſq; nr̃a agili ac robuſto. Ná ſiqd máibꝫ cæpint: nemo eripe ex digitis põt. pilis carent dẽptis. capite: ſupcilíis palpebris ac merito reliq; pte corporis adeo ppolita ut ne parua qdẽ lanugo appareat. Pulchri ſũt decori & corpe cõpoſito. Auriũ fora mina multo nr̃is patẽtioria. Quẽadmodũ & lígua a nobis differũt. hẽt. n. eoꝝ lingua priuatim qd tũ a natura tum ab ingenio datum. Diuiſã. n. linguã natura dedit. quæ ſcindit in íferiori parte. ut ab radice duplex eẽ uideaꝫ. Itaq; uaria utunt loquela. ut nõ ſolum uoce hoíum loquãt. ſed auium diuerſaꝝ imitẽtur cantus. Quod uero uꝫ admirabilius una cũ duobꝫ hoibꝫ pfecte ſimul rñdẽdo tũ diſputádo loquũtur. Vna. n. linguæ pte uni loqt. reliq; alteri. Euꝝ ibi eẽ integro anno aerẽ cõſtat. quẽadmodũ poeta ſcribit piꝫ ſupra piꝫ. Malũ ſupra malũ: uuã ſupra uitẽ ficũ ſupra ficũ ſeneſceꝝ. eſſe inſup tradũt continuo diẽ parẽ nocti. Circa meridiẽ nullã fieri rei alicuius umbrá cũ ſupra uerticẽ ſol exiſtat. Viuunt át ſecundũ cognatiões ac cætus. q tñ q̃dringẽtos nõ excedant. habiát in pratis ferente abſq; cultura ſpõte ſua uberes fructus terra. Ná inſulæ uirtus æriſq; tẽperies teream ſua põte frugiferá ultraq; ſatis é reddit. Naſcuntur apud eos arundines plurimæ ferentes uberem frũctum albo eruo pſimilem. hos colectos ſpargũt aq̃ calida: quo ad auctus ouis colũbæ magnitudiné equet. ex his poſtmodũ cõtritis panẽ cõficiunt dulcedine p̃ſtantẽ. Sũt ét in ea aq;ꝝ fontes pmagni. ex qbꝫ ptim aquæ calidæ ad uſum balneoꝝ ad curádoſq; morbos manát: ptim ſũma dulcedine frigidæ: quæ ad ualitudiné cõferũt. eſt quoq; oĩum doctrinaꝝ maximeq; aſtrologiæ apud eos cura, Vtunt Iris qs hñt uiginti & octo ſecundũ uirtuté ſignificandi characteres uero ſepté. q;ꝝ quælibet q̃ttuor interp̃tat mõis, Lõgiſſimæ ſunt ætatis ut q ános cẽ tum qnquaginta uitam agant: & abſq; aliquo ut plurimum morbo. Si qs febricitat aut corpõre æger fuerit mori ſtatuta lege compellunt. Non ſcribunt per latus ut nos. Sed a ſuperiori parte recta linea ad inferiorẽ. Mons eſt eis ad certá uſque ætatem uiuere: qua perfecta uariam ſibi mortem ſponte conſtituunt. Gemina eſt apud eos herba: ſupra quam ſi quis iacet inſuauem deductus ſomnum moritur. Mulieres minime nubunt: ſed omnibus ſunt communes. Simili modo & filii educãt: communique amore ſunt omnibus. Abducunt ſæpius a nutrientibus infantes: ne matres filium r̃cognoſcant. Quo fit ut cum nulla ſit apud eos ambitio aut precipua affectio concordes abſque ulla ſeditione uiuant. Eſſe inſuper animalia ea in inſula magnitudine quidem parua: ſed natura ac ſãguinis uirtute admirabili. Corpore ſunt rotundo ac teſtudinibus ſimili duabus lineis inuicem per medium tranſuerſis. in quarum cuiuſlibet extremo ſit auris & oculis: ut quattuor oculis uideant: totidem audiant auribus. Vnicis uentre atq; inteſtinis: in quæ commeſta confluunt. Pedes circum habent plures: qbus in utranq; parte ambulat. Huius beluæ ſanguis mirabili aſſeritur uirtute. Oé enim corpus conciſum dum ſpirat hoc tinctũ ſanguine eueſtigio coheret. Similiter & manuſcæſa reliquæq; corporis. dũ uita ſuppetit. partes reſarciuntur. Si recenti adhuc applicentur uulneꝝ. Quiſque cætus nutrit magnas diuerſæ naturæ aues: quibus experiuntur quales filii ſint futuri. impoſitis enim ſupra aues infantibus ſi uolantes per aera ímoti non expaueſcant educunt. Sin uero timore ignauiaque deficiunt: proiiciuntur: ut neque diutius uiſturi & animi exercitio inutiles. Cuiuſlibet cætus ſenior aliis tanquam rex cui parent omnes imperat Annis centum quinquaginta actis ſeipſum uita ex lege priuat. Poſt eum ſenior accipit principatum. Mare quo inſula circundatur fluctuoſum. & quod motus ingentes facit. Dulcis eſt aquæ guſtu. Arctus & pleræque ſtellæ: quæ nobis apparent minime ab illis conſpiciuntur. Septem uero inſulæ ſimili ma; gnitunine paribus interuallis eiuſdem gentis legiſque exiſtunt. Omnibus ea incolentibus quamuis ter dam

Anacoli Lagari

Iamboli cus mercator

Progen tẽ & pu

Lingua diuiſa

Lr̃e [22]

arundines

inſula q;

ra ſua ſponte abunde uictum ferat:tamen his modeſte utuntur: Simplices enim cibos appetunt nutrimentum quod ſatis eſt quærentes carnibus tum aſſis tum elixis ueſcuntur coquorum artem uariiſq; ſaporibus condita ut inutilia reiiciunt deos & eum qui omnia continet ſolemq; & reliqua celeſtia colunt. Piſces aueſq; uarrii generis capiunt. Naſcuntur etiam ſua ſponte arbores fructiferæ oleaq; & uites ex quibus olei uiniq; copiam educunt. Serpentes magnos ſed innocuos iſula producit:quorum carnes mire dulcedinis edet. Veſtes parant ex lanugie molli ac ſplendida ex medio arundium ſumpta:qua maritimis tincta oſtreis ueſtimenta purpurea conficiuntur. Varia exiſtunt animantia:ut quia propter opinionem:haud facile credita. Certum uiuendi ordinem ſeruant.unico cibo dietim contenti. Nam certo die piſces:alio aues:quandoq; tereſtria animalia edunt.oleo aliquando ſimplicique menſa utuntur. Diuerſis ſunt exercitiis dediti. Quidam inuicem miniſtrant. Alii piſcantur:alii exercent artes:nonnulli circa alias res uſui commodas occupantur:Quidam exceptis ſenibus partitis inuicem operis ſeruitio uacant. In ſacris ac diebus feſtis hymnos in deorum & maxime ſolis laudes canũt.cui ſe & inſulas dicarunt Mortuos in littore ſepeliunt. Cadauer cum mare fluit arena obruentes:ut aquæ fluxu inũdationeq; ex aggeretur locus. Calamos aiunt ex quibus fructum decerpunt augeri minui uel ad lune modum:Fotiũ aqua dulcis ac ſana caliditatem ſeruat niſi frigida aqua aut uinum inmiſceatur. Iambolus & qui cum eo acceſſerant cum ſeptem annis in inſula manſiſſent tandem eiectos fuiſſe aiunt inuitos tanq; malos maliſq; aſſuetos moribus. igitur præparata ſcapha cibiſq; impoſitis abſcedere coacti meſibus quattuor ad regem idiæ arenoſa ac uadoſa loca mari appulere. Et alter quidem tempeſtate periit:iambolus in uillã quandam diuertens ab incolis ad regem in urbem alibrotam plurimum a mari diſtante deductus é. Cũ græcos diligeret rex plurimiq; eorum doctrinam faceret:multis illum donauit. Deinde ſecure in perfidem primo tum ſoſpitem in græciam miſit. Hæc poſtmodum iambolus litteris mãdauit:multaq; de india conſcripſit antea cæteris ignota.

Iãbolus

Alibrota urbs

Explicit liber tertius. incipit quartus in quo hæc continenrur.

De æthiopibus qui ſunt ultra lybiam. deq; his quæ apud eos antiquitus feruntur
De auro qui in extremis egypti effoditur:deq; eius preparationis artificio.
De his qui maritima loca arabiæ incolunt atq; ad oceanum ſita uerſus indiam loca uergunt. Vbi deſcribantur ſingulatim nationes. & quibus legibus utuntur. & quam ob cauſam multa de eis uarie feruntur minimeq; fides illis preſtetur.
De priſcis libye rebus:deque his:quæ de gorgone & amazonibus & amone atque athlantibus ſcribũt.
De his:quæ de niſa feruntur fabulæ in quibus de titanibus de dionyſio & de eorũ matre continetur.

Aethiopes primi

Hoies primi. Deorũ cultus.

OSTEAq; ſuperius de ægypti aſiæq; ſecundum quãq; prouintiam memoratu dignis rebus ſcripſimus:hic liber æthiopes libyos atlantides cõplectetur. Ferũt æthiopes primos hominum omnium creatos eſſe cuius rei coniecturam ferunt q; non aliunde homines in eam acceſſerint: ſed in ipſa geniti merito indigetes omnium conſenſu appellentur. Et quidem ſimile ueri eſt:eos qui ſub meridiem habitant primos e terra fuiſſe homies genitos. Nam ſolis calore terram quæ humida erat arefaciente. atque omnibus uitam dante decens fuit locum ſoli propinquiorem primo naturam animantium tuliſſe. Aſſerunt autem deorum apd eos cultum primitus adinuentum. Sacra inſuper pompas celebritates aliaq; quibus diis honores impẽduntur ab eis fuiſſe reperta. Qua ex re ipſorum in deos pietate religioneq; inter omnes uulgata uidẽtur æthiopum ſacra diis admodum grata eſſe:Huius rei teſtimonium afferunt antiquiſſimum fere ac celeberrimum apud græcos poetarum. qui in ſua iliade iouem reliquoſq; una deos introducit in æthiopiam tum ad ſacra:quæ eis de more fiebãt. tum ad odorum ſuauitatem conmigrantes. Dicitur etiam æthiopas ſuæ erga deos pietatis præmium tuliſſe:q; nũquã ab externis regibus ſubacti ſunt. Séper eni liberi permanſere. Etenim cumplures magnis copiis apparatuque aduerſus eos profecti ſint. nullus tamen eoꝝ imperiũ potius eſt. Cambiſes quippe maximis uiribus æthiopas aggreſſus & exercito amiſit. & ipſe piculũ ſubiit uitæ. Sæmiramis & conſilii magnitudine & reꝝ geſtarum fama excellens. cum æthiopiam intraſſet:deſperatione rerum ſubito abſceſſit. Hærcules quoq; & Dionyſius uniuerſo peragrato orbe ſolos æthiopas etiam ægypto conterminos tum prer eorum in deos cultum:tum quia inexpugnabiles uidebantur intactos reliquere. Aſſerunt inſuper ægyptios eorum colonos eſſe colonia ab oſiride deducta. Quinetiam ægyptum olim non terram firmam habitabilemq;:ſed mare abiorbis

exordio extitisse. Ea limo postmodum nili inundatione ex æthiopia aduecto exaggerata a flumine ter
ra paulatim continentem factam. Quod in ostiis fluminis cõspici licet. Annis enim singulis noua ma
teria inundatione nili ostiis appolita cædit pelagus ob cumulos terræ superinductæ. ita regio omnis in
crementum ab æthiopia ex terra allata cæpit. plurimæ etiam leges ab æthiopibus sunt ad egyptum trã
slatæ colonis maiorum seruantibus istituta: Nam reges deos existimare sepulchrorumq; precipuum
studiũ here: aliaq; eiusmodi plura ex æthiopũ disciplina ꝓfecta sũt. Statuaꝝ ĩsup magnaꝝ usũ ac lr̃arũ
formas ab æthiopibꝫ acceperũt Cũ egyptii lr̃is utãt ꝓpriis. Has qdé uulgo diſcũt oẽs. has q̃s sacras ap
pellãt soli sacerdotes norũt a parẽtibꝫ eoꝝ priuatí acceptas. Apd æthiopes hisdé oẽs figuris utũt. Sacer
dotes nõ apd utrãq; nationé eũdé ordiné hẽnt. pure enim casteq; ad cultũ deoꝝ accædunt utriq; simi
les ferentes stolas eiusdemq; figure Sceptrum in aratri formam: quo & utuntur reges: Pilleos etiam
ob longos gestant circa finem umbelicum habentes. Serpentibus quos aspidas uocant circumuolutos
Monumentum insigne eos qui contra regem insurgere audeant mortiferis morsibus subesse. Plura
alia de illorum antiquitate dicuntur. ægyptiorumq; colona. de quibus scribere haud operepretium ui
detur. Sed de æthiopum litteris quas egyptii sacras uocant: nequid de priscis rebus ommittatur dicen
dum, Sunt ægyptiorum litteræ uariis animantibus extremitatibusq; hominum atq; instrumentis. sed
precipue artificum persimiles. Non enim syllabarum compositione aut litteris uerba eorum exprimũ
tur: sed imaginum forma earum significatione usu memoriæ hominum tradita. Scribunt quidem ac
cipitrem Crocodillum serpentem hominis oculum manus faciem & cætera eiusmodi. Accipiter rẽ de
ñotat cito factam quoniam hec aliarum ferme omnium auis sit uelocissima transfertur hec notatio ad
domesticas res: quæ uelociter fiat. Crocodillus malum significat. Oculus iustitiæ seruator & totus cor
poris interpretatur custos. Reliquarum corporis partium dextera manus digitis passis libertatem de
signat. Sinistra uero compressis tenacitatem atq; auaritiam, Eodemmodo & ceterarum corporis par
tium figura atq; instrumenta aliquid certum notabant. Quæ memoria hominum longo usu ac medita
tione obseruata eueſtigio quid ea exprimerent internoscebant. Aethiopum leges quædam non parũ
ab reliquarum gentium legibus maxime uero circa regum electionem differunt. Nam sacerdotes opti
mos exse ipsis seligunt. Quem uero ex eis deus more quodam bacchantiũ circundelatus cepit hunc re
gem populus creat. Statimq; flexis genibus quoniam sit diuina prouidentia datus. ut deum honorat. as
suptus in regem uitam ducit statutam legibus omniaq; agit iuxta patrios mores neq; premio neq; pe
na afficiens quẽq̃ preter traditam a superioribus legem, Mos est illis neminem subditum etiam dam
natum morte punire. Sed quidam ex lictoribus præterens mortis signum ad reum mittitur. Quo ac
cepto reus domum abiens sibi mortem conscistit. Cõmutare mortem exilio ueluti mos est apud græ
cos nefas habetur. Ferunt quendam misso ad se mortis signo cogitasse ex æthiopia fugere: quod præ
sentiẽs mater zona ad filii colũ posita nequaq̃ manibus renitere ausum ne suis dedecori eẽt strãgulasse
Sed preter omniũ opinionẽ mirandũ uidetur quod fertur de regũ morte. Ná qui ĩ meroe sunt circa de
orum sacra cultumq; dediti sacerdotes & hi quidem maxima apud omnes pollent auctoritate: cum eis
uisum fuerit. regi nuntiant. ut mortem oppetat. ita enim deorum iubere responsa: neque fas esse ĩmor
talium uoluntatem ab mortali homine contemni: aliasq; addunt rationes. quibus ex uetere obseruata
q; cõsuetudine uoluntariã regi suadeant mortem. Et sane supiores oẽs reges sacerdotibus nõ armis ne
q; ui coacti: sed ipsa uicti superstitione sponte paruerunt. At ptolomei secundi tempore rex æthiopum
ergamenes græcis doctrinis philosophiæq; deditus hunc primus morem spreuit. Vsus nanq; prudẽ
tia rege digna cum militibus in Auatum: ubi templum aureum erat æthiopum profectus sacerdotibus
omnibus interemptis ueteriq; consuetudine abolita pro uoluntate regnum tenuit. Consuetudiné quã
seruant regis amici q̃is mirabilem: tamen permanere ad hoc usq; tempus ducunt. Moris enim as
ferunt æthiopibus fuisse, ut si quando res aliqua corporis parte ex quauis cã debilitaret domestici ho
mines sponte sua eandem partem debilitarent. Turpe &enim existimabant rege claudo non & om
nes claudos amicos esse, Et quidem absurdum uidebatur cum uere sit amicitiæ ex rebus aduersis ami
corum dolore letari secundis nõ & corporis quoq; doloris amicos participes esse. Ferunt quoq; cõsue
tudinis esse amicos ultro in regis morte uita defungi: existimantes eum interitum glorioſum ueraq;
amicitiæ testem. ideo haud facile est æthiopibus aduersus talem amicorum sensum insidias patrare cũ
& rex & amici uno animo communi eorum consulant saluti hæ leges apud eos æthiopes habentur qui
metropolim ac insula meroen uicinaq; egypti loca incolunt seruantur. Sunt & alia genera æthiopum
admodum populosa. quorum hi. utrasq; nili ripas insulasq; in nilo sitas. habitant. hi arabiæ sunt ꝓximi
Alii mediterraneas tenent regiones uersus arabiam sitas. Horum pars maior maximeq; iuxta fluuium
inhabitantes colore nigri sunt facie simules capillis crispis siluestres ferme omnes atque aspectu efferi
corpore robusto ungues protensas feris similes absuntq; a mutua humanitate plurimum. Vocem pro
nũtiãt acutã in cæteris: q ad uicũ spectãt nil domestici hũaniq; hẽnt: plurimũ a nr̃is moribus differẽtes
Arma ferũt hi qdé scuta ex corio crudo bouis ac puas hastas hi p̃acutas sudes q̃nq; ligneos q̃tuor arcus
cubitoꝝ: qbꝫ sagyttãt altero ꝓtẽso pede: Cõsũptis sagyttis sudibꝫ pugnãt: Armãt ĩsup usq; ad certã eta
tẽ feminas qbꝫ ut plurimũ moris é æreum circulum in labiis ferre. Vestibus quidam minime utuntur

Aethiopum. Aspides. Aegyptiorum litteræ. 30. Accipiter. Crocodillus. Oculus. Manus. Aethyopum rex. Matris sæuia Ergamenes. auatum. Aethiopũ rex.

uitam p omnem nūdi expositiq; solis ardoribus nulla re p̄terq; quæ casu se offert adiuuantur. Nōnulli pecudum caudas pudendus uelamen femori circundant. Alii pecorum uestiuntur pellibus. Sunt q; sub ligaculis quæ ex capillis contexunt usq; ad medium corpus cooperantur. Non enim oues eorū ita fert regio: lanam habent. Cibis utunt quidam herba: quæ inaqua sua sponte circa stagnātia ac paludosa oritur loca. Quidam arborum fructibus: quibus etiam corpora ab æstu meridiano circūdant. Alii sisamū & lotum serunt. Sunt qui teneras arundinum radices edant. Plures arcu exercitati auibus occisis famē sedant. Magna pars pecorum carnibus lacte caseo uitam ducunt. De diis qui superiores accolunt regiones dupliciter sentiunt. Nam quosdam eorum opinantur sempiternos atq; incorruptibiles eē ueluti solem lunam & uniuersum mundum: quosdam uero putant mortalis naturæ participes. sed pp uirtutem & in homine beneficia honores imortales fuisse sortitos. isidem nāq; pana herculem louem precipue colunt existimantes multa ab his hominum generi beneficia impensa. Quidam æthiopum nullos cē sent eē deos. ideoq; solem orientem ut hostem in loca palustria fugiētes execrant. Moribus circa mortuorum funera sunt uariis. Nam hi defunctos in flumen proiiciunt existimantes id optimū sepulchrū eē. Hi circundatos uitro diu seruant ne eorum aspectus sit posteris ignotus: ne ue in obliuionem incidant domesticoꝝ. Alii in urnis fictilibus condentes circa templa sepeliunt per quos maximum habet prestitum iusiurandum Regna tribuunt: hi quidem melioribus arbitrati fortunæ dona utraq; & monarchiam & uirtutem esse. Alii bonos pastores in regnum assumunt: tanq; eos qui rei optimæ curā habeant. Quidam ditioribus at qui suis facultatibus soli cæteris opitulari queant regnum mandant. Non nulli fortitudine præstantes eligunt reges putantes qui bello plurimum possit solum imperio dignum eē: Eius iuxta nilū ore quæ libyam respicit: nam portio pulchritudine cæteras superat uarias ad usum uitæ res copiosaq; afferens: Ad euitandos uero ardentes solis æstus paludes aptissimum refugium habet: Qua ex re is locus a lybicis atq; æthiopibus sæpius bello lacessitur. ipsi quoq; accolæ mutuis decertāt bellis. Accædunt ad eos ex superiori plaga elephantes electi ut quidam tradunt fertilitate loci pastuq; suauitate paludes enim mirandæ a ripis fluui manant: in quibus multi uariiq; ut ulua arundinesq; nascuntur cibi: quos cum degustant libenter in his locis morantur. Cōsumenteq; ut plurimum nutrimenta hominum eos compellunt ad alia loca fugere At ipsi ut pote pastores in tabernaculis habitantes fertiliores agros suam patriam esse putant. Elephantes autem mediterranea aridaq; loca procul ab aquis linquunt pascuorum inopia. Nam tum æstus magnitudine tum raritate fontium pauca ibi nascūtur. Tradunt quidam in desertis ac efferis locis serpentes qui cum elephantis pp aquas pugnent magnitudine numeroq; admirabiles eē. Complicant enim in corpus assurgentes annixiq; uiribus elephātorum crura connectuntq; pluribus spiris adeo arcte summaq; ui: ut spumantes bestias natura graues ad casum compellāt tum plurium concursu facto bestiam haud facile mobilem depascuntur omissis. n. elephantis ad assuetos uertuntur pastus. Dicunt hos serpentes loca fugere cāpestria. Habitare autē inter longas conualles in altis speluncis neq; assuetos tutosq; deserere locos. Natura quod cuiq; ad tutelā conferat singula animantia docente. Et de his æthiopibus hactenus. Nunc pauca de auctoribus: qui de egyptiis atq; æthiopibus scripsere sunt nobis dicenda. Horum nonnulli fama & quidem mendaci credētes Quidam scribendi uoluptate seducti nullā merentur fidem. Agatharchides quippe gnidius in secundo rerum asiaticarum ac Arthemidorus ephesius ī octauo geographie libris nōnulliq; alii qui ī egypto habitantes historias edidere in plurimis eoꝝ que rettulimus conueniunt. Et sane nos quo tēpore ad egyptum uenimus plurium sacerdotum consuetudine usi cum senioribus quoq; nonnulliq; ex ethiopia aduenerant collocuti ab his diligenter rerum ueritatem scrutari sumus: multaquoq; ab historicis falso scripta deprehendentes ea in quibus conueniebant litteris mandauimus. Nunc ethiopes qui meridiem uersus & rubrum mare incolunt referemus. Verum premittendum nobis non uidetur quō autem apud egyptios reperiā: in egypti finibus qui ad ethiopiam & arabiam uergunt loca sunt metalloꝝ feracia: ex quibus magno cum labore atq; impensa aurum educitur. Nam terra nigra natura meatus ac uenas habet marmoris albissimi: & quod super omnes luceat splendorem. Huic operi qui presunt magna hominū copia ad excudendū aurum utuntur. Egypti enim reges crimine damnatos omnis ac ex hostibus captos insuper ob aliquam falsam calumniam aut regum iram in carcerem detrusos auro effodiendo deputant simul sumpta facinorum pena & magno questu ex eorum labore percepto. illi cōpedibus uincti magnus hominum numerus absq; ulla intermissione die noctuq; exercentur nulla neque requie concessa omniq; ablata effugiendi facultate. Nam barbari milites diuersa inuicem lingua. eorum custodie presunt: quorum nullus sermonis commertio sublato aut precibus aut amore potest corrumpi: Ex terra quæ fuerit durissima plurimo igni decocta aurum extrahitur. Molliorem petram: & que mediocri labore frangitur ferro effodiunt infinita fere hominum milia. Qui auri uenas discernit precedit operarios ostendens que effodiāt loca. Monstratum lapideum marmor robore corporis ualidi nō arte sed magna ui cuneis ferreis pscidunt Cuniculos uero agunt non rectos. Sed quo splendentis auro marmoris natura ducit: cū pp̄ter uarios flexus circuituq; obscuri existāt. Lumen opifices ante frontem preferentes saxa magno conatu in frustra excisa in solum deiiciunt. Ab hoc labore nunq; conquiescunt cōtumeliis uerberibusq; ad continuum opus coacti: impuberes pueri in duas partes diuisi. hi. quidē proiecta frustra minutatim scindunt: hi uero efferūt. Qui annum trigesimum excedunt

ifis. 49. Pan. 30 herculef. 29 iuppiter.

Aethiopum sepulchra 24

Elephātes cum serpentibus 24

Auri effossio

Vitę calamitas imensa 46

ſumpta ab his ad menſuram concisa frustra in lapideis uasis ferreo malleo aderui magnitudinẽ terunt. Ea deinceps imolas que plurime sunt coniecta: femine seneſq; duo aut tres ad molam positi usq; ad fa rine modum: contrita molunt. Nota omnibus horum corporis illuuiæ: neq; ueſte ulla operiente pudẽ da nẽo é qui eo aſpectu fedo tetroq; motus tãte miſereatur calamitati. Sed nulla pietas nulla requies nul la uenia illis datur ſiue eger ſiue febricitans ſiue ſenes ſiue femine debiles fuerint. Sed plagis oẽs ad con tinuum opus coguntur: quoad miſeri ex debilitate deficiant. Sunt qui timore future uitæ: quam preſen ti putant pena deteriorem mortem uitæ preferant. Demum opifices ad molam contrita in latis tabu lis paulo accliuioribus ponentes iterum aqua iniecta marmor terunt: Eo modo terra defluente aurum ex grauitate in tabulis remanet. Hoc ſepius iterantes manibus aurum fricant. Deinde raris ſpongeiis terram mollem exprimunt quoad uelut arena aurea reddatur. Alii poſtremo operari põdere ac méſu ra in ollas fictiles coniicientes ſupaddunt certa menſura plũbum Algam maritimã furfuremq; ordea ceũ. His ad proportionem compoſitis ollaſ luto diligenter liniunt: Deinceps quinq; continuis diebus noctibuſq; in fornace decoctum rebus ceteris conſumptis ſolum aurum purum in uaſis reperitur parũ priore pondere imminuto. Hoc labore induſtriaq; in egypti extremis aurum paratur. Sane ipſa nos palam docet natura aurũ inuentiõe laborioſum cuſtodia difficilẽ queſtu anxium eẽ: uſu inter uolupta te ac dolorem conſtitutũ. Hoꝝ metalloꝝ inuentio uetuſta ẽ & ab antiquis regibus reperta. Nũc de his que arabici ſinus littora troglóditaſq; ac ethiopiá: que meridiẽ notũq; reſpicit incolunt gentibus dice mus. Exordiemur autem ab eis quos ichthiophagos uocãt qui littus habitant carmanium gedroſiumq; extremum uſq; arabici ſinum longa ſane intercapedo ac duobus epiris altero in exitu ſub felicem ara biam altero ſub trogloditicã oram clauſula hoꝝ barbaroꝝ quidam nudi p oẽm uitã degentes uxores filioſq; cõmunes habẽt beſtiis ſimiles ut qui neq; uoluptatis neq; doloris ullum niſi uaturalem ſenſum. percipiant: neq; turpis neq; honeſti diſcrimen norint. Habitacula habent non longe a mari iuxta pro montoria: ubi nõ ſolum ꝓfundæ cauernæ: ſed conualles immenſe & anguſte ſpelunce exiſtunt egreſſũ ipſa natura difficili ac tortuoſo. Haꝝ tanq; ad eoꝝ uſum natura factaꝝ aditus incole magnoꝝ conge rie lapidum obſepiũt qua ueluti retibus capiantur piſces. Maris enim fluxu qđ his diebus ſingulis circa tertiam ac nonam oram accidit oras littori ꝓpinquas inundante aqua in immenſum excreſcẽs opertis locis omnibus innumeram ſortẽ diuerſoꝝ piſciũ ſecũ incontinẽtem defert. Qui cum in diuerſa loca ci bi gra diuertãt refluente mari aqua uero per lapides effluente piſces in ſicco deſtituuntur. Quos incole cũ uxoribus pueriſq; cõcurrẽtes capiunt. Accedũt aũt p cetus diuiſi barbari ad ſua quiſq; loca cũ clamo re uaſto ueluti ꝑprouiſam quandã uenationẽ nacti. Mulieres pueriq; minores ab ſe captos piſces ĩ ter ram proiiciunt. Qui corpore uigent magnoꝝ piſciũ capture uacant. Traducuntur autem a mari nõ ſo lum ſcorpii murene & canes: ſed marini uituli uariaq; piſcium genera & nomine & forma ignota. Has marinas beluas non armis expugnant: ſed caprarum cornibus preacutis ſaxiſq; ĩ aciem abruptis cedũt Et enim neceſſitas naturam inſtruit. Que temporibus parens ſe ad id quod uſui eẽ uidetur accomodat Captos uarii generis piſces ſupra petras ad meridiem ſitas nimioq; ſolis incenſas eſtu ponunt: paulocq; poſt reuoluunt tum ad ſolem decoctos perq; caudam apprehẽſos quatiunt. Omni excuſſa carne ſpinas ad certum proiiciẽtes locum in magnum aceruum cumulant certo poſtmodũ uſui: de quo poſtea ſcri bemus futuras poſt hec carnes piſciũ in concauo ſaxo pinſunt admiſtoq; paluiri ſemine: cibum confici unt ſibi ſuauiſſimũ. Nam ſic immixtas carnes in modum longioris lateris formãt: ad ſolemq; paulo de ſiccatas ſedentes cũ uoluptate edunt. Non quidem ad certam menſuram aut pondus: ſed ad ſatietatem prout cuiuſq; fert libido & edendi apetitus. Habent enĩ ſemper uelut e penu ꝓmptũ hunc cibum tanq; neptuno pro cerere uictũ illis ſubminiſtrare. Quandoq; uero maris tempeſtate adeo littori ꝓxima lo ca multis diebus inundantur: ut nulla detur piſcandi facultas. Quo tempore cibipe nuria conchas le gunt permagnas: quarum teſta ſaxis attrita interiori carne cruda ſapore oſtreis perſimili ueſcuntur. Vbi uero tempeſtas uentorum ui diutius perſeuerat concheq; deficiunt ad oſſa confugiunt iam cu mulata: Ex his teneꝛioꝛibus recẽtioꝛibuſq; electis que dentibus poſſunt mandunt. Duriora edunt ſaxo contrita. nil brutis animantibus diſſimiles. Et oſſibus quidem ut diximus piſcibus autem miro quodã modo ultraquam quis exiſtimaret utuntur. Nam eorum capture quattuor diebus continuis intẽti. epu lantur palam cum letitia cantuq; abſono omnibus inuicem congratulantibus. Deinde mulieres ut quã q; quis forte incidit cognoſcunt prolis cauſa omni cura ob ciborum qui preſto ſint copiam uacui Qui to die ad fontes pergunt potus gratia ubi aquẽ dulces fluunt: ad quas paſtores greges atq; armenta po tum ducunt Eorum profectio haud diſſimilis eſt armentis boum omnibus ſimul uocem uelut incondi tum ſonũ tollẽtibus lactantes infantulos matres in ulnis ferunt. Repulſos a lacte patres q quintũ exce dũt annũ cũ parentibus magno cũ gaudio ut qui ſũa ſponte uictũ querant proficiſcuntur: Natura eoꝝ incorrupta famem ſedare maximũ ducit bonũ nullam aduentitiam uoluptatem querens. Cum paſto rum aquationibus appropinquant repleto aqua uentre uix regredi queunt potu graues. Eaq; die nihil edunt. iacet quiſq; aqua plenus diſtẽtuſq; ſimilis ebrio. poſtera die denuo ad capiẽdos piſces redeunt. ita eoꝝ uita p oẽ tẽpus tranſacta ob ſimplicem uictũ raro in morbos ĩcidũt. Breuioris tñ quã nos ſũt ui te: Hec eorum qui intra ſinum habitant uiuendi norma. At illorum qui extra ſinum ſunt multo eſt

auri ma la. 44

ictiopha gos. 23. Carma nii. Gedro ſii.

Neceſſi tas piſcium copia.

mirabilior ut qui nunq̃ bibant & natura ab omni ſemoti ſint paſſione. Hi procul ab terra habitabili tã q̃ in loca deſerta a fortuna eiecti piſcationi dant operam. Humida non appetunt. piſces edunt ſemicrudos: non quo ſitim effugiant: ſed feritate quadam contenti uictu quem a fortuna ſortiti ſunt. Fœlicitatẽ ſummã putant his carere rebus quæ doloré poſſent egentibus afferre. id uero mirabile & quod uix credi queat: q̃ nulla mouent animi paſſione. Ab ægyptiis mercatoribus q per rubrũ mare iuxta ea loca nauigãt etiã nũc eadẽ que nos ſcribimus de his referuntur. Tertius quoq̃ ptolomeus cupiens elephãtos qui in eis ſunt locis uenari quendã ex amicis Simiam nomine ad ſpeculandã eã regionẽ miſit. Hic

Symia

diligenter ſcrutatus ſingula ut Agatharchides gnidius refert ait gentẽ hãc æthiopum qui abſq̃ paſſione uiuunt nullo uti potu: ut quẽ non apetant natura neq̃ nauigantiũ ſermone aut apropinquãtium externorum aſpectu moueri ſed reſpicientes tãtum immobiles ſtare abſq̃ ullo ac ſi neminem uideret ſenſu. Si qs enſe educto eos percuſſerit non diffugiunt & uerbera & iniurias perferentes. neq̃ quiſq̃ alterius uulnere aut damno mouetur. Sed ſæpius filios aut uxorẽ ante oculos interfectos abſq̃ ulla paſſione reſpiciunt: nullum neq̃ ire neq̃ miſericordie ſignum oſtẽdentes. Deniq̃ omnia mala quieto aio perferunt aſpicientes ſolum ad percutientes ac ad ſingula mouentes caput. Ferunt eos preterea ſermone carentes nutu manibuſq̃ ſignificare quibus egeant & quæ uelint. Quod uero quis miretur magis. Marini uituli interhos uerſãtur piſcium capturæ uelut homines intenti. Simili ſtudio cubilia partuſq̃ & natorum tutelã. He gentes unanimi conſenſu pace q̃ curant nullo externo animanti infeſte. Quod unũ genus licet mirabile a priſcis olim temporibus ea gens ſeruauit ſiue ita longo tempore aſſueta ſiue acta neceſſitate. Habitaculis non iiſdem quibus ichthiofagi utuntur: ſed diuerſis habitãt modis. Quidã ſpeluncis diuerſoria habent ad arctum poſitis: in quibus tum umbra tum ſpirans aura eos ab æſtu ſolis tutatur. Nãq̃ ad meridiem loca ſpectatur fornacibus ex nimio æſtu ſimilia acceſſum ad ea adimunt Qui ſunt uerſus arctum ex coſtis cætarum incuruis quas mare plurimas effert ex utroq̃ poſitis latere colligatiſq̃ quas maris alga operiunt. Habitacula ſibi extruunt ad euitandos æſtus: Natura ſibi artem ex neceſſitate ad ſe tuendam reperiente. Eſt & tertius apud ichthiofagos habitandi modus. Arbores quædam iuxta littus plurimæ naſcuntur imminẽtes mari. Has frequentibus foliis fructu uero ſimili nuci caſtaneæ ſimul connectentes umbracula ſibi conſtituunt. ubi in littore pariter & mari commorantes uitam agunt cum ſolem effugientes arborum umbra tum continua maris unda uentorumq̃ aura æſtum mitigante. Quartum habitaculorum modum ingens iuxta littus tumulus efficit: Qui priſcis olim temporibus ex maritimis herbis arenaq̃ maris fluctibus immixta editus inſtar montis excreuit adeo firmus ſolideq̃ compactus ut in eo ob longas effodiant ſpeluncas: in quibus commorantes maris refluxu pdeant ad piſcium capturam. Fluxu ad ſpeluncas confugientes epulanteſq̃ quos ceperant piſces Mortuos in mare proiiciunt inundationis tempore ſepulchra ſuis corpora piſcium prebentes. Vnum ex ichthiofagis genus eas habet habitatiões: ut qui eiuſmodi diligenter res inueſtigare uelint: ſatis ad dubitare cogantur. in promontoriis enim precipitibus undiq̃ ac prealtis. habitant nonnulli adque impoſſibile fuit quenq̃ in principio adire. pars mari proxima ne pediti quidem ẽ acceſſibilis. nauibus non utuntur. cũ ſit ignotus illis earum uſus. ita fateamur oportet illos eẽ loci ab origines neq̃ ab aliunde generis ſicut q dam naturales ſenſerunt principium cepiſſe. Verum cum horum cognitio difficilis nobis ſit nil prohibet multa pollicẽtes in paucis uera ſentire & que uerbis ſimilia uero audientibus perſuadenturquãdoq̃ longe a uero abeſſe. Nunc eorum quos Chelonophages dicunt uita recenſeatur. Sunt in oceano inſule iuxta continentem numero plures ſed parue humileſq̃ nullo neq̃ domeſtico neq̃ agreſti fructu: in

Chelonophages

his quoniam ferme contigue ſunt nulla fit tempeſtas aut fluctuum maris inundatio. iter has magnus habetur teſtudinum numerus: que eo confugiunt ob maris tranquilitatem. Noctu in profundo cõmarãtur intente cibo. Die inter inſulas diuertentes iacent reſpicientes ad ſolem inuerſiſq̃ nauiculis piſcatoriis aſpectu ſimiles. excellunt enim magnitudine precipua inter marinas conchas. Barbari inſulas incolentes interdiu paulatim ne ſentiantur uerſus teſtudines natant. Eas adorti quidã ab uno latere ad terram premunt. quidam ab reliquo ſurſum leuant quo reddant reſupinas ne uertere ſe ne ue effugere q̃ant. Tum longa reſte p caudam ligatas namdo ad terram deducunt. in inſula expoſitis omnia interiora paruo tempore ad ſolẽ aduſta comedunt. Teſta que concaua ẽ tum ueluti cimba ad continentem nauigant tum pro aque receptaculo tum pro tentoriis utuntur: quibus natura admodũ opitulata eſt. ut una reſuario uſui accomodaretur. Cibo enim uaſe domo nauigitã illorum adiuuãt. Haud procul ab his letus inhabitant uitam incultam ducentes barbari. Nutriuntur enim ex cetis a mari ad littus eiectis quarũ magnitudine. quãdoq̃ abunde epulanf quãdoq̃ illis deficientibus torquẽtur fame coguntq̃ cũ cetera cõſumpta ſint algã & extrema coſtarum mandere. Hec fertur ichthiofagorum uita. Littus quo ad babyloniam ſpectat contiguum ẽ regioni domeſtice & plantis plene. Tanta uero ineſt piſcium multitudo: ut incolis nunq̃ eorum deſit copia. Nam ꝑpe littus frequẽtes infigũt humi calamos adeo inuicem cõnexas: ut retia aſpiciẽtibus in littore uideant: in his ſunt plurimi aditus q oſtiis ita ut in utranq̃ uoluantur partẽ claudunt. Maris fluxus ad terram delatus aque impetu oſtia impellens aperit refluxus claudit. Singulis igitur diebus ex maris inundatione piſces cõtingit ad terrã ꝑ portas deduci: qui refluẽte aq̃ oſtiis clauſis humi in ſicco remanẽt tanto ꝑpenumero ut cumulũ pfaliẽtiũ piſciũ diceres. hi & copi

Teſtudines ingẽtes

ichthiophagi

am uiuendi & haud paruum uectigal prebent. Quidam circum ea loca habitantes regio enim omnis plana atq; humilis est fossas a mari ad eoq; usq; uillas pluribus stadiis ducunt: ostiaq; ex uiminibus facta in imo fossæ statuunt quæ fluente mari aperiuntur clauduntur refluente. Igitur remeante p ostiorum raritatē aq̄ deprehensos pisces in fossa sinunt: quoad ceperint quos uelint. Nunc ad reliquos transeamus in æthiopia que supra ægyptum ē iuxta fluuium quem asam uocāt inhabitat gens quā rizofagos uocāt Radices enim arundinum quas ex propinquis locis effodiunt magna cura lauantes barbari lapidibus terunt quoad molles facte cohereant. Deinde placentas admodum lateris quantum manus capit factas atq; ad solem decoctas mandunt Quem solum cibum cum per omnem uitam suauem atque affatim habeant eoq; pacem continuam inuicem seruent. Cum leonibus tamen bellantur. Nam aere circum æstu feruente e deserto leones ad eos egrediuntur: & umbre causa & ut minores uenentur feras: Ab his ethiopes ex paludibus exeuntes multi pereunt tum inferiores uiribus tum deficientibus quibus se tutari ualeant armis. Et iam dudum ea deleta effet a leonibus natio nisi natura eis sponte persiuium tulisset. Nam sub ortum canis mirabilis atq; innumera nullo agitante uento culicum multitudo ad ea loca aduolat. Homines ad paludes confugientes minime ledunt. Leones abire ex his regionibus compellunt tum morsu tum uocis sono territos. His sunt ilofagi sperma tofagiq; qui appellantur propingui. Quoq; hi quidem fructus qui æstate ex laboribus decidunt colligentes absq; labore edunt. Reliquo tempore herbam in umbrosis nascentem locis decerpunt quæ uitæ subuenit egestati. iliofagi uero cum filiis uxoribusq; ad loca campestria accedētes arbores ascendunt ac teneras ramorū summitates auferunt. Tantum autem ex continuo usu ramos ascendendi peritiam habent omnes. ut quod incredibile uidetur de arbore in arborem uelut aues prosiliant: ascendantque tenues absq; periculo ramos. Macilentia leuitateq; corporis nixi si quando pedes labantur manibus ramis comprehensis sea casuui dicant quod si forte deciderint nulla in re propter leuitatem corporis lædunt: ita ramis tenerioribus dente exesis uentrem farciūt. Hi semper incedunt nudo corpore cōmunesq; uxores ac liberos habēt pugnāt inuicem p locis armati baculis aduersus alios ac dominantes uictis. Moriuntur ut plurimum fame cum deficiēte usu corpus priuetur eo sensu quo cibum querebat. Reliquam circa regionē æthiopes tenent qui Cyneci dicuntur numero haud multi uita ab reliquis diuersa: Siluestrem enim incolentes patriam & penitus asperam rarisque aquaq; fontibus supra arbores ferarum timore dormiunt. Sub auroram ad aquarum decursus armati prodeuntes se abscondūt inter arborū frondes. Sub æstū uero solis agrestes boues pardaliq; ac uaria ferarum genera tum caloris tum sitis impatientia ad aquæ potus causa confluunt: Repletas graueq; aqua bestias æthiopes cum haud facile moueri possint ex arboribus descendentes adoriuntur: ac lignis adustis saxisq; & sagyptis occisas perq; cetus diuisas edunt Aliquando uero quamuis praro & ipsi a ualentiori bestia interficiuntur Sed multas ipsi dolo & arte ualentiores beluas capiunt: Si quando desint animalia antea captorum pelles madefactas remotis pilis ad ignem leuem ponūt: dispartitasq; singulis auide ad satietatem sumūt impuberes pueros exercēt ad certum signum iacere solis cibum prebentes his qui signū tetigere. Ideo iaculatores optimi euadunt ut gente fame. Ab hac regione qui occasum uersus plurimum distant æthiopes cum elephantis certant. Habitātes enim in siluestribus & arboribus refertis locis ælephantorum ingressus atq; exitus ex præaltis arboribus obseruāt: Multos una incedētes nō aggrediuntur omni spe uincendi remota: Singulis iniiciunt manus mirabili audacia freti. Nam cū incedens bestia arbori ppinquat in qua speculator occultus latet ex ea desiliens manibus apprehensa cauda pedibusq; ad dextrum femur oppositus securi q̄ ex humero pendet leui utque unica manu tractari queat: & acie acutissima dextera manu apprehensa neruos dextri poplitis crebris ictibus amputat. Sinistra manu regens agile corpus belue conatus magna uelocitate effugit: in eo nanq; certamine uersatur utriusq; salus mortis discrimine in alterius uita posito. Elephas neruis abscisis quādoq; quia haud facile se uertere potest inclinatus in latus saucium in terram cadit. æthiopemq; secum trahens interficit. Quandoq; ad arborē aut saxum hominem allidēs ipso pōdere quo ad animā exalat comprimit quidam elephantes dolore moti cū insidianti obesse nequeāt diffugiunt per cāpos quoad continuis securis ictibus ab incidēte cesi décidāt. Tū concurrūt æthiopū cetus & adhuc uiuētis bestiæ posterioris partis carnes abscisas edunt. Nonnulli ex ppinquis incolis absq; ullo discrimine elephantos arte superāt. Cōsueuit hoc animal cum a pascuis plenus redit dormitium proficisci plurimum natura ab reliquis quadrupedibus diuersa. Non enim genu corpus flecti ad terram potest: sed arbori herens dormit. Arborem elephantis ab hæsione tum attritam tum sordes plenam aduertentes incolæ iuxta humum secant ut tamen nō nisi impulsa cadat: Deide sui accessus uestigia ad ea loca delent subito abeūtes priusq; bestia ad somnū redeat. Elephas uesperi cibo plenus ad notū cubile p fectus omniq; mole secto hærens arbori statim una cū eo ad terrā psternit. Resupinus tota nocte iacet: cū se erigere nequeat Aethiopes die ad locū accedētes absq; periculo bestiā occidunt: tabernaculisq; ibidem erectis moram trahunt quod animal sit asumptū. Harum gentium qui partes ad hesperā pertinētes habitāt: ethiopes simi ad meridiem spectātes scruthophagi cognominātē. Est apud eos auiū spēs natura terrestribus animātibus mixta: uñ & nomiuatæ sūt. Hæ magnitudine sūt magni cerui collo oblōgo rotūdis lateribo atq; alatis capite tenui oblōgoq; cruribus ac iūcturis firmissimis fixo pede. Alte uolare pp grauitatē nequeūt. Verū ocissime sūmis pedibus terrā tāgētes pserti cūctās uēto alas

Aethyopiæ gētes.
Asa flūs.
Riso phagi.
Leonū /28/ uastitas.
ilophas Tohpas
Arborē ascēdentes
Cyneci
Arborē colētes /24/
sagitarii /32/
Elephātum /25/ cædes
Elephātis sonus
Scruto phagi.
Aues ceruinæ

ueluti nauem extentis uelis impellit currunt. Venatores feriunt lapidibus ferme lateris magnitudine pede iactis: Cessante uento alarum præsidio destitutæ cursuq; uictæ prehenduntur. Harum cum magna sit multitudo uariis artibus plurimas barbari facileq; capiunt. Et carnes quidem edunt. pellibus uero pro uestibus utuntur ac lectis. Ab iis uero quos simos æthiopes dicunt sæpius uenatione lacessite rostris se tuentur quæ cum magna sint & ad incidendum apta magno sunt incolis usui: cum haud parua habeatur horum animantium copia. Haud procul ab his absunt acridofagi deserto contermini homines paulo ceteris breuiores macilenti ac supramodū nigri. Veris tpe zephyrus ac libycus uenti infinitum pene locustarum ex deserto ad eos deferunt numerum. He permagne sunt. sed culore alarum turpi ac squalido. Ethiopes ad id assueti in quandam latam longamq; multis stadiis conuallem plurimum materiei ex propinquis locis ingerunt. Cum suo tempore tanq; locustarum nubes a uentis supra uallem defertur materiem congestam omnemq; loci herbam antea succisam incendunt. Locustæ desuper uolantes ingenti fumo enectæ paulum ultra uallem ad terram tanta decidunt copia ut uictum oi genti abunde præbeant. Has enim sale quod regio plurimum fert super infuso diutius seruant cibum gustu eis suauem. hic est solus eorum per omne tempus locustarum uictus: Neq; enim pecora nutriunt neq; pisces edunt procul a mari positi: neq; ullum aliud uitæ adminiculum habent. Corpore leues sunt ueloces cursu & uitæ breuis ut qui longissime uiuunt quadragesimum non excedant annum. Finis eorum non solum mirabilis ē: sed etiam incredibilis. Nam propinquante senecta pediculi alati non solum uisu uarii: sed specie horridi ac turpes in corporibus nati uentrem primo tum pectus deide totum corpus paruo tempore exedunt. Qui morbum patitur primum ueluti scabiei cuiusdam pruritu allectus corpus scalpit uoluptate simul & dolore perceptis. Deinde ex orientibus pediculis simul effluente sanie morbi acerbitate ac dolore percitus unguibus corpus magno cum gemitu lacerat. Tanta uero uermium copia effluit aliis super alios tanq; ex pforato uase scaturientibus ut deleri nequeant. Hoc pacto siue cibi siue aeris causa miserum sortiuntur uitæ finem. Huic genti regio adiacet pampla uarietate pascuorum fertilis: sed deserta & quæ penitus adiri nequeat. Non tamen hominibus a principio caruit: sed postmodum intempestiua ex pluuia deserta ē multitudinem aranearum scorpionumq; ferente. tā tam enim harum bestiarum excreuisse copiam fuerunt ut morsibus pestiferis incole coacti patriā deserere & ad alia loca confugere compellerentur. Neq; uero debent hec incredibilia uideri. Multo enim his maiora sunt per terrarum orbem litterarum monumentis tradita. in italia murium multitudo silueſtrium e terra prodiens plures solum patrium linquere coegit. In media adeo ingens passerum inoleuit copia iacta absummentium semina ut homines malo acti ad alia migrarint loca. Eos quos Attariotas uocant ranæ e nubibus pro guttis aque interram delapse adegerunt relicta patria ad eam in qua nunc quoq; resident oram confugere. Et enim quis ignorat inter multa egregia opera quibus hercules immortalitate donatus ē illud etiam anumerari ex stinphalide palude innumeras aues quæ ea loca infestabāt sua uirtute expulsas. Quedam libye ciuitates leonum ui ab desertis locis ad eas adnentantium desertæ sunt. Hæc eoꝝ gratia qui parum quandoq; fidei scriptoribus ut incredibilia narrantibus habent rettulimus. Nunc ad historiam redeamus. Extremas ad meridiem partes uiri tenent a græcis cynamyni a uicinis barbaris siluestres appellati. Hi barbas habēt admodum magnas greges siluestriū canum nutrientes ad præsidia uitæ. Nam ab æstiuo tropico usq; ad medium hyemis indici boues innumera multitudine eorum patriam ingrediuntur. Causa quidem incerta ē. Vtrum ne alias infectantes se feras fugiant: an pastus penuria an alio naturæ que omnia miranda gignit impulsu hominibus ignoto acte: His homines cū obsistere nequeant. suis freti uiribus se canibus tuentur: quibus in uenatione usi boues permultos capiunt. Et hos quidem recentes edunt: hos salliunt ad futuꝝ usum. Multa insup alia animātia canibus capta comedunt. postremi qui ad meridiē habitant in hois forma feramum uitā ducunt: sed de his hactenus. Nunc de trogloditis loquemur. Hi a grecis appellātur pastores eoq; expecoribus uiuant. Cetus ac tyrannos inter se constituunt. Vxores ac filios habent cōmunes excepto q unicā tenet tyranno. Huic propinquanti mulctam tyrannus irrogat certo numero pecudes eteſiarum tpe quo maximi decidunt imbres sanguine & lacte īmixtis paulūq; coctis nutriuntur. esiu solis deficientibus pascuis ad loca declinant palustria. pro quibus solis inuicem certant. Pecora uetusta aut ī morbos cadentia occidunt: exq; his p omne uiuunt tempus. Parentū nomina minime indiderūt filiis: sed tauri arietis ouis. Et hos qdē patres hos matres qm̄ ab his non a parētibus quotidianus pheat cibus appellāt. Vtunt potu idote paliuri suco. potentiores ex quodā flore expsso qui ē deterrimo nro musto persimilis. Armētoꝝ greges secūducētes uarias ne iisdem in locis morentur diutius regiōes mutāt: Corpora pter uirilia q pellibus tegunt nudi, pudēda troglodite oēs uelut egypti circūcidūt. His deptis quos a casu claudos appellāt, Hi soli ītra regionē esternoꝝ habitātes ab isantia nouacula icidunt. Arma ferūt troglodite ii quos dnt megauares. Scutū ex corio crudo bouis rotundū & ferratā clauā. Alii arcus lanceasq; Sepulchra ridicule penitus curāt. Nā paliuri uiminibus corpus ligātes defūcti ceruicē cruribe applicāt Deiñ cadauer ī loco editiori positū lapidibꝫ ridētes obruāt. īpositoq; supra saxoꝝ aceruū capre cornu abeūt nullo dolore moti bellāt iuicē ñ ut greci ob irā aut ābitionē: sed pabuli gra. in eoꝝ cōcertatione primū iactis lapidibꝫ quoad aliq uulnerent cōcertāt tū arcu quoadmodū exercitati sunt pugnantes mutuis uulneribus cadunt. Ea certamina dirimunt que etate precedunt: femine quibus nullo peri

Simi ethiopes. Acridophagi. Locuste.

pediculi alati

Muriū multitudo

passerū multitudo

Attariotæ. Ranæ pluuiæ.

Cynamini.

Troglodite

Cinamasio

Sepulchra troglodita

culo in medium prodeũtibus nefas est enim has ullo pacto ledere. ex templo a certamine cessant. Invalidi obsenium armenta sequi gutture bouis cauda astricto uitam finiunt. Qui mortem differunt licet uolenti eodẽmodo admonitos tñ antea uita priuare idq; habetur beneficii loco. Febricitantes itẽ aut morbo incurabili correptos simili afficiunt morte. Maximũ enim arbitrantur malorũ ab eo uitã diligi qui nequeat aliquid agere dignum uita. Videre licet troglodytas omnis corpore itegro etate uasida ut qui sexagesimũ non excedant annum. Verũ de his hactenus si quis uero lector aut ꝓpter rerum nouitatem aut mirabilẽ eorũ qui describebant uitam nostræ forsan hystoriæ fidem abrogabit: si scithæq; troglodytarũq; aerem comparans quantum inter se eis differat pensiter scribentium uerbis credet. Tantum. n. noster differt aer ab eo qui in historiis aliqñ narrat: ut diuersitas eorũ incredibilis uideatur. Aliquibus in regionibus adeo maxima frigoribus congelant flumina ut currus & exercitus sup immobilem glaciem transeant. Congelantur etiam uinum reliquaq; humida adeo ut gladio abscindãtur. Quodq; his est mirabilius & extremitates uestium quas homines ferant frigore attrite deciduntur. obfuscantur oculi. Ignis splendorem non reddit. Ereæ statuæ disrumpuntur. Quandoq; uero ob densas nebulas neq; fulgura neq; tonitrua in eis locis fiunt. Pluraquoq; alia his mirabiliora natura efficit quæ ignorantibus incredibilia uidentur. Iis uero qui ea experti sunt facilis. In egypti ac troglodytarum finibus propter imensam solis circa meridiem caloris uim nequaq; se respicere propestantes queũt ab aeris craſſitate. Absq; calceis ire non possunt: nam discalciati subito pedes immensa caliditate exulcerantur. Siscientes nisi potum cito sumant uestigio moriuntur utpote solis estu humiditatem corporis subito absumente. Cibi in uas eneum cum aqua positi ex templo solis arbore absq; igne alio decoquuntur. Has tamen qui incolunt oras tanta uitæ incommoda nolunt effugere: sed ultro potius eam diligunt uitam q̃ alio cogantur more uiuere. Ita patriæ amor quidam ingens natura singulis innatus é & aeris malitiam consuetudo a teneris annis cepta superat. Has uero tot rerum uarietates haud magna locorum intercapedo aliquando continet. A meotide palude ubi scithæ quidam in pagis & summis frigoribus habitant multi cum onerariis naubus decem diebus rhodum tum quattuor in alexandriam accessere. Deinde per nilum nauigantes diebus decem in ethiopiam peruenerunt. Ita a frigidissimis orbis partibus ad calidissimas regiones non amplius quattuor & uiginti dierum continua ea nauigatio fuit. Quapropter cum non longe distantium locorũ aeris sit tanta uarietas: non est mirandum uitam illorum mores corpora a nostris multum differre. Nunc de feris quæ in eis sunt regionibus, aliqua sunt scribenda. Est animal qđ ab re Rinocerotem uocant par uiribus elephanti magnitudine inferior: pelle durissima: colore busii. In sumitate narium cornu gerit sinum forma durũq; istar ferri. Hoc pabuli causa cum elephante certat. Acuit enim ad saxa cornu: deinde cum elephante congressus uẽtré grauiter ictum cornu tanq; gladio proscindit. Hoc pacto pugnans bestiam exangué reddit. Si uero elephas illius ictum preoccuparit proho scide captum cum superior sit uiribus dentibus laniat. Spinges & apud troglodytas ethiopesq; nascuntur forma haud ei dissimili qua pinguntur sed Paũlo pinguiores natura habent mansuetam pluribus exercitiis disciplinisq; aptam. Qui cinocephali uocantur corpore sunt de forma homini persimiles uocemq; imitantur humanam ferum omnino atq; indomitum animal ratione carens. Superciliis aspectuq; sunt horrido ac truci. Feminis sua natura accidit ut palam ex positam extra corpus uuluam per omnem uitam ferant. Is uero quem ortum nominant ab corporis & etatis decore nomen sortitus facile est leonis. Corpus reliquum páthere simile excepta qua damis equatur magnitudine. Horum animal omnium siluestris taurus qui carnibus pascitur feritatem excedit: penitusq; est inexpugnabilis. Corpore maior est domesticis tauris equi uelocitate ore usq; ad aures fisso rubicundo colore oculis albis nocteq; refulgentibus. Cornua ueluti aures moués in certamine firma tenet pili contra naturam cetérorum animantium uersus caput ducuntur. Et hæc fera uiribus fortitudineq; mirabili pugnat cum ceteris bestiis quas superatas comedit. Est quoq; infestus admodum armentis nihil nec pastorum uires neq; canum multitudinem timens. Dicit eius pellis haud quaq; uulneribus patere. Cum multi illum conẽtur ui capere: frustra defatigantur. In foueam delapsus aut alio captus dolo se ipsum ex ira suffocat pristine libertatis memor. Merito igitur troglodytæ hác bestiam optimam iudicant: cui a natura indita sit leonis uirtus equi celeritas robur tauri quodq; maximum est haud inferior natura ferri. Quos uero ethiopes appellant crocotas mixta sunt canis lupiq; natura: sed ambobus deteriores dentibus ita ualidis ut ossa omnia facile cõterant & digerãt comesta. Hoc animal scribunt quidam uocem hominis quod nobis procul a uero uidetur imitari. Varia serpentum genera incredibiliq; magnitudine conspici dicunt: qui loca deserto incolunt propinqua. centum enim cubitorum longitudine nõnullos esse aiunt ut merito non solum a nobis sed ab aliis quoq; id falsum esse existimetur. Addunt insuper his multo maiora haud digna fide. Nam cum plana sit regio serpentes uero maximi circumuolutos in girum longe procul aspicientibus locum editiorem & quasi collem quendã uideri. Sed eorum magnitudo non omnino uidetur spernenda. Nos de maximo omnium qui in conspectum uenerint serpente capto ac in alexandriam delato referemus addentes caprure modum. Secũdus Pthplomeus cupiens & elephantos & alias mirabiles usu ac uiribꝰ beluas ad se adduci donis ac pecuniis plures ad elephantos qui multi ad eum deducti sunt aliasq; feras capiendas pellexit. Itaq; multa eius studio ad grecorum notitiam antea ignota animantia deducta sunt. Conspecta uenatores quidã

Ignauorũ uita

Glacierũ uis

Solis uis /27/ 48.

Patriæ amor

Rhinoceros

Sphiges

Cinocephali

Ortus

Taurus syluestris

Crocottæ.

Serpẽtũ magnitudo.

regis in huiuſmodi donis magnificentia decreuere communi animo aliquem magnum ſerpentem uiuum in alexandriam ad ptolomeum traducere. Cum res hæc grauis difficiliſq; eſſet: fortuna eoꝝ conſilio opitulata eſt: Serpens erat triginta cubitorum longitudine iuxta aquas qui reliquo tempore immobilis ſe in circulum redigens quieſcebat. Accedentibus ad aquam potus cauſa cæteris animantibus ſubito aſſurgens oreq; nonnulla capiens alia circumnectens cauda depaſcebatur. Hunc conſpicati homines cum longior eſſet habéſq; natura laqueis & catenis illum capere exiſtimantes primum fidenter ad eum acceſſerunt. Beſtie appropinquantes uiſis igneis oculis lingua lanbente ſingula ſquamarū aſperitate dum moueretur ſtrepitum ingentem reddente dentibus inſuper eminentibus oris quoq; aſpectu horrido immutato colore admodum exterriti ſunt. Itaq; timide iniectis ad caudam laqueis ad contactum funibus corpus magnis ſibilis conuerſa belua propinquiorem ore captum uiuū deglutiuit. Alium fugientem cauda longe apprehenſum atq; ad ſe tractum occidit. Ceteri metu perculſi fuga ſaluti conſuluere non tamen ommittentes belue capiende curam ſpe lucri timorem ſuperāte. Arte igitur & dolo potiore uiribus beluam ſunt aggreſſi. Primum ualidis ſpiſſiſq; funibus rete concauum gibbi forma belue capacem fecerunt. Tum ſpeculantes ſerpentis cubile atq; exitus redituſq; notato tempore ut primum ſerpens ad conſuetum animalium paſtum prodiit ore aditus ingentibus lapidibus terraq; obducto in proximo uallis loco latum in primis ingreſſum tum arctiorem interius uelūti cuniculum cubile uerſus in quo rete poſitum eſt fecere. Reuertenti a paſtu belue ſagyptarii funditoreſq; tum equitum magnus numerus ad hæc tibicines ad id preparati omnes ſeſe oſtendere. Nulli tamen adire propius auſi ſunt aliorum malo edocti. Hos ille ut conſpicatus eſt caput alte extulit. Sed tum coniectis procul manu telis tum equorum conſpectu tum latrantium canum multitudine ad hæc tubarum cōcentu territus ſerpens ad ſolitum aditum profectus eſt: quem obſeptum cum repperiſſet illi inſequendo armorum equorumq; ſtrepitu tubarum inſuper clangore & uenantium clamoribus iam feritate depoſita obſtupefactam beluam ad preparatum ad id aditum adegere: quem ingreſſa in rete incidit. Deinceps reluctantem reteq; dentibus magnis editis ſibilis lacerantem compreſſerunt. Nam & cuniculo cum rete extracta multiſq; ad caudam ictibus percuſſa effractis inſuper dentibus exq; ea re dolore perculſa fera mitior eſt effecta. Eo pacto irretitum ſerpentem deferentes alexandriam regi ottulerunt mirandū ſpectaculum & uix audientibus credendum. Deducto deinde paulatim ad conterendas uires cibo feritas eius remiſſior reddita eſt: ita ut ob illius omnes manſuetudinem obſtupeſcerent. Ptolomeus uenatoribus tributo premio ſerpentem dimenſo enutriens cibo ad regiam uenientibus exteris pro miranda ſpectaculo oſtendebat. Tam ingenti igitur ſerpente in cōſpectum hominum palam deducto haud abroganda uidetur fides ethiopibus: neq; pro fabulis dicenda: que de ſerpentibus tradunt. Aſſerunt. n. reperiri apud ſe illos tanta magnitudine ut non ſolum boues ac tauros ceteraq; eiuſdem molis animātia: ſed elephātos quoq; occiſos uorent. Nam cum illis cōgreſſi primum cauda pedes illorum multis nexibus complicant ita ut nequeant moueri. Deinde in caput aſſurgentes oculiſq; tanq̄ fulgure incenſis elephantorum uiſum obumbrantes ad terram deiectum commedunt. Nunc de reliquis arabici ſinus oris ſcribemus partim a nobis alexandriæ ex regum commentariis partim ex his qui uiderunt perceptis. Hæc enim orbis portio inſula quoq; britannie & loca ad arctum ſita paucis nota ſunt. Verum de regionibus que arctum ſpectant deq; britannicis rebus tum referetur a nobis cum. C. Cæſaris qui romanum uſq; britanniam imperium protulit eaſq; oras incognitas antea notas effecit geſta complectemur. Arabici ſinus oſtia patent ad oceanum qui meridiem reſpicit plurium ſtadiorum lōgitudine: quæ arabie togloditarumq; finibus terminatur. oſtii reliquiq; ſinus latitudo decem & ſeptem ſtadiis patet a portu panormi ad oppoſitam epirum diei unius nauigatio. Plurimum uero diſtat circa Tiritum montem ubi ita latum eſt mare ut epiri minime inuicem aſpiciantur. Ab hac latitudine paulatim clauditur uſq; ad oſtium eius. Is ſinus multis in locis inſulas continet magnas quas inter arctus eſt nauium curſus: Maris uero fluxus uehemés ac multus. Hic ſitus eſt arabici ſinus cuius ab ultimis locis ordientes utrinq; nauigandi modum que ue in eo ſunt memoratu digna recenſebuntur. Et primum in dexteram ſu/memus littoris partem: quam uſq; ad deſertum habitant trogloditæ. Ab Arſinoe ciuitate iuxta dextrū continens euntibus uariis in locis ex ſaxis in mare emanant aquæ ſalſedine amare: Vltra quas latis cāpis mons imminet uiridi colore qui continuo aſpicientium uiſum corrumpit In montis radicibus ſtagnum eſt difficile ad nauigandum nomine Aphrodites: ex tribuſq; in eo ſunt inſulis duæ oliuas ac ficus abunde ferunt. Tertia his arboribus deficiens meleagridis ut appellant referta eſt. Poſt hec ſinus ē ingens nomine Achatartus In quo cheroneſſus anguſto aditu. Iter nauigantibus ad oppoſitum mare prebet. Vltra hæc loca inſula eſt longitudine ſtadiorum octoginta nomine Ophiades olim deſerta cultoribus ob ſerpentum unde & nomen ſupreſit in ea diuerſantium multitudinem. Poſtmodum regum ægypti opera ſerpentibus purgata eſt ad cultumq; redacta ita: ut nulli in ea amplius conſpiciantur. Nō autem pretermittenda uidetur cauſa. qua hanc inſulam ſerpentum moleſtia cura hominum liberauit. Inuenitur in ea inſula topatius lapis uitro ſimilis colore aureo Cuius acceſſus omnibus eſt interdictus pena mortis ad eam nauigantibus ſtatuta. Pauci cuſtodes inſule preſunt uitam miſeram ducentes. Ne quis enim eos lapides furto auferre poſſit: nulla penitus in inſula nauis relinquitur. Qui prope nauigāt regis timore haud quaquam propinquant inſule. Nutrimentum deferentes eueſtigio abſcedunt cibo

Serpens ingens

Lucrum qd

Elephātes

Arabicus ſinus

Tiritus mons

Arſinoe

Alphrodites

Acatharthus

Ophiades

Topacius lapis

relicto. Cæteri propinqui insulam non adeunt. Deficiente cibo ad littus sedent omnes uite subsidiū expectantes. Hos qui deferunt ut tardos sepe incursant uelut in extremo uitæ positi. Hic lapis in petra nascit die ob solis splendorē minime apparens. Noctu in umbra lucet ꝓcul oñdens quo sit in loco. Custodes sorte diuisi ad loca ubi latent topacii accedunt. Qué ubi noctu splédentē cōspexere locū splédētē lapidis designāt: eū postmodū die excisum opificibus tradunt: q ex eo topatiū eliciāt. Propinqua littora maiori ex parte scytiæ phagi habitāt & pastores togloditæ. Montes insuper sunt usq; ad sotiras portum contigui qui nomen hoc a græcis primum eo prospere nauigantibus accepit. Deinceps sirius est arabiam uersus cuius regio ac mare aliam a priori naturam habet. Nam continens humilis est nullis collibus elatus. Mare non amplius tribus passibus profundum colore admodum uiridi: Quod ferunt minime natura aquæ contingere: sed quia alga referta est: locus ad nauigandum facilis nulli subditus tempestati: multisq; refertus piscibus. Naues quæ elephantes uehunt tum profunde tum pondere graues haud parua subeunt maris discrimina. Noctu enim uentorum actæ ui quādoq; in scopulos quandoq; ad loca uadosa impelluntur. Nautæ ubi neq; egredi propter aquam statuta hominis profundiorem neq; nauem contis queunt impellere omnia preterq; ad uictum necessaria e naui eiicientes non tamen propterea periculum deuitant. Nulla insula nullo e dittore loco nulla naui ꝓpinqua. Nam regio penitus inculta est & incolis uacua: & ad quam rari nauigent. Preter has difficultates breui tempore tāta maris fluctibus arena ad nauis alueum impellitur. ut ueluti aggere obducatur illi incassum ad surda loca exclamantes non tamen omnino salutem desperant. Nam quandoq; a maris ex estu ante fluctu naue in altum eleuata tanq; deus quispiam salutem attulit periclitantibus. Si uero hoc dei auxilio destituantur ubi cibus deficit: imbecilliores in mare a ualentioribus quo pluribus dum cibi suppetant proiiciuntur. Sed tandem & ipsi multo pereunt deterius q; iam uita functi. Illi enī breui tempore spiritum nature que illum dederat reddidere. Isti multis calamitatibus morte producta longiora differendo mala perpessi tandem priuantur uita. Naues autem destitutæ nautis tanq; suorum sepulchra aliquandiu permanent arena undiq; congesta. Malus autem neq; a longe cōspecte ad defunctorum misericordiam aspicientium animos mouent Regium est mandatum si quando eiusmodi casus acciderit ut significentur loca nauigātibus pernitiosa. Traditum est a maioribus fama iis qui prope icchiophagos habitant magno quodam eius sinus fluxu mare ad oppositum litus secedēte omnibusq; locis eius sinus arefactus terram funditus colore uiridi apparuisse ex immenso rursus maris refluxu aquam in priorem locum restitutā. Harumpantium a ptolomaida ad taurum usq; montem nauigationem rettulimus: cum Ptolomeum elephantorum uenationi scripsimus operam dedisse. A tauro uertitur littus orientem uersus ubi estiuo solstitio umbre ad meridiem uergunt diuerso a nobis modo usq; ad horam secundam. Habet ea regio flumina decurrentia a montibus quos appellant pſebeos. diuiditur quoq; latissimis campis hibiscum cardamomum ac miræ magnitudinis palmas. Fructus insuper omne generis asperos gustu ferentibus ignotos nobis. Mediterranea regio elephantis tauris siluestribus leonibus ceteriſq; magnis feris copiosa est. Nauigatio isulis impeditur nullum domesticum ferentibus fructum. Aues in eis uarie aspectuq; mirabiles nutriūtur mare deinceps sequitur profundum habēs cetæ magnitudine eximia haud infesta hominibus nisi cum forte quis in scius in earum cristas inciderit. Neq; enim nauigantes insequi aduerso sole possunt splendore illarum oculos obumbrante. Has troglodita rum partes ultimas montes quos dicunt pseuaras circundāt. Reliquum ex aduersum littus arabiam spectans ab ara quam Ariston a ptolomeo ad peruestigādam arabiam usq; ad oceanum missus. Neptūno dicauit neptūnum appellatur. Eius longitudinis regio maritima propter utilitatem admodum celebris finicea a palmis quas plurimas fert ubere ac suaui fructu appellata. Omnis propinquus ager tum aquas scatentes raras habet: tum ad meridiem uergens ē admodum calida propterrea locum illum arboribus fructuq; fertilem inter deserta hominibus loca situm merito diis barbari sacrarunt. Etenim non pauci fontes riuiq; aquam que niuium frigiditate haud inferior est scaturientes terram herbis uirentem prestant rem aspectu admodum iocundam. Est & templum ex duro lapide priscis temporibus conditum uetustarum & quæ intelligi nequeant litterarum inscriptione. Ei uir ac mulier presunt per omnem: uitam sacrorum curam habentes. hi felices habiti qui id loci habitant in arboribus ob timorem dormiunt ferarum. Iuxta pheniceam nauiganti ad epiri promontorium insula est ab animātibus que in ea uersantur dicta ferarum insula. Tā ta. n. hāc bestiāc copia ī his supest mic ut uideatur aspicientibus Imminens huic insule promontorium ei loco adiacet qui appellatur petra & arabiæ palestine. In hanc & tus & reliqua odorem reddentia ex superiori ut fertur arabia genei minneiq; asportant. Reliquam maritimam orā tenuerunt olim maranei. Deinde qui proximi sunt garidanes que loca ab eis hoc Pacto sunt usurpata. Celebritas erat olim in ea quam diximus phenicea lustris singulis seruata: ad quam undiq; e proximis locis accedebāt pingues camelos hecatombas appellant diis in templo sacrificaturi. Aquam inde recedentes nam ꝓsuasum erat eam ad sanitatem deferentibus conferre in patriam ferebāt. Ob eam causam Maraneis ad sacra adeuntibus garindanes tum prius qui domi remanserant maraneos tum deinceps qui a sacris redibāt per insidias aggressi ad unum peremerunt. Vacuam cultoribus patriam tum frugibus tum pecoribus nutriendis aptam inter se diuiserunt. portus ea regio paucos habet: sed frequentibus

phagi. sotiræ. Syrius sinus.

pſebei mōtes

cete

pſeuares montes

phoenicia

arborū lecti

mara nei. garinda nes.

Hecatom

Lamites sinus. nabathei. diuiditur montibus: ex quibus preter aspectus uoluptate magna colonis utilitas percipitur: Ex hac nauigates sinus excipit lamites frequetibus in habitatus arabum uiciis quos nabateos uocant. hi maiore sinus portione tenet. Et mediterraneas quasdá propinquas partes in quibus frequens est populus & per magna pecoris copia. hi priscis téporibus iuste uiuebant uictu que armenta prebebant contenti. Posteauero q̄ alexandrinos mercatores ad ea loca nauigantes spoliare predatoriis nauibus ceperunt imitati eorū qui in ponto. sunt taurorū feritate triremibus deinde capti meritá penam dedere: Subest deinceps regio campestris irrigua: que ob frequentes fontes nutrit gramen medicam & longitudine hois lotum: propter loci ubertate nō solū infinitus ibi pecorū alitur numerus: sed siluestres cameli cer ui dameq̄ q̄plures pascuntur. Magno preterea numero accedūt eo cibi gtia leones ex locis deserti

Mala cū bonis /27/ ac lupi pardaliq̄: quibus cum feris pro armentorum tutela pastores die noctuq̄ certare coguntur: Ita soli illius bonitas i colis discriminis causam prebet. Natura enim bonis ut plurimū que hominibus largitur & mala immiscet. His cápus sinus quingentoꝝ latitudine stadioꝝ adiacet natura mirabili clausus pluribus ac magnis scopulis perplexusq̄ ac exitu difficilis. Saxum longe in mare porrectū nauigā tiū aditū reditūq̄ impedit: tátū fluxus tempestatisq̄ tépore cū fluctus excreuere naues supra saxum ué torū ui delate traseunt. Gétes que iuxta sinum habitát banizomenæ appellate & uenationibus uiuunt

Banizomenæ apud quos est sanctissimū templum quod omnes arabes superstitiosus celebrát. Tres proxime his sūt insule que plures habent portus. Harū primā solitariá in qua antiquoꝝ domoꝝ lapidea sunt fudamé ta. itéq̄ colūne barbaricis litteris inscripte. Ferūt Isidi sacram. Eodépacto & relique sūt deserte cultoribus oleis tamen referte a nostratibus diuersis: Post has insulas maritima loca ad mille stadia abruptis scopulis plena sunt. Mare innauigabile neq̄ portus neq̄ locū habet in quo anchore figi queant ut necesse sit orta tempestate nauigantes submergi: Mons huic mari imminet uertice precipiti atq̄ alto in cuius radicibus exese speluncæ sunt frequentes aspereq̄ concauitates. In has frequentibus procellis delata maris profundi tépestas sonū tonitruo simile reddit. Fluctus parti ad magna illisi saxa sursum ferūtur spuma mirabili edita: partim a locis cōcauis absorbent maximo edito fragore ac streptu. Adeo

Thamudeni. ut eis locis propinquātes eo sonitu perculsi timore pereant. Hoc littus arabes incolunt nomine Thamudeni. Sequitur sinus ingens sparsis in eo insulis permultis aspectu similibus echinasiis. Iuxta littus

Echinasiæ. arene sunt prealti cumuli colore nigro longe lateq̄ dispersi. Deinceps cheronesus subest optimum ha

charmutha. bens omnium portū qui in historiis describuntur nomine charmutha. Ná sub rupé imminentá que ad zephyrū spectat: sinus est non solum iocundus aspectu: sed utilitate quoq̄ ceteris supergressus. Ei mons iminet amenus centū stadiorum ambitu. Ingressum habet duoꝝ iugerum portus tranquillus duobusq̄ milibus patens nauibus Irriguus est preterea magno flumine in eum fluente. In medio quoq̄ insulá continet aquis redundanté atq̄ ortis accomodā. Deniq̄ Kartaginensiū portui qué dicunt cothonū

Cothonus uidetur esse persimilis: de cuius utilitate suo loco dicetur piscibus plurimis ad eū ex magno mari tū cibi tum aquarum in eū decurrentium dulcedine confluentibus est refertus: Hec nauigantibus loca montes quinque distantes inuicé prealti apparent uerticé modum egypti pyramidaꝝ acuto. Sinus est dei ceps rotundus magnis circundatus promontoriis cuius in diametri medio assurgit collis in modum

Debæ Cameli menie ob longus: in quo tria templa sunt admodum magnifica diis grecis ignotis sacra magnoq̄ i ho nore ab incolis habita. Sequitur deinde littus tum fontibus irriguus tum plenus dulcis aque riuis: In eo

Gabino mons est uariis arboribus densus qué gabinum dicunt. Loca monti contigua arabi tenēt quos uocát debas. Hi camelos ad omnē uitæ usum paratos habent. ná in his beliátur his uaria ferunt onera hoꝝ

Abilei Gasandi lac potant his uitá ducunt. Super his diuersa perábulant loca in medio regionis eorum dicitur esse fluuius arena aurea. ex qua incole aurum elicere nesciunt. Sinunt autem ab externis. sed non omnibus auferri. boetiis enim dumtaxat & peloponensiis arenā asportare licet. Idq̄ eis herculis beneficio erga suā gentē ut a maioribus acceperant olim impenso in gratiá benefitii concessum. Contiguá eis patriá arabes abilei gasandiq̄ habitant: non quidé calore feruidá ut propinqua loca. sed mollé & spissis

Apiron quandoq̄ humectam nubibus: qui nimbi suo tempore aduenientes estaté fructiferá reddunt. Regio sua natura fertilis habetur. sed parum colitur hominum incuria. Aurum e cuniculis nulla arte factis effodiunt. non quidem quem terra igne liquefactum exprimant. sed ipsa natura purum quod ab re apyron dicunt. Minutum tamen reperitur ut pars minima scintille ignis maior nucis sit instar regiæ

Carbi. Sabæi .27. lliud circa manuum iuncturas ferunt circaq̄ collum pretiosis lapidibus distinctum: Cum auri apud eos sit copia. eris inopia ac ferri inuicé ea cum mercatoribus permutant. Hos secuntur quos uocant carbos. Hos sabei gens arabum populosissima qui felicem arabiá incolunt eoꝝq̄ apud nos sunt pretiosissima ferenté plurima ac omni pecoris genere apprime copiosam. Odoribus insuper suauibus quos passim natura apud eos gignit omnes ferme alias superat nationes. Ná in maritimis locis Balsamum oritur & cassia quedáq̄ herba natura singulari que recens aspectu oculos oblectat inueterata

Balsamū Casia subito sit debilior pars: mediterranea siluas continet amenas in quibus magne sunt turis ac mirre arbores. palme insuper arundines ac cinamomum & alia his odore simulia. Neq̄ enim referri possent singuloꝝ species ac natura adeo affluenter multa in eum odorifera natura exagregauit. Diuina q̄dam res est: & que uerba superet suauis ad nostros sensus ab eis aspirás odor. Et sane longe quoq̄ a cōtinenti nauigantes hanc odoꝝ uoluptate percipiunt. Veris enim tempore uenti a terra perflátes ab

huiuſmodi arboribus odores ad propinqua maris loca perferunt. Non enim remiſſam aromata & tuſtam ueluti apud nos accidit uim habent ſed ingentem recentemq; & que ad omnes ſenſus perueniat. Atra quidem ex optimis mixta odoribus ad maritima deſcendens multa ſuauitate nauigantes afficit & confert ualitudini. Nam haud quaq; ex contrito fructu aut in uaſe recondito aer manat odoriferus: ſed a patria arboribuſq; quibus id diuina quadam natura ineſt. Vt qui odores hos ſentiunt ambroſiam quam narrant fabulæ tanta enim odorum excellentia nullum ſibi nomen inuenit aptius ee putent. Non tamen puram ſimplicemq; & abſq; inuidia felicitatem fortuna his hominibus largita eſt ſed tantis dotis plura immiſcuit mala profecto admonẽs perpetuis bonis deos a nobis ſolere conteni. Nam apud odoriferas ſiluas ſerpentum infeſta multitudo uerſatur colore rubicundo longitudine palmi qui proſilentes in homines letali occidunt morſu: Singulare quid icolis accidit lõgo debilibus morbo. Nam longa uexati egritudine cum natura debilis adeoq; exhauſta ẽ ut recreari nequeat ex aſſalto. hyrciq; barba uapores faciunt quo malus odor boni immenſiq; uirtutem contundat. bona enim menſura & modo ſumpto hominibus proſunt & afferunt uoluptatem temere & caſu inutilia redduntur. Huius gentis metropolis eſt: quam ſaba appellant ſupra montem ſita. Reges habet ex generis ſucceſſione eos quibꝰ multitudo honores diſtribuit bonis maliſq; imixtos. Beatam namq; uitam habere uidentur q; reliquis imperantes rationem ab ſe geſtorum minime coguntur reddere, infelicem uero q; nunq; regiam exire queunt. Nam ſi palam prodirent a turba hominum lapidibus ueteri quodam deorum reſponſo obruerentur. Hec natio non ſolum propinquis barbaris ſed ceteris hominibus ditior atq; opulentior habetur. Nam in mercaturatum commertio ex paruꝰ ponderis re plurimum prætii a mercatoribus ex rerum cõmutatione capiunt. ideoq; cum nullã unq; calamitatem ea gens ſit experta: auri autem argentiq; copia preſertim. Sabe ubi regia eſt ſuperſit toreumata argẽtea aureaq; omnis generis poculoꝝ habent lectos inſuper tripodaſq; argenteis pedibus. ceteramq; ſupellectilem ultra fidem ſumptuoſam. Magnis quoq; columnis porticus ſulciuntur. quarum capita tum argentea tum aurea exiſtunt. laquearia uero ac porte aureis fialis pretioſis lapidibus intermixtis totius domus ſumptuoſiſſimum ornatum oſtendunt: Alia enim auro: alia argento. quedam lapidibus ſplendent: Nonnulla tum elephantorum dentibus ſunt excultatum multis preterea rebus aliis que plurimi apud homines extimantur. & hi ſane multis ſeculis perpetuam habuere felicitatem: Abfuit enim ab eis penitus quod multos in preceps dedit ambitio per auariciam aliena poſſidendi. Horum mare albo colore eſſe uidetur quod cum mirabile ſit: eius rei cauſam querende dedit. inſule ſunt felices propinque quarũ urbes meruis carent. Pecora in eis omnino alba cornua feminis natura deſunt. Ad has mercatores cõmeant undiq; ſed maxime, ad potanã quam Alexander iuxta indi fluminis oſtium condidit. Locum in oceano littore nauibus recipiendis aptum. Et hec hactenus. Nunc illa que in eis locis miranda in celo uidẽtur non omittenda: ſed precipua admiratione uidentur digna: que de arcto ſcribuntur multumq; dubii afferunt nauigantibus. A menſe enim martio nullum eorum ſeptem que circa arctum ſunt aſtra uſq; ad primã uigiliam uideri dicunt. Maior autem uſq; ad ſecundam pauloq; poſt parum aſpici a nauigantibus at qui planete appellantur non aſpici omnino. Aliorum autem quedam maiora noſtris uideri quedam diſſimili ortu etq; occaſu. Solem non tanquam apud nos pauloante ortum iubar emittere. ſed adhuc nocte obſcura ſubito apparere lucentem. ideo nunquã diem in eis locis priuſquã ſol uidatur oriri: quem ex medio pelagi tradunt ſurgere incenſis carbonibus ſimilem radioſq; permagnos paulum afferre. Forma autem apparere non rotunda quemadmodum apud nos: ſed columne ſimili paulum ab ſumo capite luculentiorem aſpectum habente. Preterea neque ſplendorem neq; radios uſque ad primam horã prebere: ſed uelut ignem abſque luce in umbra uideri. Secunda hora ueluti clipeũ fierill. umenq; prebere continuum & ſupra modum feruentem. Circa occaſum e conuerſo contingit. Nam uidetur aſpectu orbem nouis radiis illuminare horis duabus. Et ut agatharchides gnidius tradit tribus. Hoc uero tempus incolis periocundum iam diminuto uergente in occaſum ſolis eſtu zephyro & lybicus & euri uenti apud eos ſicut & apud alios ſpirant. Noti uero apud ethiopiam neq; uigent neq; noti exiſtunt. Apud arabes ac troglodytas adeo calidi ſupramodum regnant ut & exurant herbas & ad umbras quoq; cõfugentium debilitent corpora. At boreas merito optimus extimatur: cum ſit ubiq; terrarum frigidus. Nunc ad libios egypto propinquos & proximas eis regiones tranſeamus. circa ſyenen ac ſyrtes oraſq; mediterraneas quattuor libyorum inhabitant genera quorum Naſamones dicuntur qui ad notum uergunt. alii anochite ad occidentem ſiti: Quidam marmaride inter egyptum & cirenen habitant ac littoris partem. Quartum genus multitudine preſtans hominum appellantur mace. qui circa ſyrtes habitantes ſoli inter ceteros libios agros uberes fructu colunt iumentorum: ex quibus nutriuntur diligentem curam habent. He ambe nationes regibus parent uttam non omnino agreſtem agentes: neque ab humanitate alienam. Tertii neq; ullis ſubſunt regibus neq; ullam latrocinus ſemper intenti iuſticiam norunt. Rapientes enim que prima ex deſerto caſu occurrant confeſtim ad ſua loca redeunt. Hi omnes libyi uita ſilueſtri ſub dio habitant Victu ferarum more cõtenti nil domeſticum edunt. Nullis ueſtibus preterquam caprarum pellibus tegunt corpora potentiores iter eos nullas habent ciuitates ſed turres aquis proximas condentes in eis que uſui ſuperſunt Subditoſ populos ſingulis annis aditurant ut principi pareant obtemperãtes ut ſocios diligũt imperium abentes ut

deorum cõceptuſ

Bonorũ Meſura Saba

Potana inſula

Solis ortus

Lybia. Naſamones. Anochite. marmaride. Mace.

latrones perſecuntur. Arma ſunt eorum & regioni & moribus congrua. Nam cum ſint corporibus leues patria uero ut plurimū plana neq; enſe neq; gladiis neq; alis armis utuntur i bello. Tris tm ferunt haſtas lapideſq; in uaſis ex corio factis delatos: cū his certantes tū i cōgreſſu tū et abeundo primo ferire hoſtē conātur ad curſum & lapides recte iaciendos lōgo uſu edocti. erga externos nullū ius nullā oi ino fidē ſeruāt. Regio cireni ꝓxima cāpeſtris ē nō frugibus ſolū ſed uineis oleoq; & paſcuis utilis. ſunt inſup flumina nō parū incolis utilia. Que uero ad notū uergit deſerto cincta in fructuoſa ē utpote aqs carens aſpectum habet mari ſimilem. Huic deſertū ingens ſterileq; adiacet tranſitu ꝑ difficili: ita neq; aues in ea neq; quadrupedia preter damas & boues cōſpiciuntur. Loca mediterranea arenaq; cu mulis referta quo plus uite neceſſariis carent eo uariis magniſq; ſerpentibꝫ his ꝑſertim quos ceraſtis uocant: quorū morſus letales habentur ſunt fertiliora. Hi colorē arene ſimilē habent: Qua ex re a paucis ꝛternoſcunt ita coloris errore ſeducti qdā pedibus illos cōculcātes uitæ piculū adeūt: Ferūt hos quondā ſerpentes i egyptū trāſmigrātes plures uicinas regiones inhabitabiles reddidiſſe. Mirabile uero qp ꝓpiā in eis oris & ea que ē circa ſirtes libya contingit. Nā quādoq; & maxime qeto a uētis tpe apparent in aere diuerſorū animātiū forme quarū quedā qeſcūt: quedā mouent. & hec aliqn fugiūt aliqn iſecūt ſed oēs magnitudine eximia ſtuporē timorēq; in ſciis prebent. Nā que hoies inſecuntur. cōprehenſū frigido circundāt cōtactu. Externi quidē utpote eius rei inſueti exterrentur. Ab incolis ex aſſuetudine ſpernunt (quoniā res uidetur mirāda & ficte fabule perſimilis phiſici quā eius rei inſueti exterrent: Ab incolis ex aſſuetudine ſpernūt quoniā resuī mirāda & ficte fabule ꝑſimilis phiſici qdā eius rei conati ſunt ratione reddere. Aiūt. n. uētos in ea regiōe aut oīno nō ſpirare aut penitꝰ debiles eē & remiſſos aerē uero ꝑſepe quoniā neq; conualles neq; abrupti ſpecus aut antra neq; alti colles aut magna flumina in eis ſunt locis eſſe īmobilē & qetū. Deniq; oēs uicinas regiones ſteriles & abſq; fructu nullos uapores qbus uētus excitet ginere. ſaere igit denſo atq; ottuſo. quēadmodū eſtiuo tpe i nubibus aliquādo ſolet diuerſe animātiū ſpēs licet uidere formā illis aere quē leues & tenues aure qnq; mouent: ꝓbente. Eas poſtmodū moto paulū aere ad terrā īpulſas forma tradūt. quā caſu ſumpſerūt. cadere: ei q in quē forte inciderint herere quarū in unā partē magiſq; in aliā motus nulla in illis electio eē uī. nā in re inanimata non eſt aut appetitio aut uoluntas. ſed animātia qbus herent occulte cauſam motus prebent. Nā ꝓcedētiū animantiū motu anterior aer impulſus imaginē precedentē mouet. ut fugere uidatur. Similiter ſequēs idolū ex motu aeris ad progreſſum animantis precedentis tractum ſequi uī aial qd ꝓcedit. qd ſi ſe uerterit aut firmū ſteterit idolū ſimilimodo a motu ceſſat. Cū uero in animal inciderit. Diſſoluit frigore quodā circa corpus relicto ſupeſt nūc & de his amazonibus ſcribamus quas priſcis tpibus in lybia ferunt extitiſſe. Plures n. exiſtimant eas ſolas fuiſſe: que circa flumen thermodōta: i pōto regnarūt. Verū nō recte ſentiūt. Multis. n. antea ſeculis libyce fuere. a quibus multa geſta accepimus memoratu digna. Neq; uero ignoramus hāc hiſtoriā nōnullos haud uerā exiſtimaturos. nā cū ea natio multis ante troianū bellū ſeculis oīno deleta ſit amazones aūt que circa Thermodōta habitarunt multo poſt tpe extiterint ſimile ueri ē eas que poſtea notiores fuere ſuperiorū quarū iā euanuerat fama nomen & gloria preſertim apud tēporū in ſcios obſcuraſſe. Verū cū legerim plures antiquos tū poetas tum rerum ſcriptores eoſq; qui poſtmodū fuere illarū memoriā poſteris reliquiſſe: conabimur & nos quoq; paucis ipſarum facta litteris mandare. Rex ſerie a Dyoniſio qui argonautarū dionyſiiq; ac nōnulla alia priſcorū geſta deſcripſit aſſūpta: Plures mulierum nationes in lybia fuiſſe tradunt pugnaces ac ualide uiribus. Nā gorgonū gens fuit aduerſus quas perſeus haud paruo certamine bellū geſſiſſe fertur ut fortitudine eximia ioueſq; filius & grecorū ſue etatis optimus. Earū mulierum uirtus & potentia uel maxime licet cōſpici: ſi quis que de illarum preſtātia ſcribūt cū nr̄i tpis mulieribus conferat. Aſſerūt ſitas eſſe occidentē uerſus in extremis orbis finibus nō eadē quam nr̄e uita ducāt. Nam mos eſt illis certo tēpore bellicis ad ſeruādā uirginitatē rebus exercitari. Trāſactis militiæ annis uiris coniūgi prolis gra. Has ſolas & principari & publica obire munera. Viros noſtrarū feminarū inſtar domeſtice rei curā habere tū optēperantes feminis tū militie principatuſq; ac oīs reipu. expertes poſt partum nati infantes dantur uiris quos lacte nutriant. aliiſq; rebus prout etas poſcit. Feminis mamillas ne creſcant. urunt aſſerentes impedimentō eas ad belladū eē. unde a grecis eo q; mammis careant amazones appellant: Aſſerunt habitare illas inſulā heſperā qa ad occaſum ſita ſit uocitatā: Eā uero eē in tritonidis palude que proxima oceano a flumine qd in eā defluit tritonia appelletur. Hanc paludē ethiopie ferunt cōterminā mōtiq; q ē iuxta oceanum maximus omnium q in eis ſunt locis & mari īminēs a grecis athlanta dictus hanc inſulam pmagnam eē uariiſq; arboꝝ fructibꝫ ex qbus incole uiuant ubere ferunt. eſſe & in ea multos tum capraꝝ tum pecudū greges quoꝝ lacte & carnibꝫ ueſcuntur. Fruméto penitꝰ carent illius uſu incolis noto. He amazones corpore ualide auideq; belli primū oēs iſule uicos preter unum ictiophagi ethiopes habitāt menes nominatum quē factum arbitrāt expugnarunt. Solis eſtu admodum inſula feruet ferens pretioſos lapides pmultos. quorum hos greci carbunculos alios ſardonicas quoſdam ſmaragdos uocant. Deinceps plures libie propinquas ſubegerunt gentes urbemq; ꝑclaram infra tritonidis ſtagnum quam a forma cherronelum appellāt in ptāte redegere. Ex hac profecte plures orbis partes ꝓgrārunt. Sed primi athlantide bello appetiti cæteris eaꝝ ptium humaniores: q ꝓpiā incolentes felicem magnas urbes tenebāt. ab his deoꝝ genꝰ put greci de oceano ſcribunt ꝓdiſſe ferunt. de qbꝰ paulopoſt dicemus: Traditur amazonum reginam nomine

Cyrenæ 42

ceraſtes

dola aeria

33 Amazones Thermodeon

38 Gorgones 32 Perſei

Amaro riſ unde. tritonis palus.

28 Athlas. Menes uicus.

Myrinam exercitum trigin ta milium peditum duum milium equitum confeciſſe maxima ſpe victoriæ in eqtibus poſita. Tegm enta corpor̃ p armis habuere ſerpētū magnor̃ coria quor̃ & qdē pter fidē igētiū copia in libya ſupeſt. Vtebant̃ lōgis enſibus haſta & arcu quo nō ſolū ex aduerſū pugnātes ulnerabāt. ſed fugiēdo feriebāt iſequētes. Cum athlāti dum pātriā pua ſiſſent quā Cercenē uocāt ico formidinēq; ceteris inicerēt inſoleter uictoria abuſe occiſis oīb⁹ uſq; ad pubertatē uiris pueros feminaſq; euerſa ciuitate in ſeruitutē adegerūt. Qua calamitate apud finitimos uulgata athlātides aūt tibenigne audiuiſſet amicitia cū eis ſtatuta ciuitatē ſui nois euerſe loco cōdidit: inq; ea tū captiuos tum finitimar̃ptiū uolutarios accolas collocauit. Deide dona magnifica cōi athlātidū decreto data honorēſq; eximie ipenſos initio cū eis federe cepit Pollicitā ſe genti eor̃ ſatis cē facturā. Vex̃ gorgonidū q̃ gēs finitima erat armis ſepius athlātibus laceſſitis ferūt Mitinā grā p̄cibuſq; eor̃ ipulſam exercitum cōtra gorgonidas duxiſſe. Quo oppoſitis copiis inito certamine ſuperate magna ex parte occubuerūt. Viue ad tria milia capte Reliquis i loca ſiluestria confugiētibus tonatā Myrinam ſcribūt ſiluas ut eax̃ genus deleret incēdere uoluiſſe. Vex̃ cū id nequiſſet ad mōtes ꝓpiquos trāſiit. Amazonib⁹ negligēter ut i uictoria ſelet uigilias ſeruātibus eaptiue eductis dormiēciū ēſibus multas interemerunt. Tādē excitate amazōes armis captis acriter pugnātes oēs occiderūt. mortuas amazones Mitia tribō magnis aggeribus ſepeliuit quī hucuſq; āmazonū cumuli appellant̃. Gorgonidas deinde tradūt cū uires auxiſſent itex̃ a pſeo iouis filio expugnatas cū eax̃ eſſet regia meduſa poſtremo ab hercule & eas & amazōum gētē quo tpe ad occiduas ptes trāſiēs columnā i lybia poſuit: fuiſſe deletas rē idignā exiſtimāte cū ꝓ cōi ſalute hoium pugnaret aliquibus gentibus feuinas īpare. Legit quoq; tritonidā paludem terremotu his apertis locis quæ ad oceanū uergebāt deſiccatā eē. Mitina plurima lybiæ partē peragrata cum in egyptū tranſmeaſſet: Cum oro iſidis filio q̃ ægyptiis īpabat aicitia firmata arabiā bello petiit. Vbi multis iterfectis i ſyriā trāſiit. Qua ſubacta cilices ei cū donis obuios pollicitoſq; īperata facturos liberos eſſe q̃m ei ultro occurriſſen: iuſſit. Qua ex re nunc ēt liberi cilices uocant̃. Subiecit quoq; eas quæ circa taur̃ ſunt nationes q̃uis uiribus potentes. Tū p frigiā ad magnū mare cū deſcēdiſſet regionē maritimā trāſgreſſā Caicum flumē ſtatuit militiæ finē, puiciæ uero q̃ Doryctica dī loca oportuniora cōdēdis urbibus eligēs plures in ea ciuitates unā ſui nois alias magnor̃ ducū appellatiōe edificauit Nynā Cimē Pytanē Pryneā. His iuxta mare ſitis urbib⁹ ceteras ꝓplures i mediterraneis poſuit locis iſulas inſup nōnullas in prātes redegit: ſed leſbū p̄cipue in q̃ urbē ꝺdidit mitilenen ſoris q̃ cū ea militabāt noīe deiceps cū q̃ſdā alias ſibi ſubdidiſſet iſulas tēpeſtate cohortā cū uotū mrī dorū ꝓ ſalute feciſſet ad unā ex his ſolitariā, pfecta iuxta quoddā iſomniū ei deæ inſulā ſacrauit. Erectaq; ara ſacra ſoleīnia celebrauit. Noiaſſe inſulā ferūt Samothracēq; a grācis ſacra inſula interpraſ. Quidā hiſtorici tradunt eā primū appellatā Samum ab incolis poſtea tracibus Samothracem cognominatā. Alii amazōib⁹ in epir̃ aduētātib⁹ ferūt deor̃ matrē hac oblectatā inſulā & alios quoſdā in eā & filios quos Coribātas dnt traduxiſſe. Quis uero eor̃ extiterit pr̃ in archāis ſacror̃ tradit̃. Monſtraſſe quoq; ea ferūt̃ q̃ nunc in ea ſeruāt̃ myſteria: tēplūq; aſylū ſtatuiſſe. p hæc tpa Mopſus thrax a lygurgo rege thracia pulſus amazonū gētē coacto exercitu puaſit Cui Sypilus ſcyta auxilio affluit ātea ab ſcitis thracie finitis expulſus. p̄lio inter eos amazōaſq; cōmiſſo Mopſi Syphilique res ſuperior fuit. Mitina cū pluribus aliis iterempta. poſtea cū ſæpius a thracib⁹ acie ſuperaret̃ tādē q̃ ſuperfiueāt amazōes in lybiā reuertere. ibiq; eax̃ militiæ finis ut aiunt fuit: poſtea uero q̃ athlātū meminimus: haud abre erit deor̃ genus q ab his ꝓdiſſe referunt. cum & græci pax̃ ab his diſſentiant recenſere. Athlātides ut accepimus loca ꝓpinqua oceano: & qdē felicia incolentes tūm pietatis: tum erga aduenas humanitatis ꝓpreteris finitimis gentibus laudē tulerunt. Ab his deorum genus manaſſe tradunt: quibus aſſentiſ. ꝓſtantiſſimus græcorum poeta iunonem oceanū deorum patrem & matrē Thetin appellātē introducēs. Scribūt ät primū regnaſſe apud eos. Celū hoieſq; ātea per agros diſpſos ad cetum cōdēnaſq; urbes exhortatū a fera eos agreſtiq; uita ad mitioré cultū traduxiſſe. Aſſuefeciſſe inſup domeſticos fructus ſerere aliaq; p multa ad cōem uitæ uſū ſpectātia edocuiſſe. Tenuiſſe quoq; magnā orbis partem maximeq; loca ad occidentem atq; ad ſeptētrionē ſita. Aſtror̃ quoq; diligēs extitit obſeruātor multa hominibus futura p̄dicens: Annū ēt confuſum antea a ſolis menſes uero a lune motu deſcripſit: ſingulaq; anni deſignauit tempora. Qua ex re multi ignorantes aſtror̃ ordinē ſempitertiū admirari autē futuror̃ predictionem arbitrati ſunt eorū auctorem naturæ diuine participē. Poſt eius obitum: tum ex eius beneficia: tum aſtrorum notitia immortales honores adeptus eſt. Hic ät conſtat illū nomen hoc ſortitū eſſe ob aſtrorum occaſus ortuſq; multarumq; rerum peritiā, tum uero propter honores beneficiis ſuis impenſos. tum & ipſum regem. ſempiternum oīum appellarunt. Celum ex pluribus uxoribus ſuſcepiſſe ferunt filios quinque & quadraginta: horum decem & ſeptem ex Tithea ortos proprio nomine ſingulos, communi autem oēs a matre appellauit. Titanas: Titeam uero prudentia preditam cum plurimum mortalibus profuiſſet: ab eis poſt obitum deificatam terramque. eſſe cognominatam. Genuit quoque filias: quarum duæ regina uidelicet: & rhea quam pādoram dixere ſuperio

Mitina
Cercenes
Gorgenes.
Meduſa.
Orus rex
Caicus.
Doryctica.
Nyna.
Cimes.
pythane.
prynea.
Mytilene. 51
Samothrax. 47.
Samos. 47.
Corybātes. 47.
Mopſus.
Syphiluſ.
Athlāteſ.
oceanus
Tethys 49
Cæluſ rex
Cæliſie
lii. 49.
Tythea 49
Rhea 49
Titanes
Pandora

Regina Tytanes. Rhea. Pádora. magnna mater.

30 res etate ceteris euaserunt clariores. Ex his regina prior annis prudentiaq; & uirtute reliquis prestantior in gratiã matris fratres oés educauit: eoq; magnam aũt matrẽ appellatã postea uero q̃ pater post obitum ad deos transiit cõmuni populorum fratrumq; cosensu regnum adhuc uirgo cepit cum nulli antea nupsisset postmodũ cupiens filios linquere successores regni unum ex fratribus iperionẽ uirsumpsit. Ex quo duos peperit liberos solem & lunam. Quorum formam prudentiamq; admirantibꝫ singulis tradunt fratres ꝓpter inuidia motos ueritosq; nequando imperium ad iperiona peruenirent sceleste facinore Excogitato fratrem cõmuni consilio ottruncasse. Solem adhuc puerum in flumen Eri

49 hyperiõ. damũ proiectum suffocatum eẽ. Qua re uulgata luna pretermodum fratrem diligens Ex tecto se pre

37 Sol puer. cipitauit Matri querenti iustum flumen corpus cũ in somnum incidisset. Visum ei per somnum est a

Luna puella. sole se consolari: rogareq; ne lugeret natorum mortem: nam homicide meritum eẽnt supplicium pasturi. Se uero ac sororem quadam dei ꝓuidentia futuros immortales nam ignem celi sacrum antea uocatum solem ab hominibus appellandum fore. Quæ uero mena prius dicebatur lunam. A somno

Mena/ experrecta cum omnibus tũ somnium tũ infortunium suum narrasset filios ut deos coluit ipsa innupta uiuens postmodum in insaniam uersa filie cimbala tympanaq; quotiens edito sonitu sparsis crinibus per patriam errabat. Quo aspectu misero obstupebãt homines. Cum uero singuli eius odori mi

sererentnr quidam corpus sustinerent maximo imbre cohorto. cõtiuoq; fulminum casu reginã aiũt disparuisse. Qua re admiratus populus solis luneq; nomen ad astra transtulit matrem & deam exstimauit & erecta ara cimbalis ac timpanis ceterisq; rebus illius gesta imitatus sacra illi & deorum honores instituit. Huius dee in phrigia origo extitisse traditur. Asserunt enim incole phrigie libieq; regem priscum fuisse Menoem: qui uxorem duxerit dindimenen. Ex ea natam feminam cum nutrire nollẽt in montem cibelum nomine abesse expositam diuina quadam sorte pardali aliæq; fere lacte uberibꝫ ꝓbito nutrierunt. Hanc mulier quedã pecora pascens cum uidisset: facto stupens infantem tulit: atq; a loco cibelen nominauit Aucta etate pulchritudine prudentiaq; Excellens mirabili ingenio fuit. Nã & fistulã pluribus calamis compactam & ad lusum choreasq; cymbalum tympanumque prior adinMenoes rex. uenit. Preterea pecorum ꝓuerorumq; morbis remedia introduxit. Itaq; tum propter infantes quibꝫ uel boꝫ medicaminibus salutem prebuit. Tum quia plurimos uelut in sinu fouit: tum etiam propter

Dyndimene. diligentiam amoremq; singulis prestitã matrẽ ab oĩbus dictam ferunt. Amicitiam quoq; eius appetisse Marsiam phrigem ingenio prudẽtiaq; mirabili. Coniecturam ingẽti sumunt q; uocis sonum mul

Cybelus. tiplicis fistule imitatus ad tibias eam armoniam traduxit: prudentiæ q; usq; ad extremum uitæ finem

47 Cybele. celebs uixit. Cibeles prouecta etate adolescentem quendam eius regionis. Atim nomine dilexit quẽ

Phistula. postmodũ dixerũt papam. Cum eo clam coiens grauida facta est. Quod ut parentes norunt in regiã

Papa Choree. accitam ut uirginem pater susceꝑit. Noto filiæ peccato & Atim & nutrices interfici iussit atque insepultos abiici. Cibelen tum Atis amore tum dolore nutritum perculsam in sanam effectam in publi-

Cymbalum. cum prodisse ferunt psalentemq; cũ tympano solam uniuersam patriam sparsis capillis deambulasse.

Tympanum. huius marsias misertus sponteq; illam assecutus una pererrauit pristíe amicitiæ memor Cum ad dyonisum in nisam urbem uenissent inuenere Apollinem magna existimatione habitum q; primus dicerur citharam repperisse. Orta inter eos artis contentione niceos iudes instituerũt. Apollo primũ

Marsias. Atis. Apollo. citharam simplici usus est. Marsias uero tibiis. Quibus admodum ut re noua audientes ob stupore. Eo

50 Cithara. in certamine soni suauitate apollinem uisus est superesse. Ambo astantibus iudicibus cum arte quilibet suaui preferret. Apollo modulationẽ cãtus ad citharę suauitatem adiecit. Quapropter tibiæ so-

Marsias. num uisus est excedere. Quod marsias egreferens audientes monuit minime se uictũ esse. Non enim uocis sed artis cõparationẽ fieri oportere secundum quam armonia ac suauitas tum cytare tum tibiarum esset exquirenda. iniquum preterea esse duas simul artes uni conferri. Tunc apollo respondisse fertr se nihiloplus ad sõnum q̃ Marsiã adhibere: nam & ille quoq; ore uteretr cum tibias iflaret. Oportere igitr aut ambobus idem licere aut neutrum ore sed manibus ostẽdere suæ artis modulationẽ. Cũ uideretur iudicibus equiora apollinẽ postulare artibus iterũ cõparatis aiunt denuo Marsiã esse uictũ Apollinẽ uero ea cõtentione exaspatũ uiuum Marsium excoriasse. Verum ex templo penitentia ductus egre quod egerat ferens proiectis cithare cordis iuentã ab se armeniã dleuit. Ad hãc postmodũ muse mediã linus quã licanon orpheꝰ & Tamyras quã hypatẽ ac paripatẽ musici dñt addiderũt. apollinẽ ferũt cythara tibiisq; in antro dionisii positis cibelis amore captũ cũ ea usque ad hiperboreos erraſſe. Cũ phriges morbus opprimeret tersa nullos ꝓberet fructus scisciratés deũ malorꝫ remedia ora

Linus. culo ꝓceptũ ẽut & atis corpꝰ sepelirẽt & cibelẽ uenerarẽt ut deã. Nõ repto Atis qđ tps absumpserat

49 Apollo. corpe phriges imaginẽ adolescẽtis circa quã plãctu ac lamẽtis sacra inibãt feceꝝ irã iniq; mortuꝫ nitiCybelo. gãtes. Quæ ꝰsuetudo penes phriges usq; ad hæc tpa pmãsit. Cibeli uero ara erecta ánis singulis sacrificabãt. Postmodũ ipessinũte opido phrigie sũptuose cõstructo tẽplo honores illi sacraque solemnia

Atis. pessinũtes. cõstituerũt. Mida rege ad ea plurima cõferẽte positi erãt circa deæ statuã pardali ac leones a quibus oli eẽt enutrita. Hæc de cibele deoꝫ mr̃e apud phriges deq; athalãtibꝫ q circa oceanũ regnarunt tradũt: Post iperiõis iteritũ asserũt celi filios ipiũ diuisisse ex eis fuisse athlãtẽ & saturnũ nobiliores athlã

Leones. 34 Athlas. ti loca d oceanũ posita sorte euenerr. q & populo suo noie & maximũ ꝓpe oceanũ mõtiũ appellauit

29 Saturnꝰ. athlãtẽ ferr ipsũ astrologie fuisse pitissimũ deq; spa pmũt hoies disputasse q̃ ex fuisus é orbẽ suis hũe

34 Sphera.

ris ſuſtinere locum prebente fabulis ſpere inuentione. Hunc aiunt plures ſubſtuliſſe filios: ſed unum pietate ac in ſubditos iuſtitia humanitateq; inſignem quem heſperum appellant: Qui cum in athlātis montis cacumen ad ſeruandos aſtrorum curſus aſcendiſſet ſubito a uentis arreptus neq; aq; amplius uiſus eſt. Ob eius uirtutem caſum hunc miſerata plebs honores ſibi prebens immortales aſtrum cele ſte lucidiſſimum eius nomine uocauit. Fuerunt inſuper athlanti filiæ ſeptem a matris nomine athlan tides uocate q̄is cuiuſlibet proprium nomen eſſet. Vt maia. Electra. Taygete. Aſterope. Merope. Al cione. Celeno. Has tradunt tum ab heroibus tum ab diis cognitas & deos propter uirtutem & eos quos heroas dixerunt ueluti principes generis hominum peperiſſe. Veluti prior etate maia ex ioue Mercurium genuit multarum rerum apud homines repertorem. Eodemmodo & reliqe athlanti des ſingule filios ediderunt preſtāti uirtute: quorum hi quidem gentium hi urbium conditores extite runt. Itaq; non ſolum barbari quidam: ſed etiam grecorum plurimi priſcorum heroum genus ad iſtaſ rettulerunt: Quas cum prudentes fuiſſe conſtat: tum poſt obitum honores deorum immortaliū ade ptas pliadum appellationem cepiſſe. Nymphe quoq; dicte ſunt: quoniam communi uerbo mulieres omnes nymphas incolæ appellant. Saturnum athlantis fratrem aiunt præcipua impietate auaritiaq; preditum uxorem cæpiſſe Sororem rheam: Ex qua ortus eſt Iupiter olympus poſtea uocatus. Fuit & alter Iupiter cæli frater qui in creta inſula regnauit multo gloria inferior poſteriore. hic enim impera uit orbi Superior cretæ tantum. Genuitq; filos decem: qui curetes ſunt appellati. Inſulā quoq; ab uxo re ideā uocauit. Ibiq; poſt obitum ſepultus eſt Cuius & hodie monſtrari ſepulchrum ferunt. prout eti am teſtantur cretes. dequibus poſterius referemus. Regnauit ſaturnus in ſicilia libya ac etiam italia: ſed precipue in locis ad heſperum ſitis Eius imperii firmamentum fuit. Apud omnes uero artes urbi um & loca munitiora tenuit: quo firmius imperium foret. Eo ad hoc uſq; tempus & inſicilia & inocci duis oris ediciora loca ſaturnia dicta ſunt. Ex ſaturno Iupiter ortus quoniam diuerſa a patre uitæ inſti tutione erga ſingulos manſuetudine atq; humanitate uſus eſt. a populo pater eſt nominatus. Regnū is deide cæpit pti cōcedēte pre pti populis ab eo p odiū deſciſcētibꝰ. Aduerſus qué cū Saturnus titanū preſidio fiſus pugnaſſet acie uictus eſt. Iupiter ſuperior imperium aſſecutus uniuerſum orbem peram bulauit plurimum de genere hominum meritus. Viribus corporis uirtutibuſq; excellens breui totius orbis imperio potitus eſt. Omne eius ſtudium impuniendis impiis facinoroſiſq; hominibus ac in bo norum præmiis communiq; populorum utilitate uerſabatur. Quibus rebus poſt uitæ finem Iouem dixere: eo q; beneuiuendi cauſa hominibus extitiſſet. Creditus uero deus in orbe eſt ab his de quibus bene erat meritus. Sponte illum omnibus & deum & dominum inſempiternum uniuerſi orbis pro fitentibus. Quoniā in his quæ de rebus ægypti a nobis relata ſunt Dionyſii genus geſtaq; tetigimus: equum: uidetur: ut quæ de hoc a græcis deo ſcribuntur litteris mandemus. Verum cum priſci rerū ſcriptores poetæq; qui de dionyſio Mirāda quædam litteris tradidere de eius genere ac geſtis diſſen tiunt difficile uidetur uerum in his rebus exquirere. Nam hi quidem unicum Dionyſium reliqui tres ſcribunt fuiſſe. Sunt qui eius genus nequaquam mortalibus fluxiſſe dicant: Exiſtimentq; illum uini ex utiſſe auctorem. Sed nos quæ de eo feruntur paucis tranſigemus. Naturales qui de hoc deo locuntur uiniq; eum repertorem putant. terram aiunt una cum cœteris plantis ſua ſponte uites tuliſſe non ab aliquo principio ſatas. Huius rei coniecturam ſumunt: q; nunc quoq; in quibuſdam ſilueſtribus locis naſcantur uites: fructumq; ueluti reliquæ arte hominum culte ferant. Duas dionyſio matres priſci fu iſſe arbitrantur. Vnam & eam priorem generis quando uitis in terram poſita augumentu m capit. ſe cunda quādo racemos producit. Itaq; altera huius dei ex terra: altera ex uitis fructu fertur generatio. Sunt qui & terram generationem ipſi attribuant: ex ioue &ꝯcetere genitum ferentes a mortalibuſq; diſſipatum ac decoctum rurſus a cerere membris compoſitis iuuenis factum reuixiſſe. Quæ omnia ad naturales traducunt rationes: louis enim & ceteris filium ob eam cauſam tradunt quoniam uites ex terra & pluuia nutritæ producant racemos: ex quibus uinum exprimatur. Ab hominibus uero di ſperſum. eo quod agricolæ fructum auferant: terramq; homines cererem putent membra eius deco cta: quoniam plures uinum decoquant tanq; melius ac ſuauius futurum. A mortalibus uero membra diſperſa iterum in ordinem redacta terram oſtendit certo anni tempore acta uindemia denuo nouos fructus proferre Deniq; ab antiquis poetis ſcriptoribuſq; traditur cererem fuiſſe terram matrem ap pellatam Eadem quoq; & orphei tradunt pœmata & in cerimoniis introducūtur dequibus haud qua quam fas inſcios loqui. Eodemmodo ex ſemele ortum ad naturale principium deducunt: aſſerentes Thionem ab antiquis terram fuiſſe nominatum: Semele eo q; honeſta ſit eius dei cura & honor. Thi onem uero a ſacris ei impenſis uocatum. Bis ex ioue natum tradunt: quoniam uites deucalionis tem pore una cum cæteris arboribus diluuio ſint abſumptæ. Deinde iterum exortæ: ueluti hæc ſecūda ex titerit dei apud hoies ꝓcreatio: Qua ex louis femore natum denuo hūc deū ſcribunt. Qui igit uini re ptorem dionyſium uolunt huiuſmodi fabulas ſcripſere. Qui uero hunc humano corpore deum phi bent fuiſſe eadē tradūt: & uites eū & uini uſum adinueniſſe. Vtq; dionyſii plures fuerint icertū é. Qui dā unū extitiſſe uolūt q & uinū reperit & arboꝝ. fructus: uniuerſumq; pagrarit orbē. Initiationeſq; ac cerimonias & bacchanalia itroduxerit. Alii tres ut diximus diuerſo tpe fuiſſe ſcribūt ꝓpriis cuiq; ge ſtis attributis: prioré indū uolunt extitiſſe terraq; ſua ſponte: ob ſoli fertilitatē uites ferē ex uua uinū

heſperuſ. 34.
Athlāti des.
Maia.
Electra.
Taygete.
afterope.
Merope.
Alcyone.
Celeno. 33.
Mercu rius.
Pliadre.
nymphe.
Saturnuſ. 48.
Rhea. 30.
Iuppiter. 30.
Curetes. 49.
Idea. 36.
Saturnia
lota.
Iupiter
pater
dioniſiuſ. 30.
Vinum /29/31/
Vites /30/
Ceres 31/42/
Thiones.
Semele. 29.
Dyoniſi uſ primꝰ

elicere ficus ceterorum arborũq; curam. Et horum insuper cõmedendorum usum edocuisse eundẽ quoniam indorum sit moris per omnem uitam barbam nutrire barbatum cognominauerũt. Hic orbem cum exercitu perambulãs & uitem plãtare & ex racemis uinum torculari ex quo ipsum leneum appellant educere monstrauit. Plura insuper ab hominum usu ab eo adinuenta causam ut post mortem pro deo coleretur: Prebuere. ostendi quoq; etiam nunc apud indos aiunt & locum: inquo sit ortus. dionysius: & urbes eius nomine ab incolis appellatas. Multaq; preterea alia extare: quæ longum esset scribere uestigia illum apud indos natum testantia. Secundum ferunt ex Ioue genitum & proserpina ut alii sentiunt ex cerere: quem tradunt tum primum boues ad aratrum iunxisse: cum terra prius manibus hominum coleretur: multaq; alia instrumẽta repperisse agrorum culturæ accomodata. Quo minori labore rustici opus facerent. His erga homines beneficiis cum eum censerent immortalem & honores illi & sacra ut deo instituta sunt. Addita fuere ueluti insigne quoddam ad picturas eius statuasq; cornua tum ad monstrandam alteram Dionysii naturam tum ob perutilem agricolis aratri inuentionem. Tertium ex Ioue ac Semele cadmi thebis boetiæ natum dicunt. Iouem enim ferunt amore illius captum cum ea sæpius cubuisse. Iunonem zelo & ira motam sumpta unius ex semeles ancillis forma ad ulciscendum iniuriam suasisse illi ab Ioue petere: ut ea maiestate honoreq; secum concuberet: quibus cum Iunone consuesset. Quod postulatum annuẽs Iupiter cum tonitruo ac fulmine ad semelem descendit: quæ insolita re territa Expirans aborsa est: editum ante tempus filium Iupiter absconditum in femur cum tenuisset: Partus tempore editum in nysam arabiæ urbem tulit: ubi nymphis educatus infans a patre locoq; appellatus Dionysius est. Hic specie decorus primo i choreis & mulierum thiasis sũma in uoluptate ludoq; nutritus atq; educatus est. Tum fæminarum exercitu quas thyrsis armauit congregato orbem terrarum circuit Eos qui pie iusteq; uiuerent sacra mysteriaq; docens. Festos preterea ubiq; dies publice choros agi & musicam exerceri artem instituit. post remo sedatis inter omnes nationes urbesq; discordiis bellisq; ubiq; sublatis pacem singulis largitus est. Ita uulgata tãq; presentis dei fama cũ ad uitæ ciuilis cultum homines traduxisset: passim ei occurentes cum lætitia gaudioq; excipiebant. Paucos autem ob superbiam impietatemq; spernentes eum cũ propter incontinentiam dicerent bacchides ab ipso circunduci. Cerimonias uero ac mysteria ad corruptelam externarum mulierum introducta ex templo pœna affecit. Ob diuinã animi naturam aliquando plectebat: impios quandoq; insanos reddens quandoq; mulierum manibus uirorũ membra discerpens nonnunq; militum opera sibi aduersantes ultus: Tradidit quoq; bacchidibus pro thyrso iacula mucronem ferri edera circundante. Quæ tanq; muliebria spernẽtes reges eoq; imparatos ad ortus preter spem superauit. Insignes inter mulctatos ab eo fuerunt græcum penthea. Nynum indorũ regem. Ligurgum thracem. Tradunt enim Dionysium ex asia in europam cum exercitu transiturum cum ligurgo thracum: qui sunt ad hellespontum rege societatem coisse. Cum fæminas primum in thraces uelut amicos traduxisset iussisse ligurgum noctu milites suos Dionysium aggredi ipsumq; & pellices omnes obtruncari. His per quendam accolam Tharopem nomine cognitis territus Dionysius cum nondum transfretassent milites amicorum presidio occulte ad exercitum transiit. Ligurgus pellices aggressus in loco qui appellatur Nysius omnes interemisse dicitur. At Dionysius exercitu traducto thracem pugna superatum captumq; priuauit oculis domesticis eius cruce affixis. Tharopi memor beneficii thracum imperium concessit tradito ei orgia celebrandi modo. huic agrus filius succedens & regnum & cerimonias mysteriaq; tradita suscepit. Quibus postmodum ab orpheo ingenio & eruditione præstanti percæptis cum nonnulla ad orgia addidisset repertas a Dionysio cerimonias orphea posteri appellarunt. Poetarum quidam interq; eos Anthimachus tradunt non thracum: sed arabum regem fuisse ligurgum: qui & dionysio & bacchidibus in nysa arabiæ cum exercitu occurrisset. At dionysius pœna impiis premio bonis effectis ex indis thebas elephãto uectus puenit. A triennio uero iis peregrinationibus exacto græcos instituisse triateridas tradunt. Ipsum quoq; fabulantur multarum gentium spoliis onustum primum omnium in patria triumphasse. Sed in hoc genere maxime conueniunt prisci. Disputãt uero non paucas græcarum urbes ab his fuisse cõditas. Nam Ilienses Nasii & qui ciuitates incolunt liberas insuperteti aliiq; plures suos fuisse illos ostendunt conditores. Teti quidem apud se ortum ea tradunt coniectura: q etiam adhuc in eorum urbe certo ãni tempore e terra uini fons sua sponte fluat sapore suauissimo. Cæteri uero hi quidem ostentant suam regionem dionysio dicatam: hi erecta templa illi sacraq; olim statuta. postremo cum in pluribus orbis locis illius dei meritorum uestigia monstrentur. haud mirum est multos existimare suas urbes patriãq; præcæteris a dionysio dilectas. Sentit & poeta nobiscum enumerãs in hymnis eos: qui de suo genere ambigunt & simul illum asserens in arabiæ nysa ortum. Haud uero inscius sum: libyæ: que ad oceanũ uergit accolas de huius genere differentes. Nysam & alia quæ de Dionysio feruntur: quorum multa apud eos aiunt permanere ad hoc usq; tempus uestigia apud se facta contẽdere. His plures prisci gre corum scriptores poeteq; hiq; etiam qui postmodum secuti sunt assentiuntur. Nos uero ut nihil eorum: quæ de dionysio comperimus scripta omittatur paucis quæ tum a libyis dicta, tum a græcis scriptoribus presertim a Dionysio ueteris hystoriæ auctore tradita sunt absoluemus. Hic enim Dionysii amazonum argonautarũ troianiq; belli gesta ac plura alia memoriæ prodidit inuicẽ cõferẽs & quæ

30 31 cornua.

31 lenæus

Dionysius secundus.

Aratrũ.

Dionysius tertius.

Semele.

31

Dionysius unde.

31 Thyrsus

penthe/ us.

nynus.

147 licurgus.

Thare/ pes.

Agrus

orgia

Orphea/

Tricte/ ride/ 31.

Triũm/ phus primus. 31

Ilienses.

Nasii.

Teti.

uini fõs.

dionysii gesta.

linus.

numeri.

melodia.

a priſcis poetis:& quæ ab hiſtoricis narrantur.Hic ait primum linum in græcia humeros ac melodiá reperiſſe:Cadmum ex phoenicia aduexiſſe litteras:primumq; græcam linguam inueniſſe ac rebus deſſe nomina.Ad hæc characteribus formam indidiſſe:communiq; uerbo litteras:quoniam ex phoenicia traductæ eſſent:appellatas phoeniceas.Sed a pelaſgis qui primi eis litteris uſi ſunt pelaſgas dixere.Linum tum poeſi tum melodia excellentis plures diſcipuli extitere:Horũ tres precipui habiti.Hercules.Thamyris.Orpheus.Hercules cytharam diſcens cum ingenio eſſet tardo ob eamq; rem uapularet ira motus linum cythara peremit.Thamyris natura ad percipiendum apta muſicam didicit:In qua cum plurimum excelleret:dixiſſe illum aiunt ſuauius ſe q̃ muſas cantare:quibus irritatæ uerbis deæ & eum priuarunt muſica & liram abſtulerunt quemadmodum homerus his conſentiens ſcribit De orpheo ſingulatim referetur:cum eius opera a nobis recenſebuntur.Linum tradunt primi dionyſii geſta litteris pelaſgis edidiſſe:quibus & orpheus uſus eſt ac pronopides homeri magiſter uir ingenio muſicaq; egregius. Thymitum inſuper thymiti laumedontis qui orphei ætate fuit plurimis orbis peregratis locis in libyam occidentem uerſus oceanum uſq; cum deſcendiſſet:uidiſſe nyſam in qua priſci incolæ nutritum dionyſium uolunt:ibiq; diligenter actis huius dei apud nyſeos perquiſitis compoſuiſſe pœma ferunt.quod phrygium nominarit antiqua lingua & litteris priſcis editum.Aſſerunt præterea Ammonẽ libyæ partis regem uxorem cæpiſſe rheam cæli filiam Saturni aliorumq; Titanum ſororem:qui regnum peram bulans iuxta ceraunios montes conſpectam ab ſe uirginem forma pulcherrimam Amaltheam nomine adamauit:filiamq; ex ea genuit ſpetie ac robore corporis inſignem.Amalthiá uero propinquæ oræ præfecit bouis cornu perſimili:ex quo occiduum cornu ſit nominata:Et quoniam ea regio eſſet uineis cæteriſq; fructiferis arboribus referta a muliere autem regeretur amalthie cornu eam dixere.ꝓpterea & poſteri homines optimam copioſamq; fructibus patriam ab ea ſimilitudine amalthie cornu appellarunt.Ammon rheam ueritus infantem abſconditum clam in urbem nyſam ab eis locis remotioré tráſferens inſulam a tritone fluuio circundatam precipitem ac undiq; abruptá unico difficiliq; aditu quẽ portas nyſias dicunt ubi nutriretur elegit.Eſſe in ea inſula tradunt terram felicem amenis pratis diſtinctam & multis irrigua aquis.Fructus inſuper multiplices & uites ſuapte natura ortas magna ex parte ſuper arbores diffuſas.Salubrem preterea aerem adeo ut.i illius homines longiori q̃ ceteri ætate uiuant. Inſulæ aditus in tibie modum fertur:adeo denſis arboribus umbroſis:ut ſolis radiis eo penetrare neque ant.Iuxta aditũ undiq; dulces aquarũ habent fontes:q locus é ad habitandũ ſuauiſſimus.In ea antrũ exiſtit rotundũ tũ magnitudíe p̃cipua tũ pulchritudíe undiq;.n.p̃cipitia ſunt í altũ ſurgentia diuerſi coloris ſplendidiq; lapidibus ut nullus ibi oío color deſit.Ante aditum natura eé arbores mirabili aſpectu aiũt & has quidem fructus ferentes alias ſemper uirétes ut ad uiſus uoluptatem natæ uideátur.In his diuerſæ nidificant aues colore oculos:aures cantu uero oblectantes.Vniuerſus locus eſt non ſolum aſpectu ſed cantu etiam amenus artis armoniam uoce auium ſuperante:poſt ingreſſum apparet antrum latum ſplendore ſolis lucens.Omnia floribus referta ſunt:ſed precipue caſſia reliquiſq; rebus:quæ iocundum odorem continuo queant reddere.Licet ibi inſuper aſpicere nympharum plura diuerſoria ornata floribus non quidem arte:ſed natura cum omni decore perfecta.In toto antri ambitu neq; flos unq̃ neq; folium defluit:ut neq; oculorum:neq; aurium uoluptas aliquando deſit.In hoc ammon puerum nutriendum dedit nyſæ ariſtei filiæ:Cui loco ariſteum præfecit uirum ſapientem atq; eruditum ad euitandas rheæ nouercæ inſidias:cuſtodiam filiæ mineruæ permiſit:& pauloante hæc tempora circa Tritonium fluuium unde & tritonia dicta eſt genitæ.Scribunt hanc deam per omnem uitam uirginitate ſeruata prudentia claruiſſe. Multaſq; cum ingenio præſtaret:ab ea artes repertas belli quoquæ exercitio deditam cum robore corporis uigeret multa feciſſe memoratu digna. Alcidamq;:ita enim dicta é peremiſſe feram ſtupendam ex terra natam:& ante aut que natura plurimum ignis ex ore euomeret inſuperabilem pugna ea primum in phrygia apparuit regionem quandam comburens:quæ hucuſq; exuſta phrygia dicta eſt.Deinde ad montem taurum tranſcendens ſiluas continuas uſq; ad indos incendio uaſtauit.Poſtmodum per mare in phoenicea reuerſa ſiluas libani incendit:perq; egyptum in libyã profecta ad loca peruenit occidua:poſtremo ſiluis circa ceraunia deſtructis omniq; incenſa patria cum homines partim flamma abſumpti eſſent partim timore patriam linquentes ad remotiora diffugerẽt loca.Mineruam ferunt tum ſapientia tum fortitudine ac uiribus fretam eam feram necaſſe pellem pectori circundediſſe tum ueſtitus tutelæq; corporis gratia tum ad uirtutis partæq; gloriæ memoriam oſtendendam.At uero alcidæ morte terra commota deorum hoſtis gigantes peperit quos poſtmodũ Iupiter Mineruæ dionyſiiq; ac cæterorum ope deorum deleuit.Dionyſius in nyſa educatus diſciplinaq; eruditus non tantum pulchritudine roboreq; excelluit:ſed multarum rerum utilium inuentione. Nam adhuc adoleſcens & uinum ex uuis cum uites ſua ſponte terra produxiſſet.ex primi & qui fructuſ poſſent exſiccari ſeruariq; oñdit:præterea quæ cuiq; loco ab ſe inuẽtas arbores plantari axpedire:ſingulos edocuit.Spe cõcepta bñficiorum erga genus hominum magnitudine immortales ſe honores potiturũ:ob eius uirtutis ac gloriæ nomẽ ferẽt Rheá iratá ammoni conatá eé Dionyſiũ auferre.Quod ubi nõ ſucceſſit relicto ámone uerſa ad titanes fratres ſaturno frí nupſit. Qui rhee ſuaſu aduerſus ámoné moto bello acie titanũ p̃ſidio ſuptor fuit:Ammonéq; fame coactũ í cretá fugere:ubi curetes regnabant cõpulit.Ibi regis filiá cretá noíe uxorẽ cũ cæpiſſet regno ſumpto iſulá átea ideá dictá ab uxoris noíe ap-

Cadmus.31. litteræ.48.

Hercules.31. Thamyras. Orpheus.34. pronopides. Thymitus. Nyſa.31. Ammõ. Rhea. Amalthea.49.

nyſa. Ariſtheus.47. Tritõiæ.50. inuenta. Alcida belua.

Miner/ua.43.

Gigãtes.33.

Dioniſii inuenta

Rhea.30. Ammõ. Creta.33.49. Idea.

Titanes 31

pellauit. Saturnum tradunt occupatis locis Ammonii subditis acerbe imperantem aduersus nysam dio nysiumq; magno exercitu profectum. Ille cum sciret patrem Ammonem bello uictum. Titanas uero saturno auxilium ferre: coactis ex nysa militibus. Interq; eos ducentis tum strenuis tum suma erga eũ cum his enim nutritus fuerat beniuolentia a libyis atq; amazonibus finitimis: de quibus antea rettulimus auxilia excitit. Asserunt eas utpote quæ uirtute uirginitateq; excellerent ad belli societatem aduocasse uitæ similis mineruam diuiso exercitu: ut uiris preesset dionysius. Minerua fœminis cum in exercitum titanorum incidissent commisso certamine multisq; utrinq; cæsis uulnerato saturno uictor dionysius euasit. Titanibus ad eas regiones quas de Ammone cæperant confugientibus dionysius ad nysam urbem cum captiuis reuersus est: ueluti de eis pœnam sumpturus. Cum armatis militibus eos omnes circundasset primum de titanibus questus omni postea captos crimine solutos pronunciauit. Deinde data eligendi libertate abire an secum militare mallent secum omnes se fore acclamarunt. Obdata uero preterspem salutem ut deum uenerati sunt. Omnis hos postea libato uno iuramento adegit: ut secum continuo in bellis usq; ad extremum pugnarent. Cum arma aduersus Saturnum esset moturus proficiscente ex nysa exercitu Aristeũ tradunt eorum presidẽ primum omniũ & sacra instituisse dionysio: & ei ut deo sacrificasse. Dicunt insuper subsidium ei tulisse nyseorum nobiliores: quos a primo eorum rege sileno. Eius autẽ propter uetustatem ignotum est genus silenos uocãt: Is cum circa libos caudam haberet: posteri quoq; eius naturæ participes idem signum gestarunt. Dionysius contracto exercitu per loca arida ac deserta feriscq; infesta profectus ad zambirram urbem libyæ peruenit. Ibi ferã indigetem campes nomine multis eius oræ mortalibus pernitiosam peremit. Quæ res magnã ei gloriam penes accolas tulit. Vt autem sempiterne occisæ ab se bestiæ gloria extaret erexit ibi tumulum in gentem: qui ad posteros usq; perseuerauit suæ uirtutis monimentum. Deinde uersus titanas exercitu moto ea modestia iter fecit: ut se omnibus incolis humanissimum preberet. Vbiq; ostẽdens ad plectẽdos impios atq; ad beneficia in hominum genus conferenda eam ab se susceptam expeditionẽ: Qua ex re moti libyi eius cognita uirtute animiq; præstantia uictum militibus affatim prebuerunt: simulq; eius castra secuti sunt. Ad ciuitatem deinde Ammonis appropinquante exercitu saturnus ante urbis moenia acie instructa uictus ciuitatem noctu incendit ea mente ut paterna dionysii regia absumeretur: sumptaq; uxore rhea & amicis quibusdam ascitis clam ex urbe profugit. Verum cum uxore captus a Dionysio nequaquã illius opera imitante non solum cognationis gratia pœnam remisit: sed & consolatus est: per omnem eos uitam habens parentum loco. Rhea illum ut filium uiuens dilexit. Saturni simulatior fuit beniuolentia. hi per id tempus filium genuerunt quem appellarunt Iouem: Qui a Dionysio summo honore habitus uirtute postmodum imperium omnium gentium adeptus est. Cum libyi ante pugnam ei dixissent: quo tempore ammon ex regno eiectus est incolis predictum fuisse uenturum eius filium Dionysium: qui recuperato regno orbis imperium possideret: deusq; haberetur: existimans uerum fore uaticinium. Et templo patri & urbe conditis ut deo illi honores impendit quosdã instituens qui haberent diuinationis curam. Traditur ammon gallea in bellis usus: cuius signe fuit arietis caput. Sunt qui ipsum asserant natura in utroq; tempore paruula habuisse cornua. Propterea filiũ eius Dionysium eodem fuisse aspectu posteriscq; traditum deum hunc cornua gestasse. Edificata urbe sacriscq; institutis dionysio ferunt in primis cum de exercitu oraculum consuluisset: responsum a patre traditum: q; propter eius in homines merita immortalis esset futurus. Quare elatus animo primo in egyptum exercitum duxit: eiq; prouinciæ louem Saturni Rheeq; filium constituit regem adhuc ætate puerum addito ei prefecto olimpo: a quo eruditus & ad uirtutem institutus olimpus est cognominatus. Fertur Dionysium ægyptiis ostendisse uites plantare uinum cõficere ac aliorum fructuum usum. Aucta eius uirtutis fama nulli ei obsistere bello ausi sponte sibi parebant. Laudibusq; ac sacrificiis ut deum colentes. Hoc pacto orbem aiunt peragrasse domesticis arboribus regiones reddens exultas beneficiaq; populis prebens. Vnde honores perpetuo gratiamq; omnium assecutus est. His rebus cum de cæteris diis uarie homines sentiant solum Dionysii immortalitatem fixam animo tenent. Nemo enim neq; græcus neq; barbarus qui illius beneficiorum gratiæq; fuerit expers. Nã eos quibus aut patria agrestis esset: aut a uinearum usu aliena: poculum ex hordeo conficere docuit paulo inferius uini suauitate. Ferunt eum ex indis ad mare descendẽtem titanas omnis quicum maximis copiis aduersus Ammonem in cretam transfretarant cæpisse. Acti aduersus Ammoné moto bello Iupiter ex egypto Dionysiusq; ac Minerua & alii quidam quos deos dicunt in cretam transcendẽtes Ammoni subsidium tulere. Inito certamine superior Dionysius omnibus titanis interfectis uictoria potitus est. Postmodum Ammone Dionysioq; ex hominũ uita ad immortalitatem translatis Iupiter uniuerso imperauit orbi: Sublatis titanis nulloq; eius imperium turbare ausso. Hæc primi dionisii ex Ammone Amaltheaq; nati gesta libyi fuisse tradunt. Secundus ex Io. Inachi & Ioue genitus ægypto imperauit initiationesq; monstrauit. Tertium Iupiter ex Semele apud græcos genuit priorum uirtutis imitatorem. Nã & per omnem orbem exercitum circunduxit: & plura reliquit trophea statuasq; suarum expeditionũ testes. Multa insuper loca cultioro plantis arborum reddidit. Mulieres in militiam uelut prior amazones duxit. Circa orgia & initiationes multum operæ impendit tum uetera in melius redigẽs tum quædam ipse adinueniens noua. Cum temporum uetustate priorum gesta inuẽtaq; multis ignota essent

Aristheus. Silenus rex. 31. zãbyrra. Capes.

Rhea. 49. Iuppiter. 47

Ammonis aries. Dionysii cornua. Iuppiter. Olympus. 47. Vites.

Hordei uinum. 31

Titanes. Iuppiter.

Dionysius

Dionysius. 31.

solus hic eorum qui ante se fuerant uirtutē & gloriam tulit. Non autem solum hoc ei contigit: sed herculi quoq; Duo nanq; eodem nomine priores fuere. Superiorem Herculem ī ægypto natum ferūt magna armis subacta orbis parte in lybia columnā posuisse. Secundus cretensis uirtute armisq; nobilitatus instituit olimpicum. & tamen ultimum pauloante bellum troianum ex alcmena & ioue ortum magnā orbis partem peragrasse tradunt Euristei imperio parētem. Qui multis functus certaminum laboribo columnam in europa erexit. Nominis igitur & rerum gestarum similitudo cum defunctus esset postremus superiorum illi gesta ascripsit tanquam unus tantum hercules extitisset. plures dionysios fuisse tū ex aliis conantur ostendere: tum precipue ex Titanum pugna: qua constat Dionysium contra illos Ioui auxilio affuxisse. Non enim Titanas Semelis tempora tulere: neque cadmus agenoris olympiisdiis antiquior dicendus est. Hæc a lybiis de dionysio tradita. Nos iuxta ordinem a nobis præscriptum tertiū descripsimus librum:

Hercū/32/ les duo

Titanas.49.

Explicit liber Quartus. incipit Quintus in quo hæc continentur.

Præmiū de his. quæ fabulose apud historicos ferunt: de Dionysio. Priapo: Hemaphrodito & musis:
De hercule. & duodecim eius laboribus cæterisq; ab eo usq; ad uitæ finem gestis.
De argonautis. Medæa. & filiabus pelei.
De pronepotibus herculis.
De Theseo & eius certaminibus.
De septē regibus: qui ad thebas castrametati sunt.
De proauis eorum.
De neleo: & eius pronepotibus.
De laphitis: & centauris.
De æsculapio. & eius pronepotibus.
De asopi filiabus. & æaci liberis.
De pelope. Tantalo: oenomao: & niobe.
De dardano & eius usque ad priamum pronepotibus.
De dedalo. Minotauro. & de minois exercitu aduersus cocalum regem.
De aristeo: daphnide: euridice & de orione.

AVD sane nos fugit uetustarum rerum cognitionem scriptoribus ut multis labā tur contingere. Nam & antiquiora illa paulum sub obscuram ambiguitatem'pre bent scribentibus: & temporum descriptio haud facilis cognitu quandoq; detra hit egētibus fidem. Heroum preterea semideorūq; ac cæterorum'uirorum mul
b tiplex ac uariarum genus non satis exquisite explicari potest. accidit insuper qd' omnium est difficillimum ut de antiquorum gestis fabulisq; scriptores iter se ad modum dissentiant. Qua moti re nobiliores qui postmodum secuti sunt historici ommissis priorū fabulis ad recētiores se historias contulere. Ephorus quippe cymeus Socratis discipulus historiam scripturus ueteribus pretermissis rebus ab heraclidarum tempore narrandi exordium cœpit. Callisthenes ac Theopompus: quos eadē tulit ætas prisca illa minime attigerunt. Nos secus arbitrati'onus sumpsimus priscas res omnis literis mandandi Maxima enim plurimaq; heroum semideorumq; tum aliorum excellētium uirorum meritis quorum a posteris semideorum heroumq; honores ac sacra impensa sunt egregia facinora extiterunt. Qui tamē omnes historiæ munere laude sempiterna celebrati sunt. Nos quippe tribus superioribus libris externarum gentium acta: quæ ue de diis feruntur. Loca insuper singula: & quæ in eis ferre aliaq; animātia ac cætera memoratu digna admiranda ue haberentur rettulimus. Hoc autē libro: quæ a græcis de heroibus semideisq; quos prisca celebrauit ætas tradita sunt: deq; præclaris eorum bello gestis complectemur. His adiicientes quæ ab illis pace ad utilitatem cultumq; hominum adinuenta: quæ ue sancita legibo fuere. Initium uero a Dionysio sumetur: quem imprimis antiquum fuisse constat ac maximis beneficiis uitæ mortalium profuisse dictum est superius a nobis barbaros quosdam huius sibi dei genus uendicare. Nam ægyptii deum suum osiridem eum esse affirmant: quem græci Dionysium uocant. Hunc uolunt omnem circuisse orbem uini repertorem: cum uites pllantare docuerit. Quo facto communi gentium omnium consensu sit illi immortalitas tributa. Indi quoq; hunc apud senatum ferunt: uinicq; usum ab eo hominibus traditum. E quibus licet antea singulati explicuerimus. Nunc tamen quæ græci de hoc scribant deo minime uisa sunt omittenda. Cadmum agenoris tradūt ex phoenicia ad pertestigandam europā a rege ea lege missum. ut aut uirginem secum reduceret: aut in phœniciam non rediret. Cum diutius quæsitam ab se uirginem non inueniret postposita patria in boetiam peruenisse Vbi cū respōso oraculi thebas condidisset. Armoniā postmodū ueneris filiā suxorē sūpsisse. ex q̄ semelen Ino. Autonen. agauen ac polydoꝛ genuerit. Semelē Iuppiter ob pulchritudinē ī forma hois cognouit. Quod existimās ab ioue ī sui cōtēptū agi rogauit ut secū put cū iunone assueuerat coiret iuppiter

Epho/ rus. Calliste nes. theopō/ pus.

Osiris.31. Diony/ sius.33.

Cadmo.47. Europa.39. Thebæ.32/ Semele/33/ Ino. Auto/ noe.42/ Agaue. Armonia 47 polydo rus.

Nisę antrum. Dionysius unde.

dei maiestate assumpta cū tonitribus ac fulgure ad eā descēdit. At illa pregnās: cū neq; fulguris neq; tonitrus uim ferre posset: filiū aborsa igne expirauit. Infanté iuppiter mercurio dedit ad antrū nysę: qđ inter phœniciā: nilūq; ē deferēdū a nymphisq; oī studio curaq; educandū. Vnde ab ioue nysæq; Dionysium dixerunt. qđ ét homerus in hymnis testat: inquiens: est nysa supra monté floridū silua pcul a phœnitia ferme ægypto fluente. Nutritū a nymphis aiunt. Vini: uineæq; extitisse auctoré. Orbé quoq; ferme deambulanté multas regiones reddidisse domesticas: ac propterea maximis apud oēs honoribo celebratū. Docuisse eos insuper quoq; regio uites ferre non posset: potum ex ordeo conficere: qué non nuli zitum dicunt. paulū a uini sapore differenté. Exercitum quoq; secum nō tm uiroꝝ: sed ét mulierū circúducens nefarios hoīes atq; iniquos merita mulctauit pœna. in boetia iussit in gratiā patriæ omnes urbes liberas eé ciuitate sui nominis condita: quā & liberā pronunciauit. in indiā cum exercitu trā scendens trienio post multis cum spoliis in boetiam reddiit. Primus oīum triumphauit elephāto indico uectus. Boetii cæteriq; græci thraces quoq; in memoriā indicæ expeditionis sacra triaterica sibi instituerūt. Vnde & in multis græcis urbibus triennio bacchides mulieres conueniunt: apud quas de more uirgines thyrsum ferunt in honoré dei bacchantes. Eiq; per cætus sacrificantes. Postremo memoriam menadum quæ ferunt illi deo astitisse: hymnis & cantu renouāt. Substulit & oēs impios. qui in orbe erant. Sed maxime pentheū ac ligurgū. Vini inuentio tum propter potus uoluptaté: tum quia corpus reddit ualidius grata supramodū mortalibus fuit. Aiunt cū purū in cenis uinum daſ: oēs deum sospité optare bibēti. Cum uero post cænā aqua mixtū sumitur: ioué uocari saluatoré. Nā puri uini potus ad insaniā redigit: Aqua iouis mixtus uoluptaté letitiāq; affert: & prohibet insaniam. Ferunt in deos rerum ab se inuentaꝝ meritis maxime dionysium ac Cererē ab hoibus coli. Alteꝝ suauissimi potus auctoré: alteram ob fruges ab se reptas. Traditq; quoq; & alter multa prior etate fuisse Dionysius. Quem aiunt ex ioue & pserpina natum a nonnullis quæ appellatum Sæbasis. huius genus sacra honores quæ ppter pudoré nocturna occulta quæ agunt. Dicit ppter ingenii acumé primus boues ad iugum iunxisse. eorum quæ opera frugē iacta semina reddidisse. Qua ex re illum cornibus finxerunt. Ex semele uero natum posterioré ferunt delitiis deditum molli corpore ac præcæteris decore uoluptatibus insup uenereis indulgenté in exercitu mulieꝝ copiā circunduxisse armatā hastis thyrso inuolutis. Tradunt & musas uirgines cum eo, pfectas apprime eruditas. His tum ppter cantus suauitatem tum qa docte plalere bonisq; artibus eruditæ erant: deus ille oblectabat. Secutus est ipsum silenus quoq; pedagogus ac nutritor optimoꝝq; institutor studioꝝ: qui plurimū Dionysio ad uirtuté ac gloriā resq; bellicas pfuit armis bellicis in pugna utebat & pardaloꝝ pelibus pacis tpe in solemnitatibus diebusq; festis uestes floridas molles ac delicatas induebat. Si qñ ex potu bibētis caput agitaret. mitra caput aligabat. uñ & mitriphoros dictus est. Reges posteri, p mitra caput diademate uinciri sunt soliti. Aiunt insup dimytora uocatū: qm̄ ex uno pre duo sūt orti Dionysii & matribus duabo. Veꝝ posteriori prioris ascripta sūt gesta. Qua ppter qui postmodū secuti sunt ueritatis ignari noisq; ducti similitudine unicum extitisse dionysium crediderunt Hartica quoq; ex huiusmodi tribuunt ei cā. Cū nouiter reperto uino nondū aqua infundere consuessent: in amicoꝝ epulis ac festis diebus uinum puꝝ ad uoluptaté potantes ebrii reddebant. Qua ex re ligneis baculis: quos gestabant: alteri alteros percutientes plurimos uulnerabant. q; dam peribāt ex uulnere. Vt eiusmodi certamina, phiberent. dionysius: ut modico uino utq; p fustibus ligneis ferulis uterent: edixit. Plurima ei cognomina ab rebus: quas egit sunt ab hominibus idita. Nam alii bacchum a mulieribus: quæ bacchantes illum sequebant dixere: alii a torculari: quo uinum exprimit lenæum. Quidā bromiū a tonitru: qui in eius ortu contigit. pingenius insuper ex eadé appellatur cā. Quin ét triumphator dicit: q; primus oīum de indis multis cum spoliis in patriā reuersus triumpharit. Aliis quoq; cognominibus: quæ longum esset recensere & alienum ab historia: uocitatus est. Duplici esse uidet forma qm̄ duo dionysii extiterunt. Primus barba pmissa antiquo more barbā nutrientiū fuit. Speciosior posterior iuuenis. & ut fert: delitiosus. Quidā duplicé formā illi tributā uolunt: qm̄ ebri etas & iracundos efficiat & hylares. Satyros ét: quoꝝ opera inpsaltatiōe ac tragœdiis oblectabat secū tradunt duxisse. & musarū quidē optimis institutis. Satyroꝝ uero risu ac ioco Dionysius uitam oém felicé traducebat. Scenicæ præterea artis ac theatroꝝ inuentoré. Et musicæ certaminum institorem uolunt oēs ét qui in exercitu musicis exercerent fecit immunes: quod & posteri instar dionysii seruarunt Omnes enim musicæ operam dantes immunitate potiti sunt. Et de dionysio ne modū excædat oratio hactenus. Nunc quæ de priapo tradunt. sunt enim dionysii rebus contigua se infert scribendi locus. Fabulant antiqui filium dionysii ac ueneris priapum fuisse ducti uero satis simili coniectura: q; qui uino indulgeant sunt natura ad uenerē promptiores. asserunt nonnulli priscos illos cum uellent hominū pudenda ocultius nominare priapum dixisse. alii genitalia dicunt. cām eé hoium generationis: propterea que semper extitisse immortali honore celebrata: Aegiptii de priapo scribentes: olim titanas aiunt osiride ab se dolis interfecto corpus eius in æquas partes diuisisse. Isq; domo clam elatis partem pudendā in flumen cum singuli eam respuerent abiecisse: isidem postmodum ultam uiri mortem in titanibo ociſis uiri corpus inquisisse partesq; repertas cum in formam hominis composuisset sacerdotibus tradidisse sepeliendas: utq; ueluti deum Osiridem colerent imperasse. Sola pudenda nō reperta pro deo coli: inque templo suspendi iussit. Hæc de priapi genere: deque eius honore, ab antiquis egiptiis tradū

Zitus

libera urbs.

Triumphus primus.

Trieteri ca.

Thyrsus.

Vini usus.

Cereris inuenta.

Dionysius.

Sæbasis.

Boues ad iugū.

Bacchi cornua.

Nitrophoros

Musæ

Silenus.

Mitria.

Dimitor.

hyrtica

ebrietas.

Pingenius

Baccus unde.

Lenæus.

Bromius.

Dionysii forma duplex.

Satyri.

Musici.

priapus.

Osiris partes.

ălr. Hunc deum quidam Thyphalum alii thyphonem nominant. Nō ſolum autem in ūrbium tem-
plis: ſed in agreſtibus quoq; locis tanq̄ uinearum atq; ortorum cuſtos colitur fructuum fures caſtigás
Nō ſolū ât i cerimōiis quæ dionyſio impemduntur: ſed & in reliquis ferme aliis huic deo ſacra cum
riſu & ludo fiunt. Simili ortu fuiſſe qdá exiſtimát hermaphorditum: quem ex mercurio ac uenere ge
nitum utriuſq; parentis nomen cepiſſe ferunt. Hunc deum eſſe opinantur promiſcua uiri ac fœmie
natura. fuiſſe quoq; & ſpecie mollitiæq; corporis feminæ ſimilé & opera exercuiſſe uiri. Quidá eius
modi partus aſſerunt naturæ noſtra: quæ raro fiant: atq; aliquid tum bonum tum malum portendát
Quoniam uero muſarum in dionyſii geſtis meminimus: uidetur nunc de his diligentius ſcriben-
di tempus. plurimi & hi preſertim. qui probantur ſctiptores tradunt: eas iouis & memoriæ filias
pauci ex poetis in quibus eſt alcmeon filias eſſe cocli ac terræ aiunt. in numero quoq; diſſentiunt: nā
quidam tres: alii nouem aſſerunt extitiſſe. Verum nouem numerus inualuit: his comprobantibus qui
habiti ſunt: homerum dico atq; heſiodum cæteroſq; eiuſcemodi cæteris preſtantiores. Homerus. n.
ait muſas nouem eſſe pulchritudine eximia. Heſiodus etiam recenſet nomina. Clio: Euterpe: Thalia
Melpomene: Terpſichore: Erato: Polimnia: Vrania: Calliope: quæ omnibus eſt nobilior. Harum cui
libet ſua officia tribuunt eorumq; ad muſicæ artem ſpectant. Veluti poeticam melodiam ſaltationé
choreas aſtrologiam reliquaſq; doctrinas, plures aſſerunt eas fuiſſe uirgines: quoniam uirtutis diſci-
plina incompta eſſe uideatur. Muſas eo uolunt cognominatas: q; homines bona utiliaq; docent: &
quæ ab indoctis ignorantur. Nomina cuiq; a proprio munere tribuerunt. Nam clio propter gloriam
quæ ex poetarum laudibus oritur dictam uolunt. Euterpen propter uoluptatem quæ ab audientibo
ex honeſti eruditione precipitur: Thaliam q; in longum tempus poetarum laus parta uireſcat. Mel-
pomenen a melodia: qua audientes demulceantur. Terpſicoren eo q; audiétes oblectat propter bo-
na quæ proueniunt ex doctrina. Erato q; docti homines ab omnibus amentur. Polymniam: quoniá
cantus ſuauitate poetas reddit gloria immortales. Vraniá: q; uiros ad eruditos coelum tollat. Gloria
enim ac ſapientia eleuat animos ad cœleſtium contemplationem. Calliopen q; cantus ſuauitate cæ-
teras antecedens magni ab auditoribus extimetur. Poſteaq̄ de muſis rettuli: nunc geſta herculis recé
ſeamus. Neq; uero me latet magna in dificultate uerſari: tum ueterum rerum: tum præcipue operū
herculis ſcriptores. Ea enī fuiſſe amplitudine ſinguli fatentur: ut omnium quæ memoria hominum
complexa eſt geſta ſuperare uideatur. Difficile quippe eſt pro dignitāte rerum eius acta ſcribere: atq;
ea: quæ tanta magnitudine extitere: ut immortale præmium mereantur æqua factis oratione pro-
ſequi. Nam cum propter uetuſtatem admirationem quæ rerum multi haud facile crederent ſcriben
tibus: neceſſe fuit in his quæ maxima habebantur pretermittere quædam: ne omnia ſcribendo hiſto
riæ parum fidei haberetur. Nonnulli enim legentium haud recto iudicio uſi nimis exquiſite ātiquas
res ex his: quæ nunc geruntur perpendunt exiſtimantes heſculis uirtutem ex noſtrorum hominum
imbecillitate. Ita rerum geſtarum nimia magnitudine moti haud quaq̄ hiſtoricis crediderunt. Verū
in priſcis illis rebus ac fabulis ſimilibus non oio ad quadram ueritas peruestiganda eſt. Etenim ī the
atris licet ſciamus Minotaurum forma qua fertur minime extitiſſe: ne tricoporé gerionem: tamen
pro ueris eas fabulas ducimus: fauoreq; eius dei honores augemus. Et ſane piniquum uidet: cum her
cules: dum uixit orbis monſtra ſuo labore perdomuerit: homines tātorum beneficiorum immemo-
res eius laudi claris operibus parte calumniando detrahere. Cumq; poſteri propter ipſius uirtutis ex
cellentiam communi omnium conſenſu immortalitatem illi tribuerint. Nos neq; traditam quoque
a patribus erga illum deum pietatem ſeruare. Verum his poſt habitis opera eius ab initio expone
mus tum poetarum tum ſcriptorum antiquiſſimos imitati. Ex danæ acriſii ac ioue natum perſea fe-
runt. Ex eo andromedaq; cephei lectrionem. Is deinceps ſumpta euridice pelopis Alcmenam pro-
creauit. Hanc dolo iuppiter cum cognouiſſet herculem genuit. hoc pacto herculis parétum genus ad
maximum referunt deorum. eius uirtutem non ſolum ex operibus ſpectare licet. ſed etiam ex gene-
re louem enim ferunt tres noctes in unam redactas alcmenæ operam dediſſe maximum futari colo-
ris inditium. Tantum temporis in eo puero creando impenſum. Quod non amoris cupiditate put
in aliis mulieribus contigit factum eſt: ſed pueri gignendi gratia. Itaq; nolens ui Alcmenam aggredi:
neq; fidens poſſe illi coitum ob eius prudentiam perſuadere: dolo mulierem aggreſſus eſt. Amphitri
onis forma aſſumpta. Adueniente partus tempor iouem diis aſtantibus prædixiſſe ferunt: ea die pu
erum: qui naſceretur ſe perſidorum regem facturum. Quib; uerbis mota iuno lucinam filiam iuſſit
comprimere alcmenæ partum. Euriſteum ante tempus in lucem educere. iuppiter licet conſilio fru-
ſtratus quod prædixerat ratum: & herculis famam claram eſſe uolens. dixiſſe iunoni ferunt permit-
tere ſe Euriſteum. ut predixerat regem eſſe: herculemque ei ſubici uelle: duodecim quoq; certamina
ab eo perfici. quæ Euriſteus mandaſſet. Quibus conſumatis fieret immortalis. Alcmena poſt partū
iunonem uerita puerum in loco expoſuit: quem nunc ab eo herculeum campum dicūt. Quo tempo
re minerua una cum iunone profecta cum infantis naturam admiraretur iunoni ſuaſit: ut illi mámā
preberet. Quapreter ætatem uiolentius ſumpta iuno dolore mota puerum abiecit. Minerua illum
matri detulit nutriendum. Mirabitur merito quis rem deſuetam accidiſſe: ut mater: quam ad filios
amorem natura compellit ex ſe natum perditū iret: nouerca. quæ natura odiſſe priuignos ſolet igno-

Thypha
lus.
Typhō. 50.
herma-
phrodi-
tus
Muſarū
tume-
rus.
Clio.
Euterpe.
Thalia.
Melpo-
mene.
Terpſi-
chore.
Erato.
polym-
nia. Vra-
nia.
Callio
pe.
herculis
geſta. 33
perſeus.
lectrion.
Euridice. 34.
Alcmēa. 39.
herculeſ.
Iucina. 50.
euriſthe
us. 38.
hercule
us cāpus

rans ſaluare infantem. iuno deinceps duos dracones ad perdẽdum miſit puerum: quos ille utraq; ma
Dracones duo. nu faucibus apprenſos ſtrangulauit. Vnde illum argiui: quoniam iunonis opera gloriã eſſet adeptus
Alceus. cum antea alceus uocaretur heracleum dixere. Reliquis imponuntur a parentibus nomina: huic ſoli
heracleus. uirtus nomen dedit. interim Amphitrion ex tirintho pulſus thebas conceſſit. Hercules antea educa-
Amphitrion. tus optime certaminum quoq; exercitio deditus: & corporis robore excelluit & animi uirtute. Aduc
Thebæ. ephebus primum ad liberandas e ſeruitute thebas operam impendit tanquam patriæ gratias reddi-
eriginus. turus. Erant ſubditi thebani Erigino miniorum regi ſuperbe ab eis ánis ſingulis certum tributum exi
genti. Sed minime ueritus imperantium uires rem aggreſſus é memoria dignam. Omnes qui ad exi
genda tributa miſſi erant male mulctatos e ciuitate expulit. Erigino eius rei auctorem dari ſibi poſtu-
Chreon lante chreon thebanorum rex illius potentia territus paratus erat ſeditionis tradere auctorem. At her
cules comparatam adoleſcẽtium manum ad libertatem patriæ cohortatus arma ex deorum templis
progenitorum ſpolia diis affixa ad belli uſum deprompſit. Nulla enim priuatim in urbe erant arma:
ſed ſinguli regis edicto ne deſciſcerent adempta. Audiens poſtmodum hercules Eriginum cum exer
citu appropinquare urbi obuiam cum militibus egreſſus in quodam anguſto aditu ubi paucis pugnã
di locus erat regem adortus: prælio uictum occidit. omni illius exercitu deleto ex temploq; ciuitatem
orchomeniorum captam minyorum prius incenſa regia euertit. Ad quarum rerum famam per uni
uerſam græciam diſperſam ſtupentibus omnibus creon rex admiratus adoleſcentis uirtutem filiam
illi Megaram nuptui deſponsit: urbis ueluti filio curam permiſit. Euriſteus habens argis regnum no
ta herculis fama cum ad perficienda certamina arceſſit. Renuentem iuſſit iuppiter Euriſteo obtem-
Chreon. perare. At is delphos adiens conſulto ſuper his deo reſponſum tulit ab diis iniunctum eſſe: ut euriſtei
Megara. iuſſu duodecim certamina perficeret: quibus tranſactis immortalitate potiretur. ea ex re haud parũ é
commotus animo hercules. Nam & ſua idignum uirtute uidebatur humiliori ſeruire. & ioui & patri
euriſtheus. non obtemperare tum inutile tum impoſſibile ducebat. Hac anxietate perplexo animo iuno rabiem
iniecit. Itaq; in inſaniam amentiamq; uerſus iolaum occidere uoluit. Quo fugiente filios: qui prope
Iolaus. megaram habitabant ſagitis uelut hoſtes appetiit. Paulatim abſcedente dementia preteritum reco-
Leo nemeæus. gnoſcens facinus doluit ex tanta calamitate: Cum ſinguli una eius malo mœrent diu quieuit domi fu
giens hominum conſortia & conſolationes. Tandem tempore dolorem mitigante paratus ad ſubeũ
Triton. da pericula ad euriſteum uenit. A quo primum imperatus eſt nemei leonis interficiundi labor. Hic p̃ .i.
Hydra. termodum ingens. & qui neq; ferro: neq; ære: neq; lapide uulnerari poſſet manibus neceſſario erat
Sagittæ. occidendus. Verſabatur is maxime inter Micenas ac nemeam ſiluam circa montem: quem a caſu tri
Aper arymanthus. tonem dixerunt: Huius in radicibus aderat ſpelunca: ad quam diuertebat belua. hercules cum ad locũ
acceſſiſſet refugientem in ſpeluncam inſecutus feram altero aditus ore obturato manibus leonem
comprehenſum ſuffocauit. Detractam pellem corpori tegumentum ad futura pericula circundedit
Secundum ei certamen additum fuit. interitus hydræ lerneæ: ex cuius corpore centum prodibãt ſer .z.
pentum capite ceruices. Quarum ſinguli cæſis duæ renaſcebant: ob eam quæ rem minime uinci ui
debatur poſſe: cum pars amputata ualidior redderetur. Hanc difficultatem arte ſupernas Iolaum mo
nuit: ut eueſtigio inſciſam ceruicem face lignea: ne efflueret ſanguis: inureret. hoc pacto ſuperata be
lua ſagittas ſuas eius ſanguine tinxit: quo illarum uulnus mortiferum redderetur. Tertius extitit labor .3.
datus: ut aprum erimantheum arcadiæ uaſtantem agros uiuum afferret. Quod mandatum admodũ
difficile uiſum eſt. Oportebat enim cum eo pugnantem adeo uiribus ualidum animoq; prouidum eſ
ſe ut in beſtiæ congreſſu caueret ne elapſa manibus dentium diſcrimen ſubiret neue ui perimeret ar-
pholus. ctius conſtrictam: hoc arduum factu cẽſebat: ſed ea prudentia certauit: ut beſtiam uiuam ſuper hume
Centauri. 40. ros ad euriſteum afferret. Qua conſpecta timore ductus rex in æreo ſe uaſe abſcondit. His actis her-
daphnis. cules centauros ob hanc cauſam expugnauit. pholus erat centaurus a quo propinquus mons dictus eſt.
Argeus. Hic hoſpitem herculem cum domi ſuſcepiſſet defoſſum antea uini dolium extulit. hoc tradunt cuidã
Amphion. centauro olim a dionyſio datum: impetratumq; ut tunc uinum proferet: cum adeſſet hercules. Quar
ta poſtmodum progenie ſolum uerborum Dionyſii memorem uini dolium aiunt ob herculis hono
hipotiõ. rem reſeraſſe. Verum eius odor tum uetuſtate uini. tum uirtute ingens ad propinquos centauros de
Orios. latus ebrios reddidit: Vna igitur domum pholi magno ingreſi tumultu ad rapinam uerſi ſunt. pho
Iſopes. lus timens cum ſe abſcondiſſet: ſolus hercules illis obſtitit. Pugnandum erat cum his. qui ex matre dii
Malanchetes. erant: quibus equorum uelocitas robur biformis corporis hominum prudentia ineſſet: cẽtauri pars
Tereus. tædis ab radice auulſis. pars magnis ſaxis quidam accenſis facibus: alii ſecuribus ingentibus certabant
Derpos. hercules intrepidus pro dignitate ab ſe geſtorum pugnam ſubiit. Iuuit in hoc eos bello mater nebula
Phryxus. maximum hymbrem infundens qui haud nocuit quadrupedibus: hominibus uero ſolum lubricum
fecit. hoc auxilio fultos centauros hercules tamen ſuperior multis eorum peremptis: reliquos in fugã
Omados. uertit. ex defunctis clariores erant. Daphnis. Argeus. Amphion. hippotion. Orios. Iſoples. Malanche
pholus. tes. Tereus. Derpos. Phrixus. Qui uero auſugerant meritam deiceps pœnam dedere. Omados: qui i
archadia alcioni euriſtei ſoroi uim attulerat. peremptus é. Qua i re herculis uirtutẽ admirati oés ſũt
qui & illum ut hoſtem priuatim odit: & iniuriam ſit mulieris uultus: uerum cum pholus centauros q
in pugna ceciderant ut cognatos ſepeliret. contingit: ut ſagitta a quodam euulſa ſe ipſum feriret: quo

uulnere cum curari nequiret obiit. Hunc hercules magnifice sepeliit sub mõte. quæ res ei glorioſior omni columna cecidit. Ab ipſo enim mons abſq; alio epigrammate pholos cognominatur. Ná mõtis cognomen: qui pholos dicitur non epigramma aliquod ſepulti nomen repreſentat. Eodemmodo & chyronem arte medicinæ preditum inuitus ſagitta occidit. Deinceps mandatum herculi eſt. ut aureis cornibꝰ ceruam uelocitate eximiam captam adduceret. Hoc certamen abſoluit ingenio. qđ non inutilius habetur corporis uiribus. Hanc retibus quidam captam aiunt. Alii indagine abſq; labore deprehenſam eſſe dormientem. Nonnulli continua feſſam in perſecutione eſſe captam uolunt. Quod certamen non ui aut periculo eſt: ſed ingenio conſumatum. Cum mandatum preterea hercules eſſet: ut aues Ex ſtiphalida palude pelleret: arte ac prudentia facile iniunctum laborem perfecit. Expulſis auibus. quæ innumera multitudine etiam finitimarum regionum fructus uaſtabant. Vi ſuperari non poterant. propter ingentem numerum. ingenio opus erat. Tabulam ergo æneam parauit: quæ repercuſſa ingenti ſonitu uolucres timore ad fugam compulit longinquam. Qua ex re paludem ab auium moleſtia exemit. Poſt hæc in herculis contemptum præcepit Euriſteus: ut aulam egei nemine iuuante purgaret. Hæc per multos annos contractis ſordibus fimoq; repleta erat. At ille ad effugiendam contumeliam humeris aulam mundare horruit. Sed pignione flumine ſupinducto curſu eius aulam purgauit abſq; ignominia una die opere perfecto. Miranda profecto herculis prudentia: qui q; per ignominiam ſuperbe imperatum erat: in laudem uertens nil idignum egit immortalitate. Suſcepit deinde onus tauri ex creta: quem phaſiphæ amabat deducendi. Eo in inſulam nauigans minois regis auxilio taurum in peloponeſſum longum profecto maris iter deduxit. his actis olypicum inſtituit certamen locum optimum exiſtimans ad tantos hominum conuentus campos iuxta alpheum flumen ſitos. Ibi hæc certamina ſoui patri dedicauit coronatus. Quoniam & ipſe quoque bene & homi num genere abſq; premio eſſet meritus. Ea uero certamina q̃q̃ iuicem diuerſa abſq; pugna euicit nullo propter ſingulare eius uirtutem ſecum congredi auſo. Nam pugiles aut panchratiaſtes ſuperare eos qui in ſtadio certant difficile eſt Arduum item eſt illos: qui leuibus certaminibus excellant: cũ his: qui in grauioribus uerſati ſunt contendere. Merito igitur omnium hoc ab hercule inſtitutum certamẽ habeꝫ p̃ſtátiſſimũ: qđ ab optio uiro prícipiũ ſũpſit. Nõ uideꝫ át dona ommittẽda a diis herculi ob uirtutẽ tributa. ná cũ ex belli laboribꝰ ad reqẽ ſe ac hoium cætus dieſq; feſtos cõtuliſſet deus qlibet suis eũ mũeribꝰ ornauit: pallas peplũ: clauá ac thoracẽ uulcanus dedit: uteroq; inſigne ſuæ artis opus. ná altera rem ad uſum pacis uoluptatemq; conceſſit. alter ad belli pericula euitanda. Neptunus inſuper equos donauit. Mercurius enſem. Appollo acrũ: quo & uti docuit. Ceres ad expiandam centaurorũ cedem quædam parua myſteria celebrare monſtrauit. Rem precipuam circa huius dei genus licet ad uertere. Iuppiter primam mortalem fœminam nioben phoronei cognouit: Vltimam ſemelen: quã ſextamdecimam a Nyobe ſcriptores genitam tradunt: a cuius primum maioribus gignere homines cœpit: in eaq; ipſa deſiit. Poſt hanc nullius appetiit concubitum mortalis neminem ſperans huic ſimilem fore: nolenſq; melioribus immiſcere deteriora. poſtea circa inſulam palenen gigantibus bello ceſtes laceſſentibus hercules pro diis pugnans multis ex hoſtibus interfectis maximam gloriam adeptus eſt. Iuppiter eos qui ſibi aſtiterant deos tantũ olympios appellauit: ut hoc cognominis honore bonus a malo internoſceretur. Eodem quoque cognomiue ſolum Dionyſium herculemq; ex mortalibus fœminis ortos dignatus eſt: non ſolum quia ab ſe nati erant: ſed propter parem uirtutis emulationem: cum uteroq; multis mortales beneficiis affeciſſet. Iuppiter prometheum: q hominibus igné dederat uinclis alligauit aquila prope poſita: quæ illius iecur depaſceretur. hanc hercules illius miſeratus pœnam: qui ob beneficium hominibus impenſum plectebatur ſagitta peremit. Iouiſq; iram mitigans benefactorum ſocium exemit a cruciatu. Labor deinceps é ei iniũctus diomedis thracis equos deducendi. Erant equorum præſepia ob equorum feritatem ærea: ferreis cathenis equi uiribus prevalidis uinciebantur. Cibis alebantur non his: quos terra ferat: ſed hoſpitum eo diuertentium carnibus hos cupiens hercules abducere primo diomedem cepit. deditq; ſuo exemplo equis comedendũ Manſuetiores deinde factos ad ſeq; adductos. euriſteus iunoni ſacrauit. Quorum genus uſq; ad macedonem alexandrum permanſit Cum iaſone poſtmodum ad uellus aureum rapiendum nauigauit in colchos: ſed de argonautis poſterius dicetur. Acceptis inſuper ab euriſteo mandatis hercules: ut cingulum hippolytæ amazonis afferret: aduerſus eam cum exercitu profectus: ad euxinum portum nauigauit. Ac per oſtia termodontis fluii ingreſſus prope Themiſcyram: ubi amazonum regia erat: caſtra poſuit. Primo cingulum ab eis poſtulat: ſed ubi renuentes intellexit: armis agẽdum cenſuit. Amazonibus exercitui herculis oppoſitis quæ nobiliores bello erant: herculem ſolum acri certamine appetiuere. & primum Aella. quæ ex uelocitate id nomen traxerat. cum uelocioré ſe reperiſſet pugnás ocubuit. Secunda philyppis ueſtigio in primo congreſſu unico uulnere cecidit. poſt hanc parthoes: quam ſepties ex prouocatione hoſtem ſuperaſſe aiebant inita pugna eſt interempta.. Quartam deinceps euribiá: quæ bellicis rebus expertam fortitudinem præ ſe ferens aliorum auxilium renuebat: opinione deceptam cum fortiorem offendiſſet hercules interfecit. Dehinc celeno euribia phœbes Artemis uenatrix ab eo peremptæ. poſt has deianiram Aſteriam Marpen Thermeſſam Adippé deuicit. Quæ cum uirginitatem ſeruare iuraſſet iuſiurandum ſeruauit. Vitam nequaquam ſaluare po-

Chyrõ. Cerua aureis cornibꝰ. Stymphalideſ. Aula Taurus olympicũ certamen. 49. herculis. 34. dona. Claua. 4. Enſis. 46. Arcus. 50. Niobe. 41. Semele. palene. 50. Gigantes. 34. Dionyſius. 34. 48. herculeſ. Prometheus. 49. Diomedes equi. hippolita. 34. Themiſchyra. Amazones. Aella. philippis. parthos. Eribia. 41 Celeno. Euribia. phœbæ. artemis. Deianira. 35. Aſteria. marpe. Thermeſſa. Adippe.

Marpe. Thermi sa. Adippe. Mena lippe/40/ Antro pe .34/ Gerio nis bo ues. Chryse us. Cretæ bona. Anthe us.

tuit. Menalippe quæ amazonibus præerat precipua excellens fortitudine imperium abiecit. Hercu les clarioribus ſublatis multitudinem in fugam uerſam inſecutus amazonum gentem deleuit. Ex ca ptiuis Anthiopen theſeo largitus eſt. Menalippæ ſublato baltheo ſalutem dedit. Decimus deinceps la bor ab euriſteo herculi iniunctus: ut gerionis boues: qui in hyberia loca uerſus occeanum ſita paſcebā tur ad ſe deduceret. Hercules ſciens hunc laborem magni difficilis quæ eſſe certaminis: exercitum p parauit huic aptum expeditioni. Vulgata erat per orbem fama chryſeum hoc enim a diuitiis nomen traxerat: qui uniuerſæ hyberiæ imperaret tres habere propugnatores filios tum robore corporis: tū armis egregios exercitum præterea cuilibet fortiſſimorum militum eſſe. Quarum rerum gratia mo tus euriſteus exiſtimans eam fore difficilem expugnationem hoc herculi certamen indixit. At ille pri orum ab ſe geſtorum memor fidenter id periculum adiens exercitum in certa coegit exiſtimans in de facile ſe copias traducturum. Optime enim ſita inſula eſt: ex qua in uniuerſū orbem exercitus edu ci poſſit. Verum antea herculi cretenſes cumulatiſſimos honores impenderant: quibus ductus i hoc gratiam omnem feris: beluis inſulam ita purgauit. ut nullum agreſtius animal in ea deinceps neque urſus neque lupus neq; ſerpens neq; aliud quid ſimile ſit repertum. Hæc ideo merita in inſulam cōtu lit: q; iuppiter ibi natus altuſq; fuerit. Ex ea igitur in libyam nauigans. Anteum primo corporis robor ac paleſtra præclarum: multos enim externos ſecum certamine congreſſos occiderat: ad pugnam pro uocatum peremit. Tum in libya feris beluis plena nonnullas quas ſubegit oras ita domeſticas reddi dit: ut agrorum cultura plantis fructiferis uitibus oleis fertiles redderentur. ita libyam antea ob feras multiplices infeſtam ac deſertam adeo habitabilem cultamq; prebuit: ut nulli alteri regioni cæderet felicitate. Eodem pacto ſceleſtis nefariis quæ hominibus ſuperbia iſuper elatis pricipibus morte ſub latis urbes reddidit felices. Tradunt herculem adeo feras beſtias homineſq; impios odiſſe atq; oppu gnaſſe: q; ſerpentes ſe adhuc infantem interficere uoluiſſent: q; uir factus imperium ſubiecit ſuper bi atq; iniuſti domini ea certamina imperantis. Poſt anthæi mortem in egyptum tranſiens buſiridem occidit regem hoſpitum cæde ad ſe accedentium craſſantem. Cum trāſiſſet loca arida libyæ inuento ubere ſolo urbem condit a multitudine portarum quæ in ea erant centum portarum appellatā: eius urbis ſtatus uſq; ad poſteriora permanſit tempora quibus cartaginenſes maximis copiis urbem ab ſe expugnatam cœpere. Peragrata maiori libyæ parte hercules ad oceanum: qui eſt ad gades peruenit. Ibiq; ab utraq; continentes parte columnis poſitis in hyberiam cum exercitu tranſiit. Chriſauriq; fili os tribus magnis exercitibus fidentes ſingulari prouocatione ſuſtulit. Cepta hyberia greges boū ſecū adducēs iterque per hyberiam faciens. Cum quidam eius gentis rex uir iuſtus præceteris ac probus eum magno honore excœpiſſet: partem boum regi dono dedit. Quos ille herculi dicans ſingulis an nis ex his pulchriorem illi thaurum ſacrificauit. Hos ſacros in hyberia boues uſq; ad noſtra tempora conſtat perſeueraſſe. Poſtq; columnarum herculis meminimus uidetur de his amplius paulo dicen dum. Montes ab utroq; latere continentis mari oceano imminent. In quibus ſtatuit columnas. Cupi ens autem ſempiternum ſui nominis monumentum eſſe aiunt utrunq; montē congeſta humo adeo ampliaſſe ut oceani maris aditum ante inter utrunq; continentem latum arctiorem longioremq; re deret. Quo magna cæte in noſtrum pellagus adire nequirent. Vtq; ad poſteros perpetua eius operis gloria manaret. Tradunt alii coniunctis prius montibus ab eo effoſſis paruum oceanum ad noſtrum mare factum. Verum hæc cum ſingulis liceat ex uoluntate credere extimationi hominum relinquē da ſunt. Sed tamen antea huic ſimile opus in græcia effecerat. Nam a locis quæ tempe appellant: ubi late ſtagnabat in campis aqua: ducta foſſa aquam deduxit. Theſſaliæ circa peneum fluuium campos fertiles prebens. In boetia ſecus egit. Nam alueo Minei fluminis effoſſo omnem regionem ſtagnan tem inutilemq; reddidit. Sed theſſalie opera in græcorum gratiam acta ſunt. Aduerſus uero boetios impenam mirigadam urbem incolentium ultionemq; quos illi in ſeruitutem redegerant thebanor hyberoū regno optimis eius regionis uiris tradito cum exercitu in celiticam galliam profectus eſt omniq; peragrata prouincia infandum interficiendorum hoſpitum morem ſuſtulit. Cum ingens ex omnibus gentibus eum exercitus ſequeretur: urbem condidit amplam: quam appellauit. Alexiá plu rimis ex propinquis incolis ſponte in ciuitatem confluentibus: qui cum reliquam multitudinem ſuparēt e ueſtigio urbs ad barbaros mores defluxit. Hāc urbem celtæ ét nūc i honor hñt tāq; oīs celti cæ metropoli. pmāſit hæc urbs ab eius cōditor hucuſq; libera ac ſui iuris: poſtmodū a. C. Cæſare: q pp res geſtas deus dictus ē: ui capta romanor ípio cū aliis celtis cæſſit. Ab his hercules i italiá tēdēs iterq; p alpes faciēs ita difficilē aditū aſpāq; uiá ſtrauit: ut poſtea exercitibus cū iumentis impedimentiſque facile iter eſſet. Barbaros montanos infeſtos tranſceuntibus latrociniiſque aſſuetos occiſis eorum du cibus deleuit poſteris reddita itineris ſecuritate: tranſcendens alpes & eam quæ nunc galatia uocatur per liguſticos tranſiit patriam aſperam ac omnino duram: multoque etiam incolarum labore ac ſtu dio paucos ferentem fructus. Qua ex re robuſti homines ſunt ualidique corpore. Cibi enim paucita te colendorumque agrorum labore agiles ac leues exiſtunt: & in bello uiri precipue fortes. Hic cum ultra cæteros continuo agrorum exercitio fatigentur: & fœminas quoq; ruſtico operi aſſuefecerūt. Operis tum uiror tum mulierum inuicem pretio conductis: mirabile noſtris unius fœminæ factum

.10.

Buſiris 34

hecaton polis. Gades. 44

gerioniſ 34

Hercu lis colū næ.

Tempe

Mineus

Alexia .45.

Alpes

ligures 46

puerpe ra

contigit: Quæ pregnans cum uiris opus mercede faciens ingentibus partus doloribus abſceſſit iter uirgulta: ibiq; abſq; eiulatu infantem editum foliiſq; inuolutū cum abſconditū dimiſſiſſet ad opus nihil de partu locuta rediit. Sed re ad uagitum infantis cognita: qui operibus præerat non permiſit matrem a labore quieſcere: donec tãdē infantis miſertus prebita mercede mulierem dimiſit. hercules ligu ribus ac tyrrenis relictis ad Thyberim fluuium: ubi nunc roma eſt. multis poſtea ſeculis a romulo martis filio condita peruenit. Tenebant tunc ab origenes: quod nunc palatium appellant urbem penitus parualam incolentes. Inter præſtantiores potitius & pinarius erant: qui herculē ut hoſpitem magno honore doniſq; ſuſcepere. Hoꝝ uiroꝝ monumenta uſq; ad hanc ætatem romæ permanent. Nã inter nobiliores habentur pinarioꝝ tanquã uetuſtiſſimū genus. potitiorum in palatio cocleæ deſcenſus eſt lapideæ. Ab illo potitia dicta ꝓpinquo domui. que tunc potitii fuit. Hercules ad honorem ſibi a palatinis impenſum dixiſſe fertur: eos qui ſibi poſtquã ad deos tranſlatus eſſet decimã bonoꝝ dicarent uitam felicem uicturos. Quod & eueniſſe uſq; ad hoc tempus conſtat. Multi enim romanoꝝ nõ ſolum mediocri cenſu ſed qui ditiſſimi ſunt habiti: decimas herculi uouerunt. poſteaq; fortunatiores facti bona ſua ad quattuor talentorum milia herculi ſacrarũt. Lucullus romanoꝝ ferme ditiſſimus extimatis bonis decimã herculi partem dedit: epulas prebens continue ac profundens multa. Templum inſuper iuxta thyberim egregium herculi condidere romani: in quo ex decimis ſacra deo offerunt. Deinde a thyberi profectus per lictus italiæ ad Cumeum deuenit campum. in quo tradunt fuiſſe homines admodū fortes & ob eoꝝ ſcelera gigantes appellatos. Campus quoq; ipſe dictus flegreus a colle: qui olim plurimum ignis inſtar ætnæ ſiculi euomens nunc Veſuius uocatur multa ſeruans ignis antiqui ueſtigia: Cognito herculis aduentu gigantes inſtructis copiis omnes ei obuiam profecti ſunt Acriq; cõmiſſa pugna: pollebant enim uiribus. ferunt diis adiutoribus ſuperiorem herculem pluribus illoꝝ interfectis eam regionē omni feritate purgaſſe. Traditur gigantes terra dici genitos propter corpoꝝ ingentem molem. Hæc de gigantibus qui in phlegra deleti ſunt: a nonnullis: quos Timeus rerum ſcriptor ſequitur: feruntur. Ab his locis uerſus mare profectus opus exegit iuxta ſtagnum. quod auernum appellant: inter miſenum ac dicearcheos prope calidas aquas proſerpinæ ſacrum. Eius ambitus ſtadiorum eſt quinque profunditas incredibilis: ut cum ſit aqua clariſſima: cerulea uideatur. Ferunt in eo priſcis temporibus quod poſtmodum fieri deſiit inferos euocari ſolitos. Effluente in mare ſtagno ferunt herculem exaggerata terra fluxum clauſiſſe: uiamq; deſuper iuxta mare factam herculeam poſtmodum eſſe uocitatam. Hinc digreſſus peruenit ad quandam in agro poſidoniatorum petrã: ubi fabulantur miraculum quoddam accidiſſe. Erat uenator id regione: quæ dicitur andragathia ſolitus antea eorū quæ cœperat capita: ac pedes dianæ dicata arboribus affigere. Cum aprum ingentem cœpiſſet contempta dea ait: ſe caput ſolum dicaturum. arboriq; cuipiam ſuſpenſo. cuũ meridianum æſtum deuitans ſub arbore quieuiſſet in ſomnum incidit. tum ligaculo ſua ſponte diſſoluto caput decidens hominem peremit. Non admirabuntur id factum fortaſſe homines: cum ſit memoriæ traditum: hanc deam multos iam impios merita pœna mulctaſſe: At uero herculi ſecus ob pietatem contigit. Nam cum ad fines reginorum ac locrenſium peruenifſet: deq; uia feſſus quieſceret: cicadarum ſtrepitu perteſus deos oraſſe fertur: ut eas inde ammouerent. Exaudita prece non ſolum tũc ſed poſtmodum cicadæ nunquã ſunt in his locis repertæ. Ad mare deinde cum deſcendiſſet apprime angũſtum ut pote tredecim ſtadiis latum ſicut Timeus aſſerit boues quidem nando in ſiciliam appulere ipſe cornu bouis innixus mare traiecit: Cupiens autem circuire ſiciliam a peloro ad ericem cum peruenifſet perambulanti lytus ferunt nymphas ei calidas aquas in requiem corporis paraſſe: quæ cum duplices eſſent: hæ imeræ gepteæ alteræ a locis ſunt denominatæ. Appropinquantem ſuæ ditionis locis herculem ad paleſtram prouocauit. Erix ueneris ac butæ eius ore regis filius. Orta premii contẽtione: cum erix patriam: hercules premium certaminis boues offerrent: indignatus primum. Erix dicitur boues minoris exiſtimationis ſuæ regioni comparari: herculem uero reſpondiſſe boues ſibi pluris eſſe: quibus ſi priuaretur immortalitatem eſſet amiſſurus. His aquieſcens erix in eo certamine ulſtus patria ſpoliatus eſt. Eam poſtmodum incolis liberam ea conditione dedit. ut fructibus illius frerentur quoad aliquis ex ſuis poſteris ad ea loca tranſiret. Quod & ita contigit. Multis enim poſtea ſeculis dorieus lacedemonius ad ſiciliã nauigans ea regione recepta heracleã urbem condidit. Quæ cũ breui creuiſſet opibus cartaginenſes tum inuidia tum timore nequando uiribus aucta phœniceorū imperium deleret magnis copiis ad ſe obſeſſam captamq; euertere. Sed de his ſuo loco ſcribetur latius. Circundata ſicilia cum ad loca: ubi nunc ſunt ſyracuſæ. peruenifſet: auditis quæ de proſerpinæ raptu feruntur: & deabus illis ſacrificauit: & in Cyane præſtanti forma illis taurum dedicauit. Accolas inſuper quot annis ſacra proſerpinæ facere ac in cyane dies feſtos agere ſacriſq; deam colere docuit. Deinceps per mediterranea iter cum bobus faciens ſicanos ei inſtructo exercitu obuios commiſſo acri certamine deuicit multis ex hoſtium numero cæſis: in quis dicuntur quidam præclari duces qui uſq; ad hoc tempus heroum honores aſſecuti ſunt occubuiſſe. ſ. Leucaſpis pedicrates: Buphonus: glichataſ buteus: & crytides. poſt hec per leontinum agrum pergens pulchritudinem eius regionis admiratus apud eos: a quibus honore exceptus eſt: æterna ſui reliquit monumenta. Agirenei

Puerpa /44/

Roma.
Potitius.
Pinarius.

Decima herculis.
Iucullus ditiſſimo.

Herculiſ /35/ templũ. 34.
gigantes. 50.
phlegreꝰ campus. 50.
Veſuius.

auernus.
inferoꝝ euocatõ.
andragathia.
Aprica put.

Cicada rũ ſilẽtiũ.
herculis traiectuſ.
Eritis pugna. 41.

Imeræ
Gepteæ

heraclea.
proſerpina.

Dorieus

leucapſiſ.
Pedicrate.
Buphonus.
glychatas.
Buteus.
crytides.

Boū uestigia

uelut olimpios deos festis diebus sacrisq; herculé coluere:& licet antea id phibuisset:tunc tamen primum suadente demonio tāq; immortalitatis presagiū id fieri passus est. Cū haud procul urbé iter saxosum esset:boues saxis tāquā ceræ uestigia impresserunt. Quod simile & ipsi herculi cum accidisset existimās decimo iā cōsumato labore aliquid sibi imortalitatis deberi impensa sibi annua ab incolis sacra libens accepit. Vt igitur gratiá bene de se meritis referret:lacū ante urbem effodit quattuor ambitus stadioꝝ.quē a suo nomine uocari iussit:idem & loco ubi boum uestigia impressa sunt nomen indidit. Téplo Gerioni cōstructo:quod adhuc honorant incolæ Iolao quoq; nepoti téplum ædificauit: ostenditq; quomodo honores ei ac sacra annua fierent usq; ad hoc tépus seruata. Omnes enim eam incolétes urbé ab ipsorū ortu iolao sacras nutriunt comas:quoad amplissimis uictimis eum sibi deum propitium reddant. Tanta uero eius templi maiestas habetur reuerentiaq; ut qui assuetis deficiant sacris.pueri muti euadant & mortuis similes. Idem si uouerint solita sacrificia suscepto uoto statim fiunt a morbo liberi. Eius regionis incolæ portam:qua hæc celebritas sacraq; prodibant heracleam uocitarunt:Palestre insuper e quorūq; certamina quot annis ad que publice omnes serui liberiq; conueniūt instituere. Docuere & seruos priuatim deum colentes choreas ducere. epulasq; simul ac sacra celebrare deo. Hinc hercules cum bobus in italiam profectus cum iuxta litus progrederetur lacinum furem boues furantem peremit. Crotonem uero cū inuitus cecidisset:Sepulchro ei cōstructo sepeliuit egregie incolis prædicens futurū tempus:quo ibi ciuitas insignis ex mortui nomine cōderetur. ipse pedibus adriaticum sinum circumuectus in epyrū primo transiit. deinde in peloponesum. Decimo labore perfecto ab euristeo præceptū est:ut ab inferis cerberum ad superos educeret. Ad hoc opus sumpto consilio athenas uenit:initiatusq; est eleusine misteriis. Quibus preerat Museus orphei filius. Quoniam uero in orphei nomen incidimus:haud ab re erit paucis de eo scribere. Orpheus thrax genere filius lagri doctrina melodiaq; ac poesi excessit omnes:quoꝝ extet memoria. Etenim poema mirandum edidit & suauitate cantus præcæteris clarus adeo fama excreuit:ut melodia feras arbores ad se audiendū allicere diceretur:doctrinæ deditus cum theologiæ operam impendisset in egyptum transiit:plurimarumq; ibi rerum scientia percepta græcoꝝ doctissimus:tum in deoꝝ cerimoniis:tum in theologia:tum in poematibus cantuq; est habitus. Nauigauit insuper cum argonautis:obq; uxoris amorem ad inferos descendens a proserpina suauitate cantus allecta impetrauit:ut defunctam uxoré ab inferis excitaret. Quod & antea fecerat Dionysius:quem dicunt matrem semelem ab inferis quoq; eductam immortalitateq; donatam theoné denominasse. Nunc ad herculé reuertamur. qui ut ferunt fabulæ:inferos cum adiisset: a proserpina ueluti frater receptus Thesea ex uinclis cum perithoo solutū fauente sorore superis restituit. Cerberum insuper uinctum preter opinioné astrahens ad hominū cōspectū deduxit. Vltimo ei labore indicto mala hesperidum aurea afferendi:in lybiam transcendit. Verum de his pomis non idé scriptores sentiūt. Asserunt quidam in lybiam in hesperidū ortis mala aurea a terribili dracone asseruari: Alii pecudū greges exquisita pulchritudine hesperides habuisse: que ob decorem a poetis auræ dicte sint:quemadmodū & Venerem ob egregiá formā aueam appellant Nonnulli eas pecudes colore auro simili fuisse uolunt:eoq; hoc appellatas nomine. Draconé uero extitisse pastorū curā:qui ui corporis fortitudineq; præstantes custoditis gregibus latrocinia prohiberét: Sed hoc pro arbitrio accipiant legentes. Horum custode interfecto hercules aurea poma ad euristeum cum adduxisset:pro tot exactis laboribus expectabat. sicut apollinis predixerat oraculum immortalium uitam. Non omittendum uero nobis uidetur:quæ de athlante & hesperidum genere in fabulis feruntur. Fuisse in Hesperia tradunt fratres duos fama celebres hesperum atq; athlantem. Hos habuisse oues decoras fere colore aureo ac rubicundo:a quo eas poetæ aurea mala dixere:Ex hespero ortam filiam dicunt nomine hesperis:quæ fratri nupsit:& ab ea regionem hesperiam nominatá. Ex hac athlas septé genuit filias:quæ a patre athlantides:a matre hesperides dicte sunt. He cum forma ac prudentia excellerent:busiris egyptioꝝ rex cupiditate captus uirginum pyratas ad eas oras misit:ut ab se raptas uirgines asportarent. Quo tempore & hercules secundum laborem consumans Antæū in lybia hospites palestra superanté occidit. Busiridem uero in egypto mactatos aduenas ioui sacrificantem merito affecit supplicio. Deinde per nilum in ethiopiam profectus Emathionem æthiopum regem prelio uictū occidit. Postremo iterum ad certamina conuersus prædones qui puellis i orto quodam dum luderent raptis inq; nauibus positis subito aufugerant:insecutus in litore quodam deprehé fos interemit. Virgines athlanti restituit patri. Quo beneficio motus athlas non solum dignis facto muneribus donauit herculem:sed astrologiá insuper docuit. In qua cum operá curaq; impendisset precipuam:ob sperá astrorū ab se adinuentá:orbé suis ferre humeris extimatus est: Hercules quoq; cum sperám ad græcos trāstulisset:magna est gloria potitus extimantibus cum omnibus Athlantico orbi succesisse. His occupato hercule quæ superfuerát amazones aiunt circa Thermodonta fluuium undiq; conueniisse ad bellū græcis inferendum. Nam græcorum a quibus hercules profectus bello ipsas superasset:sed maxime athenienſium iniurias ob earum reginam Antiopen:alii hippolytam tradunt a theseo captam:ulciſci cupiebát. Itaq; scythaꝝ auxilio fretæ:adiutæq; uiribus magno cum exercitu per Cimmericū nauigátes bosphoꝝ in thraciá:inde p europá i agrū atheniēſé trāseūtes castra

Geriões templū. Iolaus. 37

heraclea porta. Lacinus fur. Croton.

Cerberꝰ. Museus. orpheus. 40 36.

Euridice. Dionisius ad iferos. Theon. Theseus. cerberus. 35

Hesperidū mala. Hesperidum Draco.

cnus 47 urea

besperus Athlas. hesperis. hesperia. Busiris. emathiō. herculis astrologia. 43. Sphera. antiope. hippolyta.

ii.

iz.

ſhis locis q̄ poſtea amazonii appellati ſunt poſuere. Theſeus eaꝝ trāſitu cognito ciuiū coactis copiis aduerſus hoſtes una cū antiope amazone ex qua filiū ſuſceperat hippolytū proficiſcitur. cōmiſſo cer tamine athenienſium duce Theſeo uictoria fuit. Amazonū pars interfecta eſt. pars athenienſiū agro pulſa. Antiope quoq; pro uiro acriter pugnans occubuit. Quæ ex prelio ſuperfuerunt amazones deſ perata patria in ſcythiā diuertere: ſed quoniā de his ſatis antea ſcripſimus: ad herculis redeamus geſta Peractis ab eo laboribus reſponſoq; ab diis accepto conferre plurimū ad conſequendā immortalita tem coloniā ad ſardos ab eo mitti: filioſq; ex theſpiadibus ſuſceptos coloniæ præfici duces: Iolaum ne poté cū filiis adoleſcentiores enim erant: deſtinauit. Neceſſe uidetur nobis quo magis huius colo niæ origo cōſtet horum filiorum genus referre. Theſpis uir fuit nobilis athenienſis erichthei filius: qui imperans ei quæ ab ſe denominata eſt regioni. ex pluribus feminis filias genuit quinquaginta. Hercu les puer adhuc ſed robore præſtans corporis cupiens ex eis prolem ſuſcipere uocato ad ſacrificiū pa re cum opiparе illi epulas paraſſet accerſitis filiabus ſingulatim recognouit omnes. ex quibus geniti quinquaginta mares omnes eiuſdē ferme ætatis cōmuni nomine theſpiades dicti ſunt. Hos decreuit in coloniā mittere iuxta oraculi reſponſum præfecto claſſis iolao exercitu tradito &. theſpiadū & co loniæ deducendæ curā hercules permiſit. Ex quinquaginta liberis duo thebis manſere: quorum pro genies etiam nunc dicitur in honore eſſe ſeptē Theſpiis quos demuchos appellāt. Poſteri: quorum ad hæc uſq; tēpora ciuitatis habentur principes. Reliquis pueris multiſq; preterea uoluntariis ad ædificā dam coloniam aſſumptis. Iolaus in ſardiniam nauigans priorem inſulæ partem cāpeſtrem ſcilicet te nuit iolæam ab eo hodie quoq; dictam. Eam regionem cultiorem arboribuſq; fructiferis uberem cū effeciſſet: bellicoſam etiā reddidit. Adeo enim hæc inſula fructuū copia celebrata eſt: ut carthaginēſes poſtmodum multa certamina periculaq; pro ea ſubierint potiunda: ſed de his ſuo loco dicetur. Iolaus colonia condita cum e ſicilia dedalum accerſiſſet: eam pluribus præclaris operibus: quæ nunc uſq; per manent: atq; ab artifice appellantur Dedalia: exornauit: Gymnaſia inſuper magna erexit ac ſumptuo ſa. ludicia quoq; ac cætera quibus ciuitas diuturnior eſſet ac felicior inſtituit populos ab ſuo nomine theſpiadibus: qui eum ut patrē colebant: hunc honorē concedentibus iolaos appellauit. Nā propter il lius in ſe parentis officia adeo eum dilexere: ut ipſum genitoris cognomine uocarint. Quo accidit: ut qui poſtmodum ſacra ei deo facerent: iolaum appellarent patrē: quemadmodum perſæ Cyrrhum. re diens deinceps in græciam iolaus inq; ſiciliam nauigans aliquādiu permanſit in inſula. Quo tempore plures qui cum eo acceſſerant capti locoꝝ amenitate ſicaniſq; permixti in inſula remanſere ſūmo ab i colis honore accepti. Iolao: cum gloria præclarus eſſet: multaq; diuerſis in locis ſui reliquiſſet benefi tii monumenta: & templa & deorum honores plures ciuitates tribuere. Veꝝ in ea colonia mirabile quid dictu accidit. Reſponſum enim a deo datum eſt: eam coloniam perpetuā libertate fore: quod no ſtra aduſq; tēpora uerum conſtat fuiſſe. Nā cū eius urbis populus increbreſcentibus in ea tēporis diu turnitate qui colonos numero ſuperabant barbaris ipſe quoq; barbarus effectus ſe ad montana aſpe raq; contulit loca: ubi habitaculis terreſtribus humo effoſſa lacte ac carne armentorumq; quoꝝ pluri ma apud eos erat copia: uitā ducentes procul a bellorꝝ diſcrimine aberant. Itaq; & carthaginenſes po ſtea & romani fruſtra eos armis ſæpius appetiuere. Verum ad herculis acta proxima ſuperioribus re uertatur oratio. Cum is omnia abſoluiſſet certamina. Megaram uxorem iolao propter parentis er ga liberos ſuos officia conceſſit: exiſtimans amplius ex ea liberos ſuſcipere calamitoſum fore. Ad prolem uero procreandā alteram minime ſuſpectam quærens iolem euriti filiam in echalia domi nantis petiit. qui megaræ repulſam ueritus ſuper eo matrimonio ſe cōſulturum reſpondit. Hercules fruſtratus ſponſa iniuriaq; motus Euryti abegit equos. Iphytus euryti factum ut erat ſuſpicās: cum ad equos inueſtigandos in tyrinthum ueniſſet: uiſus eſt ab hercule turrim quandam altam aſcendere ſpe culatum ſicubi forte equi paſcerentur: Sed cum nullos aſpiceret: dicens falſo culpatum ſe furti hercu les de turri præcipitem iphitum dedit. Ob huius morte hercules in morbum cū incidiſſet: in pilū ad neleum profectus eſt hortans ut ſe mundaret a cæde. hic cum filios conſuluiſſet omnes preter Neſto rem iuniorem: minime purgandum eſſe cenſuerunt. Tum hercules ad Deiphœbum byppoliti filium adiens ut purgaretur ſtraſit. Sed cum nequaquā ſanari poſſet: deq; morbi cura apollinem conſuleret. re ſponſum eſt facilem eius ualitudinis curam fore: ſi iuſto uenderetur pretio: pecuniaq; exinde redacta iphyti liberis daretur. Coactus igitur oraculi reſponſo parere cum quibuſdā amicis in aſiam nauigans ſponte ſua a quodā ex amicis uenundatus ſeruus omphalæ uirginis factus filiæ lardane eorum regine qui aliquādo meonii: nunc lidii dicuntur pretium iphiti filiis cum datum eſſet Priſtina ualitudine recu perata Omphalæ ſeruiens omnes eius regionis latrones ſubſtulit. Cecropas qui dicebantur predo nes regioni infeſtos partim peremit: partim omphalæ uinctos tradidit. Syleum raptos ab ſe uiatores ad opus uinearum cogentē ligone percuſſum cecidit: itonas latrocinantes Omphale patriam conpe ſcens urbem eorum receptaculum expugnatā captāq; diruit. Cognita herculis uirtute: & quis eſſet. Omphale & liberum fecit. & ex eo genuit filium lamonem. Suſceperat uero & antea ſeruus ex ſer ua Cleolaum. Poſt hæc: cum in peloponneſum tranſcendiſſet ad troiam cum exercitu contra laome dontem regem profectus eſt hic cum iaſone prius militauerat ad uellus aureū promiſſiſq; ob marinū mōſtrꝝ ab ſe occiſū eqs fruſtratuſ ē. quibꝫ de rebꝫ. paulopoſt iter argonautas dicemꝫ. iaſō cū bello occu

Theſeus. 39.
Hippolitꝰ. 39.
Iolaus.
Theſpis.
Theſpia des. 37.
ḋmuchi.
Iolaus.
Dedalus. 41.
Iolaꝰ
Iolai. 44.
Megara.
Iolaus.
Iole.
Euritus.
Iphitus. 35.
Deiphæ bus.
Hercu. 36.
leſ uendi tus.
lardana.
Ompha le.
Sileus.
Lamon.
cleolaus.
laſon. 36.
troia capta. 37.

patus postmodum oportunitate capta troianis arma intulit cum nauibus ut aiunt quidam magnis de
cé & octo ut homerus tradit sex filium tripolemum introducés dicentem: Herculé patré equoq; lau
Oicleus. medõtis gratia cum sex nauibus paucisq; uiris illi cœpisse ciuitatem: & uiris patriam orbasse. Veniés
Laume ad troiã hercules cum optimis militum præcæssit ad urbem Oicleo amphiarii filio præfecto classis
don. 37. relicto. Laumedõ improuiso hostium in cursu præuentus copias pro temporis angustiis comparatas
ad oppugnandas naues duxit: sperans si illas incendisset: finem se bello positurum. His occurés Oicle
us commisso prelio occubuit. Reliqui ad naues refugiétes classem procul a terra abegerunt. Laume
37. don reuersus inito prope urbem cum herculis exercitu prælio & ipse & multi præterea pugnátes ce
priamus. cidere. Hercules ui capta in multos urbe re belli interfecit. Priamo solus enim filiorum patri cõsulue
36 thelamõ. rat equos herculi pollicitos tradendos quoniam iustus uideretur. regnum Ilienssium permisit. Telemo
hesione. nem coronauit ob egregia uirtutis merita tradita ei hesione laumedõtis nata. Hic enim ui primus ur
36 bem intrarat: cum hercules firmissimá muri arcis partem aggrederetur: Deinde rediens in peloponne
sum militauit obnegatum premium aduersus angeam. Comissa cum eliensibus pugnare iecta ad
herculis olenum redit. Huius filia hippolita: cum axanio nupsisset: cænans cum cæteris in nuptiis hercules: eu
Eurition exilium ritionem centaurum conspecta eius cui uim inferebat iniuria interemit. Redeuntem in tyrinthum
herculem Euristeus ueluti sibi insidiantem accusans ex tyrintho una cum alemena Ephideaq; ae loalo
abire iussit. Coactus recedere cum his ad archadiæ phineum diuertit. inde motus cum audisset pom
Euritus. pam ex ælide neptuno ad isthmũ mittu cuius Euritus Angei dux erat. Euritum iuxta cleonam ubi nũc
Angeus. Phileus. est herculis templum necauit. Deinceps bello aduersus Aelim moto occisoq; Angea rege: atq; urbe ui
36 capta phileo angei filio regnum tradidit. Fuerat hic antea a patre pulsus quoniam arbiter inter eum
& herculem factus premium herculi dandum censuisset. hippocoon postmodum ex sparta pepulit ti
tyndar. darei fratrem. Eonium uero licymnii herculis amicum hippocoontis filii uiginti numero iterfecerũt
36 Castor. Qua re incensus hercules cum exercitu illos adhortus acri commissa pugna uictoria potitus é pluri-
36 Pollux. misq; eorum occisis spartæ ul captæ tindareũ Castoris ac pollucis patrem regem præfecit statuens: ut
37 iphitus. ad eius posteros regnũ spectaret. Ex herculis exercitu pauci admodum cecidere. in quis strenui fuerũt
Typheo. uiri Iphitus. thipheus Eiusq; decem & septem numero filii. Tres enim tantum ex uiginti superfuerunt
Hippo- Ex hostibus uero & ipse hippocoon & decem filii occubuerunt: magnusq; preterea spartiatarum nu
choon. merus: Ab hac expeditione in archadiam regressus ad aleum regé diuertit. ibi cum filiam Angeam ab
Aleus se clam cognitam grauidam reliquisset ad stinphalon transit. Aleus tumore uentris filiæ cognito quæ
Angea siuit quis eam corrupisset. Ab hercule ut erat uim illatam ferente fidem dictis abnuens pater cuidam
Nauclero amico in mari mergendam dedit. Illa in nauim deducta cum esset iuxta parthenium montẽ
urgentibus partus doloribus in proximam siluam tanq; ad rem necessariam descendit. ibi cum pepe
Endapli risset infante inter uirgulta abscondito ad nauiculam rediit. Cunq; ad Endaplium archadiæ portum
um/ peruenisset: salutem é preter spem consecuta. Nauicularius enim illam mergere iuxta patris præceptũ
Teuthrã noluit. Sed dono dedit quibusdam ex caria in asiam profecturis: qui angeam secumuehentes regi mi
tes siæ. Teuthranti tradidere. infantem in parthenio a matre relictum pastores quidam corithi regis. cũ
reppersissent a cerua exibito ubere nutriri: infantem ad regem detulerunt quem corythus ut filium edu
cans Telephi. eo q; fuerit a cerua nutritus. nomen dedit: hic uir factus matrem inuestigans uenit i del
phos responsoq; accepto. ut in mysiam nauigaret ad Teuthrantum regem inuenta matre cognitoq;
cuius esset filius magno in honore habitus est. Teuthrantus liberis masculis orbatus Argiopen natam
Telepho despondit: instituitq; successorem regni. Hercules cum in pheneo quinquennio fuisset filio
Telepho. rum licymnii iphidisq; fratris interitum egreferens sponte ex archadia ac peloponneso abiit. Cum
argiope. plures eum archades sequerentur. in calydonem secæssit. Non proles ei legitima: non uxor erant des
Deiany ponsauit ergo deianyram oenei filiam melagro de quo haud ab re erit paucis scribere iam defuncto
ra. 36. Oeneus in magna frumenti copia cum cæteris diis sola diana neglecta sacrificasset irata dea calidoni
Oeneus. um aprum ingenti magnitudine celebrem ad uastandam late patriam propinquam immisit: Ad hũc
Melea/ delendum Meleager ætate uiribusq; integer pluribus assumptis secum sociis aprum iaculatus occise
ger. bestie premium id erit animantis pellis omnium consensu tulit: Cum in uenatione athlãta Schinei af
Athlãta. fuisset filia eius amore captus pellem ueluti laudem occisæ feræ sibi concessit. Quod factum qui una
Schineo. uenati fuerant thestii filii ægreferentes aduenam eis feminam præferri improbato meleagri facto
athlãtæ per insidias cum in archadiam rediret: pellem abstulere Melager tum amore motus: tum in
census ignominia athlantæ auxilium ferens primum raptores: ut uirtutis ab se datum mulieri premi
Althea. um restituerent. hortatus est Eius uerbis contemptis omnes: ii erant Altheæ fratres necauit. illa suo
Melea rum cæde mœsta meleagrum execrata é ab diis immortalibus. qui eius uotum exaudierunt. filio mor
ger. té imprecata. Fabulantur quidam Meleagri ortu parcas noctu in somnis altheæ dixisse: tunc uitæ me
leagri filii finem fore cum id lignum: is torris extinctus erat combureretur. Orto puero existimans
hippoto. in eius ligni custodia filii salutem contineri diligenter custoditũ seruauit: Postmodũ fratrum morte
Peribia. irritatã torre cõbusto ferunt causã iteritus filii extitisse. Cuius facti postea penitẽs laqueo uitá finiunt
36 Tydeus. Dũ hæc agerentur hippotus in oleno iratus filiæ peribiæ se ex matre grauidam asserenti ad œneũ
Acheloo. in etholiam misit iubens ut eam q̃primum perimeret. At ille. cum recens uxor: filiusq; decessisset.

contempto patris mandato illam uxorem cœpit Ex qua filius ortus é Tydeus:Sed de his actenus.her-
cules in calidoniorum gratiam fluuium acheloum in alium cursum diuertens plurimos agros ex aquæ
irrigatiõe fertiles præstitit.Cuius rei & pœtæ quidam meminere scribentes cum acheloo herculé sub
tauri spetie certasse:qui cum in congressu tauri alterum cornu fregisset etholis illud.quod amaltheæ
cornu uocant.dono dedit:Fructuum omnium uuarum malorum aliorumq; eiusmodi pomorum co-
pia repletum.Fingunt pœtæ acheloi cornu fossam a fluuio ductam pomis uero & malis punicis ac race
mis monstrari regionis fertilitaté quam fluuii humor præstet.& agros reddat feraciores. Amaltheæ
cornu durum esse aiunt.qua ex re operis eius labor notatur.Hercules præsidia calydoniis ferens thes-
protis illato bello & ephyram urbem ui cœpit:& phileum thesprotorum regem interfecit.Filiam ue-
ro eius ex qua genitus é ei Tripolemus captiuam cognouit triennio post deianyram uxorem sumptá
in cena a uino concalefactus.Eurinomum puerum architelii filium ministrantem paruoq; errore lap.
sum pugno ictum occidit inuitus.Qua ex re,dolore perculsus calydonia cum uxore deianyra hyloq;
puero ex ea orto recessit.Cum itinere ad Euenum peruenisset flumen.Nessum centaurum repperit p̃
tio uiatores flumen transuehentem.Hunc traductam deianyram uiolare conantem muliere uiri opé
implorante hercules sagytta transfixit:cum prius tamen Deianyram cognouisset. Moriturus ex uul-
nere pollicitus est ei se amoris medicamentum traditurum:quo nullam preter se mulierem hercules
aliam appeteret.iussit itaq; semine quod ex eo exciderat cum oleo & sanguine ex sagytta defluente im
mixto herculis tunicam ungere.Quo dato consilio cum expirasset illa clam hercule quod mandatum
erat assumpsit.Hercules transito fluuio cum ceyco trachim regi obuiasset apud eum diuertit archadum
militum præsidio fultus Deinde cum philantus driopum rex templum apollinis delphicum diceretur
uiolasse:una cum meliensibus armis aduersus eum sumptis & regem peremit dryopum:& incolis pa-
tria expulsis eorum agros meliensibus dedit.Filiam regis captiuam secumducens compressit exq; ea
filium suscepit antilocum procrearat etiam ex deianyra post hylum filios duos.Gleneam & diopitem
pulsi Driopes quidam diuertentes ad Euboeam ciuitatem condidere Caryston.Alii in cyprum naui-
gantes una cũ cypriis manere.Reliq Euristei herculis hostis præsidio freti tris urbes in peloponneso
condidere.Asinen Ermionen Eionen.Orto deinde inter dorienses qui estiotes appellantur:iis Egine
us imperabat laphytasq; circa olympum habitátes quibus rex erat coronus phororei filius: bello cum
prævalerent copiis laphitæ dorienses ad herculem confugere.iis in belli societatem astitus pollicita ter
tia doridis regionis parte ac regno permisso bellum una cum dorienslbus aduersus laphitas mouit Mi
lites archades qui apud eum semper erant secumducens.Horum præsidio usus superatis prælio laphi
tis coronum regem peremit.Reliquos multis occisis e regione pro qua bellum susciatum erat coegit
excædere.His actis Egimeum tertiæ præfecit parti sibi concesse mandans.ut eam suis posteris serua-
ret.in trachinam transiens.Cyonum martis ab eo prouocatus peremit.Deinceps ab icono profectus
per loca maritima ad ormenium regem cum peruenisset:eius filiam astydamiam sibi dari cõnubio pe
tiit.Quam rem cum abnuisset sciens illi deianyram uxorem esse bellum hercules regi intulit. Captaq;
urbe ac rege interfecto astydamiam captam stupravit:genuitq; ex ea filium ctisippum his gestis in oe-
chaliam contra Euriti liberos quoniam iole uxor ei antea negata fuerat.Exercitum duxit: Cumq; ar-
chades ei opitularentur urbe capta Euriti filios occidit.Toxeum Molionem ac Pytium:iolen captiuam
secũ ducens. Ex euboea in montem profectus est nomine Cineum.ibiq; sacra facturus lycham dome-
sticum quendam ad uxorem Deianyram in trachinam misit:ut ei uestem:qua in sacris uti cõsueuerat:
afferret.Hec cum a lycade amore ioles percepisset cupiens se omnibus amore præferri tunicam iuxta
centauri consilium tinxit.hanc a lycha rei inscio:delatam hercules indutus medicamenti ui paulatim in
ualescente torqueri maximo dolore cœpit Virus enim sagyttæ ueneno uipereo infusæ corpus confi-
ciens dolores ciebat immensos.Itaq; lycham uestis latorem primum occidit:tum dimisso exercitu ĩ tra
chinam uenit:morboq; magis in diem ingraueścente in delphos lycinium ac iolaum misit Appolinem
morbi remedia suscitatum. Deianira calamitate herculis stupefacta cum causam tanti mali sciret a se p
fectam laqueo excæssit e uita.Respõsum apollinis iubebat ferri cum apparatu bellico herculem in oe-
tam:ibiq; prope eum ingentem strui pyram de reliquis inquit ioui curam fore.Qui cum iolao erãt ius
sa Appollinis exequétes.quod futurum eat suspicabantur.Hercules desperata salute in pyram cum as-
cendisse rogabat accedentes:ut ignem subiicerent:Quod cum nullus auderet solus philoctetes in gra-
tiam sagyttarum:quas ei hercules reliquit:pyram succendit.Subitoq; fulminibus circundentibus pyra
exusta est.Accedente iolao ut ossa colligeret:cum nullum penitus repertum esset.credentes herculem
secundum oracuii responsa ad deos translatum:sibi ut heroi sacra quædam fecerunt. Inde ad Trachi-
nam reuersi:Menetius postmoduũ actoris filius herculis amicus tauro capro arietecq; uelut heroi imo
latis'instituit:ut singulis annis herculi in opunto sacra fierent:utq; pro heroe coleretur.Cum idem the
bei facerent.athenienses græcorum primi ut deum sacrificiis herculem coluerunt:suæq; pietatis erga
illum deum exemplum reliquis prebentes.Vniuersam primum græciam deinde cæteras oés gétes ad
eius cultum conuertere.Adiiciendum é suberioribus iouem persuasisse iunoni:ut herculem se finge-
ret genuisse matrisq; erga eum deinces beniuolentiam ostenderet,partum eiusmodi fuisse tradunt.iu
no cũ in lectũ ascendisset sumptũ iuxto corpus herculé puestes inferius iterrã dimisit uerũ ptũ imita-

Tydeus 39.
acheloo
Amal
teæ cor-
nu.
Phileus.
Tripo-
lemus.
Eurino-
mus.
Architc
lius.
hylus.38.
Euenus.
Nessus.
philãtus.
meliẽses.
Antilo-
chus.
glenea.
diopites.
Caristes.
Asine.
hermiõ
ne.
Eione.
Estiotes.
Egineus.
lapythæ.40.
Coronꝰ.
Cyonus
Astyda-
mia.
Orme-
nius.
Ctisip-
pus.
oechaliã.
iole.
Toxeus.
Melio.
pythius.
Cineus.
lycas.
Deyani
re mors.
herculis
mors.
philocte
is.
menetiꝰ.
hercule-
us deus.
iunonis
partus.

hebe ta. Sicut & nunc usq; in filiorum adoptatione obseruant barbarii iunonis opera post hunc partum ferunt heben herculi nupsisse: de qua & poeta post obitum scribit ipse cum diis immortalibus in delitiis
Dii. xii. uersatur habens haben pulchros habentem pedes. Herculem uero dicunt nequaq; inter duodecim deos, ut Iupiter prædixerat recœptum. Fieri enim non poterat: nisi uno ex duodecī prius pulso ut alter reciperetur. iniquum enim fore honorem uni tribui cum alterius dei ignominia. Scriptis quæ de hercule dici possunt, Nunc argonautas cum quibus militauit hercules: referamus. Iasonem tradūt Esonis filium extitisse nepotem peliæ Thessalorum regis. Qui cum esset robustus corpore animoq; præter cæteros suæ ætatis elati aliquid agere optans memoria dignum ex superiorum exemplo maxime q; persei: aliorumq; plurium quos propter externas expeditiones gestaq; præclara immortalem glori
Argona am assecutos intelligebat: exarsit animo ad illorum opera imitanda. itaq; communicato cum rege cō
utæ. filio pelias suo desiderio assensit. Non ut adolescentis gloriam augeret: sed sperans illum citius in belli
Iason. 37. expeditione periturum. Se enim filiis masculis natura priuatum esse uidebat: Fratrem timebat ne quā
Aeson 37/ do filii ope sibi regnoq; insidiaretur. Hanc suspitionem occultam tenēs pollicitus est se belli auxilia la-
pelias. 37. turum: si expeditionem pararet in colchos ad uulgatum uellus aureum rapiendum. Habitabatur tūc pontus a barbaris ac efferis nationibus insensisq; hospitibus cum omnes aduenas eo nauigantes interficerent. At iason laudis appetens cum certamen difficile non tamen penitus impossibile propositū uideret sed quo maius esset: eo ampliori se gloria uictorem fore necessaria ad id bellum parauit primū iuxta pelium nauem ædificauit magnitudine atq; apparatu longe maiori q̄ quæ ad eam diem fieri cō
pelion. sueuerant. Erat enim antea paruarum nauicularum usus. Ad huius uero eximiam magnitudinem stu
Argo. pentibus omnibus diffusa per greciam eius rei fama multos egregios adolescentes ultro ad certamen
38 & eius belli cōmunionem allexit. iason in aquam deductam nauem cum necessariis ad nauigandum rebus fulcisset optimos eorum qui secum ire appetebant elegit numero quattuor & quinquaginta. ex eis
/38 Castor. clarissimi erant. Castor & pollux hercules Telamon Orpheus. Attiāte schinei: præterea tespesii filii &
/38 Pollux. ipse nauigii auctor iason. Nauis ergo dicta est: ut quidam asserunt scriptores: ab argo eius architecto: q̄
Thela etiam inter nauigandum eius resarciendæ curam cœperat. Vt alii ab eius uelocitate: quam antiqui Ar
mon 38. gon appellabant. Hi omnes ducem sibi prefecerūt herculem ueluti omnium iudicio fortitudine & uir
Orpheo. tute præstantiorem. Deinde ex colcho nauigante atho ac samothracia pertergressis tempestate acti ad
49 sygeum troiæ appulere: Cum in terram descendissent: uirginem iuxta littus uinctam ob hanc ut ferunt
Hesiena causam repererunt. Neptunum tradunt propter operam ad ædificanda pergama ab eo: ut fabulæ tra-
uicta ne dunt impensam iratum laumedonti regi: e mari cæte in terram misisse. A quo maritima incolentes lo
/48 ptunus ca colonioq; absumebantur. Peste præterea quæ terræ fructus corrumperet propinquos agros afflixit:
in troia Omnibus ea calamitate territis cum tantis malis salus quæreretur: laumedontem dicunt ad Apollinē
destinasse quæsitum rebus aduersis remedia. Responsum est ab oraculo: neptunni iram causam malorum esse: quæ mitigaretur si puerum troiani sorte ductum cete traderent uorandum itaq; singulis i sor
hesione sors. tē coniectis cum in hesionen sors regis filiam cecidisset eo actus est laumedon natam in littore uinctā
belluæ futurum cibum exponere. iterim argonautis in littus descendentibus hercules uisa puella: cum
hercules. rei causam cognosset: uincla dissoluit. inq; urbem profectus regi obtulit se id monstrum iterfecturum
Laumedon accepta oblatione equos illi inuictos dono se daturum cum spopondisset. Cete ab hercule periit. hesione, oblata conditiōe herculem ne liberatorem sequi: an in patria remanere malet. cū hercule abire elegit. non tam uitæ beneficio: q̄ timore. ne iterum prodeunte cete ad idem supplicium destinaretur. Hercules & donis: quibus honorifice cumulatus fuerat: ac equis hesioneq; penes laumedontē quoad reuerteretur ex colcho relictis cum argonautis ad destinatum certamen profectus est. Ma-
orphei gna interim tempestate cohorta cæteris salutem desperantibus solum orphea tradunt religionis pert
uota. tum uota pro salute samethracibus feciss̄e: ex temploq; tempestate sedata. cum duo astra supra pollucis
pollux. & castoris capita cecidissent: omnes eo miraculo stupentes credidisse deorum prouidentia se a pericu
Castor. lis exemptos. Quo facto contigit ut quos postmodum maris agitaret tempestas samothracibus uota pro salute facerent: astraq; apparentia ad Castorem pollucemq; referrent. inde sedato mari in thraciā ad regnum phinei transcendentes duos adolescentes offendunt: qui uerberibus cæsi ut uiui in terram
Phinei effoderentur pœnam expectabant. Filii hi erāt phinei. Cleopatre: quam ex orithia Erithei ac borea na
filii. tam ferunt. Verum odio ac falsis nouercæ calumniis inique a parente ad eas damnabantur pœnas.
Cleopa Duxerat uxorem phineus ideam dardani scytharum regis filiam: cuius amore captus uoluntati eius as
tra. sentiebatur. huic nouercæ in gratiam matris priuigni ira moti uim intulerunt. Argonautis ad rem no
idæa. uam stupentibus aiunt adolescentes inter tormenta ab eis ueluti diis auxilium imploraſſe: & simul cau sam dixisse paternæ iniquitatis orantes ut se ab iniqua eriperent sorte. His phineus cum occurisset uetuit nequid contra suum decretum uoluntatemq; agerent nullum enim patrem ait de filiis sponte sup
Borea plicium sumere: nisi amorem in liberos paternum magnitudo scelerum superaret. interim qui cū her-
des/20/ cule in nau erant boreades cleopatre fratres tradunt propter cognitionem primos e naui auxiliū adolescentibus tulisse: eisq; a uinclis liberatis obsistentes tantum occidisse barbaros. phineus ad pugnā cū uenisset barbaris auxilia ferentibus herculem ferunt acriter præcæteris pugnantem & ipso phineo: & pluribus aliis obtruncatis captaq; regia & liberasse cleopatram: & filiis obtruncatis captaq; regia &

liberasse cleopatram: & filiis paternum regnum restituisse. quibus de nouerca supplicium sumpturis suasit hercules. ut ad patrem in scythiam mitterent rogarentq; ut ipse ob filie in se iniurias puniendæ auctor esset. Quo facto scythia natam morte mulctauit. Cleopatræ filiæ apud thracas suæ modestiæ gloriam tulere. Non ignoro quosdam priscarum rerum scriptores tradere filios a patre phineo excecatos & phineum quoq; aborea priuatum uisu herculem præterea ad hydriam in asiam ascendentem in eis locis ab argonautis relictum. Discentiunt sane in historia priscis rebus recensendis. ut haud mirandum sit: si quis ueteris historiæ auctor a poetis reliquisq; scribentibus quandoq; discrepet. Verum phineidas tradunt regno cleopatræ matri permisso e thracia cū argonautis in pontum profectos: ipsos autē nauem ad tauricam applicuisse ignota incolentium feritate. Mos enim erat eius regionis barbaris aduenas nauibus aduectos dianæ sacrificaræ. Apud quos aiunt iphigeniam postmodum huius deæ sacerdotem captos homines ad eius aram mactare solitam presens postulat historia: ut causæ huius aduenas sarrificandi ritus referantur a nobis presertim cum ad argonautarum transitum hic maxime locus spectet. Solem ferunt duos procreasse pueros aeetam ac persen. Aeeta in colcho regnauit in taurica perses crudeles ambo efferiq;. E perse hecate orta est superans audacia immanitateq; patrē Vtq; cruciatu hominum leta eos pro feris appetere sagiptis consueuerit. Sed ad uenena mortifera cōficienda summum studium operamq; impendens prima aconitum inuenit. Vim naturamq; cuiusq; ueneni in cibis. quos aduenis dabat experta. His rebus admodum edocta primum ueneno patrem sustulit. Deinde regno assumpto templum statuit diane cui nauigantes hospites sacrificabat existimans ea crudelitate suum nomen clarius futurum. post hec nupsit aæte genuitque liberos tres Circem Medeam & Egialeum. Circe ad omnis generis uenenorum curam uersa multarum herbarum radicūq; uarias uires mirabilesq; reperit. Et quamuis a matre hecate in plurimis instructa esset tamē multis ab se de nouo adinuentis omnibus in ea re prestitit. Hec sarmatarum regi quos quidam scythas dicūt cū nupsisset primum ueneno uirum abstulit. Deinde regno capto multa ui crudelitateq; subditos uexauit. Quibus rebus regno expulsam quidam scriptores ad oceani quandam desertam insulam cū mulieribus quæ eam secute erant confugisse. Quidam ad italiam uenisse tradunt: inq; eo promontorio: quod nunc quoq; ab illa circeum uocetur resedisse. Medeam quo tūq; a matre tum a sorore singula ueneficia edoctam diuersis moribus uixisse ferunt. Nam & hospites eripiebat a uitæ discrimine: & sepe apud patrem precibus & gratia pro damnatorum salute intercedebat Quandoq; ipsamet ex custodia captos dimittens. Aeetam ferunt tum sua natura tum uxoris suasu crudelem necandorum hospitum consuetudinē seruasse. medeam uero cum magis in diem esset parentum aduersa crudelitati ab aeeta ob filiæ timorem in liberam custodiam destinatam: illa ad solis templum. id in littore situm erat. confugit. Quo tempore argonautæ a taurica in pontum noctu delati ad templum peruenere. Ibi medeā iuxta littus ambulantem cum inuenissent: ab ea de hospitum cæde edocti uirginis humanitatem collaudarunt. Deinde aduentus sui causa medæ palam facta illa imminens a patre periculum crudelitatē q; in hospites ut cauerent admonuit. Cōmunicato consilio medea se adiutricem ad perficiendum certamen propositum pollicita est iason iureiurando data fide uxorem sibi illā quoad uita superstes eēt futuram spopondit: Tum noctu argonautæ relictis templo custodibus cum medea ad uellus aureum profecti sunt. De quo ut apertius scribatur presens historia nequid ex his omittatur: quæ ad ipsius cognitionem spectant requirit. Frixum athamantis aiunt nouercæ insidias declinantem una cum sorore helle e græcia fugisse. trāsfretantibus illis iuxta quodam deoꝝ oraculū ex europa in asiam super aureo ariete uirginem in mare delapsam dedisse bellesponto nomen. phrixum in pontum proficiscentem delatum in colchida: qui cum secundum oraculum arietem sacrificasset pellem in templo martis suspendit. Postmodum aeeta in ponto regnante responso datum est illum tunc mortem obiturum: cū externi nauigio delati aureum uellus sustulissent. Hac ex causa tum uero innata crudelitate ostentauit se hospites sacrificare: ut diuulgata tanti sceleris fama externi omnes eum accessum abhorrerent: Tēplum quoq; muro circundedit: custodesq; plures apposuit ex taurica accitos: de quibus a græcis mirā de fabulæ finguntur. Decantatum enim est tauros ignem spirantes circa templum esse. A dracone in super custodiri uellus. Verum taurorum nomen a custodum robore traductum est a crudelitate uero cædis hospitum tauros ignem efflare confictum. modo simili cum templi custos draco appellaretur traduxerunt poete admirandus stupendasq; eius animantis fabulas. Similiter & de phrixo quoq; fabulæ confictæ sunt. Quippe nauigasse eum ferunt quidam in naui: cuius in prora signum fuerit arietis: Quod helles molestē ferens cum in spōnda nauis incumberet in mare decidit: alii tradunt Gambrum scythaꝝ regem in colchos quo tempore phrixus cum pedagogo captus fuerit aduectum: cum adolescentem dilexisset dono illum ab aeeta accepisse: eumq; ut legitimum ab se filium educatum regni heredem relictum. Pædagogum: is aries uocabatur: sacrificatum diis: eiusq; pellē a cadauere euulsam demore templo fuisse affixam. Deinde responso tradito se tunc moriturum cum aduentantes hospites arietis pellem sustulissent: regem aiunt adhibitis templo custodibus eam quo diligentius seruaretur deauraſſe. Sed hec legentibus suo arbitratu iudicare licet. Ceterum medeam tradunt argonautas ad templum deduxisse martis longe ab urbe Sybari colchorum regia stadiis septuaginta. Accedēte ad fores templi medeam appellati taurica lingua ab ea milites apertis ianuis ut regis filiam intro

Phineus cæcus. Taurica. diana. iphigenia. solis filii. Aeeta. perses. hecate. Aconitū. diane tēplum. Circe. Medea. aegialeꝰ. Circe.

Medea /38/

Solis' tēplum. argenaute.

Iason. 38.

phryxus. helle. helleſpōtus. Aries auctus. 41

Thauri igniferi. draco custos. phryxi naues. Sibaris.

Gambru rex /

duxerunt.argonautæ templum ſimul ingreſſi eductis enſibns cum plures ex barbaris occidiſſent:aliſ improuiſa re territis diffugientibuſq; erepta aurea pelle eueſtigio ad nauem reuerſi ſunt.Medea draconem pellis cuſtodiæ incubantem ſemperq; ut fabulæ ferunt uigilem ueneno perimens una cum iaſone mare conſcendit: Re ab his qui diffugerunt aeete nuntiata aſſerunt eum cum his qui impromptu erant militibus græcos inſecutum plures iuxta littus comperiſſe.Quibus cum primo impetu pugna cōmiſſa iphitus Euriſtei qui herculi certamina imperauerat frater cecidit.Ceteri deiceps cum ſuis auxilio accurriſſent inſtaurato certamine rex eſt a meleagro exciſus.Superantibus grecis reliqui colchorum in fugam uerſi magna ex parte interiere.Optimus tamen quiſq; uulneratus eſt.iaſon laertes attlante ac Teſpiades:Quoſ diebus paucis medea radicibus herbiſq; curauit.Deinceps cum recuperata ualitudine nauigaſſent:iam medium ponticum mare tenentes ingens tempeſtas magno cū periculo adorta eſt: Tum ab Orpheo quemadmodum antea uoto Samothracibus facto quierunt uēti:apparuit quoq; iuxta nauem maritimus glaucus:qui duabus noctibus totidemq; diebus continuo nauem comitatus:& futura hercule certamina & immortalitatem prædixit . tindaridis uero q; dioſcuri uocarentur: deorumq; honores ab hominibus eſſent conſecuturi. Deniq; cū omnes argonautas nomine appellaſſet: dixiſſetq; uotis orphei ab diis ſe miſſum: qui eis futura prediceret.conſulere ſe illis ait:cum primum in patriam ueniſſent:uota diis perſoluerent pro ſalute iam biſ ab illis ſuſcepta. Argonautæ cum ad hoſtium ponti perueniſſent:ad oram appulere:cui tunc imperabat byzantus:aquo urbs byzantium eſt appellata.ibi erecta ara cum diis uota perſoluiſſent:locum cō ſecrarunt:quē etiam nunc nauigantes colunt.Deinde mare ingreſſi per propontidem helleſpontum q; ad troiam delati ſunt.Hic hercules fratre iphiclo ac Thelamone ad ciuitatem miſſis equos heſionē q; iuxta promiſſa poſtulatum.tradunt laumedontem oratores captos truſiſſe in carcerem.reliquos argonautas per inſidias occidere uoluiſſe.Cuius rei omnes preter priamum filios adiutores ſe prebere.Hic ſolis contradixit:aſſerens ſeruandam eſſe hoſpitibus promiſſorum fidem:atq; equos ſororēq; eſſe tradendos.A qua ſententia cum auerſi eſſent:fertur priamus duos in carcerem ad telamonem enſes clam detuliſſe:narrataq; patris uoluntate extitiſſe eis cauſa ſalutis. nam illi cuſtodibus interfectis ad mare fugientes expoſito ſingulatim ſociis laumedontis conſilio una cum eis regi qui cum militibuſ ex urbe ſi aduerſus prodierat occurrerunt.acri certamine commiſſo cum argonautæ uirtute ſuperiores eſſent:ferunt herculem præcæteris fortiter pugnantem & occidiſſe laumedontem & primo ipetu urbe capta in regis inſidiarum conſcios animaduertiſſe.Deīde priamo ut uiro iuſto amicoq; regno tradito cum reliquis argonautis diſceſſiſſe:Nonnulli ex antiquis tradunt poetis ab hercule nō cum argonautis ſed ſolo cum nauibus ſex equorum gratia profecto troiam deletam.Quod & homerus uidetur in ſuis carminibus ſentire:ſcribens herculem equorum laumedontis gratia ſex propriis nauibus & uiris paucis ciuitatem ab ſe expugnatam cœpiſſe.Argonautas a troia tradunt in ſamothracia inde latos redditis magnis diis uotis iterum in templo poſuiſſe phialas:que hucuſq; ſeruantur.Eorum redi tu adhuc apud theſſalos ignoto diuulgatam aiunt eſſe famam omnes qui cum iaſone in pontum nauigarant occidione occiſos eſſe:Itaq; pelias tempus eſſe ratus cæteros quorum erat priuare regno primo iaſonis patrem ſanguinem tauri bibere compulit.Fratrem promachum adhuc puerum occidit, Amphinomes mater morti deſtinata uirili animo rem auſa memoratu dignam Cum ad interiora regie confugiſſet orans deos:ut tantæ impietati merita premia darent:enſe pectus tranſfixit.Hoc pelias pacto omni iaſonisprogenie ſublata cito ſuorum ſcelerum pœnas luit:Nam cum iaſon in theſſaliam ad ormum haud longe ab colcho locum urbem egredientibus occultum noctu appuliſſet: impiā ſuorum cognouit cædem argonautis ſuam operam ad tantum ſcelus ulciſcendum pollicentibus oiaq; ſubire paratis diſcrimina haud parua inter eos dubitatio incidit.ſubito ne ui in urbem irruendum eēt deq; improuiſo rex armis appetendus:an arceſſendi a ſuis milites: cōmuniq; bello res eſſet agenda Haud enim poſſibile fore ab tris & quinquaginta uiris ſuperari regem poſſe:cui plurimæ auxilia urbes ferrent.Cum hæc agitarentur fertur medea pollicita eſſe ſuis ſe peliam necaturam dolis:regiamq; ſe illis ſine periculo trauituram.His uerbis admirati omnes cum modum ſui conſilii quærerent reſpondiſſe medeam dicunt ſecum attuliſſe plura mirandæq; uirtutis uenena tum a matre hecate tum a circe ſorore:quibus nunq; antea ad hominum pernitiem uti uoluiſſet reperta.Nunc uero eorum cā facile ſe id ſcelus peliæ:ſi uelint:ulturam & ſimul quæ actura eſſet ſingulatim cum predixiſſet:a regia ſuper maritimæ ſpeculæ cuſtodibus ſignum perfecte rei ſe daturam aſſeruit fumum die:noctu ignē igitur parata caua dianæ imagine uaria uenenorum genera in ea abſcondit Deinde capillos ſuos quibuſdam medicamentis canos reddens ita faciem corpuſq; rugoſum effecit:ut aſpicientibus quædam ſenior anus uideretur.Sumpta deinde quam ſtupendo quodam apud uulgus modo condiderat dianę ſtatua in urbem profecta omnes ad ſuperſtitionem cōmouit.Cum ueluti fanatica uideretur ſingulis per uicos ad ſpectandum concurrentibus hortabatur:ut pie deum ſuſciperent colerentq;. Acceſſiſſe enim eam ab hyperboreis & regis & ciuitatis bono:cum ſinguli deū ſacris uenerarentur uniuerſus tanquam debacchatus populus medeam in regiam deduxit.Hec res & peliæ ſuperſtitionem iniecit & fi æri in eum ſtuporem medeæ præſtigiis deſtructæ ſunt ut perſuaderentur preſentem deam felicitatē regiæ prebituram.Aſſerebat enim dianam a draconibus per aerem delatam magnam orbis partem

Dioſcuri

Byrātiū

Troia capta

iphitus. aete mors. laertes. theſpiades. 44. Glaucus deus. byrantus rex. 38 hercules. ad troiā Laumedon. 41. priamus. 41.

40 pelias 35. Aeſon. pmacho. amphinomes. 38

circuisse. Vt autem perpetuo coleretur elegisse omnium regum pissimum. Mandasse insuper sibi deam:ut senectam peliæ quibusdam pharmacis ablatam in adolescentiam uerteret multorumq; annorum uitam beatam diisq; acceptam Preberet. Ad quæ uerba cum rex ueluti miranda obstupesceret iussit Medeam in se ipsa:ut fides ei haberetur:quod dixerat experiri.illa petens ut pura ab una ex filiabus afferretur aqua:cum se in thalamo inclusisset unxisseteq; corpus herbarum uiribus in priorem ætatem restituta est. Que res & regem & omnes qui id aspexerant ad stuporem perduxit. Videbatur enim non nisi deorum quadam prouidentia senectutem in uirginis ætatem pulcherrimeq; fuisse conuersam. Fecisse quoq; asserunt eam quibusdam incantationibus ut draconum species dea per aeré ab hyperboreis uecta apud peliam diuertere uiderentur. Hec cum preter naturam putarentur humanã cumq; pelias plurimi Medeam faceret:existimareteq; illam uera loqui aiunt omnibus singulatim filiabus mandasse:ut uoluntati imperioq; medeæ parerent. Non enim decere regis corpus seruorũ manibus tractari:sed filiarum obsequio deorum beneficio potiri. Diligenter igitur filias obsequi medeæ iperauit.quicquid circa sui corporis curam mandaret. Sequente nocte cum pelias dormitum isset:aiũt dixisse. Medeam:necesse esse:ut pelie corpus in uase æneo coqueretur. Quod cum acture essent uirgines una experimento aliquo fidem uerbis suis fieri postulauit. Aries aderat multis annis domi nutritus.quem uirginibus pollicita est si illum prius decoxissent.in agnum se postea restituturam. Cum uirgines annuissent ferunt medeam arietis decoxisse corpus in fruſtra diuisum ac uenenis quibusdam ex lebete agni speciem eduxisse: Quo facto fides medeæ habita adolescentes omnes preter Alcesté quæ in pietatem facti abnuit ad interficiendum peliam induxit. Tum medeam dicũt:ne peliæ corpus aut inciderent aut coquerent edixisse. Simulans uero prius uotum lunæ esse faciendum uirgines supra culmen regiæ cum lampadibus ascendere secum iussit.ibi colchoq; lingua longa ad terendum tẽpus oratione habita signum dedit argonautis rei conficiendæ tempus adesse.illi igne e specula conspecto existimantes regem defunctum cursu urbẽ petentes mœniaq; ingressi strictis ensibus ad regiam profecti sunt uigilibus qui obstiterant interfectis. Virgines quæ antea ad decoquendum patrem e tecto descenderant iasone cæteriq; argonautis in regia preter spem conspectis sua calamitate admodum afflictabantur. Neq; enim Medeæ facinus ulcisci poterant neq; erratum suum corrigere. Itaq; cũ sibi mortẽ consciscere uellent.iason earum misertus a proposito reuocauit solatus non sponte eas erasse uel malitia:sed errore deliquisse. Omnes deinde benigne consanguineas allocutus bono animo esse iussit populo ad contionem uocato culpam gestorum in peliã reiecit. Se enim minori ait q̃ passus esset pœna priores iniurias ulctum. Se peliæ cuilibet filioq; paternum regnũ traditurum:Filiarum uero pearq; dignitate curã se habiturum spopondit. Quod & paulopost effecit egregiis eas despondens uiris: Nã alcestem priorem filiam nuptui postmodum dedit Admeto feriti Thessalo. Amphinomen Arobremoni Leontei fratri Euadnem uero oeneo cephali tunc phoceoq; regis. His actis cum argonautis ad Ischinũ pelloponnesi nauigans sacra fecit neptunno:cui nauem argo dedicauit. Cum ingẽs eius fama esset apud corynthioq; regem Creontẽ ad eum diuertens secum uitæ reliquum tempus egit corinthi. Cogitantibus argonautis in patriam abire herculem ferunt hortatum esse ad res magne fortune obundas:adegitq; ut iureiurando pollicerentur alterum alteri si opus esset auxilio fore. Elegisse autẽ clarissimum gretiæ locum ad statuenda certamina concursuq; hominum celebrandos. Idq; certamẽ maximo deorom Ioui olympio consecrasse. Cum argonautæ omnes in fedus cõmunis presidii iurassent instituendoq; cura herculi demandata illum elegisse aiunt ad hominum conuentus eleoq; regionem iuxta alphei flumen. Vnde iuxta eum loca maximo deoq; sacrata olympia ab eo appellantur. cũ equorum certamen palestrãq; instituisset modo certaminum statuto urbes propinquas ad deorum spectacula exciuit. Ex gloria famaq; herculis expectatione certaminum olympicoq; uulgata grecoq; omniũ qui clari essent eo concursus fuit plurimis quoq; uariis ex urbibus herculis amicitiam secutis cum singuli eius uirtutẽ bellicamq; disciplinam admirarentur.ideoq; ultro se comites periculoq; ottuliſſent. preberẽt optimũ exercitum confecit. Quo omni peragrato orbe ob plurima in homines collata merita imortalitatem meruit:poetæ uero fabulis assueti miranda quedam canentes herculem solum absq; armis fabulantur decantata orbis monstra perdomuisse. Sed de his antea scripsimus. Nunc ad iasonem reuertamur. Hunc corinthi tradunt cum annis decem cum Medea uixisset genuisse ex ea filios priores duos didimum Thessalum Alcymenum his posteriorem tertium Tissandrum quo tempore aiunt medeã magno in honore non solum propter spetiem qua eminebat sed propter prudentiam ceteraq; quibus ornata erat uirtutes a uiro habitam esse. paulatim deinde etate decorem forme ausente iason glauce Creontis filiæ amore captus uirginem nuptui a patre petiit. Abnuente creõte certũq; nuptiarũ statuente diem iason medeæ nititur spontaneum diuortium suadere. Ait enim cupere se illam uxorem ducere non in eius contemptum:sed ut filios suos in domum regiam ea cognatione introduceret. Egre uerba hec ferente medea deosq; testes iuramenti prestiti appellante:iason suscepti benefitii oblitus creontis filia uxore sumpta medeam urbe expulit. illa cum a recessu diem unum a creonte petisset noctu regiam ingressa certis medicamentis immutata facie domum incendit radice quadam a circe inuenta ea uirtute ut incensus ignis nequiret extingui. Repente cõflagrante regia iasonem exiuisse tradunt glaucã creõtẽq; igne absumptos. Quidam scriptores uohũt medeæ filios donatos

Aries in agnum.
Alcestis.
peliæ cædes.
A Icestis.
Admeta.
Amphinome.
Eua dna.
Cephalus.
argonautis.
Creon.
olympia.
Iason.
thessalus.
alcymenus.
Tissandrus.
Glauca.
medea.

quedam ſponte attuliſſe uenenis illita. que cum illa corpori applicuiſſet: & incidiſſe in morbum & patrem auxilium filiæ farentem cum corpori illius heſiſſet eueſtigio expiraſſe. His haud quaq̃ acquiescens medea ſcq̃ iaſonis ultionem intenta adeo ira amor crudelitaſq̃ in ea exarſerant poſtq̃ illum flammas euaſiſſe cognouit animum morti filiorum in patris calamitatem adiecit. Omnes uno qui aufugit excepto natos iugulauit. eorumq̃ corpora ſepeliuit in iunonis templo: deinde fidiſſimis ſociis fugæ aſſumptis medea nocte ex corintho fugiens thebas ad herculé uenit. Hic eorum quæ in colcho permiſſa erát ſpõſor factus ſe ei auxilio futurꝫ iuxta datá fidé ꝓmiſit. iaſõ filiis uxoreq̃ ꝓuatus célétibꝰ oí bus eum iuſte plecti cum doloris uim ferre non poſſet ſibi mortem conſciuit. Corynthii caſus atrocitate obſtupefacti cum de ſepulchro pueroꝝ dubitarent: ad Pythium quid de adoleſcentum corporibus agendum eſſet conſultum miſere. Mandatum a deo eſt ſepeliri eos in iunonis templo atq̃ heroũ honoribus coli. Quo facto aiunt. Theſſalum qui cedem matris effugerat in corinthũ rediſſe. Deinde in Iolchum iaſonis patriam reuerſum ubi cum repperiſſet pelei filios recenter interiſſe regnum generi debitum ſuſcipiens ſubditos ex ſuo nomine theſſalos appellauit. Nec uero ambigo de theſſalorum nomine non idem ſentire omnes. ſed uarias ferri opiniones: de quibus poſtmodum ſuo loco diſſeremus. Medea cum thebis herculem in inſaniam uerſum ab eoq̃ filios occiſos repperiſſet medicamentis illum ab eo morbo liberauit. Deinde cum euriſtei preceptis herculi parendum eſſet: omni eius auxilii ſpe ammiſſa athenas ad Egeum pandionis confugit. Ferunt quidam ab egeo cognitam filium genuiſſe medum qui poſtmodũ medie imperauit. Alii ab ippeto creontis accuſatam omniq̃ abſolutam Deinde cum Theſeus ex trizeno athenas tranſiſſet de ueneficio accuſatam fuiſſe: exq̃ athenis migraſſe cõpulſam. Verum pollicente egeo ſe eam tuto quo uellet miſſurum pheniceam elegit. quo & delata eſt. inde ad ſuperiores aſiæ partes tranſiens cuidam clariſſimo heſit regi. Ex quo filium peperit medũ qui poſt patris obitum regno ſuccedens & rex fuit egregius. & populos ab ſe denominauit medos. tra gedi poſtmodum miranda quedam de medea uariaq̃ ediderunt. Quidam in gratiam athenienſium medeam aiunt ſuſceptum ex egeo medum in colchos aduexiſſe incolumem. Cũq̃ eo tempore aeta a fratre perſeo regno ui pulſus eſſet medeæ opera que perſeum ſuſtulit medum regno potitum. Auctis deinde regni uiribus medum plurimis aſie locis. quæ ſupra pontum eſt peragratis ſubieciſſe eam quæ ab ipſo media ſit appellata. Recenſere autem que de medea ſcripta ſunt ſingula & longum eſſet & minime neceſſarium. Verum que de argonautis ſuperſunt prioribus adiiciamus. Non enim pauci tũ ueteres tum poſteriores ſcriptores: inter quos eſt & Timeus tradunt. Argonautas poſt captum aureum uellus cum aeta nauibus oſtia ponti obſediſſet. rem mirificam fuiſſe aggreſſos & hiſtoria dignam: nauigantes enim per flumen tanaim ad eius fontes iuxta quendam locum naui per terram ad alium fluuium tracta in oceanum uerſus arctum per eius decurſum delatos ferunt. Poſtmodum terra a ſiniſtris relicta cum ad gades perueniſſent noſtrum mare ingreſſi in patriam reuerterunt. Hoꝝ ueſtigia ferũtur q̃ iuxta oceanũ habitantes inter deos precipue pollucem & caſtorem colunt. Traditum enim eſſe illis a priſcis uſq̃ temporibus hos deos preſentes in oceano nauigãtibus adeſſe. Eſſe quoq̃ iuxta oceanum loca: quæ uaria tum ab argonautis tum a dioſcuris nomina ſumpſiſſent. Epirus inſuper. quæ eſt intragades expreſſa reditus illorum continet ueſtigia. hi iuxta tyrrenium nauigantes ad inſulam uenere: quam dicunt ethaliam: ubi optimũ eoꝝ loco portum a naui quod nomen ad hæc tempora pmã ſit argoon appellarunt. Similiter iuxta tyrreniam portus ottingentis procul ab roma ſtadiis telamon eſt cognominatus. inſuper iuxta formias italie aeta dicta caieta eſt. Poſtea in ſyrtes uento acti: cum a tritono lybie rege naturam eius pelagi percœpiſſent declinato periculo tripodem ei æneum dono dedere litteris priſcis inſculptum: quod adhuc apud heſperios ſeruari dicunt. Neq̃ uero omittendum uidetur quod quidam ſcriptores pro uero tradunt argonautas per hiſtrum nauigantes atq̃ ad eius fontes delatos poſtea ad ſinum adriaticum perueniſſe. Hos tempus redarguit exiſtimantes hiſtrum pluribus oſtiis in pontum defluentem: eumq̃ qui in hadriã deſcendit ab eiſdé locis decurſus initiũ ſumere Romanis cũ his gentibus bellum que hiſtrum incolunt gerentibus eius fontes quadraginta ſtadia a mari procul inuenti ſunt. Verum nominis fluuiorum ſimilitudo cauſam erroris ſcribentibus dedit. Argonautaꝝ herculiſq̃ geſtis enobis deſcriptis filii quoq̃ recéſédi ſũt. hi poſt herculiſ obitũ apd regé Ceycũ in trachina cõſedere. Cũ hilus aliiq̃ fratres quidam iam uiri euaſiſſent: ueritus Euriſteus ne cũ omnes ad eã ætatem perueniſſent ſe imperio mycenarum priuarent cupienſq̃ omnis eos grecia pelli Ceyco niſi & heraclydas & licymnii filios iolaũ inſuper ac omnes archades qui cum hercule militaſſent eiiceret bellũ indixit. At ipſi Euriſteo impares uiribus decreuerũt ſponte trachiná relinquere. Adeũtes plures ciuitates: quæ præclaræ erant rogitanteſq̃: ut ſe in urbé reciperent cæteris timore recuſantibus a ſolis athenienſibus inſita humanitate ſuſcepti ſunt tricyrintho illis urbe quæ tetrapolis nominatur ad habitandũ conceſſa. Poſteà cum herculis filii omnes ætate matura eſſent prudentia adoleſcẽtibus ut ab hercule genitis innata Euriſteus eorum incremẽto inuidés magno exercitu aduerſus illos profectus é. Heraclides athenienſium præſidio fulti iolaum theſeum hylumq̃ duces belli conſtituentes acie Euriſteum ſuperarunt. Multi in ea pugna Euriſteum ſecuti occubuerunt ipſe curru fugiés ab hylo herculis filio occiſus eſt. Filii quoq̃ Euriſtei in ea pugna omnes cecidere. Heraclide poſt Euriſteũ inſigni prelio deuictum mutuo conſilio auxilioq̃ aduerſus peloponeſum duce iolao mouerunt bellũ

Medeæ nati. iaſonis mors. theſſalus. Iolcus. Medus argonautarum errores Caſtor. pollux. epirus. ethalia. thelamõ portus. caieta. Iſter. Cerycus rex. hylus. euriſteus. tricyrintho. herculis filii. euriſtei mors. Tetrapolis

Atreus poſt euriſtei obitum capto micenarꝝ regno aſcitiſq; tegeatis ac quibuſdam aliis belli ſociis herculis filiis occurrit. Apud iſthmum cū utrisq; exercitus conueniſſent hylus hoſtem quicunq; is eſſet ad certamen ea conditione prouocauit: ut ſi ipſe uiciſſet euriſtei regnum filiis herculis cederet. Si uero ocubuiſſet heraclides foedus ſeruantes in corinthū redirent. paulopoſt lycinnius cum filiis herculis ac triptolemo apud argeos ſponte illos ſuſcipientes manſit. Reliqui qui in tricorintho reſederant decurſis ex pacto annis in peloponneſum tranſierunt. Quorū res ſuo referētur tempore. Alemena thebas pfecta cum euanuiſſet a thebanis deorum honoribus culta eſt. Cæteri heraclides repetita ab Eginio Dori filio ei credita patris hereditate apud doreos cōſedere. Triptolemū in agris cōmoranté ferunt licymnio electrionis orta contentione occiſum. Qua ex cede ex argis fugiens Rhodū applicuit: Hāc inſulā incolebant tū greci ab Triopato phorbantis filio deducti. Quā ille cōmuni accolarū cōſilio cū in tres partes diuiſiſſet: tres in ea condidit ciuitates. lindū. ilyſum. Camirū. Imperauit aūt omni iſule ob gloriā nomenq; paternū: ac demū cū agamennone ad troianū bellū profectus: Poſteaq; de hercule filiiſq; rettulimus: locus ſe offert: ut theſei: qui herculis certaminū imitator fuit geſta narrent. Natus ex æthrapiter filia ac neptunno in trizena nutritus eſt penes pittheū maternū auum ac ſigna prout ferunt fabulæ ab ægeo ſub petra poſita recognoſcens athenas uenit. Deinde mare ingreſſus ut herculis uirtutes imitaretur ad ea certamina adiecit animū quæ laudem & gloriā ſibi eſſent allatura. & primū eū qui dicebatur chorinetus heſternorum interfectorē ſuſtulit: Hoc uſū cognomine a corvna quod genus armoꝝ eſt ad ulciſcendum accomodatū. Secundū qui in iſthmo erat Schinon qui duas flexas pinus atq; utriq; alligato hominis brachio ſurſum dimittens corpus ui diſcerptū maximo cruciatu affligebat. Tertius fuit a theſeo intereptus in crommyone aper ſilueſtris: a quo plures interibant uiribus ac magnitudine præſtante. Deleuit inſuper Scyroné habitanté ea loca megaræ. quæ ab eo Saxa ſcyronia uocantur. Hic uiatores cogebat: ut ſe ipſos præcipiti iactarent loco. deductos ſupra ſcopulū abruptū homines calce in mare iuxta chelonem proiiciebat. Suſtulit etiam iuxta eleuſinam Cercionem certantem cum preſentibus: atq; ab ſe uictos perimentem. Deinceps procuſtem occidit in eo loco terræ atticæ: qui dicitur Curdalus habitantem. Hic uiatores cogebat ſupra lectum aliqué aſcēdere. Quo ſi longiores erant: parte ſupereminente amputabantur: qui uero breuiores pedibus diſtendebantur. A qua re procuſtis cognominatus eſt. His actis athenas ueniens ægeū propter ſigna cognouit. Tum marathoniū tauꝝ ab hercule ex creta in peloponneſum traductū athenas ab ſe uictum aduexit: quem egeus ſacrauit Apollini. Supereſt ut de minotauro: quo theſei geſta abſoluant. ab eo interfecto referamus. Oportet enim temporibus: que a nobis explicata ſunt cōtigua quo notior fiat hiſtoria deſcribi. Teſtamus Dori filii Elleni ex deucalione orti cum eoliis ac pelaſgis in cretam nauigans inſulæ imperauit. Sumpta crete in uxorē filiū Aſterium creauit. Quo in creta regnante iuppiter: ut aiunt: europā ex phœnicea raptā ſupra taurum detullit in cretam: ex ea tres genuit liberos. Minœm. rodamantum Sarpedonem. Aſterius deinceps prole carens cum uxorem duxiſſet europam iouis adoptatis filiis regni eos reliquit ſucceſſores. Horꝝ rhadamantus cretenſibus leges dedit: Minos ſuſcepto regno cū itonem lictii filiam uxorem cœpiſſet: genuit ex ea licaſtum. Hic quoq; cū regnaret in creta ida coribanti filia uxore ducta ſecundum minœm genuit: quem nōnulli iouis filium tradunt. Hic primus græcorꝝ parata claſſe maris imperio potitus eſt. Cū deſpondiſſet paſiphaen ſolis cretaq; filiam: ſuſcepit Deucalionem: Crateum: Androgeū. & ariadnem pluresq; naturales liberos. Androgeus cum athenas conſenſu athenienſium otium cōceſſiſſet egeo regnante: inq; certaminibus ſuperaret athletas omnes ī cō ſuetudiné pallātis filiorꝝ uenit. At egeus ſuſpicans nequando propter Androgei amicitiam a pallantiſ auxilio minois regno pelleretur inſidiis Androgeo paratis ad ſpectaculum celebre proficiſcentem thebas per quoſdā eius regionis accolas circa Inoem terræ atticæ interficiendum curauit. Cæde filii perturbatus Minos athenas uenit ſupplicū interfectoris Androgei petens ſpretis eius uerbis: bellum athenienſibus indixit addita execratione: qua aduerſus athenienſes ſiccitatē famēq; imprecatus. Siccitatem famemq; imprecatus. Siccitate tum atticos: tū reliquam græciam urgente corruptis terræ fructibus belli duces quomodo hec mala auerti poſſent deum cōſuluere. Is iuſſit eos ad æacū iouis & egis ne aſopi filie adire iubereq; ut pro ſe uota faceret. Quibus perfectis ſiccitas cum penes alios græcos ceſſaſſet: ſolos atheniēſes uexauit. Coacti igitur ſunt rurſus a deo implorare tātæ remedia calamitatis Hanc deſuturā deum ferunt reſpondiſſe: ſi non pro Androgei cæde minoi quas uellet pœnas dediſſent. parentibus deo athenienſibus præcæpit Minos pueros ſepté totidé uirgines ſingulis annis minotauro quoad uiueret: uorandos tradi. His datis defecit ſiccitas. A bello aſtinuit Minos. annis ſemptem tranſactis rurſus cum in regionem atticam cū magno exercitu trāſiſſet minos: ac bis ſeptē pueros petiſſet: traditi ſunt. Theſeus cum eſſet nauigaturus: acceſſit ad gubernatorem egeus præcipiens: ſi minotaurum ſupaſſet filius: ut albis uelis portum intrarent: nigris quemadmodum & antea in ioniam fecerunt: ſi periſſet. Theſeus in cretam cū nauigaſſet: ariadne minois filia eius ſpetie ac decore capta & cō ſilium operamq; dedit minotauri occidendi & labyrinthi egreſſum edocuit. Deinde cū ariadne noctu clā recedens in inſulam appulit aliquando diam nunc uero naſſum uocitatam. Eo tempore dionyſium ferunt pulchritudine Ariadnes captum cum a theſeo uirginem abſtuliſſet uxorem illam ab ſe pretermodum dilectam duxiſſe: Poſt eius obitum propter ſingularem amorem honore immortaliū

Atreus.
lycinnius.
alcmena dea.
Aeginius.
Dorus.
lyndum. 48.
iliſum ſca
myrū. 48.
theſeus.
aethra. 39.
pitheus.
choryne tus.
Coryna.
Schinon.
Aper.
Shiron.
ſcyronia ſaxa.
chelone.
cercyon.
pcuſtes.
curdaluſ.
marathonius tau rus.
tectamꝫ.
Crete.
Aſteriuſ.
Europa. 50.
Minos. 41.
Rhadamáthus. 50.
Sarpedō. 51.
ltone.
licaſtus.
Ida.
minos ſe cundus.
Paſiphaę.
deucaliō.
Crateus.
Androgeus.
ariadnæ. 48.
Aeacus. 41.
minotauri pueri. 41.
Theſeus. 39.
Dia.
naſſos. 47.

Triopat

ariadnes corona.

dignatus coronam ex astris ariadne in cælo cõstituit. Vexẽ eos qui cũm theseo nauigabãt ferunt ægre admodum raptum uirginis ferentes propterq; dolorem egei mandatorẽ oblitos nigris uelis in atticam peruenisse. Quod egeus cum aspexisset existimans theseum filium peremptum rẽ heroicam aggressus ex arce ob dolorem semet præcipitauit. Post patris interitum theseus regno succedens constitutis legibus populo imperauit: multaq; egit ad amplitudinem ciuitatis spectantia in quis illud fuit insigne q; plurimum populum athenas ad habitandum induxit. Qua ex re uiribus & auctoritate aucta ciuitas græcie principatum tenere uisa est: Verum ad ea quæ de theseo supersunt redeundum. Deucalion maior natu filiorum Minois cretæ imperauit inita cum athenien sibus belli societate phedram filiam theseo despondit. Qui cum post ductam uxorem hippolytum ex amazone genuisset: in trizenã misit sorori ethræ nutriendũ. Ex phedra Athamãtũ suscepit ac demophontẽ. paulopost hippolytũ cũ athẽas ad misteria uẽisset a phedra pp pulchritudinẽ amatũ ẽ: quo recedẽte phedra tẽplũ ueneri i arce ũde i trizena cõspectũ erat cõdidit. Cuiq; ad pittheũ cũ theseo diuertisset hippolyti cõcubitũ petiit. illo scelus abnuente molestẽ id ferẽs nouerca athenas reuersa hippolytum q; se uitiare uoluisset: apud theseum accusauit. ille dubitans uerum ne crimen esset rem ad hippolytum per internuntium detulit. Febatur tunc forte equorum curru hippolytus: Cui calumnia audita labenti animo frena e manibus exciderunt. turbati equi excussis habenis currum præcipitem egerunt. Quo effracto hippolytus uestibus implicitus atq; ad terram delatus interiit. Ob eius ante optime actam uitam trizeni deorũ illi honores impendere. Theseus his turbatus calamitatibus pulsus patria apud hospitem functus é uita athenienses penitentia ducti ossibus thesei athenas traductis: & illum coluerunt pro deo: & templum sibi intra urbem asilum: quod ab eo theseum dictum est constituere. Nunc de raptu helene deq; perithoi erga proserpinam amore: gestis enim thesei sunt immixta dicendum. Perithous ixionis filius defuncta hippodamia uxore polypito filio superstite athenas ad theseum uenit: cuius uxor phædra cum defuncta esset suassit ei helenæ louis ac lede raptum. Eã tum decimum agebat annum omnes ceteras decore ac modestia excellens. lacedemonem profecti capto tempore helenam communi consilio athenas aduexere. Deinceps inter eos sorte iacta utrius esset sponsa helena futura: ea tamen adiecta conditione: ut his pro quo sors ceciderisset socio coadiutor ad alteram quærendam uxorem foret. idq; iureiurando cum firmassent: sorte theseo euenit. Quod factum cum egre ferent athenienses: timens Theseus helenam in Aphidriam unam ex atticis urbibus deduxit. eius cura ethre matri multisq; ex amicis permissa. Perithous cupiens proserpinã uxorem habere consilium cum theseo cõmunicauit. Verum cum ꝓpter rei impietatem a proposito eum auertere conaretur: ubi illum perseuerantem inq; iusiurandi uim a proserpinæ raptum se adigi uidit coadiutorem se prebuit. Cum ad inferos descendissent uterq; ibi captus. Sed postmodum in gratiam herculis liberato theseo perithous apud inferos detentus luit sempiternas suæ impietatis penas. quidam sctiptores tradunt ambos rediisse ab inferis. Eoq; tempore Dioscuros helenæ fratres cum exrcitu Amphidriam profectos capta euersaq; urbe Helenam adhuc uirginem captiuamq; ethram: thesei matrem lacedemonem uexisse. Rea postulat: ut de septem ducibus: qui thebas profecti dicuntur scripturi belli causas a principio ordiamur. Laius thebanorũ rex sumpta uxore iocasta creontis filia cum diutius caruisset liberis: oraculo consulto an esset filios habiturus responsum tulit: non conducere sibi prolem habere. Nam qui ex eo prodiret filius patrem occisurus esset aduersaq; fortuna domum funestaturus. post quod responsum precæpit natum infantem traiectis primum ferro pedibus exponi: unde & œdibus cognominatus est. Sumptum puerum domestice cum non exposuissent: cuidam seruili mulieri nomine polybie tradidere. Cum iã uir factus esset: deinfante expositio consulere statuit laius. Oedibus quoq; a quodam se fuisse expositum certior factus & ipse pithiam qui sui parentes forent oratum ꝓficiscebatur. Cum ambo apud phocidam iuicem obuiassent: Laiusq; illum deuia cædere superbius madasset: Oedipus ira motus laium occidit insciusparẽtem esse. Eo tempore tradũt sphingem beluam biformẽ uenisse thebas. ꝓposuisseq; enygma: quod qui non soluerent perirent. Ex quo plures ob rem dubiam interierunt. Soluenti premium iocastæ cõnubium & thebeorũ regnum ꝓpositum erat. Verũ nullus excepto oedipo enigma soluere ualuit: id erat eiusmodi Quod animal bipes idem tripes ac quadrupes foret. Ceteris addubitantibus solus oedipus ait hominem id animal esse. Qui infans quatuor iret pedibus: auctus etate duobus: iam senior factus tribus: nam baculo tanquã tertio pede sustentaretur. Sphinga suo iudicio uicta se ipsam ex loco excelso precipitauit. Oedibus ignotam matrẽ uxorẽ sumpsit. quatuorq; ex ea genuit liberos Ethiocle: polynice: antigonam: & ismine: Hi cum ad etatem puenissẽt domestica impietate cognita oedipum coegerunt ob dedecus nõ egredi domum: ipsi sumpto regno fœdere inuicẽ sanxerunt: ut singuli alternis annis imperarent. Primusq; imperii annus ethiocli cederet maiori natu: is acto anno petenti ex fœdere renuit tradere regnum fratri. Qua ex causa in arges ad Adrastũ regem confugit. Hoc tempore tideus oenei cum in calydone Alcatum lycotheumq; nepotes occidisset. ex etholia ausugit in argos. His adrastus benigne susceptis quodam responso motus utriq; filias uxores Dedit Polynici Argiam Diiphylem Tydeo Adolescentes cum a rege probarentur magnaq; eorum uirtutis expectatio uideretur

48 Theseus.
40 pithous.
polypitꝯ.
helenæ raptus.
aphidria.
aethra.
ꝓserpia.
42.
helene iterum cepta
Laius.
iocasta.
oedipus.
40 polibia.
Sphinx.
oedipus
Etheocles.
polynices.
antigona.
ismene.
adrastus
tydeus.
alcatus.
Lycothes.
Argia.
Diiphyle

ambos in patriam pollicitus est se reducturū. Verū cum censeret primum debere polynicem restitui ferunt regem ad ethioclem destinasse Tydeum quinquaginta uiros ab Ethiocle in insidiis in itinere positos occidisse: ad argosq; preter opinionem rediisse incolumem. Hæc adrastum impulerunt: ut q̄ ad bellum spectabant pararet. asciuit autem ad belli societatem Capenum. Hippomedontem partheopeum atlantis schinei. Suadebant amici polynicis: ut ad bellum amphiaraus uates duceretur. at is cum præuideret si ei bello afforet se periturum idq; propterea recusaret ferunt polynicem aureum torquentem a uenere Hermione datum Amphiari uxori: quo belli societatem uiro persuaderet donasse. Eo tempore Amphiaraus Adrastusque de regno dissidentes ad Eriphilis amphiarai coniugis adrasti sororem omnem dissensionum iudicium rettulerunt. illa pro amphiarao sententiā tulit: adiiciens ut belli thebis inferendi socius adiutorq; esset. amphiaraus existimans se ab uxore proditum ad bellum spopondit se aditurum. Sed alcmenoi filio imperauit: ut potest suum obitum eriphilen perimeret. Quod patris mandatum postea executus facti cosientia in insaniam uersus ē. adrastus polynices ac Tydeus ab bellum ituri quattuor elegerunt duces. amphiaraum. Capaneum. hippomedonta. & parthenopeum. Qui omnes magno exercitu aduersus thebas profecti sunt. Ethiocles ac polinices mutuis uulneribus confossi conciderunt. capāeus magno impetu scalis murū ascendens mortem oppetiit. amphiaraus in terre hiatum cum curru delatus absortusq; nunquam postea uisus est. eodem pacto & reliqui duces omnes preter adrastum multiq; preterea mortales occubuerunt: quorum sepeliendorum facultas a thebanis cum denegata esset insepultos sinens adrastus ad agros rediit. Cū nullus auderet hos tumulis condere soli athenienses qui ceteros uirtute anteibant: omnes sepeliuere. Hunc belli uitæq; finem septem qui thebas oppugnatum iure sortiti sunt. at uero filii mortem parentem ulturi communi cosilio contra thebanos mouerunt arma. Dederat responsum apollo eā se ciuitatem expugnaturos si alcmeonem amphiarai filium imperatorem sibi constituissent. hic ab illis dux factus deum & de thebano bello consuluit & an matrem Eriphilem puniret. Respondit apollo utrūque faceret non solum quia monile aureum mater in necem paternam. sed & peplum quoq; ob filii interitum acceperit. Venerem aiunt quondam armoniæ Cadmi & monille donasse & peplum. ambo hæc habuit Eriphiles. alterum a polynice alterum a thersandro polynicis quo filium ad expeditionem thebanam hortaretur: alcmeon igitur cum milites ad bellum plurimos ab argis parasset: ab urbibus quoq; finitimis accersito psidio exercitum contra thebas duxit. acerrima cum thebanis commissa pugna alcmeon uictoria potitus est thebānorum attritis uiribus multisq; amissis ciuibus cum essent impares uiribus omni spe destituti consilium a Tyresia qui diuinator erat exquisiuere. Hic thebanos ex urbe iussit abire. hoc solummodo illos conseruari posse. iuxta tyresiæ dicta urbem liquentes aufugere noctu in horam boetiæ quæ tilphosea appellatur. Thebe capte ac dirutæ sunt. Tyresie filiam daphnen postea cum uictores cepissent in delphos uoto suscepto misere oblationem deo. Ea diuinandi artem edocta in delphis degens multomagis eam scientiam calluit. Itaq; natura admirabilis plurima scripsit uarii generis responsa. Cuius ex uersibus homerum poetam ferunt multa adornatū sui pœmatis sumpta transtulisse. Cum hæc sæpius Dei spiritu ferretur: multaque traderet respō sa Sybilla ab omnibus cognominata est: Nam plenam Deo Sybillam esse idem notat. Victores uero urbe direpta in patriam quisque multis cum spoliis reuesi sunt. Ex thebanis qui in tilphosium confugerant. Tyresias defunctus est: quem sui Ciues magna cum pompa sepeliuere deorum sibi honores tribuentes. Deinceps aduersus Dorienses armis motus pugna superatos ex eorum patria eiecerunt. Transacto paululum temporis quidam ex eis iunonis sedibus manserē. Quidam atheas profecti sunt. Creonte Menicei regnante patria pulsi paulopost i dorida remearunt in crineo tineoq; & Euboia habitantes. Antea boetus arnes neptunni filius migrans in æolidem quæ nunc thessalia dicitur. eos qui secum accesserant boetos uocauit. Sed de Aeolidibus paucis dicendum priscis temporibus cum ex filiis eoli qui fuit ellinis ex deucalione nati ceteri. quæ dicta sunt loca habitarunt solus minas in æolide regnauit. Eius filius hippotes ex Menalippe eolum genuit. Huius arnem filiam neptunnus cognouit. Qua de re indignatus pater Metapontio aduene qui tum casu aduenerat eo pacto arnē dedit: ut illam in metapontum deduceret. Vbi duos peperit filios Eolum ac Boetum. Quos Metapontius liberis carens quodam motus oraculo adoptauit in filios. Hi iam uiri facti orta uiuente metapontio seditione regnum obtinuerūt: postmodum dissensione inter arnem Autolipen peremere. Eam rem grauiter ferente metapontio illi preparatis nauibus cum matre mustisque amicorum mare ingressi Eolus quidem ad insulas tyrreni maris appulit que ab eo eolides sunt appellatæ ciuitatemq; condidit quam liparam uocauit. Boetus uero ad eolum uenit Aruis patrem a quo loco filii nutritus est: postmodum eolidis regnum possedit. patriam omnem a matris nomine arnē populos appellauit ab se boetos Itonus ex boeto ortus quatuor suscepit filios. Hippodamum Electrionē Archylicū Alegenorē. horum hippodamus Eleum genuit. Electriō letum. Alegenor Elonium Archilycus Protherorem & Archesilaum: qui ad troiam iere boetorum exercitus duces. Nunc salmoneum Tyrūq; & eos usq; ad nestorem qui troiano iterfuit bello posteros referamus. Salmōeus ex æolo deucalionis est ortus. qui ex eolide cum magna suorum manu profectus constitit in elea apud fluuium

Lycothe-
us.
Argia.
Diiphile.
Amphiaraus.
Eriphile.
Alcmeon.
Capaneus.
Hippomedon.
Amphiarius.
Adrasto
Alcmeon.
Eriphile.
Tyresias.
Tilphosea.
Thebæ.47.
daphne.
Sybilla
quid.
Tyresias.
Boetus.
Arnes.
Aeolis.
Thessalia.
Aeolus.43.
Minas.
hipotes.
Manalipe.
Aeolides.43.
lipara.43.
Boetus.
Arnes.
Itonus.
hippodamus.
Electrio.
Archylicus.
Alegenor.
Eleus.
Lætus.
Elonius.
pteron.
Archesilaus

parthenopeus/

Thersande

metapon

Salmon
Tyrus/

Alcidice. Sidera. pelias. Neleus. Amithaon. pheretꝫ. Eſon. Creteus. Melāpꝫ. Iphianira. antiphatus. Bias. Mantus. Iocleus. Hipmeſtra. polybia. Amphiania. pilos. Cloris. perydimeus. Neſtor. peneus. ipſæus. Stilbia. lapithus. Centaurus. eurione. phorbaſ. pyphas. lapithæ. Aegeus. Actor. Aſtyagala. Antion. iſion. pithous. Cetauri. hippocẽtaurei. pholæ. Aeſculapius. coronis. Cyclophum mors. podaliriꝰ. Aſopus. peneus. phliūs. Alcionus. Salamis. Cenchreꝰ.

Tyrea. axagoras. onos. aldheus. reuſa. lector. lia. adhuon. ethopela nis. laſgus. menus. nopes. yrus. rcyra. xarus.

alpheum Vbi ciuitatem a ſuo nomie Salmoneā cōdidit ſūpta uxore alcidice elei filia genuit ex ea Tyream de core formaq; eximiam. Alcidice defuncta ſideram uxorem duxit:quæ tiream ut nouerca cepit odiſſe. Salmoneus ob ſuperbiam atq; impietatem contracto ſubditorum odio iouis fulmine conflagrauit. Eius deinceps Tyrea filia adhuc uirgo ab neptuno cognita peperit peliam ac neleum. poſtmodum ex creteo amithaonem genuit:feretumq; & Eſonem. Cum diem ſuum obiſſet Creteus orta inter peliam Neleumq; regni contentione pelias iolco finitimeq; regioni imperauit. Aſſumptiſq; melampode ac biante. Amythaonis Agleieq; filiis quibuſdamq; ex acheis phithiotiſq; ac eolibus aduerſus peloponneſum exercitum duxit. Melampus cum eſſet diuinator argiuas fœminas propter dionyſii iram fanaticas ab iſania curauit. Cuius rei gratia Anaxagoras meagapenthi argiuorum rex eum donauit duabus regni partibus. hic agris cum moraret biante frate conſorte regni facto uxorē cepit Iphianiram filiam megapenti:ex qua protulit Antiphatum. mantum. Biantem. pronoem ex antiphato ac zeuſippo hippo coontis locleus Amalcheuſq; orti ſūt locleus hypermeſtraq; Teſpti iphianiram polibiam atq; amphianium genuerunt. Hoc pacto Melāpus ac bias eorumq; poſteri argiuoꝝ imperium tenuere. Neleus cum his qui eum ſecuti erant in meſſenem tranſiens accolarum uoluntate condidit urbem pilum. cui cum imperaret uxorem ſumpſit Chlorem amphionis thebani natam: exq; ea duodecim filios ſuſcepit. Quorum ſenior perydimeus extitit. Iunior Neſtor qui bello interfuit troiano & de progenitoribus Neſtoris hactenus. Nunc de laphitis & centauris diſſeremus. Ex oceano ac tecti plures filii ſecundum fabulas manarunt a fluminibus cognominati:in quis fuit peneus: a quo accidit peneum in theſalia dici. Hic ex nympha creuſa liberos ſuſcepit ipſeum ac Stilbyam. Quā cum cognouiſſet apollo Lapitū ac cētaurum genuit. Lapithus locis circa fluuium peneum ad habitandum lectis cum ibi imperaret Eurionem Arſinoi uxorem duxit:ex qua duos ſuſcepit filios phorbantē ac periphanē regni paterni heredes. Populi oēs a laphito laphitæ appellati ſūt. phorbas cum in olenum tranſcendiſſet acceſſitus ab Alector boetiorum rege tunc pelopis uires formidante cleorum regnum ab eo cepit. huius filii egeus actorq; paterno ſucceſſere regno. periphas alter laphiti natus ex aſtiagea uxore ypſei filia octo genuit liberos quorum natu maior antion ex melate Amythoni ſuſcepit ixionem. hic ut tradunt dona plurima eſioneo pollicitus deſpondit eius filiam cliam. ex qua genuit perithoum. Verum cum ixion nequaquam promiſſa uxori tradidiſſet eſioneus pro iis equos illius cepit. Tunc iſion pollicitus ſe quæ promiſerat daturum acceſſitum a ſe eſioneum in foueam ardentē coniecit. Qua crudelitate cum nullus eam cedem purgare uellet ab ioue ut fabule tradūt demum purificatus iunonem ſtupri interpellare auſus eſt. Qua re cognita iuppiter nubem in forma iunonis cū interpoſuiſſet:ixion eo concubitu centauros genuit. Tradunt tandem ixionem ſcelerum magnitudine ab ioue rote aligatum perpetua poſt obitum torqueri cruciatus pena. Centauros nonnulli uolunt in pellio a nymphis nutritos poſtmodum equos ſubagitaſſe: Exq; eis hippocentauros natos. Creditū q; primi equitare auſi ſint. eoq; natam fabulam ueluti equi eſſent hominiſq; natura. Hos ferunt tanq; perbithoi cognatos partem regni paterni ab eo poſtulaſſe. Quod renuenti bellum a laphitis illatum eſt: Sed eo ceſſante poſtmodum: cum perithous hippodamiam deſpondiſſet theſeo ad nuptias ac cē
48 tauris uocatis illi uino ebrii feminiſq; ī nuptiis erāt uim afferre conati ſunt. Qua iniuria tum theſeus tum laphitæ permoti multis centauris peremptis reliquos e ciuitate eiecerunt. hanc ob cauſam centauri una aduerſus laphitas profecti plures interfecere. Qui cedi ſuperfuerunt partim in pholoen archadie pfecti ſūt: ptī i malea hītarūt. hi rebꝰ ſecūdis elati ex pholoe egreſſi ad pādādū ppiquos græcos eis occiderūt. Nūc de Aeſculapio eiuſque poſteris referēdū. Aeſculapius tradiē Apollinis corōidiſq; fuiſſe filius. Qui natura ingenioq; pclarus medicine opa ipēſa pluria ualitudini hoīum utilia adiuēit. Adeo autem peritia artis excelluit ut q̄plurimos deſperātes ſanitatem liberaret a morbo propterea que ereditus ſit nonnullis defunctis uitam reſtituiſſe. ob eam rem tradunt ipſum apud iouem ab inferis accuſatum tanq; eorum imperium diminuentem. Quod ſemper excitarentur a mortuis homines illius cura eaq; cauſa exacerbatum iouem fulmine eſculapium occidiſſe. Hac morte Apollo iratus ciclopes qui id flumen fabricarant interfecit. Quo facto indignatus iuppiter iuſſit Apollinē homini in penam errati ſeruire. Eſculapius filios reliquit Machaonem & podalirium qui arti paterne dediti cum ad troiam cum agamemnone acceſſiſſent plurimum grecis in eo bello in curandis ſummo ſtudio uulneribus opitulati ſūt magnam ob id gloriam adepti. Meritis quorum immunitas rerum omnium poſt bellum eſt cōceſſa. Sed his hactenus. Nunc de aſopi filiabus æacioq; liberis ſcribendum. Ex
48 oceano ac tethide fabulæ tradunt ortos eſſe filios plures: a quibus flumina cognominata ſunt in quis peneus Aſopuſq; extitere. peneus in theſſalia ſedem eligens fluio nomen indidit. Aſopus cum phliūtem ad habitandum elegiſſet. ſumpta in uxorem Methopeladoni duos ſuſcepit filios pelaſgum atq; iſmenū. Filias duodecī iſmenꝰ ī boetia hītauit iuxta fluuiū quē a ſuo noīe iſmenū cognominarūt. ex filiabꝰ Siopes ab apollīe rapta i eū locū delata ē: ubi nūc ē urbs ab ea ſinopes dcā hoꝝ filius ſyrus his ipi uit q; ab eo ſyri ſūt appellati, Corcyra uero rapta a neptūo ī eā iſulā delata ē: quā ab ea dixere corcyrā ex his natus eſt phæacus: a quo phæacum nomen cepit. pheaco filius extitit Alcionus: qui ulixem in ithacā deduxit. Salamis quoq; a neptuno rapta eſt aduectaq; in inſulā ab ea Salaminam appellatam. ex ea neptunoq; genitus: Cenchreus imperauit huic claruſq; inter oēs ſerpētem mire magnitudinis

qui incolas uexabat occidit. Eginam ex phliunte iuppiter rapuit: inque insulam aduexit: quæ ab ea est Egina dicta. ab ioue compressa genuit Aeacum qui i ea regnauit insula. Ab eo creati sunt peleus & telamon. Horum peleus disco iacto inuitus phocum fratrem interfecit. Ob hanc cedem a patre pulsus est. Ex peleo ac thetide Achilles ortus cum agamemnõe ad troiam accessit. Thelamon ex egina abiens adiit Salaminam ubi sumpta uxore glauca Cychrei salaminorum regis filie imperauit insule. glauce defuncta Eribiam Alchati athenien sis despondit: ex qua ortus Eantus postmodum troiano interfuit bello. Nunc cum de pelope tantaloq; atq; œnomao referendum a nobis sit paulo superius historia ordienda est. In pisa peloponnesi ciuitate mars ex argina asopi filia genuit Oenomaum. Hic unicam filiam hippodamiam appellauit. Finem uitæ ab oraculo scisscitante: responsum est tunc in fata illum concessurum cum filia hipodomia nupsisset. Igitur filiæ nuptias ueritus decreuit ut in perpetua asseruaretur uirginitate hoc maxime existimans pacto uitæ periculũ se uitaturum. Multis puellã uxorem desponderet. Equorum instituit cursum a pisa ad aram Neptunni quæ est apud isthmum coquattuor equorum ferebatur curru: Oenomaus sacris peractis cursu sequebatur precedentem auriga mirthilo assecutum hasta quam gestabat manu interficiebat. Hoc pacto cum plures Equorum uelocitate permisset Pelops Tantali qui pisam accesserat uisa hippodamia. Id concipiens connubium corrupto mirthylo ilius opera uictoria usus est. primusq; ad aram neptunni peruẽit. Qua ex re dolere actus Oenomaus existimans aduenisse responsi tempus sibi mortem consciuit. Pelops sumpta uxor hippodamia pisæ regnũ tẽuit. Qui uiribꝫ ac prudẽtia insignis cũ plurios i peloponesũ accolas deduxisset: eã patriã pelopõnesũ ab se denoauit posteaq; pelopis mẽinius: necessariũ ur ne qd mẽoria prætereatur dignum: ut & tantalum patrem superioribus adiiciamus. tantalus iouis filius diuitiis & claritatem charus: postmodum felicitatem suam insolenter ferens immortalium secreta quæ mensa communione usuq; deorum nouerat palam protulit hominibus. Qua ex causa & uiuus pœnam tulit & post obitum secundum fabulas tormentis apud inferos inter sceleſtos perpetuis punit. Ex eo & pelops & Niobe orti sunt. Hæc filios septẽ & totidem filias peperit summo decore præstãtes. tali prole superbiens admodum gloriabatur se latonæ præferens numero filiorum. itaq; ira motam fabulæ latoam ferunt: apollini: ut Niobes filios Dianæ ut filias arcu interficerent mandasse. Quibꝫ matri obtemperantibus contigit eodem tempore. & abundare filiis nioben & carere. tantalus deorum odio contracto a paphlagonia ab ilo trois pulsus est de quo & eius maioribus paucis scribemus. Prouinciæ troadi primus imperauit teucrus ex fluuio Schamandro atq; idea nympha genitus. Vir quidẽ egregius: & qui polos subditos teucros ab se nominauit. Teucro nata est filia batea: quam dardanus iouis filius uxorem sumpsit. regnoq; succedens gentem de suo nomine dardanam dixit. Vrbem preterea sui nominis iuxta littus condidit. Huius erictonius filius primũ felicitate excelluit & fortũis. Quẽ & homerus scribit ditissimum hominum. Cui tria milia erant equi pascentes prata. Erictonio natus est tros: qui a se populos troadas appellauit hic tres suscepit filios: ilum: assaracum: ganymedem. Ilus campestria loca ad habitandum eligens urbem insignem in troade condidit ab se ilium appellatam. huius filius laumedon tithonum genuit ac priamum: thitonus in asiam orientem uersus usq; in æthiopiam militans dicitur genuisse ex ida filium nomine Memnonem: qui cum troianis presidium tulisset: postea ab achille est interfectus. priamus ex hecubã uxore cum alios plures: tum hectorem genuit qui uir præclarus troiano in bello fuit. Assaracus dardanis imperans Capim genuit: ex quo Anchises natus est: ex quæ eo & uenere æneas troianorum clarissimus. ganimedes omnium formosissimus a diis raptus est in pincernam iouis. Deinceps ad dedalum & minothaurum. ad minoisq; aduersus cocalum siciliæ regem expeditionem transeamus. Dedalus genere athenien sis fuit unus ex his q erechthidæ dicuntur. natus ex mitiono Epulami: qui fuit ex athineo erictei filio præclarus architectus fuit. hic multorum auxilio quos sibi adiutores comparauit quædam miranda effecit uariis in locis orbis opera statuis uero fabricandis adeo superauit omne ut a posteris traditum sit. signa ab eo facta cum aspicere atq; ambulare uiderentur spirantia existimari. ita enim compositio membrorum apta erat & suis partibus perfecta ut omnes ad admirationem alliceret: priores artifices ita signorum oculos manus latera crura componebant ut in multis deficerent. Auffugit ãt a patria dedalus iam clarus architectu a cædis ob causam huiusmodi damnatus. talus adolescens sororis filius ab eo erudiebatur: cũ ingenii acumine præstaret dedalo primum rotam qua utuntur figuli adinuenit. Deinde reperta serpẽtis maxilla paruulũ cũ secasset lignum imitatus postea dentium serpentis spissitudiem serrã ferreã fabricauit. Qua in re multũ ad architectorũ artẽ adiumẽti cõtulit. Similiter cũ reperto torno pluribꝫ i rebꝫ hoibꝫ pfuisset: magna laude celebratus ẽ. huic puerꝫ dedalus iuidia motus existimãs turpe esse magistrũ ab adolescẽte gloria uici dolio illũ iterfecit. Cũ puerꝫ sepelisset: dolor mœstus cũ rogaret de eo quẽ sepelisset serpẽtẽ rndit. Rẽ mirãdã ducet qs fortasse aiãl ex quo serræ forma sũpta eẽt fecisse notã pueri cædẽ. Accusatus ab ariopagitis ad quendam populum: qui ab eius nomine dedali uocita-

Egina. Aeacus. peleus. Thelamon. phocus. Achilles. Thelamon. Glauca. Eribia. Alchatꝫ. Eantus. pisa. Oenomaus. hippodomia. Mirthilus. pelops. pelopones. Tãtalus. paphlagonia. Niobe. Troas. Teucrus primus. Batea. Dardanus. 47. Erictho nius. Tros. Ilus. Ilium. Laumedon. tithõus. priamꝫ. Memnon. Hecuba. Hector. Assaracus. Capis. Anchises. Aeneas. 42. Ganimedes Dedalus. Talus. Rota. Serra. Tornus.

Cychreg

Argina

Erechthidæ

Dedali. ti sunt. In cretam deinde transcendens cum magno in honore propter artem haberetur in minois re
pasi. gis amicitiam uenit. Tradunt fabulæ pasiphæn minois uxorem cum thaurum adamaret signum bo
phae. ui simile a dedalo factum. Eoque modo thauro suppositam desiderio potitam esse. Ante hoc tempus
Minos. minoem quot annis ferunt specioſissimum, omnium thaurum nepruno solitum de more sacrificare
Labyri. cum ei thaurus esset cæteris præstantior alium sacrificauit deteriorem. Quia ex re iratus minoi Ne
thus. ptunus eius thauri amore pasiphæ iniecit. cui arte dedali suppositа decantatum fabulis genuit mino
Minotaurꝯ traurum natura duplici: ut qui usq; ad humeros thaurus cætera homo esset. Ad hoc nutriendum mo
strum aiunt a dedalo laberinthum fabricatum difficiles habentem egressus & insciis penitus irremea
biles. In quo recluso minothauro septem athenienses pueri totidemque uirgines singulis annis prout
antea diximus dabantur. Dædalus iram Minois ex boue a se fabricato conceptam timens abscessit
ex creta pasiphes auxilio nauem ad effugiendum prebentis post eium fugiens icarus filius cum insu-
lam quandam peteret in mare decidens periit: a quo & insula dicta est & pelagus icareum uocatum.
Icarus. Ex hac insula abiens dedalus in siciliam appulit ad ea delatus loca ubi cocalus imperabat: a quo huma
Cocalus. niter susceptus est: ac propter ingenium præstans famamq; eius summa beniuolentia habitus. Tra-
Dedalus. dunt quidam: cum adhuc increta esset dedalus & a pasiphæ absconditus. minoem regem expetetem
meritas ab eo pœnas cum non reperiretur & naues omnis insulæ scrutari mandasse & simul pecuni
as pollicitum: si quis dedalum inuenisset: Ac ipse desperato nauis transitu allas summa arte fabricauit
Lymbe quas cera compactas cum suo filioq; corpori applicuisset: amboq; supra mare aduolarent icarus cum
thra. altius iter tanq; adolescens peteret iolis æstu cera liquefacta laxatisq; alarum iuncturis in mare decidit
Alabes. Pater propter mare delatus alis sæpius madefactis ad siciliam peruenit incolumis: quæ fabula quãuis
Cami uideatur miranda tamen eam uoluimus rescensere. Dedalus apud cocalum ac sicano spiutius cõmo-
cus. ratus est preclarus architecturæ artis præstantia: Aedificauit in insula quædam: quæ adhucpermanẽt
Cocalus. opera. Nam prope megaram fecit eam quæ dicitur lymbethra. Ex qua ingens fluuius Alabos nomi-
Eryx 42 ne in mare propinquum effluit. iuxta eam quæ nunc est acragantina in loco qui dicitur camicus urbẽ
Aries. supra petram effecit: ut quæ expugnari nequeat munitissimam: illius ascensu ita arcto difficilioq; reddi
Acragãtia Minoa. to: ut aditus tribus aut quattuor uiris custodiretur. In hac urbe Cocalus regia constructa thesaurum
omnem in ea tanquam inexpugnabili condidit: Tertio ædificauit in ora Selinuntina antrum. ex quo
ita euaporabat ab igne fumus: ut astantibus paulatim sudor ex calore eliceretur: curarenturq; cum uo
luptate adeuntium corpora nulla caloris molestia precepta. Est iuxta erycẽ saxum præceps præru-
ptum: ultra modum editum: per cuius abrupta angustum difficileq; erat iter ad ueneris templum. in
eo ducto muro aditum reddidit latiorem. Multa præterea a dedalo opera cunstructa in sicilia sunt tẽ
porum uetustate corrupta. Aureum insuper arietem ueneri & erici posuit ea ingenii arte sculptum:
ut uiuus extimaretur. interim minos classe potens cognita dedali in sicilima fuga statuit eum bello p-
sequi: præparatis nauibus e creta profectus in acragantiam appulit: quæ nunc ab eo minoa uocatur.
Expositis copiis per nuntium a Cocalo tradi sibi Dedalum ad pœnam poposcit. Cocalus minoe
ad colloquium arctio quod postularet se facturum pollicitus domi receptum cum i balneis lauaretur
adeo in longum tempus in thermis detinuit: ut nimio æstu suffocaretnr. Eius deinde corpus creten-
sibus reddidit prælata obitus causa: q; i lauacro ex lapsum aqua calida perisset. eius corpus milites ma-
gnifice sepeliuerunt: sepulchro ei duplici constructo. Vno in quo posita sunt occulte minois ossa. Ali-
ud palam ædificato ueneri templo: quod multis seculis posteri ut templum ueneris coluerũt. Postea
Thuonꝯ cum acragantines regnante apud eos Thuono urbem conderent repertum sepulchrum ossibus in
cretam missis demoliuere. Cretensibus qui defuncto minoe in sicilia absq; imperio remanserant in
uicem dissidentibus quidam qui sicanis assueuerant contempta patria in sicilia mãsere. Horum pars
ciuitatem condidit: quam ab eorum rege dixerunt. Mino est Pars per littus errans locum munitum
condende urbi elegit: quam a fonte in urbe fluente engyam appellarunt. Post captam uero troiã Me
Merionꝯ. rionum creti & cum eo cretenses nauibus in siciliam delatos ueluti cognatos in ciuitatem susceperc:
Minos. Hi postea ab ochyra urbe recedentes expunatis nonnullis finitimis eorum regiones possederũt. Au
Engya. cti postmodum opibus templum matribus ædificarunt precipuo eas cultu deas multusq; templum
Ochyra. donis honorantes. Has ex creta aiunt ubi maxime colunt aduectas iouem olim clam patre saturno
Arctos. educasse: quo merito in celum sunt in astra: quæ arctos dicunt translate. Hæc & aratus i suo de astris
oppere confirmat inquiens eas propter iouem occulte enutritum in celum ascendisse. Neque uero
equum uidetur harum dearum presens hominibus numen & cultum preterire. Nam eas non solum
huius urbis accolæ: sed etiam ex finitimis quidam sacris solemnibus & aliis honoribus celebrãt. Que
dam urbes etiam pretiosa uasa earum cultui deputarunt. Futuram enim existimans & priuatis & hu-
iusmodi cultu felicem uitam & urbibus diuturnam. Vsq; adeo autem istarum dearum creuit religio
ut acolæ permultis aureiis atq; argenteis usq; ad scriptorum tempora donis exornarint. Templum
quippe ipsis ædificatum est ingens ac sumptuosum: ad cuius structurã cum loci natura non suppete-
ret ab Astygitone agyrineorum quæ centum ab eis distat stadis saxa aduehi magna impensa cu-
rarũt. Cũ uero iter quo necesse erat lapides ferri aspe; eẽt ac difficile trãsitu q̃truor rota; curribus
ad id p̃paratis centũ iugis boũ lapides delati sunt. Sacra; enim pecuniarum copiæ ipenlam tãti opis

contempſere. pauloante hæc tempora erãt eis deabus ſacri boues ad tria milia agri adeo permulti ut magnum uictigal preberent. Nunc ariſtei acta ſequentur. Hic ex apolline ac Cyrene ipſei filia genitus eſt de cuius genere quidam ita tradunt. Cum cyrenes apud peleum uirgo educaretur. Apolleius forma captus raptam uirginem in libyam detulit ad ea loca in quibus poſtmodum ciuitas condita é ab eius nomine cyrenes. Ex ea filium ſuſcepit Ariſteum: quem infantem tradit nymphis nutriendũ a quibus triplici nomine eſt appellatus. Nomius. Ariſteus. Agreus. Ab his nymphis cum lac coagulare mel atq; oleum conficere didiciſſet primus ea in uſum hominum traduxit. A poſteris ut deus meritis honoribus ſicut & Dyoniſius cultus eſt. profectum deinceps in boetiam aiunt Authõen cadmi filiam uxorem ſumpſiſſe. Ex qua genitus eſt acteon: quem fabulæ ferunt a ſuis canibus diſcerptum. Cuius rei cauſa ea traditur a nonnullis extitiſſe: q; dianæ concubitum cum uenaretur in montibus iuxta templum ſitis appetierit. Alii q; ſe illi acteon pretulerit uenandi arte. Vtrunq; ueriſimile eſt ad iram deam incitaſſe. Siue enim deſuetam nuptiis uirginem ad ſuam queſiuit cupiditatem traducere ſiue au ſus eſt ſe illi in uenationibus anteferre. Cum etiam dii in eo exercitio illi cedant: merito irata dea eum in beluam quæ a canibus laceraretur conuertit Ariſteum aiunt poſt actheonis obitum tum ad oraculum adeſſet patris Apollinem reſpondiſſe futurum eſſe ut chyum inſulam adiret: in qua ei honores ipenderentur. Cum in eam nauigaſſet orta per uniuerſam græciam peſte ſacra pro græcis ſyrii: aſtri tempore feciſſe dicunt. Hiſq; actis eteſiis flantibus uentis morbum ceſſaſſe. Miranda pfecto res huic homini priuatim contigit. Nam his qui filium a canibus interemptum conſpexit & aſtrum celeſte: q; ex nomine pernitiem inferre mortalibus putant ad ſalutem uertit: & cæteris extitit cauſa ſalutis: poſtea nepotibus in chio relictis in libyam ad matrem nympham rediit. Ac deinde in inſulam ſardorũ profectus in ea conſtitit. Captuſq; inſulæ amenitate conſitis arboribus ex agreſti reddidit cultiorem ibi duo genuit filios Charinum ac Challicarpum. Ad alias quoq; inſulas cum acceſſiſſet in ſicilia aliq; diu comoratus eſt: in qua cum uariis fructibus armentiſq; referta eét ſingulorum uſum edocuit Quo beneficio ſiculi & hi precipue apud quos naſcuntur oleæ pro deo ſummo honore coluerunt. Tandé ferunt in thraciam ad Dyoniſium tranſgreſſum & percepiſſe orgia & diutius cum eo commoratum multa ad uitam utilia didiciſſe. Cum aliquandiu in monte qui Emos dicitur habitás poſtmodum nõ comparuiſſet deorum immortalium honores non ſolum a barbaris: ſed a græcis quoq; aſſecutus eſt. Poſt ariſteum daphnis atq; erix adiicientur. Ericem tradunt ueneris ac buti regis cuiuſdam indigene inſignis gloria filium extitiſſe. Hic propter nobilitatem maternam preclarus apud homines fuit: & impetrauit inſule parti. Condidit quoq; ſuper locum excelſum ex ſuo nomine ciuitatem preclaram i cuius arce matri dicato templo & uaſis illud & uariis ornauit donis. Eam uenus urbem tum incolenti um religione tum filii pietate allecta plurimum dilexit: a qua uenus ericina dicta eſt, Mirabitur quis fortaſſe huius templi famam. Nam cum aliorum templorum gloria ad ſummum perducta quandoque aliqua obducta ſit calamitate. Solius templi huius cultus atque honor a primordio cepti nũquam deferũt ſemper in melius aucti. Et quidem preter honores ab Erice inſtitutos æneas poſtmodum ita liam petens cum in ſiciliam appuliſſet plurima dona ueneris ueluti matris templo ottulit. Sicani deinde multis poſt ſeculis hanc uenerati deam eius templum ſacris doniſque permultis ornarunt. Ab athenienſibus poſtea qui eam partem ſiciliæ tenuere. Venus precipue ſummo ſtudio culta eſt. Romani poſtremo uniuerſe inſule imperãtes ſuperiores omnis in huius deæ cultu haud immerito exceſſerũt ſuũ genus in hãc referentes propterq; eam proſpera uſi in rebus fortuna eorum imperii cauſã merita gratia honoreq; proſecuti ſunt. Conſules enim militeſq; qui in inſulam tranſcendunt ac omnes qui cum imperio aliquo illuc adeunt: cum ad ericem ueniunt: precipuis ſacris honoribuſq; templum uenerantur: omniq; abiecta imperii ſeueritate in puerorum ac muliernm remiſſionem hilaritatem que conuerſi ſolum eo pacto gratum eorum aduentum eſſe deæ putant. Senatui eius deæ cultus atq; honor cura præcipua fuit. Statuit enim in eius honorem fideliſſimas ſicilie urbes decem & ſeptem numero aurum ueneri conferre. Milites quoq; ducenti ad eius templi tutelam deputati ſunt. Sed de hac dea ſatis: nunc ad daphnidem ueniendum. Sunt montes in ſicilia quos Enos uocant: Hos loci natura tanquam continua eſtate amenos atque uberes reddit. Fontes ſunt in eis quercus croſſiorem q̃ qui apud alios naſcuntur fructum reddunt domeſtice etiam arbores & uitæ permultæ copiaq; ingenti mala naſcuntur. Adeo autem fructiferi montes exiſtunt ut aliquando carthaginenſium exercitum permagnum fame ſuperueniente abunde nutrierit. In huius regionis ſilua admodum amena: in qua diuertebantur nymphæ. Ex mercurio & nympha daphnidem natum tradunt: qui a laurorum multitudine quæ in ea frequentes ſunt appellatus eſt daphnis: Educatus a nymphis boum permulta poſſedit armenta. A quorum cura bucolos dictus eſt. Cum eſſet ingenio acri ſtudiumq; plurimum gubernandis bobus impenderet carmen bucolicum: quod etiam nunc uſque a ſiculis in precio habetur adiuenit. Tradunt inſuper illum in dianæ gratiam uenandi ſtudio impendiſſe. operam: eamq; fiſtula & cantu bucolico apprime oblectaſſe. huius amore capta Nympha perdiſiſſe illi tradunt ſi cui alteri iungeretur ſe illum uiſu priuaturam. poſtmodum quodam regis filia ab ſe ebrio ſtuprata oculis ut prædictum fuerat captus eſt. Sed de daphnide iterum refertur. Nunc de orione paucis ſcribendum uidetur. Ferunt hunc tum magnitudine tum roboae corporis heroas excedétem & uenatoré fuiſ-

Ariſtheus. Cyrene. Agreus. Lac. Mel. Oleum. Authõe. acteon. ariſtheus. Nomius

Charinus. Challicarpus. ariſtheus. Emus. Eryx.

Venus Erycina. æneas

Erii. daphnis. Bucoloſ. Bucoli cum carmen. Orion

Zachlis. Messana. Sicilia. Rhegiū.

se & opera effeciſſe multa amore laudis. Nam zacloto in ſicilia regnante urbem ab eo dictam zachli quæ nuc meſſana eſt edificauit. portum præterea iacta mole actim nomine conſtruxit. Quoniá meſſane mentio incidit haud ab re erit quæ de eius freto feruntur recenſcere. Tradunt priſci rerum ſcriptores ſiciliam olim fuiſſe italiæ coniunctam: ſed poſtea ex huiuſmodi cauſa inſulam euaſiſſe. Qua parte anguſtus continens ab utroq; maris lateræ eſtu collidebatur. Dirupta maris fluctibus terra aq; peruiam feciſſe aqua terræ ſciſſura regius is locus appellatus eſt: ac multis poſtmodum annis condita ibi ciuitas idem fuit nomen ſortita. Quidam tradunt terremotu ſciſſum continentem dediſſe mari locum. Ac propterea diuiſam a continenti ſiciliam inſulam effectam Heſiodus poeta contra ſentit. Ait enim operto mari promontorium qui iuxta pelorum mōté eſt exaggeraſſe orioné inq; eo templum neptuno quem incole præcipuo honore colerent fabricaſſe. Quod opus cum cōſumaſſet ad Euboeam diuertit. Deinceps propter famam inter aſtra annumeratus immortale nomen adeptus. Quam rem homerus quoq; in necyia plurium uerſuum teſtimonio aſſerit. poſtea uero q̄ de hominibus ac ſemideis prout a principio ſumus polliciti ſcripſimus finem huic libro ſtatuemus.

Explicit Quintus: incipit ſextus. in Quo Hæc continentur omnia.

De his quæ fabuloſe de ſicilia feruntur: & de figura & de magnitudine inſulæ.
De cerere ac proſerpina & frumenti inuentione.
De lipara & cæteris quæ eolides inſulæ appellatæ ſunt.
De melira. glauco: & cercina.
De ethalia: cyrno: & ſardone.
De pithiuſſa: & inſulis quas aliqui baleares appellant.
De inſulis oceani quæ ad heſperum uergunt.
De britannia inſula: & de ea quæ dicitur baſilea ubi electrum oritur.
De galatia. celtiberia: hiberia liguria: tyrrenia: & de his qui ea loca habitant: & quibus legibus qui ea loca habitant utantur.
De inſulis oceani: quæ ad meridiem ſunt: & de ea quæ hiera appellatur. & panthea: & quæ de his quæ in ea ſcribuntur.
De ſamothracia: & de myſteriis quæ in ea ſumt.
De naxo. ſyrna: & calydna.
De rhodo: & iis quæ de ea fabuloſe feruntur.
De cheroneſſo: quæ rhodo oppoſita eſt.
De creta: & iis quæ dea fabulole feruntur uſq; ad iuniorara tempora.
De leſbo: chio: ſamo: coo: & rhodiorum coloniis.
De thenedo: & de habitationibus eius: & de eis quæ a thenediis geſta dicuntur.
De cicladibus inſulis.

c

VM omnia in quibus hiſtoria uerſatur complecti rerum ſcriptores deceat tū uero maxime quomodo queq; res ſingulatim deſcribendæ ſint: cura uidetur ſuſcipienda. Non enim tantummodo hæc notatio particularis diligentiaq; priuatis hominibus ad conſeruandas augendaſq; fortunas proficit: uerum hiſtoricis etiam plurimum affert decoris atq; ornamenti. Quidam quorum ob elo quentiam ac rerum geſtarum copiam merito laudatur opus in ſingularum rerum deſcriptione aberrarunt: ut eorum labor atq; induſtria a legentibus in recenſenda hiſtoria comprobetur ſcribendi ordo non careat reprehenſione. Timemus ſane tum temporum exquiſitam tum plurimarum rerum hiſtoriam ſe traditurum policitus quod nimium opere in aliis redarguendis impenderit culpatur. Qua ex re a nonnullis ottrectator é cognominatus. Ephorus hiſtoriam contexens eloquenter ſingula priuatim diligēterq; rettulit libros ſuos in res ſingulas partitus. Huius nos morem quo ad facultas tulit ſecuti preſentem librum deſcribendis inſulis diſtribuimus: inquis primum ſe offert ſicilia quæ optima inſularum omnium rerum antiquitate ceteras antecellit. Hæc olim trinatria ab eius forma primum appellata Sicania deiceps ab incolis dicta eſt. poſtremo ab italis qui ſiculi dicebantur ī eam uulgo profectis ſiciliam dixere. Eſt eius ambitus ſtadiorum quattuormilium trecentorum ſexaginta. Nam trium laterum unum a pelloro lilybeum uſque mille ſtadia & ſeptinginta complectitur a lilybeo ad pachinnum agri ſiracuſii ſtadia ſūt mille & quingenta. Reliquis ambitus protenditur ſtadiis mille centnm quadraginta. Tradūt ſiculi dicta ex antiqua a progēitoribus fama ſiciliam cereri ac proſerpinæ ſacram eſſe: Fabulantur poetarum quidam poſt plutonis ac proſerpinæ nuptias hanc inſulam ab ioue anacalyptræ nymphæ traditam. Sicanos autem qui in ea antiquitus habitarunt indigetes eſſe precipui ſcriptores tradunt. Has ſimul deas primum in ſicilia uiſas inque ea primo frumentum terre bonitate ortum ſicut & clariſſimus teſtatur poeta inquiens omnia ibi ſua ſponte terram producere in agro læontino multiſque preterea

Siciliæ ſitus. 43. Trinacria. Sicania. Anacaliptia. 43 Ceres: proſerpina. 43. Frumentum. 44.

ſicilie locis etiam nunc triticum agreſte oritur. Deniq; ſi queritur ante frumenti uſum ubi primum id repertum ſit merito eius rei laus ſiciliæ tribuetur. Has deas certe repertores eius conſtat magno in honore apud ſiciliam fuiſſe. Raptam uero ibi proſerpinam argumentum eſſe uolunt q; he deæ in hac tanq̃ inſula admodum eis dilecta habitarint. Raptum proſerpinæ in pratis iuxta etnam ciuitati propinquis ferunt: quæ liliis uariiſq; floribus dea dignis ornata erat. Vbiq; propter odorum fragrãtiam ſagaces canes odoratu carent naturam ſenſus florum odore ſuperante. Eſt id pratum a ſuperiori parte planum admodum aquis redundans altus circum & p̃cipitiis undiq; abſciſſus. Ex quo a nõnullis ſicilie appellatur umbelicus: Sunt ei propinqua nemora prataq; & paludes undiq;: Speluncam inſuper pergrandem que hiatum ſub terram habeat ad arctum ſpectantem eſſe dicunt: per quem plutonẽ fabulantur cum curru rapta proſerpina tranſiſſe. Lilia alioſq; flores odorem prebentes per uniuerſũ uolunt annum quibus aſpectus oblectetur uirides permanere: Mineruam inſuper ac dianam uirgines cum proſerpina nutritas una flores legere ſolitas fabulæ ferunt: unaq; eas ioui patri ueſtem feciſſe. q̃ mutua conſuetudine uſuq; eam inſulam omnes maxime diligebant quelibet locum quem elegerat ſortita. Nam minerua circa imeram regiones elegit: in quibus nymphæ in eius gratiam aquæ calidæ fontes ſcaturire hercule aduentante fecere. Que loca ſimul & urbem que nunc uſq; mineruæ nomen tenet incole ei ſacrarunt. Dianam ſiracuſis inſulam a diis accepit orthygiam ab ea tum oraculorum reſponſo tum uoce nominatam. Eodem pacto & in hac inſula nymphe in dianæ gratiam maximum produxere fontem: qui dicitur arethuſa. Hic non tantum priſcis: ſed noſtris quoq; temporibus magna copia fert piſces ſacros quippe ab hominibus intactos. Sepius qui eos bellorum tempore edere auſi ſunt deorum ira magnas calamitates ſubierunt. Verum de his poſterius. Proſerpina harum inſtar dearum prata circa etnam elegit cui fons ingens ſiracuſis dicatus eſt nomine Cyanes. At uero pluto cum rapta proſerpina propter ſiracuſas per terræ hiatum ad inferos curru deſcendit: ſyracuſi iuxta Cyanem ſingulis annis dies feſtos celebrant in quibus ſacra faciunt priuatim paruis uictimis publice tauros in paludem immergunt morem herculis imitati qui eiuſmodi ſacris quo tempore gerionis boues per ſiciliã deduxit uſus ẽ. Tradunt deinceps Cererem cum filiam reperire non poſſet facibus in ethna accenſis uarias orbis partes proſerpinam querentem deambulaſſe: hominesq; qui eam grate ſuſceperant tanq̃ beneficii memorem frumenti edocuiſſe uſum. in quis primum propter ſuam erga deam humanitatẽ poſt ſiculos fuere athenienſes. Qua ex re publice hanc deam pre ceteris coluere tum ſacrificiis ampliſſimis tum eleuſine myſteriis que antiquitate caſtimoniaq; apud omnes homines ſunt uulgata. Cũplures ab athenienſibus humanitatis gratia frumentum accepiſſent proximis illud incolis impartiti ſunt atq; exinde per totum fere orbem eſt diffuſum. At ſiculi Cereris proſerpinæq; erga eos indulgentia moti ut quibus frumenti uſus primum innotuiſſet: utriq; earum ſacra cerimoniaſq; diuerſo anni tempore inſtituerunt. proſerpinæ quidem meſſis tempore tanta caſtimonia ſtudioq; q̃ tam tanti doni ratio poſtulabat. Cereri uero cum ſemen in terram iactatur Apparatu ac magnificentia exquiſita decẽ dies feſtos agunt priorem repreſentantes uitam: quibus diebus turpi loquio inuicem ut conſueuere uti deæ dolor ex filiæ raptu conceptus riſu ex uerborum ſcurilitate mitigaretur. Hunc ut diximus proſerpinæ raptum plures tum hiſtorici tum poetæ fuiſſe affirmant. Carcynus ſane tragedus qui ſyracuſas ſæpius acceſſit conſpecto incolarum in eiuſmodi ſacris ſtudio ꝓſerpinam a plutone raptam atq; ad inferos deductam poſtmodum uero a cerere ſũpto ex ethna ſicilie igne planctu luctuq; queſitã ab eaq; frumentum monſtratum unde & dea ſit habita in ſuo poemate affirmat: Non uidentur autẽ omittenda huius deæ erga homines beneficia Nam preter ab ea repertum frumentum leges edidit. q̃ bus iuſte pieq; homines uiuere aſſueſcerent. Ex quo & legiferam dixerũt. Quibus inuentis haud facile quis maiora reperire poſſet Cum in his ſita ſit non uiuendi tantum. ſed bene honeſteq; uiuendi iſtitutio. Sed de his hactenus: nunc de ſicanis qui primi in ſicilia habitarunt. quoniam de eis ſcriptores diſſentiunt ẽ ſcribendum. Philiſtus eos ex hiberia in ſiciliam ueniſſe affirmat: qui id nomẽ a ſicano iberie flumine traxerunt. Timeus huius ſcriptoris inſcitiam arguens ſicanos ait ſicilie indigetes eẽ multa ſue antiquitatis argumenta ferens que haud opereptium eſt recenſere. Ceterum habitabant priſcis temporibus ſicani in montibus natura munitis in quibus urbes latronum metu edificarunt. Nulli enim regi ſuberant ſed ſuus cuiq; urbi merat princeps. Hi primum uniuerſam tenuere inſulam agros colẽtes ex quibus uitæ cibum ſumebant. Poſtmodum Ethna ignes qui ꝓximas regiones urebant eruptante. cũplures annos id incendium patriam uaſtaret: timore acti omiſſis orientibus locis partes que ad occidentem uergebant petiuere. Multis deinde ſeculis ſiculi ab italia in ſiciliam profecti loca tenuerunt ab ſicanis relicta. Opibus deinceps ac uiribus potentes propinquis agris occupatis quotidie magis imperium augebant. Quo ad bello ſepius cum ſicanis moto certo poſtmodum foedere agrorum fines inuicem ſtatuerunt: Poſtremo a græcis colonie in ſiciliam deducte ſunt urbeſq; maritime condite mutũa poſtmodum conſuetudine uſuq; cumplures in diem greci in ſiciliam nauigarent & linguam græcam omiſſa barbara didicere & mutato nomine ſiculi ſunt appellati. Secuntur eolides inſule ſeptẽ numero. Strõgyla Euonyma: Didyme: Phinicodes: Sacra: Vulchania: lypara. in qua ẽ eiuſdem nominis ciuitas: Sitæ autem ſunt inter italiam ſiciliamq; recto curſu. Diſtant a ſicilia centum quinquaginta ferme ſtadiis. pares inuicem magnitudine. Earum maxima circuitu complectitur ſtadia centum quinqua

pluto. 47.
Minerua.
Diana. 50 / 37
Ortygia.
Arethuſa.
Cyane
Ceres. 47.
Eleuſina. 49.
ꝓſerpina
Leges. 49.
Eolides / 40
Euonyma.
Didyme.
phinicodes.
Sacra
Vulca
50

47 Strõgila. q̃ginta. ignem hactenũs euomebant omnes quarum meatus oraq; ignis etiam nunc uisuntur. in strõ-
gyla ac sacra hucusq; ex terre hiatu uentus erumpit & fetor ingens: eruptat quoq; arenam lapidesque
igneos permultos quẽadmodum & Etne accidit. Asserunt nonnulli meatus eé subterraneos ab etna
ad has insulas & his omnibus eandem ignem spirandi causam eé: Has insuper insulas tradunt olĩ de-
sertas fuisse. Sed lyparum quendam ausoni regis filium a fratribus dissidentem ex italia cum longis
nauibus aduecta secum militum copia ad insulam appulisse: que ab eo lypara sit appellata: inq; ea sui
nominis urbe condita reliquarum quoq; insularum agros excoluit. Eo senescente Aeolus hippoti cũ
sociis quibusdam in lyparam cum uenisset sumpta uxore lypari filia his postmodum insulis impera-
uit: Verum lyparus cum in italiam reuerti cuperet iuxta Surentum tenuit loca: quibus magna cũ lau-
de prefuit. Defunctus deinde ac magnifice sepultus honores heroicos ab incolis assecutus est: Aeolũ
uero is est ad quem fabule ulixem errantem diuertisse tradunt iustum ac pium extitisse Legimus & er
ga hospites per humanum preterea uelis uti nautas docuit. Obseruatione ignis qui uenti futuri essent
uelis uti predixit: Vnde & illum fabule uentorum potentem dixere. Ob eximiam eius pietatem deorum ami
cus est nominatus. Ex eoleo filii sex orti sũt. Asthiothus. Xuthus Androcleus. Feremon Iocastes. Aga-
thyrsus: qui omnes ob gloriam ac uirtutes paternas magno in honore sunt habiti. Horum iocastes lo
ca italiæ circa regium possedit. Feremon atq; androcleus eam regionem siciliæ quæ a freto quod ĩsu-
lam diuidit usq; ad lilybeum est: tenuerunt. Huius regiõis agros qui ad'oriẽtem uergunt coluere siculi
Qui ad occasum spectant sicani. Hi inuicem dissidentes Eoli filiis tum propter uulgatam parentis pi
etatem tum ob eorum in se curam ac diligentiam sponte paruerunt. Imperauit quoq; Xuthus ei parti
que ad leontinos uergit usq; ad hec tempora ab eo Xuthia dicta. agathyrsus cum dominaretur ei que
nunc agathirsis ora appellatur urbem condidit ab se agathyrsidem uocatam: astyochus prefuit lipa-
re q oẽs paternæ uirtutis æmuli magna cũ laude uixerũt. Cũ pluribꝰ seculis Eoli ꝓgẽies ĩ sicilia regnaſ
set. tãdẽ defecit: post hos siculi ad meliores uiros pricipatũ deferebãt. Sicãi orta ob pricipatũ cõtentiõe
bello iter se certarũt. Multis deiceps exactis annis cũ insula cultoribus ĩ diem magis deficeret gnidii q
dam rhodiiq; regum asiæ iniuria oppressi in siciliam deducere coloniam decreuere. Sumpto duce pẽ
tathlo gnidio qui genus suum ad hippotum herculis progeniem referebat quinquagesima tunc olim
piade in qua stadii uictor fuit lacedemonius Epistheliades. Egressi circa lilybenm egesteos. Sellinunci
oscq; inuicem bellantes inuenerunt. Fœdere cum sellinuntiis inito prælioq; aduersus egesteos cõmis-
so multi eorum cecidere. in' quis dux pentathlus occubuit. Qui ex prelio superfuerunt sellinuntiis de-
uictis statuerunt inde abire creatis ducibus gorgone Thestore ac epitherſi de pentathlii domesticis p
tirrenum pelagus cum ad lipparam appulissent humaniter ab incolis accepti habitarunt in insula nu-
mero ferme quingenti. Postmodum tyrrenis mare latrocinio infestantibus ad se tuendum naues edi
ficarunt. Eorum pars ad communem utilitatem colebant agros pars piratis obsistebat. Hi cõmu-
nicatis inuicem fortunis rebusq; omnibus aliq; diu in ea uitæ cõmunione permansere. Deinceps cum
lipparam urbemq; eius cepissent reliquarum insularum agros cõmuniter exercebãt. Postremo omnes
insulas in uiginti annos ita ut denuo illas eo acto tempore sortirentur partiti sunt: Nonnullis preterea
naualibus pugnis superatis tyrrenis spoliorum decimas in delphos ottulerunt. Superest ut causas ad-
damus quibus postea felicitatis glorieq; incrementa lypare urbis suscepit. primum ipsa natura tũ pra
tis insula decora é. tum balneis que admodum commendantur ad ualitudinem enim cõferunt & sum
mam ex usu prebent uoluptatem Quo fit ut siculi permulti morbo impliciti eo sanitatis gratia cõflu
entes ualitudiné pristinam recuperent: Profert insuper ea insula metallum celebre quod alumen ap-
pellant: Ex quo lyparenses romanicq; magnum percipiunt uectigal: Nam cum nullo in loco orbis alu
mẽ generetur. magnos affert huic insule questus. Hec parua est magnitudine: sed fertilis ad hominũ
uitam quippe quẽ omnis generis pisces abunde prebeat & fructus arborum suaues gustu post lypa-
ram occidentem uersus insula é parua admodum deserta & ab re quadam osteodis cognominatam.
Nam cartaginenses quo tempore aduersus syracusios bellum gessere magnis peditum copiis in-
gentiq; classe in siciliam profecti sunt. His cum plures mercenarii uariis ex gentibus mixti essẽt: & hi
sæpius præsertim ob stipiendium suo tempore non impensum seditiosi numero milia sexaginta pri-
mum ad pretoria concurrentes tumultum aduersus duces excitabant minabantur: sed cum sæpius pe
cuniæ deessent armis si quod deberetur uendicaturos. Consultus senatus imperatoribus occulte man
dauit ut seditiosos ex exercitu amouerent. itaq; mercenarios omnes sumpta alterius belli occasione i
naues ĩpositos in hanc insulam exposuerunt. Vbi relicti fame absumpti sunt. tot hominum defun-
ctorum ossa parue insule nomen dedere. Recensitis æoli insulis deinceps ad reliqui lateras insulas trã
seamus. in ea siciliæ parte quæ ad meridiem uergit tres insule sunt. Quarum singule portus tutos ha
bent nauigantibus. Prima quam meliten dicunt a syracusiis remota stadiis octagita portus habet plu-
res admodum utiles. Eius incole fortunati existimantur: quoniam & uarii generis exercent artes: &
optimas faciunt linteas telas tum tenuitate tum mollitie spectatas. Domos insuper edificant pro lo-
ci qualitate pulchras & exornatas gypso. Est autem hæc insula uelut: palmarum colonia quædam cũ
ibi plurime fiant. Mercatores usq; ad occidens pelagus nauigantes ad hanc confugiunt: ut quæ plu-
res habet tutos portus. Qua ex causa eius accole propter beneficia mercatoribus impẽsa & opibus &

ætate antrum. lyparus. ausonus. æolus.

uelis uti

æoli filii. Iocastes. phere-mon. andro cleus. Siculi. Sicani. Xuthas. Xuthia. agathyr sus. astyo-chus. pentathl epistheli-das. Selimẽ tii.

lyparæ bona

balnea

alumen

Osteo dis

Melite

gloria rem auxerunt. Est & alia insula nomine gaudas que plures habet oportunos portus & abun- Gaudas.
dat palmis: Deinceps est & Cercyna que ad libyam spectat. In qua haud ignobilis est ciuitas & portus cercyna.
non solum mercatoribus utiles: sed longis nauibus accomodat. Secuntur post lyparam insulae ad tyr-
renum pelagus site. in quibus una est nomine ethalia populonie opposita urbi distans a continenti sta Ethalia.
diis ferme centum: que id nomen ab etalio: qui ei prefuit duce sortita est. in ea effoditur petra. ex qua
ferrum excuditur incidunt enim id metalli genus quo abundat insula inde ex saxis in fornacibus deco
ctis ferrum liquefactum in frustra partiuntur magnis spongis similia: que postmodum mercatores ad Sponge
emporia deferunt. Ex ferro artifices uaria cudunt instrumenta rei rustice diuersisq; artibus accomo-
data. Preter hanc est insula longe ab eis stadiis trecentis que a grecis Cyrnos appellatur. a romanis ue- Cirnos.
ro atque incolis corsica. Hec aditu facilis portum habet pulcherrimum nomine siracusium Celebres Corsica.
in ea ciuitates habentur due. s. Calaris & Nicea. Calaris a phocensibus qui a tyrrenis postmodum insu Calaris.
la pulsi sunt. Nicea a tyrrenis maritimis qui reliquas etiam tyrreni maris insulas suae ditionis fecerunt Nicea.
conditae. Hi postea urbibus que in cyrno erant subactis. Resinae ceraeq; ac mellis: quorum ea fertilis c̄
insula tributa imposuerunt. Serui qui in ea sunt plurimum ab aliorum seruorum: quod eis natura ac-
cidit: usu uitae differunt. insula ampla est magnaq; ex parte montuosa ac siluestris fertur. Fluminibus ī
super irrigua. Homines lacte melle ac cornibus: omnia affatim p̄bet patria: iuste & humaniter ultra ce
teros barbaros inuicem uiuunt. Fauum quod in montanis arboribus reperitur illius esse finunt: qui id
prius adinuenit: Oues signaculis distinctae etiam nullo custode patronis seruantur in priuata uita acti
onibusq; miro quodammodo iustitiam obseruant. Mirandum uero est quod apud eos fit in filiorum
ortu. Nam cum mulier parit nulla é puerperii cura. Sed uir eius ueluti & ipse implicitus puerperii mor puerpe-
bo statutos dies domi uxoris curam suscipit. Nascitur in ea insula taxus copia in qua arbore mel quod ra
fit amarum admodum existit: Barbari insulam habitantes uaria utuntur loquela & ad intelligendum
difficili. Numero excædunt hominū triginta milia: Huic proxima sardinia insula siciliae par magnitu-
dine a barbaris iolaos uocant tenetur. Hos ab iolao ac thespiadibus: quorum plures in eam insulā trā sardinia.
scenderunt genus ducere putant: Nam quo tempore hercules decantatos subiit labores liberos ab eo iolai.
ex Tespii filiabus susceptos cum grecorum barbarorumq; copia secundum certum oraculum in sar-
diniam ad condendam coloniam misit. Quod sentiens iolaus herculis nepos in insulam uenit: ingq; ea
conditis: haud contennendis urbibus patria omni potitus populos ab se dixit iolaos. Gymnasia & de
orum templa ceteraq; ad hominum felicitatem spectantia quorum adhuc monumenta extant ab eo
sunt instituta. Cum ab oraculo traditum esset hanc coloniam liberam semper futuram uerum usque
ad hec tempora id oraculum fuit. Nam cum cartaginenses magnis copiis insulam cæpissent. nunquā
iolaos subegere: Ad montana enī: atq; aspera confugientes loca effosis sub terram habitaculis lacte ca
seo carnibus ex pecoribus: quae plurima illis. erant uescebantur. Agriq; colendi declinato labore in mō
tibus uitam quietam ducebat. Cartaginenses cum fæpius eos bello tentassent difficultate locorum ab
sterriti liberos relinquerunt. Postremo romanis armis sæpius lacessiti hac locorum asperitate inuicti
permansere iolaus iis quae ad statum coloniae pertinebant compositis in gtæciam rediit. Thespiades
cum multis seculis insule prefuissent tandem in italiam nauigantes loca circa cumam tenuere Reliq̄ Theaspi
multitudo. deposita barbarie proficientes sibi ex accolis optimos duces hucusq; libertatem seruantur des.
preter has insulas est alia pytiussa a pinis que frequentes in ea nascuntur nomen sortita. Distat ab her pytiussa.
culeis columnis dierum trium nauigatione a libya uero diei noctisq; unius: diei unius ab hiberia. Ma-
gnitudine similis corcyrae: Rerum copia mediocris Vites fert ea regio licet raras. Ceterae arbores in
conualibus fiunt. inter ea quae ibi oriuntur lanam preferunt. Distincta campis ac collibus insula urbē
habet enesum cartaginensium coloniam Mœnium ambitu ac frequentibus domibus portu insuper ensesus
perutili satis celebrem palmis preterea fertilis é uariis a barbaris p̄sertim phœnicibus habitata. hec
colonia centum sexaginta annis post conditam cartaginem est deducta Aliae quoq; existunt insulae hi
beriae oppositae a grecis gymnasie ab incolarum nuditate: qui æstatis tempore absq; uestibus incæ- Gymna
dunt. Ab accolis uero ac romanis baleares a fundae iactu qui rectius q̄ reliqui lapides iaciunt appellati siae.
Harum media maior est reliquis insulis demptis septem. Sicilia. Sardinia. Creta: euboea: Cypro. Cyr Baleares
no. Lesbo. Abest ab hiberia diei unius nauigatiōe. Minor ad orientem spectat nutriens plurima om
nis generis armenta sed mulos precipue qui & magni sunt & sonora uoce. Vtraq; insula fertilis ac fru
ctifera est referta habitatoribus ut qui triginta hominum milia excedant. Ad uini potum: qui rarum
apud eos est sunt promptiores. oleo omnino carent. ideo exlentisco & porcidipe mixtis ungunt cor-
pora mulieres adeo præ cæteris appetunt ut mulierem a predonibus captam tribus aut quattuor re-
dimant uiris. Habitant in saxis concauis. iuxtaq; precipites petras. effossis cuniculis ad corporum te-
gumenta utuntur & uitae securitatem. Aureo nummo aut argenteo non utuntur. Quae afferri ad in-
sulam prohibent causam afferentes Gerionem Crisauri filium auro atq; argeto opulentissimū quon
dam ab hercule bello expugnatum existimant enim eo pacto cum auro atq; argento careant sese faci
le omnes uitae insidias euasuros. Hanc ob rem cum olim cum carthaginensibus militassent: ex stipen-
dio impenso mulieres ac uinum emptum secumtulere. Mirandum uero quod in nuptiis de more ser-
uant in epulis enim quae cum domesticis amicisq; in nuptiis fiūt. Primus secundusq; & deinceps secun-

Sponſæ coitus. dum ætatem reliqui nuptam magno numero cognoſcunt Vltimus ſponſo locus ad uxorem datur. priuatim quid etiam & a cœterorum moribus alienum in defunctorum ſepulchris obſeruant. Lignis
fundæ enim membra corporis inciſa in uas cõiiciunt ſupraq; ſaxa accumulant: Arma eis ſũt fundæ tres. una
Sepul caput cingunt. Altera uentrem Tertia in manibus geſtatur. in prælio lapides multo maiores: q̃ reliq
dura/ ita iactant robuſte ut ab aliquo tormento lapis miſſus uideatur. in urbium expugnatione lapidum ictu eos quidẽ ſupra ex propugnaculis tuentur mœnia uulnerant in pugna uero ſcuta galeas omneq; armorum genus confringunt. ita autem recte lapides propellunt: ut raro effugiat ictum appetitus locus: quod eis continuus a pueritia uſus prebet a matribus ad id certamen coactis. imponunt enim ſupra erectum lignum panem ſignum quod iactu petant: neq; ante cibum capiunt: q̃ panem lapide eiectum pro cibo ſumunt permiſſu matris. Poſteaq; inſulas quæ ad columnas herculis ſpectãt rettulimus ad oceani inſulas tranſeamus. Eſt lybiam uerſus ad oceanum ſita plurimũ dierum nauigatione inſula permagna agro fertili tum campis amenis tum montibus diſtincta. Fluminibus rigatur: quæ ſint nauium capacia plurima. ſunt in ea poemaria uariis arboribus conſita ortiq; amœni: quos aquæ dulces interfluunt Diuerſoria in illis ædificant ſumptuoſa. ortos quoq; tenuiorum umbraculis decorãt iſlorum morem ſita: in que æſtus tempoer diuertunt. Amena fertiliſq; regio copia fructuum exuberat Montes frequentibus ſiluis arboribuſq; fructiferis: aquis inſuper irriguis ornantur. Abundat quoq; inſula fontibus aquæ dulcis quæ non tantum uſui uoluptatiq; incolentum ſatiſſacit: ſed etiam confert ad robur corporum ac ualitudinem. Sunt inſuper loca diuerſorum animalium uenationibus apta. ex quibus epulas conficiunt ſuaues ac ſumptuoſas. piſces etiam mare affatim prebet. Eſt & aer ibi ſaluber rimus: qui maiori ex parte anni fructus ferat: aliaq; ſpeciem ac decorem præſtantia: ut hec inſula non hominum. ſed deorum diuerſorum ob eius felicitatem exiſtimetur priſcis temporibus quoniam a reliquo orbe diuulſa uidetur incognita. hoc poſtmodum modo reperta ẽ. phœnices quondam ad diuerſa emporia nauigantes ſæpius plures in lybia nonnullas in europa: quæ ad occidentem ſpectat coloni
Gadir as condidere. Multis deinde opibus coactis extra colũnas herculis oceanum ingreſſi in cheronneſo europæ littoris columnis propinquo condidere urbem. quam gadiram dixerunt: in ea inter cœtera ædificia templum herculi quod ad noſtram uſq; ætatem ſumma in ueneratione honoreq; eſt habitũ Statutis de more phœniciorum ſacris ſumptuoſo opere conſtruxerũt. plures romanorum duces clariſſimi magnis rebus geſtis uota huic deo ſuſcepta perſoluerunt. Verum phœnices per oceanum mare iuxta libyam nauigantes plures dies tempeſtatibus acti: cum ad hanc inſulam delati. eẽnt animaduerſa eius natura fœlicitateq; notam cœteris fecere. Qua ex cauſa cum tyrrẽi qui claſſe potentes erãt in eam inſulam coloniam mittere decreuiſſent a carthaginenſibus ſunt. phibiti ueritis ne loci bonitate allecti ciues eorum ad eam ſe conferrent: & ſic ſiqua forſan aduerſa urbi fortuna incidiſſet uolebãt.
Britãnia ignotum ad quem facile confugerent locum eſſe. Sed ad europam redeamus in oceano galliæ montibus herciniis totius europæ maximis oppoſitæ ſunt inſule plures: Quarum maxima ẽ britannia priſcis temporibus nullius aduene imperium experta. Neq; enim Dioniſium neq; herculem. neq; heroa aut ducem quenpiam accepimus eos bello tentaſſe. Nunc. C. Ceſar qui propter geſtas res deus eſt appellatus prius omnium britãnis ſubactis certum eos dare tributum coegit. Sed de his ſuo tempore dicetur latius. Eſt hec inſula triangulari forma ſiciliæ ſimilis latera habẽs in æqualia. Cum protendatur
Catiõ. per obliquum Europam uerſus ubi minimum a continenti abeſt promontorium ẽ qui appellat Cati
Beleriũ. on. pcul a terra. quo tempore mare fluit ſtadiis ferme cẽtũ. Alterũ promontoriũ. Belerium nomine
Orcha. abeſſe aiunt a continenti nauigatione dierum quattuor. Reliqua pars quam orcham appellant. ad mare ſpectat. Minimum latus europæ adiacens protendi aſſerunt ſtadiis ſeptemmilibus. Lateris ſecundi longitudo a Catio uſq; ad promontorium ſtadia complectitur quindecimmilia. Tertium latus ſtadiorum milia uiginti. ita uniuerſæ inſulæ ambitus ſtadiorum eſt milium duorum & quadraginta. Britanniam incolere tradunt aborigines qui priſcorum more uitam degant. Vtuntur enim in pugna curribus ueluti antiquos græcorum heroes uſos in bello troiano ferũt. Domos ex calamis aut lignis ut plurimum habent compactas: Frumenta cum ariſtis ſub tectis reponunt. inde quod ſatis in diem ſit uſui terentes. Moribus ſimplices integriq; exiſtunt Longe ab noſtrorum hominum aſtutia ueriutiaq; remoti. Cibo ſimplici uiliq; uitam ducunt. atq; a diuitium deliciis alieno. Multitudine hominum inſula plena eſt. Aer ut qui ad ſeptentrionem ſpectet frigidus: Reges principeſq; ibi ſunt plures pacẽ inuicẽ ſeruantes. Sed de his diligentius cum ad cæſaris geſta quibus britannos ſubegit ueniemus. nunc de ſta
Stagni/ gno. quod in ea effoditur narrabimus. Britanni qui iuxta belerium promontorium incolunt mercatorum uſu: qui eo ſtagni gratia nauigant humaniores reliquis erga hoſpites habentur. Hi ex terra ſaxoſa cuius uenas ſecuri effodiunt ſtagnũ igne eductũ in quãdã inſulã ferũt britanniã iuxta. quã icta uocãt. Maris fluxu uidentur inſulæ: cum uero refluit exſiccato interiecto littore curribus eo ſtagnũ deferunt priuati quid uſ eis inſulis cõtingere. quæ britãniã Europãq; interiacẽt. nã pleno mari iſule refluẽte uero cũ interiectus locus deficit aquis continẽs uidetur. Ex his inſulis mercatores emptũ ſtagnum
eridãus. i galatiã portãt. inde diebus fere triginta cũ equis id fontẽ Eridani fluminis pducũt & de ſtagno hacte
baſilea. nus nũc de electro dicẽdũ. Scithiæ q̃ ſupra galatiam eſt oppoſita inſula i oceano iacẽt nomine baſilea.
electrũ. in quam tempeſtas electrum plurimum eiicit nulla alia in parte orbis repertum. De eo quidam ue-

teres fabulas scripsere haud dignas fide. & quæ a posteris reprehensæ sint. Nonnulli enim tum poetæ tum historici tradunt phætontem solis filium: cum puer esset: petisse a patre: ut unicum diem solis curru regeret. Illo assentiente sumpto curru cum equorum frena regere nequiuisset ab equis cõtempto puero extra solitum cursum esse currum delatum. Et primo cœlum equorum errore incesum: circulumq; qui galassia dicitur exinde factum deinde magnam combustam orbis partem. Qua re cõmotum iouem fulmine phæthontem tradunt perimisse: solemq; in pristinum redigisse cursum phætontem in fontibus eius qui nunc est padus olim Eridanum dicebant decidisse. Eius mortem nymphas fleuisse sorores doloriscq; magnitudine mutata natura in populos fuisse uersas. Has annis singulis eodem tempore lachrymas educere: e quibus electrum fiat reliquum splendore superãs. Sed cũ hi harum fabularum conditores procul a uero aberrasse a posteris deprehensi sint nos ueram historiam sequamur. Nascitur electrum in ea quam rettulimus insula. Cum uero ab incolis ad proximum deferatur continentem: inde ad nostra usq; asportatur loca. Haud sane ab re erit gentes europe conterminas quas i superioribus libris omisimus paucis referre. Celticis olim imperauit ut aiũt uir egregius. Ex quo filia corporis magnitudine ultra naturæ modum decoreq; cæteras excellens orta est. Hæc tũ uiribus tũ spetie elata omnes: qui eam uxorem expetebant contempsit: existimans neminem suo matrimonio dignum. Interim cum hercules bello aduersus gerionem moto' uenisset in celticam inq; ea ciuitatem Alesiam condidisset. admirata tum uirtutem herculis tum corporis prestantiam p̃missu parentum eius concubitum appetiuit: nupta illi filium genuit nomine galatem: qui coæuos suos tum uirtute animi tum uiribus corporis excessit. Vir factus cũ paternum regnum suscepisset. plures oras sibi subdidit propinquas præclaris rebus bello gestis. Cum eius gloria efferetur subditos oés a suo nomine appellauit galatas: ex quo omnis ea regio galatia dicta est. Hæc á pluribus nationibus i colitur quæ inuicem gentium numero differunt. Nam quæ maior habetur inter eas ducenta uirorũ milia efficit. Quæ minor quinquaginta. Harum gens una erga romanos & quæ adhanc usq; ætatẽ manauit affinitatem amicitiamq; conseruat. Natio ut plurimum ad arctum sita regio' frigida ut quæ hyemis tempore pro aqua niuibus oppleta existat. Glacies quoq; immensa adeo patriam occupant: ut flumina congelata sint peruia transeuntibus non solum paucis: sed exercitibus quoq; cum curribus atq; impedimentis. Cumplures magnicq; fluuii per galatiam uario cursu fluant ii & profundis stagnis hi ex mõtibꝰ pti i oceanũ: Aliri nostrũ mar decurrũt. Eorũ q i nostrũ mar labũt maxius cẽsef eridanus q i alpibꝰ fõtes hns qnq; ostiis descẽdit i mar. Qui uero i oceanũ defluũt: maximi habẽt. Danubius ac rhenus: quẽ diebꝰ nris. C. cæsar põtibꝰ miro mõ iũxit pedestribusq; traductis copiis galatas ultra rhenũ habitãtes i ptãté redegit. Plures alii nauiũ capaces fluuii axistũt i celtica: quos breuitatis cã omisimus. Sed hi oés fere hyeme cõgelati securum transitum iniectis desuper ne labantur paleis euntibus prebent. id uero quod dictu mirabile in maiori galatie parte accidit: non uidetur silentio pretermittendum. Nam æstate ab occidente septentrioneque perflant tanta ui impetuq; uenti: ut lapides quãtos manus possit continere a terra rapiat: ac ueluti harenæ lapillorum aceruos haud paruos cumulet. Est ut aliquando ab hominibus arma ac uestes. Quandoq; ascensorem ui ab equo auferat; Deniq; tãta est aeris frigiditas. ut neq; uinum ea regio neq; oleum producat. Quare coacti homines potum sibi ex ordeo comparant quem appellant Zitum. Aqua etiam qua lauant fauum mellis utuntur. Vino p̃ termodum adeo delectantur: ut a mercatoribus importatum purum bibãt: minimoq; potu ebrii aut in somnum indicant aut insaniam. Quo fit ut mercatores italici plures questu ducti uinum tum nauibus tum per terram curribus deferentes picernam puerum mercantur pro uini amphora. Vniuersa galatia argento caret. Aurum eis absq; opificio aut labore aliquo prebetur natura. Nam cum flumi num decursus difficiles flexus habeat superans ripas a montibus fluens aqua arenam aureã passim per campos eiicit. Glebis postmodum in quibus aurum splendet attritis a quaq; lotis dempta terra reliquum in fornacem coniectum fundunt. Hoc modo liquefacto puroq; educto auro ad ornatum corporis mulieres uiriq; utuntur. Etenim & manuum articulos & brachia armilis aureis exornãt. Circa collum insuper grandens torquex gestant ex solido auro. & in digitos annulos. Thoraces etiam auro exornant. Priuati aliquid etiam ac mirabile superiores certæ in deorum templis obseruant ut i sacris templisq; plurimum auri diis oblatum spargant. Neq; illud incolarum quisquam quãuis gens auro sit auida propter religionem audet contingere. Sunt galatæ molles atq; albi corpore oblongo. Comas quanuis habeant natura ruffas: studio tamen augent naturæ colorem: Calamistro capillos inflectunt fronte illos ad ceruicem reiicientes ut satyris aspectu pueriscq; appareant persimiles: capillos arte efficiunt crossiores: ut nihil differant ab æquorum iubis. Barbam quidam radũt nonnulli nutriunt parce. nobiles genas quidem radunt. Barbam uero adeo sinunt crescere: ut operiant corpora. Quo accidit ut cum edant repleantur cibo. Cum uero bibunt ueluti per canale potus uideatur inferri. Cœnant sedendo omnes non in sedibus. sed in solo super luporum aut canum stratis pellibus. ministrant eis pueri iuniores ætate tenera. iuxta eos ignes fiunt in quis ollæ sunt & ueru plena carnibus. Viros bonos melioribus carnibus honorant quẽadmodũ poeta aiaci scribit, impensum ab optimatibus honorem: quando singulari hectorem certamine uicit. Hospites ad epulas: qui sint: qua cã uenerint post cenam rogãtes. Cõsueuerũt quoq; sũpto cibo ad uerbꝰ, put cãis itulit cõcertationẽ surgẽtes ex puo

Electrũ. phæthõ. galassia. padus. Electrũ.

herculeſ /49/ Alexia. Galetes. Galatia.

Erida nus.

Danubi us

Rhenus.

Ventoꝝ impet

Zitum

Aurũ inuectio

galatia

galatæ

catione certare; inuicem nulla habita uitæ cura. increuit enim apud eos pithagoræ ſententia. qua dixit animas hominum eſſe immortales: rurſuſq; eas defunctis corporibus poſt certum tẽpus in alia corpora reuerſuras. ob hanc cauſam in defunctorum pyram epiſtolas ſcriptas quidam coniciunt tanquam eas mortui ſint lecturi. in itinere ac pugna bigis utuntur quas rhedarius & aſſeſſor ducũt. in bellis obuium hoſtem iaculo ex curru primum appetunt tum relicto curru pedites enſibus certant. Quidam adeo mortem contemnunt: ut pugnent nudi. Cuſtodes corporis ex liberis hominibꝫ pauperes eligunt. qui & pro aurigis in pugna ſeruiant. & ferant ſcutum. inſtructam aciem præire conſueuerunt & ad ſingulare certamen fortiſſimos hoſtium prouocare arma ut hoſtem terreant quatientes. Cum quis ſtrenue in acie pugnauit tum maiorum tum ſuas laudes ac uirtutes decãtant. Res hoſtium deprimunt tanquam uituperatione dignas. Denicꝫ omnis in bello audaces extollunt uerbis. Capita hoſtium in acie cadentium abſciſa equorum alligant collo. Hoſtium ſpolia ſanguie perfuſa famulis tradũt in foribus domorum cum cantu atq; hymnis affigenda quemadmodum feras ſolent uenatu captas. Hoſtium nobiliorum capita aromatibus uncta in tecis condunt ſumma diligentia oſtendẽtes ea hoſpitibus nullo ꝫ pretio ea uel parentibus uel aliis reddunt. Tradunt eorum rideri nonnullos q; pro capite tantũdem penſi auri barbaram magnificentiam oſtentantes nequaq; uelint accipere. Non enim bellicæ uirtutis inſignia non uendere nobile eſt: ſed cum mortuis pugnare ferum habetur atq; agreſte. Veſtes ad terrorem intonſas ac coloris uarii ferunt. quas illi uocant bracas. Sagula gerunt uirgata: hieme quidem craſſiora. Aeſtate ſuttilia. Fictilia in uſu habent denſa ac floribus diſtincta. Arma ferunt ſcutum ad ſtaturam hominis longum proꝫ libito cuiuſq; ornatum. Quidam in ſcutis animaliũ formas æreas paulũ eminentes geſtant & ad ornatum & ad corporis tutelam fabricatas. Aerea galea caput muniunt paulum eminentiora. in qua aut cornua impreſſa ſunt adt auium uel quadrupedũ effigies ſculpta. Tubas habent ſuo more barbaras. ut quæ aſperum ſonum & turbulentum reddant. Thorace ferreo ũtuntur. quidam alii armis a natura datis nudi pugnant pro enſibus ferreas ſpatas gerunt oblongas ac rea cathena a dextero latere pendentes. Nonnulli tunicas aureis aut argenteis zonis cinguntur. iaculis inſuper bellantur. quæ illi lanceas uocant ferro cubiti aut amplius longitudinis paulominus duobꝫ palmis lato. enſes haud minores ſũt q; apd cæteros uẽabula. ac uẽabula mucrõe ſũt q; ſint enſibꝫ maiores. has tũ rectas hñt tũ icuruas ñ ſolũ ad corpa cædẽdũ. ſed ad pforãdũ aptas. Aſpectu ſũt terribiles uoce grauꝫ atq; aſpa. Sermõe utũt breui ac ſnb oſcuro multaq; exaio dubia locũt. pluria adiectantiã in eorum laudem dicunt & ad cæterorum contemptum. Minaces ſũt ac detractores: opinioneq; inflati acuti ingenio & a doctrina minime alieni. Sunt & apud eos melodiarum poetæ quos appellant bardos. Hi cum organis ueluti cum lyra cantant hos laudantes alios uituperantes. Philoſophi quoq; ac theologi quos uocant ſaronnidas precipue ab illis colluntur. Vtuntur inſuper diuinatoribꝫ qui apd eos cum & auguriis & ſacrificiis futura predicent. plurimi exiſtimantur omni eis ottemperante plebe. Cum uero de rebus magnis conſulunt mirabilem incredibilemq; ſeruant conſuetudinẽ iugulant enim enſe hominem. Quo decidente tum ex caſu tum ex membrorum laceratione tum ẽt ex ſanguinis fluxu ex quadam antiqua rerum obſeruatione norunt futura. Eſt apud eos moris nullũ abſq; philoſopho ſacrificium facere. Exiſtimant enim per diuinæ naturæ conſcios ſacra fieri oportere taquã deis propinquiores. Horum interceſſione bona ab diis cenſent petenda. Quorum conſilio & pace & bello fruuntur. poetæ uero tanti apud eos ſunt. ut cum extructa acie exercitus eductis enſibus iactiſq; iaculis propinquant non ſolum amicis. ſed hoſtes quoq; eorum interuẽtu a pugna conqeſcant; ita apud agreſtiores barbaros ira cædit ſapientiæ. Et mars reueretur muſas. Nunc quod a multis ignoratur ſcribetur. Vltra maſſiliam qui mediterraneas regiões quiq; iuxta alpes & montes pyreneos incolunt celtæ appellatur. Vltra hos qui ad notum oceanum uerſus pertinentes oras & Ericinũ montem quiq; deinceps ad ſcytiam uſq; habitant dicuntur galatæ. Quas omnis gentes communi nomine romani galatas appellant. Eorum fœminæ non tantum corporis magnitudine ſunt uiris ſimiles: ſed etiam robore. Pueri ut plurimum cani ſunt ætate prouecti colorẽ paternum aſſumunt. Eorũ qui ſubtus arctum habitant: quiq; ſcythiæ ſunt propinqui utpote cæteris agreſtiores nonnullos aiũt humanis carnibꝫ ueſci quemadmodum & hi qui eam britanniæ partem. quæ iris dicitur habitãt. horum fortitudine feritateq; diuulgata tradunt eos qui priſcis temporibus omnem ferme aſiam diſcurrentes cimmerii dicebantur ipſos eſſe qui paulopoſt corrupto nomie Cimbri ſint appellati. iam priſco more dant latrociniis operam rapientes aliena cœteris omnibus cotemptis. Hi ſunt qui romã capta cum delphici apollinis templum ſpoliaſſent: magnam europæ partem: non paruam aſiæ tributariam fecere. agris eorum quos ſubegrant poſſeſſis. Qui in græciam tranſierunt gallogræci ſunt nominati. poſtremo plures magnoſq; romanorum exercitus attriuerunt: pari ſuæ feritati impietate in deorum ſacrificiis abutuntur. Noxios enim quinquenio ſeruatos ſudibus affixos diis ſacrificant cum que aliis primitiis ſupra ingentes piras imolant. Captiuos quoq; ſacrificant diis. Quidam de hoſtiaꝫ capta animantia una cum hominibus interfectã aut in ſacris cõburũt aut aliis afficiũt pœnis. Cũ mulieres hẽant ſpetioſas ad mares tñ ptermodũ ſũt cupidiores ĩ feraꝫ pellibus humi dormiẽtes ex utroq; latere excubitores habẽt. illa admiranda eoꝝ ipudẽtia: q; ſpetiẽ corpis facile aliis offerũt ĩ ꝓpatulo. Neq; hoc turpe ducũt. Quin potius ignauũ putãt abnuẽ gratiam oblatã. ſed de his hactenus. Nunc

Mortis ꝑtẽpt9

Bracas

Lanceæ

bardi

Batdi. Sarroni des.

poetæ

Celtæ. Galatæ. Iris rẽgio. Cimmerii. Cimbri.

Gallogræci.

celtiberos recenseamus. Hiberi quondam celteq; pro agris bello certantes pace demū constituta cōmunicataq; inuicem patria cum mutua connubia permisissent: dicuntur hac rerum cōmunione id nomen sortiti. Due igitur robuste nationes in patria fertili coniunctæ effecere ut magnū esset celtiberorum nomen. A romanis postmodum certe multopost tempore bello cum eis gesto uix tandē subacti sunt. Non enim equites: sed & pedites aptos bello robore malorumq; tolerantia cœteris excellētiores habent. Breui utuntur ueste ac nigra lanā habente similem caprarūm pilis. Armantur celtiberorū quidam scutis leuibus. Alii rotundis umbonibus magnitudine clypei. Cruribus ocreas ex pilis factas aduoluunt. Galeas ferunt æreas cristatas palmis. Gladios insuper ex ferro puro ad palmi mensuram: quibus in cōferta utuntur pugna. Ferrū suo more ad conficienda arma preparant. Nam ferreas lamināas in terrā abscondentes ibi tam diu esse sinunt. Quoad debiliori parte ferrugine absumpta ualidior superit. Ex eo tum enses fortissimos tum cœtera ad belli usum arma necessaria componunt. Hoc pacto fabricata adeo cædunt omnia. ut neq; scutum. neq; galea. neq; aliud quid eis obsistat. Duobus gladiis fulcti cum equestri certamine superiores euaserint ex equis desiliunt pedestrem adiuuant pugnā mirabilis apud eos uiget consuetudo. Nam cum inuictus munditia elegantes existant una in re uidētur immundi: & spurcitie pleni. Vniuersam enim corpus lauant urina: dentesq; fricant. hanc optimā corporis curā existimantes. Erga nepharios homines atq; hostes crudeles sunt. cum aduenis humani atq; hospitales. Aduenientes enim externos benigne hospitio recipiunt: adeo ut emulatione quadam inuicem pro illoz honore certent. Quos aduenæ secuntur. hos laudant: amicosq; deorū putant. Nutriūtur affluenter uariis carnibus potum ex melle conficiunt eius copiam prebente affatim patria. Vinū empti bibunt. mercatorum opera aduectum. Ex propinquis gentibus: gratior est eis uacceorū natio. Hi enim annis singulis sortitos inter se agros colunt: fructusq; cum ceteris cōmunicāt: cuiq; sua portione prebita. Quod si quis quid agricolæ abstulerit. ueste igio mulctatur morte. Celtiberorum fortissimi habentur qui appellantur lusitani. Peltas in bello paruas ex neruis confectas quibus tegatur corpus habent. His in bello ea agilitate utuntur: ut & ictus & sagittas: euitent. iaculis ferreis hamatisq; utūtur. Galeā ensemq; more celtiberoz ferunt. iaculū longe iaciunt & summa arte. in acie diutius perseuerant mobili corpore leuiq; ut facile & fugiant hostem: & insequantur. in perferendis periculis superantur a celtiberis. in pace choreas leui saltu exercent cum quadam crurum agilitate. bella ad numerū aggrediuntur: pæna cū hosti obuiāt cātādo hiberi lusitaniq; ætate integra presertim inopia oppressi qui robore præstant atq; audatia in mōtibus asperis manufacta diuersis per hiberiā locis latronū more leui armatura agilisq; corpore ueloces discurrunt. Populatisq; agris ad montes ueluti tutā patriā: cū locoz asperitate nullus eo exercitus adire possit: confugiunt: Aduersus hos profecti cum exercitu sæpius romani eoz audaciam represserūt. Latrocinia nequaq; tollere potuere. Sequitur ut de argēto qđ plurimū apud hiberos optimiq; effoditur: quodq; multum utilitatis icolis affert scribamus. Dictū est a nobis libro superiori in herculis gestis hiberiæ montes qui pyrenei uocantur & altitudine & magnitudine longe alios excellere. Nam a mari quod ad meridiem iacet: usq; ad oceanū ferme ad arctos situ galatiā ab hiberia diuidunt. per celtiberiā quoq; protenduntur stadiis tribusmilibus. in qbus cum sint frequentes siluę ferunt priscis temporibus igne a pastoribus iniecto montanas omnes regiones fuisse cōbustas. Qua ex re montes aiunt cognominatos pyreneos. Ardente continuis diebus igne plures ex mōtibus argenti puri riuuli flamarum ui effluxere. Quod incolis ignotū phœnices mercatores uilirum permutatione emptum in græciā asiamq; ac nationes cœteras deferentes magnas ex eo commertio opes contraxerunt. Adeo autem mercatores questus excitauit cupiditas: ut cum onustis nauibus superaret argentum amoto ab ancoris plumbo argentum eius loco subderent. Hoc lucro phœnices admodū opulenti facti plures colonias tum in siciliā, ppinquasq; insulas tum in lybiā sardiniamq; ac hiberiam destinarūt. Multis post seculis cognito argento hiberi metallis querendis operā dedere: magnaq; optimi argenti copia reperta ingens ex ea uectigal prodiit: Cum es aurum argentumq; sint metalla precipua qui in reperiendo ære dant operā: quartam eius quod effodiunt portionem capiūt Eorum qui in argento effodiendo occupantur quidam tribus diebus euboicum percipiunt talentum Terra enim omnis argento referta est. ut mirabilis sit & eius patriæ natura & operariorum cōtinuus labor. Nam qui primum his metallis reperiendis incūbebant: magnas contrahebant diuitias. imprompta enim est argentum terra habunde illud præstante: postea cum romani hiberiam subegissent: italici qui lucri cupiditate id sibi opus sumpsere maxime ex eo ditati sunt. Emptam enim seruorum copiā ad effodienda metalla deputant. Qui uariis locis metallorum uenas scrutati ac alte lateq; terra effosa plurimum auri argentiq; eruūt uariis multorū stadioz cuniculis sub terram actis. multo facilior questuosiorq; hec cura: que metalloz quæ apud atticos reperiuntur. ibi enim multas effodiendo impensas subeūt sæpiꝰ opiniōe frustrati. cū aut n̄ iueniāt qđ q̄rūt. aut iuētū ita parui sit: ut superet a sumptu. Apud hispaniā q metallis icūbūt repiēdis āpliora spe pcipiunt Bonitate qppe soli glebas semp auro argētoq; fertiles iueniūt. Vtpote oi terra metallis plēa. Subtꝰ terrā reperiūt nōunq; flūina decurrētia quoz cursꝰ spe q̄stꝰ ui magna recidūt aut qđ mirabiliꝰ uī cocleis q̄s dnt egyptiacas: diuertūt archimed

celtiberi

enses optimi

urina lauantis

Vaccei lusitani

pyrenei

Iberiæ metala

Auri inuētio

hispaniæ metala

Cochlea

Archimedes

cum in egyptum profectus est adinuentas eiusmodi instrumentis loca ubi metalla effodiuntur eiecta superius aqua summa arte diligentiaq; exsicant mirabitur ꝓfecto quis archimedis ingenium nō solum in his. sed in cæteris quoq; maioribus rebus quas multis in orbis partibus egregias fabricatus est de quibus scribetur diligentius: cum ad eius tempora ueniemus. Serui qui ad hæc metalla deputati sūt incredibilem questū afferunt dominis. Verum cum die' noctuq; in labore perseuerent multi ex nimio labore moriuntur: cum nulla eis ab opere detur requies aut laboris intermissio. Sed uerberibus ad cō-

vite calamitas

tinuum opus coacti raro diutius uiuunt. Robustiori quidam corpore & animi uigore plurimū temporis in ea uersantur calamitate. Quibus tamen ob miserie magnitudinem mors est uita optabilior. cū plurima in hoc metallorum munere sint admiratione digna nequaq; tamen quis admiretur: cur nullus recens hoq; reperiendorum auctor extiterit: uerum argenti studio a carthaginensibus quo tempore hiberiam tenuere ea metalla adinuenta sunt. hec fuit causa ut eorum postmodum excrescerent uires Pretio enim optimis militum conductis plura gesserunt aduersus hostes bella. Neq; domestico neq;

carthaginēsium opes unde

sociorum militeusi romanos siculosq; ac lybios in maxima deduxerunt pericula: Cum omnes diuitiis ob auri argentiq; copiam superarent. Perspicaces sane ut uidentur priscis temporibus extitere ad que stum phœnices. itali nullis aliis cessere. Oritur & stagnum in pluribus hiberiæ locis non casu repertū ut quidam scriptores uulgarunt: sed effosum conflatumq; queuadmodum argentum atq; aurum tradunt. Nam supra lusitaniam plurimum stagnum effoditur in insulis oceani hiberiæ proximis: quæ a stagno cassiterides denominantur. Plurimū tamen a britannia insula ad oppositum galliam affertur.

Stagnū

Deinde per loca mediterranea celtici mercatores equis per inaffaliotas ad narbonam urbem romanorum colonīam optimum earū partium tum oportunitate tum comoditate adeuntium emporium perducunt. Sed de gallis ac celtiberis hactenus. Nunc ad ligures trāseamus. Hi patriam habitantes asperam ac omnino sterilem plurimo labore continuoq; uitam duram agunt. Nam multis arboribus oppleta regione quidam cedende materiei. quidem subigendo agro lapidum asperitate cultu difficili uacant: ita enim terra lapidosa ē. ut gleba absq; saxo nequeat effodi. Huic uitæ erumnosæ natura assueti: licet multo in labore uersentur: parum tamen percipiunt e molumenti. Continuum autem exercitium & uictus parcitas corpora eorum macilenta efficit ac robusta. Mulieres quoq; uirorum labores perferunt assuetæ una cum uiris opus facere. Venationibus continuo uacant captisq; feris fructuum inopiam sustentant. Niuibus insuper montanisq; asperitatibus assueti agiles corpore ac ualidi reddun

Cassiterides

tur. Nonnulli messis raritate carnes partim domesticas edunt. partim ferinas aqua in potum sumpta Oleribus utuntur prout fert regio ut ad quos neq; ceres adierit. neq; Dionisius precœteris diis hominibus utiles. in terra cubant ut plurimum rari sub tecto aut in tugurijs iacent. plures ad caua saxa spelunchasq; ab natura factas: ubi tegantur corpora diuertunt. Hoc pacto prisco more absq; apparatu ali quo uiuunt. Denisq; mulieres uirorum: uiri ferarum robur & uires habent. Asserunt in bellis sæpius uegetum gallum ab gracili macilentoq; ligure ex prouocatione singulari certamine uinci. Arma habent leuiorā quā romani. Operiuntur corpora scuto longo ad formam galaticorum facto tunicaq; succinta. Armantur etiam ferarum pelibus ac ense mediocri. Quidam romanorum consuetudine quosī ea re imitati sunt: arma imutarunt: Feroces sunt & acuti ingenii non in bello solum: sed in communi uita.

ligures

mercaturam exercent nauigantes per sardonium lybicumq; pelagus sponte se grauibus maris periculis obiectātes. Scaphis enim haud satis more ceterarum nauium præparatis nauigant. Quo fit ut imminente tempestate grauia subeāt uitæ discrimina. Tyrrheni: supereſt enim ut de his loquamur. fortitudine egregii magno potiti imperio ciuitates condiderunt plures atq; opulentas. Classe quoq; potentes cum diutius mari imperitassent italum pelagus tyrrenum ab se denominarunt. Pedestri quoq; exercitu prævalidi tubam primi adinuenerunt & bello admodum utilem & ab illis tyrrenum appellatam

tyrrheni. Tuba.

Duces exercitus pluribus insignibus decorarunt. lictores illi. eburneā sellā togā purpureā adicientes

lictores. porticus.

Domibus addiderunt ponticus. in quis seruorum ac cōcurrentium turba diuerteret: que imitati postmodum romani inq; melius aucta ad suam rem. p. transtulere. litteris quoq; & rerum naturalium inuestigationi ac theologiæ plurimo tempore impenso. præceteris in fulgurum interpretatione uersati sunt adeo ut nostra quoq; ætate uniuersus ferme orbis tum admiretur uiros tum fulgurum interpretibus utatur. Patriā uberem incolunt: quā studio curaq; efficiunt fertiliorem. Mensa bis in die sumptuose præparata: omnia quæ ad epularum delitias pertinent abunde subministrant. Stragulas insuper uestes floribus distinctas poculaq; aurea uarii generis ac ministrorꝫ seruorꝫq; numerꝫ pmagnū i usu habent multiplices: ubi nonsolum serui famulantur. sed etiā liberi plures. Postremo priori uirtute abiecta potui se atq; ignauiæ tradentes haud iniuria ptā maiorꝫ suorꝫ i bellis gloriā amisere. Non aūt eosꝫ pagꝫ ad delitias ipulit patriæ fertilitas: q fructifera rerꝫ copia ad inertiā uoluptatēq; traduxit. Sunt tyrreni cāpi lati collibus distincti cultiq; admodum solo fertili: ut q aqs nō hyemis tantū: sed æstatis quoq; tpe abūdet. Nūc ī sulas meridiē uersus in oceano arabiæ: q ad orientem spectat. terminatur aūt ea: q dicit cadrosia: positas referemus. ea arabie portio pluribus pagis urbibusq; haud ignobilibꝫ icolit: qꝫ alie eminētibꝫ i collibꝫ sitæ sūt: alie i tumulis aut patētibꝫ cāpis. regias hnt q insignioresī sūt admodū sūptuosas: frequntibꝫq; habitatoribꝫ satis opulētas. oēs ea pria pascuis uariiq; generis pecoribus plena est Flumina insuper per eam decurrentia campos irrigant. quo redduntur fertiliores. ideoq; pars arabie aliis ubertate præstat. Fœlix est appellata. Ei regioni: quæ oceanū iuxta est: plures apponūt īsulæ: qrū

tres merentur litteris cõmendari. Vna in qua non licet sepeliri uita functos sacra dicitur: Altera huic propinqua est stadiis septem: ad quam deferunt sepelienda corpora. Sacra fructibus caret præterq; tu re: quod in ea adeo excrescit. ut per uniuersum orbem satisfaciat deorum sacris Fert etiam myrrham plurimam & alia uarii generis aromata odorem præbentia. Tus percipitur hoc pacto. Arbor est magnitudine parua aspectu spinæ ægyptiæ albedine. Folia arboris: quæ citea dicitur similia. Flos colore croceo. Tus ab arbore quemadmodum lachryma emanat. Myrrhæ arbor lentisco æqualis est. Foliũ frequentius tenuiusq; Fluit autem effosa ab radicibus terra. in solo ubere bis in anno fructum reddit uere atq; æstate. sed rubeum uere propter rorem. æstate album. Colligunt autem paliuri semen quo pro cibo potuq; utuntur. & ad uentris fluxum. Varii est usus ea omnis regio. Sed optimam rex possidet concessa ei decima omnium insule fructuum parte. insulæ latitudinem ducentorum stadiorum ee aiunt. incolitur a pancheis: qui & tus & myrrham in contuentem ferunt uendentes arabis mercatoribus: a quibus alii precio sumptas in phœnicem syriam & egyptum transuehunt. indẽ a reliquis orbis mortalibus importatur: Est & tertia magna insula haud amplius triginta stadiis ab hac remota. Ad orientalem oceanum spectans plurium stadiorum longitudine ab eius promontorio: quod ad occidentẽ uergit elatiora in die loca tradunt aspici. Sunt in panchea: quæ historiæ mandetur digna habitant eã indigenæ. qui dicuntur panchei. Externi preterea indi scytæ cretes oceano aduecti. Ciuitas est in ea pulchra nomine panara admodum fœlix. Qui in ea habitant ministri iouis triphilii dicuntur. Soli eni ex his: qui pancheam oram incolunt. suis uiuunt legibus: liberi absq; rege. Annuos. tamen sibi principes creant tres: quorum iudicio mortis excepta pœna singula: ita tamen ut res maximas ad sacerdotes referant: permittuntur. Ab hac urbe stadiis sexaginta iouis triphilii abest templum in cãpestri positum loco: quod tum uetustate tum edificii magnificentia tum natura loci mirabile habetur. Agri circa templum diuersis arboribus pleni sunt & fructum & uoluptatem usui afferentibus: Cypariss eni ingentibus platano lauro myrto habundat quibus augumentum prebet terra scaturientibus aqs irrigua. Ex agris templo propinquis adeo ingentes dulcis aquæ fontes manant ut flumen efficiant nauigiis aptum. Ex his diuisa in multas oras aqua reddit arbores altitudinis præcipuæ quarum sub umbra æstatis tempore calorem homines uitant. Diuersæ insuper uarii coloris aues quæ in arboribus nidificant tum suaui aures cantu tum usum oblectant. Orti preterea plurimi prataq; multiplicibus herbis floribusq; uirentia decorum aspectum redduut diis loci dignũ: Palmæ ingenti magnitudine etiã uberes fructu. Nuces quoq; fertilem cibum incolis prebent. Preter hec uites in altum elatæ multiplici palmite patriam efficiunt fertiliorem. Templum ingens ex albo ædificatum lapide magnis sculpitisq; sustultum columnis duorum iugerum longitudinem: cui æqua est latitudo: complectitur. Permagnæ deorum statuæ summa arte fabrefactæ templum exornant: Circum uero sacerdotes quibus sacrorũ cura demandata ẽ domos habent. Est quoq; templum iuxta circus longitudinis stadiorum quattuor: latitudine iugeri. Ab utroq; circi latere signa ænea ingentia sita sunt quadrata basi. in eius fine ex uberibꝰ fontibus fluuius quem diximus colore albo profluit. Appellant autem hoc flumen solis aquam: q̃ potu sumpta plurimũ confert ad corporis ualitudinem. circundant ornem fonte margines ex lapide sumptuoso ab utroq; latere stadiis quattuor usq; ad marginis extremum nulli preter sacerdotes ire fas est Ager qui circum adiacet stadiis ducentis diis sacer est. Cuius uectigal in sacrificiis consumitur. Hos ultra campos mons est excelsus diis dicatus quem cœli sedem appellant olympumq; triphillium. Ferũt enim olim cœlum orbi imperante cũ ad hæc loca diuertisset ex eius montis cacumine cælum & stellã conte plasse: ac deinceps olimpũ triphilliũ: qm̃ externæ in eo gẽtes sed urbes quoq; eorũ Ardenã loiã Asterusã delesse. Sacra insuper in eo monte istituisse: quæ sacerdotes caste annis singulis celebrarẽt Post hunc montem ĩ alia pancheæ ora uarii generis sunt animãtia. Elephãtes plurimi. leones: Pardali: Damæ: diuersaq; preterea animalia tũ aspectu uario: tũ robore miranda. Habet preterea ea ĩsula tres nobiles urbes. Hyracidã. Dalidã: Oceanidã. Regio oĩs fructifera: sed uini maxime abundans. Viri bello apti. Curribus in bello utunt more ptisco. Politia eorum trifariã partita ẽ. primũ locũ sacerdotes tenẽt qbus addunt artifices: Secũdũ agricole hnt. Tertiũ milites. quibus pastores adiiciunt: Sacerdotes omnium sunt duces: quibus & controuersiarum iudicia & plublicarum rerum arbitria permissa sunt Rustici agros colunt: fructus omnis in commune conferentes. Qui ex eis optime uidentur agro colendo uacare. hi usq; ad numerum decem ad cœterorum exortationem distribuendorum fructuum iudices ab sacerdotibus leguntur pastores tum ea quæ ad sacra pertinent tum reliqua in publicum alia numero pondere alia cum omni ferunt diligẽtia: Nil. n. priuati cuiusq; ẽ domo atq; orto exceptis: sed tũ uectigalia tũ cœtera sacerdotes pcipiũt: æque illa cœteris: put usus fuerit dispti ẽtes. ipsis duplũ concediur: Vestibus iduunt mollibus. Oues. n: apud eos plurimũ ab aliis differunt mollitiæ. Ornamẽta aurea nõ tm̃ mulieres: ed ẽt uiri deferũt torqbus collũ ornãtes armillis manus aures more psarũ ĩ auribus pedes nouis ac uarii coloris calceis. Milites patriã armis tutant. pars. n. q̃dã eius orae a latronibꝰ q agricolas p insidias capiũt ifesta ẽ. Sacerdotes ultra reliquos delitiis uacãt uitã ducẽtes mũdã ac sumptuosã. Stolas lineas maxime tenues ac delicatas: quandoq; uero uestes ex moliori lana contextas induuntur. Mitras insuper gestant auro intextas. Sandaliis pro calciamentis uarii coloris utuntur summa arte factis. Ferunt & aurea mulierum more preter in aures ornamenta. Hi maxime deorum icũbunt

Sacra insula 43

Thuris collectio. myrrha.

paliurus panchei

panara. Triphilig

Iupiter 49 triphilig

Cæli sedes. Ardena. Ioia. asterusa. hyracida. Dalida. Oceanida.

Olimpus triphilig

Sacerdote

Sandalia

curæ hymnis & laudibus eorum gesta recensentes. narrant sacerdotes genus eorum manasse a creta ab ioue ductum: cum in pancheam uenisset. quo tempore inter homines uersatus orbi imperitauit. Horum coniecturam ex sermone sumunt: cum multa penes eos uerbis cretensium dicantur: beniuolentiamq; quam erga cretenses habent tradita illis a maioribus huius rei memoria a parentibus cœpisse. Ostendunt preterea horum scripta quedam ab ioue relicta quo tempore templum constituxit. Referta é etiam ea patria auro argento ære stagno ferro. Quorum nil extra insulam asportari licet

Sacerdotum termini

neq; uero sacerdotibus extra locum sacrum ꝓficisci fas est:. Vltra deprehensum interfici licet. Dona plurima aurea atq; argentea diis a longo tempore oblata in templo seruantur: Valuæ eius structura mirabili auro argento ebore sunt decore, Dei lectus sex est cubitorum longitudine quattuor latitudie

Lectus et Mensa. Dei

aureus totus opifico splendido ac uenusto Similimodo & dei mensa tum magnitudine tum pari ipen, sa splendoreq; iuxta lectum posita. Huius in medio est & alter lectus ex auro permagnus sacris ægyptio tum litteris inscriptus: in quis cœli & iouis gesta deinde dianæ ac apollinis a mercurio scripta continebantur, insulas oceani arabiæ oppositas cum recensuerimus. Nunc ad eas transeamus: que græciā

14 Samos.

ægeumq; pelagus spectant initium earum a samothracia sumentes. Hanc nonnulli Samon uocitatam priscis temporibus tradunt. Deinde ab antiqua samothracia insulæ propinqua. Samothraciam dictā

Samothracia.

Habitarunt eam prius aborigenes: cum eorum qui in ea primum fuere tum homines tum duces nulle nuptiæ ferantur. Quidam aiunt priscis temporibus insulam uocatam samum ab incolis qui ex samo ac thracia eo profecti sunt dictam samothraciam. Sua olim lingua ab origines usi sunt. Cuius multa uestigia in sacris ad nostram usq; ætatem perdurant. Tradunt samothraces ante deucalionis diluui

Diluuia duo

um aliud quoq; antea magnum apud eos extitisse. id primum ab hostio cyaneo deinde ab hellesponto erupisse: Ponti enim pelagus in modum stagni fluminum in cursu aquarumq; inundatione adauctum adeo supramodum in hellespontum effluxit: ut asiæ magna pars secus mare sita fuerit diluuio absumpta. plana quoq; samothraciæ ora crescente mari uastata é. Qua ex re posteri piscatorum nonnulli iactis retibus quædam columnarum lapidea capita in terram traxere tanq̄ ciuitatibus aqua submersis homines ad altiora insulæ loca confugerint. Decrescente deinceps mari accolas uota diis fecisse salutemq; consecutos circum insulam salutis terminos statuisse tradunt. Erexisse quoq; aras: in quibus nuncusq; sacrificatur ut palam sit ante diluuium eam insulam habitatam. Postmodum ortum in ea ferunt Saona ex ioue ac nympha ut quidam uolunt ut alii ex mercurio & rhena: qui populum dispersum in unum congregans inditis legibus Saona ab insula uocatus est. Hic populum in quinque tribus

Saon.

Darda nus.

partitus cuilibet indidit filiorum nomen: Tradunt eo tempore ex ioue ac electra Dardanum iasium. & Harmoniam ortos. Dardanus uir prudens in asiam nauigio transuectus urbem dardanam condidit: constituto regno quod posteri troiam appellarunt populos sibi subditos dardanos uocari iussit. in

Iasius.

Harmonia.

multas preterea gentes has imperio diffuso dardanos in eis pro thracibus locauit. Iouē uero aiunt cū uellet filiorum alterum honore insignem esse docuisse eum initiandi cerimoniasque haud fas est aure nisi initiatos. Videtur autem hic primus hospites initiasse. ex que ea re cerimonias reddisse celebri

Dardania.

ores. Cadmum deinceps Agenoris Europam querentem cum ad eos peruenissent perceptis cerimo-

48 Cadmo. Harmonia. 31.

niis Harmoniam duxisse uxorem iasii non ut greci fabulantur martis sororem: Has nuptias a diis primum celebratas ferunt. Cereremq; in gratiam iasii ei ex frumento panem attulisse. Mercurium lyrā palladem decantatum monile peplum ac tibias. Electram uero magne deorum matris sacra celebrari ostendisse cum cymbalis ac psallentium tympanis. Et apollinem quippe cythara usū & musas tibiis. Ceteros deos plausu nuptiarum iocunditatem auxisse tradunt. his actis Cadmus iuxta oraculi respon

Thebe.

sum condidit in boetia thebas: iasius sumpta uxore cybele genuit corybantum. Verum ad deos translato iasio Dardanus cybeles ac coribantus sacra deorum matris in phrigiam detulerūt. Ceres primo

Iasius. Cibele.

Alce Thebe

nupta olympo genuit alcem deamq; Cybelem ab se nominauit. Corybantus eos qui matris sacrificiis incumbebant appellauit ab se Corybātas. Despondit quoq; theben cilici natam. Tibias insuper ide in phrigiam traduxit ac in lyrnessum mercurii Nyram ab achille postmodum sublatam ex iasio pre-

Corybātus.

49 Ceres.

terea ac cerere plutonem fabulæ natum uolunt: uerum constat frumenti copiam in nuptiis armoniæ ob iasii beniuolentiam dono datam. Que de eiusmodi cerimoniis singulatim traduntur in archanis seruantur solis initiatis nota. uulgata. est horum deorum presentia: atq; in periculis mirabile presidiū ipsorum inuocantibus numen Effici quoq; asseuerant horum myniſteriorum participes iustiores magis pios & prorsus meliores uiros. ideoq; uetusti heroes ac semidei qui præclari fuere initiari sumopere cupierūt: Nā iason castor pollux hercules orpheus his initiati sacris fortunati i bello hoc deoq;

Olympus. Corybātes. Iasius. pluto. 49.

fauore extiterūt. Nūc ad naxū ueniamus. Hanc primū strongylē dictā habitarunt ex huiusmodi causa thraces. Fabulantur boreos pueros fuisse butem ac lycurgum nō ex eadē mr fratres. Butes q iunior

48 Naxos. Strōgyle.

erat cū insidias paraſſet fratri re palā facta nil asperius licurgus egit: q̄ ut una cū insidiatoribo nauigiis suptis butes nouā patriā cogeret q̄rere. itaq; thracibus periculi sociis assūptis p cycladas ad insulā strōgylē, pfectus nauibus nauigātes p̄dari cœpit. Cū raræ apud eos eēnt fœminæ: multas ex aliis locis mari

Butes. Lycurgus.

raptas aduexere. Cycladum q̄dā oio desertæ erant: q̄dā paucis incolis fulctæ. Quappalias regiones p̄ dādi gratia petētes cū ab Euboia arcerētur ad thessaliā nauigarunt. ubi icontinētem descendens bu-

Drios 48

tes casu in sacerdotes Dionysii circa montem arcadiæ: qui dicitur dryos orgia celebrantes incidit

His conſpectis quædam abiectis in mare ſacris confugerunt. Aliæ montem propiquum petiuere. coronis.
coronis rapta ad Butis cõcubitum compulſa eſt. Quod illo moleſtius ferente cum dionyſii auxilium im
ploraſſet Butes in ſaniam uerſus in puteum ſe deiiciens expirauit. Reliqui thraces aliis mulieribus ra-
ptis: in quis clarior fuit uxor Aloei iphimedea: eiuſq; filia pancratis in inſulam ſunt reuerſi: Hic thra- iphime-
ces loco Butis alium regem inſulæ præfecerunt Agaſſomenum. Cui pancratidem aloei filiam preſtã dea.
tem pulchritudine matrimonio iunxere. Verum anteq; regi deſponderetur duces eorum precipui ſi- Pancra-
celos atq; ceteris pro pancratide mutuis uulneribus diſſenſione inter eos orta conciderunt. Agaſſo- tis.
menus amicorum cuidam nuptui iphimedeã dedit. At uero aloei Ephialtes atq; othus filii ad inueſti- Agaſſa-
gandas uxoré filiáq; miſſi cum in ſtrongylem peruenirent thracibus bello ſubactis urbeq; obſeſſa de- menus.
functa poſtmodum pancratide in inſula thracibus imperantes manſere: appellarunt q; inſulam diam aloeus.
Orta poſtmodum inter eos regni contentione cum ad certamen deſcendiſſent. multis utrinq; caden- Ephial-
tibus mutua occubuerunt cede. Ab incolis poſtea tanq; heroes culti Thraces qui ſuperfuerunt cũ an- tes.
nis poſtea ducentis inſulam tenuiſſent ſiccitate urgente eam deſerere coacti ſunt. Cares deinceps ex Othus.
Iamia aduecti inſulam poſſederunt quibus Naxus polemonis imperans pro dia ab ſe cognominauit. Dia. Siccitas
naxon. hic uir bonus ac præclarus filium reliquit leucippum. Ex quo ortus filius Merdeus imperauit Naxes.
inſulæ. Theſeus poſtmodũ ex creta cum ariadne profectus in ea permanſit inſula. Qui cum per ſom- Leucip-
nium dionyſium ſibi. niſi ariadné reliquiſſet minitanté uidiſſet timore perculſus muliere ommiſſa ex pus. Si-
inſula diſceſſit. Dionyſius noctu ſumptam Ariadnen in mõté tulit qui appellatur dryos. Et his primũ merdeꝰ.
euanuit ut deus tum quoq; Ariadne non amplius uiſa eſt: Ferunt naxii hunc deum apud eos nutritum Theſeuſ.
ob eamq; rem inſulam ſibi acceptiſſimam eſſe. Nyſiadamq; a nonnullis dici. Nam iouem eorum fa- ariadne.
bulæ tradunt Semele ante partum fulmine icta ſumptum in femore infantem ut clam iunone eſſet Drios.
uſq; ad pariendi tempus abſcondiſſe. inq; naxo inſula natum philiæ coronidi Cliediq; loci nymphis Dioniſii
prebuiſſe educandum. Fulminaſſe autem ante partum Semelen: ut non ex mortali ſed ex duobus diis ortus. 50.
ortus ueſtigio fieret immortalis: Incolis uero ob dionyſii nutriendi curam gratiæ redditæ felicitate Nyſiada.
inſule. & ut claſſe preſtarent prebita. Nam primi ab xerſe deficientes & claſſe eum oppugnarunt: & coronis.
apud plateas in acie opera eorum inſignis fuit. Vina' preterea habent precipua. inditium haud paruũ
dei erga inſulam affectiõis. Hanc ſimen antea dictam cum eſſet cultoribus deſerta primum cum trio tuiopꝫ.
po aduecti aduene habitarunt. Horum duces cithonius neptunni filius ac ſymes a quo & inſula id no
men ſortita eſt extiterunt: in ea poſtmodum regnauit addita cnydiæ parte Nireus charopi atq; agla- Sime.
iæ filius ſpetioſus admodum. qui cum agamennone ad troiam profectus eſt. Confecto troiano bello cithoniꝰ.
inſulam cœperunt chares; quo tempore plurimum mari poterant. Hi ſiccitate ingruente fugiẽtes ex Nireus. Siccitas
inſula locum quem Vranium dicunt habitarunt. Sime manſit deſerta quoad lacedemoniis argiuiſque
ad eam inſulam tranſeuntibus habitata eſt. Quidam nauſus nomine qui antea cum ippoto uenerat ſũ Ippotus.
ptis uoluntariis colonis in ſimen tunc inhabitatam primum tranſiit. Deinde nonnullos duce Zucho Nauſus.
eo nauigantes communicata cum eis inſula ſuſcepit: Eam coloniam a cnydiis ac rhodiis deductam fe zuchus.
runt. Calydnam uero ac Nyſiram olim acaribus poſſeſſas Tattalus poſtmodum herculis tenuit: Am- Calidna.
phitus deinde phippuſq; coorum regis filii ad ilium ab his inſulis nauigantium duces fuere. Tum ue- niſiria.
ro a troia quattuor agamennonis nauibus ad calydnam aduecti immixtiq; acoblis ibidem permanſer Tattaluſ.
Priſcos nyſiræ incolas terremotus abſumpſit. Peſte deinceps afflicta inſula eo coloniam miſere rho- ãphitus. Terremotꝰ
dii. Carpathon primi inhabitarunt quidam minois milites: Quo tempore græcorum primus maris phippꝰ.
imperio potitus eſt. Multis poſtmodum ſeculis ioclus dimoleontis argiuus genere iuxta certum reſ- Carpa-
ponſum coloniam in carpathum deduxit. Rhodus inſula primum inhabitata eſt ab his quos Telchi- thos.
nes appellant ſecundum fabulas maris filios. Fertur ſane eos una cum chalphurna oceani filia nutriſ- ioclus.
ſe neptunnum ab rhea illis datum. Fuiſſe quoq; eos aiunt quarundam artium inuentores aliaq; ab ip- Chalphurn.
ſis utilia permulta in uſum hominum deducta Statuas inſuper deorum fabricaſſe primo quedaq; an- Rhodoſ.
tiqua eorum nomine ſigna fuiſſe appellata. Nam apud lidios apollo Telchinius: iuno ac nymphe apd Telchi
aliſios telchiniæ. Apud camireos iuno thelchinia dicuntur incantatores etiam uolunt eos fuiſſe & tã- nes.
q; magnos nubes himbres grádinem niuem inducere ac mutare propias formas cum uellent ſolitos neptũ. 49
aluni.
inuidi quoq; in doctrina artium extitere: Neptunnus iam uir ex alia Telchinium ſorore ab ſe dilecta
genuit liberos mares ſex. Femellam unicam nomine Rhodos: a qua & inſula cognominata eſt: Fue-
runt in ea parte inſulæ. que ad oriẽté ptinet gigãtes: quo tpe ioué ferũt expugnatis Titãis imalie nim rhodos.
phæ amore captum tres ex ea ſuſcepiſſe pueros. Sparteum Saturnum Cytum. Quorum ætate tradũt imaliã.
Veneré cũ ex cythero cyprũ peteret aditu phibitã a neptunni filiis claris admodum atq; aio elatis ea ſparteuſ.
q re turbatã deã eos in inſaniã ab ſe uerſos adegiſſe: ut matré ui cognoſcerent multiſq; incolas affice- Saturn. 49
rét calamitatibus. Quæ neptũnus ꝓſpiciés filios ob rei pudoré ſuffodit i terrã: quos oriẽtales demo- Cytus. Demones
nes appellãt. Aliã i mare piectã uocauit Leucotheã: cui imortaliũ honores incolæ tribuerũt. poſtmo Leuco- oriẽtales
dũ telchinis futur⁹ ꝓuidẽtib⁹ diluuiũ ꝛflicta abierꝫ iſula. Lycus deiceps cũ i lyciã uẽiſſet: tẽplũ lycii apol thea.
linis pene xãthũ fluuiũ exit. Facto diluuio cæteri qdé aq; deleti ſũt locis iſule pláis ob pluuias i modũ licus.
ſtagni redactis. pauci & i his iouis filii q ad mõtes ꝛfugerãt euaſer. ſol ſcdm fabulas rodie amor captꝰ Solis
iſulã a q; amota Rhodũ ab ea dixit. Vex id ꝛſtat cũ a ꝑmordio iſula referta paludib⁹ admodũ hũida eſ amor.

eliades/

Macer

Rhodos ochimꝰ. Cercha phus. Actinus. Tenages. Triopas. Cādalus. Electiõe.

set solis calore arefactos humores terram fertilem reddidisse. Ab eo autem genitos septem numero qui dicti sunt heliades. Cum alii preterea indigētes populi insulā inhabitarent. existimatum est insulā soli sacram eē. Rhodii quoq; postmodum solem prediis ceteris coluerunt tanq; sui generis auctorem Traduntur filii ochimus cerchaphus macer Actinus. Tenages Triopas Cādalus filia una Electione q̄ adhuc uirgo functa est uita hereicos post obitum honores a rhodiis sortita. Cum iam uiri essent heliades solem ferunt dixisse: qui minerue primum sacra fecissent apud eos deam futuram. Quod idem cū

149 athenien

athenienſibus predictū eē: aiunt ab hiliadibus ommisso propter festinantiam igne imolata hostia Ce cropem athenienſium regem postmodum accenso igne sacrificasse. Ex quo hucusq; mos huius sacrifi tii solum in rhodo perseuerat: ibiq; permansit dea: Hec de rhodiis prisci tradunt. in quis est zenon qui eius insule gesta scripsit. Heliades peritissimi omnium sed maxime in astrologia fuerūt. addiderūt quo q; ad nauigandi artem pmulta. Situm insuper terre conscripsere. Prestantior inter eos Tenages fuit a

tenages

fratribus ob inuidiam occisus. Qua re nota cædis participes aufugerunt. Mater quidam in lesbum. cā dalus in choum Actis ad egyptum transiens in patris honorem solis condidit ciuitatem. A quo ad egy ptios astrologie notitia traducta ē. postmodum græcia diluuio oppressa cumplurimi homines perisi sent & litterarum quoq; monumenta deleta sunt. At diluuii expertes ægyptii astrologiæ artem sunt prosecuti: Qua in re cum græcos ob litterarum defectum anteirent accidit ut primi ægyptii crederē

Astrolo gie rep tores. Sai.

tur astrologie extitisse repertores. Eodempacto cū ab athenienſibus urbs nomine Sai in ægypto fuis set condita & hæc quoq; propter diluuium ex hominū memoria delapsa est. Hanc ob causam existi mant multis post seculis Cadmum agenoris filium primum litteras in græciam attulisse. Atq; iō græ cos quadam cōmuni ignorantia ductos litterarum inuentionē illi acceptā tribuisse. At uero triopas in

Lrarum inuētor.

cariam nauigans promontorium tenuit ab eo postmodum triopion cognominatum. Reliqui solis fi lii qui procul a culpa cædis erant permansere in rhodo habitantes in ilysia ubi & urbs cōdita ab eis est

Cadmꝰ.

nomine achaia. Horum ochimus natu maior regnum tenens uxorem egetoriam loci nympham du xit: ex qua genuit filiam Cydippen Cyrben postea appellatā. Qua cercaphus frater in uxorem sump

Triopi. ilysia.

pta in regno successit. His uita functis filii tres regnum cœpere lindius: Ilysus. Camirus: Inundatione

Achaia. Egeto ria.

deinde aquarum secuta Cyrbe deserta cultoribus facta ē. ipsi patriam inter se partiti quilibet Ciuitatē sui nominis condidit Post hec danaus ex egypto cum filiabus aufugiens in lindiam Cypri appulit su sceptusq; ab incolis erepto minerue templo statuam ingentem deæ dicauit. Hoc tempore cadmus ad

cydippē. Cyrbe. Lindius. ilysius. Camirꝰ. Danaus. Cadmꝰ.

perquirendam Europam missus uehementi iactatus tempestate ī rhodum uenit. ibiq; susceptō antea dum fluctibus agitarentur uoto edificauit neptuno templum. Eiusq; curam phœnicibus quibusdam ab se in insula relictis qui ialysiis permixti cum eis permansere demandauit. Ex his postmodum sacer dotes qui faciundis preessent sacris ex successione manarunt. Cadmus & mineruam lindiam ornauit donis. in quis olla fuit ærea admodum conspicua ātiquo more fabrefacta. In ea litteris pheniceis quas aiunt primum ex phœnicibus in greciam allatas appellatasq; phœniceas inscriptum erat terram rho

Phorbas.

diā a serpēnbꝰ uastatū iri. Quapp rhodii postmodū ī delphos scisciatū misere. Quo pacto id aduerte reſ malū: Respōsu apollinis p̄cepit. ut phorbātē cū sociis ī insulā ascisceret. Hic laphiti filius cū pluribus erat ī thessalia sociis p̄riā ad habitādū q̄rēs: ac cito iuxta dei respōsū phorbāti ps insulæ ad habitādū con cessa ē Cuius uirtute deletis serpēnbꝰ liberata est eo tiore rhodos. Fuit hic ī ceteris quoq; rebꝰ uir bo

Althe menes. catatreꝰ.

nus: unde & post obitum heroum meruit honores: His actis althemenes catarei filius cretēsium regis cum oraculum de quibusdam scisciataretur; responsum tulit in fatis eē ut pater ab eo interficeretur cui tare fata cupiens sponte cum plurimis uoluntariis abiit in eam rhodi oram: quæ camiros dicitur su

Acaby rus.

praq; acabyrum montem ioui templum constituit acamirium appellatum Quod & nunc quoq; su pra excelsum montis cacumen positum unde creta cōspici potest precipuo habetur cultu. Habitabat Althemenes cum his qui eum secuti erant in camiro precipuo incolarum honore habitus. At p̄ Ca tatreus cui nulla erat alia ꝑles mascula filii quē precipuæ amabat actus desiderio profectus est is rho dum reperiendi nati eiusq; in cretam deducendi cupidus. Verum uī fatorum: que superari nequit ut gente cum noctu in insulam descendisset orta inter suos lociq; incolas contentione ac pugna Althe menes suis auxilio accurrens iaculo inscius patrem occidit Qua ex re althemenes dolore ingenti per culsus cum tante uim calamitatis ferre non posset: fugiens hominum consortia ac sermones solusq; p deserta inuiaq; loca aberrans dolore consumptus expirauit. Cui a rhodiis postmodum honores he

Tlepole mus

roum impensi sunt pauloante troianum bellum. Tlepolemus herculis filius ob licynii cedem ab se in scio interfecti ex agro sponte fugiens secundum oraculi responsum: quod super colonia deducēda cō fuluerat cum certis populis transcendit in rhodum. ibiq; ab icolis susceptus habitauit. Factus deinceps insule rex & patriam omnem reddidit insignem & iuste imperauit. inde ad ilium cum agamenone p fectus est regni administratione Buti qui ex agris cum eo fugerat permissa. is uit bello clarus in agro troiano defunctus est. Quoniam rhodiensium rebus cherronesi qui locus eis oppositus est. quedam

Cherone sus/

sunt immixta: haud ab re censemus & ipsa litteris tradere. Cheronesus olim ut nōnulli tradunt a na tura loci qui hystmos dicitur. Vt uero scripserunt alii a cherroneso qui eis imperauit oris nomen tra xit. Haud multo post huius imperium uolunt Curetes quinq; ex creta eo transfretasse illorum poste ros qui ab ioue & rhea orti sunt inq; ideis montibus cretæ educati. Ii in cherronesum haud parua clas

se nauigantes cares in ea habitantes expulere: omnemq; eam subactam patriam in quinq; distribue-
runt partes condita a quoq; eorum sui nominis ciuitate. Paulo uero post inachus argiuoꝝ rex amissa
lo filia Cyraum præstantem ducem cū haud cōtemnenda classe ad eam inquirendam destinans redi inachus.
tum absq; filia interdixit. Verum cum diutius uariis peragratis orbis locis incassum quesita esset: ex ca
ria cherronesum contempta patria petiuit: deinde partim suadendo partim cogendo quorundam lo Ciraus.
coꝝ rex factus est Ciuitate ab eo nomine suo cōdita. Vtilitati publice itentus magna gloria apud sub
ditos uixit. Triopas deinceps cōtaminatus cæde fratris cum in cherronesum peruenisset: a Melisseo
rege cedis purgatus in thessaliam transiit Deucalionis filius belli presidio futurus pulsis. inde pelasgis Triopas.
agrum doteum sortitus est. Cum templum cereris euertisset: eius materia abusus est ad regie constru melisseꝰ.
ctionem, igitur incolarum odio cōtracto ex thessalia fugiens cum populis qui secum nauigarant i cny
diam uenit. in qua & Vrbem cōdidit sui nominis Triopiam. inde ꝓfectus & cherronesum cepit & ei
conterminæ plurimā cariæ partem. De triope genere plures scriptores poetæq; dissentiunt. Nā tra-
dunt quidam ipsum ex canace eoli filia neptūnoq;. Alii ex lapitho Apollinis Scibeq; penei ortum. Est
in castabo cherronesi templum sanctum Semideæ De qua cum multa uarie ferantur haud silendū ui-
detur. Verum nos id quod magis increbuit quodq; consentiunt accolæ referemus. Staphilo ac Chris-
botheo defuisse tradunt filias tres: Molpadiam Rheam. Partheniam rheam ab apolline cōpressā gra-
uidam esse factam: patrem iratum tanquā ab homine corruptam filiam in arca inclusam in mare de-
iecisse: quæ cum in delum appulisset: filium genuit nomine anium. Mulier preter opinionem salutem triopia.
assecuta infante post partum supra apollinis altare posito deum orauit. ut si ex eo esset genitus puerū Canace.
saluaret. apollinem dicunt absconditō infante eius educandi curam cœpisse. Doctumq; deinde diui-
nandi artem magno honore affecisse at uero Molpadiam partheniamq; rheæ sorores patris custo-
dientes uini amphoram pauloante inter homines reperti somnus oppressit. interim nutrita apud eas Sthaphi
sus thalamū ingressa uini amphoram fregit. Quo dissipato uirgines patris iracundiam ueritæ cū ad lus.
littus confugissent e saxo se in mare præcipitauere. appollo in earum sororis gratiā manibus suscep- molpa-
tas in cherronesi urbes incolumes detulit. partheniæ in bubasco cherronesi diuum honores habiti: & dia.
fanum ædificatum. Molpadia in castamum accedens prædicatione apollinis Semidea dicta apd cher Rhea.
ronesos in honore fuit. in eius sacris propter casum: qui ex uino accidit. Melicrato libant. Tangentem parthe-
uero aut edentem porrum nequaquā fas est templum ingredi, adeo autem postmodum semideæ re- nia.
ligio excreuit ut non incolæ solum: sed exteræ quoq; gentes ad id templum proficiscerentur sacris do anius.
nisq; egregiis deam colentes. Quod uero maximum habetur Persæ imperantes asiæ cum omnia gre
coꝝ loca sacra expilasset: solū huiꝰ semideæ tēplū itactū liqre, latrōes isup singula rapientes hoc solum
haud quaq; muro cinctū: ut absq; periculo spoliari qat iuiolatū sinūt. Huius rei causam tradūt deæ cō
munem in omnes beneficentiam. Nam & egras per somnum curas morborum docet: & multis insu
per sanitatem desperantibus salutem præbet. Mulieres præterea parturientes a laboribus ac uitæ
discrimine hæc liberat dea. Quo factum est ut plurimorum: qui salutem assecuti sunt donis refertū
templum existat. neq; custodibus neq; mœniis: sed religione tutis. & de rhodo: cherronesoq; hacte-
nus. Nunc ad cretam transeamus. Qui prius cretam inhabitarunt antiquissimi dicuntur etheo cretæ Ethocrete/ 41/
indigetes fuisse. Horum rex cretas fuit plurimarum in ea insula rerum: quæ ad uitam mortalium cō-
ferent inuentor. Plures quoq; deorum apud eos fabulantur extitisse: quos propter beneficia homini creta.
bus impensa ut deos posteri coluerunt. de quibus singulatim recensebimus: eos imitati: qui cretensiū Cretas-
gesta conscripsere. Primi. qui quidem memoriæ tradantur in creta circa iden habitarunt: idæi dactili rex.
appellati. Hos quidem centum fuisse numero tradunt. Alii decem: qui eo nomine uocati sunt: ob pa- idei datili.
rem numerum manuum digitorum: in quis est: Ephorus. uolunt Nonnulli Ideos dactylos ex ida:
quæ est in phrygia extisse. indeque cum Migdono transcendisse in europam diuinandi quoque
arte peritos docuisse cantū initiationes ac mysteria. In Samothracia uero magnam sui admirati
onem præbuere incolis: quo tempore orphea ferunt ingenio ad poesim melodiamq; præstanti hoꝝ Orpheꝰ
discipulum primum ad græcos inicianti morem mysteriaq; attulisse. idei dactyli tradūtur. ignis usū
ac æris ferriq; naturam quoq; modo fabricarentur in loco: quem berecynthum dicunt. inuenisse: cū bericithi.
magnorum bonorum generi hominum haberentur auctores immortalium honoribus donati sunt hercules. 50.
Scribunt etiam unum ex eis appellatum herculem: qui cum gloria excelleret olympia instituerit certa olympia
mina. Posteros uero nominis similitudine ductos esse opinatos ab hercule Alcmenæ ea certamina i- certami-
stituta. Horum asserunt antiquitus & nunc usq; extare uestigia. q; fœminæ plures ab hoc deo cantus na.
quosdam summant: ac superstigiosa quædam faciant. tanquam & ipse incantator extiterit & initiati- curetes.
onibus deditus. At hæc plurimum aliena sunt ab hercule. qui est ex alcmena ortus. Post ideos dacty-
los secuti sunt curetes nouem, quos quidam ex terra genitos uolunt. Alii progeniem idey dactylorū
Habitasse autem in montibus ac conualibus arborum plenis tecta ac indumenta: quæ natura prebe-
ret: nondum repertis domibus: habentes. Cum prudentia eminerent multa ad uitam utilia ab eis in
uenta sunt. Nam primos omnium greges coegisse: aliquaq; mansuefecisse pecora. Mellis insuper &
sagittandi uenandiq; modum induxisse perhibent. Hominum quoq; cætus ad communem uitæ & le
gum disciplinam illos instituisse ferunt. Repperisse insuper ensem galeam ac cum armis saltandi mo

rem:quorum ſtrepitu permagno ſaturnus deceptus eſt.aiunt preterea iouem clam ſaturno ab Rhea matre datum ab his fuiſſe nutritum:de quo cum ſingulatim ſcripturi ſimus paulo altius narratio repetenda eſt. Tradunt Cretenſes curetum tempore titanas in gnoſia habitaſſe:ubi & nunc quoq; fundamenta uiſuntur domus:in qua educata rhea eſt:atq; antiquum cupreſſorum nemus. Fuiſſe autem ſex numero uiros:fœminas quinq; ex cælo & terra natos quidam tradunt. Alii ex uno curetum matre Titeta:a qua & id nomé ſumpſere Mares quidem: fuere Saturnus:hyperion:Conis:iapetus: Creius.poſtremus oceanus:Hoq; ſorores Rhea themis memoria phœbe:tethis.hi omnes rei alicuius:quæ uſui hominum eſſet .inuentores honores nomenque ſempiternum adepti ſunt . Saturnus natu maior rex factus homines ex agreſti incultaq; uita ad mores legeſq; & humanioré cultū deduxit. Qua ex cauſa cum magna eſſet apud omnes fama plura orbis loca peragrauit:exhortans ad iuſtitiam ſingulos & animi uirtutem:obq; eam rem ſubditos ſuos bonis moribus inſtitutos reddidit probitate fœlices. imperauit maxime que ad heſperum pertinent.locis maximo in honore apud omnes habitus:ideo uſq; ad poſteriora tempora & a romanis carthaginenſibuſq; ac aliis proximis gentibus cerimoniæ ſacraq; præcipua ſaturno fiunt. Multa uero loca ab eo nomen ſumpſere:Et cum legibus homines obtinerent:nulla iniuſtitia apud eos erat:Sed omnes eius imperio parentes ſumma cum uoluptate fœlicem uitam agebāt.Horum teſtis eſt poeta Heſiodus:qui eadem in ſuis carminibus affirmat Huiuſcemodi ſaturni fabulæ feruntur. At hyperion ſolis ac lune aliorumq; aſtrorū motus horaſq; primum ſumma cura obſeruationeq; ab ſe percepta:ceteris noſcenda tradidit.ideoq; horum parés nominatur ueluti ipſorum nature contemplator. Ex ſaturno ac phebe orta latona eſt. Ex iapeto prometheus.quem nōnulli ſcriptores tradunt igné ab dis furto ſublatū hominib⁹ dediſſe. Sed ab eo cōſtat illa. qbꝫ ignis alitur reperta. Ex titanibus uero memoriā tradunt loquendi modum adinueniſſe.ac rebus impoſuiſſe nomina. Licet a quibuſdam ea mercurio tribuantur. Huic quoq; deæ rerum memoriā.a qua & nomen ſortita eſt.aſſigant.themim tum diuinandi artem tum ſacra cultuſque deorum introduxiſſe dicunt:eaq; quæ ad beneuiuendum & pacem pertinent oſtendiſſe:ideo que conditores legum ſacroꝝq; cuſtodes eos.qui deos colunt:& hominum leges ſeruant dictos. Apollo quidem traditur cum eſſet reſponſa daturus themim conſuluere ſolitus tanquā diuinandi artis inuentricem. hi dei quoniam in plurimis profuerunt mortalium uitæ.non ſolum immortales honores adepti. ſed primi olympum poſt obitum habitare exiſtimati ſunt. Saturnus ac rhea ueſtam cererem iunonem iouem neptunū ac plutonem genuerunt. Horum ueſta ſtructuram domus inueniſſe fertur.iuppitet poſtmodum apd eoés ferme hoies ob hoc beneficium honorari eā ſacriſq; coli uoluit. Ceres fruméti.qd forte iter aliquas hærbas naſcebatur ignotum cæteris prima uſum adinuenit:docuitq; homines naſcendi ſeruandiq; & ſerendi modum. Eſt autem ab ipſa frumentum ante genitam proſerpinam repertum . Nam poſt eius a plutone raptum frumenta omnia tum in iouis odium tum propter dolorem filiæ incendiſſe ferunt. Sed ea inuenta & reconciliatam eſſe ioui:& Triptolemeo frumenti dediſſe ſemen: mandaſſe quæ:ut cum omnibus id donum participans modum ſeminandi monſtraret. Traditur a nonnullis illam leges quoq; dediſſe.quibus homines iuſte uiuere aſſueſcerent. Vnde & legifera dicta eſt. Et qm maximorum bonorum cauſa humano generi extitiſſet.ab omnibus non ſolum græcis ſed barbaris quoq; ad quos frumenti peruenit uſus honoribus ſacris quæ ſolemnibus ac celebritate præcipua colitur. Nonnulli de frumenti inuentione ſecus ſentiunt penes ſe eam primo Deam apparuiſſe frumenti quæ naturam & uſum penes ſe repertum aſſerentes. Nam traditur ab egyptiis Cereré & iſidé eandem eſſe deam primam quæ in ægyptum attulliſſe frumentum nilo ægypti campos irrigante.oi quæ regione ad ferendos fructus optime ſita. Athenienſes quáuis inuentionem frumenti fateantur uolunt tamen aliunde in atticam delatum locum quæ qui id primum donum ſuceperit eleuſinam appellant:eo q; ab aliis id ſemen ad eam oram ſit aſportatum. Siculi:cum inſula Cereri ac proſerpinæ ſacra exiſtat æquum cenſent frumenti uſum ei primum patriæ fuiſſe oſtenſum.quam in primis amarit Haud enim ueriſimile eſt eam regionem quam ut propriam Ceres admodum fructiferam præſtitiſſet:poſtremam huius beneficii participem effeciſſe:præſertim cum in ea iſula & filiæ raptus contigiſſet & frugum eſſet fertilis ubi etiam ſua ſponte:pro ut poeta tradit:naſcatur ordeum ac fruméta. Sed de cerere hactenus. De diis uero aliis ex ſaturno & rhea natis neptunus ſecundum cretenſes primus nauigandi arte inuenta claſſem inſtituit:eiuſq; præfectus eſt a ſaturno factus. Quapropter traditum eſt poſteris neptunum imperaſſe mari:ſacraq; ei a nauigantibus facta. Addunt etiā Neptunū equos primum domuiſſe.artemq; equitandi ab illo traditam : ex quo ippius ſit appellatus Plutonem uoluit ſepulchrorum funerumq; honorum qui mortuis impenduntur:uſum introduxiſſe. Cum antea nulla rerum apud homines eſſet conſuetudo:quæ cauſa extitit:ut uita functis dominari exiſtimaret Antiquitate illi huius curæ principium tribuente. De iouis genere atq; imperio dubitatur. Nam quibuſdam placet poſtq; ſaturnus ad deos tranſiit ſuſcepiſſe regnum:non ui patrem expuliſſe: iuſteq; & legitime regno potitum. Alii ſaturno uolunt in ortu filii reſponſum fore ut ab ioue ui regno pelleretur quæ res ſaturnum impulit:ut filios ſæpius perimeret.id egreferens Ceres cum uiri animus placari non poſſet iouem in ida ab ſe editum clam nutriendum Curetibus iuxta idæ montem habitantibus dedit. Hi in antrum ad nymphas commendata illis infantis cura detulerunt. Lacte capræ . quæ amal-

Saturnꝰ. titanes.
Conis. cæli filii.
Creius. tere filii.
Oceanꝰ. titea.
Rhea.
phœbe.
TeThis.
hyperiō.
latona.
iapetuſ.
prome-
theus.
Memo-
ria.
themis.
Apollo
Saturni
filii.
iuppiter.
ceres.
triptole-
mus.
leges.
ceres.
iſis.
Eleuſin.
Frumé-
tum.
nauiga-
tio.
Neptu-
nus.
Equi.
plutoniſ
iuméta.
Iuppiter.
Amal-
thea.
Veſta.
Iuno.
pluto.
Ippius.

thea dicta est melleq; educatus est. Multa insuper iouis tum generis tum educationis aiunt in ea insula extare uestigia. Nam cum a curetibus infans ferretur. tradunt omphalum iuxta fluuium tritonum cecidisse. Ex quo & ora illa ab eo: quod accidit: deo sacra Omphalia cognominatur: & propiquus ager est omphaleos appellatus. in ida antrum ubi nutritus dicitur sacrum est & circa illud prata manent intacta. Verum quod de apibus mirabile dictu tradunt fabule minime uidetur pretereundum. ioue scilicet in sempiternam amoris erga eas memoriam illarum colorem immutatum inq; æris uertisse aurati. Quamuis autem locus is admodum excelsus asperq; situ uentis quoq; agitatus niuibus sit infestus nullo tamen apes incomodo aut molestia afficiuntur. Capræ: quæ eum nutriit: & alii sunt honores impensi: & locus eius est heniochus uocatus. Adolescentiã egressus in dicta ubi genitus est ciuitatem cõdidit: cuius postmodum destructe etiam nunc extant reliquie. Excessit hic deus fortitudine & ceteris uirtutibus omnes. Accepto enim post Saturnum regno maxima plurimaq; contulit ad hominum uitam. Primus omnium iustitiam docuit mutuo seruari inter mortales omni uiatq; iniuria remotis. Lites ac contentiones iudicio auferens: singula que ad bene uiuendum ac pacem pertinerent sũma ope procurauit. bonos ad uirtutem exhortatus est: improbos timore cœrcuit ac pœna. omnẽ pene orbẽ circuens bello impiis ac predonibus indicto equitatem ac leges introduxit per id tempus & gigantes ab eo sublatos aiunt. in creta quidem milinum in phrigia Typhonem. ante pugnam quæ cum gigantibus in creta habita est. iouem sacrificasse dicunt soli cælo ac terre bouem: Que sacra iouem fore superiorem: portendentes primum uires & ab hostibus defectionem tum finem belli futurum monstrarunt. Museus quippe ab eis desciunt. obq; id ei honores tributi. ab diis autem omnes hostes cesi sũt Sed & alios quoq; diis præsidium belli tulisse aduersus gigantes cõstat. Macedones quidem circa palenem italos in campo quem olim a loci cõflagratione phlegreum postmodum Cymeum cognominarunt animaduersum esse ab ioue in gigantes ob eam causam dicunt: Ex magnitudie ac robore corporis confisi aduersiq; legibus & multa egerint in homines iniusta & propinquas gentes in seruitutẽ redegerint. bellũq; his intulerint: qui ob singularia in omnes nationes beneficia dei sint existimati. Feruntur ab ioue non solum impii nefariiq; deleti. sed etiam diis heroibusq; ac hominibus benemeritis honores impensi propter eius beneficentiam imperiiq; magnitudinem omnium consensu & regnũ perpetuum tributum est & habitatio in olympo. sacrificia insuper illi supra cæteros statuta. postea uero quã in cœlum delatus est memoria nominis eius animis hominum in quos beneficia cõtulit adeo infixa permansit ut omnium quæ in cœlo fierent uelut hymbrium tonitruum ac fulminum cœterorumq; eiusmodi potens existimaretur. itaq; quod uitæ causa hominibus esse uideretur cum fructus terræ ad maturitatem perduceret: iouem dixere: Patrem uero tum quia singulorum susceperit sũma cum beniuolentia curam. tum quia tanquã dux hominibus extiterit recte uiuendi: imperator ac rex ob imperii amplitudinem. Consultor ac prouidus propter consulendi prudentiam appellatus é. Tradunt etiam palladem in creta ex ioue apud fontes tritonis fluminis ortam. Ex quo tritonia dicta: & nunc quoq; apud eos fontes ubi nata est huic deæ sacrarunt. Fabulantur præteréa nuptias iouis & iunonis in ora gnosiæ fluuio therino proxima: ubi nunc templum est. factas: sacraq; quot annis sancte ab incolis fieri nuptias prout olim facte traduntur representantibus. Ex ioue creatas uolunt uenerem gratias lucinam Dianam & eas quas dicunt horas Eunomiam iustitiam pacem palladem musas. Deos uero Vulcanum Martem apollinem mercurium. Horum cuilibet ut perpetua apud omnes uigeret memoria ab se inuentorum gestorumq; iupiter laudem & honorem tribuit. Veneri nanq; maturam uirginum etatem aliarumq; curam rerum. que nunc etiam circa nuptiarũ sacra ac fœdera in eius cultum celebrantur dedit. Sacrificant autem omnes prius ioui perfectori: iunonicq; perfectrici: quoniam hi primi duces inuentores que omniũ extiterunt. Gratiis quæ ad oris speciem ac partũ corporis formam decorem que spectent insuper beneficii & gratie retributionem. Lucinæ parientium curam officium que eorum: que parturientes perferunt: unde & in partus discrimine ac difficultate hanc mulieres præcipue inuocant deam. Ad dianam tradunt infantium ac ciborum quos id ætatis postulet officium pertinere. Qua ex causa puerorum nutricem uocari dicunt. Earum quas horas dicũt datum est suum cuique munus ad uite cultum & mortalium cõmoditatem. Nil enim est uitæ cultum & mortalium cõmoditatem: Nil enim est uitæ hominum ad fœlicitatem cõparádam utilius: quã leges iustitia ac pax. Palladi olearum olei que educendi inuentionẽ tribuunt. Nam ante huius dee ortum erat hæc arbor cum aliis siluestribus immixta. Olei usus aberat cum esset ignota. Hæc olei exprimendi modũ inuenit. addunt ipsi quoq; uestium apparatum & edificandi artem multaq; preterea uolunt in cœteris artibus hominibus profuisse. Nam & tibiam earumq; cantum & plurima instrumẽta ad uaria opificia ex quibus oparia dicta est: adinuenit. Musis a patre cõcessa est litterarum inuentio & carminum quæ poesis appellatur ratio. Nam qui dicunt phenices a musis percœptas litteras tradidisse postmodum græcis: ii sunt qui cum cadmo in europam nauigarũt. Ex quo a grecis litteræ phœniceæ apellate sunt. Verum phœnices a primordio non litteras inuenisse uolunt: sed earum formam tantũ immutasse: eaq; litterarum forma cumplurimi homines uterẽtur hoc cognomine uocatas. Vulcanum ferri æris auri argenti omniumq; quæ igne fabricantur: artem inuenisse ferunt: eaq; cœteros docuisse. Quapropter hasce rerum opifices omnes uota sacraq; huic deo maxime facientes ignem in eternam

ompha-
lia.
ida.
apes.
iouis lau
des.
gigãtes.
milinus.
typhon.
museus.
palene.
phlegre'
us cam
pus.
cimeus.
campus.
~~cuilauf~~
~~des~~

heniochus

iuppiter
pater.
iuppiter
rex.
palladis
inuenta.
oliua.
uestes.
ædifica-
tio.
tibia.
musarũ
officia.

Tritonia.
Venus.
Gratię.
Lucina
Diana.
hore=
Eunomi
Iustitia
pax.

L ãz
inuẽtio/

Vulcam
inuẽta/

martis inuenta. apollinis inuenta. Cithara. medicia. Arcus. æsculapius. mercuriis inuẽta.

moriam ſuſcepti beneficii uulcanum uocant. martem fabulæ tradunt primum fabricatis armis arma ſe miltes pugnandiq; ac certandi morem induxiſſe: eos qui diis aduerſi eſſent interficientem. Apollinem cytharæ eiuſq; muſicæ inuentorem ferunt. Medicine inſuper ſcientiã diuinandi arte perceptam qua olim infirmi erant morbos curare ſoliti primum attuliſſe. Arcus inſuper ſagitandiq; extitiſſe reptorem. Qua ex cauſa cretenſes precipue arcu delectati ſunt. quem ſcythicum nominarunt. Eſculapius ex apolline atq; ariadna ortus pluribus a patre in medicina percœptis chirugiam & medelarum cõpoſitionem radicum inſuper uirtutes adinuenit. Adeo autem medicinæ artem extulit: ut uelut eius inuẽtor & auctor uneneraretur. Tribuuntur præterea mercurio præconia diſcidia ac phœdra: quæ in bellis fiunt. Præcones quoq; adiiciuntur: qui internuntii eſſe ſolent. ob eamq; rem ab hoſte tuti. Vnde & ipſum communem utriſq; dicunt: cum ambobus utilitatis cõmunis ac pacis mutuæ interpres exiſtat: Menſuram inſuper ac pondus: & mercaturæ: queſtum reperiſſe affirmant: occulteq; inuicem peculãdi modum. Præco etiam deorum traditur: nuntiuſq; optimus: quoniam mandata diligẽter perficiat Vnde & interpretis nomen aſſumpſit. Non q; nominum aut orationis ut quidam tradunt fuerit inuẽtor. ſed quia diligentius quã cœteri mandata referat. Paleſtram eum introduxiſſe: & ex teſtudinis forma lyram adinueniſſe aiunt. Poſt apollinis cum marſia: qua & ſuperior fuit contentionem: poſtq; ſumptam preter equum a victo pœnam: penituiſſe apollinem dicunt: Cytharaq; effractis cordis muſica aliquandiu abſtinuiſſe. Dionyſium uitis repertorem uiniq; conficiendi rationem & fructuũ in longioré uſum ſeruandorum curam & modum docuiſſe ſcribunt. Hunc in creta ex ioue & proſerpina natum orpheus tradit. inter initiationes a titanis diſcerptum. Plures uero fuiſſe Dionyſios iam antea ſcripſimus diligentius. Cretenſes ea coniectura hunc deum aſſerunt apud ſe ortum q; due inſulæ apud eos ſinus qui appellentur dydimi ab eo dionyſiæ quod nulla alia in orbis parte fecerit: ſint uocatæ. Hercules ex ioue genitum multis annis ante eum qui fuit ex alcmena genitus fabulantur. Huius mater incerta eſt. Hoc tantum conſtat illum corporis uiribus præſtantiorem ceteris orbem perambulaſſe delentem: iniquos & feras beſtias ac monſtra domantem. inuictus quoq; abſq; timore in libertatem homines uendicauit: Quibus beneficiis honores immortalium ei ſunt ab hominibus impenſi. Qui uero poſterior ex alcmena fuit hercules quoniam prioris uirtutes eſt imitatus & immortalitatem aſſecutus eſt & propter nominis ſimilitudinem idem qui prior creditus. ideo & ſuperioris geſta huic fuerunt ueri inſcitia aſcripta. Aſſerunt quoq; ſuperioris herculis operum impenſiq; honoris in ægypto veſtigia eſſe. & ab eo conditam ciuitatem Britomartem euam dyctinná dicunt. in creta genitam tradunt ex ioue ac charmide Euboli cereris filii. Hec retia ad uenandum inuenit: ex quo & dyctinna eſt cognomiata. Conſuetudine diane utebatur: quod cauſam prebuit: ut quidam dictynná dianáq; eádem eſſe exiſtimarent. Quam deam ſacris templiſq; cretenſes coluere. Qui uero dictynná a retibus piſcatoriis quas fugerat in ſequente coitus gratia minoe uolunt denominatam: procul a uero ſentiunt. Non enim credendum uidetur deam in eam egeſtatem compulſam: ut auxilia hominum imploraret: cum eſſet maximi deorum filia. Neq; minoem tante impietatis culpare decet. preſertim cum fuerit omnium conſenſu habitus iuſtus uir: & probatæ uitæ. plutonem natum tradunt in tripodo cretæ ex cerere & iaſone. Eius genus bifariam ferunt. Nam quidam uolunt cum iaſon terram ſeuerit adhibita culturæ diligentia adeo uberem percepiſſe fructum ut qui id conſpexerunt ameſſium fertilitate illum plutonem nominarunt. Vnde & a poſteris is cui cenſus ſupereſſet habere plutonem exiſtimatus eſt. Alii tradũt cererem ac iaſionem puerum genuiſſe appellatum plutonẽm: qui cultum uite pecuniaſq; coaceruare ac in uſus cuſtodire primus monſtrauit. Cum antea parua congregandæ ſeruandeq; pecuniæ fuiſſet cura. Hec de diis quos cretenſes apud ſe natos uolunt ſcribũtur. Sacra uero honores myſteria cerimonias ab ſe hoc pacto ad alios arguunt tranſmiſſas: Ná cerimoniæ quas athenienſes omnium celeberrimas in eleuſina faciunt: quæq; in ſamothracia atq; in thracia: unde eas orpheus ſumpſiſſe traditur fiũt in gnoſo apud cretam priſca lege ſtatutoq; celebrantur. Quo palam eſt eiuſmodi cerimonias ab eis ad alias gẽtes fuiſſe traductas. Quæq; apud ceteros ſecrete traduntur: eas palam omnibus noſcendi facultatem apud cretenſes eſſe. Aſſerunt autem plures deorum ab ipſis profectos magna orbis parte ab eis peragrata beneficos in genus humanum extitiſſe: atq; ab ſe inuentorum artem uſumq; docuiſſe. Ná ceres cum in atticá peruenisſet: inde in ſiciliá tráſiit. poſtea in ægiptum quibus in locis fruméti ſerendi cultum monſtrauit. Sũmoq; propterea in honore habita eſt. Venus in ſicilia cõmorata eſt circa orycem in cypro circa cytherum ac paphũ. In aſia circa ſyriam. Ob has peregrinationes uenerẽ tũ Ericiná tũ cythereamtum paphiá tum ſyrá incolæ appellarunt. Eodem modo plurimũ téporis apollo circa delum aclyciam delphumq; uerſatus eſt. Circa epheſum põtum perſidem & cretam Diana itaq; & a locis ac geſtis eoꝝ ſumptis nomibus hunc delium ac pithium appellarunt: hanc uero epheſiam creſiá tauropoliá quoq; ac perſeá cum ambo eſſent in creta nati. Colitur & a perſis plurimũ hæc dea cui myſteria inſtituerũt barbari: quæ ad hoc uſq; tépus perſea dicuntur. His ſimilia & de cœteris diis q̃ lõgũ eét recẽſere tradũt. lõgo poſt deoꝝ ortũ tpe plures heroes i creta ferũt extitiſſe: quoꝝ nobiliſſimi minois ac rhadamáti fuerũt ætate ex ioue ac europa agenoris: quá tauro deoꝝ puidétia aduectá in cretá tradũt geniti: minos etate prior regnauit i iſula i q̃ multas urbes: iter q̃ eas nobiliores tres cõdidit gnoſiá i ea iſulæ pte: q̃ aſiá reſpectat. uulcaniá iuxta mare meridié uerſus: cydoniá i eis locis q̃ pelo põneſi oppoſiti ad occidẽtẽ uergũt. leges p̃terea multas cretẽſibus dedit ſimulás eas ab ſe i q̃dá ſpelũca

Dydimi Sinus/ dioniſiæ inſulæ. hercules.

Chrummides/

Britho martis. dictinna. Rætia.

Pluton. iaſion.

Cereris loca. ueneris loca. apollinis loca. diane loca. europa. minos. Rhadamãthus.

mẽſura. paleſtra/ lyra/

imonię cretę/

oſia. lcania. donia/

meditatas. Classe ĩsuper pauit. q̃ plures ꝓpinq̃s insulas sibi subiiciẽs græcoꝝ primꝰ é maris ĩperio potitus. Cũ eius magnũ uirtutis ac iustitiæ nomẽ eẽt: trãsiit ĩ siciliã aduersus cocalũ: dequo in dedali rebus: cuius causa bellum mouit: scripsimus. Radamantum scribunt omnium iustissimum. latrones quoque ac scelestos uiros cæterosq; improbos acri affecisse pœna. Multarum ĩsularum imperio potitus magnam asiæ maritimam in partem tenuit. singulis eius imperio se spõte ob iustitiæ famam tradentibus. Is erithro uni ex filiis. ii erithri ab eo uocati sunt. regnum permisit. in opinioni ariadnes minois filiæ chium ferunt dedisse: quem nonnulli fuisse dionysium uolunt: atq; a patre uini faciundi modũ didicisse. Cuilibet ex aliis filiis aut insulam aut urbem Rhadamantum dedisse traditur. thoanti Lemnum. Alii Cyrnum. pamphilo peparethum. Euambio maroneam. Alceo parum. Anioni delum. Andreo: quæ ab eo nominata est andrum propter singulare iustitiæ nomen illum apud inferos bonoꝝ atq; malorꝝ iudicẽ factũ fabulæ ferunt. Ob eãdemq; iustitiam minoem quoq; pari honore fungi. Tertium fratrem Sarpedonem scribunt cum magna manu in asiam profectũ lyciam tenuisse. Huic euãder filius in regno successit sumptaq; uxore deidamia bellerophontis filia Sarpedonem genuit: qui cum agamemnõe troiano affuit bello. Et hic ut quidam tradunt iouis filius Minois fuisse filios aiunt deucalionem ac molum. Ex deucalione idomeneum ex molo Mirionem genitos cum nauibus nonaginta ad ilium cum agamemnone profectos reuersosq; postea in patria diem suum obiisse honorificeq; sepultos deorum honores fuisse assecutos. Horum sepulchra ingnoso hac ostenduntur inscriptione. Gnosii idumenei sepulchrum. Aspice in quo ego Myrion moli filius propinquus iaceo. hos ut nobiles heroes cretenses colũt sacris in bellorum discrimine eorum præsidium inuocantes. Nunc nationes quæ cretensibus immixtæ sunt referentur. Scripsimus antea theocrites: qui dicebantur in digetes insulam habitasse. Multis uero postmodum seculis propter bella ac seditiones errantes pelasgi in cretam appulsi tenuerunt insulæ partem. Tertii dorienses traduntur in insulam uenisse duce doro. Tetacmi nepote. huius populi pars maior fertur ex locis olympo propinquis simul conuenisse. Pars uero quædam ex acheis qui sunt in laconia donorum pollicitationibus allecti. Quartum genus eorum qui in cretam appulerunt fuerũt Migades barbari: qui consuetudine græcorum lingua ex frequenti usu percepta postea minois Rhadamantiq; imperio paruerunt. postremo post cicladarum descensum argiui lacedemoniiq; missis coloniis tum alias quasdam tum has insulas occuparunt: inq; eis nonnullas ab se hedificatas urbes: de quibus alias dicetur inhabitarunt: uerum haud mirum debet uideri: cum plures qui gesta cretensia scripsere admodum dissentiant: nos quoq; ea quæ non omnes sentiant: scribere eos enim sumus secuti: quos uero similiora tradere existimauimus. Quædã ab Epimenide theologo: quædam a dosiade. Alia a Soscrate: nõnulla a laoscherinide sumẽtes: & de creta hactenus. Nunc ad lesbum transeamus. hanc insulam olim uariæ gentes ad eam nauigantes incolerunt. pelasgi primum eam tenuere cum antea deserta esset. Nam xanthus Triopi filius pelasgorum q ex argo ueneraht rex partem lyciæ tenens argis qui secum accesserant imperauit. deinde lesbum cultoribus uacuam petens agro pelasgis diuiso insula quæ issa prius dicebatur ab eis pelasgia uocauit deinceps septima progenie ob diluuium tempore deucalionis factum cum multi in ea interissent. accidit ut aquarum inundatione desereretur. Macareus postea cum in eam peruenisset insulæ pulchritudine conspecta in ea permansit: iis erat ut hesiodus. Aliiq; poetæ nonnulli tradunt cyrcnaici iouis filius qui cum habitaret in oleno: quæ patria tunc iados nunc achaia dicitur assumens tum Ionas tũ gentes alias nauigauit in lesbum. deinde tum uirtute insulæ tum humanitate ac iustitia plurimum ad auctis opibus propinquas insulas possedit agris qui inculti erant diuisis: posthæc tempora lesbus filii us lapithi qui erat ex coclo hippoti secundum quoddam oraculi responsum cum suis domesticis nauigans in hanc insulam sumpta in uxorem Macharei filia methynna nomine una cum ea in insula permansit. Cum uir factis clarus euasisset & insulam ab se & populum lesbium cognominauit. Macharco preter alias mytilene ac methynne filiæ ortæ sunt. a quibus & ciuitates sompsere nomen. Is cupiens propinquas insulas in potestatẽ redigere colonia in chium missa filium ei pfecit. deinde alterum destinauit in samũ noie cydrollũ: qui in ea regnauit. Tertiæ cœneandrum prefecit regem. deinceps in Rhodũ cũ pluribus colonis misit leucippũ: quos accolæ propter eoꝝ infrequẽtiam cõicatis agris libenti aio susceperunt. loca insulæ oppolita eo tpe proter diluuium magna grauiq; afficiebantur calamitate. Nam continuis hymbribus ob corruptos teræ fructus sterilitate suborta infectus aer pestem urbibus intulit: insulæ uero uẽtis agitatæ cum aere essent salubri ac fertiles frugibus suos incolas beatos reddidere. Ex quo ob regis ubertatẽ fortunatæ sunt cognominatæ. Nonnulli beatas a Macareo atq; iono. quoꝝ filii in eis regnauere dictas uolunt Hæ deniq; insulæ omnibus ꝓpinquis non solũ priscis. sed & nostris quoq; tpibus bonitate soli locoꝝq; amenitate tum uero salubritate aeris felicitate ꝓstant. itaq; uere dici felices ac beate quæunt. Macareus uero in lesbo regnans legem scripsit ad communẽ utilitatẽ: quã leonẽ ab eius animãtis uirtute robore appellauit. deinceps uero nonnullis seculis post eoloniã in lesbũ missã insula tenedos hoc pacto inhabitata ẽ. Tenus cycni filius imperauit coloniæ quæ ẽ ĩ troade uir ꝓp uirtutẽ insignis. hic cõgregatis colõis patriã liquẽs nauigauit in ĩsulã desertã noie leucophrĩ. diffructis his q̃ cũ eo accesserãt ĩsulæ agris cõditisq; urbe ab se tenedõ ĩsulã uocauit is cũ iuste ĩparet multis bñficiis oĩbꝰ gratus & magna uixit gloria. & post obitũ ĩter deos relatus é. Nã tẽplo. illi cõstructo ĩstitutis sacris ad posteriora secula nõ uĩ omitẽda. quæ de eo q̃ urbẽ tẽnũ cõdidit

Cydonia. Rhadamathus. Chios. Iemnos. Theas. Anuis. Delos. Euãder. Andros. Deidamia. Deucalion. Molus. Idomeneus. Mirion. pelasgi. Dorus. Dorienses. Migades. Xanthus. Lesbos. Issa. Macareus. Iados. Achaia. Lesbus. Methynna. Mytilene. Chios. insula in Samos. Cydro illus. Leucippus. Tenedos. Tenũs. Leucophoris.

Pampi
Euam
Alceu
Sarpe
Thraci
Olemũ
Cœnean
dri
Insule=
fortunate

Cycnus apud Tenedios memoriæ tradunt. Fertur. n. Cycnū patrē uxoris calūnia īductū filiū tennū ī arca po
sitū ī mar deiecisse. hæc tēpestate acta cū ī tenedū appulisset. Téus mirabili deoꝝ ope salutē cōsecutus
īsulæ postea īpauit Vir p̄clarus Ac iustitia uirtutibusq; aliis honores īmortaliū potitus. Veꝝ pp cuius
dā tibicinis testimoniū: q nouercæ īsidiis fauerat, legē sāxit. ne qs tibicē tēplū īgrederet. Belli troiani
tpe cū achiles post græcoꝝ ī tenedū escisionē urbē Tenū delesset: statuerūt postea tenedii ut nulli dei
ceps liceret tēplo restituto ī eo achillē noiare. Posteaq; de īsulis īsignibus rettulimus: nūc de minoribꝫ
scribemus. Cyclades īsulæ cū átea uacuæ cultoribꝫ eēnt. minos iouis ac europæ filius cretēsiū rex. cu
ius terra: mariq; īpiū potēs erat plurimū classe ualuit. multasq; ex creta colōias: maxieq; ī cycladas īsu
las misit: Quaꝝ plures adeptus populis diuisit. asiæ quoq; ptē maritimā possedit. Quapropter & nō
Cycla- nullæ īsulæ portusq; asiæ a cretēsibus minoeq; nomē sūpsere. Minos át magnus īpio Rhadamātū fra
des. trē uiꝝ iustū rectūq; regni cōsortē ī oras īpii ultimas ob īuidiā ablegauit. is ad īsulas Ioniæ cariæq; op
Minos. positas cū accessisset Eritheo ciuitatē a suo noīe cōditā cōcessit: ī opinionē uero Ariadnis filiū chio p
Rhada- fecit. quæ oīa añ bellū troianū acta sūt. Deleta troia cares opibus aucti classeq; admodū ualidi. cū cy
mathus. clades īsulas subegisset: ex qbusdā cretēses penitus eiecere. Nōnulli una cū eis ut cū ī patria usi sūt. græ
ci postea expulsis ide, caribus barbaris plures ex eis tenuerūt. qbus de rebus suo loco scribet a nobis.

a	d	g
Pogius Florentinus	hostes bellocꝫ	liberasse cleopatram
pīmus ab his	ti quoq; &	circuisse: ut
Hos quinque	carnibus lacteq;	Atreus post
thebis ægypti	exordio extitisse	ambos in patriam
b	e	h
perfluumque esset	culo in medium	sicilie locis
sceret stagnantibus	relicto Cæteri	gloria rem
rit incorruptam	huiusōi arboribꝫ	Teres fabulas
maticus uestibulum	Mirinā exercitū	celtiberos
c	f	i
certa animantia	solus hic eorū	se nauigantes
stadiis centum	tur Hunc deum	thea dicta est
italia tum	uulnere cum	
ui circunscripta	contigit. Quæ	

Explicit feliciter opus Diodori siculi diligenter ac accuratissime emendatum acq; Venetiis impres
sū p Philippū Pinciū Mantuanū die uigesima nouēbris anno domini a natiuitate. M.cccc.lxxxxiii.

Laus deo FINIS

